

KRONIKARZ

ISSN 1732-9329

---

semestralny biuletyn informacyjny

Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

R. 6   2007/2008   Nr 1/2 (11/12)

KRONIKARZ: semestralny biuletyn informacyjny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi / red. nac. Ryszard Żmuda. Łódź : Uniw. Med., 2008 (Łódź : Wydaw. UM). – 2007/2008 R. 6 nr 1/2(11/12); 488 s.; il, tab., Sum.; 30 cm; ISSN 1732–9329

Rada Programowa: prof. dr hab. Jacek Bartkowiak, prof. dr hab. Grażyna Broniarczyk-Dyła, prof. dr hab. Elżbieta Czarnecka, prof. dr hab. Michał Karasek (przewodniczący), prof. dr hab. Małgorzata Karbownik-Lewińska, prof. dr hab. Lech Polis, prof. dr hab. Grażyna Śmiech-Słomkowska, prof. dr hab. Elżbieta Waszczykowska, prof. dr hab. Magdalena Wochna-Sobańska.

Skład Redakcji: mgr Krystyna Breker, mgr Jacek Dudek, mgr inż. Witold Kozakiewicz, mgr Izabela Nowakowska, mgr Jolanta Stasiak, mgr Anna Strumięło (sekretarz redakcji), mgr Lechosław Trzcński, mgr Mirosław Wdowczyk (zastępca redaktora naczelnego), mgr Ewa Wieczorek, dr Ryszard Żmuda (redaktor naczelny)

Projekt okładki: lic. Agnieszka Gwoździńska

Skład komputerowy: mgr Alicja Malinowska

Korekta: mgr Barbara Gala, Jadwiga Ścierwicka

Prace techniczne: Bożenna Chmielecka-Konieczna, Tadeusz Grabowski, Zbigniew Józwiak

Fotografie: m. in. Sławomir Izydorec, mgr inż. Zdzisław Kajdos, prof. dr hab. Andrzej Kurnatowski, Zbigniew Miszczyk

Wydawca: Uniwersytet Medyczny w Łodzi

90–419 Łódź, al. Kościuszki 4

Druk i oprawa: Biuro Promocji i Wydawnictw Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

90–153 Łódź, ul. Kopcińskiego 22, tel. (42) 678-70-25, e-mail: wydawUM@csk.umed.lodz.pl

Adres Redakcji: Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

90–151 Łódź, ul. Muszyńskiego 2

tel. (42) 677–92–62, fax (42) 679–06–56

e-mail: ryzmud@bg.umed.lodz.pl

e-mail: rzecznik@achilles.lodz.pl

e-mail: astrum@bg.umed.lodz.pl

e-mail: biblio@bg.umed.lodz.pl

<http://www.bg.umed.lodz.pl>

Współpraca: dyrektorzy, kierownicy, pracownicy jednostek organizacyjnych oraz studenci i doktoranci Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

SPIS TREŚCI

Wielisław Papierz: <i>Przedmowa</i>	5
Ryszard Żmuda: <i>Szesty rocznik „Kronikarza”</i>	6
<i>Inauguracja roku akademickiego 2007/2008</i>	7
Jan Krysiński: <i>Przemówienie przewodniczącego Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Łodzi na środowniskowym otwarciu roku akademickiego 2007/2008</i>	10
Tomasz Dutkowski: <i>Inauguracja roku akademickiego 2007/2008 na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi</i>	14
Andrzej Lewiński: <i>Przemówienie inauguracyjne</i>	19
Jurek Olszewski: <i>Inauguracja roku akademickiego 2007/2008 na Wydziale Fizjoterapii</i>	30
Jan Błaszczyk: <i>Inauguracja roku akademickiego 2007/2008 na Wydziale Wojskowo-Lekarskim</i>	37
Monika Bujak: <i>Inauguracja roku akademickiego 2007/2008 w Piotrkowie Trybunalskim</i>	44
<i>Doktoraty honoris causa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi</i>	51
Ryszard Żmuda: <i>Poczet doktorów honoris causa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (2003 - 2008)</i>	51
<i>Uroczyste posiedzenia Senatu</i>	87
Andrzej Lewiński: <i>Profesor Felipe F. Casanueva</i>	89
Henryk Chmielewski: <i>Profesor Teofan Maria Domżał</i>	104
Paweł Piotr Liberski: <i>Doktor Marek Edelman</i>	115
Maria Krzemińska-Pakuła: <i>Profesor Robert H. Jones</i>	125
Jan Chojnacki: <i>Profesor Stanisław Jan Konturek</i>	138
Jerzy Z. Nowak: <i>Profesor Jerzy A. G. Vetulani</i>	150
<i>Profesor naszej Uczelni doktorem honoris causa Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach</i>	158
Franciszek Kokot: <i>Profesor Marek Pawlikowski</i>	158
<i>Awans na wyższy stopień oficerski</i>	164
Mirosław Wdowczyk: <i>Profesor Andrzej Lewiński podpułkownikiem</i>	164
<i>Serwis fotograficzny</i>	173
<i>Działalność dydaktyczna</i>	181
Małgorzata Wejchert: <i>Studenci Uniwersytetu Medycznego w Łodzi</i>	181
Urszula Kurczewska, Daria Orszulak-Michalak: <i>Rola kształcenia w sprawowaniu opieki farmaceutycznej</i>	189
Mieczysław Gałuszka, Maria Pędziwiatr: <i>Międzyuczelniana Katedra Nauk Humanistycznych</i>	193
<i>Absolwenci Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w roku akademickim 2007/2008</i>	206
Joanna Jakóbczyk: <i>Dyplomy absolwentów Wydziału Farmaceutycznego</i>	206
Jan Wilczyński: <i>Dyplomy absolwentów Oddziału Studiów Anglojęzycznych Wydziału Wojskowo-Lekarskiego</i>	210
<i>Doktoraty i habilitacje</i>	226
Renata Leszczyńska: <i>Katalog dysertacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (1 X 2007 - 30 IX 2008)</i>	226
<i>Konferencje - sympozja - zjazdy naukowe</i>	242
Maria Jakubowska: <i>Wykaz konferencji w roku akademickim 2007/2008</i>	242
Maciej Białas, Barbara Piątek, Piotr Szymt: <i>III Łódzka Konferencja Nauk Zabiegowych</i>	246
<i>Praca naukowo-badawcza</i>	256
Joanna Włodarczyk: <i>Nagrody, granty, stypendia, publikacje, współpraca naukowa - 2007</i>	256
<i>Jubileusz 5-lecia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi</i>	267
Andrzej Lewiński: <i>Uniwersytet Medyczny w Łodzi</i>	267
Paweł Piotr Liberski: <i>Dwie refleksje o nauce w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi</i>	273
Daria Orszulak-Michalak: <i>Działalność dydaktyczno-wychowawcza</i>	275
Adam Dziki: <i>Uniwersyteckie szpitale kliniczne i kształcenie podyplomowe</i>	282
Krzysztof Zeman: <i>Rozwój Uczelni</i>	288
Ryszard Glinka: <i>Budżet i finanse</i>	290
Kazimierz Jędrzejewski: <i>Wydział Lekarski</i>	291
Jan Błaszczyk: <i>Czy Wydział Wojskowo-Lekarski jest potrzebny?</i>	295
Wielisław Papierz: <i>Wydział Lekarsko-Dentystyczny</i>	299
Jadwiga Szymańska: <i>Wydział Farmaceutyczny</i>	300
Jurek Olszewski: <i>Wydział Fizjoterapii</i>	302
Anna Jegier: <i>Wydział Nauk o Zdrowiu</i>	309
Jerzy Stańczyk: <i>Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa</i>	319
Andrzej Bednarek, Dariusz Nowak: <i>Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego</i>	327
Leszek Matusiak: <i>Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny UM w Piotrkowie Trybunalskim</i>	329
Jacek Dudek: <i>Obraz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w świetle artykułów zamieszczonych w prasie lokalnej oraz materiałów archiwalnych strony internetowej Uczelni</i>	331
<i>Z dziejów Wojskowej Akademii Medycznej</i>	354
Czesław Marmura: <i>Jesteśmy także częścią tradycji naszego Uniwersytetu</i>	354
Andrzej M. Słowiński: <i>Historia Instytutu Medycyny Wojskowej Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego</i>	366

<i>Wydarzenia Uczelni</i>	390
Dagmara Klim: <i>Spotkanie z Jego Eminencją kardynałem Javierem Lozano Barragánem w Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi</i>	390
<i>Nauczyciele akademicki o sobie</i>	407
Paweł Piotr Liberski: <i>Osiągnięcia naukowe: struktury tubulopęcherzykowe i neuropatologia</i>	407
<i>Refleksje o Polsce</i>	417
Karol Klička: <i>Všetky cesty vedú do knižnice. Životopisné spomienky v telegrafickej skratke</i>	417
<i>Nazwy ulic w Łodzi</i>	421
Andrzej Kempa: <i>Lekarze patronami łódzkich ulic</i>	421
<i>Biografie – Sylwetki – Wspomnienia</i>	433
Anna Jachimiak: <i>Prof. dr hab. med. Jan Dobek (1918-2007)</i> s. 433; Mariusz Dudkiewicz: <i>Gen. bryg. prof. dr hab. med. Marian Mieczysław Garlicki (1908-2002)</i> s. 437; Jerzy Bodalski: <i>Prof. dr hab. med. Jadwiga Jankowska (1927-2003)</i> s. 443; Elżbieta Mikiciuk-Olasik: <i>Prof. dr hab. farm. Zofia Jerzmanowska (1906-1999)</i> s. 450; Andrzej Stempel, Krystyna Zientek: <i>Jadwiga Kornaszewska (1915-2008)</i> s. 453; Teresa Pajszczyk-Kieszkievicz: <i>Dr med. Alina Margolis-Edelman (1922-2008)</i> s. 456; Anna Wędzisz: <i>Prof. dr hab. farm. Henryk Młodecki (1918-1998)</i> s. 458; Jolanta Stolarek: <i>Mgr Zdzisław Palatyński (1924-2006)</i> s. 463.; Dariusz Piotrowski: <i>Plk dr med. Adam Rasmus (1949-2006)</i> s. 465; Katarzyna Hanisz: <i>Prof. dr farm. Robert Rembieniński (1894-1975)</i> s. 468; Ryszard Żmuda: <i>Ks. ppłk Marek Strzelecki SAC (1952-2006)</i> s. 474;	
<i>Uchwały Senatu</i>	476
Teresa Iljin: <i>Wykaz uchwał Senatu (1 X 2007 - 31 VIII 2008)</i>	476
<i>Zarządzenia Rektora</i>	479
Anna Skomorowska: <i>Spis zarządzeń Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (1 X 2007 - 31 VIII 2008)</i>	479
<i>Kalendarium rektorskie</i>	481
Teresa Iljin: <i>Wizyty, spotkania, rozmowy JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego (1 X 2007 - 31 VIII 2008)</i>	481
<i>Summary</i>	486
Elżbieta Magdalena Plewińska: <i>„Kronikarz” summary of the contents</i>	486
<i>Contents</i>	487
<i>Spisy bibliograficzne</i>	489
Piotr Cichocki: <i>Bibliografia zawartości „Kronikarza” - semestralnego biuletynu informacyjnego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (2002/2003 - 2007/2008)</i>	489
<i>Skorowidze</i>	
Monika Opióła: <i>Indeks osobowy i nazw geograficznych</i>	521

Prof. dr hab. Wielisław Papierz

PRZEDMOWA
DZIEKANA WYDZIAŁU LEKARSKO-DENTYSTYCZNEGO
UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI

Szanowni Państwo !

Już od sześciu lat zespół redakcyjny *Kronikarza* z redaktorem naczelnym doktorem Ryszardem Żmudą czyni starania, by w sposób atrakcyjny przekazać drukiem informacje o wydarzeniach dotyczących życia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, a także o najważniejszych osiągnięciach i problemach członków społeczności akademickiej naszej Uczelni.

Do rąk Czytelników trafia właśnie kolejny numer czasopisma. Dokumentuje działalność Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w roku akademickim 2007/2008, roku kończącym ostatnią kadencję dotychczasowych Władz Uczelni. Oprócz informacji o wydarzeniach minionego roku akademickiego, znajdziecie Państwo w tym numerze wiele interesujących artykułów, wśród nich cykl podsumowujący pięciolecie istnienia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Artykuły napisane przez JM Rektora i Prorektorów, przez Dziekanów wszystkich wydziałów oraz przez dyrektora Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Piotrkowie Trybunalskim polecam szczególnej uwadze Państwa wraz z artykułem prezentującym obraz naszej Uczelni w świetle informacji zamieszczonych w prasie lokalnej oraz w materiałach archiwalnych strony internetowej Uczelni.

Dziękując za udostępnienie łamów czasopisma pragnę życzyć Zespołowi Redakcyjnemu *Kronikarza* dalszych sukcesów w pracy dla dobra naszej Alma Mater.

Bieżący numer czasopisma dotrze do Państwa zapewne w ostatniej dekadzie grudnia 2008 roku. Zbliżają się Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok. Proszę, by zechcieli Państwo przyjąć z tej okazji najlepsze życzenia pogodnych, radosnych Świąt w gronie ludzi bliskich i życzliwych oraz Do siego Roku 2009.

Dr Ryszard Żmuda

SZÓSTY ROCZNIK „KRONIKARZA”

W podwójnym numerze szóstego rocznika *Kronikarza* za rok akademicki 2007/2008 prezentujemy oprócz stałych działów czasopisma (inauguracja roku akademickiego w Łodzi i Piotrkowie Trybunalskim, doktoraty *honoris causa*, działalność dydaktyczna, konferencje naukowe, praca naukowo-badawcza, serwis fotograficzny, wydarzenia Uczelni, biografie – sylwetki - wspomnienia, uchwały Senatu, zarządzenia i kalendarium Rektora) wiele interesujących artykułów.

Godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi dostąpili: prof. Felipe F. Casanueva - Santiago de Compostela, Hiszpania, prof. Teofan Maria Domżał - Warszawa, dr Marek Edelman – Łódź, prof. Robert H. Jones - Durham, North Carolina, USA, prof. Stanisław Jan Konturek – Kraków, prof. Jerzy A. G. Vetulani – Kraków. Natomiast nasz profesor Marek Pawlikowski otrzymał doktorat *honoris causa* Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. Sylwetki uczonych przedstawili promotorzy.

Jubileusz 5-lecia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (2002-2007) oraz wybory nowych władz Uczelni w 2008 roku są okazją do podsumowania działalności, osiągnięć i rozwoju pierwszego w Polsce Uniwersytetu Medycznego, który utworzono w 2002 roku z połączenia łódzkich akademii medycznych: cywilnej – AM i wojskowej – WAM. Materiały na ten temat nadesłali: JM Rektor – prof. dr hab. Andrzej Lewiński, Prorektorzy – prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski, prof. dr hab. Daria Orszulak-Michalak, prof. dr hab. Adam Dziński, prof. dr hab. Krzysztof Zeman i prof. dr hab. Ryszard Glinka, Dziekani – prof. dr hab. Kazimierz Jędrzejewski, prof. dr hab. Jan Błaszczuk, prof. dr hab. Wielisław Papierz, prof. dr hab. Jadwiga Szymańska, prof. dr hab. Jurek Olszewski, prof. dr hab. Anna Jegier, prof. dr hab. Jerzy Stańczyk, prof. dr hab. Andrzej Bednarek i prof. dr hab. Dariusz Nowak, Dyrektor Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Piotrkowie Trybunalskim – mgr Leszek Matusiak i Dyrektor Biura Promocji UM – mgr Jacek Dudek.

Prowadzona na łamach *Kronikarza* bieżąca dokumentacja działalności Uczelni, m.in. katalog dysertacji, wykaz zorganizowanych konferencji, uroczystości okolicznościowe (inauguracja, doktoraty h.c., dyplomy absolwentów, doktorantów i habilitantów, spotkanie z kardynałem Javierem Lozano Barráganem) oraz zamieszczone artykuły poświęcone różnorodnej tematyce, w tym dziejom Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego w Łodzi (dr Czesław Marmura), Instytutu Medycyny Wojskowej WAM (prof. dr hab. Andrzej M. Słowiński), Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych UM (prof. dr hab. Mieczysław Gałuszka, mgr Maria Pędziwiatr), własnym osiągnięciom naukowym (prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski), współpracy z Polską (mgr Karol Klička) i patronom ulic w Łodzi (mgr Andrzej Kempa), dają – na tle historycznym – pełniejszy obraz o Łodzi oraz o pracownikach i jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Na okładkę wybrano karykaturę prof. dr hab. Pawła Piotra Liberskiego, Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, którą wykonał prof. dr hab. Michał Karasek.

Spis bibliograficzny zawartości sześciu roczników *Kronikarza* za lata 2002/2003-2007/2008 do wersji elektronicznej na płycie CD-ROM, w postaci pliku pdf oraz on-line, sporządził mgr Piotr Cichocki, a indeksy: osobowy i nazw geograficznych opracowała mgr Monika Opióła. Plik można otworzyć za pomocą programu Adobe Acrobat Reader.

Uprzejmie dziękuję Panu Profesorowi Wielisławowi Papierzowi, Dziekanowi Wydziału Lekarsko-Dentystycznego, za napisanie Przedmowy do *Kronikarza*. Pragnę również serdecznie podziękować Autorom i Współpracownikom za pomoc w redagowaniu sześciu roczników semestralnego biuletynu informacyjnego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2007/2008

W dniu 15 października 2007 roku w Pałacu Izraela Poznańskiego, w salach Muzeum Historii Miasta Łodzi, przy ulicy Ogrodowej 15, odbyło się X Spotkanie środowiska akademickiego z władzami miasta Łodzi z okazji inauguracji roku akademickiego 2007/2008.

Program:

- Hymn państwowy – chór Akademii Muzycznej w Łodzi
- Otwarcie spotkania i powitanie gości – prof. dr hab. Stanisław Liszewski, przewodniczący Rady ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi
- Wystąpienie Prezydenta Miasta Łodzi – dr. Jerzego Kropiwnickiego
- Wystąpienie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – prof. dr hab. Michała Seweryńskiego
- Przemówienie przewodniczącego Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Łodzi – prof. dr hab. Jana Krysińskiego
- Koncert (skrzypce – prof. Łukasz Błaszczyk, fortepian – dr Mariusz Drzewicki)
- *Gaudeamus* – chór Akademii Muzycznej w Łodzi

Prof. dr hab. Stanisław Liszewski
Prezes Łódzkiego Towarzystwa
Naukowego

Dr Jerzy Kropiwnicki
Prezydent Miasta Łodzi

Prof. dr hab. Jan Krysiński
Rektor Politechniki Łódzkiej

Prof. dr hab. Jan Krysiński

**PRZEMÓWIENIE PRZEWODNICZĄCEGO
KONFERENCJI REKTORÓW
PUBLICZNYCH UCZELNI ŁODZI
NA ŚRODOWISKOWYM OTWARCIU
ROKU AKADEMICKIEGO 2007/2008**

***Panie Ministrze,
Panie Prezydencie,
Pani Wojewodo,
Panie Marszałku,
Państwo Parlamentarzyści,
Magnificencje Rektorzy,
Drogie Koleżanki
i Drodzy Koledzy Dziekani
i Profesorowie,
Szanowni Państwo,***

Stało się już tradycją, że na początku każdego roku akademickiego, na zaproszenie prezydenta miasta Łodzi i przewodniczącego Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Łodzi spotykamy się w tych pięknych wnętrzach Muzeum Miasta Łodzi, aby wspólnie zainaugurować kolejny rok akademicki.

Wykorzystując to spotkanie podaję dane liczbowe dotyczące szkolnictwa wyższego Łodzi, a także mówię o pracy Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Łodzi i o najważniejszych wydarzeniach minionego roku akademickiego.

Pozwalam sobie przypomnieć, że w Łodzi mamy 6 uczelni publicznych. Są to Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka, Uniwersytet Medyczny, Akademia Muzyczna, Akademia Sztuk Pięknych

oraz Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna. Mamy także 3 wyższe seminaria duchowne i 18 szkół niepublicznych, które odgrywają znaczącą rolę na mapie szkolnictwa wyższego naszego miasta.

Postarałem się ustalić, możliwie dokładnie, aktualną liczbę studentów i zatrudnionych osób w łódzkich uczelniach na początku roku akademickiego 2007/2008. Za przekazanie danych umożliwiających zrobienie tej statystyki serdecznie dziękuję wszystkim szkołom. Uważam, że dane te są wystarczająco precyzyjne i liczbowo dobrze oddają stan szkolnictwa wyższego w Łodzi.

A oto te dane!

Nowy rok akademicki 2007/2008 rozpoczyna w Łodzi ponad 119 tysięcy studentów. Jest to o 2,6% więcej, niż w roku ubiegłym, w którym w naszym mieście studiowało około 116 tysięcy.

Na ogólną liczbę studiujących w Łodzi na szkoły publiczne przypada 66100 osób tj. 55,5%, a na szkoły niepubliczne prawie 53100 osób, tj. 44,5%. Widać wyraźnie jak ważną rolę w szkolnictwie Łodzi odgrywają szkoły niepubliczne.

Do liczby studentów uczących się w Łodzi należy dodać prawie 4000 młodzieży kształconej przez łódzkie uczelnie w ośrodkach zamiejscowych w naszym województwie, co daje łącznie ponad 123 tysiące studentów. Oznacza to, że w stosunku do roku ubiegłego nastąpił spadek o 4600 studentów, a więc o 3,6%. Moim zdaniem, jest to wynik niedoszacowania liczby studentów kształconych w ośrodkach zamiejscowych, bowiem pewne szkoły niepubliczne nie podały tych danych, a wiemy, że takie ośrodki prowadzą. Z drugiej strony mieliśmy w tym roku większą liczbę dyplomantów, którzy opuścili szkoły, a jednocześnie bardzo nieznacznie, o 2,2%, zmniejszyła się liczba studentów przyjętych na pierwszy rok studiów - przyjęto blisko 36500 osób w stosunku do 37300 w roku ubiegłym.

W bieżącym roku akademickim szkoły publiczne przyjęły 18700 studentów - zanotowano niewielki wzrost o 200 osób w stosunku do roku ubiegłego. Natomiast szkoły niepubliczne przyjęły blisko 17800 osób o około 1000 mniej, niż w roku ubiegłym.

Zadania jakie spoczywają na szkolnictwie wyższym Ło-

dzi realizuje około 12 100 osób, wśród których zatrudnionych jest 7600 nauczycieli akademickich i ta liczba nie uległa zmianie w stosunku do roku ubiegłego. Osobowo nauczycieli akademickich jest prawdopodobnie mniej, bowiem niekiedy są oni liczeni dwukrotnie, raz w szkołach publicznych i drugi raz w niepublicznych.

Liczby, które podałem, mówią wyraźnie o charakterze akademickim naszego miasta, którego rozwój jest zależny w dużej mierze od uczelni, będących znaczącymi pracodawcami, jak również od studentów, którzy tu wydają pieniądze, bo przecież w tym mieście żyją. W Łodzi, co należy silnie podkreślić, zgromadzony jest znaczący potencjał naukowy w postaci kadry, laboratoriów i wypromowanych corocznie absolwentów. Jest to niezwykle ważny argument, przyciągający silnie do naszego miasta, zwłaszcza w ostatnim roku, inwestorów zagranicznych, którzy zakładając nowe przedsiębiorstwa zatrudniają głównie absolwentów uczelni Łodzi i w coraz większym stopniu o nich się dopominają. Można powiedzieć, że rynek pracy jest w pewnych zawodach rynkiem pracowników, a nie pracodawców. Zjawisko to nasiliło się w związku z dużą emigracją do krajów Unii Europejskiej.

Śmiem twierdzić, że kształcenie wysoko kwalifikowanej kadry przez uczelnie Łodzi jest jednym z podstawowych warunków rozwoju miasta. Brak

tej kadry może zahamować inwestycje dające miejsca pracy, co daje się już zaobserwować w innych miastach, czyniących starania o ściągnięcie absolwentów spoza ich terenu. Tu jednak należy podkreślić konieczność kształcenia w kierunkach, których absolwenci wypełnią zapotrzebowanie na pracowników. Nie można tworzyć armii ludzi bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie. W Polsce, podobnie jak i na świecie, od wielu lat obserwujemy odwrót młodzieży od studiów ścisłych, w tym inżynierskich. Tylko około 20 % maturzystów podejmuje studia na kierunkach ścisłych, w tym 12 % na kierunkach inżynierskich. W naszym systemie kształcenia jest to wzmocnione deprecjacja w szkołach średnich nauczania matematyki i fizyki. Duże nadzieje pokładamy w przywróceniu w roku 2010 obowiązkowego egzaminu maturalnego z matematyki. Mamy być społeczeństwem opartym na wiedzy, w tym na informatyce, w której podstawowa znajomość matematyki jest niezbędna.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego podejmuje działania zachęcające maturzystów do studiowania na deficytowych kierunkach ścisłych, w tym inżynierskich. Parę dni temu pan minister Seweryński ogłosił w Łodzi specjalny program tych działań.

Mówiąc o naszym ministerstwie pragnę stwierdzić, że sektor szkolnictwa wyższego

miał w ostatnich dwóch latach duże szczęście trafiając na kompetentne kierownictwo nowego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Nie chcę nawet pomyśleć, co by było, gdybyśmy byli nadal w Ministerstwie Edukacji.

Ubiegły rok akademicki przebiegał także pod znakiem projektów unijnych przewidzianych do realizacji na lata 2007-2013. Urząd Marszałkowski województwa łódzkiego ogłosił listę projektów w ramach Indykatywnego Planu Inwestycyjnego Regionalnego Programu Operacyjnego. Projekty Politechniki, Akademii Sztuk Pięknych i Akademii Muzycznej znajdują się na tej liście.

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego ogłosiło listę projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, gdzie w priorytecie Infrastruktura Szkolnictwa Wyższego podane są poważne projekty inwestycyjne Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Medycznego, Politechniki Łódzkiej i Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej na ogólną sumę prawie 70 milionów euro. Będą to historycznie największe środki inwestycyjne skierowane do łódzkiego szkolnictwa wyższego, które razem ze środkami z Urzędu Marszałkowskiego niewątpliwie przyczynią się do rozwoju naszych uczelni.

Ogłoszony został także program operacyjny Innowacyjna Gospodarka, gdzie znajdują się trzy projekty z ośrod-

ków naukowych Łodzi, tj. dwa z Politechniki i jeden z Uniwersytetu. Jest to stanowczo za mało i tutaj można powiedzieć, że środowisko naukowe Łodzi „przespało” ten konkurs.

Ubiegły rok akademicki był już drugim rokiem funkcjonowania szkół wyższych pod uregulowaniami nowej ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”, uchwalonej 27 lipca 2005 roku. Te dwa lata wykazały pewne słabości tej ustawy i kierownictwo Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedstawiło propozycje nowelizacji, które jednak docierały do rektorów w formie bardzo skróconej, wywołując na ogół negatywne reakcje.

W początku września ministerstwo przedstawiło pełną wersję nowelizacji do pierwszej konsultacji, które odbyły się w ramach posiedzenia prezydium KRASP w Rogowie. Do proponowanych zmian w ustawie pan minister Seweryński opracował wyjaśnienia i osobiście je przedstawił na spotkaniu w Rogowie.

Pozwólcie Państwo, że w wielkim skrócie przedstawię teraz najważniejsze propozycje zmian w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym.

- zwiększenie autonomii i finansowania dużych uczelni, przy czym kryterium „wielkości” ma być liczba profesorów tytularnych większa od 100 oraz co najmniej 10 uprawnień habilitacyjnych, takich uczelni w Polsce jest 16, w tym dwie w Łodzi,
- zachowanie upraw-

nień przez jednostkę, która się łączy z inną jednostką lub zmienia nazwę,

- egzamin magisterski lub praca magisterska do decyzji uczelni,
- stworzenie podstaw prawnych do udzielania pomocy uczelniom kadrowo słabszym przez uczelnie silniejsze, przy zachowaniu uprawnień tych ostatnich,
- konkursowe zamawianie kształcenia studentów i doktorantów przy wykorzystaniu funduszy z programu Unii Europejskiej „Kapitał ludzki”,
- stworzenie podstaw prawnych dla kształcenia nauczycieli i młodzieży gimnazjalnej i licealnej,
- uproszczenie nazewnictwa szkół wyższych (cztery zamiast sześciu typów szkół),
- rektora uczelni niepublicznej wybierać ma jej senat,
- limit wieku 75 lat przy zaliczaniu do minimum kadrowego,
- możliwość odmowy założenia szkoły, jeśli nie ma to uzasadnienia społecznego lub gospodarczego,
- uzyskanie stopnia doktora habilitowanego może być uznane jako dorobek upoważniający do uzyskania tytułu profesora,
- anonimowość procesu recenzji w przewodach doktorskich, recenzentów wyznacza CK zachowując w tajemnicy ich nazwiska,
- stan spoczynku profesorów, dający oprócz emerytury dodatkowe świad-

czenia dla tych, którzy nie prowadzą działalności zarobkowej - dwukrotna kwota bazowa 3 674 zł, skutki ok. 230 milionów zł rocznie,

- nowy system wynagrodzeń nauczycieli akademickich - określone będzie tylko minimum uposażenia i dodatku funkcyjnego, wysokość wynagrodzenia zależeć będzie od sytuacji finansowej uczelni.

To w wielkim skrócie proponowane zmiany. Mogę powiedzieć, że zostały one przychylnie przyjęte przez prezydium KRASP. Sprawa musi teraz podlegać szerokim konsultacjom środowiska akademickiego.

Szanowni Państwo!

Po raz ostatni występuję w roli przewodniczącego Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Łodzi na środowiskowej inauguracji roku akademickiego, bowiem wchodzimy w ostatni rok bieżącej kadencji. Ze szczególnym apelem zwracam się do pracowników pełniących funkcje z wyboru. Chciałbym, aby ta świadomość była czynnikiem mobilizującym nas do wyteżonej pracy. Pozostały jeden rok kadencji to przecież aż jedna trzecia jej okresu. Niech to będzie dobry finisz, a nie oczekiwanie na dojscie do mety. Nie zwalniamy tempa pracy, realizujemy wcześniejsze zamierzenia, a korzystając z nabytych doświadczeń wprowadzamy kolejne inicjatywy, przygotowując pole działań dla naszych następców.

Szanowni Państwo!

Jesteśmy dziś gośćmi Pana Prezydenta. Pragnę więc w imieniu całego środowiska akademickiego podziękować władzom miasta za udzielaną nam pomoc.

Bardzo wysoko oceniamy pracę Rady ds. Szkolnictwa Wyższego przy Prezydencie m. Łodzi. Udzielane granty, stypendia, nagrody, dofinansowanie wyjazdów - to bardzo się liczy. Serdecznie za to dziękujemy.

Jednak muszę powiedzieć, że warunkiem, aby łódzkie szkolnictwo wyższe było silne jest stała pomoc i poparcie władz miasta, a szczególnie teraz, przy przydzielaniu funduszy unijnych poparcie Urzędu Marszałkowskiego. O to prosimy Pana Prezydenta i Pana Marszałka. A my się odwdzięczymy, bo silna Łódź akademicka to silny region i miasto.

Z okazji rozpoczęcia nowego roku akademickiego

2006/2007 życzę wszystkim koleżankom i kolegom wiele zdrowia, radości w każdym dniu i satysfakcji z pięknej pracy nauczyciela akademickiego. Studentom życzę doskonałych wyników w nauce i radości w odkrywaniu coraz to nowych dziedzin wiedzy.

Dziękuję Państwu za uwagę.

Wszystkie fotografie zamieszczone w tym artykule pochodzą z serwisu fotograficznego Urzędu Miasta Łodzi

Lek. Tomasz Dutkowski

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2007/2008 W UNIWERSYTECIE MEDYCZNYM W ŁODZI

W dniu 1 października 2007 roku w Teatrze Wielkim w Łodzi, przy pl. Dąbrowskiego 3 odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2007/2008 Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Program:

- Hymn państwowy
- Otwarcie uroczystości
- Wystąpienia okolicznościowe
- Sprawozdanie JM Rektora prof. dr. hab. Andrzeja Lewińskiego z działalności Uczelni w roku akademickim 2006/2007
- Wręczenie odznaczeń
- Immatrykulacja nowo przyjętych studentów
- Złożenie ślubowania studenckiego oraz wręczenie indeksów
- *Gaude Mater Polonia*
- Wystąpienie Przewodniczącego Samorządu Studenckiego - Tomasza Dutkowskiego
- Wykład inauguracyjny prof. dr. hab. Kazimierza Jędrzejewskiego pod tytułem: „*Andreas Vesalius - jego wielkie dzieło*”
- *Gaudeamus*

JM Rektor
prof. Andrzej Lewiński

Prorektor ds. Nauczania i Wychowania
prof. Daria Orszulak-Michalak

Prodziekan ds. Studiów w Języku Angielskim
Wydziału Wojskowo-Lekarskiego
prof. Jan Wilczyński

Dziekan Wydziału Lekarskiego
prof. Kazimierz Jędrzejewski

Senator RP
Krzysztof Kwiatkowski
(Platforma Obywatelska)

Wiceprezydent Miasta Łodzi
Halina Rosiak

Wojewoda Łódzki
Helena Pietraszkiewicz

Poseł Leszek Miller
(Samoobrona)

Przemówienie inauguracyjne Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego

*Panie Konsulu,
Pani Senator
Panie i Panowie Parlamentarzy-
ści,
Pani Wojewodo,
Panie Marszałku,
Pani Prezydent,
Panie Przewodniczący,
Magnificencje Rektorzy,
Panowie Oficerowie,
Dostojny Senacie,
Wielce Szanowni Goście,
Droga Młodzieży Akademicka!*

Dzisiaj, 1 października, mija dokładnie pięć lat od powstania Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Jesteśmy Uczelnią młodą, a zarazem bardzo dojrzałą, gdyż nie można nie pamiętać - użyję tu odniesienia do hinduistycznego pojęcia reinkarnacji - o jej poprzednich wcieleniach, o kilkudziesięcioletniej działalności dwóch łódzkich poprzedniczek Uniwersytetu Medycznego: Akademii Medycznej i Wojskowej Akademii Medycznej.

Dzisiejsza podniosła uroczystość uprawnia do rocznicowych skojarzeń związanych z tradycją kształcenia medycznego w Łodzi. W tym

*kontekście przywołam szczególną rocznicę: otóż 60 lat temu, w październiku 1947 roku, studia na wydziałach medycznych Uniwersytetu Łódzkiego rozpoczęli, jako pierwsi, umundurowani studenci utworzonej w Łodzi Kompanii Akademickiej - powiększonej później do Batalionu, który w 1949 roku zyskał nazwę: *Fakultetu Wojskowo-Medycznego*. Jak wiemy, w latach 1958-2002 oficerów lekarzy kształciła *Wojskowa Akademia Medyczna* w Łodzi, a jej ostatnie trzy roczniki studentów, do 2005 roku, *Uniwersytet Medyczny*.*

*Wracam do tych historycznych dat, ponieważ w inaugurowanym dzisiaj w naszej Uczelni roku akademickim, odzyskujemy prawo kształcenia lekarzy wojskowych, które będziemy realizować wspólnie z Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych w Łodzi. Przywrócenie Łodzi i Uniwersytetowi Medycznemu zadania kształcenia lekarzy oficerów znakomicie uświetnia dwie kolejne, przypadające w tym roku rocznice: 85-lecie powstania *Wojskowej Szkoły Sanitarnej* - pierwszej wojskowej uczelni medycznej w Polsce oraz*

*50-lecie wydania uchwały Rady Ministrów powołującej *Wojskową Akademię Medyczną*.*

***Dostojni Goście,
Szanowni Państwo!***

Nim przejdę do merytorycznej części sprawozdania inauguracyjnego, proszę abyśmy uhonorowali pamięć o byłych pracownikach Akademii Medycznej, Wojskowej Akademii Medycznej i Uniwersytetu Medycznego, którzy zmarli w mijającym roku akademickim.

Na zawsze pożegnaliśmy:

- *Prof. dr. hab. n.med. Jana Dobka - byłego Dyrektora Instytutu Radiologii Akademii Medycznej;*
- *Prof. dr. hab. n.med. Jerzego Rożnieckiego - byłego Prorektora ds. Nauczania i Wychowania oraz Dyrektora Instytutu Medycyny Wewnętrznej Akademii Medycznej;*
- *Płk. dr. hab. n.med. Eugeniusza Grzelaka - byłego adiunkta Kliniki Urazowej i Ortopedii Wojskowej Akademii Medycznej;*
- *Ppłk. dr. inż. Bernarda Fiszera - byłego Kierownika Zakładu Chemii Wojskowej Akademii Medycznej;*

- *Dr. n.med. Wojciecha Sierocińskiego* - byłego starszego wykładowcę Zakładu Anatomii Prawidłowej i Klinicznej Akademii Medycznej;
- *Plk. mgr. Andrzeja Pieleszka* - byłego Zastępcę Komendanta Ośrodka Szkolenia Rezerw Wojskowej Akademii Medycznej;
- *Pplk. mgr. Ryszarda Jarosa* - byłego wykładowcę Katedry Nauk Społecznych Wojskowej Akademii Medycznej;
- *Mjr. dypl. Jana Krupczyńskiego* - byłego Szefa Służby Żywnościowej Wojskowej Akademii Medycznej.

Proszę wszystkich o powstanie i uczczenie minutą ciszy naszych zmarłych przyjaciół i współpracowników.

Dziękuję!

Szanowni Państwo!

Podstawowym czynnikiem decydującym o pozycji każdej Uczelni jest jej kadra naukowo-dydaktyczna. Dlatego ustawiczny rozwój tej grupy zawodowej jest jednym z najważniejszych priorytetów władz Uczelni.

W roku akademickim 2006 / 2007:

- tytuł naukowy profesora otrzymali:

1. Prof. dr hab. Cezary Palczyński
2. Prof. dr hab. Iwona Stelmach
3. Prof. dr hab. Jacek Fijuth
4. Prof. dr hab. Zofia Pawłowska
5. Prof. dr hab. Urszula Kowalska-Koprek

- stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskali:

1. Dr hab. Anna Zakrzewska
2. Dr hab. Janusz Piekarski
3. Dr hab. Piotr Rieske
4. Dr hab. Tomasz Ochędalski
5. Dr hab. Janusz Szemraj
6. Dr hab. Elżbieta Bołtacz-Rzepkowska
7. Dr hab. Jerzy Wrancisz
8. Dr hab. Iwona Cygankiewicz
9. Dr hab. Ewa Toporowska-Kowalska
10. Dr hab. Krzysztof Lewandowski
11. Dr hab. Maciej Hilczer
12. Dr hab. Dorota Nowakowska
13. Dr hab. Waldemar Machała
14. Dr hab. Bożena Dzikowska-

Bartkowiak

15. Dr hab. Jacek Golański
16. Dr hab. Maciej Jabłkowski
17. Dr hab. Elżbieta Pastwa
18. Dr hab. Edward Kowalczyk
19. Dr hab. Jacek Rysz
20. Dr hab. Piotr Jurowski

Obecnie zatrudniamy 1583 nauczycieli akademickich, a w tej liczbie 173 profesorów tytularnych, 181 doktorów habilitowanych oraz 852 doktorów nauk. Z porównania tych liczb do stanu zatrudnienia nauczycieli akademickich w 2002 roku wynika, iż w pierwszym pięcioletniu funkcjonowania Uniwersytetu Medycznego, liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni wzrosła o ponad 35 %, a liczba samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych o ponad 45 %.

W minionym roku akademickim mianowałem na stanowisko profesora zwyczajnego następujących profesorów Uczelni:

1. Prof. dr. hab. Jana Brzezińskiego
2. Prof. dr. hab. Ewę Malecką-Panas
3. Prof. dr. hab. Piotra Kunę
4. Prof. dr. hab. Mirosława Szmidta
5. Prof. dr. hab. Józefa Kędzioreę
6. Prof. dr hab. Jolanę Kwaśniewską
7. Prof. dr. hab. Andrzeja Malinowskiego.

Natomiast na stanowisko profesora nadzwyczajnego na wniosek Senatu powołałem 12 nauczycieli akademickich.

Serdecznie gratuluję Państwu tak znaczących osiągnięć w życiu zawodowym. Gratuluję także laureatom wyróżnienia Rady ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi - „Łódzka Eureka”: panom: prof. dr. hab. Jerzemu Niedzielskiemu i dr. Wojciechowi Kuzańskiemu z Kliniki Chirurgii i Onkologii Dziecięcej oraz prof. dr. hab. Adamowi Dzikiemu z Kliniki Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej.

Niestety, nie mogę podać laureatów nagród za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne za 2006 rok, o które wnioskowaliśmy, ponieważ nie zostały one jeszcze przyznane. Doty-

czy to zwłaszcza nagrody Prezesa Rady Ministrów, nagród Ministra Zdrowia, nagród Prezydium Oddziału PAN w Łodzi i Konferencji Rektorów Państw Uczelni Wyższych oraz nagrody Marszałka Województwa Łódzkiego.

Także wnioski o nadanie odznaczeń państwowych, składane przez Uczelnię nie zostały jeszcze rozpatrzone.

Szanowni Zebrani!

O mocy oraz potencjale naukowym i dydaktycznym Uczelni świadczy nie tylko rozwój własnej kadry oraz tzw. nasycenie kadr, ale także:

- poziom uprawnień naukowych: habilitacyjnych i doktorskich, poszczególnych wydziałów;
- liczba przewodów habilitacyjnych i doktorskich przeprowadzonych przez rady naukowe wydziałów;
- rozwój struktury naukowo-dydaktycznej Uczelni;
- zakres i poziom realizowanych projektów naukowo-badawczych;
- liczba i jakość publikacji naukowych;
- zasoby biblioteczne Uczelni oraz ich dostępność;
- zakres i poziom współpracy naukowej z zagranicznymi ośrodkami naukowymi i akademickimi;
- szerokość oferty kształceniowej i jej dostosowanie do preferencji kandydatów.

Pozwólcie Państwo, że w skrócie podsumuję działalność Uczelni w wymienionych dziedzinach.

I. Poziom uprawnień naukowych: habilitacyjnych i doktorskich. Uczelnia posiada 11 uprawnień do nadawania stopni naukowych - 4 wydziały posiadają uprawnienia habilitacyjne i doktorskie, a 3 wydziały uprawnienia doktorskie. Dodam, że w roku 2002 na 6 wydziałów posiadaliśmy 6 uprawnień (3 habilitacyjne i 3 doktorskie). Głównym celem, stojącym w kolejnych latach przed częścią wydziałów, winno być uzyskanie wyższej oceny parametrycznej posiadanych uprawnień. Ma to szczególne znaczenie przy rankingowej

ocenie potencjału naukowego Uczelni, który mierzony jest średnią ocen parametrycznych.

II. Liczba przewodów habilitacyjnych i doktorskich.

W minionym roku akademickim rady naukowe wydziałów przeprowadziły 17 przewodów habilitacyjnych oraz 164 przewody doktorskie. Zwraca uwagę wzrost o ponad 40 liczby przeprowadzonych przewodów doktorskich w stosunku do roku akademickiego 2005-2006, co ma istotne znaczenie w rankingowej ocenie mocy naukowej Uczelni oraz rozwoju kadry własnej.

III. Rozwój struktury naukowo-dydaktycznej.

Od powstania Uczelni sukcesywne i konsekwentnie reorganizujemy oraz rozbudowujemy jej strukturę naukowo-dydaktyczną. Po likwidacji instytutów, naszym celem jest otwieranie klinik i zakładów o nowym - nie istniejącym w dotychczasowej strukturze - profilu naukowo-dydaktycznym i usługowym. Dzięki temu zwiększamy spektrum działalności naukowej oraz tworzymy bazę dydaktyczną dla nowo otwartych kierunków studiów.

Obecnie posiadamy 80 katedr (ponad dwukrotnie więcej, niż w 2002 roku) i 278 klinik i zakładów (o ponad 100 więcej niż 5 lat temu). W minionym roku akademickim powołaliśmy 1 nową katedrę i 17 nowych zakładów i klinik.

IV. Realizowane projekty naukowo-badawcze.

Działalność naukowo-badawcza Uniwersytetu Medycznego w roku akademickim 2006-2007 prowadzona była głównie w oparciu o dotację uzyskaną z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na finansowanie działalności statutowej.

W Uczelni są realizowane, lub były realizowane w 2006 roku, następujące rodzaje projektów naukowo-badawczych:

- prace własne:

- nowe w liczbie 150;

- kontynuowane w liczbie 217.

- 102 granty Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Całkowita ogólna kwota umów wynosi ponad 14 mln 700 tys. zł;

- 3 projekty zamawiane (realizowane w latach 2005-2008) Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na ogólną kwotę ponad 1 mln 270 tys. zł;

- 20 grantów Urzędu Miasta Łodzi przyznanych na lata 2005-2006;

- 23 umowy na zlecenie podmiotów gospodarczych - tzw. umowne prace badawcze - 501;

- 12 projektów w ramach programów (grantów) Unii Europejskiej.

V. Publikacje naukowe.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni Uczelni opublikowali w 2006 roku ogółem 2176 prac, a w tej liczbie 407 prac w wydawnictwach z listy filadelfijskiej - o 49 więcej, niż w 2005 roku. Byli autorami 11 monografii oraz 149 rozdziałów w opublikowanych monografiach (w tym 13 w języku angielskim).

VI. Zasoby biblioteczne Uczelni oraz ich dostępność.

Na koniec 2006 roku zasoby systemu biblioteczno-informacyjnego Uczelni wyniosły ponad 385 tys. woluminów książek, a w tej liczbie ponad 93 tys. jednostek zbiorów specjalnych. Zasoby te są sukcesywnie wzbogacane: w 2006 roku wielkość nabytków wyniosła ponad 2600 woluminów książek i 155 jednostek zbiorów specjalnych. Z kolei liczba woluminów czasopism kształtuje się na poziomie prawie 100 tys., a w 2006 roku wzrósł on o ponad 900 woluminów. Uczelnia prenumeruje 627 tytułów czasopism krajowych i zagranicznych. Ponadto Biblioteka Główna posiada w ramach rocznej prenumeraty sieciowy dostęp do 160 tytułów pełnotekstowych czasopism zagranicznych w wersji elektronicznej.

W minionym roku akademickim zrealizowano szereg przedsię-

wzięć usprawniających dostępność do literatury fachowej, m. in.:

- dokonano subskrypcji 10 baz danych;

- sfinansowano zakup nowego serwera oraz sprzętu komputerowego w konsorcjum Łódzkiej Akademickiej Sieci Bibliotecznej

- uruchomiono bezprzewodowy dostęp do internetu w Bibliotece Głównej oraz w bibliotekach Wydziałów: Farmaceutycznego, Lekarsko-Dentystycznego oraz Wojskowo-Lekarskiego;

- powiększono bazę danych Expertus (narzędzie do rejestrowania dorobku piśmienniczego) o wartości Impact Factor.

VI. Zakres i poziom współpracy naukowej z zagranicznymi ośrodkami naukowymi i akademickimi.

W roku akademickim 2006 - 2007 Uczelnia współpracowała z 19 takimi ośrodkami - m.in. z pięcioma ośrodkami w Stanach Zjednoczonych i pięcioma w Niemczech, a także z ośrodkami mieszczącymi się w Kanadzie, Izraelu oraz innych państwach świata.

Miniony rok akademicki zaznaczył się również dużą liczbą naszych pracowników wyjeżdżających za granicę w celach naukowo-szkoleniowych. Zannotowaliśmy: 669 wyjazdów krótkich (do 3 miesięcy) do 47 państw świata oraz 26 wyjazdów na stypendia do 8 państw. Natomiast naszą Uczelnię odwiedziło 33 naukowców reprezentujących liczące się w Europie i świecie ośrodki naukowo-dydaktyczne.

Ponadto większość katedr, klinik i zakładów Uczelni prowadzi współpracę niesformalizowaną, polegającą głównie na krótkich roboczych pobytach. Jest to korzystny i dobrze funkcjonujący tryb współpracy bezpośredniej.

VII. Zakres oferty kształceniowej i jej dostosowanie do preferencji kandydatów.

Szanowni Państwo!

Uniwersytet Medyczny posiada

bardzo zróżnicowaną ofertę dydaktyczną na wszystkich poziomach kształcenia: na studiach I stopnia oraz II stopnia (jednolitych i uzupełniających), a także na studiach podyplomowych i doktoranckich. Na większości prowadzonych kierunków oferujemy studia w trybie stacjonarnym (dziennym) i niestacjonarnym (zaocznym i wieczorowym).

W sukcesywnie modyfikowanej i rozszerzanej ofercie kształceniowej uwzględniamy wymagania wynikające z postanowień przyjętych w Unii Europejskiej, a także potrzeby krajowego rynku usług medycznych oraz preferencje kształceniowe potencjalnych kandydatów. Nasza oferta obejmuje także studia anglojęzyczne dla studentów zagranicznych oraz wymianę zagraniczną studentów w ramach programów europejskich.

Rezultatem naszej ofensywności w tym zakresie jest zwiększenie od 2002 roku o ponad 50 % liczby studentów oraz liczby prowadzonych kierunków z 8 do 15. W minionym roku akademickim wprowadziliśmy dwa nowe kierunki studiów - dietetykę i filozofię, a w inaugurowanym dzisiaj, otworzyliśmy kolejne - biotechnologię oraz socjologię. W sumie, rok akademicki 2007-2008 rozpocznie ponad 8000 studentów, a w tej liczbie ponad 2800 studentów pierwszego roku studiów.

Warto dodać, iż tegoroczna rekrutacja zdecydowanie potwierdziła atrakcyjność naszej Uczelni wśród maturzystów. W ubiegłym roku dokumenty na studia złożyło około 7500 kandydatów, a w tym roku ponad 12 000. Świadczy to o dobrym rozpoznaniu preferencji kształceniowych kandydatów, ale przede jest świadectwem prestiżu Uczelni.

Bardzo dobre rezultaty przyniosła także rekrutacja kandydatów na studia anglojęzyczne, na których rok akademicki rozpocznie na kierunku lekarskim 288 studen-

tów oraz 23 na lekarsko-dentystycznym. Na pierwszy rok studiów przyjęliśmy 132 studentów na kierunek lekarski oraz 15 na lekarsko-dentystyczny. Nasi studenci obcokrajowcy pochodzą z 17 krajów - najczęściej ze Stanów Zjednoczonych (120), Tajwanu (70) oraz Kanady (42).

Podsumowując ten wątek mojego wystąpienia, pragnę wyrazić szczególne słowa uznania i podziękowania członkom Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej, członkom wydziałowych komisji rekrutacyjnych, pracownikom Działu Nauczania i Wychowania oraz Biura ds. Organizacji i Obsługi Studiów w Języku Angielskim za ogromny wkład pracy w sprawnym przeprowadzeniu tegorocznej rekrutacji.

W minionym roku akademickim kontynuowaliśmy wymianę studentów w ramach programu Erasmus/Sokrates. W jej efekcie 30 naszych studentów kształciło się na 13 uczelniach europejskich, a 10 studentów europejskich szkół wyższych studiowało w naszej Uczelni.

Do form studiowania proponowanych naszym studentom należy także indywidualny tok studiów. W zamykanym roku akademickim korzystało z niego 152 osoby, najczęściej z Wydziału Lekarskiego, bo aż 136.

Aktywność dydaktyczna naszej Uczelni wykracza poza jej mury także w dziedzinie szkolenia wojskowego. Powołane w 2003 roku w strukturze Uczelni, Studium Edukacji Obronnej szkoli z przysposobienia obronnego studentów 15 uczelni łódzkich, przynosząc wymierny finansowo przychód do budżetu Uniwersytetu.

Intensywnie rozwijamy także studia podyplomowe oraz doktoranckie. W roku akademickim 2006-2007 wprowadziliśmy 4 nowe kierunki na studiach podyplomowych, a w inaugurowanym powołaliśmy kolejne 4: - orzecznictwo lekarskie i ubezpieczenia;

- farmakoekonomika i zarządzanie w ochronie zdrowia;

- opieka farmaceutyczna;

- oraz bezpieczeństwo wewnętrzne.

Ponadto, Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego przeprowadził w minionym roku akademickim ponad 230 kursów specjalizacyjnych i doskonalących. W tym okresie także Oddział Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego prowadził kilkadziesiąt szkoleń w ramach specjalizacji oraz w postaci szkolenia ciągłego farmaceutów.

Studia doktoranckie - stacjonarne oraz niestacjonarne - roz-począna dzisiaj 451 słuchaczy, a w tej liczbie 127 nowo przyjętych doktorantów. W upływającym roku akademickim powołaliśmy studia niestacjonarne oraz wprowadziliśmy system pomocy materialnej dla doktorantów.

Szanowni Zebrani!

Uniwersytet Medyczny jest organem założycielskim siedmiu szpitali klinicznych dysponujących łącznie ponad 1600 łózkami. Do Uczelni należy także kilkadziesiąt klinik i zakładów w szpitalach nie akademickich, które dysponują ponad 1200 łózkami.

W I połowie 2007 roku dwa uniwersyteckie szpitale kliniczne wykazały zysk, a pięć - stratę bilansową. Ogólnie strata finansowa szpitali klinicznych naszej Uczelni wyniosła ponad 8 mln 700 tys. zł. Powstała ona mimo wzrostu o ok. 25 mln zł ogólnych przychodów ze sprzedaży świadczeń zdrowotnych, gdyż w tym samym okresie nastąpił istotny wzrost (o ok. 30 mln zł), kosztów ich działalności.

Na taką sytuację składają się przede wszystkim zbyt niskie kontrakty zawarte z Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia oraz nisko skalkulowane ceny za procedury medyczne, a także brak pokrycia kosztów leczenia pacjentów przyjmowanych ponad limity ujęte w kontraktach.

Należy jednak podkreślić, że sytuacja finansowa naszych szpitali,

pomimo występujących zobowiązań, jest lepsza, niż większości szpitali klinicznych na terenie kraju.

Dobre informacje natomiast płyną z postępów prac na terenie Centrum Kliniczno-Dydaktycznego - naszej głównej inwestycji. Zakończono zostały już prace projektowe i od sierpnia br. firma, która wygrała przetarg, przystąpiła do prac budowlanych i instalacyjnych. Do końca 2007 roku planujemy zamknięcie I etapu prac, na realizację których wydana zostanie kwota ok. 30 mln zł. Na kontynuację inwestycji w 2008 roku zaplanowano 70 mln zł, a w 2009 - 92 mln zł. Otwarcie szpitala przewidziane jest na koniec 2009 roku.

Ponadto, do końca 2007 roku prowadzone będą prace projektowe obejmujące pozostałe piętra budynku A1 oraz wyłoniony zostanie ich wykonawca. Natomiast w celu przystosowania budynku A2 na potrzeby dydaktyczne, zespół kierowany przez Kanclerza Uniwersytetu Medycznego wykonał już projekt adaptacji budynku. Projekt ten został zakwalifikowany do podpisania preumowy w wysokości 18 mln Euro, pochodzących ze środków unijnych. W budynku powstanie aula na 1200 miejsc oraz biblioteka.

Kontynuując wątek dotyczący programów Unii Europejskiej poinformuję Państwa o realizowanych w minionym roku akademickim - głównie przez Dział Obsługi Programów Unii Europejskiej - zamierzeniach w tym zakresie.

Polegały one m.in. na:

- świadczeniu pomocy w przygotowaniu 10 projektów w ramach programów unijnych;
- wdrażaniu kolejnych etapów inicjatywy EUROMEDTOUR, mającej na celu rozwijanie ekSPORTU świadczeń medycznych.

Na realizację drugiej edycji projektu pt. „Przewodnik pacjenta zagranicznego korzystającego z usług medycznych w regionie łódzkim - pilot wycieczek” Uczelnia otrzymała dofinansowanie w wysokości ponad 200 tys. zł. Następnym projektem złożonym i pozytywnie zaopiniowanym przez Komisję Oceny

Projektów, jest projekt „Super Nurse - podwyższenie i dostosowanie kwalifikacji zawodowych pielęgniarów i położnych do potrzeb regionalnego rynku pracy”, na który otrzymaliśmy dofinansowanie w wysokości ponad 300 tys. zł.

Ponadto, Punkt Kontaktowy działający przy Uniwersytecie Medycznym i należący do Konsorcjum Punktów Kontaktowych, aktywnie współpracował z najważniejszymi instytucjami odpowiedzialnymi za prawidłowe wdrażanie i absorpcję na terenie Polski funduszy unijnych. W minionym roku działania Punktu Kontaktowego spowodowały podniesienie do 30% skuteczności aplikowania o wsparcie ze środków Unii Europejskiej.

Szanowni Państwo!

Przedstawię teraz zasadnicze dane dotyczące finansowania Uniwersytetu Medycznego.

Na finansowanie działalności Uczelni w 2006 roku otrzymaliśmy następujące podstawowe dotacje:

- na działalność dydaktyczną - ponad 115 mln zł - o 11% więcej, niż w 2005 roku;
- na pomoc materialną dla studentów - ponad 9,5 mln zł;
- na działalność statutową - ponad 7 mln 200 tys. zł - wzrost o 33%;
- na prace własne - ponad 2 mln 800 tys. zł - wzrost o 8% ;
- na projekty badawcze (granty) - ponad 5 mln 200 tys. zł.

Ogółem środki pozyskane z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na działalność naukowo-badawczą wyniosły ponad 18 mln 200 tys. zł i w stosunku do 2005 roku były wyższe o ok. 2 mln zł.

W 2006 roku Uczelnia zanotowała przychody własne - pozyskane poza dotacjami - na kwotę ponad 33 mln zł. Stanowiły one 18 % ogólnego budżetu Uczelni i były wyższe o 9 mln zł w porównaniu do 2005 roku. Ponadto, w ubiegłym roku Uczelnia pozyskała środki na inwestycje budowlane z Ministerstwa Zdrowia w kwocie ok. 3 mln. zł., a z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na zakupy inwestycyjne aparatury naukowej - kwotę 800

tys. zł. Zauważalnie wzrosła również kwota środków pozyskanych z Unii Europejskiej.

W odniesieniu do roku 2005 koszty ogółem wzrosły o 12,1% , a przychody o 12,6%. Ta zrównoważona tendencja wzrostowa kosztów i przychodów świadczy o utrzymującej się stabilności finansowej uczelni.

Wiele uwagi poświęcamy także inwestowaniu oraz prowadzeniu prac remontowo-budowlanych i modernizacyjnych w Uczelni. W 2006 roku na ich realizację wydaliśmy ponad 6 mln zł. - głównie na rozbudowę, modernizację lub adaptację pomieszczeń na cele dydaktyczne oraz na poprawę warunków zamieszkania w domach studenckich Uczelni.

Kończąc sprawozdawczą część mojego wystąpienia podsumuję w skrócie kilka sfer działalności Uczelni, ważnych dla naszych studentów.

- **Stypendia i domy studenckie**
W roku akademickim 2006-2007 przyznaliśmy 2800 stypendiów studenckich na ogólną kwotę ponad 9 mln 700 tys. zł i jest to suma o ponad 10% większa niż w poprzednim roku akademickim.

Uniwersytet Medyczny posiada cztery domy studenckie, w których dysponuje 1200 miejscami. W tym roku zapewniliśmy korzystanie z nich prawie 90% zainteresowanym.

- **Samorząd Studentów**
Samorząd Studentów Uniwersytetu Medycznego w minionym roku akademickim organizował:
  - **Juwenalia 2007** - wspólnie z innymi Uczelniami;
  - **V Medykalia Uniwersytetu Medycznego** - razem ze Stowarzyszeniem Forum Medium;
  - **obozy studenckie w Polańczyku** (cztery turnusy, po 44 osoby każdy) dla studentów wszystkich wydziałów Uczelni;
  - **dwa turnusy obozu sportowego w Darłównku** - wspólnie ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu;
  - **akcję pod nazwą „Wampiriada”**, podczas której zbierano krew od ochotników.

Ponadto, Rada Uczelniana Zrzeszenia Studentów Polskich przy Uniwersytecie Medycznym zorganizowała Obóz Roku „0” - Poronin 2007, dla 150 nowo przyjętych studentów.

- *Studenckie Towarzystwo Naukowe* - działające pod kuratorską opieką Pani Profesor Ewy Sewerynek i zrzeszające 33 koła naukowe - aktywnie popularyzowało prace naukową wśród studentów, m.in. poprzez zorganizowanie XLV Ogólnopolskiej i III Międzynarodowej Konferencji Studenckich Towarzystw Naukowych i Młodych Lekarzy oraz szkolenia dotyczącego sposobu prowadzenia i prezentacji wyników prac naukowych.

Studenci zrzeszeni w kołach naukowych prezentowali wyniki swojej pracy naukowej zdobywając wiele nagród i wyróżnień - także podczas konferencji studenckich i lekarskich organizowanych przez inne uczelnie medyczne.

- *Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego* zrzeszający ok. 300 zawodników w kilkunastu sekcjach sportowych, odnotował wiele sukcesów sportowych.

Podczas tegorocznej XXIV Edycji Mistrzostw Polski Szkół Wyższych Uniwersytet Medyczny zajął 1 miejsce w grupie uczelni medycznych, a zawodnicy Klubu zdobyli 3 złote, 3 srebrne i 3 brązowe medale w konkurencjach drużynowych oraz 5 złotych, 2 srebrne i 1 brązowy w konkurencjach indywidualnych.

Serdecznie gratuluję zawodnikom, trenerom oraz władzom Klubu i pracownikom Zakładu Wychowania Fizycznego i Sportu tego znaczącego sukcesu, zwłaszcza, że w ostatnich dwóch latach wśród uczelni medycznych zajmowaliśmy 4 miejsce.

Z tymi osiągnięciami łączą się także wyróżnienia odznaką „Za Zasługi dla Sportu”, które w bieżącym roku Minister Sportu przyznał zasłużonym działaczom Klubu Uczelnianego AZS: mgr Urszuli Hajman, dr. Juliuszowi Sienkiewiczowi oraz mgr. Lechowi Słomińskiemu.

Drodzy Najmłodszy Studenci!

Witam Was serdecznie w gronie studentów Uniwersytetu Medyczne-

go - Uczelni, której indeks uzyskać mogli tylko najlepsi - oraz gratuluję pomyślnego przejścia przez proces rekrutacji. To Wasz pierwszy i bardzo ważny sukces na drodze do dyplomu absolwenta uczelni. Jednak, jak pisał autor „Małego Księcia”, Antoine de Saint-Exupery : „Nie ma zwycięstwa, które by trwało”. Od Was samych zależy, czy wykorzystacie swą szansę, bowiem rozpoczynając studia wkraczacie w nowy okres życia, który cechować będzie większa samodzielność, a jednocześnie osobista odpowiedzialność za konsekwencje własnych decyzji. W znacznie większym stopniu, niż dotychczas, będziecie już sami organizować swój czas nauki, odpoczynku i rozrywki.

Jestem przekonany, że potraficie dokonywać rozsądnych wyborów i zdołacie narzucić sobie taki rytm pracy, który ustrzeże Was przed powstawaniem zaległości w przyswajaniu wiedzy.

Na studiach medycznych szczególnie pożyteczne jest stosowanie się do maksymy Apellesa - największego malarza starożytnej Grecji - „Nulla dies sine linea” - „Ani jednego dnia bez pracy”, ponieważ - jak pisał Witold Gombrowicz - „Życie przecieka przez dąty, jak woda przez palce”.

Zapraszam Was do aktywnego włączenia się do akademickiego życia i korzystania z naszych propozycji atrakcyjnego spędzania czasu wolnego; np. działając w samorządzie studenckim, doskonaląc swoją wiedzę w kołach Studenckiego Towarzystwa Naukowego, realizując swoje ambicje sportowe w Uczelnianym Klubie Akademickiego Związku Sportowego, lub talent muzyczny w naszym chórze akademickim.

Pozwólcie Państwo, że w tym miejscu złożę najserdeczniejsze podziękowania Pani prof. Annie Domańskiej z Akademii Muzycznej, prowadzącej Chór Uniwersytetu Medycznego oraz wszystkim członkom chóru za wspaniałe, piękne artystycznie, uświetnianie naszych akademickich świąt. Gratuluję Państwu zdobytych w tym roku laurów konkursowych oraz życzę kolejnych sukcesów.

Szanowni Państwo!

U progu roku akademickiego 2007-2008 dziękuję serdecznie wszystkim Pracownikom Uniwersytetu Medycznego za niepodważalny wkład pracy w realizację statutowych zadań naszej Uczelni. Życzę Państwu wszelkiej pomyślności, sukcesów w pracy, wiele radości oraz satysfakcji z osiągnięć.

Wszystkim Studentom życzę najlepszych ocen i wytrwałości w zdobywaniu wiedzy, a Wam, Nasi Najmłodszy Studenci, życzę ponadto, aby kierunek, który wybraliście stał się tym, który otworzy Wam drogę do przyszłej kariery zawodowej. Życzę Wam także, by dzień tegorocznej inauguracji roku akademickiego stał się początkiem najpiękniejszego etapu w Waszej biografii. Życzę również, byście w murach naszej Uczelni znaleźli przyjazną, pełną życzliwości atmosferę, do współtworzenia której serdecznie zachęcam.

Pragnę serdecznie podziękować Władzom Województwa Łódzkiego, Władzom samorządowym naszego Miasta oraz senatorom i posłom regionu łódzkiego za wspieranie Uczelni w rozwiązywaniu jej problemów.

Z okazji 5-lecia Uczelni dziękuję również wszystkim reprezentantom państwowych i samorządowych instytucji przedstawicielskich oraz Władz administracyjnych poszczególnych szczebli, którzy współtworzyli Uniwersytet Medyczny w Łodzi.

Słowa podziękowania - w imieniu całej społeczności akademickiej oraz własnym - kieruję również do Władz Ministerstwa Obrony Narodowej, za postanowienie o przywróceniu Uniwersytetowi Medycznemu prawa do kształcenia lekarzy wojskowych.

Szczególnie gorąco dziękuję Panu płk. dr. n.med. Andrzejowi Wiśniewskiemu, Szeffowi Inspektora Wojskowej Służby Zdrowia, za mądrą i ze wszelkich miar racjonalną decyzję dotyczącą kształcenia w Łodzi oficerów lekarzy.

Szanowny Panie Pułkowniku, podjęcie tej drogi zmierzającej do stopniowego rozwiązywania

problemu drastycznego niedoboru lekarzy wojskowych w naszych Siłach Zbrojnych świadczy o tym, że ochronę zdrowia naszych żołnierzy traktuje Pan priorytetowo, a dobro wojskowej służby zdrowia jest dla Pana najważniejsze. Myślę, że już

to - poza zapewne wieloma innymi powodami - predestynuje pana do otrzymania szlifów generalskich - czego Panu serdecznie życzymy.

Na pana ręce, Panie Pułkowniku, składam Kierownictwu Ministerstwa Obrony Narodowej zapewnienie, że

dolożymy wszelkich starań do tego, żeby jak najlepiej przygotować przyszłych lekarzy wojskowych do ich trudnej i odpowiedzialnej służby.

Dziękuję!

Przedstawiciel samorządu studenckiego - Tomasz Dutkowski

Chór Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Prof. dr hab. Jurek Olszewski

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2007/2008 NA WYDZIALE FIZJOTERAPII

W dniu 5 października 2007 roku w Auli przy pl. Hallera odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2007/2008 na Wydziale Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Program:

- Hymn państwowy
- Otwarcie uroczystości i przemówienie Dziekana Wydziału Fizjoterapii - prof. dr hab. Jurka Olszewskiego
- Ślubowanie studentów I roku studiów
- Wręczenie indeksów studentom I roku studiów
- Wykład inauguracyjny prof. dr hab. Czesława Jeśmana nt. historii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
- *Gaudeamus*

Sprawozdanie Dziekana Wydziału Fizjoterapii - prof. dr. hab. Jurka Olszewskiego

***Wielce Szanowni Goście,
Jego Magnificencjo,
Panie i Panowie Prorektorzy, Dziekani,
Dostojni Członkowie
Rady Wydziału Fizjoterapii,
Droga Młodzieży Studencka,***

Kilka dni temu tj. 1 października 2007 roku minęło 5 lat od utworzenia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, a tym samym funkcjonowania Wydziału Fizjoterapii. Ten skromny jubileusz jest znakomitą okazją do przypomnienia najważniejszych wydarzeń, które miały miejsce na unikatowym Wydziale Fizjoterapii, jedynym tego typu w Polsce.

I tak studia na kierunku "fizjoterapia" realizowane były od 1998 roku w systemie zaocznym w Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. B. Szareckiego na Wydziale Lekarskim przez organiczne jednostki organizacyjne Uczelni ze współuczestnictwem kadry naukowo-dydaktycznej krajowych ośrodków akademickich.

W związku z rozwiązaniem Wojskowej Akademii Medycznej i utworzeniem 1 października 2002 roku Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, powstał

Wydział Fizjoterapii, oparty głównie na strukturze organizacyjnej i kadrowej Wojskowej Akademii Medycznej i z niewielkim udziałem również struktur organizacyjnych i kadry Akademii Medycznej w Łodzi.

Pierwszym Dziekanem Wydziału został mianowany - prof. dr. hab. med. Jurek Olszewski, którego 2-letnia kadencja kończy się w bieżącym roku akademickim.

W początkowym okresie Wydział Fizjoterapii liczył 15 struktur, a aktualnie składa się z 28 placówek dydaktyczno-naukowych.

W dniach 10-11 maja 2003 roku Wydział Fizjoterapii przy współudziale Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji zorganizował w Łodzi Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. „Rehabilitacja w roku osób niepełnosprawnych i perspektywy jej rozwoju”. W konferencji wzięło udział wielu profesorów prawie ze wszystkich ośrodków Akademii Medycznych w Polsce, którzy zajmują się rehabilitacją medyczną, w tym konsultant krajowy – prof. dr. hab. med. Jerzy Kiwerski. Konferencja została bardzo wysoko oceniona przez Władze Uniwersytetu

Medycznego i Prezydenta miasta Łodzi – dr Jerzego Kropiwnickiego.

Ogromnym sukcesem Wydziału Fizjoterapii było uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora nauk medycznych (decyzja Centralnej Komisji ds. Nadawania Tytułu i Stopni Naukowych z dn. 27.10.2003 r.).

W dniu 9 XII 2003 roku w Rektoracie Uniwersytetu Medycznego nastąpiło podpisanie Porozumienia o Współpracy Naukowej i Dydaktycznej między Kierunkiem Fizjoterapii Wydziału Medycznego Uniwersytetu w Belgradzie oraz Wydziałem Fizjoterapii UM w Łodzi. W ostatnim okresie został rozbudowany i unowocześniony w sprzęt Zakład Biomechaniki i Zaopatrzenia Ortopedyczno-Protetycznego. Przygotowano programy i uruchomiono studia anglojęzyczne pierwszego stopnia. Przewidywana pierwsza rekrutacja w roku akademickim 2008/2009.

Przygotowane zostały również dokumenty do Centralnej Komisji Akredytacyjnej ds. stopni naukowych i tytułu naukowego o nadanie Wydziałowi Fizjoterapii uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej oraz stopnia doktora habilitowanego w zakresie medycyny.

Na Wydziale Fizjoterapii w pełnym wymiarze godzin zatrudnionych jest 127 osób, w tym nauczyciele akademicy:

➤ z tytułem profesora – 13,

➤ ze stopniem doktora habilitowanego – 16, w tym zaliczonych do minimum kadrowego – 6,

➤ ze stopniem doktora – 39.

Pozostała kadra naukowo-dydaktyczna to asystenci w liczbie 15 i pracownicy inżyniersko-techniczni i administracyjni – 21.

Na Wydziale Fizjoterapii w roku akademickim 2006/2007 odbyło się 9 obron prac doktorskich (31 ogółem) i aktualnie otwartych jest ponad 55 kolejnych prac.

Obecnie na Wydziale fizjoterapii studiuje około 697 studentów, w tym na jednolitych studiach magisterskich 196 osób, na studiach I stopnia nauczania 305 osób i na studiach II stopnia 196 osób.

W roku akademickim 2007/2008 na Wydział Fizjoterapii przyjęto łącznie 285 studentów, w tym na studia I stopnia nauczania dzienne 130 osób i na wieczorowe 24 osób, na studia II stopnia dzienne 62 osoby i na studia II stopnia zaoczne 69 osób.

Przyswojenie i utrwalenie wiedzy, umiejętności, nawyków oraz postaw społeczno-zawodowych określonych programem kształcenia następuje w procesach nauczania, samokształcenia i praktyk zawodowych.

Na koniec życzę Wam Drodzy Studenci I roku Wydziału Fizjoterapii radości ze studiowania i satysfakcji z uzyskania statusu studenta naszego Wydziału oraz wielu sukcesów w nauce.

Mianowanie Konrada Borowskiego na studenta Wydziału Fizjoterapii roku akademickiego 2007/2008 przez Dziekana Wydziału prof. dr hab. med. Jurka Olszewskiego.

Mianowanie Edyty Żurowskiej na studentkę Wydziału Fizjoterapii roku akademickiego 2007/2008 przez Dziekana Wydziału prof. dr hab. med. Jurka Olszewskiego.

Wykład inauguracyjny prof. dr hab. med. Czesława Jeśmana

Uniwersytet Medyczny w Łodzi w pierwszych latach działalności

Uczelnia powstała 1 października 2002 roku jako - wówczas - jedyny Uniwersytet Medyczny w kraju z połączenia: Akademii Medycznej w Łodzi i Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego w Łodzi (Ustawa Sejmowa RP z 27 VII 2002).

Uniwersytet Łódzki rozpoczął działalność 24 maja 1945 roku, w jego skład wchodziły wydziały medyczne: lekarski, stomatologiczny i farmaceutyczny (od 27 VIII 1945). Stanowiły one ok. 30 % ogólnego stanu studentów Uczelni.

Łódzka AM rozpoczęła działalność w 1950 roku (Uchwała Rady Ministrów z 7 VIII 1949). W ciągu blisko 60 lat działalności Wydział Lekarski Akademii ukończyło ok. 16 tys. absolwentów, stomatologiczny ok. 6200, prac doktorskich obroniono ok. 2600, zaś habilitacji ok. 520. Akademia Medyczna w Łodzi zawsze należała do krajowej czołówki uczelni tego profilu. Posiada trwały wieloprofilowy wkład do rozwoju polskiej medycyny.

Rektorami tej Uczelni byli kolejno profesorowie: Tadeusz Kotarbiński (1945-1949), Emil Paluch (1950-1954), Aleksander Goldschmied (1954-1955), Marian Stefanowski (1955-1968), Tadeusz Pawlikowski (1968-1972), Antoni Kotelko (1972-1981), Leszek Woźniak (1981-1987), Marek Pawlikowski (1987-1990), Jan Berner (1990-1996), Henryk Stępień (1996-2002), Tadeusz Robak (2002).

Tradycje Wojskowej Akademii Medycznej sięgają 1922 roku, wtedy w Warszawie w Zamku Ujazdowskim, siedzibie Księżąt Mazowieckich rozpoczęły działalność kolejno: Wojskowa Szkoła Sanitarna, Oficerska Szkoła Sanitarna, Szkoła Podchorążych Sanitarnych i Centrum Wyszkalenia Sanitarnego. Wychowanie lekarskie, dentystyczne i farmaceutyczne studenci pobierali na poszczególnych wydziałach Uniwersytetu Warszawskiego, wojskowo-medyczne zaś we wspomnianych szkołach.

W latach II wojny światowej działał Polski Wydział Lekarski na Uniwersytecie w Edynburgu. Zapotrzebowanie na lekarzy wojskowych Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie Europy było ogromne.

Po zakończeniu II wojny światowej przy kilku akademiach medycznych działały bataliony i wojskowe fakultety kształcące wojskowych medyków. Centralne miejsce w tym szkoleniu zajmowała łódzka AM, kształcąca fachowo podchorążych na wydziałach lekarskim, stomatologicznym i farmaceutycznym. Szkolenie wojskowo-medyczne odbywało się w Wojskowym Centrum Wyszkożenia Medycznego w Łodzi.

Wojskowa Akademia Medyczna powstała w 1958 roku z dużą pomocą Akademii Medycznej w Łodzi. W 1975 roku otrzymała patrona w osobie gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego – wybitnego organizatora i chirurga wojennego. Rektorami Uczelni byli profesorowie: gen. Marian Garlicki (1958-1965), gen. Wiesław Łasiński (1965-1972), płk Józef Barancewicz (1972-1975), gen. Jerzy Bończak (1975-1978), płk Tadeusz Brzeziński (1978-1981), gen. Władysław Tkaczewski (1981-1991), gen. Henryk Chmielewski (1991-1998), płk Jan Chojnacki (1998-2002), płk Krzysztof Zeman (2002).

W ciągu blisko 45 lat działalności mury Uczelni opuściło 6000 oficerów lekarzy, stomatologów, farmaceutów i psychologów, 224 pracowników uzyskało tytuł profesora, 340 doktora habilitowanego, 2000 doktora nauk, specjalizację uzyskało ponad 8200 lekarzy. Wojskowa Akademia Medyczna także pozostawiła duży, trwały wkład do rozwoju polskiej medycyny.

Po rozwiązaniu WAM wydzielono Instytut Medycyny Wojskowej działający w Warszawie, Wydział Wojskowo-Lekarski i Wydział Fizjoterapii, które weszły w skład Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz Centrum Szkolenia Wojskowych Szkół Medycznych.

List intencyjny odnośnie utworzenia Uniwersytetu Medycznego podpisali Minister Obrony Narodowej Jerzy Szmajdziński, Minister Zdrowia i Opieki Społecznej Mariusz Łapiński w obecności JM Rektorów Henryka Stepnia i Krzysztofa Zemana.

Uroczysta inauguracja roku akademickiego odbyła się 1 października 2002 roku, rektorem został prof. Andrzej Lewiński.

Zasadnicza koncepcja kształcenia kadr medycznych w Uczelni to permanentne doskonalenie procesu dydaktycznego mającego na celu profesjonalne przygotowanie absolwenta do podjęcia pracy zarówno w publicznym, jak i prywatnym sektorze opieki zdrowotnej. Zgodnie z zasadami współpracy w edukacji zdrowotnej w Unii Europejskiej, Uniwersytet stale ulepsza strukturę naukowo-dydaktyczną. Obecnie posiada 8 wydziałów: Lekarski, Wojskowo-Lekarski, Lekarsko-Dentystyczny, Farmaceutyczny, Nauk o Zdrowiu, Fizjoterapii, Pielęgniarstwa i Położnictwa, Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego. Cztery pierwsze wydziały uzyskały uprawnienia do nadawania stopni doktora habilitowanego i doktora nauk, pozostałe dwa - doktora nauk.

Utworzono nowe placówki dydaktyczne:

- 1. Oddział Studiów Medycznych w Języku Angielskim dla Obcokrajowców*
- 2. Międzyuczelnianą Katedrę Nauk Humanistycznych (wspólnie z Uniwersytetem im. Kardynała Wyszyńskiego w Warszawie)*
- 3. Katedrę Polityki Ochrony Zdrowia, wchodzącą w skład Wydziału Nauk o Zdrowiu*
- 4. Międzyuczelniane Centrum Inżynierii Biomedycznej, wspólnie z Politechniką Łódzką*
- 5. Studium Edukacji Obronnej.*

Do osiągnięć UM należy też zaliczyć utworzenie w Piotrkowie Trybunalskim i w Sieradzu Zamiejscowych Ośrodków Dydaktycznych.

Dowodem wysokiego poziomu edukacji w Uczelni są wiodące pozycje w różnych rankingach. Uniwersytet Medyczny w Łodzi jest największą państwową uczelnią medyczną w kraju, jego zadania stanowią:

- kształcenie studentów z zakresu nauk medycznych, farmaceutycznych i innych dziedzinach medycyny*

- prowadzenie badań naukowych i kształcenie kadr
- kształcenie podyplomowe wysoko kwalifikowanych kadr medycznych
- sprawowanie opieki medycznej w systemie ochrony zdrowia.

Organizacyjnie UM w Łodzi składa się z ok. 76 katedr i międzywydziałowych jednostek oraz z 7 szpitali klinicznych. Uczelnia posiada bardzo doświadczoną kadrę i środki, dzięki którym zarówno usługi medyczne, dydaktyka, diagnostyka i terapia prowadzone są na najwyższym światowym poziomie.

Kadra medyczna kształtuje się na poziomie ponad 1300 pracowników w tym ponad 300 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych.

Na Uczelni można studiować, wybierając następujące rodzaje studiów i tyleż typów studiowania:

- licencjat (dzienny, wieczorowy i zaoczny)
- studia magisterskie jednolite oraz uzupełniające (dzienne, wieczorowe i zaoczne)
- stacjonarne i nie stacjonarne studia doktoranckie
- studia podyplomowe.

Umożliwione są następujące kierunki studiów: - analityka medyczna, - farmacja, - filozofia, - fizjoterapia, - kosmetologia, - lekarski, - pielęgniarstwo, - położnictwo, - stomatologia, - zdrowie publiczne.

Studia na UM zapewniają kształcenie w następujących specjalnościach:

- biotechnologia medyczna, - bezpieczeństwo i higiena pracy w ochronie zdrowia, - dietetyka, - epidemiologia, statystyka i informatyka, - etyka i bioetyka, - farmacja medyczna, - medycyna ratunkowa, - organizacja i zarządzanie, - promocja zdrowia, - studia podyplomowe Masters of Public Administration, - ubezpieczenia zdrowotne i pielęgnacyjne.

W obecnym roku akademickim 2007/2008 na Uczelni studiuje ponad 6 tysięcy studentów, zaś ponad 300 osób podnosi kwalifikacje w ramach studiów doktoranckich.

Opracowano na podstawie materiałów uzyskanych z Działu Promocji UM oraz tekstu wygłoszonego przez autora na inauguracji roku akademickiego 2006/2007 w filii UM w Sieradzu.

Od lewej: Anna Mantusz, Jolanta Osojca, Jadwiga Piekutowska, mgr Anna Stobiecka, mgr Ewa Błaszczyk

Prof. dr hab. Jan Błaszczyk

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2007/2008 NA WYDZIALE WOJSKOWO-LEKARSKIM

W dniu 11 października 2007 roku w Auli przy pl. Hallera 1 odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2007/2008 na Wydziale Wojskowo-Lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Program:

- Hymn państwowy
- Uroczyste otwarcie
- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Wojskowo-Lekarskiego prof. dr hab. Jana Błaszczyka
- Złożenie ślubowania przez studentów
- Immatrykulacja - wręczenie indeksów
- *Gaudeamus.*

Przemówienie JM Rektora - prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego

***Panie Dziekanie,
Panowie Prodzekani,
Szanowni Nauczyciele Akademicy,
Droga Młodzieży Akademicka!***

Mam dzisiaj przyjemność uczestniczyć w jednej z najważniejszych uroczystości wydziałowych, ale przede wszystkim w doniosłym wydarzeniu w życiu młodego człowieka, rozpoczynającego nowy i bardzo ważny etap swojej edukacji. Etap, który będzie decydował o tym, jakie będzie Wasze, Drodzy Studenci, całe życie zawodowe, a także osobiste.

Mam przyjemność, a zarazem dużą satysfakcję, gdyż po raz pierwszy od powołania Uniwersytetu Medycznego – studentom I roku na Wydziale Wojskowo-Lekarskim mogą powiedzieć, że podjęli studia na wydziale, który

jest Wydziałem Wojskowo-Lekarskim nie tylko z nazwy, ale na którym w tym roku pojawia się możliwość wyboru trybu studiowania w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego.

Szanowni Państwo, Drodzy Studenci!

Po kilku latach intensywnych starań władz Uczelni, Uniwersytet Medyczny odzyskał prawo dane mu w zapisie ustawy sejmowej powołującej Uczelnię – do przygotowywania oficerskich kadr medycznych dla wojskowej służby zdrowia.

W rozpoczętym roku akademickim kształcić będziemy grupę podchorążych, studentów szóstego roku studiów, którzy w przyszłym roku otrzymają dyplom lekarza i promowani zostaną do stopnia podporucznika. Wprawdzie nie ma jeszcze

ostatecznej decyzji Ministerstwa Obrony Narodowej dotyczącej perspektywicznego systemu kształcenia lekarzy wojskowych, ale wszystko wskazuje na to, że od następnego roku akademickiego studenci czwartego roku Waszego Wydziału otrzymają propozycje kontynuowania studiów w trybie wojskowo-lekarskim: uzyskają tytuł podchorążego i kształcić się będą na lekarzy wojskowych. To z pewnością bardzo dobra wiadomość dla tych spośród Was, którzy wybrali ten Wydział, a nie Lekarski, ponieważ chcą zostać oficerami-lekarzami.

Szanowni Zebrani!

Przywrócenie Łodzi i Uniwersytetowi Medycznemu zadania kształcenia lekarzy-oficerów znakomicie uświetnia dwie, przypadające w tym roku rocznice:

85-lecia powstania Wojskowej Szkoły Sanitarnej – pierwszej wojskowej uczelni medycznej w Polsce oraz 50-lecie wydania uchwały Rady Ministrów, powołującej Wojskową Akademię Medyczną.

Historia wyższego szkolnictwa medycznego w Wojsku Polskim udowodniła, że system przygotowywania oficerów-lekarzy do służby i pracy, oparty o zasadę współdziałania cywilnej uczelni medycznej z wojskowym centrum szkolenia służb medycznych, przynosi bardzo dobre rezultaty. Tę formułę przyjęto w 1922 roku, gdy po trwającej rok i nie przynoszącej oczekiwanego rezultatu, próbie pozyskiwania do wojskowej służby zdrowia absolwentów cywilnych uczelni medycznych poprzez aplikację – powołano w Warszawie Wojskową Szkołę Sanitarną, kształcąca oficerów-lekarzy wspólnie z wydziałami medycznymi Uniwersytetu Warszawskiego. Podobne rozwiązanie, owocujące utworzeniem w Łodzi Fakultetu Wojskowo-Medycznego, kształcącego przez 9 lat lekarzy oficerów w oparciu o łódzką Akademię Medyczną – zostało przyjęte w 1949 roku. Absolwenci wykształceni w tym systemie, w liczbie blisko 500 w okresie międzywojennym i ponad 700 w latach powojennych, byli i nadal są, żywym dowodem jego profesjonalnej jakości. Wśród nich jest 34 przedwojennych wychowanków, żołnierzy frontów antyhitlerowskich – odznaczonych Krzyżem *Virtuti Militari* oraz kilkadziesiąt profesorskich autorytetów, absolwentów powojennego Fakultetu.

Drodzy Najmłodszy Studenci!

Witam Was serdecznie w gronie studentów Uniwersytetu Medycznego. Dzisiejszy dzień, w którym stajecie się pełnoprawnymi członkami naszej społeczności

akademickiej, jest także Waszym świętem. To także dla Was brzmia – podkreślające znaczenie aktu immatrykulacji – uroczyste *Gaude Mater Polonia* oraz pieśń *Gaudeamus*.

Z całego serca gratuluję Wam zdobycia indeksu, dodam jednak, że droga do uzyskania wymarzonego dyplomu jest długa i trudna. *Apelles z Kolofonu* – nadworny malarz Aleksandra Wielkiego, głosił następującą maksymę: „*Nulla dies sine linea*”, co w znaczeniu dosłownym brzmi „Ani jednego dnia bez kreski”, a metaforycznie „Ani jednego dnia bez pracy”.

Niechaj to zdanie stanie się Waszą studencką dewizą, gdyż studia w uczelni medycznej wymagają szczególnej pilności i systematyczności. Wierzę, że sprostacie wszystkim wyzwaniom i będziecie dobrymi studentami Uczelni, a w przyszłości jej, przynoszącymi chlubę, absolwentami.

Z Waszą nauką wiązą wielkie oczekiwania i nadzieje bliskie Wam osoby.

Wasz sukces jest w ogromnej mierze ich zasługą i jakże często został okupiony ich osobistymi wyrzeczeniami. Starajcie się nie zawieść pokładanych w Was nadziei. Z całego serca życzę Wam dużo zdrowia, wytrwałości i powodzenia w nauce, a także radości i satysfakcji z uzyskania upragnionego statusu studenta Uniwersytetu Medycznego. Jestem przekonany, że w codziennych trudach żmudnego zdobywania wiedzy towarzyszyć Wam będzie pomoc i opieka ze strony starszych kolegów oraz Waszych nauczycieli, dzięki której szybko przystosujecie się do nowych warunków i dobrze poczujecie się w społeczności Uczelni. Izraelski pisarz Amos Oz w swojej książce „*Nie mów noc*”, napisał „Kto

ma w sobie życzliwość, znajdzie życzliwość wszędzie”. Jestem przekonany, że tej wzajemnej życzliwości nie będzie Wam brakować.

Życzę Wam, aby w Waszych indeksach znalazły się jak najlepsze oceny, abyście odczuwali radość studiowania. Niech starczy Wam sił, chęci i entuzjazmu w zdobywaniu wiedzy. Starajcie się pracować systematycznie, a wtedy przedegzaminacyjny stres będzie mniejszy. Wprawdzie, jak mówią Anglicy: „*Examinations are formidable even for the best prepared, for the greatest fool can ask more than the wisest man can answer*”, czyli „Egzaminy są okropne nawet dla najlepiej przygotowanych, gdyż największy głupiec może zadać pytanie, na które najmądrzejszy nie będzie umiał odpowiedzieć”. Zapewniam Was jednak, że w Uczelni są wyłącznie mądrzy nauczyciele akademicy, a pytania mogą być jedynie trudne, ale nie niemądre.

Życzę także, by czas Waszych studiów, wypełniony był nie tylko nauką, ale także refleksją, radością i rozrywką nacechowaną rozważnym i mądrym korzystaniem z niewątpliwych uroków studenckiej młodości.

Szanowni Państwo!

Kończąc, pragnę serdecznie podziękować Władzom, nauczycielom akademickim i wszystkim pracownikom Wydziału Wojskowo-Lekarskiego za wyteżoną pracę i oddanie w kształceniu przyszłych lekarzy. Życzę Państwu wytrwałości, satysfakcji i dalszych sukcesów w nowym roku akademickim.

Mgr Monika Bujak

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2007/2008 W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM

W dniu 2 października 2007 roku w Piotrkowie Trybunalskim, w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi odbyła się inauguracja roku akademickiego 2007/2008.

Uroczystość swoim przybyciem uświetnili m. in. poseł Elżbieta Radziszewska, poseł Artur Ostrowski, Krzysztof Chojniak - prezydent Miasta Piotrkowa Trybunalskiego, ksiądz Stanisław Socha - dziekan Parafii Świętego Jakuba w Piotrkowie Trybunalskim, Andrzej Jaros - przewodniczący Rady Powiatu Piotrkowskiego oraz Marian Błaszczyszki - przewodniczący Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Program:

- Hymn państwowy
- Otwarcie uroczystości oraz przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego
- Wystąpienia okolicznościowe Gości
- Immatrykulacja studentów I roku
- *Gaude Mater Polonia*
- Wykład inauguracyjny prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego „Jod a gruczoł tarczowy”
- *Gaudeamus*

**Przemówienie inauguracyjne Jego Magnificencji Rektora
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - prof. dr. hab. Andrzeja Lewińskiego**

*Pani Posłanko,
Panie Pośle,
Panie Starosto,
Panie Prezydencie,
Panie Przewodniczący,
Księżo Dziekanie,
Wasze Magnificencje,
Panie i Panowie Profesorowie,
Droga Młodzieży Akademicka!*

Z nieklamana satysfakcją i przyjemnością wybrałem się dzisiaj - wspólnie z prorektorami, dziekanami oraz nauczycielami akademickimi i administracyjną kadrą kierowniczą do Piotrkowa Trybunalskiego, miasta, w którym w przeszłości rodził się polski parlamentaryzm, i które gościło najdosłojniejsze znakomitości polskiego dworu królewskiego.

Jak się dowiaduję, tradycja podejmowania monarchów przez piotrkowian i ich rządców nie zanikła i niedawno Piotrków Trybunalski odwiedził - podczas inscenizacji historycznej z okazji 790-lecia Miasta - ostatni z Jagiellonów, król Zygmunt II August.

Ten wszechstronnie wykształcony król, który za swojego panowania podejmował na dworze m.in. Jana Kochanowskiego, nie mógł wybrać lepszego miejsca swojej królewskiej

wizyty. Odwiedził gród, którego społeczność i Władze samorządowe oraz Parlamentarzyści Ziemi Piotrkowskiej, konsekwentnie realizują wizję Piotrkowa - Miasta Akademickiego.

Władze Uniwersytetu Medycznego z Łodzi z pełnym przekonaniem włączają się w spełnianie tego szczytnego celu. Dlatego dzisiaj, już po raz czwarty, przybywamy do tego przyjaznego „wykształciuchom” miasta, by dokonać otwarcia roku akademickiego w naszym Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym.

Wprawdzie, w szatach, nie w pełni królewskich, ale z berłem.

Szanowni Państwo!

Wczoraj, 1 października, Uniwersytet Medyczny skończył pięć lat, ale jego obecna tożsamość i prestiż naukowo-dydaktyczny jest w dużym stopniu sumą dokonań Uczelni z połączenia których powstał - Akademii Medycznej w Łodzi i Wojskowej Akademii Medycznej.

Przez minione pięć lat - mam prawo to nieskromnie stwierdzić - Uniwersytet Medyczny godnie kontynuował i powiększał dorobek naukowy, dydaktyczny i kliniczny obu wymienionych uczelni medycznych.

Pozwólcie Państwo, że hasłowo podsumuję teraz minione 5-lecie naszej Uczelni.

Obecnie zatrudniamy 1583 nauczycieli akademickich, a w tej liczbie 173 profesorów tytularnych, 181 doktorów habilitowanych oraz 852 doktorów nauk. Oznacza to, że od 2002 roku liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni wzrosła o ponad 35 %, a liczba samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych o ponad 45 %.

Bardzo duży postęp odnotowaliśmy także w zwiększaniu liczby uprawnień wydziałów Uczelni do nadawania stopni naukowych. W 2002 roku na 6 wydziałów posiadaliśmy 6 uprawnień (3 habilitacyjne i 3 doktorskie), a obecnie 7 naszych wydziałów ma w sumie 11 uprawnień - 4 habilitacyjne i 6 doktorskich.

Konsekwentnie realizując koncepcję poszerzenia spektrum działalności naukowej Uczelni oraz tworzenia bazy dydaktycznej dla nowo otwartych kierunków studiów, znacznie rozwinęliśmy strukturę naukowo-dydaktyczną Uniwersytetu - podwajając niemal liczbę katedr (do 80) oraz zwiększając liczbę klinik i zakładów o ponad 100

- do 278. Głównym naszym celem w tym zakresie jest otwieranie klinik i zakładów o nowym - nie istniejącym w dotychczasowej strukturze - profilu naukowo-dydaktycznym i usługowym.

Szanowni Państwo!

Rozwój jakościowy i ilościowy kadry akademickiej oraz struktury naukowo-dydaktycznej Uczelni pozwolił nam na stopniowe wprowadzanie zróżnicowanej oferty dydaktycznej na wszystkich poziomach kształcenia: na studiach I stopnia oraz II stopnia (jednolitych i uzupełniających), a także na studiach podyplomowych i doktoranckich. Na większości prowadzonych kierunków oferujemy studia w trybie stacjonarnym (dziennym) i niestacjonarnym (zaocznym i wieczorowym).

W rezultacie od 2002 roku zwiększyliśmy o ponad 50 % liczbę studentów, a liczbę prowadzonych kierunków z 8 do 15. W minionym roku akademickim wprowadziliśmy dwa nowe kierunki studiów - dietetykę i filozofię, a w obecnym otworzyliśmy kolejne - biotechnologię oraz socjologię. W sumie, rok akademicki 2007-2008 rozpocznie ponad 8000 studentów, a w tej liczbie ponad 2800 studentów pierwszego roku studiów.

Warto dodać, iż tegoroczna rekrutacja zdecydowanie potwierdziła atrakcyjność naszej Uczelni wśród maturzystów. W ubiegłym roku dokumenty na studia złożyło około 7500 kandydatów, a w tym roku ponad 12 000. Świadczy to o dobrym rozpoznaniu preferencji kształceniowych kandydatów, ale przede wszystkim jest świadectwem prestiżu Uczelni.

Bardzo dobre rezultaty przyniosła także rekrutacja kandydatów na studia anglojęzyczne, na których rok akademicki rozpocznie na kierunku lekarskim 288 studentów oraz 23 na lekarsko-dentystycznym. Na pierwszy rok studiów przyjęliśmy 132 studentów na kierunek lekarski oraz 15 na lekarsko-dentystyczny. Nasi studenci obcokrajowcy pochodzą z 17 krajów - najwięcej ze Stanów Zjednoczonych (120), Tajwanu (70) oraz Kanady (42).

Pragnę podzielić się z Państwem bardzo pozytywną informacją dotyczącą odzyskania - dzięki naszym intensywnym działaniom oraz przychylności resortu Obrony Narodowej - prawa do kształcenia oficerów lekarzy dla potrzeb wojskowej służby zdrowia. Ten sukces sprawił, iż jesteśmy jedyną uczelnią medyczną w Polsce kształcąca lekarzy wojskowych. Jest to dla nas zaszczyt i dowód prestiżu, ale zarazem szczególna odpowiedzialność, gdyż nasi wojskowi absolwenci będą zapewne w przyszłości chronić zdrowie i ratować życie żołnierzy, także podczas niebezpiecznych misji wojskowych w różnych rejonach świata. Przywrócenie Uczelni zadania kształcenia lekarzy oficerów jest znakomitą uświetnieniem przypadającej w tym miesiącu 60-tej rocznicy rozpoczęcia kształcenia lekarzy wojskowych na wydziałach medycznych Uniwersytetu Łódzkiego. Bowiem w sierpniu 1947 roku powstała w naszym mieście kompania akademicka posiadająca w swoim składzie m.in. wojskowych studentów medycyny.

Kończąc wątek dydaktyczny, dodam, że intensywnie rozwijamy także studia podyplomowe oraz doktoranckie. W roku akademickim 2006-2007 wprowadziliśmy 4 nowe kierunki na studiach podyplomowych, a w inaugurowanym powołaliśmy kolejne 4.

Ponadto, stacjonarne studia doktoranckie uzupełniliśmy o studia niestacjonarne.

Konsekwentnie dążymy także do zdecydowanego powiększenia własnej bazy szpitalnej. Obecnie posiadamy 7 uniwersyteckich szpitali klinicznych i przewidujemy, że już niedługo pozyskamy do struktury klinicznej Uczelni Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki. Natomiast do końca 2009 roku powinien zostać oddany do użytku 400-lóżkowy szpital mieszczący się w kompleksie Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu. Ponadto, planujemy w części Centrum zbudować - po pozyskaniu odpowiednich środków z Unii Europejskiej - aulę na 1200 miejsc oraz bibliotekę.

Szanowni Zebrani!

Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Uniwersytetu Medycznego w Piotrkowie Trybunalskim traktujemy prestiżowo, gdyż powstał on jako pierwsza zamiejscowa placówka dydaktyczna Uczelni i chcemy, żeby doświadczenia tu zdobyte utwierdziły nas w przekonaniu, iż warto tworzyć więcej takich ośrodków poza macierzystą lokalizacją Uniwersytetu Medycznego.

Stopniowo, dużym nakładem środków, dostosowujemy wnętrza tego reprezentacyjnego budynku - w przeszłości pełniącego funkcję banku - do naszych planów dydaktycznych.

W minionym roku akademickim wykonaliśmy w nim prace remontowo-adaptacyjne, w celu:

- przygotowania bazy naukowo-dydaktycznej i terapeutycznej dla utworzonej tutaj placówki Instytutu Stomatologii;
- urządzenia sal demonstracyjnych, wyposażonych w sprzęt radiologiczny do kształcenia w zakresie diagnostyki ultrasonograficznej oraz podstaw metod diagnostyki radiologicznej i rentgenodiagnostyki w różnego rodzaju schorzeniach;
- stworzenia bazy dla powołanego w Ośrodku Zakładu Medycznych Technik Obrazowania;
- przystosowania jednego z pomieszczeń do pełnienia funkcji sali seminaryjnej, a zarazem auli.

W styczniu bieżącego roku dokonaliśmy uroczystego otwarcia auli i nadania jej imienia zasłużonego dla medycyny piotrkowskiego lekarza dr. Mariana Wyrzywańskiego.

Dodam, że w najbliższym okresie rozpoczęte zostaną następne prace remontowo-adaptacyjne w celu lepszego wykorzystania kolejnych pomieszczeń. Pięknie zachowaną i ozdobioną marmurami, była salę operacyjną banku - zamierzamy przekształcić na profesjonalnie wyposażoną salę multimedialną, w której m.in. prowadzona będzie nauka języków obcych.

Inwestujemy w tutejszy Ośrodek, gdyż chcemy naszym wykładowcom i studentom zapewnić jak najlepsze

warunki studiowania, a także po to, by uczynić go jeszcze atrakcyjniejszym dydaktycznie dla potencjalnych kandydatów do naszej Uczelni z regionu piotrkowskiego.

Obecnie w Ośrodku prowadzimy następujące kierunki studiów przed-dyplomowych i podyplomowych:

- pielęgniarstwo - studia I stopnia - stacjonarne;
- położnictwo - studia I stopnia - stacjonarne;
- pielęgniarstwo - studia pomsotowe I stopnia - stacjonarne i niestacjonarne;
- położnictwo - studia pomsotowe I stopnia - stacjonarne i niestacjonarne;
- studia podyplomowe z zakresu:
  - Farmacji Medycznej;
  - Poradnictwa Psychospołecznego i Pomocy Terapeutycznej Rodzinie;
  - Orzecznictwa Lekarskiego i Ubezpieczeń;
  - Opieki Farmaceutycznej.

Realizujemy także szkolenie specjalistów z ochrony radiologicznej pacjenta, a ponadto, w przyszłym roku akademickim zamierzamy uruchomić studia I stopnia na kierunku radiologia.

Drodzy Najmłodszy Studenci!

Serdecznie gratuluję Wam zdobycia indeksu Uniwersytetu Medycznego. Rozpoczynacie nowy etap

w swoim życiu - trudny, stawiający przed Wami nowe cele i wyzwania, gdyż studia to okres próby pracowitości i umiejętności zorganizowania się, ale nade wszystko, to czas wymagający konsekwencji, cierpliwości i uporów. Dlatego też, niechaj w ich trakcie przyświeca Wam myśl duńskiego filozofa Sorena Kierkegaarda, która brzmi: „Nie rezygnuj nigdy z celu tylko dlatego, że osiągnięcie go wymaga czasu. Czas i tak upłynie”. Bądźcie więc aktywni, poszukujący oraz dociekliwi i kierujcie się złotą myślą króla Salomona, który prawie trzy tysiące lat temu radził poddanym: „Nabywaj mądrości, bo lepsza nad złoto, i staraj się o roztropność, bo lepsza nad srebro”. Władze oraz nauczyciele akademicy Uniwersytetu Medycznego dolożą wszelkich starań, aby wybór studiów, jakiego dokonaliście, okazał się ze wszelkich miar słuszny, a dyplom naszej Uczelni stwarzał Wam najlepsze szanse na przyszły sukces zawodowy.

Szanowni Państwo!

Kończąc pragnę złożyć wyrazy uznania i podziękowania pracownikom Uczelni, dzięki którym Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Piotrkowie Trybunalskim rozwija swoją ofertę kształceniową oraz staje się coraz nowocześniejszy i w najwyższym stopniu akademicki,

w szczególności: pani Rektor profesor Darii Orszulak-Michalak, dziekanom i nauczycielom akademickim tych Wydziałów, które prowadzą tutaj kierunki studiów, panu Kanclerzowi magistrowi Edwardowi Gabrysiowi i podległym jemu służbom, a także dyrektorowi Ośrodka panu magistrowi Leszkowi Matusiakowi i jego zespołowi.

Szczególne podziękowania za wsparcie i życzliwą współpracę dla wspólnego dobra, kieruję również do Parlamentarzystów Ziemi Piotrkowskiej, do Władz samorządowych Piotrkowa Trybunalskiego oraz do Władz miejscowych uczelni. Czujemy się zaszczytzeni Państwa przybyciem na naszą uroczystość, które sprawia, że czujemy się tutaj bardzo dobrze i jak u siebie.

Bo to piękne miasto ma swojego genius loci, i być może, to on, snuje się w piosence śpiewanej przez urodzoną w Piotrkowie Anitę Lipnicką, noszącej tytuł „Daleko od domu”, a której pierwsze słowa brzmią: „Daleko wśród obcych ścian, pod niebem nie moich gwiazd”.

Tradycyjna więź między Łodzią i Piotrkowem, do której Uniwersytet Medyczny dokłada swoją cegielkę, dowodzi, iż nad naszymi miastami świecą te same, nasze, gwiazdy.

Dziękuję bardzo.

**DOKTORATY HONORIS CAUSA
UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI**

Dr Ryszard Żmuda

**POCZET DOKTORÓW HONORIS CAUSA
UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI
(2003 - 2008)**

Wstęp

W Uniwersytecie Medycznym w Łodzi do roku 2008 nadano tytuł doktora *honoris causa* 27 osobom, których nazwiska podano w układzie chronologicznym, a fotografie i dyplomy alfabetycznie.

Na łamach *Kronikarza* promotorzy zaprezentowali sylwetki uczonych, którzy dostąpili tej najwyższej godności akademickiej. Zamieszczone zeskanowane dyplomy przypominają ich treść, odczytywaną przez dziekanów z poszczególnych wydziałów.

W spisie bibliograficznym zarejestrowano artykuły dotyczące n/w profesorów, które zawierają również ilustracje z opisywanych uroczystości.

I. Wykaz nazwisk

1. Victor Warren FAZIO (ur. 1940) prof. dr med., chirurg, kierownik Kliniki Chirurgii Kolorctalnej, zastępca dyrektora Instytutu Chirurgii w Cleveland, Ohio. Promotor: prof. dr hab. Adam Dziki (2003).

2. Antoni GABRYELEWICZ (ur. 1928) prof. zw. dr hab. n. med., gastroenterolog, internista, kierownik Kliniki Gastroenterologii, dziekan Wydziału Lekarskiego AM w Białymstoku. Promotor: płk prof. dr hab. Jan Chojnacki (2003).

3. Andrzej SZCZEKLIK (ur. 1938) prof. zw. dr hab. n. med., immunolog, internista, kierownik Laboratorium Enzymologii Klinicznej III Kliniki Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, kierownik Kliniki Alergologii i Immunologii Akademii Medycznej im. Mikołaja Kopernika w Krakowie, prorektor ds. nauki AM, kierownik II Katedry Chorób Wewnętrznych Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, rektor Akademii Medycznej w Krakowie, prorektor UJ ds. Collegium Medicum. Promotor: prof. dr hab. Marek Kowalski (2003).

4. Franciszek Józef KOKOT (ur. 1929) prof. zw. dr hab. n. med., nefrolog, internista, kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii, rektor Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Lewiński (2004).

5. Hendrik TIMMERMAN (ur. 1937) prof. dr chem., farmakolog, farmakochemik, kierownik Zakładu Farmakochemii Uniwersytetu Vrije w Amsterdamie, dyrektor ds. badań naukowych w Centrum Badań nad Lekiem w Leiden, dziekan Wydziału Chemii i Wydziału Nauk Uniwersytetu Vrije w Amsterdamie. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Glinka (2004).

6. Herbert BUDKA (ur. 1946) prof. zw. dr hab. n. med., neuropatolog, neurolog, psychiatra, kierownik Austriackiego Centrum Informacji o Chorobach Prionowych Człowieka, dyrektor Instytutu Neurologii Uniwersytetu Wiedeńskiego. Promotor: prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski (2004).
7. Andrzej Krzysztof TARKOWSKI (ur. 1933) prof. dr hab. n. przyr., embriolog, zoolog, biolog, kierownik Zakładu Embriologii, dyrektor Instytutu Zoologii Uniwersytetu Warszawskiego. Promotor: prof. dr hab. Hieronim Bartel (2005).
8. Ryszard Jerzy GRYGLEWSKI (ur. 1932) prof. dr hab. n. med., farmakolog, kierownik Katedry Farmakologii i rektor Akademii Medycznej im. Mikołaja Kopernika w Krakowie. Promotor: prof. dr hab. Józef Drzewoski (2005).
9. Miriam KATZ (ur. 1939) prof. dr n. med., położnik i ginekolog, prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu Ben Gurion University of the Negew (Izrael). Promotor: prof. dr hab. Jan Wilczyński (2005).
10. Paul KLEIHUES (ur. 1936) prof. dr hab. med., neuropatolog, dyrektor Międzynarodowej Agencji Badań nad Rakiem w Lyonie, dyrektor Comprehensive Cancer Center Uniwersytetu w Zurichu. Promotor: prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski (2005).
11. Eberhard NIESCHLAG (ur. 1941) prof. dr , endokrynolog, androlog kliniczny, dyrektor Instytutu Medycyny Rozrodu Uniwersytetu w Münster (Niemcy), kierownik Katedry Endokrynologii Doświadczalnej Uniwersyteckiego Szpitala w Münster, kierownik Zakładu Badań Klinicznych Instytutu Maxa Plancka. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Kula (2006).
12. Ilpo HUHTANIEMI (ur. 1947) prof. dr n. med., endokrynolog, kierownik Zakładu Fizjologii Uniwersytetu w Turku (Finlandia). Promotor: prof. dr hab. Andrzej Lewiński (2006).
13. Edward E. PLOW (ur. 1945) prof. dr , biolog, biochemik, dyrektor Działu Kardiologii Molekularnej The Cleveland Clinic Foundation w Cleveland (USA). Promotor: prof. dr hab. Czesław Stanisław Cierniewski (2006).
14. Karel LEWIT (ur. 1916) prof. dr hab. n. med., neurolog, specjalista terapii manualnej, kierownik Kliniki Neurologii w Pradze. Promotor: prof. dr hab. gen. prof. dr hab. Henryk Chmielewski (2006).
15. Tadeusz TOŁŁOCZKO (ur. 1929) prof. zw. dr hab. n. med., chirurg, endokrynolog, prorektor i rektor Akademii Medycznej w Warszawie, kierownik Kliniki Chirurgii Naczyniowej i Transplantacyjnej, Kliniki Chirurgii II Wydziału Lekarskiego AM. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Lewiński (2007).
16. Josephine ARENDT (ur. 1941) prof. dr , biochemik, dyrektor Centrum Chronobiologii University of Surrey w Guildford (Wlk. Brytania), dyrektor Stockgrand Ltd. Promotor: prof. dr hab. Jolanta Zawilska (2007).
17. Andrzej BARTKE (ur. 1939), prof. dr hab., zoolog, endokrynolog rozrodu, dyrektor Kliniki Medycyny Geriatrycznej na Wydziale Medycyny Wewnętrznej Southern Illinois University School of Medicine, Springfield, IL, USA - . Promotor: prof. dr hab. Michał Karasek (2007).
18. Maciej GEMBICKI (ur. 1928) prof. zw. dr hab. med., internista, specjalista medycyny nuklearnej, endokrynologii, prawa, kierownik Kliniki Endokrynologii AM im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, wicedyrektor Instytutu Chorób Wewnętrznych, prodziekan Wydziału Lekarskiego, prorektor, dziekan Wydziału Lekarskiego II, kierownik Wojewódzkiej Poradni Chorób Tarczycy. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Lewiński (2007).

19. Peter G. FEDOR-FREYBERGH (ur. 1936), prof. dr med., endokrynolog, neuroendokrynolog, położnik i ginekolog, psychoneuroimmunolog, psycholog, psychoterapeuta, psychiatra, etyk, kierownik Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Uniwersytetu w Bratysławie, dyrektor Instytutu Badań nad Rozwojem Człowieka w Wiedeńskiej Akademii Badań nad Przyszłością, dyrektor Instytutu Medycyny i Psychologii Prenatalnej i Perinatalnej oraz Nauk Społecznych Uniwersytetu Zdrowia i Nauk Społecznych w Bratysławie. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Lewiński (2007).

20. Marek PAWLIKOWSKI (ur. 1933) prof. zw. dr hab. n. med., endokrynolog, histolog, dyrektor Instytutu Endokrynologii prodziekan Wydziału Lekarskiego, prorektor, rektor AM w Łodzi. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Lewiński (2007).

21. Marek EDELMAN (ur. 1921) dr n. med., kardiolog, działacz polityczny, niepodległościowy i opozycyjny, przywódca powstania w getcie warszawskim. Promotor: prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski (2007).

22. Teofan DOMŻAŁ (ur. 1927) prof. zw. dr hab. n. med., neurolog, kierownik Kliniki Neurologicznej II Wojskowego Centralnego Szpitala Klinicznego w Warszawie. Promotor: gen. prof. dr hab. Henryk Chmielewski (2007).

23. Robert H. JONES (ur. 1940) prof. dr n. med., chirurg, kardiochirurg, radiolog, profesor chirurgii i radiologii w Duke University Medical Center w Durham (USA), członek Wydziału Duke Clinical Research Institute w Durham, prezes i przewodniczący zespołu szkoleń z dziedziny kardiochirurgii American College of Cardiology of North Carolina State. Promotor: prof. dr hab. Maria Krzemińska-Pakuła (2008).

24. Felipe F. CASANUEVA (ur. 1948) prof. dr, biolog, endokrynolog, kierownik Oddziału Endokrynologii Szpitala Uniwersyteckiego, dyrektor Wydziału Badań i Edukacji, dziekan ds. nauki Uniwersytetu w Santiago de Compostela. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Lewiński (2008).

25. Stanisław Jan KONTUREK (ur. 1931) prof. zw. dr hab. med., fizjolog, gastroenterolog, dziekan Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, prorektor ds. Collegium Medicum UJ, przewodniczący Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce (KRAMP). Promotor: płk prof. dr hab. Jan Chojnacki (2008).

26. Jerzy Adam Gracjan VETULANI (ur. 1936) prof. zw. dr hab., biolog, chemik, neuropsychofarmakolog, kierownik Zakładu Biochemii Instytutu Farmakologii PAN w Krakowie. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Zygmunt Nowak (2008).

27. Andrzej KURNATOWSKI (ur. 1927) prof. zw. dr hab. med., patomorfolog, kierownik Katedry i Zakładu Patomorfologii, dziekan Wydziału Lekarskiego, prorektor ds. Nauczania i Wychowania Akademii Medycznej w Łodzi. Promotor: prof. dr hab. Wielisław Papierz (2008).

II. Fotografie

Prof. dr
Josephine Arendt

Prof. dr hab.
Andrzej Bartke

Prof. dr hab.
Herbert Budka

Prof. dr
Felipe F. Casanueva

Prof. dr hab.
Teofan Domżał

Dr
Marek Edelman

Prof. dr
Victor W. Fazio

Prof. dr
Peter Fedor-Freybergh

Prof. dr hab.
Antoni Gabryelewicz

Prof. dr hab.
Maciej Gembicki

Prof. dr hab.
Ryszard Gryglewski

Prof. dr
Ilpo Huhtaniemi

Prof. dr
Robert H. Jones

Prof. dr
Miriam Katz

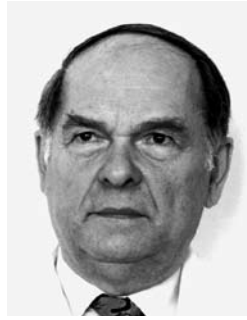
Prof. dr hab.
Paul Kleihues

Prof. dr hab.
Franciszek J. Kokot

Prof. dr hab.
Stanisław J. Konturek

Prof. dr hab.
Andrzej Kurnatowski

Prof. dr hab.
Karel Lewit

Prof. dr
Eberhard Nieschlag

Prof. dr hab.
Marek Pawlikowski

Prof. dr
Edward E. Plow

Prof. dr hab.
Andrzej Szczeklik

Prof. dr hab.
Andrzej K. Tarkowski

Prof. dr
Hendrik Timmerman

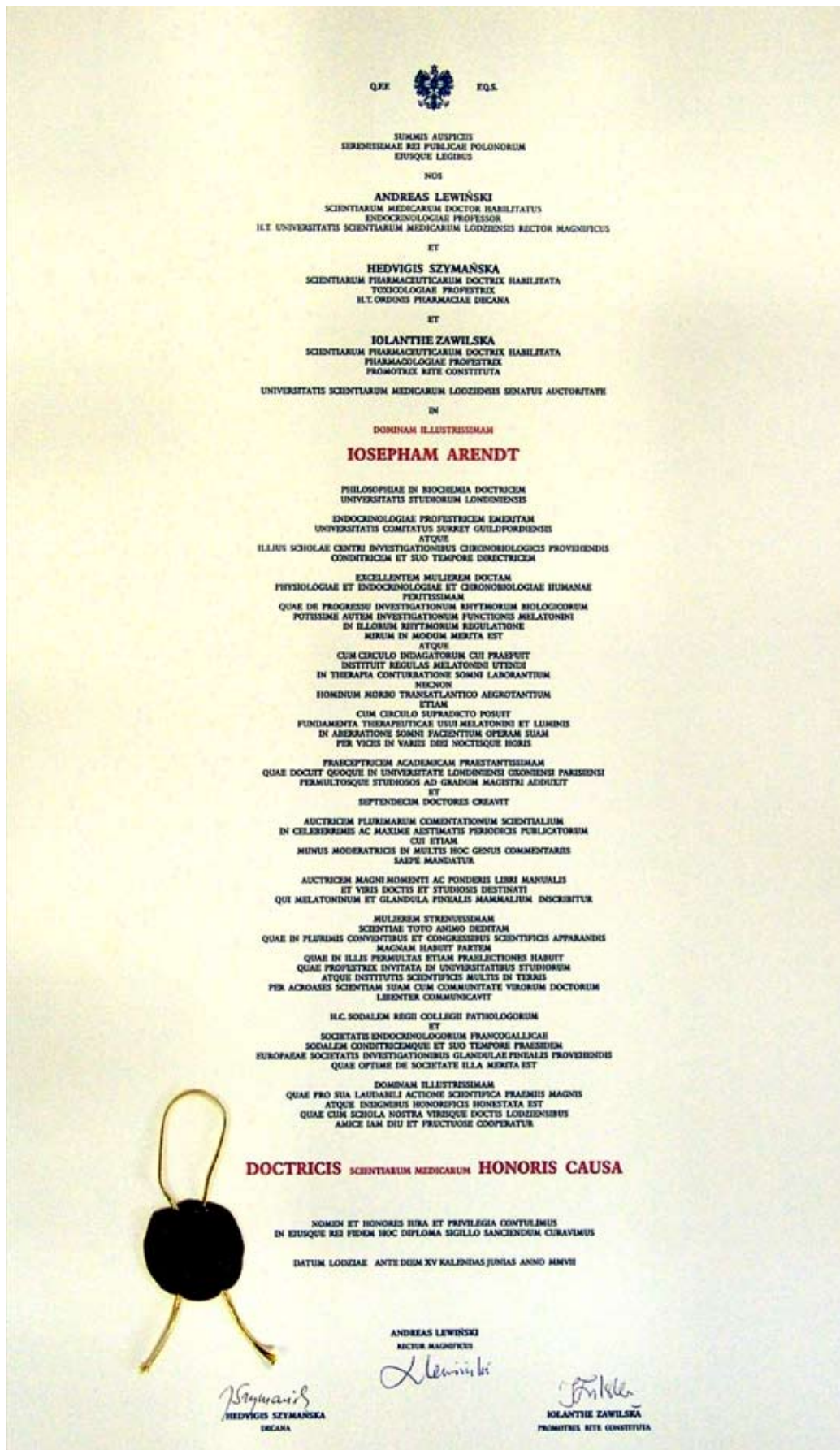

Prof. dr hab.
Tadeusz Tołłoczko

Prof. dr hab.
Jerzy A. G. Vetulani

III. Dyplomy

Q.F.F.

F.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

ET

MICHAEL KARASEK
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

ANDREAM BARTKE

PHILOSOPHIAE IN ZOOLOGIA DOCTOREM
UNIVERSITATIS STUDIORUM CAESARIAE LAURENTIIBURGI
PROFESSOREM UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM
CAMPIONTANAE ILLINOENSIAE MERIDIONALIS
ATQUE
ILLIUS SCHOLAE CATHEDRAE MEDICINAE GERIATRICAЕ MODERATOREM
MAGNAE TOTO IN ORBE TERRARUM AUCTORITATIS SCIENTIALIS
VIRUM DOCTUM
QUI REPRODUCTIONIS ET SENESCENDI ENDOCRINOLOGIAM
OPTIME OPERIBUS SUIS AUXIT
AUCTOREM PLUS QUAM QUINGENTORUM SCRIPTORUM SCIENTIALIUM
IN CELEBRISSIMIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONUM
QUAE AD MUTATIONES ENDOCRINOLOGICAS IN MURIBUS GENETICE
NANIS
AD FUNCTIONEM PROLACTINI IN REGULATIONE REPRODUCTIONIS
AD RELATIONES INTER PROSTAGLANDINA ET SYSTEMA UROGENITALE MASCULINUM
AD EFFECTUS HYPERPROLACTYNAEMIAE ANIMALIUM
AD INVESTIGATIONES LONGAEVITATIS ATTINENT
SOCIUM ET PRAESIDEM COLLEGIORUM ET CONSILIORUM COMMENTARIIS
QUAE ENDOCRINOLOGIAM ET PHYSIOLOGIAM REPRODUCTIONIS ATTINENT EDENDIS
EXCELLENTIEM VIRUM DOCTUM
QUI PRO SUA LAUDABILI ACTIONE SCIENTIFICA
MULTIS MAGNISQUE HONORIBUS ATQUE HONORIFICIS PRAEMIIS
DECORATUS EST
INTER QUAE EST PRAEMIUM NOMINE CAROLI HARTMAN APPELLATUM
AC
PRAEMIUM NOMINE ADMIRALIS RADULFI EARLE VOCATUM
SODALEM AC SUO TEMPORE PRAESIDEM
MULTARUM SOCIETATUM SCIENTIARUM
ELECTUM SOCIUM EXTRANEUM ACADEMIAE ARTIUM ET SCIENTIARUM POLONAE
QUI CUM VIRIS DOCTIS SCHOLAE NOSTRAE MULTOS IAM ANNOS
AMICISSIME AC FRUCTUOSISSIME COOPERATUR

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULEMUS
IN EIVSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE DIEM XV KALENDAS IUNIAS ANNO MMVII

ANDREAS LEWŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
DECANUS

MICHAEL KARASEK
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F.

F.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVUSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

ET

PAULUS PETRUS LIBERSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ONCOLOGIAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

HERBERTUM BUDKA

MEDICINAE DOCTOREM
NEUROPATHOLOGIAE CLINICAE PROFESSOREM
UNIVERSITATIS STUDIORUM VINDOBONENSIS ORDINARIUM
ILLIUSQUE SCHOLAE
INSTITUTI NEUROLOGIAE DIRECTOREM
ATQUE
CONSELI INSTITUTORUM CLINICORUM ORDINIS MEDICI PRAESIDEM
EXCELLENTIUM VIRUM DOCTUM
NEUROLOGIAE PSYCHIATRIAE NEUROPATHOLOGIAE NEUROBIOLOGIAEQUE
PERITISSIMUM
PRAESIPUE DE ONCOLOGIAE PROGRESSU MERITUM
AUCTOREM PLURIMORUM SCRIPTORUM SCIENTIALIUM
IN CELEBRERIMIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATORUM
QUAE SCRIPTA ATTINENT
AD INVESTIGATIONES TUMORUM CEREBRI VIRO ONCOGENO FACTORUM
AD INVESTIGATIONES MORBORUM SYSTEMATIS NERVOSI
QUI VIRO MORBIFFERO ORIUNTUR
IMPRIMIS QUIDEM ILLO QUOD HOMINEM SERONEGATIVUM REDDIT
AD INVESTIGATIONES ENCEPHALOPATHIAE SPONGIOSAE

VIRUM ILLUSTRISSIMUM
QUI PUNCTUS EST MUNERE PRAESIDIS
AUSTRIACAE CONSOCIATIONIS NEUROPATHOLOGORUM
ET EUROPAEAE CONFEDERATIONIS CONSOCIATIONUM NEUROPATHOLOGORUM
HOC TEMPORE AUTEM VICARIUS EST PRAESIDIS
INTERNATIONALES CONSOCIATIONIS NEUROPATHOLOGORUM
QUI PARTICEPS EST COMPLURIUM COLLEGIORUM SCRIPTORUM
COMMENTARIIS NEUROPATHOLOGICIS EDENDIS
CONSULTORQUE DISSERTATIONIBUS LIBRISQUE RECENSENDIS
VIRUM HUMANISSIMUM
QUI CONSOCIATIONI TUTELAE VICTIMARUM BELLI AC TORMENTORUM INSTITUTAE
QUAE HEMAYAT APPELLATUR
PRAEFUIT
CUI CURAE MAGNAE EST SEMPER CONDICIO MEDICORUM
IN TERRIS QUIBUS IUS HUMANUM NEGLIGITUR
VIRUM VERE DE SCHOLA NOSTRA OPTIME MERITUM
QUI PORTAS INSTITUTI A SE MODERATI AMICISSIME LATISSIMEQUE
VIRE DOCTIS SCHOLAE NOSTRAE APERUIT

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE DIEM III KALENDAS OCTOBRES ANNO MMIV

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
DECANUS

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

PAULUS PETRUS LIBERSKI
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F.

R.P.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVUSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

ET

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VRUM CLARISSIMUM

PHILIPPUM CASANUEVA FREJO

MEDICINAE DOCTOREM

ET

BIOLOGIAE DOCTOREM
UNIVERSITATIS STUDIORUM COMPLUTENSIS MATRITI

MEDICINAE PROFESSOREM FACULTATIS MEDICAE
UNIVERSITATIS COMPOSTELLANAE
QUI CLINICAM ENDOCRINOLOGICAM IN NOSOCOMIO ILLIUS UNIVERSITATIS
VIGINTI QUATTUOR IAM ANNOS MODERATUR
IDEMQUE MULTIS MAGNI MOMENTI MUNERIBUS ADMINISTRATIVIS
SVO TEMPORE FUNGENDO
OPTIME DE SCHOLA COMPOSTELLANA MERITUS EST

EGREGIUM VRUM DOCTUM
CELEBRERIMI TOTO IN ORBE TERRARUM NOMINIS
QUI AD ENDOCRINOLOGIAM EXCOLENDAM
FLUBREM VALLIT
AUCTOREM TRECENTORUM SEDECIM COMMENTATIONUM SCIENTIALIUM
IN MAXIME ARSTIMATIS PERIODICIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATARUM
IN QUIBUS COMMENTARIIS DESCRIBUNTUR
INVESTIGATIONES MECHANISMORUM SECRETIONIS ET ACTIONIS HORMONI INCREMENTI
INVESTIGATIONES SECRETIONIS ET ACTIONIS HORMONI GHRELINA VOCATI
ASPECTUS BASICI ET CLINICI TUMORUM HYPOPHYSEOS
INVESTIGATIONES ISOLATIONIS FACTORUM ACCRETIONIS IN MORBIS DIABETICIS
INVESTIGATIONES REGULATIONIS NUTRIMENTI ACCIPIENDI
ET FUNCTIONIS ADIPOCTORUM AC PONDERIS CORPORIS HUMANI
AUCTOREM QUADRAGINTA SEPTEM CAPTUM IN MONOGRAPHIIS SCIENTIFICIS

VRUM MAGNA AUCTORITATE SCIENTIALI PRAEDITUM
QUI SODALIS MULTARUM SOCIETATUM SCIENTIARUM
SAEPE PRAESSES AUT VICEPRAESSES ILLARUM ELECTUS
ETIAM NUNC MUNERE PRAESSES
SOCIETATIS INTERNATIONALIS ENDOCRINOLOGORUM FUNGITUR

VRUM MERO MODO STRENUUM ET LABORIOSUM
SCIENTIAE DEDITISSIMUM
QUI IN PLURIMIS CONVENTIBUS ET CONGRESSIBUS SCIENTIFICIS APPARANDIS
MAGNAM HABUIT PARTEM
IDEMQUE IN ILLIS CONVENTIBUS ET CONGRESSIBUS
PERMULTAS AGRADASES FITIT

MODERATOREM SUMMUM COMMENTARIORUM SCIENTIFICORUM
QUI OBESITAS ET METABOLISMUS INSCRIBUNTUR
AC SOCIUM COLLEGORUM
MULTIS PRINCIPALIBUS DE ENDOCRINOLOGIA COMMENTARIIS PERIODICIS EDENDIS

VRUM ILLUSTRISSIMUM
QUI OB SUA IN NEUROENDOCRINOLOGIAM MERITA
PRAEMIO NOMINE GODEFRIDI HARRIS APPELLATO HONESTATUS
ETIAM ALIIS PRAEMIIS MAGNIS ATQUE HONORIBUS
EST DECORATUS

HOMINEM CASTORUM MORUM
EXIMI CULTUS ATQUE HUMANITATIS
SINGULARIS BENEVOLENTIAE
QUI ENDOCRINOLOGIS POLONIS SEMPER PAVET
EOSQUE MULTIS VARIISQUE MODIS ADIUVAT

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE HIBUS IUNIS ANNO MMVIII

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
DECANUS

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F. P.Q.S.
 SUMMIS AUSPICIIS
 SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
 ETIUSQUE LEGIBUS

NOBIS

ANDREAS LEWINSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
 ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
 H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

IOANNES BEASZCZYK

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
 PHYSIOLOGIAE PROFESSOR
 H.T. ORDINIS MEDICINAE MILITARIS DECANUS

ET

HENRICUS CHMIELEWSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
 NEUROLOGIAE PROFESSOR
 PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

THEOPHANEM MARIAM DOMŻAL

MEDICINAE DOCTOREM

AC

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM HABILITATUM
 ACADEMIAE SCIENTIARUM MEDICARUM MILITARIUM
 NOMINE BOLESŁAJ SZARECKI GENERALIS MILITARIAE PRAEFECTI
 ORNATAE APPELLATAQUE
 NEUROLOGIAE PROFESSOREM ORDINARIUM
 CLINICAE NEUROLOGIAE MILITARIUM INSTITUTI MEDICI VARSOVIAE

TRIBUNUM MILITUM

ET

VIGINTI PER ANNOS
 ARCHIATRUM NEUROLOGUM EXERCITUS POLONI
 TRIGINTA TRES PER ANNOS MODERATOREM
 CLINICAE NEUROLOGICAE CENTRALIS NOSOCOMII CLINICI
 ACADEMIAE SCIENTIARUM MEDICARUM MILITARIUM VARSOVIAE
 H.T. PRAESIDEM COLLEGII PATHOPHYSIOLOGIAE DOLORIS
 ET
 COLLEGII HISTORIAE NEUROLOGIAE PROMOVENDAE
 ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONAE

PRAECEPTOREM MAGISTRUMQUE ACADEMICUM EGREGIUM
 QUI MULTAM PROGENIEM NEUROLOGORUM EDUCUIT EDUCAVITQUE
 QUI TRIGINTA QUINQUE MEDICOS CREAVIT DOCTORES
 QUI SEX ALEMNOS SUOS HABILITAVIT
 CUIUS QUATTUOR DISCIPULI TITULUM PROFESSORIS ADEPTI SUNT

EXCELLENTIEM VIRUM DOCTUM
 NEUROLOGIAE PERITISSIMUM
 PRAECPUE DE INVESTIGATIONIBUS DOLORUM ILLORUMQUE THERAPIA
 MERITUM

AUCTOREM DUCENTORUM QUINQUAGENTA SCRIPTORUM SCIENTIALIUM
 NOVEN LIBRORUM AC MULTORUM CAPITUM IN MANUALIBUS ET MONOGRAPHIIS
 QUIBUS DISCIPLINA NEUROLOGICA OPTIME AUCTA EST

VIRUM ILLUSTRISSIMUM

HONORIS CAUSA SOCIALEM
 SOCIETATE DOLORIBUS INVESTIGANDIS POLONAE
 SOCIETATE NEUROLOGORUM POLONAE
 SOCIETATE NEUROLOGORUM BOHEMCAE
 SOCIETATE NEUROLOGORUM SLOVACAE
 SOCIETATE DOLORIBUS INVESTIGANDIS ITALICAE

EQUITEM ORDINIS POLONIAE RESTITUTAE

ATQUE
 EQUITEM CRUCIS PRAEPECTORIAE ORDINIS POLONIAE RESTITUTAE
 MULTISQUE ALIIS INSIGNIBUS HONORIS ORNATUM

ALEMNUM
 QUI SCHOLAE NOSTRAE
 MAGNO DECORI EST

DOCTOREM SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES HUIUS ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
 IN EIUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE POSTERIDIE IDUS OCTOBRES ANNO MMVII

Andreas Lewinski

ANDREAS LEWINSKI
 RECTOR MAGNIFICUS

IOANNES BEASZCZYK
 DECANUS

Ioannes Beaszczyk

Henricus Chmielewski

HENRICUS CHMIELEWSKI
 PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F.

F.Q.S.

HUMANIS AUSPICIIS
SERENISSIMAS REE PUBLICAS POLOHONUM
EIVSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWINSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGICAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

ET

PAULUS PETRUS LIBERSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ONCOLOGICAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLASSENUM

MARCUM EDELMAN

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM
UT NOMINE DICERE QUIDEM
HONOREM NOBILEM

EXCELLENTIUM MEDICUM CARDIOLOGUM

MULTORUM ANNORUM ORDINATIONEM CLINICAE DYPNOSIVAE ASSISTENTIAE MEDICAE
MONACHENSIS LODZIENSIS HONORIS NIKOLAE PRIBOKOFF APPELLATI
QUI SEM UNIQUE PROPOSUIT CANCELAS VITAE HUMANAE FLAMMAM
QUAM DIUS SAN EXISTENDERE VOLUIT
MOMENTANIA ILLEN INADVERTENTIA PRENSIS PROTINDE

AUT

PATIENTIBUS SUIB PERISSE USQUE AD ULTIMOS ILLORUM DIES ADHES
UT DICERE ENSCIBUS POSSENT

QUI SCIENTIAM QUAM MEDICINAM EXERCENDO ADEPTUS EST
CUM TOTA MEDICORUM COMMUNITATE VOLENS COMMUNICAVIT
ETIAM

PER FLURIMAS COMMENTATIONES A SE PUBLICATAS
QUAE CASUS CLINICOS ET MODOS PROCEDENDI NOVOS ATTENDIT
AC
PER MONOGRAPHIAM QUAE EST DE CORDIS INFRACTU

VIRUM DOCTUM

AUCTOREM NOVAE METHODICAE THERAPEUTICAE
QUAE IN CONDITIONE CIRCULATIONIS VIOSAE CUM ARTERIALI CONSISTIT
CUIUSQUE VIUS PERMULTI EX INFRACTU CORDIS LABORANTES
VITAM SUAM DERENT

SENDEMQUE

MEDICUM QUI DE LONGE LATIUSQUE DIVULGANDIS IN POLONIA
INVESTIGATIONIBUS PROFITELACTIS MIOPLASMATUM MAMMASUM
OPTIME EST MERITUS

H. C. DOCTOREM LIBRAE UNIVERSITATIS STUDIOSUM BRUXELLENSIS
H. C. DOCTOREM UNIVERSITATIS STUDIOSUM IALENSIS

VIRUM MAGNA AUCTORITATE MORALI PRAELECTUM

QUI VERBIS ET FACTIS ET EXEMPLO SUI IPSIUS
DOCET NOS MONETQUE CURQUE MALI SPIRITUS ORBITERE
CUM INFERNIS ET RELECTIS ESSE EOSQUE ADIUVARE
QUI CUSTOS MEMORIAE ET CONSCIENTIARUM NOSTRARUM RITE VOCATUR

URGENTIAE VIRTUTIS HOMINEM

INSURRECTIONIS IN GHETTO VARSOVIENSIS EGORTAE ULTIMUM DOCEREM
ATQUE INSURRECTIONIS VARSOVIENSIS MILITEM
QUI QUASITUS QUID IN VITA HUMANA MAXIME SIT MOMENTI
"PRIMUM - AUT - EST VIVERE SED CUM VIVIS PRIMUM EST LIBERE VIVERE"
POST AUTEM VITA PRO LIBERTATE NEGOTIUS ET SAN NESCI QUID SIT PRIMUM"

VIRUM ILLUSTRISSIMUM SED MODESTISSIMUM

EQUITEM ORDINIS AQUILAE ALBAE
HUMANI DIGNONIS HONORIS SERENISSIMAE REE PUBLICAE POLOHONUM
QUEM NOM IN LAUREM REE HONORIS SED IN MEMORIAM TREUM MELJONUM CIVIUM
POLOHONUM EX GENTE IUDICAE QUI PERIERUNT IN POLONIA
HORREBILI TEMPORE SECUNDI BELLI MUNDIALI
AC PRO PATRIA NOSTRAA TOT CIVIBUS DE PROGRESSU CULTUS ATQUE HUMANITATIS
MERITIS ORBATA ACCEPTIT

AUCTOREM LIBRI TESTIMONI QUI "GHETTO PUGNAT" INSCRIBITUR

VIRUM DECORATUM NOMINATE NOMINE SANCTI GEORGII APPELLATO

HONESTISSIMUM SCHOLAE NOSTRAE ALUMNUM

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVSQUE REE FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE DEEM TERTIUM NONAS OCTOBRES ANNO MMVVI

Andreas Lewinski

ANDREAS LEWINSKI
RECTOR MAGNIFICUS

Casimir Jedrzejewski
CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
DECANUS

Paulus Petrus Liberski
PAULUS PETRUS LIBERSKI
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F. F.Q.S.
SIGILLUM AUSTRIACAE
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVUSQUE LEGIBUS

NOBIS

ANDREAS LEWINSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

IOANNES BLASZCZYK
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
PHYSIOLOGIAE ET BIOCHEMIAE PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE MILITARIS DOCENS

ET

ADAMUS DZIKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
CHIRURGIAE GENERALIS ET COLONRECTALIS PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE
IN

VERUM CLARISSIMUM

VICTOREM VARNERIUM FAZIO

CHIRURGIAE COLONRECTALIS PROFESSOREM

VIGINTI QUINQUE ANNORUM MODERATOREM CLINICAE CHIRURGIAE COLONRECTALIS
INSTITUTI CHIRURGICI CLEVELANDIENSIS
ATQUE
ILLIUS INSTITUTI DIRECTORIS VICARIUM

EXCELLENTIEM VERUM DOCTUM COLOPROCTOLOGIAE PERITISSIMUM
QUI DE INVESTIGATIONIBUS MORBI A LESNIEWSKI ET CROHN APPELLATI
DE INVESTIGATIONIBUS ILEOCOLITIDIS ULCEROSAE
DE INVESTIGATIONIBUS CARCINOMATIS INTESTINI CRASSI
DE INVESTIGATIONIBUS POLYPOSI FAMILIARIS
DE INVESTIGATIONIBUS ATTINENTIBUS CISTERNAE INTESTINALIS FORMANDAS
OPTIME MERITUS EST
ATQUE
ARTEM THERAPEUTICAM RATIONIBUS A SE INVENTIS UTRIQUE ADHIBITIS
PRAECLARE AUXIT

MAGNAE LABORIOSITATIS VERUM
AUCTOREM PLURIMARUM DISSERTATIONUM IN COMMENTARIIS SCIENTIALIBUS PUBLICATIONUM
AUCTOREM PERMULTARUM ORATIONUM IN CONVENTIBUS SCIENTIFICIS HANTARUM
AUCTOREM DUCEM LIBRORUM MANUALIUM

SUMMUM MODERATOREM
COMMENTARIORUM QUI MORBI COLI ET RECTI DESCRIBUNTUR
AC
COOPERATOREM QUADRAGENTA ALIORUM COMMENTARIORUM SCIENTIALIUM

EXIMIUM INGENIUM VERUM
EXORNATUM PRAEMIIS QUAE SOLIS OPTIMIS MEDICIS
EIVUSDEMQUE LABORI SUO SINE FINE TUTO ANIMO DEDITIS TRIBUTUNTUR
QUI CUM VERIS DOCTIS SCHOLAE NOSTRAE
AMICISSIME ET FRUCTUOSISSIME COOPERATUR

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN REIPUBLICAE FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCTI DICENDUM CURAVIMUS

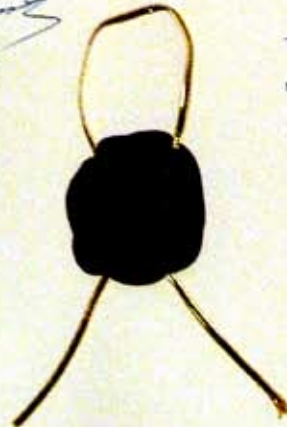
DATUM LODZIAE ANTE DIEM III KALENDAS OCTOBRES ANNO MCMIII

Andreas Lewinski

ANDREAS LEWINSKI
RECTOR MAGNIFICUS

Ioannes Blaszczyk
IOANNES BLASZCZYK
DOCENS

Adamus Dzik
ADAMUS DZIKI
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F. F.Q.S.

REPUBLICA POPULI POLONICI
REPUBLICANAE RES PUBLICAE POLONICORUM
ETUSQUE LEGIBUS

NOBIS

ANDREAS LEWIŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
I.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
I.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

PETRUM FEDOR - FREYBERGH

MEDICINAE UNIVERSAE DOCTOREM

ET

PHILOSOPHIAE DOCTOREM
UNIVERSITATIS STUDIORUM BRATISLAVIENSIS
A MAGNO NOMINE IOANNIS AMOS COMENIS APPELLATAE
CANDIDATUM SCIENTIARUM IN PSYCHIATRIA
UNIVERSITATIS STUDIORUM PRAGENSIS
A MAGNO NOMINE CAROLI IMPERATORIS ILLIUS NOMINIS QUARTI APPELLATAE
PHILOSOPHIAE DOCTOREM IN MATHEMATICA ET GYNAECOLOGIA
REGII INSTITUTI CAROLINI BOHEMENSIS

PUEBORUM ET ADULESCENTUM PSYCHIATRIAE PROFESSOREM
IN FACULTATE MEDICA SUPRADICTAE UNIVERSITATIS PRAGENSIS

AC

MODERATOREM CATHEDRAE
PRAENATALIS ET PERINATALIS PSYCHOLOGIAE SCIENTIARUMQUE SOCIALIUM
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM BRATISLAVIENSIS ET SOCIALIUM BRATISLAVIENSIS
A CELERKI NOMINE SANCTAE ELISABETHAE APPELLATAE

SUO AUTEM TEMPORE

PSYCHIATRAE PUEBORUM ET MEDICINAE PSYCHOSOMATICAE
ASSOCIATUM PROFESSOREM UNIVERSITATIS TURKOVENSIS
PSYCHONEUROENDOCRINOLOGIAE PROFESSOREM UNIVERSITATIS SALZBURGENSIS
PUEBORUM ET ADULESCENTUM PSYCHIATRIAE PROFESSOREM UNIVERSITATIS PRAGENSIS
HYPHOSOS IN MEDICINA ET PSYCHOLOGIA PROFESSOREM
INTERNATIONALIS UNIVERSITATIS MEDICINAE NOVAE MEDICOLANENSIS
INVITATUM PROFESSOREM UNIVERSITATIS TIRNAVENSIS

MAGNI INGENIO MAGNAEQUE SCIENTIAE VIRUM
PLURIMARUM DISCIPLINARUM MEDICARUM PERTINUM
AUCTOREM

PERMULGARUM SCRIPTURUM SCIENTIALIUM
IN MAGNI AESTIMATIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONEM
QUI EDEM

DE INTERNATIONALIBUS PERIODICIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS
CONDENDIS EDENDISQUE PERQUIAM MERUIT

VIRUM ILLUSTERRIMUM

I.C. PRAESIDEM INTERNATIONALES SOCIETATIS
PRAENATALIS ET PERINATALIS PSYCHOLOGIAE ET MEDICINAE PROMOVENDAE
I.C. SOCIALEM SOCIETATIS OBSTETORUM ET GYNAECOLOGORUM BOHEMICAЕ
A NOMINE IOANNIS EVANGELISTAE PURKYNE APPELLATAE
I.C. SOCIALEM SOCIETATIS NEUROENDOCRINOLOGORUM POLONIAE
I.C. SOCIALEM SOCIETATIS OBSTETORUM ET GYNAECOLOGORUM POLONIAE

VIRUM DOCTUM

QUI AD FORMANDAM NOVAM DISCIPLINAM MEDICINAE
ID EST PSYCHIATRIAM PUEBORUM ET ADULESCENTUM PLURIMUM VALUIT
QUI IN UNIVERSITATE PRAGENSIS CLINICAM PSYCHIATRIAE PUEBORUM CONDIDIT
ILLIUS CLINICAE PRIMO MODERATOR FACTUS EST
QUI PRAECEPIT TAMEN
DE PROGRESSU PRAENATALIS ET PERINATALIS PSYCHOLOGIAE ET MEDICINAE
EST OPTIME MERITUS

REVERENDAM

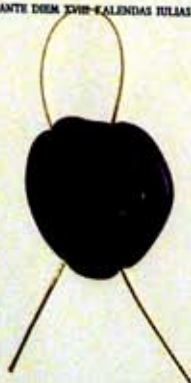
ERGA POLONIAM PATRIAM NOSTRAM POLONOSQUE VIROS DOCTOS ET MEDICOS
REVERENTISSIMUM

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EUSQUE RES FORMAM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCTENDUM CURAVIMUS
DATUM LODZIAE ANTE DIEM XXIII CALENDAS IULIAS ANNO MCMVI

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
DECANUS

Q.F.F. F.Q.S.

IOHANNI ACHILIDIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
SINUQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
N.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

IOANNES BLASZCZYK

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
PHYSIOLOGIAE ET BIOLOGIAE PROFESSOR
N.T. ORGONIS MEDICINAE MILITARIS ORGANUS

ET

IOANNES CHOJNACKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
GASTROENTEROLOGICAE PROFESSOR
PROMOTOR REI CONSTITUTUS
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRO CLARISSIMO

ANTONIUM GABRYELEWICZ

GASTROENTEROLOGICAE PROFESSOREM
ACADEMIAE MEDICAE BALIOTOCENSIS EMERITUM
CONDITOREM AC MULTIS PER ANNOS MODERATOREM
CLINICAE GASTROENTEROLOGICAE
ORGANUM ORGONIS MEDICINAE ACADEMIAE BALIOTOCENSIS
AB ANNO MCMXXIV AD ANNUM MCMXXVI

SODALEM HONORIS CAUSA
SOCIETATIS GASTROENTEROLOGORUM POLONAE
SOCIETATIS GASTROENTEROLOGORUM SLOVACAE
SOCIETATIS GASTROENTEROLOGORUM BOHEMOSLOVACAE
SOCIETATIS GASTROENTEROLOGORUM GERMANICAE

HONORIS CAUSA DOCTOREM
ACADEMIAE MEDICAE BALIOTOCENSIS
ET
ACADEMIAE MEDICAE VRATISLAVIENSIS
A PATRIBUS STIRPE SILESIANA APPELLATAE

MAGNI AESTIMATUM AUCTOREM PERMULTARUM COMMENTATIONUM SCIENTIALIUM
IMPRIMIS MORBUS PANCREATIS ATTINENTIUM
QUAE AD PROGRESSUM PANCREATOLOGIAE ET PHARMACOLOGIAE CLINICAE
FLUIDIUM VALUERUNT

FRACIPTOREM MAGISTRUMQUE ACADEMICUM OPTIMUM
QUI MULTOS EDUCAVIT MEDICOS
QUI MULTOS CREAVIT MEDICINAE DOCTORES
QUI OCTO DOCTORES UT DOCTORES HABILITATI GRADUM ET NOMEN
CONSEQUERENTUR ADIUVIT

VIRO ILLUSTRISSIMO
HONORIS INSIGNI PRO OPTIMO LABORE IN SANITATIS SERVITIO
ET
NOMINATE HONORIFICO A CONSILIO EDUCATIONIS NATIONALI APPELLATO
EXORNATUM
MULTISQUE ALIIS HONORIBUS HONORIS AC PRAEMIIIS PLURIMIS
HONESTATUM

MEDICUM AEGROTIS SEMPER PIETISSIMUM
INTEGRIUM VITAE HOMINEM
SCHOLAE NOSTRAE NOBILEM ALUMNUM

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIUQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENTIUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE IDEM III KALENDAS OCTOBRES ANNO MCMIII

Leviński

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

Blaszczyk
IOANNES BLASZCZYK
ORGANUS

Chojnacki
IOANNES CHOJNACKI
PROMOTOR REI CONSTITUTUS

Q.F.F. F.Q.A.

REIPUBLICAE POLONICAE
SECRETARIAE RES PUBLICAE POLONORUM
EIVSQVE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DICANTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE
IN

VIRUM CLARISSIMUM

MATTHIAM GEMBICKI

FILIJM CASIMIRI ET LUCINAE DE DOMO PRACKA
HIERUM MAGISTRUM
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM HABILITATUM
ENDOCRINOLOGIAE EMERITUM PROFESSOREM ORDINARIUM
ACADEMIAE MEDICAE POSNANIENSIS
ATQUE
ILLIUS SCHOLAE CLINICAE ENDOCRINOLOGIAE CONDITOREM
ET DUODECINGENTA PER ANNOS MODERATOREM OPTIMUM
CONDITOREM QUOQUE ET SUO TEMPORE DICANTUM
FACULTATIS MEDICAE SECUNDAE UBI IN LINGUA ANGLORUM DOCEATUR
HONORIS CAUSA DOCTOREM ACADEMIAE MEDICAE VRATISLAVIENSIS
A PIASTORUM STIRPE SILESIANA APPELLATAE
SODALEM HONORIS CAUSA
SOCIETATIS MEDICORUM BOHEMOSLOVACAE
A NOMINE IOANNIS EVANGELISTAE PURKYNIE APPELLATAE
SOCIETATIS ENDOCRINOLOGORUM GERMANICAE
SOCIETATIS MEDICAE NUCLEARES POLONORUM
SOCIETATIS ENDOCRINOLOGORUM POLONAE
EGREGIUM VIRUM DOCTUM
ENDOCRINOLOGIAE CLINICAE ET MEDICINAE NUCLEARIS FERTISSIMUM
PRAECIPUE DE USU TRANSFUSIONIS SANGUINIS PLENAE
IN THERAPIA CRISIS THYREOIDEAE
DE USU RADIOSOTOPORUM IN DIAGNOSTICA ET THERAPIA MORBORUM
GLANDULAE THYREOIDEAE MOREM CORONARIAE CORDIS ERYTHROCYTHEMIAE VERBAE
DE INCURANDIS IN CIVITATE POSNANIENSIS EXAMINATIONIBUS CEREBRATIVIS
IN DIAGNOSCENTIA HYPOFUNCTIONIS GLANDULAE THYREOIDEAE
DE INVESTIGATIONIBUS EFFECTUUM CATASTROPHAE ERGASTERII ATOMICI
IN CHERNOBYL QUOAD SANITATEM HUMANAM ET DEFICIENTIAE IODI IN TERRIS
ALBA-RUTHENIAE UCRAINAE EUROPAEAEQUE PARTIS RUSSIAE
PERITIAM MERITUM

AUCTOREM
DUCENTORUM VIGINTI SEX MAGNI MOMENTI AC PONDUS OPERUM SCIENTIALIUM
IN DOMESTICIS ET EXTRANIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONIBUS
PRAECIPUE MAGISTRIUMQUE ACADEMICUM PRAESTANTISSIMUM
QUI MULTOS EDUCAVIT MEDICOS
QUI DUODECINGENTA MEDICOS CREAVIT MEDICINAE DOCTORES
CUIUS AUXILIO TUTELAQUE NOVM DOCTORES HABILITATIONEM ACADEMICAM
ASSECVTI SUNT
QUI RECTE CONDITOR POSNANIENSIS SCHOLAE ENDOCRINOLOGICAE
HABERE APPELLARIQUE POTEST

VIRUM VERE STRENUUM
SUO TEMPORE SOCIUM ET PRAESIDEM COLLEGIORUM ET CONSIJIORUM
ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONIAE
SOCIUM CONSIJIORUM COMMENTARIIS SCIENTIFICIS EDENDIS
SUOQUE TEMPORE SUMMUM MODERATOREM COMMENTARIORUM
QUI ENDOCRINOLOGIA POLONA DISCRIBUNTUR
MULTUS PER ANNOS SOCIUM CONSIJI SCIENTIFICI
ACADEMIAE MEDICAE LODZIENSIS

VIRUM ILLUSTRISSIMUM
TITULO MERITI PRAECIPUE MAGISTRIQUE ORNATUM
AC
NOMISMATE HONORIFICO
A CONSIJO EDUCATIONI NATIONALI TUENDAE APPELLATO
AC NOMISMATE HONORIFICO GLOBIA MEDICINAE VOCATO
DECORATUM
QUI ETIAM PRO SUA ACTIONE SCIENTIFICA MEDICA DIDACTICA MODERATIVA
MULTIS SUMMISQUE PRAEMIIIS HONORIFICIS HONORATUS EST
EQUITEM ORDINIS POLONIAE RESTITUTAE
EQUITEM CRUCIS PRAECIPUE ORDINIS POLONIAE RESTITUTAE
EQUITEM CRUCIS COMMENDATORIAE ORDINIS POLONIAE RESTITUTAE
SCHOLAE NOSTRAE CREDITUM CERTUMQUE AMICUM

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVSQVE RES PIDE MOC DIPLOMA UGILLO SANCENDUM CURAVIMUS
DATUM LODZIAE ANTE IDIEM XVIII KALendas IULIAS ANNO MMVII

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
DICANTUS

ANDREAS LEWŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F. F.Q.S.
 SUMMIS AUSPICIIS
 SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
 EIUSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI
 SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
 ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
 H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
 SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
 ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
 H.T. ORDINI MEDICINAE DECANUS

ET

IOSEPHUS DRZEWSKI
 SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
 PHARMACOLOGIAE CLINICAE PROFESSOR ORDENARIUS
 PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIrum CLARISSIMUM

RICHARDUM GEORGIUM GRYGLEWSKI

EXCELLENTIEM VIRUM DOCTUM
 SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM HABILITATUM
 PHARMACOLOGIAE PROFESSOREM ORDINARIUM
 CATHEDRAE PHARMACOLOGIAE
 PRIMUM
 ACADEMIAE MEDICAE CRACOVENSIS MAGNO NOMINE NICOLAI COPERNICI
 ORNATAE ATQUE APPELLATAE
 DIGNAE
 COLLEGII MEDICI UNIVERSITATIS STUDIORUM IAGELLONICAE
 AB ANNO MCMLEV USQUE AD ANNUM MMIII
 MODERATOREM OPTIMUM
 ATQUE
 ILLIUS SUPRADICTAE ACADEMIAE AB ANNO MCMLXXXI AD ANNUM MCMLXXXIV
 RECTOREM MAGNIFICUM

VIRUM VERE EGREGIUM
 QUI IN SUA VITA ACADEMICA SUMMA SCIENTIARUM MAGISTERIA GESSIT
 SCILICET
 PRAESIDENS CONSILII SCIENTIFICI
 APUD ADMINISTREM SALUTI PUBLICAE ET TUTELAE SOCIALI PRAEPOSITUM
 DIRECTORIS FACULTATIS MEDICAE RESTITUTAE ACADEMIAE ARTIUM POLONAE
 PRAESIDIS IAGELLONICI CENTRI INVESTIGATIONUM MEDICARUM
 SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONAE ORDINARIUM
 SOCIUM ACADEMIAE ARTIUM POLONAE ORDINARIUM
 HONORIS CAUSA SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE
 SOCIUM CONDITOREMQUE ACADEMIAE EUROPAEAE
 HONORIS CAUSA DOCTOREM COLLEGII MEDICI NOVEMBERACENSIS
 HONORIS CAUSA DOCTOREM UNIVERSITATIS STUDIORUM
 SEGEDINENSIS BUDAPESTINENSIS LEOPOLTANAE
 HONORIS CAUSA DOCTOREM UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM GRODNENSIS
 HONORIS CAUSA DOCTOREM ACADEMIAE MEDICAE SILESIAE ET GEDANENSIS
 SODALEM ATQUE HONORIS CAUSA SODALEM MULTARUM SOCIETATUM SCIENTIARUM

CELEBRERIMI TOTO IN ORBE TERRARUM NOMINIS INVESTIGATOREM
 QUI PHARMACOLOGIAM ET MEDICINAM EXPERIMENTALEM
 OPERIBUS SUIS OPTIME AUXIT

AUCTOREM QUINGENTORUM PERE MAXIMI MOMENTI AC PONDERIS
 SCRIPTORUM SCIENTIALIUM MAGNA EX PARTE NATURAM PROSTANOIDUM
 RORUMQUE USUM THERAPEUTICUM ATTENTISSIMUM
 QUIAS DE LITTERATURA BIOMEDICA POLONORUM
 QUADRAGINTA PRAETERITORUM ANNORUM
 SAEPISSIME CITANTUR

AUCTOREM FLUMINARUM ORATIONUM ET AGRASUM
 IN CONVIVITIIS VIRORUM DOCTOREM HABILITATUM

VIRUM STRENUSSIMUM
 QUI IN MULTIS INTERNATIONALIBUS CONSILII COLLEGIBUS SCIENTIFICIS
 DILIGENTISSIME OPERAM SUAM NAVAVIT
 SOCIUM MULTORUM COLLEGIORUM PERIODICIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS MODERANDIS

VIRUM ILLUSTRISSIMUM
 QUI PRO SUA ACTIONE SCIENTIFICA MEDICA DIDACTICA MODERATIVA
 HUMIS INSIGNIBUS HONORIS AC HONORIFICIS PRAEMIIS HONORATUS EST
 ECUTTEM
 CRUCIS COMMENDATORIAE ATQUE CRUCIS MAGNAE ORDINI POLONAE RESTITUTAE

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
 IN EIUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE PRIDIE KALENDAS OCTOBRES ANNO MCMV

Casimir Jedrzejewski
CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
 DECANUS

Andreas Lewinski
ANDREAS LEWIŃSKI
 RECTOR MAGNIFICUS

Joseph Drzewski
IOSEPHUS DRZEWSKI
 PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F.

F.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVSQVE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

ET

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

ILPON TAPANIN HUHTANIEMI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM
UNIVERSITATIS STUDIORUM HELSINKIENSIS
PHYSIOLOGIAE PROFESSOREM UNIVERSITATIS TURKEDISIENSIS
REPRODUCTIVAE BIOLOGIAE PROFESSOREM IN IMPERIALI COLLEGIO
SCIENTIARUM TECHNOLOGIAE MEDICINAE

SOCCUM ACADEMIAE SCIENTIARUM ET LITTERARUM FINNICAE
H. C. SOCIALEM SOCIETATIS ENDOCRINOLOGORUM FINNICAE
H. C. SOCIIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM MEDICARUM DACOROMANIAE
SOCIIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM MEDICARUM BRITANNICAE

EBREGIUM VIRUM DOCTUM
ENDOCRINOLOGIAE MOLECULARIS ATQUE ENDOCRINOLOGIAE PROCREATIONIS PERITISSIMUM
PRAECIPUE DE EXPLICANDIS MECHANICIS ACTIONIBUS GONADOTROPINORUM
DE EXPLICANDA OPERATIONE GONADOTROPINORUM
IN GENESI NEOPLASMATUM SYSTEMATIS GENITALIS
DE EXPLICANDIS RELATIONIBUS GONADOTROPINORUM
IN ANDROPAUSAE ET SENESCENDI PROCESSU
DE EXPLICANDA OPERATIONE FACTORUM AMBIVENTUM
IN ACTIONE GONADOTROPINORUM
DE EXPLICANDIS PROBLEMATIS CONTRACEPTIONIS VIRILIS
OPTIME MERITUM

AUCTOREM PLUS QUAM QUINGENTORUM OPERUM SCIENTIARUM
IN CELEBRERIS PERIODICIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONUM
CUI ETIAM MUNUS MODERATORIS AC PARTICIPIS CONSILIORUM SCIENTIFICORUM
IN PERMULTE HOC GENUS COMMENTARIIS
SARPESSIME MANDATUM EST

VIRUM STRENUISSIMUM
SCIENTIAE TOTO ANIMO DEDITUM
QUI VIRIBUS SUIS MALE PARCENS
IN PLURIMIS CONVENTIIBUS ET CONGRESSIBUS SCIENTIFICIS APPARANS
HAUD PARVAM HABUIT PARTEM
QUI MULTAM PROGEM VIRORUM DOCTORUM EDUCIT ET EDUCAVIT
QUI ET POLONOS INVESTIGATORES IUVENS
IN AUGENDA SCIENTIA ENDOCRINOLOGICA PERSAEPE IUVIT

VIRUM ILLUSTRISSIMUM
PLURIMARIUM SOCIETATUM SCIENTIARUM SOCIIUM
ET
SVO TEMPORE SECRETARIUM ET PRAESIDEM
PRO SUA IN SCIENTIAM MERITA
MULTIS MAGNI AESTIMATIS PRAESIDI HONORATUM
QUI CUM VIRIS DOCTIS SCHOLAE NOSTRAE
CATHEDRAE ANDROLOGIAE ET ENDOCRINOLOGIAE PROCREATIONIS
ATQUE CATHEDRAE ENDOCRINOLOGIAE ET MORBORUM METABOLICORUM
DIU ET FRUCTUOSE COOPERATUR

HONOREM HOMINIBUS HUMANISSIMUM
FINEM SIBI PROPOSITUM PERTINACITER PERSISTENTEM
ARTEM SUAM MAGNA CUM CURA EXERCENTEM

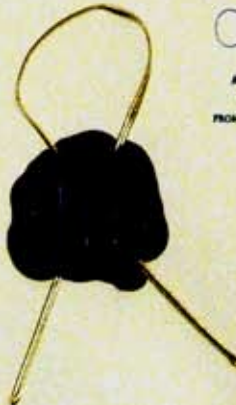
DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVSQVE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE IDEM VI NONAS OCTOBRES ANNO MMVI

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
DECANUS

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

QFF FQA

VERUM AUSPICII
HEREDITARIAE REI PUBLICAE POLONORUM
SILVQUE LEGIBUS

VOB

ANDREAS LEWINSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

ET

MARIA KRZEMIŃSKA - PAKULA
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTRIX HABILITATA
CARDIOLOGIAE PROFETRIX
PROMOTRIX REI CONSTITUTA
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

DE

VERUM CLARISSIMUM

ROBERTUM HUARDUM JONES

MEDICINAE DOCTOREM
SCHOLAS MEDICAE UNIVERSITATIS STUDIORUM
NOMINE HARVARDI HOSPITII APPELLATAS
AERIAE CLASSI MILITARIAE FUERATORUM CIVITATUM AMERICAE SEPTENTRIONALIS
CAPITANEUM IN CORPUS MEDICORUM
HONORIS CAUSA SOCIETATI CARDIOLOGICAE POLONIAE

RADIOLOGIAE PROFESSOREM ASSOCIATUM CENTRI MEDICI
UNIVERSITATIS STUDIORUM NOMINE SACRO DICERE VOCATAS
QUI IN UNIVERSITATE ILLA MULTIS VARIIS GENERIBUS MUNERIBUS
HINC ILLA PROPE INTERMISSIONE FLUENTIBUS PER ANNOS OPTIMIS PUNGENS
TITULUM PROFESSORIS CHIRURGIAE SORORIS
CLARISSIMIS NOMINIBUS MARIAS ET JULIANI DEVELI HART ORNATUM
MAGNA CUM LAUDE ACCEPIT

MAGNA AUCTORITATE SCIENTIALI PRÆDICTUM INVESTIGATOREM
INSTITUTI INVESTIGATIONUM CLONICIS PROMOVENDIS
A NOMINE SACRO DICERE APPELLATI

EXCELLENTIUM VERUM DOCTREM
CARDIOLOGUM ET PERTISSIMUM CHIRURGUM
QUI ARTEM MEDICAM OPERIBUS SUI OPTIME ACUT
AUCTOREM DOCTORUM TRIGINTA DOCTREM OPERUM SCIENTIALIUM
IN COLLEGIIS AC MAXIME ACUTISSIMIS
PERIODICIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONUM
QUAE AD QUÆSTIONES STRICTE CARDIOCHIRURGICAS
AD VITA CURE ACQUISITA ET CONGENITA
AD INVESTIGATIONES EXPERIMENTALES
QUAE AD DIAGNOSTICAM ET EFFECTUS THERAPIAS PNEUMONIAE EMBOlicae
ATQUE
ASTHMAIONEM ACTIONIS MEDICAMENTORUM CARDIOLOGICORUM
QUAE AD DIAGNOSTICAM ET THERAPIAM CONSERVATIVAM MORBI CORONARI
QUAE AD PROGRESSUM INVESTIGATIONUM RADIOLOGICARUM
AC
AD PERFECTIONEM METHODORUM UTENDI ILLIS INVESTIGATIONIBUS
IN PHTHIOLOGIA CARDIOLOGIA CARDIOCHIRURGIA
ATTINENT

AUCTOREM TRIGINTA SEPTEM CAPTUM IN LIBRIS MANUALIBUS ET MONOGRAPHIIS
QUAE ARTEM DIDACTICAM OPTIME AUGENT

SOCTUM COMPLETUM CONSILIORUM SCIENTIALIUM PERIODICI
COMMENTARIIS MEDICIS EDENDIS

SOCIETATEM MILITARIUM SOCIETATUM SCIENTIARUM
IN QUIBUS MULTIS MAGNIQUE MUNERIBUS PUNGENDO
FLURIMUM AD PROPOSITA SOCIETATUM ASSQUENDA VALUIT

VERUM ARTI MEDICAE INDETTORUM
QUI IN FLURIMIS CONVENTIBUS ET CONGRESSIBUS SEMINARIIS ET TEMPORIS
IN UNIVERSITATIBUS STUDIORUM RE INSTITUTIS SCIENTIFICIS
IN SOCIETATIBUS SCIENTIARUM ET COLLIBUS
PER ACQUISITA ET PRAELICTIONES
SCIENTIAM EAM ET EXPERIENTIAM SUMMO ACQUISITAM LABORE
CUM COMMENTATIS VORUM FACTURUM
LARGE ET LIBENTER COMMUNICAVIT
QUI ETIAM CUM VIRIS DOCTIS SCHOLAE MONSTRAS
AMICE ET FRUCTUOSE COOPERATIS
FRAMIBUS ILLIS POSSIBILITATEM PARTICIPANDI IN SUI INVESTIGATIONIBUS

VERUM ILLUSTRISSIMUM
QUI PRO SUA LAUDABILI ACTIONE SCIENTIFICA
PRAMIBUS MAGNIS ATQUE HONORIBUS
HONORATUS EFF

OPTIMUM MEDICUM
CUI BONUM GRAVITATE ARGUMENTANTEM CORDALI SEMPER EST CURAE

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN HUIUS REI FORMA HOC DIPLOMA BELLO SANCTISSIMO CURAVIMUS

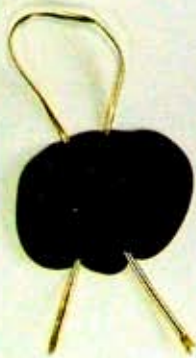
DATUM LODZIAE ANTE DIEM V IDUS SANCTAS ANNO MCXVI

Andreas Lewinski

ANDREAS LEWINSKI
RECTOR MAGNIFICUS

Casimirus Jedrzejewski
CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
DECANUS

Maria Krzeminska-Pakula
MARIA KRZEMIŃSKA - PAKULA
PROMOTRIX REI CONSTITUTA

Q.F.F.

P.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EUSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

IOANNES BLASZCZYK
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
PHYSIOLOGIAE PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE MILITARIS DECANUS

ET

IOANNES WILCZYŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
GYNAECOLOGIAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

DOMINAM ILLUSTRISSIMAM

MIRYAM KATZ

FILIAM BERNARDI ET SAMUELEI JUNGWIRTH
MEDICINAE DOCTRICEM
SCHOLAE MEDICAE UNIVERSITATIS STUDIORUM HEBRAICAE HIEROSOLYMITANAE

MAIUTICAE ET GYNAECOLOGIAE PROFETRICEM ORDINARIAM
UNIVERSITATIS STUDIORUM NUBERENSIS IN BERSABEE
MAGNO NOMINE DAVIDIS BEN GURION APPELLATAE

LANDEMOQUE
MULTOREM ANNORUM PRAESIDEM CONSILII MORUM PROMPTITAE CUSTODIENDAE
ATQUE SERVANDAE CAUSA IN FACULTATE MEDICA CONSTITUTI

ATQUE
ILLIUS FACULTATIS H. T. PRODECANAM REBUS STUDENTIUM MODERANDE

DETRACTICEM CLINICAE OBSTETRICIAE ET GYNAECOLOGICAE
MEDICI CENTRI ACADEMICI BERSABEENSIS

ET

MODERATRICEM CATHEDRAE INVESTIGATIONUM OBSTETRICIALIUM
ET GYNAECOLOGICARUM NOMINE GELFAND VOCATAE

EXCELLENTI DOMINAM DOCTAM
SUMMA AUCTORITATE IN MEDICINA PERNATALI PRAEDITAM
PRAECIPUE DE PROGRESSU PHYSIOLOGIAE GRAVIDITATIS ET PARTUS
MERITAM

AUCTRICEM CENTUM NONGENTI QUINQUE MAGNI MOMENTI OPERUM SCIENTIALIUM
IN OPTIMIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONUM

AC

ACROASIAM MAGNI AESTIMATARUM IN PLURIMIS CONGRESSIBUS HABITARUM

SOCIALEM MULTARUM SOCIETATUM SCIENTIARUM QUAS INTER EST
INTERNATIONALIS SOCIETAS GESTOSI INVESTIGANDAE
SOCIETAS MEDICORUM ISRAELICA
SOCIETAS OBSTETORUM ET GYNAECOLOGORUM ISRAELICA
SOCIETAS PERNATOLOGORUM EUROPAEA
SOCIETAS OBSTETORUM AMERICANA

PRAECEPTRICEM MAGISTRANQUE ACADEMICAM PRAESTANTISSIMAM
QUAE SEMPER SE TUTRICEM DILIGENTEM IUVENTUTI ACADEMICAЕ PRAESTITIT
QUAE ACADEMICAM ARTEM DOCENDI LIBRIS MANUALIBUS A SE CONSCRIPTIS
PROGRAMMATIS DIDACTICIS A SE COMPOSITIS OPTIME AUXIT
AC NUMQUAM ACTIONI DIDACTICAE VARI GENESIS DESISTIT

EXIMIAM QUIDEM MULIEREM DOCTAM
QUAE OFFICIA FAMILIARIA ET CIVILIA CUM SCIENTIALIBUS
MIRO IN MODO CONCORDARE IN VITA SUA VALUIT
QUAE NON SOLEM ISRAELI POPULO SUO IN PACE ET IN BELLO
OMNIBUS VIRIBUS ANIMI ET CORPORIS SERVIVIT
SED ETIAM POLONIAE PATRIAE SUAE PUEBRTIAE ET IUVENTUTIS PRIMAE SEMPER MEMOR
DE MEDICA DISCIPLINA POLONORUM ET SCHOLA NOSTRA
OPTIME MERITA EST

DOMINAM CLARISSIMAM
SINGULARI DIGNITATE CIVITATIS HONORIS CAUSA BERSABEE OPPIDI ILLIUS ISRAELIS
OB MERITA SUA ORNATAM

DOCTRICIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE PRIDIE KALENDAS OCTOBRES ANNO MMV

ANDREAS LEWŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

IOANNES BLASZCZYK
DECANUS

IOANNES WILCZYŃSKI
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F.

F.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVUSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ONCOLOGIAE PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

ET

PAULUS PETRUS LIBERSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ONCOLOGIAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

PAULUM KLEIHUES

MEDICINAE DOCTOREM
UNIVERSITATIS STUDIORUM MONASTERIENSIS
NEUROPATHOLOGIAE DOCTOREM HABILITATUM
UNIVERSITATIS STUDIORUM COLONIENSIS
NEUROPATHOLOGIAE PROFESSOREM
UNIVERSITATIS FRIBURGENSIS ET UNIVERSITATIS TURCENSIS
AC
DIRECTOREM CONDITOREMQUE IN UNIVERSITATE TURCENSIS
SCIENTIFICI CENTRI CARCINOMATIS INVESTIGANDIS
DIRECTOREM INTERNATIONALIS SEDES LUGDUNENSIS CARCINOMATIS INVESTIGANDIS
AB ANNO MCXXIV USQUE AD ANNUM MMIII
EXCELLENTEM VIRUM DOCTUM NEUROPATHOLOGUM
QUE DE PROGRESSU INVESTIGATIONUM NEOPLASMATUM SYSTEMATIS NERVOSI CENTRALIS
OPTIME EST MERITUS
AUCTOREM PLUS QUAM TRECENTORUM QUINQUAGENTA OPERUM SCIENTIALIUM
QUAE PATHOLOGIAM VASCULAREM ET ONCOGENESIN
ATQUE CLASSIFICATIONEM SYSTEMATIS NERVOSI CENTRALIS
NECNON
DIAGNOSTICAM NEUROPATHOLOGICAM ATTINENT
EDITOREM CONDITOREMQUE COMMENTARII PERIODICI
QUI CEREBRI PATHOLOGIA DISCRIBITUR
ET CETEROS COMMENTARIOS NEUROPATHOLOGICOS INDICE CITATIONUM
VALDE SUPERAT
SODALEM MULTORUM CONSILIORUM
COMMENTARIIS ONCOLOGICIS ET NEUROPATHOLOGICIS REDENDIS
VIRUM ILLUSTRISSIMUM
SOCIUM GERMANICAE ACADEMIAE SCIENTIARUM LEOPOLDINAE ORDINARIUM
SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM MEDICARUM HELVETICAE
H. C. SODALEM INTERNATIONALIS SOCIETATIS NEUROPATHOLOGORUM
H. C. SODALEM SOCIETATIS NEUROPATHOLOGORUM ET NEUROANATOMORUM GERMANICAE
PRINCIPALEM EDITOREM SERIEI TERTIAE LIBRORUM
QUIBUS CLASSIFICATIO OMNIUM HOMINIS NEOPLASMATUM CONTINETUR
PUBLICATAE AUSPICIIS MUNDANI INSTITUTI SALUTI HUMANAE TUENDAE
QUOD OPUS IAM VOCATUR MAGNUM

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE DIEM IV IDUS OCTOBRES ANNO MMV

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
DECANUS

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

PAULUS PETRUS LIBERSKI
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.E. F.Q.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWINSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALES PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

FRANCISCUM KOKOT

PROFESSOREM SCIENTIARUM MEDICARUM ORDINARIUM
ACADEMIAE MEDICAE SILESIAE
ILLIUSQUE SCHOLAE
CATHEDRAE ET CLINICAE NEPHROLOGIAE CONDITOREM
ET
VIGINTI QUINQUE PER ANNOS MODERATOREM OPTIMUM
ATQUE
AB ANNO MCMLXXXII AD ANNUM MCMLXXXIV RECTOREM MAGNIFICUM

SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONAE ORDINARIUM
SOCIUM ACADEMIAE ARTIUM POLONAE ORDINARIUM
SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM NOVOTORONCENSIS
CONDITOREM AC NOVIEM PER ANNOS PRAESIDEM
SOCIETATIS NEPHROLOGORUM POLONAE

HONORIS CAUSA DOCTOREM ACADEMIAE MEDICAE
VRATISLAVIENSIS SILESIAE POMERANAE
LEBINSIENSIS VARSOVIENSIS BIALOSTOKENSIS
HONORIS CAUSA DOCTOREM UNIVERSITATIS STUDIORUM CASSOVENSIS
MAGNO NOMINE JOSEPHI SAFARIK APPELLATAE
HONORIS CAUSA DOCTOREM COLLEGI MEDICI
UNIVERSITATIS STUDIORUM INAGELLONICAE

VIRUM DOCTUM

MAGNI QUIDEM INGENII INGENITIS SCIENTIAE LABORIOSITATIS EXIMIAE
AUCTOREM
INCREDIBILIS NUMERI NONGETTORUM FERRE MAGNI MOMENTI AC PONDERIS SCRIPTURUM SCIENTIALIUM
IN CELERRIMIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATORUM
QUAE PATHOPHYSIOLOGIAM ET ENZYMOLOGIAM CLINICAM
NEPHROLOGIAM ET ENDOCRINOLOGIAM OPTIME AGUNT
AUCTOREM
ENUNERABILIUM ORATIONUM ET ACROASUM
IN CONVENTIBUS SCIENTIFICIS HABITARUM
AUCTOREM

QUADRAGENTA QUINQUE LIBRORUM MANUALIUM AC MULTORUM CAPITUM
IN MANUALIBUS QUAE ET MEDICINAE STUDIOSIS ET MEDICIS SUNT DESTINATA
COOPERATOREM COMPLETUM COLLEGIORUM
COMMENTARIIS SCIENTIALIBUS QUORUM MAXIMA EST AUCTORITAS EVIDENS

PRAECEPTOREM MAGISTRUMQUE ACADEMICUM PRAESTANTISSIMUM
QUI SEPTUAGINTA SEX MEDICOS CREATIT DOCTORES
ET VIGINTI DOCTORES TUTELA SUA AD HABILITATIONEM ACADEMICAM
ADDUXIT

QUI MULTAM MEDICORUM PROGENSEM EDUCIT EDUCAVITQUE
SEMPER DISCIPULIS SUIS OMNIBUS VIAM
NON SOLEM AD ARTEM PERFECTAM ADSPICENDAM
SED ETIAM AD VIRTUTEM MORALEM CONSEQUENDAM
EXEMPLO SUO MONSTRANS

MAGNI ANIMI CORDISQUE MEDICUM
QUI HOMINIBUS MORIBUS GRAVIBUS REMUM LABORANTIUM AUXILIUM INCESSANTER FERENS
MULTE IN LOCIS POLONIAE STATIONES DIALYSIS CONDIDIT
QUORUM CELEBRERRIMA IN WYKOWA VILO SANDENCENSIS AMOENO EST SITA

VIRUM ILLUSTRISSIMUM

HONORIS CAUSA SOCIALEM MILITARUM SOCIETATEM SCIENTIARUM
QUI PRO SUA ACTIONE SCIENTIFICA DIDACTICA MEDICA MODERATIVA
FLURIMIS SUMMISQUE INSIGNIBUS HONORIS AC PRAEMIIS HONORIFICIS
HONORATUS EST
QUI CUM VIRIS DOCTIS SCHOLAE HOSTRAE TOTIUSQUE REGIONIS LODZIENSIS
FRUCTUOSISSE AMICISSE DUTISSE COOPERATUR

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAN ANTE IDIEM III KALENDAS OCTOBRES ANNO MMV

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
DECANUS

ANDREAS LEWINSKI
RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F. F.R.A.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVSQVE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

IOANNES BRASZCZYK
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
PHYSIOLOGIAE PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE MILITARIS DECANUS

ET

IOANNES CHOJNACKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
MEDICINAE INTERNAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

STANISLAUM IOANNEM KONTUREK

MEDICINAE DOCTOREM
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM HABILITATUM
PHYSIOLOGIAE ET GASTROENTEROLOGIAE PROFESSOREM ORDINARIUM
ACADEMIAE MEDICAE CRACOVENSIS
MULTOS PER ANNOS DIRECTOREM INSTITUTI PHYSIOLOGIAE ILLIUS SCHOLAE
EUNDEMQVE MODERATOREM CATHEDRAE PHYSIOLOGIAE CLINICAE

SUO TEMPORE
DECANUM ORDINIS MEDICI UNIVERSITATIS STUDIORUM IAGELLONICAE
RECTORIS VICE FUNGENTEM IN REBUS COLLEGII MEDICI CURANDIS
CONDITOREM SCHOLAE MEDICAE LINGVAE BRITANNICAE

R. C. DOCTOREM ACADEMIAE MEDICAE BIELOSTOKIENSIS
R. C. DOCTOREM ACADEMIAE MEDICAE VITELLAVENSIS
R. C. DOCTOREM SCHOLAE PRINCIPALIS SCIENTIARUM RURICOLARUM VARSOVIAE

SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONAE ORDINARIUM
SOCIUM ACADEMIAE ARTIUM ET SCIENTIARUM POLONAE ORDINARIUM
R. C. SOCIUM MILITARUM SOCIETATUM GASTROENTEROLOGORUM

EXCELLENTEM VIRUM DOCTUM
PHYSIOLOGUM ET GASTROENTEROLOGUM
CELEBRARI IN TOTO ORBE TERRARUM NOMINE
QUI
EXPLANAVIT FUNCTIONEM ENTEROGASTRONI IN PATHOPHYSIOLOGIA VENTRIS
ET UROGASTRONI IN PROPHYLAXI ET SANATIONE ACUTARUM
ET CHRONICARUM LAESIONUM MUCOSAE TRACTUS ALIMENTARI
DEMONSTRAVIT ADAPTATIONEM MUCOSAE VENTRIS ANIMALIUM ET HOMINUM
AD ACTIONES LAEVAS ANTIPELLETICORUM
MEDICAMENTORUM NONSTEROIDORUM
INVENIT EFFECTUM CITOPROTECTIVUM HORMONORUM
GASTRINOCHOLECTOIKINORUM IN MUCOSAM VENTRIS
DESCRIPIT EFFECTUS INFECTIONIS HELICOBACTERIO PYLORI
IN PATHOLOGIA VENTRIS
DEMONSTRAVIT PRAESENTIAM PROGASTRINI ET GASTRINI IN CARCINOMATE
INTESTINI CRASSI ATQVE IN CELLULIS CARCINOMATOSIS IN VITRO

VIRUM
MAGNI INGENTI INGENTIS SCIENTIAE LABORIOSITATIS EXIMIAE
AUCTOREM MAGNAE COPIAE PROPE NILLE COMMENTATIONUM SCIENTIARUM
IN OPTIMIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONIBUS
QUAE GASTROENTEROLOGIAM EXPERIMENTALEM ET CLINICAM
MEDIUM IN MODUM AGENT
AUCTOREM INNUMERABILEM ORATIONUM ET ACRASIORUM
IN CONVENTIBUS SCIENTIFICIS HABITARUM
QUI IPSE VIGINTI QUINQUE CONVENTUS SCIENTIFICOS INTERNATIONALIS APPARAVIT
AUCTOREM MILITARUM MONOGRAPHIARUM ET LIBRORUM DIDACTICORUM
QUI SUNT DE PHYSIOLOGIA ET GASTROENTEROLOGIA
SIC FUNDAMENTALI UT CLINICA

PRAECEPTOREM MAGISTRUMQUE ACADEMICUM PRAESTANTISSIMUM
QUI QUADRAGINTA MEDICOS HONORE DOCTORIS ORNAVIT
QUI DECIM DOCTORES TUTELA SUA AD HABILITATIONEM ACADEMICAM ADDUCIT
CUIUSQVE SEX ALIUMI TITULUM PROFESSORES ADEPTI SUNT

VIRUM DOCTUM SAPIENTEM RENOVUNIQUE
QUI SUAM OFFICINAM SCIENTIALEM SEMPER OPTIME CURAVIT
LABORE SVO AC SCIENTIIS HAUD PARCENS
QUI SUOS DISCIPULOS COLLEGAS COOPERATORES
IN SCIENTIA AUGENDA SEMPER DILIGENTISSIME ADIUVIT

VIRUM ILLUSTRISIMUM
EQUITEM ORDINIS POLONIAE RESTITUTAE
QUE PRO SUA ACTIONE SCIENTIFICA DIDACTICA MODERATIVA
MULTIS HONORIFICIS PRAEMIIS ATQVE INSIGNIBUS HONORIS
HONORATUS EST

DOCTOREM SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVSQVE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS
DATUM LODZIAE ANTE DIEM VIII KALENDAS IULIAS ANNO MCMVIII

Lewinński

ANDREAS LEWŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

IOANNES BRASZCZYK
DECANUS

Braszczyk

IOANNES CHOJNACKI
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Chojnacki

REPUBLICA POLONICA
 REPUBLICANUM AUSTRIACUM
 HUNGARICUM

et

PAULUS GÓRSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
 ALLERGOLOGAE ET PNEUMOLOGICAE PROFESSOR ORDINARIUS
 ET UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LOZENSIS RECTOR MAGNIFICUS

et

GEORGIUS SOKOLOWSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
 STOMATOLOGICAE PROFESSOR EXTRAORDINARIUS
 ET ORDINIS MEDICO-STOMATOLOGICI INCAMUS

et

VELISLAUS PAPIERZ

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
 METROPATHOLOGICAE ET PATHEMORPHOLOGICAE PROFESSOR ORDINARIUS
 PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LOZENSIS SENATUS AUCTORITATE

in

VIRUM CLARISSIMUM

ANDREAM KURNATOWSKI

MEDICINAE DOCTOREM

et

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM HABILITATUM

ad

PATHEMORPHOLOGICAE PROFESSOREM ORDINARIUM

ACADEMIAE MEDICAE LOZENSIS

QUI VIGINTI QUATTOR ANNIS CATHEDRAE PATHEMORPHOLOGICAE PRAEFUIT

SEO TEMPORE

FACULTATIS STOMATOLOGICAE MODERATOREM

NOVENAQUE PER ANNOV ORDINIS AERISQ DIGANUM

et

RECTORIS VICARIUM RERIS INDUCTICIS CURANTIS

VIRUM DOCTUM

MAGNA AUCTORITATE SCIENTIALI PRAEFECTUM

QUI PLES QVAM NONAAGENTA OPERA SCIENTIALIA PVLICAVIT

MAGNAM PRÆFUIT

AD ONCOLOGIAM EXPERIMENTALEM ET DIAGNOSTICAM MICROSCOPICAM

AD PATHEMORPHOLOGIAM INTUICATORIAM

AD PATHEMORPHOLOGIAM CIVIT QVÆ

AD PATHEMORPHOLOGIAM CIBORVMQVAM ATTENTISSIMA

CONDUCTOREM VOLVMENTIS TABULARVM

AD HISTOPATHOLOGIAM GENERALIUM SPECTANTIVM

ET

TRIVM RENTIONVM LIBELLI MANVALIS

AD USVM HISTOPATHOLOGICAE STUDENTIVM

AUCTOREM MAGNI OPERIS SCIENTIALIS INDESCRIPTIBILIS VIRTUTIS

TRIVM LIBRIVM PLES QVAM NELLE CONTVM PAGINARIVM

QVÆ VITALIS ET IMAGINES

PROFESSORIVM DOCTIVM DOCTIVM HABILITATORIVM

SCHOLAE VOSTRAE CONTINENT

ILLIENQVÆ HISTORIAM VIGRISQVÆ AGENT

FRAGVPTOREM MAGISTRIVMQVÆ ACADEMICVM EXCELLENTVM

DE ARTE DOCENDI OPTIME MERITVM

QVÆ SEPTVM MEDICOS CREAVIT DOCTORES

ET QVINCVM DOCTORES IN HABILITATIONE ACADEMICA ADSPICENDI

TITVLA SVA AGNOVIT

HONORIS CAUSA SODALIVM SOCIETATIS PATHEMORPHOLOGIVM POLONIAE

SOCIIVM SOCIETATIS SCIENTIARVM LOZENSIVM

DOCTVM CONDUCTOREMQVÆ SOCIETATIS SCIENTIARVM VLADESLAVIAE VETERIS

VIRVM ILLVSTRISSIMVM

EQVITVM ORDINIS POLONICAE RSTITVITVÆ

FRANCIPTORIA CRUCE ORNAVITVM

ET

PRÆMIO CIVITATIS LOZENSIVM LAUREATVM

QVÆ PRO SVA ACTIONE

SCIENTIFICA ET INDUCTICA ET INCORPORATIVA AC SOCIALI

PLVRIMIS PRÆMIIS ATQVÆ INSIGNIBVS ET TITVLS HONORIFICIS

HONORIVS EST

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES HIRA ET PRIVILEGIA CONTVLIMVS
 IN RITVSCVÆ SAS VIVVM HOC DVPLIVMA SICILLO SANCIVNDVM CURAVIMVS

DATVM LOZIVAS ANTE EDEM V IDVS DICEMBRIS ANNO MCMVII

Paulus Gorski
 PAULUS GÓRSKI
 RECTOR MAGNIFICVS

G. Sokolowski
 GEORGIUS SOKOLOWSKI
 INCAMUS

Velislav Papierz
 VELISLAUS PAPIERZ
 PROMOTOR RITE CONSTITVTVS

Q.F.F.

F.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVSQVE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

IOANNES BEASZCZYK
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
PHYSIOLOGIAE PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE MILITARIS DECANUS

ET

HENRICUS CHMIELEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
NEUROLOGIAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

CAROLUM LEWIT

MEDICINAE DOCTOREM
SCIENTIARUM DOCTOREM
NEUROLOGIAE REHABILITATIONIS MEDICINAEQUE MANUALIS PROFESSOREM
UNIVERSITATIS STUDIORUM PRAGENSIS
MAGNO NOMINE CAROLI IMPERATORIS ILLIUS NOMINIS QUARTI APPELLATAE

PRAESTANTISSIMUM MAGISTRUM
DIFFICILLIMAE ARTIS THERAPIAE MANUALIS
QUAM PROPESSUS EST QUAM EXERCUIT QUAM DOCUIT
QUAM OPERIBUS SUIS EXCELLENTER AUXIT
QUAM TOTO IN ORBE TERRARUM
INDEFATIGABILITER VIRIBUS SUIS HAUD PARCENS SEMPER PROPAGAVIT
CUIQUE TOTAM FERRE VITAM SUAM DEDICAVIT

OPTIMUM MEDICUM
CUI SUMMAM DOLORIS HUMANI ARTE SUA SIGNIFICANTER MINUERE CONTIGIT
QUI SCIENTIAM SUAM NUMQUAM INVIDIOSE CELAVIT
SED CUM ALIIS MEDICIS ET THERAPEUTIS
BONI PATIENTIUM CAUSA VOLENS COMAUNICAVIT
CURUS DISCIPULI IN OMNIBUS FERRE TERRIS MEDICINAM EXERCENT
QUORUM PLURIMI SUNT IN POLONIA
MULTI QUOQUE IN SCHOLA NOSTRA OPERANTUR

AUCTOREM DUCENTORUM SCRIPTORUM SCIENTIALIUM
IN DOMESTICIS ATQUE EXTRANIS COMMENTARIIS PUBLICATIONUM
RADIOLOGIAM FUNCTIONALEM DISTURBATIONEM AEquILIBRII ILLUSIONES PALPATORIAS
SYNKINESIN RESPIRATORIAM ATQUE INVESTIGATIONES CLINICAE ATTENTIVUM
SED ETIAM
CELEBRISSIMI PERMULTARUM EDITIONUM LIBRI IN DECEM LINGUIS TRANSLATI
QUI MEDICINA MANIPULATIONUM INSCRIBITUR
ET BIBLIA MEDICINAE MANUALIS VULGO VOCATUR

HOMINEM HOMINIBUS HUMANISSIMUM
FINEM SUI PROPOSITUM PERTINACITER PETENTEM
ARTEM SUAM MAGNA CUM CURA EXERCENTEM
QUEM MEDICUM DEMOCRATICUM
UNA DE DISCIPULIS ILLIUS CUM ADMIRATIONE PETATQUE MAGNA
IN LAUDATIONIS SCRIPTO APPELLAVIT

DOCTOREM SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

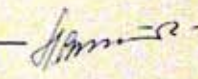
NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE DIEM XV KALENDAS IANUARIAS ANNO MMVI

IOANNES BEASZCZYK
DECANUS

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

HENRICUS CHMIELEWSKI
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F.

F.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LOOZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DICANUS

ET

CHRISTOPHORUS KULA
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANDROLOGIAE ET ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LOOZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

EBERARDUM NIESCHLAG

MEDICINAE DOCTOREM
MEDICINAE PROCREATIONIS PROFESSOREM ORDINARIUM
UNIVERSITATIS STUDIORUM MONASTERIENSIS
SOCIUM REGALIS COLLEGII MEDICORUM

CONDITOREM AC DIRECTOREM INSTITUTI MEDICINAE PROCREATIONIS
UNIVERSITATIS MONASTERIENSIS

EXCELLENTEM VIRUM DOCTUM
MAGNA AUCTORITATE IN MEDICINA PROCREATIONIS PRAEDITUM
QUI OB SUA IN ANDROLOGIAM MERITA EXIMIA
ILLIUS DISCIPLINAE PATER RECTE VOCARI POTEST

AUCTOREM PLUS QUAM SEPTINGENTORUM OPERUM SCIENTIALIUM
IN PERIODICIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATORUM
QUAE MAGNA EX PARTE ANDROLOGIAE ATQUE ENDOCRINOLOGIAE
PROCREATIONIS PROBLEMATATA ATTINENT
EUNDEMQVE LIBRORUM MANUALIUM
QUI NUNC IN NUMERO OPERUM CLASSICORUM HABENTUR

MODERATOREM COMMENTARIORUM SCIENTIFICORUM
AC
SOCIUM COMPLURIM CONSIILIORUM COMMENTARIS SCIENTIFICIS EVIDENS

CONDITOREM AC MULTORUM ANNORUM PRAESIDEM
INTERNATIONALIS SOCIETATIS ANDROLOGORUM
ET
EUROPAEAE ACADEMIAE ANDROLOGIAE
AC
MULTARUM ALIARUM SOCIETATUM SCIENTIARUM SODALEM ET PRAESIDEM
MULTORUM CONSIILIORUM ET COLLEGIORUM SCIENTIFICORUM SOCIUM

VIRUM STRENUITATIS INDEFATIGABILIS
QUI AMPLIUS SEXAGINTA CONVENTIBUS SYMPOSIIS CONGRESSIBUS SCIENTIFICIS
APPARANDIS OPERAM SUAM NAVAVIT IN QUIBUS PLURIMAS ACROASES HABUIT

VIRUM ILLUSTRISSIMUM
QUI PRO SUA ACTIONE SCIENTIFICA DIDACTICA MODERATIVA
PRAEMIO MEDICO A MAGNIS NOMINIBUS ERNST JUNG APPELLATO
PRAEMIO ANDROLOGIAE A CELEBRI NOMINE J. M. POMEROL APPELLATO
PRAEMIO EXCELLENTIAE SOCIETATIS ANDROLOGORUM AMERICANAE
QUAE PRO OPTIMIS OPERIBUS SCIENTIALIBUS PUBLICATIS TRIBUTUR
DECORATUS EST

VIRUM PROBESSEMUM ATQUE HONESTISSIMUM
POLONIAE ET POLONORUM AMICUM
QUI CUM VIRIS DOCTIS SCHOLAE NOSTRAE
PRAECIPUE
CATHEDRAE ANDROLOGIAE ET ENDOCRINOLOGIAE PROCREATIONIS
BENIGNISSIMAE ET FRUCTUOSE COOPERATUR

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN ERUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LOOZIAE ANTE DIEM VI NONAS OCTOBRES ANNO MCMVI

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
DICANUS

CHRISTOPHORUS KULA
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F. F.Q.S.

SUMMIS AUSTPICI
SERENISSIMAE RES PUBLICAE POLONORUM
EUSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIREM CLARISSIMUM

MARCUM PAWLIKOWSKI

FILIIUM THADDAEI EVARISTI ET AMALIAE VENCISLAVAE DE DOMO LEWANDOWICZ
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM ACADEMIAE MEDICAE SILESIAE
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM HABILITATUM
ACADEMIAE MEDICAE POSNANENSIS
SCHOLAE NOSTRAE PROFESSOREM ENDOCRINOLOGIAE ORDINARIUM
MULTORUMQUE ANNOBUM MODERATOREM
CATHEDRAE ENDOCRINOLOGIAE EXPERIMENTALIS ET DIAGNOSTICAE HORMONALIS
ET DIRECTOREM INSTITUTI ENDOCRINOLOGIAE
ATQUE
AB ANNO MCMLXXXVII USQUE AD ANNUM MCMXXC RECTOREM MAGNIFICUM

ENDOCRINOLOGIAE ET MORBORUM METABOLICORUM PROFESSOREM ASSOCIATUM
UNIVERSITATIS STUDIORUM LODZIENSIS
HOMINE CLASSE BEZKAZEM APPELLATAE
AB ANNO MCMXXIII AD ANNUM MCMXXIII

H.C. SOCIALEM SOCIETATIS ENDOCRINOLOGORUM POLONAE
H.C. SOCIALEM ET H.C. PRAESIDEM SOCIETATIS NEUROENDOCRINOLOGORUM POLONAE
H.C. SOCIALEM SOCIETATIS SCIENTIARUM LODZIENSIS
QUI H.T. PRAEEST FACULTATI SCIENTIARUM MEDICARUM

EXCELLENTIUM VIRUM DOCTUM ENDOCRINOLOGUM ET HISTOLOGUM
NEUROENDOCRINOLOGIAE ET ENDOCRINOLOGIAE ONCOLOGICAE PERITISSIMUM
QUI AD ILLARUM DISCIPLINARUM PROGRESSUM
PER DESCRIPTIONEM SYMPTOMATUM NEUROSECRETIONIS
IN SYSTEMATE NERVOZO PERIPHERICO
PER DEMONSTRATIONEM DIRECTAE ACTIONIS NONNULLORUM HORMONORUM
IN ACTIVITATE MITOTICAM LOBI ANTERIORIS HYPOPHYSEOS
PER DEMONSTRATIONEM NOVORUM ASPECTUUM ACTIONIS SEMIOTATINAE
EUSQUE ANALOGORUM PRAEAEQUE ACTIONIS ANTIPROLIFERATIVAE
PER INVESTIGATIONES ACTIONIS ANGIOTENSINORUM IN HYPOPHYSE
PRAEAEQUE ACTIONIS IN PROLIFERATIONEM CELLULAREM
PLURIMUM VALUIT

ET
DE DIAGNOSTICA IMMUNOHISTOCHEMICA HYPOPHYSOMATUM
OPTIME MERITUS EST

AUCTOREM DOCENTIUM UNDECUNQUAGINTA OPERUM SCIENTIALIUM
IN MAGNI AESTIMATIS PERIODICIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONUM
CUI ETIAM MUNUS MODERATORIS AC PRAESIDIS CONSILIORUM EDITORUM
IN MULTIS HOC GENUS COMMENTARIIS MANDATUR

PRAECEPTOREM MAGISTRIUMQUE ACADEMICUM PRAESTANTISSIMUM
QUI DODOVIGINTI MEDICOS CREAVIT DOCTORES
CUIUS NOVUM DISCIPULI GRADUM DOCTORIS HABILITATI ASSECVTI SINT
SEX AUTEM DE ILLIS TITULO PROFESSORIS SUNT HONESTATI

VIRUM STRIBUSSIMUM
SVO TEMPORE SOCIUM MELIOTERUM COLLEGIORUM
ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONAE
HOC AUTEM TEMPORE PRAESIDEM COMMISSIONIS ENDOCRINOLOGIAE ET METABOLISMI
SVO TEMPORE PRAESIDEM CONSILII CUSTODUM FUNDATIONIS
PROGRESSU ENDOCRINOLOGIAE FOVEDIAE
HOMINE THADDAEI PAWLIKOWICZ APPELLATAE
SVOQUE TEMPORE PRAESIDEM FUNDATIONIS CATHOLICO LYCO INSTITUENDO
NOMINE IOANNIS PAULI PAPAE ILLIUS NOMINIS SECUNDI APPELLATO

VIRUM ILLUSTRISSIMUM
TITULO MERITI PRAECEPTORIS MAGISTRIQUE ORNATUM
AC

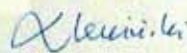
NOMINATE HONORIFICO
A CONSIGLIO EDUCATIONI NATIONALI TURNDIAE APPELLATO DECORATUM
QUI ETIAM PRO SUA ACTIONE SCIENTIFICA MEDICA DIDACTICA MODERATIVA
MULTIS SIMILISQUE PRAEAEQUE HONORIFICO HONESTATUS EST
HONORIS CRUCIS PRAECEPTORIAE ORDINIS POLONIAE RESTITUTAE

HOMINEM MAGNI INGENII ET SCIENTIAE AC LABORIOSITATIS EXIMIAE
QUI IDEM DOCTUS MEDICUS ET DOCTUS POETA
IURE DE SE VERBIS OVIDII ROMANORUM VATI FATERI POSSIT
MORS MIHI TEMPUS HARETUR INIBS

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

HOMINEM ET HONOREM IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EUSQUE RES FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE DOMM XVIII KALENDAS JULIAS ANNO MCMXXI

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
DECANUS

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
ERUSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
I.L.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
I.L.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

ET

CESLAUS CIERNIEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
BIOPHYSICAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

EDUARDUM FLOW

PHILOSOPHIAE IN BIOCHEMIA DOCTOREM
UNIVERSITATIS STUDIORUM VIRGINIAE OCCIDENTALIS
CIVITATIS FOEDERATAE AMERICAE SEPTENTRIONALIS
PROFESSOREM LEHNERIANI COLLEGII MEDICI CLINICAE CLEVELANDIENSIS
AC
DIRECTOREM SECTIONIS CARDIOLOGIAE MOLECULARIS LEHNERIANI INSTITUTI
INVESTIGATORI FUNDATIONIS CLINICAE CLEVELANDIENSIS
EXCELLENTEM VIRUM DOCTUM BIOCHIMICUM
QUI AD PROGRESSUM DISCIPLINAE COAGULOLOGICAE PLURIMUM VALUIT
AUCTOREM DUCENTORUM SEPTINGENTORUM SEPTEM OPERUM SCIENTIARUM
IN CELEBRERIMIS AC MAXIME AESTIMATIS
PERIODICIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONUM
QUAE MAGNA EX PARTE
COAGULATIONIS SANGUINIS FERREOLYSIS ATQUE ATHEROMATOSIS
PROBLEMATATA ATTINENT
SOCUM ALIQUOT COLLEGIORUM COMMENTARIIS SCIENTIFICIS EDENDIS
SODALEM MULTARUM SOCIETATUM SCIENTIARUM
ET AMERICANARUM ET INTERNATIONALIUM
VIRUM STRENUSSIMUM
SCIENTIAE TOTO ANIMO DEDITUM
QUI IN PLURIMIS CONVENTIBUS ET CONGRESSIBUS SCIENTIFICIS APPARANDIS
MAGNAM HABUIT PARTEM
QUI IN ILLIS CONVENTIBUS ET CONGRESSIBUS
PERMULTAS ETIAM PRAELECTIONES HABUIT
QUI PROFESSOR INVITATUS
IN UNIVERSITATIBUS STUDIORUM ATQUE INSTITUTIS SCIENTIFICIS
TOTO IN ORBE TERRARUM
PER ACROASES SCIENTIAM SUAM CUM COMMUNITATE VIRORUM DOCTORUM
LIBENTER COMMUNICAVIT
VIRUM ILLUSTRISSIMUM
QUI PRO SUA LAUDABILI ACTIONE SCIENTIFICA
PRAEMIIS MAGNIS ATQUE HONORIBUS
HONESTATUS EST

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN ERUSQUE REI PIDEH HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS
DATUM LODZIAE ANTE DIEM XV KALENDAS JANUARIAS ANNO MMVI

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
DECANUS
CESLAUS CIERNIEWSKI
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F.

F.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVUSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

ET

MARCUS KOWALSKI

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
IMMUNOLOGIAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

ANDREAM SZCZEKLIK

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM
IMMUNOLOGIAE PROFESSOREM

SECUNDAE CATHEDRAE MORBORUM INTERNORUM
COLLEGII MEDICI UNIVERSITATIS IAGELLONICAE
H. T. MODERATOREM
EUNDEMQVE RECTORES VICE PONDENTEM IN REBUS COLLEGI MEDICI CURANDIS

HONORIS CAUSA DOCTOREM ACADEMIAE MEDICAE SILESIANAE
SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONAE ORDINARIUM
SOCIUM ACADEMIAE ARTIUM POLONAE
SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM PONTIFICAE
SODALEM MULTARUM SOCIETATUM SCIENTIARUM

EXCELLENTIEM VIRUM DOCTUM
PULMONOLOGIAE ET ALERGIOLOGIAE PERITISSIMUM

QUI DE INVESTIGATIONIBUS ASTHMATIS EX ASPERINI SENSIBILITATIONIS ORTI
PRAECIPUE MERITUS MERITOQUE
SUMMA AUCTORITATE APUD VIROS DOCTOS MEDICOS TOTIUS ORBIS TERRARUM
FLORET

AUCTOREM MAGNAE COPIAE EBERGICORUM OPERUM SCIENTIALIUM
AC MANUALEM ACADEMICORUM
QUAE INTRA ET EXTRA FINES POLONORUM PUBLICANTUR

VIRUM STRENUISSIMUM
QUI AB ANNO MCMLXXXIII AD ANNUM MMII
PROPE QUINGENTIM CONVENTIBUS INTERNATIONALIBUS APPARANDIS
OPERAM SUAM NAVAVIT

PRAECEPTOREM ACADEMICUM MAGISTRUMQUE PRAESTANTISSIMUM
QUI TRIGINTA QUINQUE MEDICOS CREAVIT DOCTORES
ET QUATTUORDECIM DOCTORES TUTELA SUA AD HABILITATIONEM ACADEMICAM
ADDUCIT

VIRUM ILLUSTRISSIMUM
QUI PRO SUA ACTIONE SCIENTIFICA ET DIDACTICA MODERATIVA
MULTIS HONORIFICIS PRAEMIS HONORATUS EST

VIRUM HUMANISSIMUM QUI NON SOLA ARTE MEDICA EMONET
SED ETIAM PHILOSOPHICA CUIUS REI TESTIMONIUM EST LIBER
SUPERBIME EDITUS QUI KATHARSIS INSCRIBITUR
PROLOGOMENS AB IPSO CESLAVO MILOSEVATE POLONORUM INSTRUCTUS

SCHOLAE NOSTRAE DEDITISSIMUM CERTUMQUE AMICUM

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE DIEM III KALENDAS OCTOBRES ANNO MMII

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
DECANUS

MARCUS KOWALSKI
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.F.

F.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

IOANNES BEASZCZYK
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
PHYSIOLOGIAE PROFESSOR
H.T. ORDINIS MEDICINAE MILITARIS DECANUS

ET

HIERONYMUS BARTEL
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
HISTOLOGIAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS
UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN

VIRUM CLARISSIMUM

ANDREAM CHRISTOPHORUM TARKOWSKI

PHILOSOPHIAE DOCTOREM
SCIENTIARUM DOCTOREM HABILITATUM
ZOOLOGIAE PROFESSOREM ORDINARIUM
UNIVERSITATIS STUDIORUM VARSOVIENSIS
ILLIUSQUE SCHOLAE
QUADRAGINTA PROPE ANNORUM MODERATOREM CATHEDRAE EMBRYOLOGIAE
AC
VIGINTI QUATTUOR ANNORUM DIRECTOREM OMNIS INSTITUTI ZOOLOGIAE
VIRUM SCIENTIA PRAESTANTISSIMUM
QUI UT PROFESSOR HOSPEM INVITATUS
IN OPTIMIS UNIVERSITATIBUS STUDIORUM EXTRANEIS ACROASES HABUIT

SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONAE ORDINARIUM
SOCIUM ACADEMIAE ARTIUM POLONAE ORDINARIUM
SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM FRANCOGALLICAE EXTRANEUM
SOCIUM ACADEMIAE EUROPAEAE
SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM AMERICANAЕ EXTRANEUM COOPTATUM
HONORIS CAUSA DOCTOREM UNIVERSITATIS STUDIORUM IAGELLONICAE
AUCTOREM MAGNI MOMENTI AC PONDERIS SCRIPTORUM SCIENTIALIUM
IN OPTIMIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONUM

COOPERATOREM SEPTEM COLLEGIORUM
INTERNATIONALIBUS COMMENTARIIS SCIENTIALIBUS MODERANDES

EXCELLENTIUM VIRUM DOCTUM
BIOLOGIAE PHYSIOLOGIAE VEL CRESCHENDI PERITISSIMUM
QUI AD PROGRESSUM EMBRYOLOGIAE MAMMALIUM EXPERIMENTALIS
PLURIMUM VALUIT
IDEMQUE PRO EXIMIIS IN ILLAM DISCIPLINAM MERITIS
PRAETER ALIA PRAEMIA HONORIFICA
ADEPTUS EST PRAEMIUM IAPONICAE FUNDATIONIS SCIENTIAE ET TECHNOLOGIAE
QUOD VULGO IAPONICUM PRAEMIUM NOBELIANUM APPELLATUR

VIRUM STRENUISSIMUM
QUI GRAVIBUS MUNERIBUS IN CONSILIIS ET COLLEGII SCIENTIAE POLONAE COLENDAS
FUNGENS
OPTIME DE NOBIS OMNIBUS MERITUS EST

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE DIEM XVI KALENDAS IUNIAS ANNO MMV

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

IOANNES BEASZCZYK
DECANUS

HIERONYMUS BARTEL
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Jan Beaszczyk

Andreas Lewiński

Hieronim Bartel

Q.F.F.

F.Q.S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVUSQUE LEGIBUS

NOS
ANDREAS LEWINSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
H.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

HEDVIGIS SZYMAŃSKA
SCIENTIARUM PHARMACEUTICARUM DOCTRINAE HABILITATA
TOXICOLOGIAE PROFESTREX
H.T. ORDINIS PHARMACIAE DECANA

ET

RICHARDUS GLINKA
SCIENTIARUM PHARMACEUTICARUM DOCTOR HABILITATUS
CHIMIAE MEDICAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

IN
VIRUM CLARISSIMUM

HENRICUM TIMMERMAN

PHILOSOPHIAE DOCTOREM
PHARMACOCHEMIAE PROFESSOREM
LIBERAE UNIVERSITATIS STUDIORUM AMSTELODAMENSIS
EIVSDEM SCHOLAE
MULTOS PER ANNOS MODERATOREM INSTITUTI PHARMACOCHEMIAE
ATQUE
ORDINIS CHIMIAE ET ORDINIS SCIENTIARUM SUO TEMPORE DECANUM
DIRECTOREM INVESTIGATIONUM ADMINISTRANDORUM
LUGDUNO-AMSTELODAMENSIS CENTRI SCIENTIFICI
REBUS MEDICAMENTORUM INVESTIGANDIS

AUCTOREM PROPE QUADRINGENTORUM SCIENTIALIUM SCRIPTORUM
IN OPTIMIS COMMENTARIIS SCIENTIFICIS PUBLICATIONUM
QUI AD DIRECTIONEM DEFINIENDAM AC PROGRESSUM INVESTIGATIONUM
IN CHIMIA MEDICA PHARMACOCHEMIA PHARMACOLOGIAQUE
PLURIMUM VALET
COOPERATOREM MULTORUM MAGNI MOMENTI AC PONDERIS
COMMENTARIORUM SCIENTIFICORUM
QUAE CHIMIAM MEDICAM PHARMACOLOGIAM SCIENTIASQUE PHARMACEUTICAS
ATTINENT

SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM HOLLANDENSIS ORDINARIUM
PRAESIDEM REGALIS SOCIETATIS CHIMICORUM HOLLANDENSIS
PRAESIDEM SOCIETATIS SCIENTIARUM PHARMACEUTICARUM HOLLANDENSIS
SECRETARIUM COMMISSIONIS CHIMIAE MEDICAE
INTERNATIONALES UNIONIS CHIMIAE PURAE ET IN USUM INDUCTAE
SODALEM PRAETEREA MULTARUM ALIARUM SOCIETATUM SCIENTIARUM

PRAECEPTOREM MAGISTRUM ACADEMICUM PRAESTANTISSIMUM
QUI QUADRAGINTA SCIENTIAE OPERARIOS CREAVIT DOCTORES
ATQUE
ARTEM DOCENDI PROGRAMMATA DIDACTICA A SE COMPOSITIS OPTIME AUXIT

EXCELLENTEM VIRUM DOCTUM PHARMACOCHEMIAE PERITISSIMUM
PRAECEPTORIS DE HISTAMINI SCIENTIA AUGENDA MERITUM
QUI MULTOS IAM ANNOS AMICISSIME AC FRUCTUOSE
CUM VIRIS DOCTIS SCHOLAE NOSTRAE ORDINIS PHARMACIAE COOPERATUR

DOCTORIS SCIENTIARUM PHARMACEUTICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE DIEM III KALENDAS OCTOBRES ANNO MMIV

HEDVIGIS SZYMAŃSKA
DECANA

ANDREAS LEWINSKI
RECTOR MAGNIFICUS

RICHARDUS GLINKA
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Q.F.Z.

F.G.S.

SUMMAS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIVUSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
I.L.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

ET

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
I.L.T. ORDINIS MEDICINAE DICANUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE
IN

VIRUM CLARISSIMUM

THADDAEUM STANISLAUM TOŁŁOCZKO

SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM HABILITATUM
CHIRURGIAE GENERALIS ET ENDOCRINOLOGIAE
EMERITUM PROFESSOREM ORDINARIUM
ACADEMIAE MEDICAE VARSOVIENSIS
ILLIUSQUE SCHOLAE
AB ANNO MCMXX. USQUE AD ANNUM MCMXXCVI
RECTOREM MAGNIFICUM
AC

PER VIGINTI QUINQUE ANNOS MODERATOREM
PRIMO
CLINICAE CHIRURGICAE ORDINIS MEDICINAE SECUNDAE
POST
CLINICAE CHIRURGICAE VASCULARE ET TRANSPLANTATIONUM
ORDINIS MEDICINAE PRIMI

MULTORUM ANNOBUM PRAESEDIM
COLLEGII STUDII PATHOPHYSIOLOGICI PROMOVENDIS
ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONIAE

IL C. SOCIALEM INTERNATIONALES FEDERATIONIS NOSOCOMIALES
IL C. SOCIALEM SOCIETATIS CHIRURGICORUM POLONIAE
IL C. SOCIALEM SOCIETATIS MEDICORUM POLONIAE
SOCIUM SOCIETATIS SCIENTIARUM VARSOVIENSIS ORDINARIUM

EXCELLENTIEM VIRUM DOCTUM
CHIRURGUM ATQUE ENDOCRINOLOGUM
MAGNA AUCTORITATE IN CHIRURGIA ENDOCRINOLOGICA PRAEDICTUM
QUI DE DIAGNOSTICA ET CURATIONE CHIRURGICA HYPERFUNCTIONIS
GLANDULARUM ESSENTIALIS ET DERIVATORUM
OPTIME MERITUS EST

AUCTOREM PLUS QUAM DUO CENTORUM SEDAGENTA
MAGNI MOMENTI AC PONDERIS OPERUM SCIENTIARUM
INTRA ET EXTRA FINES POLONORUM PUBLICATIONUM
QUAE AD CHIRURGIAM GENERALEM ET ENDOCRINOLOGICAM
PRAESCIPE AD MORBOS GLANDULARUM ET SUPRARENALIUM
AD INSULOMATA PANCREATIS ATTENDIT

AUCTOREM PRIMI IN POLONIA LIBRI MANUALE
QUI FUNDAMENTA CHIRURGICAE ENDOCRINOLOGICAE INSCRIBITUR
MULTORUMQUE ALIORUM LIBRORUM MANUALIUM
ATQUE CAPTUM IN MANUALIBUS ET OPERIBUS SCIENTIARUM
QUAE MEDICINAE STUDIOSIS ET MEDICIS SUNT DESTINATA

AUCTOREM PLURIMARUM AGRASSIUM ATQUE ORATIONUM
IN CONVENTIBUS ET CONGRESSIBUS SCIENTIFICIS HABITARUM

PRAECEPTOREM ACADEMICUM PRAESTANTISSIMUM
CUIUS AUXILIO TITULI ATQUE DICENI MEDICI
GRADUM DOCTORIS ASSICUTUS SUNT

VIRUM ILLUSTRISIMUM
QUI PRO SUA ACTIONE SCIENTIFICA MEDICA DIDACTICA MODERATIVA
NOMISMATE HONORIFICO A CONSIGLIO EDUCATIONI NATIONALI TUENDAE APPELLATO
MULTISQUE ALIIS INSIGNIBUS HONORIS AC PRAEMIIS HONORIFICIS
HONESTATUS EST

EQUITEM CRUCIS COMMENDATORIAE ORDINIS POLONIAE RESTITUTAE
HOMINEM MAGNI QUIDEM INGENII INGENIENSIS SCIENTIAE LABOROSITATE EXIMIAE

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIVUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS
DATUM LODZIAE NONIS APRILIBUS ANNO MMVII

CASIMIRUS JĘDRZEJEWSKI
DICANUS

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS
AC
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM
EIUSQUE LEGIBUS

NOS

ANDREAS LEWIŃSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ENDOCRINOLOGIAE PROFESSOR
I.T. UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS RECTOR MAGNIFICUS

ET

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
ANATOMIAE NORMALIS PROFESSOR
I.T. ORDINIS MEDICINAE DECANUS

ET

GEORGIUS SIGISMUNDUS NOWAK
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOR HABILITATUS
PHARMACOLOGIAE PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

UNIVERSITATIS SCIENTIARUM MEDICARUM LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE

DE

VIRUM CLARISSIMUM

GEORGIUM ADAMUM GRATIANUM VETULANI

FRANCLARIAE UNIVERSITATIS STUDIORUM IAGELLONICAE ALUMNUM
SCIENTIARUM NATURALEM DOCTOREM AC DOCTOREM HABILITATUM
INSTITUTI IMMUNOLOGICAE AC THERAPIAE EXPERIMENTALIS
ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONAE
VRATISLAVIAE CELEBRI NOMINE LODOVICI HIKSZFELD APPELLATI
PHARMACOLOGIAE ET NEUROBIOCHIMIAE PROFESSOREM ORDINARIUM
INSTITUTI PHARMACOLOGIAE ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONAE CRACOVIAE
NEUROBIOLOGIAE PROFESSOREM SCHOLAE MEDICAE LINGVAE BRITANNORUM
UNIVERSITATIS IAGELLONICAE

HONORIS CAUSA DOCTOREM ACADEMIAE MEDICAE HELESANAE
HONORIS CAUSA SOCIUM INDICAE ACADEMIAE NEUROBIOLOGICAE
SOCIUM ACADEMIAE SCIENTIARUM POLONAE EXTRAORDINARIUM
SOCIUM ACADEMIAE ARTIUM ET SCIENTIARUM POLONAE ORDINARIUM
HONORIS CAUSA SOCIUM SOCIETATIS PHYSICORUM
A MAGNO NOMINE NICOLAI COPERNICI APPELLATAE
HONORIS CAUSA SOCIUM SOCIETATIS SYSTEMATI NERVOSSI INVESTIGANDO
DUCEM PROPE PER ANNOS CANCELLARIUM
INTERNATIONALIS COLLEGII NEURO-PSYCHO-PHARMACOLOGICI

VIRUM DOCTUM

SINGULARIUM IN SCIENTIAM MERITORUM
QUI PRIMUS MUTATIONES CEREBRI
MEDICAMENTIS CURATIONIBUSQUE ANTIDEPRESSIVIS EFFICACI ANIMADVERTENS
ET SENSIBILITATEM SYSTEMATIS BETAADRENERGICI
ANTIDEPRESSIVIS CHRONICE APPLICATI DOMINI INVENIENS
THEORIAM MECHANISMI ACTIONIS ILLORUM MEDICAMENTORUM PROPOSUIT QUAE
AD NEUROBIOLOGIAM ET NEUROPSYCHOPHARMACOLOGIAM PROMOVENDAM
RAPID PARVUM MOMENTUM FECIT
QUI SYNDROMA ABSTINENTIAE ACOPHENICAE CLONIDINO INHERERE INVENIT
QUI IDEMQUE EFFECTUS BIOCHIMICOS
ET EFFECTUS BEHAVIORALEM STIMULORUM ELECTRICORUM
ET TRANSCRANIALIS STIMULATIONIS MAGNETICAE
SIMILES INTER SE ESSE DEMONSTRAVIT
QUI HYPOTHESEM PHYSIOLOGICAE PUNCTIONIS NEUROTOXINORUM
TETRAHYDROBISOCHINOLINORUM DECLARAVIT

VIRUM DOCTUM

HOMINEM MIRUM IN MODUM ACTUOSEM
PRAECEPTOREM MAGISTRUMQUE DE ACTIONE DIDACTICA
VALDE MERITUM
SOCIUM COLLEGIORUM SCIENTIFICORUM ET CONSILIORUM
COMMENTARIS SCIENTIFICIS IDENDI
SOCIALEM MULTARUM SOCIETATUM SCIENTIARUM
UNUM ET VIGINTI PER ANNOS MODERATOREM SUMMUM COMMENTARIBUS
QUAE UNIVERSUM INSCRIBITUR
STRENUUM SCIENTIAE PROPAGATOREM

VIRUM ILLUSTRISSIMUM

INTERNATIONALI PRAEMIO NOMINE ANNAE MONICAE APPELLATO DONATUM
NOMINATE HONORIFICO NOMINE ANDREAE INADICEI DECORATUM
MULTISQUE ALIIS HONORIFICIS PRAEMIIS HONORIFICATUM
EQUITEM ORDINIS POLONIAE RESTITUTAE

CIVEM VITAE CIVITATIS SUAE VIVENTEM

DOCTORIS SCIENTIARUM MEDICARUM HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIUSQUE REI FIDEM HOC DIPLOMA SIGILLO SANCIENDUM CURAVIMUS

DATUM LODZIAE ANTE DIEM VIII KALENDAS IULIAS ANNO MCMVII

ANDREAS LEWIŃSKI
RECTOR MAGNIFICUS

CASIMIRUS JEDRZEJEWSKI
DECANUS

GEORGIUS SIGISMUNDUS NOWAK
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

III. Bibliografia

Opracowania ogólne

Informator Nauki Łódzkiej / Doktorzy honoris causa łódzkich uczelni: 1945-2005 / red. Elżbieta Paradowska. Łódź : ŁTN 2005.

Herbert Budka s. 218-219, Victor Warren Fazio s. 217, Antoni Gabryelewicz s. 216, Franciszek Józef Kokot s. 220-221, Andrzej Tadeusz Szczeklik s. 217-218, Andrzej Krzysztof Tarkowski s. 222-223, Hendrik Timmerman s. 221-222.

Informator Nauki Polskiej / Ośrodek Przetwarzania Informacji. Warszawa 1999.

M. in. Ludzie nauki: Teofan Maria Domżał s. 163, Antoni Gabryelewicz s. 206, Maciej Gembicki s. 218, Ryszard Jerzy Gryglewski s. 255, Franciszek Józef Kokot s. 378, Marek Pawlikowski s. 665, Andrzej Tadeusz Szczeklik s. 853, Andrzej Krzysztof Tarkowski s. 893, Tadeusz Stanisław Tołoczko s. 899.

Uczni polscy za granicą: m. in. Andrzej Bartke s. 17.

Kto jest kim w polskiej medycynie : informator biograficzny / red. Lidia Becela. Warszawa 1987.

M. in. Teofan Maria Domżał s. 139, Antoni Gabryelewicz s. 170, Maciej Gembicki s. 182, Ryszard Jerzy Gryglewski s. 207, Franciszek Józef Kokot s. 308, Marek Pawlikowski s. 509, Andrzej Tadeusz Szczeklik s. 636, Tadeusz Stanisław Tołoczko s. 675.

Kurnatowski Andrzej: Profesorowie i docenci Akademii Medycznej w Łodzi w latach 1965-1994. Łódź 2004.

M. in. Andrzej Kurnatowski s. 282-283, portr., Marek Pawlikowski s. 398-399, portr.

Uniwersytet Medyczny w Łodzi. Skład osobowy: kadencja 2006-2008. Łódź 2008.

Treść: Victor Warren Fazio s. 27-28, Antoni Gabryelewicz s. 28-29, Andrzej Szczeklik s. 29-30, Franciszek Kokot s. 30-31, Hendrik Timmerman s. 31-32, Herbert Budka s. 33-34, Andrzej K. Tarkowski s. 34-35, Ryszard Gryglewski s. 36-37, Miriam Katz s. 37-38, Paul Kleihues s. 39-40, Eberhard Nieschlag s. 40-41, Ilpo Huhtaniemi s. 42-44, Edward F. Plow s. 44-45, Karel Lewit s. 46-47, Tadeusz Tołoczko s. 48-49, Josephine Arendt s. 50-51, Andrzej Bartke s. 51-52, Maciej Gembicki s. 53-54, Peter G. Fedor-Freybergh s. 54-55, Marek Pawlikowski s. 56-57, Marek Edelman s. 57-59, Teofan Domżał s. 59-60, Robert H. Jones s. 61, Felipe Frejio Casanueva s. 62.

Who is who w Polsce: leksykon biograficzny Zug 2002 (oraz następne wyd. uzup.)

M. in. Maciej Gembicki s. 1048, Marek Pawlikowski s. 3295-3296, Andrzej Tadeusz Szczeklik s. 4231, Andrzej Krzysztof Tarkowski s. 4428-4429.

Współcześni uczeni polscy: słownik biograficzny / red. nauk. Janusz Kapuścik. T. 1-5. Warszawa [1998] - 2006

M. in. T. 1 [1998] Teofan Maria Domżał s. 321-322, portr., Antoni Gabryelewicz s. 422, portr., Ryszard Jerzy Gryglewski s. 529-530, portr.; T. 2 [1999] Franciszek Józef Kokot s. 371, portr.; T. 3 [2000] Marek Pawlikowski s. 448-449, portr.; T. 4 [2002] Andrzej Tadeusz Szczeklik s. 323, portr., Andrzej Krzysztof Tarkowski s. 464-465, portr., Tadeusz Stanisław Tołoczko s. 488-489, portr.; T. 5 [2006] Maciej Gembicki s. 281-282, portr.

Złota księga polskiej medycyny 2002 / red. nac. Krzysztof Pikoń. Gliwice 2002.

M. in. Teofan Maria Domżał s. 58-59, Antoni Gabryelewicz s. 75-76, Ryszard Jerzy Gryglewski s. 93, Franciszek Józef Kokot s. 146-147, Marek Pawlikowski s. 252, Andrzej Tadeusz Szczeklik s. 327-328.

Złota księga nauki polskiej 2006 : naukowcy zjednoczonej Europy / red. nac. Krzysztof Pikoń. Gliwice 2006.

M. in. Teofan Maria Domżał s. 143, Antoni Gabryelewicz s. 181-182, Maciej Gembicki s. 193-194, Ryszard Jerzy Gryglewski s. 231, Franciszek Józef Kokot s. 353, Marek Pawlikowski s. 6129, Andrzej Tadeusz Szczeklik s. 799, Tadeusz Stanisław Tołoczko s. 843.

Poszczególne osoby

Josephine Arendt

Zawilska Jolanta B.: Profesor Josephine Arendt. *Kronikarz* 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 188-194, il., portr.

Andrzej Bartke

Karasek Michał: Profesor Andrzej Bartke. *Kronikarz* 2006/2007 R.5 nr 1 s. 195-203, il., portr., bibliogr.

Herbert Budka

Liberski Paweł Piotr: Profesor doktor medycyny Herbert Budka, neurolog, psychiatra, neuropatolog, neurobiolog, dyrektor Instytutu Neurologii Uniwersytetu Wiedeńskiego. *Kronikarz* 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 53-57, il., portr., bibliogr.

Felipe Frejio Casanueva

Lewiński Andrzej: Profesor Felipe F. Casanueva. *Kronikarz* 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 89-103, il., portr.

Teofan Maria Domżał

Chmielewski Henryk: Profesor Teofan Maria Domżał. *Kronikarz* 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 104-114, il., portr.

Marek Edelman

Barnetko Krzysztof, Bereś Witold: Marek Edelman. *Życie po prostu*. Warszawa 2008; Liberski Paweł Piotr: Doktor Marek Edelman. *Kronikarz* 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 115-124, il., portr.

Victor Warren Fazio

Dziki Adam: Profesor doktor medycyny Victor Warren Fazio. *Kronikarz* 2003/2004 R. 1 nr 1 s. 88-89, il., portr., bibliogr.

Peter G. Fedor-Freybergh

Lewiński Andrzej: Profesor Peter G. Fedor-Freybergh. *Kronikarz* 2006/2007 R.5 nr 1 s. 204-209, il., portr..

Antoni Gabryelewicz

Chojnacki Jan: Profesor zwyczajny doktor habilitowany medycyny Antoni Gabryelewicz. *Kronikarz* 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 90-93, il., portr., bibliogr.; Nowy członek honorowy Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci ... prof. dr hab. n. med. Antoni Gabryelewicz. *Pediatrica Współczesna, Gastroenterologia, Hepatologia i Żywnienie Dziecka* 2004 T. 6 nr 3 s. 334, portr.

Maciej Gembicki

Lewiński Andrzej: Profesor Maciej Gembicki. *Kronikarz* 2006/2007 R.5 nr 1 s. 210-215, il., portr.; Gembicki Maciej: Przemówienie .... na uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Tamże s. 215-219, il.

Ryszard Jerzy Gryglewski

Profesor Jerzy Ryszard Gryglewski. *Gabinet Prywatny* 1997 nr 11 s. 41; Drzewoski Józef: Profesor Ryszard Jerzy Gryglewski. Laudacja wygłoszona w związku z nadaniem tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. *Kronikarz* 2005/2006 R.4 nr 1 s. 74-80, il., portr.

Ilpo Huhtaniemi

Lewiński Andrzej: Profesor Ilpo Huhtaniemi. *Kronikarz* 2006/2007 R.5 nr 1 s. 220-223, il., portr.

Robert H. Jones

Krzemińska-Pakuła Maria: Profesor Robert H. Jones. *Kronikarz* 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 125-137, il., portr.

Miriam Katz

Wilczyński Jan: Profesor Miriam Katz, deputy dean for academic affairs, Faculty of Health Sciences, Ben Gurion University of the Negev-Beer Sheva, Israel – laureatka tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. *Kronikarz* 2005/2006 R. 4 nr1 s. 81-85, il., portr.

Paul Kleihues

Liberski Paweł Piotr: Profesor Paul Kleihues, neuropatolog, dyrektor Comprehensive Cancer Center Uniwersytetu we Freiburgu. *Kronikarz* 2005/2006 R. 4 nr1 s. 86-92, il., portr.

Franciszek Józef Kokot

Duława Jan, Więcek Franciszek: Profesor dr h. c. Franciszek Kokot. *Pol. Arch. Med, Wewn.* 1994 T. 92 suppl. nr spec. s. 3-5, portr.,; Bernheim Jacques: Professor Franciszek Kokot. *Tamże* s. 6-7; Heidland August, Ritz Eberhard: Laudatio Franciszek Kokot. *Tamże* s. 8; Rutkowski Bolesław: Profesor Franciszek Kokot - jego wkład w rozwój polskiej nefrologii. *Tamże* s. 11-13; Heidland August, Ritz Eberhard: Professor dr h. c. mult. Franciszek Kokot 65 years. *Tamże* s. 9-10; Profesor Franciszek Kokot - doctor honoris causa Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie. Goleniów 1997. - 6 s., il.; Franciszek Kokot: lekarz, uczonek, nauczyciel / oprac. zespół pod red. Jana Duławy. Katowice 1999. - 175 s., portr., bibliogr.; Rutkowski Bolesław: 50 lat pracy naukowej Franciszka Kokota. *Pol. Arch. Med. Wewn.* 2003 T. 110 nr 4 s. 1079-1081, portr., tab.; Więcek Andrzej, Chudek Jerzy, Ficek Rafał: Badania nad układem renina-angiotensyna-aldosteron w dorobku naukowym profesora Franciszka Kokota. *Tamże* s. 1083-1088, bibliogr.; Kokot Franciszek: Kariera naukowa - szczęśliwy zbieg okoliczności, czy też uporczywe dążenie do rzeźwienia wielkiej przygody. *Tamże* s. 1089-1091; Lewiński Andrzej: Profesor doktor habilitowany Franciszek Józef Kokot, kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. *Kronikarz* 2004/2005 R.3 nr 1/2 s. 58-65, il., portr., bibliogr.

Stanisław Jan Konturek

Chojnacki Jan: Profesor Stanisław Jan Konturek. *Kronikarz* 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 138-149, il. portr.

Andrzej Kurnatowski

Kurnatowski Andrzej: Profesorowie i docenci wydziałów medycznych Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Medycznej w Łodzi 1945-1964. Łódź 2003 s. 116-117, portr.; Papierz Wielisław: Profesor Andrzej Kurnatowski. *Kronikarz* 2008/2009 R. 6 nr 1 (w druku).

Karel Lewit

Chmielewski Henryk: Profesor Karel Lewit. *Kronikarz* 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 224-230, il. portr.

Eberhard Nieschlag

Kula Krzysztof: Profesor Eberhard Nieschlag. *Kronikarz* 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 231-234, il. portr.

Marek Pawlikowski

Profesor Marek Pawlikowski. W: Sylwetki łódzkich uczonych [z.] 23 / red. Henryk Stepień. Łódź : ŁTN, 1995. - 28 s., il., portr.; Kunert-Radek Jolanta: Prof. dr hab. n. med. Marek Pawlikowski. W siedemdziesiątą rocznicę urodzin i pięćdziesięciolecie pracy naukowej. *Endokrynologia Polska* 2003 Vol. 54 nr 6 s. 792-295, il., portr.; Kurnatowski Andrzej: Profesorowie i docenci wydziałów medycznych Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Medycznej w Łodzi 1945-1964. Łódź 2003 s. 196-197, portr.; Lewiński Andrzej: Profesor Marek Pawlikowski. *Kronikarz* 2006/2007 R.5 nr 1 s. 235-247, il., portr.; Kokot Franciszek: Profesor Marek Pawlikowski doktorem honoris causa Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. *Kronikarz* 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 158-163, il., portr.; Toż. *Biuletyn Informacyjny* ŚUM 2008 R. 18 nr 3 s. 14-15, il.

Edward F. Plow

Cierniewski Czesław S[tanisław]: Profesor Edward F. Plow. *Kronikarz* 2006/2007 R.5 nr 1 s. 248-252, il., portr.

Andrzej Szczeklik

Prof. dr habil. Andrzej Szczeklik. *Diagnostyka Laboratoryjna* 1993 T. 29 z. 1 s. 5, portr.; Kowalski Marek Leszek: Prof. dr hab. med. Andrzej Szczeklik: lekarz i humanista. *Kronikarz* 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 94-96, il., portr., bibliogr.; Członkowie Komitetu Naukowego. Prof. dr hab. n. med. Andrzej Szczeklik. *Family Medicine & Primary Care Review* 2005 Vol. 7 No 1 s. 6, portr.

Andrzej Krzysztof Tarkowski

Bartel Hieronim: Laudacja z okazji nadania prof. dr hab. Andrzejowi Krzysztofowi Tarkowskiemu z Uniwersytetu Warszawskiego godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. *Kronikarz* 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 68-71, il., portr., bibliogr.; Tarkowski Andrzej Krzysztof: „*Omne virum ex ovo: tak, ale ...*” wykład laureata. Tamże s. 72-76, il., portr.

Hendrik Timmerman

Glinka Ryszard: Profesor doktor chemii Hendrik Timmerman, chemik, farmakolog, kierownik Zakładu Farmakochemii Uniwersytetu Vrije w Amsterdamie. *Kronikarz* 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 66-67, il., portr., bibliogr.

Tadeusz Stanisław Tołłoczko

Lewiński Andrzej: Profesor Tadeusz Tołłoczko. *Kronikarz* 2006/2007 R.5 nr 1 s. 253-261, il., portr.; Tołłoczko Tadeusz: Wykład ... w czasie uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w dniu 5 kwietnia 2007 r. Tamże s. 262-274.

Jerzy Adam Gracjan Vetulani

Nowak Jerzy Z.: Profesor Jerzy A. G. Vetulani. *Kronikarz* 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 150-157, il. portr.

UROCZYSTE POSIEDZENIA SENATU

W dniach 5 i 16 października 2007 roku, 9 stycznia oraz 13 i 24 czerwca 2008 roku, w Muzeum Historii Miasta Łodzi – Pałac Izraela Poznańskiego, przy ulicy Ogrodowej 15, odbyły się uroczyste posiedzenia Senatu poświęcone nadaniom tytułów doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Senat, 5 X 2007 r.

Program:

- Hymn państwowy
- Powitanie gości przez JM Rektora – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego
- Laudacja Promotora – prof. dr hab. Pawła Piotra Liberskiego
- Odczytanie tekstu dyplomu przez Dziekana Wydziału Lekarskiego – prof. dr hab. Kazimierza Jędrzejewskiego
- Nadanie tytułu doktora *honoris causa* UM w Łodzi dr med. Markowi Edelmanowi
- Wykład Laureata: *Subiektywna historia Uniwersytetu Medycznego Łodzi*
- *Gaudeamus*

Senat, 16 X 2007 r.

Program:

- Hymn państwowy
- Powitanie gości przez JM Rektora – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego
- Laudacja Promotora – gen. bryg. prof. dr hab. Henryka Chmielewskiego
- Odczytanie tekstu dyplomu przez Dziekana Wydziału Wojskowo-Lekarskiego – prof. dr hab. Jana Błaszczuka
- Nadanie tytułu doktora *honoris causa* UM w Łodzi prof. dr hab. Teofanowi Domżałowi
- Wykład Laureata: *Z kartek historii neurologii*
- *Gaudeamus*

Senat, 9 I 2008 r.

Program:

- Hymn państwowy
- Powitanie gości przez JM Rektora – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego
- Laudacja Promotora – prof. dr hab. Marii Krzemińskiej-Pakuły
- Odczytanie tekstu dyplomu przez Dziekana Wydziału Lekarskiego – prof. dr hab. Kazimierza Jędrzejewskiego
- Nadanie tytułu doktora *honoris causa* UM w Łodzi prof. dr Robertowi H. Jonesowi
- Wykład Laureata: *There is no right way to wrong thing*
- *Gaudeamus*

Senat, 13 VI 2008 r.

Program:

- Hymn państwowy
- Powitanie gości przez JM Rektora – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego
- Laudacja Promotora – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego
- Odczytanie tekstu dyplomu przez Dziekana Wydziału Lekarskiego – prof. dr hab. Kazimierza Jędrzejewskiego
- Nadanie tytułu doktora *honoris causa* UM w Łodzi prof. dr Felipe Freijo Casanueva
- Wykład Laureata: *Obesity – the great biomedical challenge.*
- *Gaudeamus*

Senat, 24 VI 2008 r.

Program:

- Hymn państwowy
- Powitanie gości przez JM Rektora – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego
- Laudacja Promotora – prof. dr hab. Jerzego Z. Nowaka
- Odczytanie tekstu dyplomu przez Dziekana-Elekta Wydziału Lekarskiego – prof. dr hab. Adama Antczaka
- Nadanie tytułu doktora honoris causa UM w Łodzi prof. dr hab. Jerzemu A. G. Vetula-niemu
- Wykład Laureata: *Co neurobiologia może powiedzieć o moralności?*

-
- Laudacja Promotora – prof. dr hab. Jana Chojnackiego
  - Odczytanie tekstu dyplomu przez Dziekana-Elekta Wydziału Lekarskiego – prof. dr hab. Adama Antczaka
  - Nadanie tytułu doktora *honoris causa* UM w Łodzi prof. dr hab. Stanisławowi Konturkowi
  - Wykład Laureata: *Efekty działania melatoniny w przewodzie pokarmowym*
  - *Gaudeamus*

Uroczystości uświetnił występ chóru Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Prof. dr hab. Andrzej Lewiński

PROFESOR FELIPE FREIJO CASANUEVA

W dniu 13 VI 2008 roku w Muzeum Historii Miasta Łodzi - Pałac Izraela Poznańskiego, odbyła się uroczystość nadania prof. dr. Felipe Freijo Casanueva z Uniwersytetu w Santiago de Compostela tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

The Solemn Meeting
of the Senate
of the Medical University of Łódź
- the Conferment Ceremony
of Honorary Doctor Degree
for Prof. Felipe Casanueva Freijo
(Santiago de Compostela, Spain)

Łódź, 13.06.2008

**Profesor
Felipe F. Casanueva**

Laudatio

**Profesor
Felipe Casanueva Freijo**

urodził się 23 października 1948 roku w Madrycie

- ✓ 1975 r. – ukończenie studiów na Uniwersytecie w Madrycie
- ✓ 1977 r. – tytuł doktora nauk medycznych
- ✓ 1978 r. – specjalizacja z endokrynologii i nauk o żywieniu
- ✓ 1985 r. – tytuł doktora nauk biologicznych.

**Laboratory of Endocrinology - Institute of Pharmacology
MILAN UNIVERSITY**

ITALY 1978-1980

**Department of Physiology. Faculty of Medicine
MANITOBA UNIVERSITY**

CANADA 1981 - 1982

**Laboratory of Hormones
GENERAL HOSPITAL OF GALICIA**

SPAIN 1986-1987

Profesor Felipe Casanueva Freijo

Od 1984 roku kieruje Oddziałem Endokrynologii w Szpitalu Uniwersyteckim w Santiago de Compostela

**Department of Medicine. Endocrinology Section
SANTIAGO DE COMPOSTELA UNIVERSITY**

SPAIN 1988

**Department of Medicine. Endocrinology Section
SANTIAGO DE COMPOSTELA UNIVERSITY**

SPAIN 1991

Profesor Felipe Casanueva Freijo
- w 1992 roku uzyskał tytuł profesora

**Professor of Medicine: Faculty of Medicine-Santiago
SANTIAGO DE COMPOSTELA UNIVERSITY**

Kierunki badawcze Prof. F.F. Casanuevy

- ◆ endokrynologia układu podwzgórzowo-przysadkowego,
- ◆ regulacja wydzielania hormonu wzrostu i wpływ glukokortykosteroidów na jego wydzielanie,
- ◆ guzy przysadki, zwłaszcza somatotropowe i prolaktynowe,
- ◆ badania nad regulacją pobierania pokarmu, masy ciała, funkcji adipocytów, regulacją działania ghreliny i leptyny oraz jadłowstrętem psychicznym,
- ◆ badania nad endokrynologicznymi następstwami udarów i innych uszkodzeń mózgu.

Uczestniczył w opracowaniu licznych konsensusów dotyczących chorób z zakresu endokrynologii.

University Hospital of SANTIAGO DE COMPOSTELA

SPAIN 2005

Department of Medicine - Endocrinology Section SANTIAGO DE COMPOSTELA UNIVERSITY

SPAIN 2006

Najważniejsze stanowiska związane z działalnością naukową i zawodową

Na Uniwersytecie w Santiago de Compostela pełnił wiele zaszczytnych funkcji administracyjnych:

- Dziekan ds. Nauki,
- Prezydent Komisji Bibliotecznej,
- Członek Komisji Pojednawczej,
- Prezydent Komisji Badań Naukowych,
- Dyrektor Wydziału Badań i Edukacji.

Od 1993 roku jest członkiem Komisji ds. Specjalizacji z endokrynologii i żywienia przy Ministrze Zdrowia Hiszpanii.

Head of Service of the Clinical Hospital of SANTIAGO DE COMPOSTELA

SPAIN 2007

Funkcje w towarzystwach naukowych

W swojej bogatej karierze Prof. Felipe F. Casanueva zajmował ważne stanowiska w wielu towarzystwach naukowych. Był m.in.:

- ◆ Prezydentem Towarzystwa Endokrynologicznego i Żywienia Galicji (1986-1989),
- ◆ Prezydentem Hiszpańskiego Towarzystwa Endokrynologicznego (1993-1996),
- ◆ Prezydentem Europejskiej Federacji Towarzystw Endokrynologicznych (1998-2001),
- ◆ Przewodniczącym Komitetu Wykonawczego Międzynarodowego Towarzystwa Endokrynologicznego (od 2004 i nadal).

Prof. Felipe Casanueva Freijo jest wybitnym naukowcem, którego dokonania były często nagradzane.

Został uhonorowany złotym medalem Hiszpańskiego Towarzystwa Endokrynologii i Żywienia za całokształt działalności zawodowej (Alicante, 2002), nagrodą „Rey Jaime I” Fundacji Premios Rey Jaime I za badania medyczne (Walencja, 2005) oraz niezwykle prestiżową nagrodą im. Geoffreya Harrisa za osiągnięcia w dziedzinie neuroendokrynologii (Glasgow, 2006).

Award "REY JAIME I" to Medical Research

SPAIN, Walencja 2005

8th European Congress of Endocrinology International „Geoffrey Harris” Award in Neuroendocrinology

GLASGOW 2006

Prof. Felipe F. Casanueva jest:

- autorem ponad 300 prac oryginalnych,
- 47 rozdziałów w monografiach,
- współautorem 7 podręczników.

Od 2005 roku jest Redaktorem Naczelnym czasopisma „Obesity and Metabolism”.

Prof. Felipe F. Casanueva zasiada również w komitetach redakcyjnych wielu innych prestiżowych czasopism, m.in.:

- ✓ Endocrinology,
- ✓ Journal of Endocrinological Investigation,
- ✓ Clinical Endocrinology,
- ✓ Neuroendocrinology,
- ✓ Hormones.

Zespół Katedry Andrologii i Endokrynologii Płodności Uniwersytetu Medycznego w Łodzi pod kierownictwem Prof. dr hab. med. Krzysztofa Kuli i jego z-cy Dr hab. med. Jolanty Słowikowskiej-Hilczer współpracuje z ośrodkiem kierowanym przez Prof. Felipe Casanuevę w ramach grantu Komisji Europejskiej w 5 Programie Ramowym

„Badania nad starzeniem się mężczyzn w Europie: częstość występowania i rozkład geograficzny objawów starzenia się mężczyzn oraz ich zależność od czynników hormonalnych, genetycznych i psychosocjalnych”.

EMAS (European Male Aging Study)
Okres realizacji: lata 2002-2009

Project: European male ageing study (EMAS)

Manchester 2001

W ramach tego grantu została przeprowadzona analiza populacji 3400 mężczyzn, wybranych losowo w 8 krajach europejskich (Anglia, Hiszpania, Polska, Estonia, Szwecja, Węgry, Belgia, Włochy).

Każde centrum przyjęło ok. 400 mężczyzn w grupach wiekowych: 40-49, 50-59, 60-69, 70-79 lat.

Badania odbywają się w dwóch etapach, łącznie trwających 7 lat, z przerwą 2-letnią.

Dotychczas wynikiem realizacji grantu są następujące publikacje:

- O'Connor DB, Corona G, Forti G, Tajar A, Lee DM, Finn JD, Bartfalj G, Boonen S, Casanueva F, Giwercman A, Huhtaniemi IT, Kula K, O'Neill TW, Pendleton N, Punab M, Silman AJ, Vanderschueren D, Wu FC, the EMAS study group (Santiago: Marta Ocampo, Mary Lage; Łódź: Słowikowska-Hilczer J, Walczak-Jędrzejowska R): Assessment of sexual health in ageing men in Europe. Development and validation of the European Male Ageing Study (EMAS) sexual function questionnaire. *Journal of Sexual Medicine*, 2008, 5:1374-1385
- Wu FC, Tajar A, Pye SR, Silman AJ, Finn JD, O'Neill TW, Bartfalj G, Casanueva F, Forti G, Giwercman A, Huhtaniemi IT, Kula K, Punab M, Boonen S, Vanderschueren D, the EMAS study group (Santiago: Marta Ocampo, Mary Lage; Łódź: Słowikowska-Hilczer J, Walczak-Jędrzejowska R): Hypothalamic-pituitary-testicular axis disruptions in older men are differentially linked to age and modifiable risk factors. *Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism*, 2008, w druku
- Lee DM, O'Neill TW, Pye SR, Silman AJ, Finn JD, Pendleton N, Tajar A, Bartfalj G, Casanueva F, Forti G, Giwercman A, Huhtaniemi IT, Kula K, Punab M, Boonen S, Vanderschueren D, Wu FC, the EMAS study group (Santiago: Marta Ocampo, Mary Lage; Łódź: Słowikowska-Hilczer J, Walczak-Jędrzejowska R): The European Male Ageing Study (EMAS): Design, methods and recruitment. *International Journal of Andrology*, 2008, w druku

Prof. Felipe Casanueva Freijo

- ✓ 39 razy przewodniczył obradom sesji na kongresach USA i Europie,
- ✓ 15 razy przewodniczył obradom na kongresach lokalnych,
- ✓ zorganizował 7 kursów kształcenia z endokrynologii klinicznej i doświadczalnej, w tym jeden europejski - w 1994 roku,
- ✓ był 24-krotnie wykładowcą na lokalnych i europejskich kursach kształcenia ustawicznego i podstawowego.

ciberobn

CIBER "Fisiopatología de la Obesidad y Nutrición"

SPAIN 2007

Opinionis

Prof. Andrzej Milewicz, recenzent dorobku naukowego Prof. Casanuevy Freijo tak opisuje kandydata:

„Prof. Felipe Casanueva Freijo swoim ogromnym autorytetem naukowym wspierał i lobbował sprawę polskiej endokrynologii na forum europejskim i światowym.

Jego wsparcie bardzo dopomogło dwukrotnie w wyborze reprezentanta Polski do Zarządu Głównego EFES (A. Lewiński, A. Milewicz) oraz w uzyskaniu wyróżnienia, jakim były organizowane w ramach EFES europejskie kursy endokrynologii klinicznej. (...)”

„Swoim życiem i pracą pokazuje nam, jak można dla dobra rozwoju światowej endokrynologii połączyć twórczo służbę publiczną z pracą uniwersytecką.

Kandydata do tytułu charakteryzuje prawość charakteru, głęboka kultura, lojalność, ogromna pracowitość, urok osobisty i inne rozliczne talenty, co mogę osobiście potwierdzić, spotykając się z nim i współpracując od kilkunastu lat.”

Prof. A. Milewicz

„Prof. Casanueva Freijo był 139 razy zapraszany jako „invited speaker” do wygłoszenia wykładu plenarnego na kongresach europejskich lub światowych, w tym 4-krotnie w Polsce, jak również 41-krotnie na kongresach naukowych Hiszpanii.

Kandydat był 23-krotnie organizatorem konferencji naukowych USA i Europie w latach 1989-2004.”

Prof. A. Milewicz

Congress of the Spanish Society of Endocrinology

SPAIN 1996

Baltic Conference of Endocrinology

1998

22nd Congress of the Society of Endocrinology and Metabolic Diseases of Turkey

ANTALYA – TURKEY 1999

Meeting of EFES Executive Committee in Lyon

LYON 1999

23rd Congress of the Society of Endocrinology and Metabolism of Turkey. Joint Meeting with EFES

TURKEY, Ankara 2000

BERLIN 2000

Santiago de Compostela 2004

„Kandydat jest wspaniałym nauczycielem „mistrzem” dla wielu młodych endokrynologów badaczy, czego potwierdzeniem jest Jego promotorstwo w zakończonych pomyślnie 26 rozprawach doktorskich w latach 1987-2006.”

Prof. A. Milewicz

„Prof. Casanueva Freijo w latach 1988-2008 zrealizował i realizuje 42. lokalne naukowe projekty badawcze oraz w latach 1994-2008 zrealizował lub jeszcze realizuje 15 europejskich projektów badawczych.”

Prof. A. Milewicz

„O ogromnym autorytecie naukowym Prof. Casanuevy Freijo świadczy fakt jego powołania (od 1999 roku do chwili obecnej) do 7. prestiżowych czasopism naukowych o wysokim współczynniku oddziaływania (IF).

Kandydat jest recenzentem 14. prestiżowych czasopism światowych o wysokim IF.”

Prof. A. Milewicz

Opinia Prof. Macieja Gembickiego o kandydacie:

„(...) W spotkaniach osobistych z Prof. Casanueva wyczuwało się jego wielką sympatię dla Polski i dla nas Polaków.

Jego kandydaturę do tytułu *doktora honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi popieram w całej rozciągłości, bowiem należy On do grona osób, które swą wielką wiedzą nabytą poprzez swą benedyktyńską pracę, stanowią o stałym postępie i rozwoju nauki światowej, ze szczególnym zaangażowaniem w jej zakres, jakim jest endokrynologia.”

„Poza kontaktami naukowymi z uczonymi polskimi w czasie Kongresów Naukowych Prof. Casanueva osobiście odwiedził Polskę wielokrotnie, uczestnicząc w organizowanych w naszym kraju w kongresach i zjazdach naukowych, w latach 1996 (Poznań), 1997 (Pułtusk), 1999 (Mikołajki) i 2000 (Polańczyk).”

Prof. M. Gembicki

XVI Congress of the Polish Society of Endocrinology

POLAND, Mikołajki 1999

1st EFES Regional Postgraduate Course in Clinical Endocrinology

POLAND, Polańczyk 2000

„Część publikacji Prof. Casanuevy jest mi znana z racji moich zainteresowań endokrynologicznych – ale ogrom pracowitości i wielokierunkowość zainteresowań, jak też i Jego pozycja w świecie nauki ze szczególnym uwzględnieniem szerokiego obszaru endokrynologii w pełni uzasadniają zaoferowanie Mu tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Ogromna pracowitość i jak już wspominałem głęboka, rzecz można, encyklopedyczna wiedza uzasadnia to w jeszcze bardziej przekonujący sposób”.

Prof. M. Gembicki

„Pragnę w tym miejscu podkreślić, że Prof. Casanueva jest autorem lub współautorem książkowych podsumowań Kongresów Międzynarodowych w latach 1989, 1993, 1996, 1999 i 2004.

Jego udział w kongresach międzynarodowych, zawsze czynny, jest imponujący. W okresie 1986-2004 doliczyłem się 140 czynnych uczestnictw w kongresach naukowych rozsianych po całym świecie. Przewodniczył obradom w 33 z nich.”

Prof. M. Gembicki

„Niezależnie od pochłaniających Go badań w zakresie funkcji przysadki i innych gruczołów wydzielania wewnętrznego, nie zaniedbał nigdy swych obowiązków akademickich i był promotorem 26 przewodów doktorskich”.

Prof. M. Gembicki

„Trudno jest w sposób bardzo precyzyjny opisać bogactwo efektów działalności Prof. Casanuevy z powodu jego ogromu i wysoko ocenionej jakości. Jako przykład uzasadniający to stwierdzenie chciałbym podać to, że Jego publikacje w znakomitej większości uhonorowane były wysoką wartością współczynnika oddziaływania (impact factor), w znacznej części publikacji wyrażoną liczbami w granicach 5-10 punktów.”

Prof. M. Gembicki

Prof. Marek Pawlikowski, trzeci z recenzentów, tak opisuje kandydata:

„Prof. Felipe Casanueva Freijo jest światowej miary uczonym w zakresie endokrynologii doświadczalnej i klinicznej, podtrzymującym bliskie więzi z polską nauką.

Czyni go to kandydatem w pełni zasługującym na wyróżnienie tytułem doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.”

„Działalność badawcza Prof. Casanuevy koncentruje się na endokrynologii układu podwzgórzowo-przysadkowego, a zwłaszcza regulacji wydzielania hormonu wzrostu, tak w warunkach fizjologicznych, jak i chorobowych.

W początkowym okresie Jego działalności naukowej, Prof. Casanueva prowadził głównie badania doświadczalne na zwierzętach, w latach późniejszych przeważają badania kliniczne.”

Prof. M. Pawlikowski

„W badaniach nad hormonem wzrostu do czołowych osiągnięć Prof. Casanuevy należy, m.in., odkrycie dwoistego – w tym stymulacyjnego – działania glukokortykosteroidów na jego wydzielanie.

W obszarze szczególnych zainteresowań Prof. Casanuevy znajdują się od wielu lat także hormonalne i metaboliczne aspekty otyłości i jadłowstrętu psychicznego.”

Prof. M. Pawlikowski

„W latach pięćdziesiątych obszar zainteresowań Prof. Casanuevy rozszerza się na hormon tkanki tłuszczowej – leptynę.

Prof. Casanueva odkrywa, m.in., hamujący wpływ leptyny na ekspresję i wydzielanie ważnego regulatora hormonu wzrostu - somatostatyny – z podwzgórza.

Kolejnym nowym obiektem zainteresowań Prof. Casanuevy jest nowo odkryty hormon regulujący łaknienie, a zarazem wydzielanie hormonu wzrostu, ghrelina.”

Prof. M. Pawlikowski

„Badania Prof. Casanuevy i jego zespołu przyczyniły się do ustalenia, że ghrelina, poza swoją klasyczną lokalizacją (żołądek) oraz klasycznymi funkcjami, jest wielofunkcyjnym hormonem o różnorodnej lokalizacji tkankowej.

Prof. Casanueva i jego współpracownicy odkryli, m.in., ekspresję ghreliny w gonadzie męskiej i żeńskiej, jej wydzielanie przez chondrocyty oraz jej wpływ na regulację snu.”

Prof. M. Pawlikowski

10th European Congress of Endocrinology

GERMANY, Berlin 2008

Lectio doctoris

**„Obesity
– the great biomedical
challenge”**

Gen. bryg. prof. dr hab. Henryk Chmielewski

**PLK PROF. DR HAB MED. TEOFAN MARIA DOMŻAŁ
DOKTOR HONORIS CAUSA
UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI**

W dniu 21 czerwca 2007 roku Senat Uniwersytetu Medycznego w Łodzi nadał prof. zw. dr hab. n. med. Teofanowi Marii Domżałowi zaszczytny tytuł doktora *honoris causa*.

Rozpocząć wypada od stwierdzenia, iż prof. zw. dr hab. n. med. Teofan Maria Domżał jest światowej sławy specjalistą w zakresie neurologii. Jego działalność naukowa, dydaktyczna i lekarska jest ściśle związana z dość burzliwą, a zarazem bogatą biografią człowieka uczonego wysokiej miary.

Profesor Teofan M. Domżał urodził się 23 września 1927 roku w Cichmianie w rodzinie nauczycielskiej.

W 1945 r., tuż po zakończeniu drugiej wojny światowej, zdał egzamin eksternistyczny i rozpoczął studia na Uniwersytecie Łódzkim, a następnie studia medyczne, które ukończył w 1951 roku na Akademii Medycznej w Łodzi jako prymus.

W 1952 roku rozpoczął pracę w Klinice Neurologii u prof. Eufemiusza Hermana – światowej sławy neurologa.

W 1953 roku po 3. kolejnym wcieleniu powołany został do zawodowej służby wojskowej, zostając porucznikiem Wojska Polskiego.

Zostaje asystentem Oddziału Neurologicznego Centralnego Wojskowego Szpitala w Łodzi, kierowanego przez płk. doc. Władysława Steina – ucznia Władysława Sterlinga.

W 1954 r. uzyskuje specjalizację I^o, a w 1956 r. - II° z neurologii.

W 1960 r. obronił pracę doktorską pt.: „*O pokrewieństwie i wspólnym podłożu moczenia nocnego, lęków nocnych i somnambulizmu*”.

W 1964 roku habilitował się na podstawie rozprawy pt.: „*Nowy sposób wykrywania i oceny zaburzenia czucia somatycznego*” i uzyskał stopień naukowy docenta (wówczas istniejący).

W 1965 roku został mianowany na stanowisko kierownika Kliniki Neurologicznej II Centralnego Szpitala Klinicznego WAM w Warszawie, którą kierował przez 33 lata.

W 1971 roku został profesorem nadzwyczajnym, a w 1982 - profesorem zwyczajnym.

W 1972 roku awansował do stopnia pułkownika. Był Naczelnym Neurologiem Wojska Polskiego przez ponad 20 lat.

Był promotorem 35 doktoratów i opiekunem 6 habilitacji.

Opublikował w sumie ponad 250 prac naukowych, 9 książek i wiele rozdziałów do 14 innych książek, monografii i podręczników.

W 1997 roku prof. Teofan Domżał odszedł na emeryturę, ale nadal pozostaje w klinice na stanowisku profesora kliniki.

Recenzentami dorobku naukowego Profesora Teofana Domżała byli:

- prof. dr hab. med. Anna Członkowska
- prof. zw. dr hab. med. Antoni Prusiński – dr h.c. AM
- prof. dr hab. med. Adam Stepień

Wszystkie recenzje były wysoko oceniające działalność prof. T. Domżała, który stworzył własną szkołę neurologiczną, której udział w panoramie polskiej neurologii był nie mały.

Uczelnia nasza może szczycić się tym, że Jej wychowanek tyle zdołał na istotnych dla rozwoju nauki polach.

W dniu 16 X 2007 roku w Pałacu Poznańskich w Łodzi, odbyło się Nadzwyczajne Posiedzenie Senatu Uniwersytetu Medycznego. W czasie tego posiedzenia odbyła się uroczystość wręczenia tytułu doktora *honoris causa* prof. Teofanowi Marii Domżałowi. Po powitaniu gości przez Jego Magnificencję Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego, prof. Henryk Chmielewski przedstawił laudację Profesora Domżała.

Dziekan Wydziału Wojskowo–Lekarskiego prof. dr hab. n. med. Jan Błaszczyk odczytał łaciński tekst dyplomu doktora *honoris causa*.

Jego Magnificencja Rektor prof. dr hab. Andrzej Lewiński wręczył dyplom doktora *honoris causa* Dostojnemu Prof. Teofanowi M. Domżałowi wraz z gratulacjami i upominkiem, następnie prof. Domżał wygłosił wykład doktorski pt. ”Z kartek historii neurologii”.

W uroczystości brał udział chór Uniwersytetu Medycznego, który na zakończenie uroczystości zaśpiewał *Gaudeamus*.

Gen. bryg. prof. dr hab. Henryk Chmielewski

Dziekan Wydziału Wojskowo-Lekarskiego - prof. dr hab. Jan Błaszczyk

Prof. dr hab. Andrzej Radek

Dr Leszek Markuszewski

Prof. dr hab. Teofan M. Domżał

Prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski

DOKTOR MAREK EDELMAN

Dr Marek Edelman, lekarz kardiolog, zastępca dowódcy ŻOB-u (Żydowska Organizacja Bojowa) w warszawskim getcie i ostatni przywódca powstania, teraz jest przede wszystkim lekarzem.

„No tak, bo ja jestem leniwy, więc wszystkie studia by były fatalne. Z medycyną to był przypadek. Dlaczego poszedłem? Nie z mojej woli, tylko ktoś mnie zapisał i poszedłem na medycynę. Marnie się uczyłem, ale coś trzeba było robić. Jak przyszedłem na Sterlinga, to dali mi szczęście, czy osiem łóżek, w takim ładnym oddziale, bardzo małym, ładnym.” [z fragmentów wywiadu z dr Markiem Edelmanem pt. „Znaki życia” opublikowanego w *Medical Tribune* Nr 10/2007 z dn. 14 czerwca 2007 r.]. Dr Edelman zaczął pracować w Szpitalu im. Seweryna Sterlinga (obecnie Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 3). Tam też zaczęła się naukowa przygoda z kardiologią i kardiochirurgią, bowiem wówczas w Łodzi rozpoczął działalność kardiologiczną pionier tej dziedziny w Polsce prof. Jan Moll. *„Myśmy nie byli jeszcze specjalistami od rozpoznawania wad serca, ale szef od razu podszedł: ‘Tak, ona ma obrzęk płuc, ma stenozę mitralną, tzn. zwężenie lewego ujścia żylnego, czyli zastawka jest zarośnięta, krew nie może przechodzić, musi zginąć’. A myśmy już wiedzieli, że stenozy mitralne się operuje. I mieliśmy takiego genialnego kardiochirurga, który*

pracował w Poznaniu. Wówczas profesor dostawał przydział pracy, a on dostał przydział pracy do kliniki, do Łodzi. Ale pracował w Poznaniu, tam miał oddział kardiologiczny. Zadzwoń do niego i powiedz: „Panie profesorze, jest tutaj 11-letnie dziecko w obrzęku płuc, ma stenozę mitralną, jedyna możliwość to ją zoperować”. To był odważny, inteligentny chirurg pełną gębą” [ibidem]. Nowatorskie podejście budziło zwykle kontrowersje. Po prezentacji nadzwyczajnego wówczas przypadku wszycia by-passów „to przewodniczący Towarzystwa Kardiologicznego był uprzejmy powiedzieć: ‘Za mojego życia, dopóki ja będę prezesem kardiologii, to takich operacji tu nie będzie, bo to jest zabijanie chorych, a ja na to nie pozwolę.’” [ibidem] To, co teraz wydaje się rutyną, wówczas było całkowitą nowością, a za nowości przychodzi zawsze płacić. Ale najciekawszą ideą dra Edelmana była rewaskularyzacja układu żylnego serca: „I któregoś dnia przywieźli kolejną taką chorą, a Moll się zdecydował i zrobiliśmy zabieg. Moll zrobił. Staliśmy przy tym. Chora jak nowa, nazajutrz była zdrowa. Zrobiliśmy dwanaście takich zabiegów. Z tych dwunastu dwie osoby umarły, dziesięć przeżyło i w dobrym stanie, ale mieliśmy straszny opór przeciwko temu. Nie umiem powiedzieć, dlaczego tak jest, że jak coś nowego się wprowadza, to wszyscy nie chcą. Ale zrobiliśmy te dwanaście i mieliśmy pełną satysfakcję. Potem okazało się, że 30 lat temu niejaki Beck w Ameryce wpadł na ten sam pomysł i zrobił podobną operację, ale zrobił ją inaczej. Ta operacja się nie udała i zarzucono tę metodę. A nie udała się, nie chcę wdawać się w szczegóły, bo to było za nisko i nie było ciśnienia. Ale idea już istniała. Więc potem, jak Moll pojechał do Niemiec na zjazd i przedstawił, to sala wstała i biła brawo. Było nadzwyczajne przyjęcie tego. A przyjechał tutaj, do Polski i go gnębili.” [ibidem]

Podsumowaniem doświadczeń dra Edelmana była książka „Zawał Serca”. Byłaby nim także habilitacja, ale ta nie została zatwierdzona w 1968 przez kolejne pokolenie polskich pałkarzy.

W wywiadzie opublikowanym ostatnio w *Medical Tribune*, dr Edelman pisze, gdzie zasada się tajemnica bycia dobrym doktorem. „No tak, co to jest dobry doktor według mnie? Dobry doktor to jest taki, który spojrzy na pacjenta i zobaczy coś takiego, co mu coś przypomina. Więc trzeba mieć zdolność obserwacji. Kiedy pracowałem w poradni kardiologicznej na Sterlinga, to tam w zimie było zimno cholernie. Na kaloryferze za mną siedziało pięciu, sześciu studentów czy studentek. Ktoś otwierał drzwi. Pacjent. To ja ich pytam, ‘co mu jest?’ Trzeba było rozpoznawać z daleka chorobę, bo jeden objaw przesądza. Jak się to widzi, to można się również pomylić, ale wiadomo, w jakim kierunku pójść. Tak, że stenoza mitralna nie ulega kwestii, stenoza aorty i takie rzeczy. Te dziewczyny i ci chłopcy nauczyli się tego. To jest zdolność kojarzenia, zdolność obserwacji, nie jakiś nadprzyrodzony dar. Jak było z tą siostrą lekarki, która leżała na położnictwie u Madurowicza z wylewem do przysadki. Tam wszyscy do niej latali, a nikt nie zauważył, że ona jest brązowa. Trzeba umieć obserwować człowieka. Nie! Trzeba chcieć.” [ibidem]

Ale dr Edelman jest znany na świecie jako ostatni przywódca powstania w warszawskim getcie oraz ten, który walczy o prawa słabych, prześladowanych i zabijanych.

W liście do przywódców organizacji palestyńskich napisał:

„Nazywam się Marek Edelman. Byłem zastępcą dowódcy Żydowskiej Organizacji Bojowej w Polsce, jednym z przywódców powstania w Warszawskim Getcie. W pamiętnym roku powstania - 1943 - walczyliśmy o przeżycie żydowskiej społeczności w Warszawie. Walczyliśmy jedynie o życie - ani o ziemię, ani o narodową tożsamość. Walczyliśmy z pozbawioną nadziei determinacją, ale nasza broń nigdy nie była wymierzona przeciw bezbronnej ludności cywilnej. Nigdy nie zabijaliśmy kobiet i dzieci.

W świecie pozbawionym zasad i wartości, nie zważając na ciągle zagrożenie śmiercią, pozostawaliśmy wierni tym wartościom i zasadom moralnym.

Byliśmy osamotnieni w naszej walce, a mimo to potężna armia nie mogła zniszczyć tych skąpo uzbrojonych chłopców i dziewcząt.

Nasza walka w Warszawie trwała kilka tygodni. Później walczyliśmy w podziemiu i w Powstaniu Warszawskim w 1944.

Nigdzie na świecie wojna partyzancka nie przynosi jednoznacznego zwycięstwa, nigdzie nie może być też pokonana przez uzbrojone armie, ani nie może wasza wojna przynieść rozwiązania. Krew będzie rozlewana na próżno, a ludzie będą ginąć po obu stronach.

Nigdy nie byliśmy rozrzutni w szafowaniu ludzkim życiem. Nigdy nie wysyłaliśmy naszych żołnierzy na pewną śmierć. Życie ma się jedno na całą wieczność. Nikt nie ma prawa, aby bezmyślnie je zabierać. To czas najwyższy dla wszystkich, aby właśnie to zrozumieć." [Fragment listu Marka Edelmana do palestyńskich organizacji militarnych z 9 sierpnia 2002 r.; tłumaczenie: Radzisław Kordek]

Dr Marek Edelman stał zawsze po stronie słabych, a przeciw licznym zbrodniarzom i zawsze wysługującym się im kanaliom zaludniającym niesławny XX wiek. Był członkiem BUND-u (Algemeiner Jidischer Arbeter Bund in Rusland, Pojlin und Lite). Edelman napisał, iż „*Bund był partią polityczną, partią niepokoju moralnego. Ale jego największa zasługa polegała na tym, że przywrócił godność osobistą Żydom, pozbawionym w imperium carskim wszelkich praw. Przeciwko motłochowi, który urządzał pogromy, przeciwko brutalnej i współdziałającej z motłochem policji zorganizował drużyny samoobrony. Organizował strajki i manifestacje. Masowo naphywali do niego ludzie, póki nie został zlikwidowany przez bolszewików. Ale przetrwał w Polsce.*” [Rudi Assuntino, Włodek Goldkorn (red.): „Strażnik – Marek Edelman opowiada”. Wydawnictwo Znak, Kraków 2006: s. 17]. Bundowcy nie oczekiwali nadejścia mesjasza i nie chcieli przenosić się do Izraela. „*Wisła mówi do mnie po żydowsku*” napisał Szmul Zygielbom, który po upadku powstania w getcie, na znak protestu przeciwko milczeniu zachodniego świata, popełnił samobójstwo. Bundowcy walczyli przed wojną z dyskryminacją, hańbą getta ławkowego i prześladowaniami, a naziści zmusili ich do walki w warszawskim getcie.

W 1940 roku Niemcy utworzyli warszawskie getto, skupiając na niewielkiej przestrzeni ogromną liczbę ludności żydowskiej. W getcie kontynuował swoją działalność bund, na którego bazie powstał ŻOB (Żydowska Organizacja Bojowa). W 1941 r. pojawiły się pierwsze wiadomości o ludobójstwie Żydów w obozie zagłady w Chełmnie. Bund przetrwał do tzw. Wielkiej Akcji 1942 r., kiedy to wywieziono i zamordowano w komorach gazowych Treblinki większość mieszkańców getta. Hitlerowcy rozpoczęli likwidację resztek getta w 1943 r. Wtedy to Samsonowicz napisał swoją słynną ulotkę do ludności polskiej:

„Polacy, Obywatele, Żołnierze Wolności.

Wśród huku armat, z których armia niemiecka wali do naszych domów, do mieszkań naszych matek, dzieci i żon;

Wśród terkotu karabinów maszynowych, które zdobywamy w walce na tchórzliwych żandarmach i SS-owcach;

Wśród dymu pożarów, kurzu i krwi mordowanego getta Warszawy – my, więźniowie getta, ślemy wam bratnie serdeczne pozdrowienia. Wiemy, że w serdecznym bólu i łzach współczucia, że z podziwem i trwogą o wynik tej walki przyglądacie się wojnie, jaką od wielu dni toczymy z okrutnym okupantem.

Lecz wiedźcie, że każdy próg getta, jak dotychczas tak i nadal będzie twierdzą, że możemy wszyscy zginąć w tej walce, lecz nie poddamy się, że dyszymy, jak i wy, żądzą odwetu i kary za wszystkie zbrodnie wspólnego wroga.

Toczy się walka o naszą i waszą Wolność.

O was i nasz – ludzki, społeczny, narodowy – honor i godność.

Pomścimy zbrodnie Oświęcimia, Treblinki, Bełżca, Majdanka!

Niech żyje braterstwo broni i krwi walczącej Polski!

Niech żyje wolność!” [ibidem, s. 45].

Dr Edelman przeżył powstanie w getcie. Był, po śmierci Mordechaja Anielewicza, jego ostatnim dowódcą a następnie walczył w powstaniu warszawskim.

W 1975 r. związał się z opozycją demokratyczną w Polsce, podpisując list protestacyjny

przeciwko zmianom w konstytucji PRL. Nie był jednak nigdy formalnym członkiem KOR-u. 13 grudnia został internowany lecz, będąc zbyt sławnym, został wypuszczony.

II wojna światowa i holocaust nie zakończyły zbrodni ludobójstwa. W latach dziewięćdziesiątych nastąpił rozpad Jugosławii i oblężenie Sarajewa. *„To jednak nie było Auschwitz, oczywiście były trupy, można było zginąć od granatu, brakowało prądu, jedzenia....Ale to nie było warszawskie getto”* napisała Simone Weil. Dr Edelman w książce „Strażnik” odpowiedział: *„Kiedy jednak pomyślę o Srebrenicy, myślę, że tam było jak w warszawskim getcie”*.

Dr Edelman napisał, o żołnierzach ONZ: *„Mówi się, że musieli przestrzegać prawa. Ale jeśli prawo zezwala na to, by umierali ludzie, to takie prawo jest złe, nieludzkie, i trzeba je zmienić. Posłuszeństwo wobec prawa to żaden argument. Rzecz w tym, jakie jest to prawo. Ustawy norymberskie Hitlera też były prawem. Podobnie sprzeciwiam się w Polsce, w moim kraju, gdy policja niszczy i pali obozowisko rumuńskich Cyganów, oddziela mężczyzn od kobiet i dzieci, a potem deportuje wszystkich hurtem, bo nie mają pozwolenia na pobyt, twierdząc przy tym, że działa zgodnie z prawem. To znaczy, że prawa ustanowiono przeciwko ludziom, a nie po to, by im służyły.”* [ibidem, s. 132-133]

W książce „Strażnik” dr Edelman napisał kilka ogólnych uwag. *„Większość Polaków z aprobatą przyglądała się deportacji biednych Romów. Bo deportuje się tylko biednych: ulicznych grajków, drobnych kieszonkowców, kobiety wróżące z dłoni. Bogatych mafiosów żyjących w luksusie się nie tyka.*

Niedorzecznością jest sądzić, że da się przez dłuższy czas utrzymać getto dla bogatych, że mury wokół bogatej Europy powstrzymują napór głodnych. Głód obala wszelkie mury. Głodni z Afryki przyjdą do bogatej Europy. Nie ochroni nas żadne prawo ograniczające imigrację. Zrodzi się nowa kultura – trochę europejska, trochę azjatycka, trochę arabska i afrykańska, owoc imigracji, której nie powstrzymają ani wojska, ani granice. Nikt nigdy nie wygrał z głodnymi ludźmi. Trzeba sobie uświadomić, że kraje europejskie, Europejczycy, są mniejszością. Wystarczy wejść do stołówki ONZ-u: biali wyglądają tam jak białe kropki w ciemnej masie” [ibidem, s. 133]. Swoją postawę najpełniej przedstawił w apelu do Billa Clintona i przywódców zachodnio-europejskich: *„Decyzja państw NATO o nalotach na Kosowo jest decyzją zmieniającą oblicze świata. Po raz pierwszy w historii mamy do czynienia z wojną nie o terytorium, nie o wpływy, nie o surowce. Po raz pierwszy świat wypowiedział wojnę w obronie człowieka.*

W czasie II wojny światowej byłem świadkiem ludobójstwa w warszawskim getcie. Przywódcy wolnego świata, prezydent Roosevelt i premier Churchill nie potrafili temu zapobiec. Mówili, że kiedy wojna się skończy, kiedy wygra demokracja, wszyscy, niezależnie od rasy, narodowości, religii, będą znów równi, wszyscy będą znów mogli czuć się ludźmi, a nie ściganą zwierzyną. Tylko, że kiedy skończyła się wojna i wygrała demokracja, tych milionów ludzi, o których toczyła się walka, już nie było i nie mogli się cieszyć owocami pokoju.

Zjednoczony świat na pewno wygra wojnę wytoczoną w obronie praw Albańczyków w Kosowie. Ale czy Albańczycy w Kosowie tego doczekają? Czy nie okaże się, że co prawda wojna została wygrana, ale tych, w których obronie ją rozpętano, już nie ma?

Aby nie powtórzyło się to, czego byłem świadkiem w warszawskim getcie, apeluję do Was, przywódców wolnego świata, abyście nie poprzestali na nalotach lotniczych i wprowadzili do Kosowa żołnierzy. W obecnej sytuacji tylko obecność wojsk NATO może uchronić Albańczyków przed ludobójstwem. Wiem, jak dla tych, którzy wysyłają żołnierzy na wojnę, bolesna jest świadomość, że mogą zginąć. Ale też wiem – jak wszyscy w moim pokoleniu – że wolność ma i musi mieć swoją cenę ” [ibidem, s. 266-267]. Auschwitz znajdował się w zasięgu bombowców dalekiego zasięgu, które nigdy nie poleciały, aby zniszczyć komory gazowe. Zawsze jest gdzieś jakieś Auschwitz i są środki, których można i powinno się użyć. I o tym uczy nas dr Marek Edelman.

JM Rektor
prof. dr hab. Andrzej Lewiński

Laureat doktoratu h.c. UM
dr Marek Edelman

Senator RP
prof. dr hab. Stefan Niesiołowski

Prezydent Miasta Łodzi
dr Jerzy Kropiwnicki

Literat, satyryk, aktor
Jacek Fedorowicz

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą
prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski

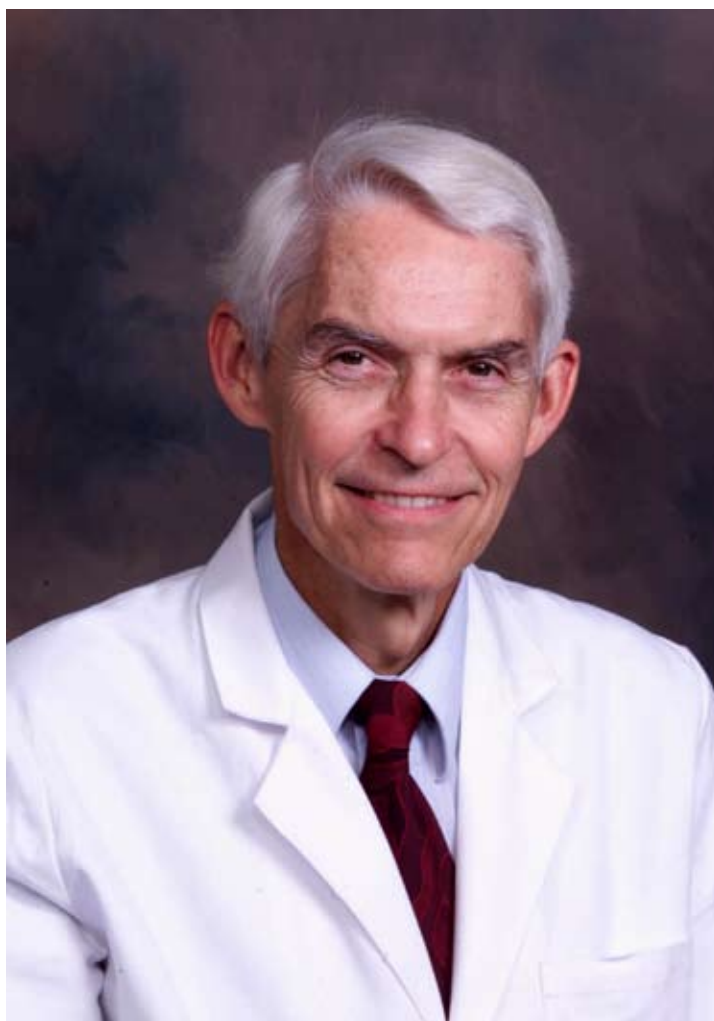
Prof. dr hab. Maria Krzemińska-Pakuła

PROFESOR ROBERT H. JONES

Dnia 9 stycznia 2008 r. w reprezentacyjnej sali Muzeum Historii Miasta Łodzi odbyło się uroczyste posiedzenie Senatu łódzkiego Uniwersytetu Medycznego z okazji nadania profesorowi Robertowi Jonesowi godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Program:

- Powitanie gości
- Nadanie tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. Robertowi H. Jonesowi z Duke University Medical Center, Durham, North Carolina
- Wykład laureata pt. *There is no right way to wrong thing*
- Coctail

Profesor Robert H. Jones urodził się w 1940 roku w Kansas City, USA. Studia medyczne ukończył w 1965 roku w Johns Hopkins University School of Medicine w Baltimore, a całe dalsze życie związał z Duke University Medical Center w Durham, gdzie przeszedł wszystkie szczeble kariery zawodowej i naukowej do stanowiska profesora chirurgii i kardiologii.

Prof. Robert Jones prowadzi bardzo aktywną działalność edukacyjną w wielu krajach świata (Ameryka Północna i Południowa, Europa, Japonia, Indie, Chiny). Od wczesnych lat siedemdziesiątych jest zapraszany na najbardziej prestiżowe kongresy i konferencje naukowe. Rozwinął niezwykle bogatą działalność wydawniczą, pełniąc szereg kierowniczych funkcji i zajmując wiele prestiżowych stanowisk w American College of Cardiology, w tym również prezesa ACC stanu Północna Karolina.

Szczególne znaczenie ma Jego aktywność w radach naukowych czołowych czasopism kardiologicznych m.in. *American Journal of Cardiology*, *American Heart Journal*, *Journal of Cardiac Surgery*, *Kardiologia Polska*, *Polski Przegląd Kardiologiczny* i inne. Jest członkiem wielu naukowych towarzystw z dziedziny chirurgii, kardiologii i radiologii.

Dorobek naukowy prof. Roberta Jonesa jest imponujący – składa się z 240 artykułów opublikowanych w recenzowanych wysokiej rangi czasopismach naukowych. W ciągu ostatnich 5 lat Jego prace cytowane były ponad 1.500 razy. Badania prof. Jonesa przyczyniły się do wyjaśnienia wielu zagadnień kluczowych dla współczesnej kardiologii. Jednym z nich jest analiza perfuzji mięśniowej i jej poprawa przepływu po zabiegach kardiochirurgicznych. Istotnym elementem Jego wczesnych prac badawczych była ocena czynników prognostycznych w oparciu o wyniki angiografii radioizotopowej u pacjentów z chorobą wieńcową. Jest on niekwestionowanym autorytetem w tej dziedzinie.

Do ważnych Jego osiągnięć należy wykazanie, że długotrwała tachykardia prowadzi do dysfunkcji lewej komory oraz badania nad najgroźniejszym powikłaniem zabiegów kardiologicznych – udarem mózgu.

W latach dziewięćdziesiątych publikuje liczne prace m.in. w *New England Journal of Medicine* porównujące wyniki zabiegu rewaskularyzacji przezskórnej i operacyjnej w chorobie wielonaczyniowej – badanie BARI. Tematyka rewaskularyzacji operacyjnej w grupach pacjentów wysokiego ryzyka zdeterminuje dalsze zainteresowania prof. Jonesa, które będą realizowane w największym tego typu projekcie badawczym STICH, w którym u chorych z dysfunkcją l. k. oceniane są wyniki rewaskularyzacji operacyjnej w porównaniu z intensywnym leczeniem farmakologicznym.

W realizacji tego prestiżowego projektu badawczego uczestniczy 127 ośrodków z 24 krajów (w tym 8 czołowych ośrodków polskich), w tym zespół kardiologów i kardiochirurgów z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Kontakty prof. Jonesa z Polską trwają ponad 26 lat. Już w czasie pierwszej wizyty w naszym kraju szukał możliwości pomocy dla rozwoju polskiej kardiologii i kardiologii, o którą zwrócił się ówczesny Minister Zdrowia na spotkaniu z przedstawicielami ACC. Ideą prof. R.H. Jonesa było uzyskanie wysokiego grantu NIH na podstawie opracowanego przez Niego programu badawczego leczenia operacyjnego choroby wieńcowej we współpracy Duke University z czołowymi ośrodkami kardiologicznymi w Polsce, uwzględniającego nowoczesne wyposażenie dla polskich ośrodków i szkolenie kadry. Niestety opracowany przez prof. R.H. Jonesa program nie został wdrożony ze względu na stan wojenny w Polsce.

Od lewej: Dziekan Wydziału Lekarskiego - prof. dr hab. Kazimierz Jędrzejewski, JM Rektor - prof. dr hab. Andrzej Lewiński, prof. Robert Jones

W 1984 r. przyjechał jako lider grupy organizującej wymianę naukową między Europą a Stanami Zjednoczonymi w ramach American College of Cardiology Circuit Course. W następnych latach wielokrotnie przyjeżdżał na wykłady do Instytutu Kardiologii w Warszawie i innych miast akademickich. Aktywnie uczestniczył w Kongresach Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Dzięki Jego osobistym staraniom wielu polskich lekarzy uzyskało granty szkoleniowe i doskonaliło swoje umiejętności w Duke University Medical Center.

Już ten krótki przegląd szerokiego spektrum zainteresowań naukowych, zawodowych, dydaktycznych i organizacyjnych dowodzi bogatej osobowości prof. R. H. Jonesa. Osiągnięcia w każdej z tych dziedzin wskazują na niezwykle walory Jego intelektu. Bogactwo, oryginalność i wszechstronność jego badań budzą zrozumiały podziw i szacunek.

Należy podkreślić bardzo wysoki poziom etyczny prof. Jonesa i stałą troskę o los powierzonych Mu chorych, zwłaszcza pacjentów wysokiego ryzyka.

Prof. Jones pomimo wysokiego autorytetu pozostaje skromnym człowiekiem, otwartym na potrzeby innych. Jest wybitnym naukowcem o imponującym dorobku naukowym, a Jego nieprzeciętny wkład w rozwój nauki, wieloletnie związki z Polską i naszą Uczelnią w pełni uzasadniają nadanie godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Prof. dr hab. Maria Krzemińska-Pakuła

**Wystąpienie prof. dr hab. Mariana Zembali
ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach**

***Dear Chancellor,
Honourable Dean,
Noble Ladies and Gentlemen,
Dear Hosts, Colleagues,***

Ladies and Gentlemen, please allow me on this special day, on which Professor Robert Jones, a world pre-eminent cardiac surgeon and a wonderful doctor is awarded herewith the highest academic distinction, on behalf of all of us Polish doctors and scientists to thank first and foremost Professor Andrzej Lewiński and not least Professors Maria Krzemińska-Pakula and Jarosław Drożdż for their splendid initiative – awarding our distinguished Guest with the title of Doctor Honoris Causa.

There are innumerable reasons measurable with quantifiable scientific and clinical achievements of which we know and about which talked Professor Krzemińska –Pakula in the laudation, which position Professor Robert Jones indelibly in the history of both the Medical University of Łódź and the development of Polish cardiac surgery.

In the presence of our distinguished Guest I would like to share with you my reflections from my contact with Professor Jones:

Firstly, the unquestionable greatness of this man as a clinician and scientist goes hand-in-hand with unparalleled modesty, thereby making him to us – scientists and doctors, as well as to students, an example of a true Teacher.

Secondly, the patients and their needs, both physical and spiritual, have always been the most important for Professor Robert Jones. It is my sincere belief that this specific philosophy

with the central role of the patient, this specific religion consisting of the willingness to serve patients, the emanation of intellect, that is of knowledge and expertise, but at the same time of emotions and heart are the most potent reasons for a man, a doctor, not only to diagnose and treat a disease, but first of all, to undertake new challenges based on continuous analysis of what has already been done but also of what should have been done. This outlook on personal and professional life will never become outdated, nor will it become the victim of intellectual inactivity or commercialism.

Thirdly, our Distinguished Guest has the great skill of sharing his own professional and scientific experience and has also enabled us, doctors in Poland to draw from this great international scientific heritage with the view to helping our patients.

Dear Robert, you teach us how to organise multicentre noncommercial scientific programmes, you encourage us to greater activity, put shame on us if we do not undertake challenges. In the co-operation on the multinational STICH programme, dedicated to the determination of therapeutic strategies in severe postinfarct heart damage, you not only galvanised us all into concrete clinical and scientific activities, but you also taught us that it can be done to the benefit of the patient and science unequivocally.

That is why, dear Robert, we are so glad to have you here. We hope that you will continue to open to us new horizons of actions, not only cardiosurgical but also human. And this is yet another reason, beside the many listed in your laudation, to experience in this special way, together with you, joy and hope. That is why so many of us, doctors from all over Poland, are today with you and your wife in Poznańskis' Palace in multicultural Łódź.

Magnificencjo Panie Rektorze

Panie Dziekanie,

Wielce Dostojni Panie i Panowie, Gospodarze,

Koleżanki i Koledzy,

Pozwólcie Państwo, że w tym szczególnym dniu uroczystego wyróżnienia najwyższą godnością akademicką prof. Roberta Jonesa, wybitnego światowego kardiochirurga i wspaniałego lekarza, w imieniu nas wszystkich - polskich lekarzy i naukowców - podziękuję najpierw Gospodarzom – Jego Magnificencji Panu prof. Andrzejowi Lewińskiemu oraz Pani prof. Marii Krzemińskiej-Pakule i prof. Jarosławowi Drożdżowi, za ich wspaniałą inicjatywę, jaką było obdarowanie godnością doktora honoris causa naszego wybitnego Gościa – prof. Roberta Jonesa.

Jest bardzo wiele powodów mierzonych konkretnymi osiągnięciami naukowymi i klinicznymi, o których wiemy, i o których w laudacji mówiła Pani prof. Krzemińska – Pakuła, a które sprawiły, że prof. Robert Jones wpisał się trwale do historii zarówno Łódzkiego Uniwersytetu Medycznego, ale i rozwoju kardiochirurgii w Polsce.

W obecności dostojnego Gościa, jak i Państwa chciałbym podzielić się moimi refleksjami z kontaktu z prof. Jonesem:

Po pierwsze, niekwestionowana wielkość tego człowieka jako klinicysty i naukowca idzie w parze z niespotykaną skromnością, która sprawia, że przestajemy odczuwać barierę wyobcowania, wręcz alienacji, często spotykaną w środowiskach uczonych. Oznacza to, że dla nas - naukowców, lekarzy, ale także studentów - jest prawdziwym wzorem Nauczyciela.

Po drugie, najważniejszym dla prof. Roberta Jonesa był i zawsze będzie chory wraz z jego potrzebami w wymiarze fizycznym i duchowym. Ta swoista filozofia, kiedy chory jest najważniejszy, a chęć służenia jemu stanowi rodzaj religii. Ta swoista emanacja intelektu, a więc wiedzy i doświadczenia, a jednocześnie emocji i serca jest w moim przekonaniu jednym z najsilniejszych motywów dla człowieka, lekarza, aby nie tylko działać, stawiając rozpoznanie i lecząc chorobę, ale przede wszystkim podejmować nowe wyzwania w oparciu o stałą analizę tego, co

już zrobiłem, ale także tego, co powinienem był zrobić. Taki wzór dla każdego z nas na osobiste i zawodowe życie nigdy się w świecie nie zdezaktualizuje i nie popadnie w bierność intelektualną czy komercję.

Po trzecie, nasz Dostojny Gość w służbie choremu i nauce posiadał wielką umiejętność dzielenia się własnym doświadczeniem zawodowym i naukowym; pozwolił także nam - lekarzom w Polsce - z tego wielkiego światowego dziedzictwa nauki skorzystać.

Drogi Robercie, uczysz nas organizacji powstawania wielośrodkowych niekomercyjnych programów naukowych, zachęcasz do większej aktywności, zawstydzasz, kiedy sami nie podejmujemy wyzwań. Na przykładzie badań i współpracy w wielonarodowym projekcie STICH, poświęconym określeniu strategii postępowania w ciężkim pozawałowym uszkodzeniu serca, porwałeś nas wszystkich nie tylko do konkretnego działania klinicznego, naukowego, ale uczyłeś, że można to robić w imię dobra chorego i nauki wspólnie bez personalnych, czy międzyośrodkowych animozji, czy nieporozumień.

Dlatego, drogi Robercie, dobrze że jesteś i jeszcze lepiej, że nadal będziesz otwierał przed nami nowe horyzonty nie tylko kardiochirurgicznego, ale lekarskiego i ludzkiego działania. I to właśnie jest kolejny powód, oprócz tych tak wielu wymienionych w laudacji na Twoją cześć, aby dzisiaj w sposób szczególny przeżywać z Tobą wspólnie radość i powiększać nadzieję. Dlatego tak wielu z nas - lekarzy z całej Polski jest dzisiaj z Tobą i Twoją Małżonką w Pałacu Poznańskich w wielokulturowej Łodzi.

Wykład prof. Roberta H. Jonesa

Prof. dr hab. Jan Chojnacki

PROFESOR STANISŁAW JAN KONTUREK

Dnia 24 czerwca 2008 roku w reprezentacyjnej sali Muzeum Historii Miasta Łodzi odbyło się uroczyste posiedzenie Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z okazji nadania tytułu doktora *honoris causa* UM prof. dr hab. med. Stanisławowi J. Konturkowi.

Laudację kandydata wygłosił prof. dr hab. Jan Chojnacki, a następnie Dziekan Wydziału Wojskowo-Lekarskiego - prof. dr hab. Jan Błaszczak odczytał dyplom nadania tytułu doktora *honoris causa*. Aktu wręczenia dyplomu dokonał JM Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. dr hab. Andrzej Lewiński w towarzystwie Dziekana prof. dr hab. Jana Błaszczaka.

Laudacja wygłoszona przez prof. dr hab. Jana Chojnackiego

Magnificencjo, Wysoki Senacie, Szanowni Goście!

Mam zaszczyt i wielką przyjemność przedstawić i scharakteryzować sylwetkę Profesora Stanisława J. Konturka i być świadkiem promocji do godności doktora honoris causa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

To przyjemność szczególna, bowiem prof. S. Konturek jest postacią niezwykłą, gdyż łączy w sobie naukową i akademicką wielkość z osobistą skromnością, zadumę naukowca z twórczym niepokojem, dostojność i powagę z ogromnym poczuciem humoru.

Prof. S. Konturek urodził się 8 października 1931 roku w Zakliczynie n/Dunajcem. Liceum Ogólnokształcące ukończył w Tarnowie ze świadectwem dojrzałości *Magna cum Laude*, a następnie Wydział Lekarski Akademii Medycznej w Krakowie.

Drogę naukową rozpoczął w Katedrze Fizjologii tejże Akademii pod kierunkiem wybitnego polskiego fizjologa prof. Jerzego Kaulbersza, gdzie uzyskał stopień doktora medycyny. Następnie, aby pogłębić swoją wiedzę przeniósł się do I Kliniki Chorób Wewnętrznych, kierowanej przez prof. Leona Tochowicza. W tym czasie uzyskał tytuł specjalisty I i II° oraz przygotował pracę habilitacyjną pt. *”Rola i znaczenie gruczołów dokrewnych w wydzielaniu żółdkowym i patogenezie gruczołów dokrewnych w wydzielaniu żółdkowym i patogenezie wrzodu trawiennego u zwierząt doświadczalnych i u ludzi”*, którą obronił przed Radą Wydziału Lekarskiego AM w Krakowie w 1963 roku.

Wyniki tej bardzo wartościowej pracy opublikował w czasopismach polskich i zagranicznych. W dowód uznania dla osiągnięć naukowych wtedy właśnie został zaproszony do USA przez National Institute of Health.

Przez 18-miesiące pracował jako stypendysta w Center for Ulcer Research and Education – kierowanym przez najbardziej znanego na świecie fizjologa i znawcę gastroenterologii – prof. Mortona I. Grossmana, którego uważa za swojego zagranicznego mistrza, a którego S. Konturek zadziwiał niesamowitą zdolnością do pracy naukowej i naukową wyobraźnią.

W tym czasie opublikował kilkanaście bardzo cennych prac naukowych, w renomowanych czasopismach, głównie w *Gastroenterology*, uzyskał 3-letni grant Narodowego Instytutu Zdrowia w Bethesda, a Amerykańskie Towarzystwo Gastroenterologii przyjęło go w poczet swoich członków jako pierwszego po wojnie naukowca z Europy Wschodniej.

Do Polski wrócił z okazałym bagażem doświadczeń naukowych i sumą 50 000 USD, którą przeznaczył na zakup aparatury badawczej, prenumeratę czasopism zagranicznych i udziały w kongresach naukowych.

Wobec tak znacznych osiągnięć Ministerstwo Zdrowia po 4 latach zatwierdziło jego habilitację i otrzymał stopień docenta.

W 1969 roku objął stanowisko Dyrektora Instytutu Fizjologii i Kierownika Zakładu Fizjologii Klinicznej i prowadził intensywne badania w zakresie gastroenterologii doświadczalnej i klinicznej.

Dzięki licznym i oryginalnym pracom, publikowanym w czasopismach amerykańskich (*American Journal of Physiology, American Journal of Digestive Diseases, Digestive Diseases and Science*) i angielskich (*Gut, Journal of Physiology*), posiadany grant został przedłużony na następne trzy lata, czyniąc prof. S. J. Konturka praktycznie niezależnym finansowo („dewizowo”) w działalności naukowej od ówczesnych władz Akademii Medycznej, które jednak doceniając jego osiągnięcia naukowe, nie szczędziły mu pomocy technicznej i promowały go do tytułu profesora nadzwyczajnego, a następnie zwyczajnego.

W wyniku intensywnej działalności naukowej prof. S. J. Konturek, otrzymywał zaproszenia z zagranicy, zwykle na 6-miesięczne wyjazdy, jako *visiting professor*. Pracował w tym charakterze w następujących ośrodkach:

- CURE - Los Angeles (2-krotnie),
- Department of Basic and Clinical Gastroenterology - University of Texas (Galvestone - 3-krotnie)
- Department of Physiology - University of Oklahoma,
- Department of Physiology - University of Cincinnati,
- Department of Gastroenterology and Medicine - University Rochester,
- Department of Physiology - University of Missouri Medical School, Columbia,
- Department of Biological Sciences of Upjohn Co, Kalamazoo,
- Department of Medicine at Mt Sinai Medical School, New York,
- Department of Physiology Liverpool,
- Department of Medicine - University Erlangen-Nuremberg,
- Department of Medicine - Münster.

Te okresowe pobyty prof. Konturek wykorzystywał nie tylko do pracy naukowej, ale także do nawiązania kontaktów naukowych i przygotowania miejsca na przyjazd swoich asystentów, obecnie profesorów lub doktorów habilitowanych, w tym prof. W. Pawlika, prof. T. Brzozowskiego, prof. P. Thora, prof. A. Dembińskiego, prof. J. Jaworek i innych. Powracający do kraju stypendyści, wdrażali nowe, opanowane metody i dzięki zdobytemu tam doświadczeniu, podejmowali następne tematy naukowe, koordynowane przez prof. S. J. Konturka. Instytut Fizjologii AM w Krakowie stał się najsilniejszym ośrodkiem fizjologii klinicznej w zakresie gastroenterologii nie tylko w kraju, ale także na arenie międzynarodowej.

Profesor S. J. Konturek był i nadal jest zapraszany i do władz najbardziej prestiżowych organizacji i naukowych towarzystw fizjologicznych i gastroenterologicznych za granicą. W 1994 r. został na 5-letnią kadencję przewodniczącym Światowej Organizacji Gastroenterologicznej (OMGE – Organisation Mondiale de Gastroenterologie), w 1973 r. Honorowym Członkiem Amerykańskiego Towarzystwa Gastroenterologicznego (AGA), w 1980 r. Honorowym Członkiem Polskiego Towarzystwa Gastroenterologicznego, w 1990 r. Honorowym Członkiem Czeskiego Towarzystwa Gastroenterologicznego, w 1995 r. Honorowym Członkiem Brytyjskiego Towarzystwa Gastroenterologicznego.

Od 1970 r. był przewodniczącym Europejskiego Klubu Trzustkowego, od 1973 r. współzałożycielem (wspólnie z prof. L. Demlingiem), członkiem i zastępcą przewodniczącego Europejskiego Klubu Żołądkowego (Gastro-Club).

Od 1986 r. jest czynnym członkiem Polskiej Akademii Umiejętności, od 1981 członkiem korespondentem, od 2002 r. członkiem rzeczywistym PAN i od 2003 r. przewodniczącym Komitetu Narodowego ds. Unii Nauk Fizjologicznych przy PAN.

Prof. S. J. Konturek zasiada lub zasiadał w komitetach redakcyjnych najbardziej liczących się fizjologicznych i gastroenterologicznych czasopism naukowych, takich jak: *Gastroenterology*, *American Journal of Physiology*, *American Journal of Gastroenterological Diseases*, *Digestion*, *Scandinavian Journal of Gastroenterology*, *Digestive Diseases and Sciences*, *European Journal of Pharmacology*, *European Journal of Gastroenterology and Hepatology*, *Regulatory Peptides*, *International Journal of Pancreatology*, *Digestive and Liver Diseases*, *Gastroprotection*, *Journal of Physiology and Pharmacology*, *Archives of Gastroenteropathology*. Wszystkie te niezwykle cenne czasopisma były nieodpłatnie przekazywane do dyspozycji prof. Konturka i dalej do biblioteki Instytutu Fizjologii AM, umożliwiając śledzenie najnowszych publikacji fizjologiczno-gastroenterologicznych w kraju.

Profesor Stanisław J. Konturek należy do grona najwybitniejszych polskich i światowych fizjologów i gastroenterologów równocześnie i trudno jest określić jeden kierunek badań naukowych przez niego realizowany, ponieważ są prowadzone w bardzo szerokim aspekcie i wciąż dotyczą nowych problemów medycyny, które stają się wyzwaniem dla tej miary naukowca.

Profesor Stanisław J. Konturek jest niezwykle dociekliwym badaczem. Dowodem na to są prowadzone przez niego długoletnie badania naukowe, wciąż poszerzane.

Do ważniejszych dokonań prof. Konturka należą następujące;

1. Odkrycie w 1962, że substancje „enterogastronowe” obecne i uwalniane w górnym odcinku jelita cienkiego mają główne znaczenie w kontroli wydzielania żołądkowego i zapobieganiu rozwojowi uszkodzeń śluzówkowych i wrzodów trawiennych; Obecnie wiadomo, że chodzi tu głównie o uwalniania cholecystokininy (CCK), sekretyny, somatostatyny i EGF.

2. Odkrycie w 1963 r., że substancja wyosobniona z moczu zawiera czynnik o silnym działaniu hamującym sekrecję żołądkową - urogastron, obecnie znany także jako epidermalny czynnik wzrostowy (EGF, odkryty potem przez noblistę S. Cohena) ma podstawowe znaczenie w zapobieganiu i gojeniu ostrych i przewlekłych uszkodzeń trawiennych. Dalsze badania wykazały, że EGF i podobny do niego TGF (obecny głównie w błonie śluzowej żołądka) działają za pośrednictwem swoistych receptorów błonowych na komórki gruczołów trawiennych żołądka,

hamując ich sekrecję, zwiększając proliferację komórek nabłonkowych przy udziale układu dekarboksylazy ornitynowej i poliamin. Działanie przeciwwrzodowe i cytoprotekcyjne czynników wzrostowych nie jest uzależnione od wpływu hamującego czynników wzrostowych na wydzielanie żołądkowe, ale jest wynikiem pobudzenia przez te czynniki COX-2 i procesów restytucji i migracji komórek nabłonka ze strefy regeneracji gruczołów żołądkowych na powierzchnię błony śluzowej.

3. Wykazanie po raz pierwszy w świecie, że błona śluzowa żołądka u zwierząt i u ludzi względnie szybko adaptuje się do działania uszkodzającego niesteroidowych leków przeciwzapalnych (NLPZ) np. aspiryny, a także do alkoholu, stresu i innych czynników uszkodzających. Ta adaptacja w przypadku wielokrotnego podawania aspiryny wiąże się ze wzmożoną proliferacją komórek błony śluzowej na skutek zwiększonej ekspresji czynników wzrostowych (szczególnie EGF i TGF α) oraz wzmożonej ekspresji cyklooksygenazy-2 (COX-2), jej acetylacji, generowania lipoksyn z pobudzeniem układu NOS-NO.

4. Wyjaśnienie zjawiska „hartowania” żołądka i trzustki przez krótkotrwałe epizody ischemiczne, prowadzące do wzrostu aktywności włókien czuciowych i uwalnianie CGRP oraz prostaglandyn warunkujących zwiększoną odporność tych narządów na czynniki uszkodzające.

5. Odkrycie, że hormony z grupy gastrynowo-cholecystokininowej wykazują nie tylko działanie pobudzające sekrecję żołądkową i trzustkową, ale także wywierają efekt cytoprotekcyjny na błonę śluzową żołądka i jelit. Działanie to ma charakter fizjologiczny i zachodzi za pośrednictwem receptorów CCK w nerwach czuciowych zaopatrujących żołądek oraz przez pobudzenie osi jelitowo-mózgowej z następowym podzeniem peptydoergicznych neuronów splotów układu enterycznego żołądka i jelit i uwalnianiem cytoprotekcyjnych neuropeptydów, jak CGRP, GRP, a także greliny, leptyny i innych.

6. Wykazanie, że głównym czynnikiem ryzyka w rozwoju zaburzeń wydzielania żołądkowego u ludzi zakażonych *H. pylori* jest zahamowanie uwalniania somatostatyny w wyniku uszkodzenia i upośledzenia komórek-D, osłabienia hamującego działania somatostatyny na komórki-G i nadmiernego uwalniania gastryny i czynników wzrostowych.

7. Wykazanie, że istnieje korelacja w ekspresji genowej pomiędzy czynnikami wzrostowymi, głównie EGF, TGF α i HGF, a prostaglandynami produkowanymi przez COX-1 i COX-2 oraz tlenkiem azotu (NO).

8. Opracowanie nieinwazyjnego testu oddechowego opartego na wykorzystaniu zdolności *H. pylori* do rozkładu znakowanego ¹⁴C- lub ¹³C-mocznika do CO₂. Ta zmodyfikowana metoda jest opatentowana i powszechnie stosowana do wykrywania zakażenia *H. pylori*.

9. Odkrycie, że infekcja *H. pylori* u ludzi prowadzi do hamowania genowej ekspresji EGF i TGF α oraz, że po eradykacji bakterii wzrasta uwalnianie tych czynników wzrostowych, co prowadzi do przyspieszenia procesu gojenia wrzodów trawiennych.

10. Odkrycie, że długotrwała infekcja *H. pylori* i towarzyszący jej wzrost poziomu gastryny prowadzą początkowo do proliferacji komórek nabłonkowych błony śluzowej żołądka i jelita grubego, ale z czasem ta hiperproliferaacja przechodzi w atrofię z apoptozą i dysplazję, a w końcu w zmiany nowotworowe. Komórki rakowe pojawiające się w żołądku pod wpływem *H. pylori* i gastryny same nasilają ekspresję genową gastryny, czynników wzrostowych (EGF), receptorów gastrynowych (CCK_B) oraz COX-2 i wzmagają uwalnianie prostaglandyn i czynników odpowiedzialnych za angiogenezę i zahamowanie apoptozy. W ten sposób komórki nowotworowe ulegają „samopobudzaniu” się, prowadząc do rozrostu guza złośliwego i jego przerzutów do węzłów chłonnych i sąsiednich narządów.

11. Wykrycie progastryny i gastryny oraz ich receptorów, a także ekspresji genowej mRNA dla COX-1 i COX-2 i białek apoptycznych w raku jelita grubego.

12. Wyjaśnienie znaczenia roli osi jelitowo-mózgowej oraz greliny i leptyny w kontroli

przyjmowania pokarmu, wydzielania egzo- i endokrynnego żołądka i trzustki oraz zachowania integralności tych narządów.

13. Wyjaśnienie roli i znaczenia jelitowo-trzustkowej melatoniny w funkcjonowaniu „osi mózgowo-jelitowej” i udziału tego indolu w mechanizmach cytoprotekcyjnych żołądka i trzustki.

Profesor Stanisław J. Konturek jest naukowcem najwyższej rangi światowej. Potwierdzają to konkretne odkrycia w dziedzinie medycyny, wartość prowadzonych badań oraz liczba publikacji. Na uwagę zasługują jego liczne prace z noblistami w dziedzinie fizjologii i medycyny. Podziwiać należy niezwykle wyczucie włączania się do badań zyskujących najwyższe uznanie, m.in.:

- badania nad EGF prowadzone wspólnie z noblistą S. Cohenem,
- badania nad antagonistami receptorów histaminowych w żołądku zainicjowane przez współpracę z laureatem Nagrody Nobla - J. Blackiem,
- badania nad endogennymi „opiatami” (enkefalinami) i neuropeptydami, prowadzone wspólnie od 20 lat wspólnie z laureatem Nagrody Nobla - A.V. Schallym
- prace nad *H. pylori*, zainicjowane współpracą z B. J. Marshalllem w 1966 r. (ok. 130 prac), za które J. R. Warren i B. J. Marshall, otrzymali Nagrodę Nobla w 2005 r.

Dorobek naukowy prof. Stanisława J. Konturka, osiągnięty w latach 1958–2008 jest imponujący: jest autorem lub współautorem ponad 930 prac naukowych, w tym 850 oryginalnych, głównie w języku angielskim, w zakresie doświadczalnej i klinicznej gastroenterologii, opublikowanych w czasopismach krajowych i zagranicznych o najwyższych standardach naukowych, o łącznym wskaźniku odniesienia (*Impact Factor*) ponad 2 000 i 16 000 częstości cytowań. Do tego należy dodać liczbę kilku tysięcy referatów, streszczeń, posterów i referatów prezentowanych na kongresach, zjazdach, sympozjach na całej kuli ziemskiej.

Jest m.in. też autorem wielu monografii i autorem lub redaktorem wielu książek dydaktycznych z zakresu fizjologii i gastroenterologii, tak podstawowej jak i klinicznej. Jest redaktorem i autorem książek – wielokrotnie wznawianej wielotomowej „Fizjologii Człowieka” oraz „Gastroenterologii i Hepatologii Klinicznej” i „Atlasu Fizjologicznego”

Spod Jego pióra wyszły także liczne opracowania popularno-naukowe. Ostatnio dużo czasu poświęca szkicom historycznym z poszczególnych dziedzin fizjologii, np. układu trawiennego lub krążeniowego, gdzie wyciąga „z mroków zapomnienia” „polskie ślady”, chcąc w ten sposób zwrócić uwagę świata na polski wkład do poszczególnych dziedzin medycyny. Między innymi podkreśla, że prekursorem odkrycia *Helicobacter pylori* był polski uczonec, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego - Walery Jaworski.

Jako prezes Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego stworzył czasopismo *Journal of Physiology and Pharmacology* i nadał mu rangę międzynarodową. Dzięki powołaniu Rady Redakcyjnej, w skład której weszli najbardziej znani na świecie fizjolodzy, w tym czterech laureatów Nagrody Nobla, czasopismo osiągnęło najwyższy w Polsce „*impact factor*” o wartości 2.934.

Aż trudno uwierzyć, że potrafił to wszystko stworzyć jeden człowiek. Trzeba mieć wielką siłę woli, aby zapisać tyle stron papieru, aby znaleźć tyle tematów, ogłosić tyle wyników badań, zajmować się tyloma zagadnieniami medycznymi, tworzyć nieprzerwanie przez ponad 50 lat, otworzyć drogę do rozwoju naukowego kilkudziesięciu profesorom, docentom i lekarzom, wciąż unowocześniając swój warsztat naukowy i rozszerzając zakres i głębię swej naukowej działalności.

Prof. Stanisław J. Konturek nieprzerwanie zajmując się nauką, pełnił też funkcje uniwersyteckie we władzach swojej uczelni. W latach 1989–1993 był prorektorem ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą w Akademii Medycznej im. Mikołaja Kopernika w Krakowie i wtedy nie szczędził wysiłku i starań w dążeniu do powrotu Wydziału Lekarskiego do Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kiedy tak się stało, był w latach 1993 – 1996 pierwszym dziekanem Wydziału Lekarskiego

UJ. Jako dziekan założył pierwszą w Polsce anglojęzyczną Szkołę Medyczną dla Obcokrajowców (Foreign School of Medicine), dla której opracował programy i tok nauczania medycyny, gdzie do dnia dzisiejszego studiuje duża rzesza obcokrajowców. Prof. S. J. Konturek, jako dziekan, osobiście w Departamencie Edukacji USA zdobył dla tej szkoły akredytację, gwarantując swoim autorytetem naukowym i akademickim wysoki poziom nauczania.

Jako dziekan był też założycielem, również pierwszych w Polsce, studiów wieczorowych dla studentów medycyny. Inicjatywa ta przetrwała do obecnej chwili i pozwala na kształcenie większej liczby lekarzy oraz większą możliwość wykorzystania potencjału intelektualnego Uczelni.

Niemalży trud włożył też w opracowanie pierwszego w języku angielskim „Przewodnika po Wydziałach Medycznych UJ” dla gości i studentów zagranicznych. Książka stała się wizytówką dla kontaktów Wydziału z uniwersyteckimi szkołami medycznymi w Europie i na świecie.

W kolejnych latach 1996 – 1999 prof. S. J. Konturek pełnił funkcję prorektora Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medium i równocześnie został wybrany przez rektorów wszystkich medycznych uczelni na przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce (KRAMP); funkcję tę pełnił z ogromnym poświęceniem dla wspólnego akademickiego dobra. Jako prorektor utworzył nowy Wydział Ochrony Zdrowia, z nowoczesnym programem kształcenia przyszłych menadżerów służby zdrowia.

Prof. Stanisław J. Konturek był też twórcą studiów doktoranckich w ramach wydziałów medycznych CMUJ dla kandydatów z całego kraju, którzy posiadali biegłą znajomość języka angielskiego i bardzo dobre wyniki w nauce.

Jako dyrektor Instytutu Fizjologii, a później kierownik Katedry Fizjologii CMUJ wypromował 6 profesorów, 10 doktorów habilitowanych i 40 doktorantów.

Był organizatorem 25 sympozjów międzynarodowych, w tym czterech kongresów dotyczących hormonów przewodu pokarmowego, motoryki żołądkowo-jelitowej, osi mózgowo-jelitowej i zakażenia *Helicobacter pylori*.

Te liczne konferencje służyły nie tylko wymianie doświadczeń i pogłębieniu wiedzy, ale także umożliwiały nawiązywanie kontaktów i współpracy naukowej.

Zespół prof. S. J. Konturka współpracuje z badaczami z wielu ośrodków akademickich także w Polsce. Do współpracowników lub uczniów i przyjaciół profesora należy również spora grupa osób z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, do której i ja osobiście mam zaszczyt się zaliczyć.

Prof. S. Konturek jest dla mnie wzorem osobowym, człowiekiem o otwartym sercu i ogromnym bogactwie wewnętrznym. W okresie pełnienia obowiązków rektora Wojskowej Akademii Medycznej byłem także podwładnym prof. S. Konturka, jako przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademii Medycznych.

Nigdy nie zapomnę Jego zaangażowania w walce o wspólne sprawy uczelni medycznych w Polsce. Nie zapomnę także barwnych spotkań towarzyskich i nakładanych na rektorów „obowiązków”, np. grupowego wykonywania testu oddechowego na zakażenie *Helicobacter pylori*, po porannej, „wojskowej” pobudce dla tzw. czystości naukowej.

Przykładów niekonwencjonalnego zachowania prof. S. Konturka jako naukowca mógłbym przytoczyć wiele. Jak prawdziwe więc są słowa Arystotelesa: „*Geniusz ludzki jest nie do pomysłenia bez odrobiny szaleństwa*”.

Z ogromnym zainteresowaniem słuchałem również opowiadań najbliższych współpracowników Profesora o jego 7-dniowych tygodniach pracy, bez uwzględnienia dobowych rytmów biologicznych, ale i o corocznym pielgrzymowaniu do Kalwarii Zebrzydowskiej i wielogodzinnym udziale w misterium męki Chrystusa w Wielki Piątek.

Szczyć się też tym, że miałem możliwość poznać wspaniałą najbliższą Rodzinę prof. Stanisława Konturka – żonę Danutę oraz ich synów – Jana i Piotra; obaj są wybitnymi lekarzami i profesorami (czy to nie piękne?!).

Prof. S. Konturek, poza szacunkiem, jakim jest powszechnie otaczany, otrzymał liczne odznaczenia, nagrody i wyróżnienia, m.in. Krzyże Kawalerskie OOP i RP, Medal Edukacji Narodowej, Nagrodę Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w dziedzinie medycyny („Polski Nobel”) Nagrodę Miasta Krakowa, Laur Jagielloński oraz wielokrotnie doroczne nagrody indywidualne i zespołowe PAN, MZiOS i Rektora AM i UJ w Krakowie. Uzyskał również godność doktora *honoris causa* Akademii Medycznej w Białymstoku, Wrocławiu oraz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie.

Dewizą prof. S. Konturka jest powiedzenie „*Jeśli nie dążysz do rzeczy niemożliwych nigdy ich nie osiągniesz*”. Dorobek intelektualny, naukowy i organizacyjny prof. S. Konturka potwierdza tę dewizę, gdyż wciąż dąży do rzeczy trudnych, czasami niemożliwych i talentem oraz ogromną siłą woli je osiąga.

Pionierski i rzeczywisty wkład w rozwój nauk fizjologicznych i gastroenterologii w skali ogólnopolskiej i światowej jest wspaniałym osiągnięciem Profesora i stanowi niekwestionowaną podstawę do nadania prof. Stanisławowi J. Konturkowi godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Prof. dr hab. Jerzy Z. Nowak

PROFESOR JERZY A. G. VETULANI

Dnia 24 czerwca 2008 roku w reprezentacyjnej sali Muzeum Historii Miasta Łodzi odbyło się uroczyste posiedzenie Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z okazji nadania tytułu doktora *honoris causa* UM prof. dr hab. med. Jerzemu A. G. Vetulaniemu.

Laudację kandydata wygłosił prof. dr hab. Jerzy Zygmunt Nowak, a następnie Dziekan-Elekt Wydziału Lekarskiego - prof. dr hab. Adam Antczak odczytał dyplom nadania tytułu doktora *honoris causa*. Aktu wręczenia dyplomu dokonał JM Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. dr hab. Andrzej Lewiński w towarzystwie Dziekana-Elekt prof. dr hab. Adama Antczaka.

Laudacja wygłoszona przez prof. dr hab. Jerzego Z. Nowaka

***Jego Magnificencjo Panie Rektorze,
Wysoki Senacie Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,
Szanowni Goście!***

Rola promotora szacownego gościa – Pana Profesora Jerzego Vetulaniego - do tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi jest wielkim wyróżnieniem i honorem.

Z ogromną przyjemnością przedstawię Państwu sylwetkę Profesora, a przyjemność jest podwójna:

- po pierwsze – dzięki swoim osiągnięciom naukowym Pan Profesor od dawna znajduje się w światowej czołówce badaczy obszaru neuro-psycho-medycyny,*
- po drugie – (drugi wątek jest bardziej prywatny) – dwa lata temu minął okres trzech dekad naszej znajomości i przyznaję, że począwszy od pierwszego spotkania w roku 1976, które miało miejsce w stylowym pałacyku ówczesnego Instytutu Farmakologii PAN w Krakowie, do dzisiaj – nieprzerwanie – byłeś i wciąż jesteś niedoścignionym wzorem naukowca-entuzjasty, badacza o niepospolitej erudycji i rzadkiej umiejętności mówienia o rzeczach trudnych językiem prostym i zrozumiałym w sposób sugestywny, czasami dosadny, ale i przekonujący.*

Pan Profesor Jerzy Adam Gracjan Vetulani wychowywał się w rodzinie inteligentkiej o głębokich tradycjach niepodległościowo-demokratycznych oraz dużych zasługach na polu nauki i kultury. Takie korzenie musiały mieć wpływ na kształtowanie osobowości i poglądów, a także na niezależność i oryginalność myślenia. Dwie ostatnie cechy - połączone z pasją odkrywczości i szeroką a zarazem rzetelną wiedzą - stanowią substrat dla nietuzinkowych osiągnięć w skali kraju i świata. A tych w życiorysie Profesora jest niemało.

Profesor Jerzy Vetulani jest obdarzony wszystkimi wspomnianymi atrybutami umożliwiającymi skuteczne poszukiwanie praw i mechanizmów, które leżą u podstaw funkcjonowania żywego organizmu, w tym organizmu człowieka, zarówno w warunkach fizjologii jak i patologii.

W szerokim obszarze zainteresowań biologiczno-medycznych Profesora Jerzego Vetulaniego centralne miejsce zajął mózg – narząd najbardziej skomplikowany i tajemniczy ze wszystkich, jakie człowiek posiada. Właśnie mózg i jego patologia stały się wyzwaniem dla Profesora, stały się istotą jego naukowej pasji, która, mimo dojrzałego wieku, nie gaśnie. Wprost przeciwnie, naukowa pasja Profesora Jerzego Vetulaniego nieustannie rozkwita, a jednym z bardziej adekwatnych opisów tego przymiotu może być przywołanie szlachetnego wina, które im starsze, tym lepsze.

Ale wróćmy do początków edukacji Profesora Jerzego Vetulaniego, bowiem te wczesne lata kształtują sylwetkę człowieka młodego, otwartego na wiedzę, nieco zbuntowanego, człowieka o wielkim potencjale twórczym. Po 5 latach studiów na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego, w roku 1957 zostaje dyplomowanym biologiem; przez kolejne 5 lat studiuje chemię teoretyczną na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym UJ. Okres studiów chemicznych dzieli z etatem asystenta w Instytucie Farmakologii PAN w Krakowie, gdzie wciągają go zagadnienia stricte medyczne, a mianowicie cukrzyca i związki chemiczne o potencjale hipoglikemicznym.

Te zainteresowania owocują rozprawą doktorską, ale zaraz potem następuje - jak się później okaże - brzemienna w skutkach zmiana. Otóż w roku 1966 dr Jerzy Vetulani wyjeżdża na roczny staż do Cambridge University w Wielkiej Brytanii, gdzie pod czujnym okiem prof. Alfreda Burgena poznaje techniki spektrofotofluorymetryczne oznaczania monoamin i ich metabolitów – na owe czasy metody przelomu poznawczego w dziedzinie biochemii i farmakologii, zwłaszcza ośrodkowego układu nerwowego. Naładowany wiedzą teoretyczną i posiadłszy laboratoryjne umiejętności, dr Vetulani wraca do Instytutu Farmakologii PAN w Krakowie i rozpoczyna szeroko zakrojone badania nad rolą ośrodkowych mechanizmów monoaminergicznych w działaniu leków przeciwpsychotycznych, a następnie także leków przeciwdepresyjnych. Dziedzina, która obejmuje te zagadnienia – neuropsychofarmakologia – staje się domeną działań późniejszego doktora habilitowanego, docenta i profesora. To właśnie w neuropsychofarmakologii Profesor Vetulani odnalazł siebie, zaznaczył swoje Ja, i w której skutecznie realizuje się do dnia dzisiejszego.

I jeszcze jeden brzemienny w skutkach naukowo-badawczy rozdział w życiu Profesora – trzyletni pobyt w Vanderbilt University w Nashville i współpraca z Fridolinem Sulserem. W oparciu o uzyskane wyniki wnikliwych i obszernych badań obaj badacze formułują oryginalną, nowatorską hipotezę dotyczącą molekularnego mechanizmu terapeutycznego działania leków przeciwdepresyjnych. Hipoteza ta zakłada, że u podłoża działania leków przeciwdepresyjnych, a także stosowanej w depresji terapii elektrowstrząsowej, leży zmniejszenie reaktywności i gęstości receptorów beta-adrenergicznych – tzw. zjawisko beta-downregulacji.

Teoria down-regulacji jako pierwsza wskazywała na dzisiaj powszechnie akceptowaną rolę adaptacyjnych zmian w mózgu pod wpływem długotrwałego stosowania leków psychotropowych. Opublikowana w roku 1975 w prestiżowym czasopiśmie Nature praca Vetulaniego i Sulsera przyniosła autorom międzynarodowe uznanie, wchodząc do szeroko cytowanej opiniotwórczej grupy publikacji tzw. citation classic. Po tej publikacji w Nature, ukazały się kolejne prace twórczego duetu Vetulani-Sulser, rozszerzające dokonane obserwacje.

Hipoteza w oryginalnej wersji nie przetrwała próby czasu, jednak do dzisiaj stanowi bardzo ważny element w badaniach i dyskusji nt. etiopatogenezy i terapii depresji, schizofrenii i innych schorzeń neurologiczno-psychiatrycznych.

Po powrocie do Polski dr Jerzy Vetulani z pasją kroczył wytyczoną drogą - dokończył rozpoczętą wcześniej habilitację, otrzymał nominację na kierownika nowo powołanego Zakładu Biochemii w Instytucie Farmakologii PAN w Krakowie i intensywnie rozwijał badania z zakresu neuropsychofarmakologii. Pole zainteresowań ulegało stałemu poszerzaniu, w tym na tak istotne z punktu widzenia współczesnej medycyny i wydzźwięku społecznego problemy uzależnień od leków i narkotyków oraz problemy zaburzeń funkcjonowania starzejącego się mózgu i organizmu, z chorobą Alzheimera na czele.

Badania pod jego kierunkiem były prowadzone na najwyższym światowym poziomie. O jakości badań mówią same za siebie pełnowymiarowe publikacje Profesora – znakomite prace oryginalne (których jest przeszło 300) oraz poglądowe i popularno-naukowe (blisko 100 pozycji), a także kilkaset komunikatów prezentowanych na kongresach, sympozjach i innych spotkaniach naukowych.

O wysokiej randze prac naukowych Profesora świadczy liczba cytowań powyżej 4500 i współczynnik „h” 16.

Profesor Jerzy Vetulani jest ponadto autorem 3 książek, w tym popularnej „Jak usprawnić pamięć”.

Profesor Jerzy Vetulani kierował Zakładem Biochemii 30 lat, tj. do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego. Od marca ubiegłego roku pracuje w niepełnym wymiarze godzin w Instytucie Farmakologii PAN w Krakowie; jest zatrudniony również w Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, i co najważniejsze, nieprzerwanie czynnie uczestniczy zarówno w badaniach naukowych, jak i życiu naukowym, będąc przykładem nadzwyczaj aktywnego uczonego - badacza, wykładowcy i propagatora nauki.

Patrząc retrospektywnie na wypromowanych przez siebie naukowców można powiedzieć, że Profesor Jerzy Vetulani jest twórcą szkoły nowoczesnej polskiej neuropsychofarmakologii. Z jego grupy badawczej pochodzi wielu doktorów i doktorów habilitowanych, a ponadto czterech habilitantów oraz jedna z jego doktorantek – to obecnie profesorowie i kierownicy pięciu zakładów w Instytucie Farmakologii PAN w Krakowie; dwoje z nich – prof. Irena Nalepa i prof. Andrzej Pilc (absolwent naszej – łódzkiej Alma Mater) – pełnią funkcje zastępców dyrektora krakowskiego instytutu, a kolejne dwie osoby są członkami Rady Naukowej Instytutu Farmakologii.

Profesor Jerzy Vetulani jest światowej klasy ekspertem w dziedzinie szeroko pojętej neuropsychofarmakologii. Jest często zapraszany wykładowcą na licznych specjalistycznych i prestiżowych imprezach naukowych w kraju i za granicą. Swoimi wykładami przyciąga tłumy słuchaczy, ma również zagorzałych fanów, bo jak fama głosi - nie być na wykładzie Profesora to niepowetowana strata. O tym wiedzą ci wszyscy, którzy choćby raz słyszeli Profesora. Taka okazja zobaczenia i usłyszenia Profesora w akcji nadarzy się dzisiaj już niedługo.

Odkrycia naukowe i „perełki” publikacyjne przyniosły Prof. Vetulaniemu liczne nagrody i wyróżnienia. W roku 1983 uzyskał prestiżową międzynarodową nagrodę „Anna-Monika” za wybitne osiągnięcia w obszarze neuropsychiatrycznym, w roku 1996 nagrodę Kopernikańską Polskiej Akademii Umiejętności i Miasta Krakowa, w roku 2001 nagrodę Polskiego Towarzystwa Badań Układu Nerwowego im. Jerzego Konorskiego. Jest laureatem wielu nagród Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk i Wydziału Nauk Medycznych PAN. W roku 2003 uzyskał nagrodę Prezesa Rady Ministrów za całokształt dorobku naukowego, a w roku 2004 doktorat honorowy na Wydziale Lekarskim Śląskiej Akademii Medycznej. W tym samym roku został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a w roku 2006 otrzymał za całokształt dorobku naukowego Medal Jędrzeja Śniadeckiego.

Profesor jest od roku 1991 członkiem korespondentem, a od roku 1996 członkiem czynnym Polskiej Akademii Umiejętności; jest również członkiem Polskiej Akademii Nauk oraz członkiem Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych oraz przewodniczącym Komitetu Nauk Neurobiologicznych PAN, członkiem Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN oraz Rady Upowszechniania Nauki PAN. Był i aktualnie jest członkiem Rad Naukowych wielu placówek naukowych w kraju i kolegów redakcyjnych wielu specjalistycznych czasopism naukowych. Wciąż aktywnie uczestniczy w pracach licznych towarzystw naukowych krajowych, m.in. Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika, Polskiego Towarzystwa Badań Układu Nerwowego, Towarzystwa Popierania i Krzewienia Nauk, Polskiego Towarzystwa Bioetycznego, oraz kolegów międzynarodowych, w tym Collegium Internationale Neuropsychopharmacologicum (CINP – w latach 1992-1998 był członkiem Rady) i European College of Neuropsychopharmacology (ECNP).

Oprócz bogatego dorobku naukowego postać Pana Profesora wyróżnia się niezwykle aktywnością na polu popularyzacji nauki - wrażliwy, z dużą kulturą osobistą, obdarzony wybitną inteligencją emocjonalną oraz swoistym talentem medialnym. Cechy te pozwalają mu na szybkie nawiązanie kontaktu ze słuchaczami, bez względu na ich wiek i wykształcenie. Szerokie horyzonty zainteresowań, otwartość na nowe idee, całokształt dotychczasowych dokonań zarówno naukowych, jak i na niwie popularyzacji wiedzy odzwierciedlają głębię renesansowego humanizmu Profesora.

Na koniec, chciałbym pokrótce zasygnalizować związki Profesora Jerzego Vetulaniego z Akademią Medyczną, a następnie Uniwersytetem Medycznym w Łodzi, które datują się od drugiej połowy lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku.

Łódzkich farmakologów wspierał konstruktywnymi uwagami i umożliwiał im opanowanie nowoczesnych technik badawczych w kierowanym przez siebie zakładzie. Był recenzentem kilku przewodów doktorskich i kilku rozpraw habilitacyjnych. W latach 1993-2003 regularnie uczestniczył jako wykładowca w kilkunastu łódzkich konferencjach naukowo-dydaktycznych nt. receptorów i transdukcji sygnału komórkowego, oraz molekularnych podstaw uzależnień, organizowanych pod auspicjami Polskiej Akademii Nauk przez mówiącego i prof. Jolantę Zawilską. Jest również autorem rozdziałów w dwóch książkach – „Receptory – Struktura, charakterystyka, funkcja” (PWN, 1997) i „Receptory i Mechanizmy Przekazywania Sygnału” (PWN, 2003) – redagowanych przez łódzkich naukowców – pracowników Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – prof. Jolantę Zawilską i obecnie mówiącego.

Profesor Jerzy Vetulani, badacz o światowym autorytecie, bez wątpienia jest człowiekiem godnym każdego zaszczytnego tytułu i wyróżnienia.

Wielce Szanowny Jubilacie – chylę czoła i serdecznie gratuluję dotychczasowych osiągnięć. Rzetelną tytaniczną pracą przy wsparciu licznych talentów wspiąłeś się na wyżyny; per aspera ad astra.

Życzymy Ci dalszych sukcesów – tych z najwyższej półki – oby było ich jak najwięcej.

Dziekan-Elekt, prof. dr hab. Adam Antczak odczytuje dyplom nadania tytułu doktora *honoris causa*

**PROFESOR NASZEJ UCZELNI DOKTOREM HONORIS CAUSA
ŚLĄSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W KATOWICACH**

Prof. dr hab. Franciszek Kokot

PROFESOR MAREK PAWLIKOWSKI

Prof. dr hab. Marek Pawlikowski urodził się 31 XII 1933 roku w Poznaniu. Druga wojna światowa sprawiła, że w roku 1939 rodzina Pawlikowskich przeniósła się do Łodzi, gdzie sześćioletni Marek uczęszczał do I Państwowego Gimnazjum i Liceum im. Mikołaja Kopernika, w którym uzyskał w 1951 r. świadectwo dojrzałości z wyróżnieniem. W tym samym roku rozpoczął studia lekarskie w Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze-Rokitnicy, uzyskując w 1957 r. dyplom lekarza medycyny. Już w czasie studiów oraz przez rok po ich ukończeniu pracował w Katedrze Anatomii Prawidłowej, której kierownikiem był prof. Stanisław Kohmann.

W związku z przeniesieniem się ojca Marka Pawlikowskiego (kierownika Katedry Histologii i Embriologii Śląskiej AM) do AM w Łodzi, młody naukowiec przeniósł się do tamtejszej uczelni, gdzie objął stanowisko starszego asystenta w Katedrze Endokrynologii AM. Z tą katedrą prof. Marek Pawlikowski związał cały rozwój naukowy.

Od lewej: prof. Marian Ratajczak, prof. Marek Pawlikowski, prof. Franciszek Kokot

Równoległe z pracą w Katedrze Endokrynologii w latach 1958-1962 prof. Marek Pawlikowski odbył specjalizację z zakresu chorób nerwowych. W roku 1960 obronił pracę doktorską na Wydziale Lekarskim Śląskiej AM. W 1962 r. odbył szkolenie w Katedrze Histologii Wydziału Lekarskiego w Paryżu pod kierunkiem profesora Rogera Coujada. Pracę habilitacyjną pt. „Badania nad neurosekrecją obwodową” obronił w 1964 r. (mając 31 lat) na Wydziale Lekarskim AM w Poznaniu, uzyskując stopień naukowy docenta (w owym czasie nie wprowadzono jeszcze stopnia naukowego doktora habilitowanego). Od 1965 do 1973 r. był docentem etatowym Katedry Endokrynologii. W roku 1975, po przejściu na emeryturę prof. Tadeusza Pawlikowskiego (swojego ojca), objął stanowisko dyrektora Instytutu Endokrynologii i kierownika Zakładu Endokrynologii Doświadczalnej (później przemianowanego w Zakład Endokrynologii Doświadczalnej i Diagnostyki Hormonalnej), pozostając na tym stanowisku do 2004 r. tj. do chwili przejścia na emeryturę.

W chwili obecnej prof. Marek Pawlikowski utrzymuje stały kontakt z w/w zakładem, pracując naukowo nad problemami rozpoczętymi we wcześniejszych latach.

Dorobek naukowy prof. dr hab. Marka Pawlikowskiego obejmuje 250 prac oryginalnych, 51 prac poglądowych, 19 opracowań książkowych (monografie lub rozdziały w podręcznikach wieloautorских) oraz 10 pozycji o tematyce zróżnicowanej (m. in. współpraca z zagranicą, zdrowie i pieniądze, przygoda z neurohormonami, wiara i rozum u progu XXI stulecia — myśli lekarza i naukowca, dehumanizacja współczesnej medycyny i inne). Wysoka ranga dorobku naukowego prof. Marka Pawlikowskiego znajduje swoje potwierdzenie w przeszło 1620 cytacjach oraz w publikacjach w czasopiśmie listy filadelfijskiej o sumarycznym IF ~ 200. Cały dorobek naukowy jest tematycznie niezwykle zwarty i dotyczy neuroendokrynologii oraz neuroimmu-

JM Rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach - prof. Ewa Małecka-Tendera, na uroczystości w Zabrze, wręcza dyplom doktora *honoris causa* prof. Markowi Pawlikowskiemu

noendokrynologii. Wśród najważniejszych osiągnięć naukowych o charakterze odkrywczym wymienić należy m.in.:

- udowodnienie występowania tzw. neurosekrecji obwodowej
- wykazanie wpływu neurohormonów na proliferację komórek narządów wewnątrzwydzielniczych i innych narządów oraz
- wykazane działania immunomodulacyjnego neurohormonów.

Dorobek naukowy prof. Marka Pawlikowskiego dowodzi, że jest on współtwórcą niezwykle dynamicznie rozwijającej się neuro- i neuroimmunoendokrynologii, nowych młodych dziedzin medycyny o niezwykle ciekawych perspektywach możliwej syntezy nowych leków stosowanych nie tylko w endokrynologii, ale w psychiatrii, gastroenterologii, kardiologii i neurologii. Za wysoką rangą osiągnięć naukowych prof. Marka Pawlikowskiego przemawia również fakt powołania go do komitetów redakcyjnych międzynarodowych czasopism naukowych oraz zlecenia mu przez władze międzynarodowe seminariów omawiających najnowsze osiągnięcia neuroendokrynologii.

Prof. Marek Pawlikowski pełnił szereg funkcji w łódzkiej Akademii Medycznej. W latach 1981-1984 był prodziekanem, w latach 1984-1987 — prorektorem, a od 1987-1990 rektorem łódzkiej Akademii Medycznej. Przez kilka kadencji był członkiem Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych.

Prof. Marek Pawlikowski był promotorem 18 przewodów doktorskich i opiekunem 8 przewodów habilitacyjnych. Jest członkiem wielu towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych. Prof. Marek Pawlikowski był pierwszym prezesem Polskiego Towarzystwa Neuroendokrynologii. Za dorobek naukowy wyróżniony został wieloma nagrodami naukowym i państwowymi. Prof. Marek Pawlikowski jest członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego i doktorem *honoris causa* łódzkiego Uniwersytetu Medycznego.

Przemawia JM Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. Andrzej Lewiński

Prof. Marek Pawlikowski to nie tylko jasno świecąca gwiazda na zadymionym niebie nauki polskiej, ale humanista w najszerszym tego słowa znaczeniu, interesujący się sztuką i poezją. W jego poezji znajduje odzwierciedlenie głębokość przemyśleń oraz wielka pokora cechująca prawdziwego pracownika nauki.

Nie mam wątpliwości co do zasadności wniosku o nadanie prof. dr hab. Markowi Pawlikowskiemu godności doktora *honoris causa*. Jemu, wychowankowi Śląskiej Alma Mater, nadanie tej godności jest nobilitacją Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Toteż kończę swoją prośbę do Wysokiej Rady Wydziału „*Modlitwą dziękczynną*” napisaną przez prof. Marka Pawlikowskiego w tomiku „*Rzeka bez powrotu*”.

„*Proście
A będzie Wam dane.
Więc prosimy nieraz bardzo gorliwie
A trzeba także czasem podziękować
więc dziękuję Ci Panie
za niebo
za obłoki
za słońce
za wiatr
za biel wiśni kwitnących wiosną
za złoto i purpurę jesiennych liści
za wszystkich, których kochaliśmy
za wszystkich których kochamy,
za to, że jest raczej coś niż nic.
A także za to że tylekroć śmierć
minęła nas niepostrzeżenie
chłodnym powiewem zaledwie
muskając nasze plecy*”.

Wykład prof. dr hab. med. Marka Pawlikowskiego *Dehumanizacja współczesnej medycyny: przyczyny i środki zaradcze*

*Moim Mistrzom - Profesorom Wydziału Lekarskiego
Śląskiej Akademii Medycznej w latach 1951-1957*

Dehumanizacja współczesnej medycyny jest postrzegana jako negatywne zjawisko przez większość pacjentów, a także przez wielu lekarzy. Przyczyny tego zjawiska są złożone i można je podzielić na wewnętrzne, związane z samym jej rozwojem, oraz zewnętrzne, spowodowane oddziaływaniem cywilizacyjnego otoczenia, w jakim medycynie przychodzi działać. Z natury rzeczy czuję się bardziej kompetentny, by mówić o wewnętrznych przyczynach dehumanizacji medycyny, niż o jej zewnętrznych ekonomicznych, politycznych i kulturowych uwarunkowaniach.

*Jak już wspomniałem, wewnętrzne przyczyny dehumanizacji medycyny związane są z samym jej rozwojem, stanowią swego rodzaju jego „skutki uboczne”. Zacznę od nawyku **myślenia redukcjonistycznego**. Rozwój medycyny jest oparty na naukach przyrodniczych, w których myślenie redukcjonistyczne, polegające na sprowadzaniu zjawisk do bardziej podstawowego poziomu, np. procesów psychicznych do poziomu biologicznego, a procesów biologicznych do poziomu chemii lub fizyki, jest nie tylko bardzo rozpowszechnione, ale także bardzo owocne. Historycznym przykładem tendencji redukcjonistycznych w medycynie jest **patologia komórkowa** Rudolfa Virchowa (1821-1902), która odegrała bardzo znaczącą rolę w rozwoju medycyny. Jej aktualnym odpowiednikiem, również odgrywającym bardzo znaczącą rolę w rozwoju współczesnej medycyny, jest z kolei **patologia molekularna**.*

Myślenie redukcjonistyczne, mimo swych niewątpliwych sukcesów, prowadzi jednak do za-

gubienia pewnych istotnych właściwości obiektu. Posłużmy się tu przykładem wprowadzie spoza medycyny i biologii, ale dobrze oddającym istotę problemu: czy możemy oceniać obraz na podstawie składu chemicznego użytych przez malarza farb?

*Inną postawą intelektualną w naukach przyrodniczych jest **izolowanie pewnych struktur bądź układów** w celu zmniejszenia złożoności badanych zagadnień. Nie jest to zresztą zabieg jedynie intelektualny – w naukach biomedycznych często dokonujemy eksperymentów *in vitro* - na wyizolowanych narządach, tkankach i komórkach. Przy wszelkich zaletach takiego działania, ma ono pewne niekorzystne konsekwencje w postaci myślenia o pewnych problemach w sposób izolowany. Ten sposób myślenia, a także głęboko zakorzenione w naukach biomedycznych myślenie redukcjonistyczne, wbrew intencjom wykładowców udziela się studentom, którzy później w swej pracy zawodowej ulegają skłonności - być może nawet nie w pełni uświadomionej – spoglądania na pacjenta w sposób wycinkowy, dostrzegania w nim tylko chorego narządu, zakłóconego mechanizmu biochemicznego, bądź „złego” genu.*

*Postęp medycyny w ostatnich latach w dużej mierze związany jest z **postępem techniki**. Postęp ten w znacznym, a może nawet większym stopniu jest zasługą inżynierów, niż lekarzy i biologów. To skądinąd bardzo pozytywne zjawisko ma także swoją „drugą stronę medalu” i stanowi także jeden z czynników sprzyjających dehumanizacji medycyny. Można powiedzieć, że owa skomplikowana aparatura diagnostyczna i terapeutyczna zaczyna „**odgradzać**” chorego od lekarza; najbardziej spektakularnym przykładem jest tu niewątpliwie robot chirurgiczny.*

Rozwój nowoczesnych technik diagnostycznych powoduje, że dla znacznej części personelu

medycznego (patomorfologdy, radiologdy, analitycy medyczni) pacjent pozostaje **niemal całkowicie anonimowy**.

Dalszym czynnikiem, sprzyjającym procesowi dehumanizacji medycyny, jest daleko idąca **specjalizacja**. Przyczyną specjalizacji jest oczywiście ogromny postęp wiedzy medycznej, który pociągnął za sobą niemożność opanowania całości niezbędnych informacji i umiejętności przez jednego człowieka. Ma to dwa niekorzystne następstwa:

Po pierwsze – nasila wspomnianą już uprzednio skłonność do patrzenia na chorego człowieka w sposób „wycinkowy”

Po wtóre – powoduje, że chory jest leczony nie przez jednego lekarza, lecz przez cały ich zespół, zazwyczaj słabo skoordynowany lub zupełnie nieskoordynowany.

Trzeba tu jednak stwierdzić, że obok pojawiania się nowych, coraz węższych „podspecjalności” rodzą się w naukach biomedycznych także nowe dziedziny interdyscyplinarne, jak chociażby uprawiana przez mówiącego te słowa od wielu lat **neuroendokrynologia** – dziedzina nauki zajmująca się powiązaniem między układami nerwowym i dokrewnym.

W ostatnich latach postęp nauk biomedycznych, w tym zwłaszcza badania nad ludzkim genomem, zarysował także możliwości, które w moim przekonaniu mogą sprzyjać humanizacji medycyny. Mam tu na myśli tzw. **„medycynę personalizowaną” („personalized medicine”)**, która (w pewnym uproszczeniu) ma polegać na doborze leczenia farmakologicznego w zależności od indywidualnych (głównie genetycznych) cech pacjenta.

Na koniec należy zwrócić uwagę, że **nauki przyrodnicze**, na których opiera się gmach nowoczesnej medycyny, nie oceniają badanych przez siebie zjawisk w **kategoriach wartości, w kategoriach dobra i zła**. Natomiast w **praktycznej medycynie** **kategorie te są obecne co najmniej od czasów Hipokratesa (460-377 p.n.e.)**, a więc od 2,5 tysiąca lat. **Aksjologiczna neutralność nauk przyrodniczych** coraz częściej niesie za sobą **zaniechanie refleksji aksjologicznej w rozwiązywaniu problemów medycznych**, coraz częściej jesteśmy skłonni ograniczać nasze dociekania do kwestii czy dana procedura medyczna jest technicznie możliwa i skuteczna, bez zaprzętania sobie głowy jej oceną etyczną.

Jakie mamy **możliwości przeciwdziałania** tym, bez wątpienia niekorzystnym dla chorego, procesom towarzyszącym postępowi medycyny? Wskazanie odpowiednich środków zaradczych jest trudniejsze, niż wskazanie samych zagrożeń i ich źródeł. Jest rzeczą **oczywistą, że nie może być mowy o rezygnacji, ani też nawet o spowolnieniu postępu naukowego i technicznego w medycynie**. Przeciwnie, postęp ten powinien być szybszy niż dotąd, a zwłaszcza powinniśmy bardziej efektywnie wykorzystywać możliwości stwarzane przez osiągnięcia badań podstawowych.

Wracając do przeciwdziałania dehumanizacji medycyny, pierwszym krokiem musi być uświadomienie sobie, na czym polegają wypaczenia naszej mentalności i próba jej skorygowania. Nasze spojrzenie na chorego człowieka musi stać się **bardziej holistyczne**. Zmianie musi ulec **model studiów medycznych**, tak aby kształciły nie tylko sprawnego **lekarza-technologa**, lecz zarazem **lekarza-inteligenta** (także przez szersze uwzględnienie w toku studiów treści o charakterze humanistycznym).

Pożądana jest także zmiana **modelu opieki zdrowotnej**, w której lekarz podstawowej opieki zdrowotnej, lekarz rodzinny, czy jak go inaczej nazwiemy, stanie się **osobistym doradcą w sprawach zdrowia** i koordynatorem ewentualnego zespołu specjalistów leczących danego pacjenta.

Pozwolę sobie zakończyć te z konieczności krótkie i niepełne rozważania fragmentem wypowiedzi papieża Jana Pawła II do uczestników Kongresu Światowego Towarzystwa Lekarskiego w Wenecji w r.1983:”.....**punkt, który chcę tu podkreślić, to jedność człowieka. Jedność ta wymaga, by nie izolować problemów technicznych, związanych z postępowaniem w określonym stanie chorobowym od całościowego widzenia osoby chorego, obejmującego wszystkie jej wymiary**”.

AWANS NA WYŻSZY STOPIEŃ OFICERSKI

Ppłk mgr Mirosław Wdowczyk

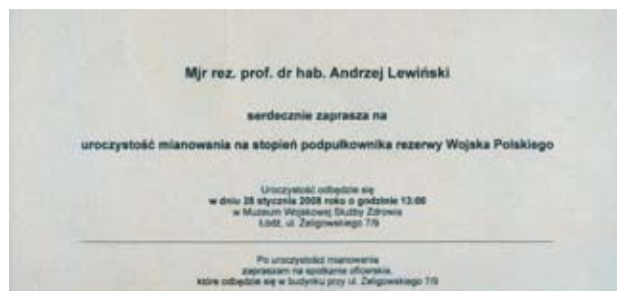
PROFESOR ANDRZEJ LEWIŃSKI PODPUŁKOWNIKIEM

Dnia 28 stycznia 2008 roku w Muzeum Polskiej Wojskowej Służby Zdrowia w Łodzi przy ul. Żeligowskiego 7/9 odbyła się szczególna uroczystość, podczas której JM Rektor Uniwersytetu Medycznego - mjr rez. prof. dr hab. Andrzej Lewiński został awansowany do stopnia podpułkownika. Wyjątkowy charakter tego wydarzenia związany jest m.in. z faktem, iż ppłk rez. A. Lewiński z pewnością należy do nielicznego, elitarnego grona rektorów polskich uczelni publicznych, którzy posiadają tak wysoki stopień oficerski.

Natomiast powody mianowania prof. A. Lewińskiego na kolejny stopień wojskowy nie budzą wątpliwości, gdyż znane są – poza wysokimi osobistymi kwalifikacjami jako oficera rezerwy – szczególne zasługi Podpułkownika w dziele przywrócenia, a następnie wdrożenia do realizacji w uczelni kształcenia oficerów lekarzy dla wojskowej służby zdrowia. Już 2002 roku - w pierwszych miesiącach funkcjonowania Uniwersytetu Medycznego - rektor prof. A. Lewiński wraz z oddanymi sprawie pracownikami uczelni podjął starania o przyznanie uniwersytetowi prawa do systemowego kształcenia oficerskich kadr medycznych.

Wielokierunkowe działania władz uczelni – m.in.: opracowanie koncepcji i programu oraz przedstawianie ich na centralnych szczeblach decyzyjnych, medialne prezentowanie atutów ośrodka łódzkiego, a także pozyskiwanie poparcia u łódzkich parlamentarzystów oraz władz wojewódzkich i samorządowych Łodzi, zakończone zostały pełnym sukcesem. Jego współautorami, poza bohaterem opisywanego tutaj wydarzenia, są w szczególności: płk rez. prof. Krzysztof Zeman - Prorektor ds. Rozwoju Uczelni, ostatni Komendant-Rektor Wojskowej Akademii Medycznej - gen. bryg. prof. Henryk Chmielewski - pełnomocnik Rektora ds. Organizacji Szkolenia Wojskowych Studentów i Absolwentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego, Komendant-Rektor WAM w latach 1991-1998 - płk rez. prof. Jan Błaszczak - Dziekan Wydziału Wojskowo-Lekarskiego UM, Komendant-Dziekan Wydziału Lekarskiego WAM w latach 1998-2002 oraz płk dr Piotr Jamrozik - komendant Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych w Łodzi - szkoły wojskowej, która wspólnie z Uniwersytetem Medycznym kształci przyszłych lekarzy wojskowych.

Organizatorem uroczystości był płk Wojciech Filkowski, dowódca Garnizonu Łódź, szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Łodzi.

Fotokronika uroczystości

Ceremonia otwarta została złożeniem meldunku przez płk. Aleksandra Zubalskiego - zastępcę Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Łodzi - gen. bryg. dr. Andrzejowi Wiśniewskiemu - szefowi Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia, któremu towarzyszył płk Wojciech Filkowski - dowódca Garnizonu Łódź, szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Łodzi.

Płk Wojciech Filkowski powitał przybyłych gości, a następnie polecił swojemu zastępcy odczytanie decyzji Ministra Obrony Narodowej.

„Nizej wymienionego oficera mianuję na stopień podpułkownika – mjr rez. Andrzej Lewiński”.

W imieniu Ministra Obrony Narodowej płk W. Filkowski odczytał oraz wręczył nowo awansowanemu akt mianowania.

W liście gratulacyjnym Dowódca Garnizonu m.in. napisał: „Pańska solidna praca spotyka się z uznaniem i szacunkiem wszystkich, którzy mieli okazję Pana poznać”.

Podpułkownik prof. Andrzej Lewiński: „Będę starał się spełnić pokładane we mnie nadzieje, działając dla Wojska Polskiego i wojskowej służby zdrowia, a w szczególności dla oficerów lekarzy”.

Dalszą część uroczystości wypełniły gratulacje składane awansowanemu.

Senator RP Krzysztof Kwiatkowski (pierwszy od lewej):
„Mianowanie Pana, to świetne uzupełnienie Pańskiej kariery akademickiej i naukowej”

Dr Adam Fronczak, podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia: *„Jesteśmy świadkami wspaniałego awansu, który jest kolejnym etapem w niekończącej się drodze ku coraz większym szczytom, do których Pan zmierza”.*

Gen. bryg. dr Andrzej Wiśniewski, szef Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia: *„Pod Pana kierownictwem i dzięki naszym wspólnym staraniom możemy kształcić lekarzy wojskowych na Wydziale Wojskowo-Lekarskim Uniwersytetu Medycznego”*

Gen. bryg. Marek Olbrycht, zastępca dowódcy Wojsk Specjalnych: *„Gratuluję Panu w imieniu dowódcy Wojsk Specjalnych generała dywizji Włodzimierza Potasińskiego, komandosów i własnym oraz – jak to się u nas mówi – życzę Panu, by ten awans nosił się krótko”*

Płk rez. Czesław Marmura - członek Prezydium Zarządu Głównego Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego i prezes Koła Nr 2 ZBZZ i OR WP w Łodzi im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego, płk rez. Józef Lelito - prezes Wojewódzkiego Zarządu ZBZZ i OR WP w Łodzi, płk rez. dr n.med. Antoni Nikiel - sekretarz Koła Nr 2 ZBZZ i OR WP w Łodzi im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego: *„Z prawdziwą przyjemnością wyrażamy pełne uznanie za osobiste wspieranie przez Pana Pułkownika naszych statutowych działań”*.

Płk rez. dr Marian Dójczyński, sekretarz Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej składa gratulację w imieniu Rady oraz przewodniczącego Wojskowej Izby Lekarskiej płk. rez. prof. dr. hab. Mariana Brockiego

Płk rez. mgr Edward Gabryś, Kanclerz Uniwersytetu Medycznego *„Podpułkownikowskie szlify, które Pan, Panie Rektorze, otrzymał, są dla nas dowodem szczególnego docenienia przez Rzeczpospolitą dotychczasowych zasług Pana Pułkownika dla służby zdrowia Wojska Polskiego oraz Pańskiej, powszechnie znanej, sympatii i gotowości do współpracy z instytucjami wojskowymi oraz z oficerami służby zawodowej i oficerami w rezerwie”*

Gen. bryg. prof. Henryk Chmielewski, pełnomocnik Rektora ds. Organizacji Szkolenia Wojskowego Studentów i Absolwentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego, były Komendant-Rektor WAM: *„Panie Rektorze, Panie Pułkowniku - gratuluję serdecznie tego dawno oczekiwanego awansu”*.

Prof. dr hab. Kazimierz Jędrzejewski - Dziekan Wydziału Lekarskiego: *„Składamy serdeczne gratulacje i patrzymy z podziwem na tę sylwetkę, która jawi się nam nie tylko w gronostajach, ale teraz również w innych akselbantach”*.

Gen. bryg. Paweł Pruszyński, były zastępca szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego: „Wręczam Panu Pułkownikowi szablę do awansowania młodych adeptów na stopień oficerski i do obrony przed wrogami”.

Płk rez. dr Zdzisław Jezierski, adiunkt w Zakładzie Historii Nauk i Medycyny Wojskowej

Płk Wiesław Jaskulski, komendant Wojskowej Komendy Uzupelnień Łódź-1 (z lewej) oraz płk Zbigniew Gnat, były komendant Wojskowej Komendy Uzupelnień Łódź-1, wręczają mianowanemu uaktualnioną książeczkę wojskową oraz pagony podpułkownika do munduru polowego.

Płk dr Piotr Jamrozik, komendant Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych w Łodzi oraz płk mgr Sławomir Płuciennik, szef Wydziału Personalno-Wychowawczego Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych: „Wręczamy Panu Pułkownikowi beret, na którym zostawiliśmy miejsce na jeszcze jedną gwiazdkę do wyhaftowania”.

W imieniu pracowników Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Nr 2 im. Wojskowej Akademii Medycznej Centralnego Szpitala Weteranów gratulacje złożyli (od lewej): płk rez. prof. dr hab. Roman Goś - kierownik Kliniki Okulistyki i Rehabilitacji Wzrokowej - płk rez. dr Wiesław Chudzik - zastępca dyrektora szpitala - oraz płk rez. prof. dr hab. Marek Paradowski - kierownik Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej i Biochemii Klinicznej

Gratulacje od inż. Bogdana Sieradzkiego, zastępcy kanclerza Uniwersytetu Medycznego ds. Administracyjno-Technicznych

Zgodnie z oficerską tradycją po zakończeniu części oficjalnej podpułkownik Andrzej Lewiński zaprosił zebranych na oficerski obiad.

Oficerski obyczaj, sięgający czasów II Rzeczypospolitej, wymaga, by awansowany oficer publicznie udowodnił, że nie straszne są mu poważne, acz nietypowe, wyzwania. Podpułkownik A. Lewiński otrzymał zadanie wydobycia odznaki wojskowej służby zdrowia (tzw. korpusówki) z dna kieliszka wódki, bez użycia rąk lub sztućców. Jedynym możliwym sposobem pozostaje wychylenie kielicha – jednym łykiem, jak każe zwyczaj. Nowo awansowany nie zawiódł kibicujących mu przyjaciół, a gen. bryg. Andrzej Wiśniewski, szef Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia z satysfakcją wpiął w klapę jego munduru wydobytą takim sposobem korpusówkę, ogłaszając symbolicznie przyjęcie podpułkownika A. Lewińskiego do grona oficerów wojskowej służby zdrowia.

Uroczystość była także okazją do wykonania pamiątkowych zdjęć z jej bohaterem.

Ppłk prof. Andrzej Lewiński z małżonką prof. Małgorzatą Karbownik-Lewińską w towarzystwie gen. bryg. Marka Olbrychta, zastępcy dowódcy Wojsk Specjalnych.

Mgr Teresa Iljin – dyrektor Biura Rektora, ppłk prof. Andrzej Lewiński, gen. bryg. prof. Henryk Chmielewski

Od lewej: płk rez. mgr Edward Gabryś, ppłk rez. prof. dr hab. Andrzej Lewiński, dr hab. prof. nadzw. Romuald Holly - kierownik Katedry Polityki Ochrony Zdrowia UM - gen. bryg. Marek Olbrycht, ks. Marian Bronikowski - proboszcz parafii Wszystkich Świętych w Sieradzu

Od lewej: ppłk rez. mgr Jan Kumorek - Studium Edukacji Obronnej UM, płk rez. dr Antoni Nikiel, gen. bryg. Marek Olbrycht, ppłk rez. mgr Mirosław Wdowczyk - rzecznik prasowy Uniwersytetu Medycznego, ppłk rez. prof. dr hab. Andrzej Lewiński, ppłk rez. dr Włodzimierz Leszczyński - kierownik Studium Edukacji Obronnej Uniwersytetu Medycznego, ppłk rez. dr Wojciech Bieńkowski - Studium Edukacji Obronnej UM, płk rez. Czesław Marmura

Prof. dr hab. med. Andrzej Lewiński
(2002 - 2008)

Prof. dr hab. med. Paweł Górski
(2008 - 2012)

DOKTORZY *HONORIS CAUSA* UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI

Prof. Felipe Freijo Casanueva

Prof. Teofan M. Domżał

Dr Marek Edelman

Prof. Robert H. Jones

Prof. Stanislaw Jan Konturek

Prof. Jerzy A. G. Vetulani

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2007/2008

Łódź, Teatr Wielki

Piotrków Trybunalski

Wydział Fizjoterapii

Wydział Wojskowo-Lekarski

Promocja na stopień podpułkownika

Absolwenci studiów w języku angielskim

Kardynał Javier Lozano Barragán i Arcybiskup Władysław Ziółek

Chór Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

**PROFESOR NASZEJ UCZELNI DOKTOREM *HONORIS CAUSA*
ŚLĄSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W KATOWICACH**

Prof. Marek Pawlikowski, JM Rektor ŚUM w Katowicach - prof. Ewa Malecka-Tendera, prof. Marian Zembala, prof. Marian Ratajczak, JM Rektor UM w Łodzi - prof. Andrzej Lewiński

Od lewej: prof. Marian Ratajczak, prof. Marek Pawlikowski, prof. Franciszek Kokot

Mgr Małgorzata Wejchert

STUDENCI UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI

Rekrutacja - rok akademicki 2007/2008

Studia dzienne

Kandydaci, którzy uzyskali świadectwo maturalne do roku 2004 włącznie i w roku 2005 na zasadach obowiązujących do roku 2004 oraz kandydaci, którzy uzyskali świadectwo maturalne w roku 2005, 2006 i 2007 przyjmowani są według uzyskanej w postępowaniu kwalifikacyjnym liczby punktów w ramach limitów przyjęć na poszczególne wydziały i oddziały Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Na kierunki: analityka medyczna, farmacja, lekarski, lekarsko-dentystyczny:

1. Kandydaci, którzy uzyskali świadectwo maturalne do roku 2004 włącznie i w roku 2005 na zasadach obowiązujących do roku 2004 przystąpią do egzaminu pisemnego:

- analityka medyczna i farmacja - z chemii i biologii,
- lekarski, wojskowo-lekarski i stomatologia - z biologii, chemii i fizyki.

2. Kandydaci zdający egzamin maturalny w roku 2005, 2006 i 2007, aby ubiegać się o przyjęcie na:

- analitykę medyczną i farmację - są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać 2 przedmioty - biologię i chemię na poziomie rozszerzonym,
- lekarski, wojskowo-lekarski i lekarsko-dentystyczny - są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać 3 przedmioty - biologię, chemię i fizykę na poziomie rozszerzonym.

Na Wydział Nauk o Zdrowiu:

- zdrowie publiczne – stacjonarne studia pierwszego stopnia:

1. Kandydaci, którzy uzyskali świadectwo maturalne do roku 2004 włącznie i w roku 2005 na zasadach obowiązujących do roku 2004 przystąpią do egzaminu z biologii i chemii.

2. Kandydaci zdający egzamin maturalny w roku 2005 i 2006 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać 2 przedmioty biologię i chemię na poziomie co najmniej podstawowym.

3. Kandydaci zdający egzamin maturalny w roku 2007 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać 2 przedmioty biologię i chemię na poziomie rozszerzonym.

- zdrowie publiczne specjalność medycyna ratunkowa – stacjonarne studia drugiego stopnia: kandydaci przystąpią do konkursu dyplomów ukończenia studiów I stopnia na kierunku Ratownictwo medyczne i do rozmowy kwalifikacyjnej.

- ratownictwo medyczne – stacjonarne studia pierwszego stopnia:

1. Kandydaci, którzy uzyskali świadectwo maturalne do roku 2004 włącznie i w roku 2005 na zasadach obowiązujących do roku 2004 przystąpią do egzaminu z biologii i chemii.

2. Kandydaci zdający egzamin maturalny w roku 2005 i 2006 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać 2 przedmioty biologię i chemię na poziomie co najmniej podstawowym.

3. Kandydaci zdający egzamin maturalny w roku 2007 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać 2 przedmioty biologię i chemię na poziomie rozszerzonym.

- filozofia – stacjonarne studia pierwszego stopnia:

1. Kandydaci, którzy uzyskali świadectwo maturalne do roku 2004 włącznie i w roku 2005 na zasadach obowiązujących do roku 2004 przystąpią do kwalifikacji polegającej na konkursie świadectw maturalnych.

2. Kandydaci zdający egzamin maturalny w roku 2005, 2006 i 2007 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać 3 przedmioty: do wyboru język polski, historię lub wiedzę o świecie na poziomie rozszerzonym (oceniane będą dwa z podanych przedmiotów) oraz do wyboru biologię, fizykę lub matematykę na poziomie podstawowym (oceniany będzie jeden z podanych przedmiotów).

- socjologia – stacjonarne studia pierwszego stopnia – kandydaci przystąpią do konkursu świadectw maturalnych i rozmowy kwalifikacyjnej.

- dietetyka – stacjonarne studia pierwszego stopnia:

1. Kandydaci, którzy uzyskali świadectwo maturalne do roku 2004 włącznie i w roku 2005 na zasadach obowiązujących do roku 2004 przystąpią do egzaminu z biologii i chemii.

2. Kandydaci zdający egzamin maturalny w roku 2005 i 2006 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać 2 przedmioty biologię i chemię na poziomie co najmniej podstawowym.

3. Kandydaci zdający egzamin maturalny w roku 2007 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać 2 przedmioty biologię i chemię na poziomie rozszerzonym.

Na Wydział Fizjoterapii:

- stacjonarne studia pierwszego stopnia:

1. Kandydaci którzy uzyskali świadectwo maturalne do roku 2004 włącznie i w roku 2005 na zasadach obowiązujących do roku 2004 przystąpią do egzaminu z biologii i fizyki.

2. Kandydaci, zdający egzamin maturalny w roku 2005, 2006 i 2007 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać 2 przedmioty biologię i fizykę na poziomie co najmniej podstawowym.

- stacjonarne studia drugiego stopnia: kandydaci z wymaganym dyplomem licencjata fizjoterapii są zobowiązani do przystąpienia do egzaminu testowego z przedmiotów kierunkowych licencjatu.

Na Wydział Farmaceutyczny:

- Oddział Kosmologii - stacjonarne studia pierwszego stopnia:

1. Kandydaci którzy uzyskali świadectwo maturalne do roku 2004 włącznie i w roku 2005 na zasadach obowiązujących do roku 2004 przystąpią do egzaminu z biologii lub chemii.

2. Kandydaci zdający egzamin maturalny w roku 2005 i 2006 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać biologię lub chemię na poziomie co najmniej podstawowym.

3. Kandydaci zdający egzamin maturalny w roku 2007 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać biologię na poziomie co najmniej podstawowym.

Na Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa:

- pielęgniarstwo i położnictwo - stacjonarne studia pierwszego stopnia:

1. Kandydaci którzy uzyskali świadectwo maturalne do roku 2004 włącznie, w roku 2005 na zasadach obowiązujących do roku 2004 przystąpią do egzaminu z biologii.

2. Kandydaci, zdający egzamin maturalny w roku 2005, 2006 i 2007 są zobowiązani na egzaminie maturalnym zdawać biologię na poziomie co najmniej podstawowym.

- pielęgniarstwo/położnictwo – stacjonarne studia drugiego stopnia: kandydaci z wymaganym dyplomem licencjata pielęgniarstwa, którzy przystąpią do konkursu dyplomów licencjackich oraz egzaminu testowego z pielęgniarstwa/położnictwa klinicznego.

Na Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego:

- biotechnologia – studia stacjonarne pierwszego stopnia: kandydaci przystąpią do konkursu świadectw maturalnych i rozmowy kwalifikacyjnej.

Laureaci olimpiad przedmiotowych zawodów centralnych stopnia I i II z zakresu biologii, chemii i fizyki w latach 2006-2008, którzy na świadectwie maturalnym zamiast oceny z w/w przedmiotów mają wpisane słowo „zwolniony” - bez podania oceny - otrzymują z tak wypisanego przedmiotu maksymalną możliwą do osiągnięcia z danego przedmiotu liczbę punktów.

Posiadacze matury międzynarodowej podlegają tym samym zasadom co pozostali kandydaci.

Studia wieczorowe i zaoczne

Na Wydział Lekarski, Wojskowo-Lekarski oraz Lekarsko-Dentystyczny mogą być przyjęte osoby, które przystąpiły do kwalifikacji na studia stacjonarne na kierunek lekarski lub lekarsko-dentystyczny w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi lub jednej z państwowych uczelni medycznych, bądź państwowych uczelni prowadzących działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych w Polsce w roku 2007.

Na Wydział Farmaceutyczny mogą być przyjęte osoby, które przystąpiły do egzaminu wstępnego na studia stacjonarne na ten kierunek w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi lub w jednej z lub jednej z państwowych uczelni medycznych, bądź państwowych uczelni prowadzących działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych w Polsce w roku 2006.

- Oddział Kosmetologii:

- wieczorowe studia pierwszego stopnia - mogą być przyjęte osoby, które przystąpiły do kwalifikacji na ten kierunek w trybie stacjonarnym w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi w roku 2007.

- zaoczne studia pierwszego stopnia – mogą być przyjęte osoby, które przystąpiły do konkursu świadectw dojrzałości i rozmowy kwalifikacyjnej.

- niestacjonarne studia drugiego stopnia - mogą być przyjęte osoby posiadające dyplom licencjata w tym kierunku, które przystąpią do konkursu ocen dyplomów licencjackich oraz ustnego egzaminu z kosmetologii.

Na Wydział Fizjoterapii:

- niestacjonarne studia drugiego stopnia - mogą być przyjęte osoby posiadające dyplom licencjata, które przystąpią do konkursu ocen dyplomów licencjackich oraz rozmowy kwalifikacyjnej.

Na Wydział Nauk o Zdrowiu:

- Oddział Medycyny Ratunkowej:

- wieczorowe studia pierwszego stopnia - mogą być przyjęte osoby, które przystąpiły do kwalifikacji na ten kierunek w trybie stacjonarnym w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi w roku 2007.

- zaoczne studia pierwszego stopnia - mogą być przyjęte osoby posiadające dyplom ukończenia średnich studiów medycznych z tytułem ratownika medycznego, które przystąpiły do konkursu dyplomów licencjackich oraz rozmowy kwalifikacyjnej.

- zaoczne studia drugiego stopnia - mogą być przyjęte osoby posiadające dyplom licencjata w tej specjalności, które przystąpią do konkursu dyplomów licencjackich oraz rozmowy kwalifikacyjnej.

- Oddział Zdrowia Publicznego specjalność: medycyna ratunkowa lub ogólna zaoczne studia drugiego stopnia - mogą być przyjęte osoby posiadające dyplom licencjata, które przystąpią do konkursu ocen dyplomów licencjackich oraz rozmowy kwalifikacyjnej.

- Techniki Dentystyczne – niestacjonarne studia pierwszego stopnia:

- wieczorowe studia pierwszego stopnia - mogą być przyjęte osoby, które przystąpiły do kwalifikacji na studia stacjonarne na tym kierunku w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi w roku 2007.

- zaoczne studia pierwszego stopnia – mogą być przyjęte osoby, które przystąpiły do konkursu dyplomów technika dentystycznego.

Na Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa:

- pielęgniarstwo/położnictwo studia wieczorowe pierwszego stopnia – mogą być przyjęte osoby, które brały udział w kwalifikacji na studia stacjonarne na ten sam kierunek w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi w roku 2007.

- pielęgniarstwo/położnictwo studia zaoczne drugiego stopnia – mogą być przyjęte osoby posiadające dyplom licencjata pielęgniarstwa/położnictwa, które przystąpią do konkursu ocen dyplomów licencjackich oraz egzaminu testowego z pielęgniarstwa klinicznego.

- pielęgniarstwo/położnictwo studia zaoczne pierwszego stopnia - tzw. „studia pomostowe” mogą być przyjęte osoby posiadające świadectwo maturalne oraz dyplom pielęgniarstwa/położnej, które przystąpią do egzaminu ustnego.

Informacje ogólne

W roku 2007 na studia w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi kandydowało 9 766 osób (8 408 studia stacjonarne i 1 358 studia niestacjonarne).

Liczba osób przyjętych na studia: 2 734

- dzienne (stacjonarne) – 1 487 (oraz 138 osób na Oddział Studiów w Języku Angielskim)
- wieczorowe (niestacjonarne) – 340
- zaoczne (niestacjonarne) – 767

W roku akademickim 2007/2008 w UM w Łodzi studiowało 7 851 osób:

- dzienne – 5 202
- wieczorowe – 919
- zaoczne – 1 730

Największym zainteresowaniem cieszyły się kierunki:

- kosmetologia – studia dzienne – 23,52 osoby na jedno miejsce
- lekarsko – dentystyczny – 12,11 osoby na jedno miejsce
- farmacja – 12,30 osoby na jedno miejsce

Liczba studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2007/2008 – 2 714 osób:

- jednolite magisterskie – 796 osób
- licencjackie (I stopnia) – 1 035 osób
- uzupełniające magisterskie (II stopnia) – 883 osoby

Liczba kandydatów i osób przyjętych na I rok

Wydział	Oddział	Kierunek	Studia	Liczba kandydatów	Liczba studentów
Farmaceutyczny	Medycyna Laboratoryjna	Analityka medyczna	magisterskie	340 (dz)	40 (dz)
Farmaceutyczny		Farmacja	magisterskie	1 480 (dz) 99 (w)	123 (dz) 59 (w)
Farmaceutyczny	Kosmetologia	Kosmetologia	I i II stopnia	766 (I st. dz) 51 (I st. w) 102 (I st. z) 36 (II st. dz) 95 (II st. z)	33 (I st. dz) 46 (I st. w) 54 (I st. z) 36 (II st. dz) 73 (II st. z)
Fizjoterapii		Fizjoterapia	I i II stopnia	441 (I st. dz) 44 (I st. w) 88 (II st. dz) 101 (II st. z)	133 (I st. dz) 28 (I st. w) 74 (II st. dz) 69 (II st. z)
Lekarski		Lekarski	magisterskie	1727 (dz) 282 (w)	234 (dz) 73 (w)
Lekarsko-Dentystyczny		Lekarsko-dentystyczny	magisterskie	954 1 679 (w)	94 29 (w)
Nauk o Zdrowiu	Zdrowie Publiczne	Zdrowie Publiczne	I i II stopnia	100 (I st. dz) 152 (II st. z)	46 (I st. dz) 134 (II st. z)
Nauk o Zdrowiu	Zdrowie Publiczne	Dietetyka	I stopnia	248 (dz) 62 (z)	29 (dz) 36 (z)
Nauk o Zdrowiu	Zdrowie Publiczne	Filozofia	I stopnia	51 (dz)	36 (dz)
Nauk o Zdrowiu	Zdrowie Publiczne	Socjologia	I stopnia	253 (dz) 26 (z)	43 (dz) 21 (z)
Lekarsko-Dentystyczny		Techniki dentystyczne	I stopnia	178 (dz) 40 (w) 23 (z)	32 (dz) 22 (w) 20 (z)
Nauk o Zdrowiu		Ratownictwo medyczne	I i II stopnia	166 (I st. dz) 6 (I st. w) 166 (I st. z) 70 (II st. dz) 118 (II st. z)	72 (I st. dz) 6 (I st. w) 120 (I st. z) 56 (II st. dz) 109 (II st. z)

Pielęgniarstwa i Położnictwa		Pielęgniarstwo	I i II stopnia	269 (I st. dz)	138 (I st. dz)
				169 (p. dz)	48 (p. dz)
				63 (II st. dz)	59 (II st. dz)
				58 (p. z)	47 (p. z)
				167 (II st. z)	103 (II st. z)
Pielęgniarstwa i Położnictwa		Położnictwo	I i II stopnia	170 (I st. dz)	138 (I st. dz)
				37 (p. dz)	20 (p. dz)
				23 (II st. dz)	17 (II st. dz)
				12 (I st. w)	9 (I st. w)
				22 (p. z)	20 (p. z)
Wojskowo-Lekarski		Lekarski	magisterskie	983 (dz)	100 (dz)
				282 (w)	73 (w)
Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego		Biotechnologia	I stopnia	233 (dz)	43 (dz)
				39 (z)	21 (z)

Objaśnienia: dz – studia dzienne, w – studia wieczorowe, z – studia zaoczne, p – studia tzw. „pomostowe”.

Aktualna liczba kierunków studiów – 16, w tym 2 nowe kierunki studiów I stopnia:

- biotechnologia
- socjologia.

Immatrykulacja

WYDZIAŁ	STUDENCI
Farmaceutyczny	Maria Sobczyk Maria Krysiak Anna Malinowska Agnieszka Jankowska
Fizjoterapii	Alicja Adameczyk Paula Duraj Zuzanna Sobańska Adrian Soberka
Lekarski	Przemysław Bielak Adam Krysiak Anna Rydzewska Ernest Bobeff
Lekarsko-Dentystyczny	Jędrzej Gawrys Marta Żęcin Maciej Fronc Rafał Marczyński
Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego	Agata Mory Karolina Grzywnowicz Magda Lewandowska Magdalena Burbo
Nauk o Zdrowiu	Marta Paszkiewicz Hanna Bartkowiak Anna Świerczyńska Dominik Pardej Martyna Marczak
Pielęgniarstwa i Położnictwa	Beata Gałuszka Anna Rogala Sylwia Krzysztofik Anna Mesjasz
Wojskowo-Lekarski	Michał Chojecki Paweł Fijałkowski Zofia Worach Anna Zielińska

Studenci

Wydział	Liczba studentów
Farmaceutyczny	1 468
Fizjoterapii	640
Lekarsko-Dentystyczny	633
Lekarski	1 367
Nauk o Zdrowiu	1 468
Pielęgniarstwa i Położnictwa	1 358
Wojskowo-Lekarski	856 (w tym 263 studia anglojęzyczne)
Nauk Biomedycznych i Kształce- nia Podyplomowego	61

W roku akademickim 2007/2008 wprowadzono 4 nowe kierunki na studiach podyplomowych:

- orzecznictwo lekarskie i ubezpieczenia;
- farmakoekonomika i zarządzanie w ochronie zdrowia;
- opieka farmaceutyczna;
- oraz bezpieczeństwo wewnętrzne.

Studia doktoranckie - stacjonarne oraz niestacjonarne - rozpoczęło 451 słuchaczy, a tej liczbie 127 nowo przyjętych doktorantów.

Liczba absolwentów w 2007 roku – 1 166

Kalendarz akademicki

I semestr	
1 X 2007	Inauguracja roku
2 X 2007	Rozpoczęcie zajęć
22 XII 2007 - 1 I 2008	Wakacje zimowe
21 I 2008 - 2 II 2008	Zimowa sesja egzaminacyjna
3 II 2008 - 10 II 2008	Przerwa semestralna
11 II 2008 - 2 III 2008	Sesja poprawkowa
II semestr	
11 II 2008	Rozpoczęcie zajęć
21 III 2008 – 25 III 2008	Wakacje wiosenne
2 V 2008, 23 V 2008	Dzień rektorski
2 VI 2008-30 VI 2008	Letnia sesja egzaminacyjna
1 VII 2008 – 31 VIII 2008	Praktyki studenckie Wakacje letnie
1 IX 2008 – 20 IX 2008	Sesja poprawkowa

Indywidualny Tok Studiów (ITS)

rok akademicki 2007/2008:

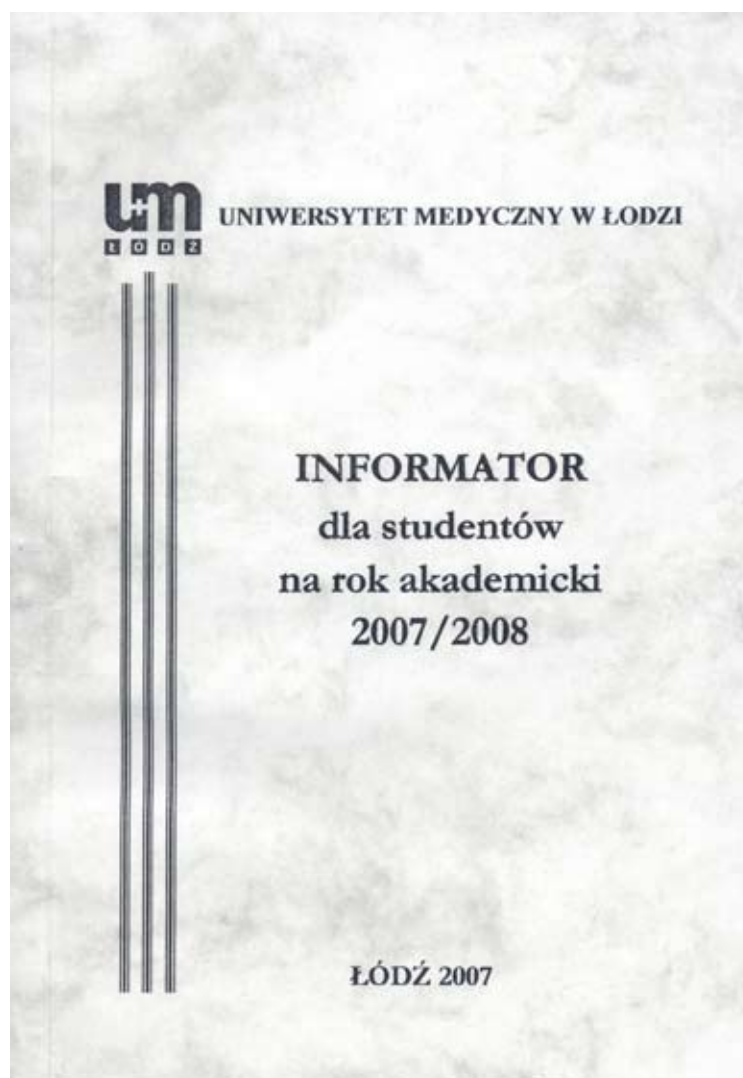
Wydział	Studenci
Farmaceutyczny	-
Fizjoterapii	6
Lekarski	124
Lekarsko-Dentystyczny	11
Nauk o Zdrowiu	5
Wojskowo-Lekarski	10
Razem	156

Studenci ITS według lat studiów

Rok studiów	Liczba studentów
III	15
IV	35
V	60
VI	46
Razem	156

Uzupełniające studia magisterskie o kierunku pielęgniarstwo (Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa) – 1 osoba.

Staż podyplomowy – 10 osób.

Program ERASMUS.**Oferta stypendialna n. rok akademicki 2007/2008**

Lp.	Nazwa uczelni	Miasto	Kierunek	Język	poziom studiów	liczba osób	okres pobytu 1 osoby	ogółem liczba miesięcy
Belgia								
1	Universitet Antwerpen	Antwerpen	lekarski	angielski	studia 2-6 rok	1	9	9
obowiązkowy 1 miesiąc kursu j. niderlandzkiego								
Holandia								
2	Universitet Maastricht	Maastricht	lekarski	angielski	studia 2-6 rok	3	5	15
3	University of Nijmegen	Nijmegen	stomatologia	angielski	studia 2-6 rok	2	5	10
wyjazd tylko w 2-gim semestrze								
Francja								
4	Universite D'Angers	Angers	farmacja	francuski	studia 2-5 rok	1	6	6
5	Universite Claude Bernard	Lyon	lekarski	francuski	stud. 2-6 rok/doktoran.	3	10	30
		Lyon	farmacja	francuski	studia 2-5 rok	1	10	10
		Lyon	stomatologia	francuski	studia 2-5 rok	1	6	6
6	Universite Henri Poincare	Nancy	lekarski	francuski	studia 2-6 rok	6	10	60
Hiszpania								
7	Universitat de Barcelona	Barcelona	stomatologia	hiszpański	stud. 2-5 rok/doktoran.	2	9	18
8	Universidad de Miguel Hernandez de Elche	Elche	lekarski	hiszpański	studia 2-6 rok	2	9	18
9	Universidad de Murcia	Murcia	lekarski	hiszpański	studia 2-6 rok	2	9	18
		Murcia	stomatologia	hiszpański	studia 2-5 rok	1	6	6
10	Universidad de Valladolid	Valladolid	lekarski	hiszpański	studia 2-6 rok	2	6	12
Finlandia								
11	University of Kuopio	Kuopio	farmacja	angielski	studia 2-5 rok	1	6	6
12	University of Oulu	Oulu	stomatologia	angielski	studia 2-5 rok	2	6	10
13	University of Tampere	Tampere	farmacja	angielski	studia 2-5 rok	2	3	6
Niemcy								
14	Humboldt-Universität zu Berlin	Berlin	lekarski	niemiecki	stud. 2-6 rok/doktoran.	1	9	9
15	Universität des Saarlandes	Homburg/ Saarland	lekarski	niemiecki	studia 2-6 rok	1	9	9
16	F.-A. Universität Erlangen-Nürnberg	Erlangen	lekarski	niemiecki	studia 2-6 rok	1	5	5
		Erlangen	stomatologia	niemiecki	studia 2-5 rok	1	5	5
17	Medizinische Hochschule Hannover	Hannover	lekarski	niemiecki	studia 2-6 rok	2	10	20
		Hannover	zdrowie públ.	niemiecki	studia 2-5 rok	1	10	10
Włochy								
18	Università degli studi di Milano	Mediolan	lekarski	angielski/ włoski	studia doktoranckie	2	4	8
Czechy								
19	Univerzita Karlova v Praze	Praga	lekarski	angielski	studia 2-6 rok	2	10	20
UK								
20	Kings College University of London	London	farmacja	angielski	studia 2-6 rok	2	5	10

Dr Urszula Kurczewska

Prof. dr hab. Daria Orszulak-Michalak

ROLA KSZTAŁCENIA W SPRAWOWANIU OPIEKI FARMACEUTYCZNEJ

W artykule 2a ustawy z dnia 10 stycznia 2008 roku o zmianie ustawy o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2008 r. Nr 47, poz. 273) wprowadzono zapis:

„ 1. Wykonywanie zawodu farmaceuty ma na celu ochronę zdrowia publicznego i obejmuje udzielanie usług farmaceutycznych polegających w szczególności na:

...7). sprawowaniu opieki farmaceutycznej polegającej na dokumentowanym procesie, w którym farmaceuta, współpracując z pacjentem i lekarzem, a w razie potrzeby z przedstawicielami innych zawodów medycznych, czuwa nad prawidłowym przebiegiem farmakoterapii w celu uzyskania określonych jej efektów poprawiających jakość życia pacjenta.”

Zapis ten jest niezmiernie istotny dla przyszłości aptekarstwa, nowego modelu apteki i jej miejsca w systemie opieki zdrowotnej. Do niedawna rola farmaceuty sprowadzała się do wydania leku w określonej postaci i dawce oraz udzieleniu informacji dotyczących dawkowania, sposobu przyjmowania, działań niepożądanych czy sposobu przechowywania preparatu. Przekazywane uwagi oraz zalecenia dotyczyły leku i wydawało się, że jest to poprawne i naturalne.

Współczesny farmaceuta uczestniczy w procesie farmakoterapii, nie tylko tradycyjnie dyspensując leki, ale praktycznie świadczy opiekę farmaceutyczną, zarówno na poziomie apteki ogólnodostępnej, jak i szpitalnej. Jest ogniwem systemu, nawet jeśli czasem obawia się tego, a niekiedy nie w pełni potrafi czy może sprostać zadaniom. Według obecnej koncepcji farmaceuta odpowiada za rozpoznanie i rozwiązywanie problemów związanych ze stosowaniem leków, aktualnych i potencjalnych, monitorowanie stanu pacjenta, ocenę wyników leczenia i ponoszonych z tego powodu kosztów oraz za prowadzenie odpowiedniej dokumentacji.

Wdrażanie nowych idei opieki farmaceutycznej wymaga wiedzy, przede wszystkim w zakresie farmacji klinicznej, promocji zdrowia, socjologii farmacji, komunikacji werbalnej, a także znajomości zasad prowadzenia dokumentacji medycznej.

Kształcenie przeddyplomowe

Programy nauczania farmacji na wydziałach farmaceutycznych uczelni medycznych są modyfikowane. Zgodnie z postulatami środowiska akademickiego i zawodowego ostatnio wprowadzone zmiany spowodowały przesunięcie nacisku z dyscyplin chemicznych na biologiczno-chemiczne i medyczne. Jednolite studia magisterskie trwają nie krócej niż 11 semestrów. Łączna liczba godzin zajęć na kierunku farmacja nie powinna być mniejsza niż 5 300 godz., w tym 3 345 godz. określonych w ramowych treściach nauczania. Treści kształcenia określane jako podstawowe zajmują 1395 godz., grupa treści kierunkowych zaś 1950 godz.

Opracowane standardy nauczania szeroko uwzględniają zagadnienia bardzo istotne dla

sprawowania właściwej opieki farmaceutycznej, jak np.: farmakologię i farmakodynamikę (210 godz.), farmakoterapię i informację o lekach (60 godz.), farmację praktyczną w aptece (60 godz.), biofarmację (45 godz.), a ponadto farmakokinetykę, ekonomikę i zarządzanie w farmacji, etykę zawodową, elementy psychologii i socjologii, prawo farmaceutyczne.

W ramach przedmiotu farmakoterapia i informacja o lekach omawiane są m.in.: zagadnienia związane z farmakoterapią wybranych schorzeń, szczególnie chorób wymagających przewlekłego leczenia, monoterapia, polipragmazja, powikłania polekowe, indywidualizacja terapii uwarunkowana wiekiem, stanami patologicznymi, czynnikami genetycznymi i środowiskowymi, monitorowanie działań niepożądanych leków, ponadto źródła pozyskiwania danych, formy przekazywania informacji, a także zasady współpracy lekarza i farmaceuty oraz farmaceuty i pacjenta. Zgodnie ze standardami przedmiot kierunkowy farmacja praktyczna w aptece obejmuje zasady dobrej praktyki aptecznej z uwzględnieniem elementów opieki farmaceutycznej (poradnictwo w zakresie samodzielnego stosowania leków, interakcje i niebezpieczeństwa związane z terapią wielolekową).

W dniu 2 lipca 2008 r. odbyła się Konferencja Dziekanów Wydziałów Farmaceutycznych w sprawie harmonizacji nauczania opieki farmaceutycznej w ramach studiów magisterskich na kierunku farmacja. W celu przygotowania studentów farmacji do wypełniania przez nich roli w systemie opieki zdrowotnej, jaką jest monitorowanie farmakoterapii pacjentów w ramach opieki farmaceutycznej, Konferencja Dziekanów przyjęła zharmonizowanie działań w zakresie nauczania opieki farmaceutycznej na studiach magisterskich na kierunku farmacja w Polsce. Harmonizacja obejmie przede wszystkim: wprowadzenie od roku akademickiego 2008/2009 do przedmiotu farmacja praktyczna w aptece zagadnień z zakresu opieki farmaceutycznej (minimum 30 godzin), przyjęcie jednolitego programu nauczania oraz opracowanie i wykorzystanie w pracy ze studentami jednolitych narzędzi dydaktycznych. Dziekani wyrazili również wolę przeprowadzenia wspólnych szkoleń dla pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy będą prowadzić zajęcia z opieki farmaceutycznej.

Programy nauczania w dużej mierze zawierają właściwe, odpowiadające współczesnej nauce treści, niezbędne przy prowadzeniu opieki farmaceutycznej. Kształcenie wymaga jednak zmian w metodyce edukacyjnej w kierunku nauczania zintegrowanego i problemowego – PBL (Problem Based Learning).

Wiele uczelni na świecie naucza w tym systemie, bądź przymierza się do wprowadzenia podobnych zmian. Uniwersytet w Maastricht, znajdujący się w czołówce uczelni holenderskich, zawdzięcza swoją renomę właśnie temu specyficznemu systemowi nauczania przejętemu od uniwersytetów amerykańskich.

PBL jest metodą uczenia się opartą na podstawie rozwiązywania określonych problemów, które stanowią punkt wyjścia dla rozpoczęcia nabywania i integracji nowej wiedzy.

Nacisk położony jest na umiejętność rozwiązywania konkretnych problemów takich, jakim trzeba będzie sprostać w przyszłości, już w pracy zawodowej. Nauka polega przede wszystkim na realizacji projektów (rozwiązywanie problemów odzwierciedlających przypadki - *case study*). Metoda w dużym stopniu przekazuje odpowiedzialność za przebieg i postępy w kształceniu w ręce studentów. Rola asystenta jest pomocnicza – to raczej moderator, nie mentor – stawia problem, projektuje sytuacje zadaniowe, stymuluje i ukierunkowuje proces uczenia się studentów. Projekty przygotowywane w ramach ćwiczeń realizowane są indywidualnie lub przez grupy 2-3 osobowe. Studenci poddają problem analizie, zbierają materiały i informacje (poszukując wiarygodnej informacji medycznej wykorzystują pakiety edukacyjne, tradycyjne źródła dydaktyczne, narzędzia elektroniczne), dokonują ich selekcji, przedstawiają rezultaty w formie prezentacji/raportu końcowego. Piśmiennictwo na temat opieki farmaceutycznej w języku polskim nie jest wystarczające, w wielu przypadkach należy posługiwać się językiem angielskim.

Nauczanie metodą PBL nie zastąpi całkowicie nauczania tradycyjnego, podstawę teoretyczną

do jego realizacji w dużej mierze zapewniają wykłady i seminaria. Jednak w tych przedmiotach, które mają charakter wiążący, zamykający dla danego zagadnienia czy nawet studiów jako całości, PBL może mieć ogromne znaczenie. Opieka farmaceutyczna jest znakomitym modelem do wprowadzenia nauczania takiego typu - zintegrowanego i problemowego.

Szkolenie podyplomowe

- Specjalizacje farmaceutyczne

Obowiązujące programy specjalizacji farmaceutycznych, zarówno podstawowej jak i uzupełniającej, ujmują opiekę farmaceutyczną jako podstawowe zadanie farmaceutów pracujących w aptekach ogólnodostępnych i szpitalnych.

Moduły opieki farmaceutycznej realizowane są w formie wyraźnie wyodrębnionych kursów. Celem szkoleń jest optymalizacja farmakoterapii, prowadząca do wydłużenia życia i poprawy jego jakości, przy możliwie najkorzystniejszych ekonomicznie relacjach. Czas trwania kursu wynosi w programie specjalizacji w farmacji aptecznej – podstawowej 55 godz., uzupełniającej 25 godz., w programie specjalizacji w farmacji klinicznej odpowiednio - 30 godz. i 15 godz. Wskazówki dotyczące realizacji programu sugerują wprowadzenie metod aktywizujących, jako dominującej formy prowadzenia zajęć, a więc obok wykładów odbywają się seminaria i warsztaty. Zakres uzyskiwanej wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych jest bardzo szeroki. Obejmuje udział farmaceuty w farmakoterapii, we wszelkich możliwych aspektach, a przede wszystkim: opiekę farmaceutyczną w schorzeniach przewlekłych, poradnictwo w samoleczeniu, promocję zdrowia i edukację zdrowotną w celu ograniczenia czynników ryzyka, naukę prawidłowego stosowania urządzeń pomiarowych oraz dozujących leki, w opiece szpitalnej również – indywidualizację dawkowania oraz strategię ciągłej opieki farmaceutycznej (opieka nad pacjentem także po powrocie ze szpitala do miejsca zamieszkania). Zaliczeniem w przypadku specjalizacji w farmacji aptecznej jest kolokwium polegające na rozwiązaniu problemu w formie pisemnej lub ustnej, w przypadku specjalizacji w farmacji klinicznej test oraz przedstawienie danego zagadnienia w formie ustnej.

- Szkolenia ciągle farmaceutów

Zgodnie z wymogami ustawy Prawo farmaceutyczne (Dz.U.z 2001 r., Nr 126, poz.1381, z późn. zm.), farmaceuci zobowiązani są do podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez uczestniczenie w szkoleniu ciągłym celem aktualizacji wiedzy i doształcania w zakresie nauk farmaceutycznych. Ramową tematykę, formy szkoleń, sposób ich organizacji, liczbę uzyskiwanych punktów edukacyjnych określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie ciągłych szkoleń farmaceutów zatrudnionych w aptekach i hurtowniach farmaceutycznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 132, poz. 1238, z późn. zm). Organizatorami szkoleń mogą być akredytowane jednostki szkolące bądź podmioty, które podpisały z jednostką szkolącą umowy, określające zasady współpracy w zakresie prowadzenia wybranych form szkoleń ciągłych. Szkolenia realizowane są w pięcioletnich okresach rozliczeniowych, zwanych edukacyjnymi. Należy w tym czasie zdobyć 100 punktów edukacyjnych, przy czym co najmniej 50 z nich musi być uzyskane w wyniku ukończenia kursów specjalizacyjnych, bądź innych, realizowanych metodą wykładów lub internetowych programów edukacyjnych.

Programy kursów realizowanych w ramach szkolenia ciągłego farmaceutów również szeroko uwzględniają opiekę farmaceutyczną, uaktualniają i pogłębiają wiedzę w zakresie działania leków, ich skuteczności i bezpieczeństwa stosowania. Wykładowcami są farmaceuci, lekarze, farmakolodzy, farmakolodzy kliniczni. Ogrom przekazywanej wiedzy wymaga umiejętności wyboru zagadnień, odpowiedniego ich przekazania i zastosowania właściwych, w tym aktywizujących, metod nauczania.

Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego (<http://www.cmkp.edu.pl>) zaleciło do realizacji w ramach szkoleń ciągłych z zakresu opieki farmaceutycznej tematy:

- Podstawy opieki farmaceutycznej.
- Opieka farmaceutyczna dla pacjentów z cukrzycą.
- Opieka farmaceutyczna w nadciśnieniu tętniczym.
- Opieka farmaceutyczna: astma i przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP).
- Opieka farmaceutyczna: geriatrya.

Poniżej podano program jednego z kursów realizowanych w ramach szkoleń ciągłych przez Wydział Farmaceutyczny UM w Łodzi.

Kurs: Opieka farmaceutyczna: geriatrya.

Cel kursu: Uaktualnienie i pogłębienie wiedzy o wpływie wieku na działanie leków. Przygotowanie farmaceutów do prowadzenia opieki farmaceutycznej skierowanej do pacjentów w starszym wieku.

Zakres wiedzy będącej przedmiotem kursu:

1. Problemy socjo-demograficzne w Polsce i na świecie. Znaczenie gerontologii i geriatryi.
2. Fizjologiczne mechanizmy procesów starzenia. Konsekwencje zmian fizjologicznych w poszczególnych układach organizmu.
3. Odrębności farmakoterapii u osób w starszym wieku.
4. Choroby najczęściej występujące u osób w starszym wieku. Wpływ wieku na losy leków w organizmie. Wielochorobowość. Polipragmazja. Leki o zwiększonym ryzyku wystąpienia powikłań, interakcje i działania niepożądane leków. Dawkowanie leków u osób starszych.
5. Komunikacja z osobą starszą. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów lekowych występujących u ludzi w starszym wieku.
6. Promocja zdrowia u osób starszych.

Wykładowcy: farmaceuta, lekarz

Czas zajęć: 7 godz.

Wiedza i umiejętności wynikowe:

- Umiejętność określania wpływu zmian fizjologicznych na sposób prowadzenia farmakoterapii u osób starszych.
- Poznanie zasad i środków ostrożności, które powinny być przestrzegane w czasie prowadzenia farmakoterapii osób w starszym wieku.
- Umiejętność wykrycia i rozwiązania najczęstszych problemów lekowych występujących u osób starszych.

Forma sprawdzianu: sprawdzian testowy

W prowadzeniu zajęć na kursach pomocne mogą być przewodniki metodyczne opracowane przez EuroPharm Forum pod auspicjami WHO, zawarte w programie Zdrowie dla wszystkich- np. program *Opieka diabetologiczna – Pharmadiaß*, czy program wspomagania przez farmaceutę leczenia nadciśnienia.

Zjazdy, konferencje, sympozja

Opieka farmaceutyczna jest tematem wielu wykładów, komunikatów i posterów prezentowanych na zjazdach Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego i spotkaniach organizowanych przez samorząd aptekarski – Naczelną i Okręgowe Izby Aptekarskie. Konferencje upowszechniają ideę opieki farmaceutycznej wśród farmaceutów, ukazują relacje pomiędzy opieką a innymi dziedzinami praktyki farmaceutycznej, porządkują hierarchię zagadnień, integrują środowisko.

Dla właściwego wdrażania opieki farmaceutycznej ważne jest utrzymywanie kontaktów z Pharmaceutical Care Network Europe.

Istotna jest stała współpraca uczelni z Polskim Towarzystwem Farmaceutycznym i samorządem, tematy spotkań powinny być konsultowane i akceptowane przez środowisko farmaceutyczne.

Prof. dr hab. Mieczysław Gałuszka

Mgr Maria Pędziwiatr

MIĘDZYUCZELNIANA KATEDRA NAUK HUMANISTYCZNYCH

Na podstawie art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym oraz uchwał Senatów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi i Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie dnia 15 kwietnia 2005 r. została zawarta umowa o współpracy i utworzeniu Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych przy Wydziale Nauk o Zdrowiu naszej uczelni. Umowę podpisali JM Rektor UM w Łodzi prof. dr hab. Andrzej Lewiński oraz JM Rektor UKSW Ks. prof. dr hab. Roman Bartnicki. Współpraca obejmuje prowadzenie studiów licencjackich, magisterskich uzupełniających, studiów podyplomowych i kursów specjalistycznych z filozofii, socjologii, psychologii oraz nauk o rodzinie, a także badań naukowych w zakresie w/w dziedzin wiedzy.

W skład międzyuczelnianej jednostki wchodzi następujące zakłady:

- ◆ Zakład Etyki i Filozofii Medycyny
- ◆ Zakład Socjologii
- ◆ Zakład Psychologii Lekarskiej
- ◆ Zakład Nauk o Rodzinie
- ◆ Zakład Pedagogiki – od listopada 2005
- ◆ Zakład Prawa Medycznego – od grudnia 2006

Kierownictwo Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych zostało powierzone dr. hab. n. hum. prof. UM Mieczysławowi Gałuszce.

Kierownicy Zakładów MKNH:

- Zakład Etyki i Filozofii Medycyny - dr. hab. n. hum. prof. UM Kazimierz Szewczyk
- Zakład Psychologii Lekarskiej - dr. hab. n. med. prof. UM Alina Borkowska
- Zakład Socjologii - dr. hab. n. hum. prof. UM Mieczysław Gałuszka.
- Zakłady: Nauk o Rodzinie, Pedagogiki oraz Prawa Medycznego – nie mają jeszcze mianowanych kierowników.

W obecnej prezentacji Katedry będzie opisana szerzej działalność dydaktyczna i naukowa oraz zarysowane sylwetki pracowników tworzących Zakład Etyki i Filozofii Medycyny, największej, najstarszej i organizacyjnie “okrzepłej” jednostki w strukturze MKNH. Przedstawiona zostanie także nowa oferta edukacyjna studiów humanistycznych w naszej Uczelni. Pozostałe Zakłady wchodzące w skład MKNH znajdują się jeszcze w trakcie reorganizacji i rozwoju, toteż informacja o nich znajdzie się w następnych numerach Kronikarza.

Historia i terażniejszość Zakładu Etyki i Filozofii Medycyny

Zakład Etyki i Filozofii Medycyny powołany Uchwałą Senatu Akademii Medycznej w listopadzie 1991 roku i do września 2002 roku pozostawał w strukturach organizacyjnych Katedry Psychiatrii Wydziału Lekarskiego, w październiku 2002 włączony do Katedry Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej Wydziału Nauk o Zdrowiu, od kwietnia 2005 roku funkcjonuje w ramach Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych.

W roku akademickim 2006/2007, łącząc potencjał naukowy i doświadczenie dydaktyczne naszej Uczelni oraz Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW, Zakład Etyki i Filozofii Medycyny rozpoczął studia I stopnia na kierunku filozofia o dwóch specjalizacjach: etyka i bioetyka.

Jest to pierwsza w Polsce oferta studiów humanistycznych na uczelni medycznej, odpowiadająca zapotrzebowaniu współczesności na głęboką refleksję filozoficzną i teologiczną w obszarze nauk medycznych i systemów zdrowia publicznego. Dynamiczny rozwój biomedycyny i jej stechnicyzowanie wywołuje ożywione dyskusje medialne i wzmaga oczekiwanie społeczeństw na podkreślenie humanistycznego wymiaru zdrowia, choroby, cierpienia i śmierci. W ramach studiów został położony szczególny akcent na zbliżenie dwóch paradygmatów uprawiania medycyny: biomedycznego i humanistyczno-społecznego.

Absolwent studiów zawodowych na kierunku filozofia otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Podczas studiów powinien posiadać wiedzę teoretyczną i umiejętności w zakresie przedmiotów kształcenia ogólnego i przedmiotów podstawowych stanowiących fundament wykształcenia filozoficznego: historii filozofii, logiki i etyki. Przedmioty kierunkowe i specjalizacyjne mają zapoznać studentów z podstawowymi problemami wynikającymi z dynamicznego rozwoju nauk medycznych oraz ukazać jego wpływ na egzystencjalną samowiedzę jednostek i na życie społeczne. Celem nauczania jest dostarczenie: 1) ram pojęciowych z zakresu filozofii i bioetyki, w ich kulturowym umocowaniu, niezbędnych do interpretacji zachowań ludzi w zdrowiu, chorobie i śmierci, 2) wiedzy praktycznej pomagającej rozstrzygać dylematy moralne, generowane przez rozwój współczesnej biomedycyny.

Absolwenci studiów humanistycznych na uczelni medycznej otrzymają rzetelne przygotowanie pozwalające na profesjonalne włączenie się w dyskurs bioetyczny, uczestnictwo w promocji wiedzy biomedycznej i bioetycznej oraz humanizację systemów opieki zdrowotnej. Będą mogli podejmować pracę zawodową w szkolnictwie (zwłaszcza medycznym różnych szczebli), organizacjach i instytucjach medycznych (np. komisje bioetyczne) oraz w placówkach kulturalnych i środkach masowego przekazu. Absolwenci specjalizacji Etyka będą mieli ponadto przygotowanie do pracy w szkolnictwie nie medycznym oraz w placówkach doskonalących nauczycieli.

Działalność naukowa Zakładu

Prace statutowe: „Śmierć w medycynie, jako problem etyczny, metodologiczny”, „Bioetyka w Polsce – jej specyfika, tradycja i perspektywy rozwojowe”.

Ekspertyzy zrealizowane dla Ministerstwa Zdrowia: „Bioetyka wobec aborcji i eutanazji jako działań w stanach granicznych ludzkiego życia”; „Przemiany relacji lekarz-pacjent w okresie reformy służby zdrowia w Polsce”; „Moralne podstawy sprawiedliwej medycyny troski”.

Prace własne zrealizowane: lek. med. Anna Alichniewicz „*Spór liberalizmu i komunitaryzmu i jego implikacje dla medycyny stanów terminalnych*”; prof. dr hab. Mieczysław Gałuszka „*Semiotyczne i aksjologiczne aspekty recepcji kultury symbolicznej: przykład serialu telewizyjnego*”; prof. dr hab. Mieczysław Gałuszka „*Etyczne i socjologiczne aspekty funkcjonowania medycyny w warunkach reformy polskiej służby zdrowia*”; mgr Maria Pędziwiatr „*Myśl etyczna polskiej szkoły filozofii medycyny*”; mgr Maria Pędziwiatr „*Kodeksy etyczne i deontologiczne zawodów medycznych od XIX w. do współczesności*”; dr Anna Szczęсна „*Spór o realizm we współczesnej filozofii moralności*”.

Prace własne w trakcie realizacji: dr Waldemar Kwiatkowski „*Antropologia i medycyna. Wpływ antropologii filozoficznej na rozwój idei antropologicznej medycyny*”.

Dydaktyka

Filozofia – stacjonarne studia licencjackie.

„Etyka i deontologia lekarska” dla studentów III. r. Wydziału Lekarskiego ;

IV. r. Lekarsko-Dentystycznego; III. r. Wyższych Studiów Zawodowych Technik Dentystycznych.

„Etyka i deontologia medycyny” dla I. r. Ratownictwa Medycznego.

„Historia filozofii” dla II. r. Wydziału Lekarskiego, Wojskowo-Lekarskiego i II. r. Wydziału Farmacji.

„Filozofia i podstawy etyki” dla I. r. Wydziału Pielęgniarstwa i I. r. Położnictwa; I. r. Oddziału Zdrowia Publicznego; I-go r. Ratownictwa Medycznego.

„Etyka zawodowa” dla V. r. Oddziału Medycyny Laboratoryjnej, II. r. Studiów Kosmetycznych.

„Filozofia” dla I. r. Oddziału Kosmetyologii.

„Filozofia” dla II. r. Studium Doktoranckiego UM. i dydaktyczny
„Bioethics” dla studentów studiów anglojęzycznych.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni

Prof. dr hab. n. hum. Artur Andrzejuk - prof. UKSW – kierownik Katedry Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej UKSW. Studia na Wydziale Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie w zakresie historii Kościoła. Kierunki badań: historia filozofii; klasyczna teoria człowieka; etyka zawodowa. Praca doktorska: „*Związek uczuć i sprawności w Summa Theologiae św. Tomasza z Akwinu*” (ATK 1993). Rozprawa habilitacyjna „*Prawda o dobru. Problem filozoficznych podstaw etyki tomistycznej*” (UKSW 2001). Autor monografii: „Niepełnosprawność. Aspekty teologiczne” [współautor M. Gogacz] (Wydawn. Pallotinum); „Człowiek i decyzja” (Wydawn. „Navo”); „Słownik terminów. Św. Tomasz z Akwinu”, *Summa Teologiczna*” (Warszawa-Londyn Wydawn. Veritas/Navo); „Filozofia moralna w tekstach Tomasza z Akwinu” (Wydawn. Navo); „Małe vademecum tomizmu. Wypisy z ksiąg filozoficznych Tomasza z Akwinu” (Warszawa-Londyn Wydawn. Veritas/Navo); „Prawda o dobru. Problem filozoficznych podstaw etyki tomistycznej” (Wydawn. UKSW), „Człowiek i dobro” (Wydawn. Navo); „Istnienie i istota. Wstęp do filozofii bytu Tomasza z Akwinu” (Wydawn. Navo). Publikacje w pracach zbiorowych: „Nauka o polityce”; „Etyka zawodu wojskowego”; „Zagadnienie etyki zawodowej”; „Wolność jako wartość i problem edukacyjny”; „Wydział Filozofii Chrześcijańskiej na Akademii Teologii Katolickiej”; „Człowiek i media”; „Polska filozofia powojenna”; „Podstawy tomistycznego rozumienia człowieka”. Członkostwo Naukowego Towarzystwa Tomistycznego, od 1996 Rady Programowej Polskiego Radia S.A. Od 2001 roku rzeczoznawca Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu do wydawania opinii wychowawczych kwalifikujących programy do użytku szkolnego (z rekomendacji MEN).

Prof. dr hab. n. hum. Janina Buczkowska – prof. UKSW. Studia na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Kierunki badań: semiotyka, filozofia języka, teoria informacji, teoria systemów, filozofia nauki, bioetyka. Praca doktorska „*Funkcje znaku a przepływ informacji*” (ATK 1989). Rozprawa habilitacyjna „*Systemowe rozumienie języka*” (UKSW 2003). Książki: (Wydawn. UKSW) - „Systemowe rozumienie języka”; „Stwarzanie i ewolucja” (wspólnie z Anną Lemańską). Publikacje w pracach zbiorowych: Wydawn. UKSW - „Myśl filozoficzna Księdza Profesora Kazimierza Kłósaka”; „Filozoficzne i naukowo-przyrodnicze elementy obrazu świata”. Kilkanaście publikacji w „*Studiach Semiotycznych*” i „*Studia Philosophie Christianae*”.

Ks. dr n. hum. Grzegorz Bugajak – adiunkt UKSW. Studia teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym w Łodzi i na Wydziale Teologicznym ATK, filozoficzne - na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej ATK, fizyka - na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Kierunki badań: filozofia przyrody, filozofia nauki. Praca doktorska „*Epistemologiczny status koncepcji Wielkiego Wybuchu i jej filozoficzne implikacje*” (ATK 1999). Współredaktor prac zbiorowych: Wydawn. UKSW - „Między filozofią przyrody a ekofilozofią”; „Filozoficzne i naukowo-przyrodnicze elementy obrazu świata” [z A. Latawiec] (wydawnictwo cykliczne od 2000); „W poszukiwaniu istoty życia”; „Myśl filozoficzna Księdza Profesora Kazimierza Kłósaka – w XX rocznicę śmierci”. Sekretarz redakcji „*Studia Philosophie Christianae*”.

Dr Marzena Karwowska - adiunkt UM. Studia filologia polska na Uniwersytecie Łódzkim. Kierunki badań: antropologia filozoficzna ze szczególnym uwzględnieniem mitokrytyki i antropologicznych struktur wyobraźni. Praca doktorska: „*Prapamięć uśpiona – symboliczne manifestacje żywiołu ziemi w wyobraźni poetyckiej Bolesława Leśmiana*” (UŁ 2005). Książki: „Prapamięć uśpiona – świat wyobrażeń Bolesława Leśmiana”. Publikacje w pracach zbiorowych: „Ejdetyczna koncepcja słowa – w kręgu estetyki Bolesława Leśmiana” w *Sztuka i Filozofia*; „Estetyka żywiołu ziemi w twórczości Bolesława Leśmiana”; „Le potentiel erotique de la terre: representations symboliques dans l’oeuvre de Bolesław Leśmian” w *Les Nouveaux Cahiers Franco-Polonais*; „Pierre Teilhard de Chardin – msza na ołtarzu Ziemi” w *Alchimie Française*; „W kręgu magii i śmierci – proza Julesa Supervielle’a” w *Le Journal*; „Symbole Apokalipsy św. Jana” w *Fraza*. Członkostwo Centre de Recherche sur l’Imaginaire.

O. prof. dr hab. n. hum. Paweł Mazanka CSsR – prof. UKSW. Studia teologiczne w Wyższym Seminarium Ojców Redemptorystów w Tuchowie, filozoficzne - na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Kierunki badań: metafizyka klasyczna, filozofia Boga, filozofia

religii, fenomenologia religii, problemy współczesnej sekularyzacji i sekularyzmu. Praca doktorska „Bernharda Weltego rozumienie religii w świetle jego filozofii religii” (KUL 1994). Rozprawa habilitacyjna „Źródła sekularyzacji i sekularyzmu w kulturze europejskiej” (KUL 2003). Monografie: „W kierunku religijności autentycznej. Bernharda Weltego filozofia religii”; „Źródła sekularyzacji i sekularyzmu w kulturze europejskiej”. Redaktor monografii: „Studia z filozofii Boga, religii i człowieka”; „Co daje współczesnemu człowiekowi studium filozofii klasycznej” [współred. M. Mylik]; „Filozoficzne orientacje w wyborze sensu życia” [współred. M. Mylik]. Publikacje w pracach zbiorowych: Wydawn. UKSW – „Wydział Filozofii Chrześcijańskiej na Akademii Teologii Katolickiej 1954-1999”; „Studia z filozofii Boga, religii i człowieka”; „Filozofia i teologia w życiu człowieka”; „Myśl filozoficzna Księdza Profesora Kazimierza Kłósaka”. Autorstwo kilku haseł do „Powszechnej encyklopedii filozofii” Wydawn. KUL. Członkostwo: Komisji Języka Religijnego przy PAN; Polskiego Towarzystwa Filozoficznego; Polskiego Towarzystwa Tomasza z Akwinu (Oddział Societe Internazionale Tommaso d’Aquino).

Prof. dr hab. n. hum. Stanisław Andrzej Porębski – prof. UKSW. Studia filozoficzne na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Kierunki badań: mediewistyka, filozofia polskiego średniowiecza i jej miejsce w filozofii europejskiej, paleografia łacińska, edytorstwo tekstów Jakuba z Paradyża. Praca doktorska „Próba systematyzacji literackiej i doktrynalnej spuścizny naukowej Jakuba z Paradyża” (ATK 1976). Rozprawa habilitacyjna „Jakub z Paradyża. Poglądy i teksty” (UKSW 1996). Książki: Wydawn. UKSW – „Jakub z Paradyża. Poglądy i teksty”; „Paleografia łacińska. Podręcznik dla studentów”. Redakcje monografii i prace translatorskie: „Nowe życie w Chrystusie”; „Jakub z Paradyża. O myślach i ich jakości” w „700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna XII-XV wieku” (tłum. z j. łac.); „Jakub z Paradyża. Opuscula inedita”; „Jakub z Paradyża. Wybór tekstów dotyczących reformy Kościoła”. Członkostwo Société Internationale Pour L’Étude de la Philosophie Médiévale. Redaktor naczelny *Textus et Studia Historiam Theologiae in Polonia Excultae Spectantia*.

Ks. dr hab. n. hum. Zbigniew Sareło – prof. UKSW. Studia teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym SAC w Ożarowie Maz., studia teologiczne - w ATK w Warszawie. Praca doktorska „Leczniczy charakter sakramentu pokuty w świetle najnowszych dokumentów Kościoła” (ATK). Rozprawa habilitacyjna „Etyczna doniosłość doświadczenia religijnego. Studium teologiczno-moralne w świetle transcendentalnej antropologii Karla Rahnera” (UKSW). Kierunki badań: etyka społecznego komunikowania, etyka zawodowa, metaetyka, postmodernizm, etyka feministyczna. Książki: Wydawn. UKSW – „Etyczna doniosłość doświadczenia religijnego. Studium teologicznomoralne w świetle transcendentalnej antropologii K. Rahnera”; „Postmodernizm w pigułce”; „Media w służbie osoby. Etyka społecznego komunikowania”. Redakcje książek: „Postmodernizm. Wyzwanie dla chrześcijaństwa”; „Moralność i etyka w ponowoczesności”; „Etyka w szkole”; „Meandry etyki”; „Życie godnie w zmieniającym się świecie. Księga pamiątkowa ku czci ks. Prof. dra hab. Jana Pryszmonta”. Publikacje w pracach zbiorowych: „Czy jest możliwa etyka uniwersalna?”; „Postmodernizm. Wyzwanie dla chrześcijaństwa”; „Moralność i etyka w ponowoczesności”; „Dziennikarski etos”; „Płeć – kobieta – feminizm”; „Tolerancja jako wartość i problem edukacyjny”; „Etyka a prawo i praworządność”; „Teologia moralna wobec współczesnych zagrożeń”; „Naród – wolność – liberalizm”; „Etyka środowiskowa wyzwaniem XXI wieku”; „Unia Europejska. Geneza – rozwój – perspektywy”. Członkostwo Societas Ethica – European Society for Research in Ethics.

Prof. zw. dr hab. n. hum. Marek Styczyński - kierownik Katedry Filozofii Współczesnej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Łódzkiego. Studia na Wydziale Farmaceutycznym Akademii Medycznej w Łodzi oraz filozofia na Uniwersytecie Łódzkim. Kierunki badań: historia filozofii, filozofia społeczna, filozoficzna myśl rosyjska XIX w. Praca doktorska „Filozofia społeczna Aleksandra Bogdanowa” (UŁ 1983). Rozprawa habilitacyjna „Amor futuri albo eschatologia zrealizowana. Studia nad myślą Mikołaja Bierdiajewa” (UŁ 1992). Książki: Wydawn. UŁ – „Filozofia społeczna Aleksandra Bogdanowa”; „Amor futuri albo eschatologia zrealizowana. Studia nad myślą Mikołaja Bierdiajewa”; „O ideach, że złowrogie bywają. Recepcja rosyjskiej myśli filozoficzno-politycznej w Polsce po roku 1989”; „Umiłowanie przyszłości albo filozofia spraw ostatecznych. Studia nad filozofią Mikołaja Bierdiajewa”; „Włodzimierz Sołowjow. Studium osobowości filozoficznej”. Autorstwo rozdziałów w pracach zbiorowych: „Honoris Causa. Księga pamiątkowa dla uczczenia aktu nadania profesorowi Leszkowi Kołakowskiemu honorowego doktoratu Uniwersytetu Łódzkiego” (Wydawn. UŁ); przedruk w: „Puste piekło? Spór wokół ks. Wacława Hryniewicza nadziei zbawienia dla wszystkich” (Biblioteka “Więzi”); „Filozofia rosyjska wobec

problemów modernizacyjnych”; „Oblicza Wschodu w kulturze polskiej”; „W kręgu idei Włodzimierza Sołowjowa” (Wydawn. UJ); „Między reformą a rewolucją. Rosyjska myśl społeczna, filozoficzna i polityczna na przełomie XIX i XX w.“. Udział w pracach nad trójjęzycznym Leksykonem rosyjsko-polsko-angielskim, „Idee w Rosji” T. I – V pod red. prof. dr. hab. n. hum. Andrzeja de Lazari. Członkostwo Interdyscyplinarny Zespół Badań Sowieologicznych przy Instytucie Studiów Międzynarodowych UŁ, Polskie Towarzystwo Filozoficzne.

Prof. dr hab. n. hum. Kazimierz Szewczyk - prof. UM. Studia biologia ze specjalizacją mikrobiologii oraz filozofia na Uniwersytecie Łódzkim. Organizator i kierownik Zakładu Etyki i Filozofii Medycyny Akademii Medycznej (obecnie Uniwersytetu Medycznego) w Łodzi. Opracowany przez profesora Szewczyka autorski program nauczania etyki medycznej został uznany za wzorcowy przez Komisję Etyki Medycznej Polskiej Akademii Umiejętności. Kierunki badań: bioetyka, filozofia biologii, filozofia medycyny. Praca doktorska „*Biologia jako „metafizyka naukowa” na przykładzie twórczości Konrada Lorenza*” (Uniwersytet Łódzki 1985 r.). Rozprawa habilitacyjna „*Biologia i sens. Studium witalizmu Jacoba von Uexküll*” (Uniwersytet Łódzki 1995 r.). Autor podręczników: „Etyka i deontologia lekarska” (Kraków PAU); „Wychować człowieka mądrego. Zarys etyki nauczycielskiej” (PWN); „Dobro, zło i medycyna. Filozoficzne podstawy bioetyki kulturowej” (PWN). W przygotowaniu do druku w Wydawn. Nauk. PWN w 2008 roku podręcznik: „Podstawy bioetyki”. Autor zbioru prac: „Katastrofy przestrzeni. Studia z filozofii biologii i medycyny” (UM). Współautor i redaktor monografii: „Umierać bez lęku. Wstęp do bioetyki kulturowej” (PWN); „Narodziny i śmierć. Bioetyka kulturowa wobec stanów granicznych życia ludzkiego” (PWN). Autor rozdziałów w podręcznikach: T. Gościcka red. „Ćwiczenia z immunologii”; (PWN), „Medycyna i humanistyka” red. E. Waszyński i J. Barański; (Wydawn. „Astrum”), „Etyczne podstawy medycyny terminalnej. Podręcznik do zajęć medycyny ratunkowej i katastrof” (UM). Publikacje w pracach zbiorowych: „Etologia i wartości” w „*Człowiek i świat wartości*”; „Etyka medyczna i jej nauczanie” (Prace Komisji Etyki Medycznej Polskiej Akademii Umiejętności); „Jacob von Uexküll: Uniwersum życia w miejsce obiektywnego świata astronomów i fizyków” w „*Filozofia i ekologia w poszukiwaniu nowego stosunku do przyrody*” (toż w jęz. niem.); „Troska, zaufanie i sprawiedliwość jako wartości ustanawiające w etyce medycznej” w „*Medycyna i humanistyka*”; „Etyka medyczna jako etyka troski” w „*Etyczne dylematy medycyny w Chinach i Polsce*” (toż w jęz. ang. „Medical Ethics as the Ethics of Care”); „Moralne problemy śmierci i umierania” (toż w jęz. ang. „Moral problems of Death and Dying”) w „*Etyczne dylematy medycyny w Chinach i Polsce*”; „Life Human Being Between Life and Death. A dialogue between Medicine and Philosophy”; „Wo (Men) and Health in the Secondo Halfo the Twentieth Century” w „*Analecta Husserliana*”; „Troska, autonomia i sprawiedliwość jako wartości ustanawiające w etyce medycznej” w „*Komunikowanie się lekarza z pacjentem*”; „Medycyna z perspektywy bioetyki kulturowej” w „*Dylematy bioetyki*”; „Jakość życia w naukach medycznych”; „Byt i sens”; „O Réne Dubosie, jego nowej medycynie hipokratesowej i teologii Ziemi” w „*Świadomość środowiska*” („Universitas”). Autorstwo następujących haseł w „Przewodniku po literaturze filozoficznej XX wieku” PWN: Driesch Hans, Lorenz Konrad, Uexküll Jacob. Promotor 30 prac magisterskich studentek pielęgniarstwa i położnictwa UM. Członkostwo Komisji Etyki Medycznej PAU. Członek-założyciel Polskiego Towarzystwa Bioetycznego. Aktywna współpraca z czasopismem filozoficznym „*Diametros*”.

Dr n. hum. Wojciech Sztołbka – adiunkt UM. Studia na Wydziale Elektronicznym Politechniki Łódzkiej (kierunek elektronika) oraz filozoficzne na Uniwersytecie Łódzkim. Kierunki badań: etyka badań naukowych, bioetyka, etyka komunikacji i mediów, filozofia społeczna. Praca doktorska „*Etyka badań naukowych. Filozoficzna struktura problemów*”. (UŁ 1991). Książki: redakcja naukowa i przedmowa do „Księgi jubileuszowej Pani Profesor Iji Lazari-Pawłowskiej” (Wydawn. UŁ). Autorstwo rozdziałów w pracach zbiorowych: „Nacjonalizm w Europie Środkowej i Wschodniej” (tekst w jęz. ros.); „Etyka w środowisku akademickim” (Wydawn. UŁ). Tłumaczenia z jęz. niemieckiego 10 rozdziałów w książce: „Prawda moralna – dobro moralne” (1993).

Dr n. hum. Kordula Świętorzecka – adiunkt UKSW. Studia filozoficzne na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej Akademii Teologii Katolickiej. Kierunki badań: logika formalna, zastosowania logiki formalnej dla filozofii, semantyka logiczna. Praca doktorska „*Teoriomodelowa interpretacja ontologicznego argumentu Kurta Gódl*” (UKSW 1998). Książki: Wydawn. UKSW – „Wiedza i Wiara. Pisma wybrane ks. Jana Salamuchy” (wersja polskojęzyczna, red. wspólnie z J. Jadackim); toż w jęz. ang.

“Jan Salamucha. Knowledge and Faith. Collected Works”. Autorstwo rozdziałów w podręcznikach: „Filozofia/Logika. Filozofia logiczna 1994” red. J. Perzanowski i in.; „Materiały z Warsztatów Logiczno-Filozoficznych”; „Elementy logiki prawniczej. Definicje, podziały i typy argumentacji” red. E. Nieznański (Wydawn. “Juris”). Autorstwo haseł logicznych do 20 tomowej Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN. Członkostwo Polskiego Towarzystwa Logiki i Filozofii Nauki. Członkostwo Redakcji „*Studia Philosophiae Christianae*”.

Dr Joanna Turek – adiunkt UM. Studia pedagogiczne na Uniwersytecie Łódzkim oraz doktoranckie w Katedrze Etyki UŁ. Praca doktorska „*Klasyczna koncepcja dobra wspólnego a filozofia liberalizmu*” (2003 UŁ). Kierunki badań: teorie sprawiedliwości współczesnego liberalizmu; idea dobra wspólnego. Publikacje w pracach zbiorowych: „Normy etyczne – niedoceniony kapitał gospodarki wolnorynkowej” (Wydawn. UŁ); „Michaela Novaka liberalna koncepcja dobra”; „Dobro wspólne w myśli Johna Locke’a” (Wydawn. UŁ). Członkostwo Polskie Towarzystwo Filozoficzne.

Mgr Maria Ziętkowska – asystent UM. Studia filozoficzne na Uniwersytecie Łódzkim. Kierunki badań: bioetyczna problematyka starości, problematyka śmierci i umierania, alokacja środków medycznych. Publikacja: „Starość a moralna problematyka racjonowania opieki medycznej” w: „Starość i starzenie się jako doświadczenie jednostek i zbiorowości ludzkich” (Wydawn. UŁ).

Pracownicy dydaktyczni

Lek. med. Anna Alichniewicz – wykładowca UM. Studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Łodzi oraz filozoficzne na Uniwersytecie Łódzkim. Kierunki badań: tanatologia filozoficzna i bioetyczna, fenomenologia, fenomenologia cielesności, bioetyka. Otwarty przewód doktorski na UŁ „*Pojęcie dobrej śmierci w bioetyce amerykańskiej*”. Książka: „Wzorce śmierci w bioetyce amerykańskiej”. Autorstwo rozdziałów w książkach: „Umierać bez lęku. Wstęp do bioetyki kulturowej”; (wspólnie z A. Szczęsną) (PWN), „Komunikowanie się lekarza z pacjentem” (Wydawn. “Astrum”); „Medycyna i humanistyka” (Wydawn. “Astrum”); „Księga Pamiątkowa Profesora Zdzisława Kuksewicza” (Wydawn. UŁ); „Narodziny i śmierć. Bioetyka kulturowa wobec stanów granicznych życia ludzkiego” (PWN); *Life – Energies, Forces and the Shaping of Life: Vital, Existential*; „Etyczne i finansowe dylematy reformowania służby zdrowia a jej społeczny wizerunek” (Wydawn. UŁ). Redakcje książek: „Dylematy bioetyki” (wspólnie z Anną Szczęsną). Tłumaczenia z jęz. ang. (z A. Szczęsną) 5 książek z dziedziny bioetyki. Członkostwo European Society for Philosophy of Medicine and Health Care.

Dr n. hum. Waldemar Kwiatkowski – st. wykładowca UM. Studia filozoficzne na Uniwersytecie Warszawskim. Kierunki badań: filozofia hermeneutyczna, fenomenologia, antropologia filozoficzna, filozofia dialogu, bioetyka. Praca doktorska „*Prawda i logos. Głos Martina Heideggera w sporze o dialogowy charakter prawdy*” (1989). Rozdziały w monografiach: „Z zagadnień hermeneutyki i moralności”; „Fenomenologia i hermeneutyka” t. 2; „Umierać bez lęku” (PWN); „Społeczne aspekty reformowania służby zdrowia” (Wydawn. UŁ); „Komunikowanie się lekarza z pacjentem” (Wydawn. “Astrum”); „Choroba jako zjawisko społeczne i historyczne” (Wydawn. “Astrum”); „Narodziny i śmierć” (PWN); „Społeczno-ideowe aspekty medycyny i nauk przyrodniczych XVIII-XX wieku” (Wydawn. “Astrum”); „Proces modernizacji nauk przyrodniczych w historii i historiografii nauki” (Wydawn. “Astrum”); „Relacje lekarz-pacjent w aspekcie społecznym, historycznym i kulturowym” (Wydawn. “DIG”); „Oczekiwania kobiet i wobec kobiet w kulturze europejskiej i amerykańskiej” (Wydawn. “DIG”). Członkostwo Polskie Towarzystwo Filozoficzne.

Mgr Iwonna Rapallo – wykładowca UM. Studia filozoficzne na Uniwersytecie Warszawskim. Studia podyplomowe „*Dylematy prawne i moralne współczesnej medycyny*” (UW). Udział w przygotowywaniu materiałów i danych z bioetyki do badań naukowych Zakładu Opiekun Studenckiego Koła Naukowego Bioetyki Kulturowej. Asystent dydaktyczny Zakładu Etyki i Filozofii Medycyny.

Dr n. hum. Anna Szczęsna – st. wykładowca UM. Studia na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii w zakresie fizyki oraz filozoficzne na Uniwersytecie Łódzkim. Kierunki badań: filozofia nauki, filozofia moralności, bioetyka. Praca doktorska „*Problem czasu w szczególnej i ogólnej teorii względności*” (IFIS PAN 1992). Redakcje książek: „Dylematy bioetyki” (wspólnie z Anną Alichniewicz). Autorstwo rozdziałów w pracach zbiorowych: „Kształtowanie się podstaw nauki współczesnej” (WSP Częstochowa); „O nauce i filozofii nauki. Księga poświęcona pamięci Jerzego Giedymina” (Wydawn. “Humaniora”); „Z problemów lingwistyki kognitywnej. Znaczenie przekazu językowego w nauce” (WSP Częstochowa); „Umierać bez lęku” (PWN); „Filozofia – sztuka myślenia i dobro wspólne. Sposoby uczenia się i nauczania

filozofii” (WSP Częstochowa), „Komunikowanie się lekarza z pacjentem” [wspólnie z A. Alichniewicz] (Wydawn. „Astrum”); „Narodziny i śmierć. Bioetyka kulturowa wobec stanów granicznych ludzkiego życia” (PWN). Tłumaczenia z jęz. ang. (z A. Alichniewicz) 5 książek z dziedziny bioetyki. Członkostwo w komitecie redakcyjnym czasopism: „Foundations of Science”; „Justification, Truth and Belief” .

Doktorantka

Mgr Adriana Sikora - absolwentka medycyny laboratoryjnej UM. Praca doktorska w przygotowaniu: „Sposoby prezentacji moralnie kontrowersyjnych problemów medycznych w wybranych tytułach prasy polskiej w latach 1995-2005 jako czynnik edukacji zdrowotnej” – promotor prof. K. Szewczyk.

Biblioteka Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych

Mgr Maria Pędziwiatr – kustosz. Studia: filologia polska i filozofia oraz Podyplomowe Studia Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej na Uniwersytecie Łódzkim. Kierunki badań: polska szkoła historii i filozofii medycyny, kodeksy etyczne i deontologiczne zawodów medycznych, bibliografia i informacja naukowa z zakresu bioetyki. Otwarty przewód doktorski na UŁ „*Myśl etyczna polskiej szkoły filozofii medycyny*”. Publikacje w pracach zbiorowych: „Polska szkoła filozofii medycyny wobec cywilizacji technologicznej Zachodu. Implikacje etyczne” w „*Etyczne dylematy medycyny w Chinach i Polsce*” (Wydawn. UŁ); „History of Medicine in Medical Education. Retrospective and Prospective Status and Role in Europe” (Zagrzeb CMJ); „Ideal lekarza polskiej szkoły filozofii medycyny jako wzór osobowy dla lekarza rodzinnego” w „Społeczne aspekty reformowania służby zdrowia. Doświadczenia Polski i Chin” (Wydawn. UŁ). Członkostwo Polskie Towarzystwo Historyków Medycyny i Farmacji.

Biblioteka została powołana w 1991 r. jako jednostka systemu biblioteczno-informacyjnego Akademii Medycznej dla potrzeb dydaktycznych oraz naukowych Zakładu Etyki i Filozofii Medycyny. Wraz z utworzeniem Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych nastąpiło przekształcenie biblioteki zakładowej w katedralną. Jest to największa biblioteka humanistyczna naszego uniwersytetu. Księgozbiór jest systematycznie wzbogacany o literaturę niezbędną do badań naukowych i dydaktyki wszystkich nowo powołanych Zakładów Katedry. Biblioteka posiada od 1994 r. stały dostęp do Internetu i udostępnia informacje bibliograficzne z poniżej wymienionych dziedzin wiedzy.

Zbiory książkowe obejmują wydawnictwa polsko-, angielsko- i niemieckojęzyczne z następujących dziedzin: bioetyka, etyka i deontologia zawodów medycznych, historia filozofii i etyki, historia kultury (z unikalnym zbiorem pozycji tanatologicznych), religioznawstwo, historia medycyny, socjologia ogólna, socjologia kultury, socjologia medycyny, socjologia mass-mediów, komunikacja społeczna, etnologia, demografia, systemy opieki zdrowotnej, prawo medyczne, psychologia, pedagogika, dydaktyka medyczna, zdrowie publiczne, raporty OBOP i CBOS, słowniki i informatory.

Zbiory czasopism polskojęzyczne: *Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej; Archiwum Historii i Filozofii Medycyny; Edukacja Filozoficzna; Ethos RW KUL; Etyka; Filozofia Nauki; Gazeta Lekarska; Kultura i Społeczeństwo; Kwartalnik Filozoficzny; Medycyna Nowożytna; Panaceum; Pedagogika Szkoły Wyższej; Pielęgniarstwo XXI wieku; Polska Medycyna Paliatywna; Prakseologia; Prawo i Medycyna; Principia; Przegląd Filozoficzny; Przegląd Socjologiczny; Ruch Filozoficzny; Służba Zdrowia; Studia Philosophie Christianae; Studia Socjologiczne; Sztuka Leczenia; Zdrowie Publiczne; Zdrowie i Zarządzanie; Zagadnienia Naukoznawstwa.*

Anglojęzyczne: *Bioethics; Biology & Philosophy; Journal of Medical Ethics; The Hastings Center Ethics; The Journal of Medicine and Philosophy; Sociology of Health & Illness.*

Zbiory specjalne - kasety VHS z nagraniami filmowymi ilustrującymi wybrane problemy społeczne i bioetyczne: aborcja, AIDS, eksperymenty medyczne, eutanazja, klonowanie, operacje chirurgii plastycznej, SARS, transplantacje.

Sekretariat MKNH

Pani Anna Szeliłowska – st. referent administracyjny. Ukończone Studium Sekretarsko-Asystenckie. Prowadzenie sekretariatu Kursu Pedagogiczno-Dydaktycznego przy Zakładzie Pedagogiki MKNH.

Nowa oferta edukacyjna studiów humanistycznych naszej Uczelni przygotowana w Zakładzie Socjologii MKNH

Studia pierwszego stopnia na kierunku socjologia w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi mają charakter zawodowy i kończą się napisaniem pracy licencjackiej, egzaminem końcowym i uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata. Studia trwają 6 semestrów (3 lata), realizowane są w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym.

Sylwetka i kwalifikacje absolwenta: studia pierwszego stopnia na kierunku socjologia w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi realizowane są według standardów kształcenia dla tego kierunku. Proponujemy studentom profil zawodowy studiów ukształtowany poprzez wybrane przedmioty przygotowujące do profesjonalnej pracy w określonych specjalnościach. Do programu studiów włączone zostały także praktyki zawodowe trwające 140 godzin.

Absolwent studiów licencjackich w zakresie socjologii posiada następujące umiejętności:

- gromadzenia i interpretacji dokumentów urzędowych, zastanych informacji oraz danych empirycznych i formułowania na ich podstawie diagnoz dotyczących wybranych obszarów rzeczywistości społecznej, w tym szczególnie w obszarze zdrowia, choroby, pomocy socjalnej, wsparcia społecznego, bezpieczeństwa publicznego i rekreacji,
- profesjonalnego uczestniczenia w badaniach społecznych oraz komunikowania wyników analiz ich zleciendawcom i adresatom,
- potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną oraz wynikającą z empirycznych badań socjologicznych do opisu stanu świadomości społecznej i interpretacji zbiorowych i indywidualnych zachowań ludzi, w sytuacjach wymagających wsparcia i zagrażających życiu i zdrowiu ludzi,
- dysponuje wiedzą w zakresie technologii informacyjnych oraz umiejętnością wykonywania podstawowych analiz statystycznych w pakiecie SPSS lub równorzędnym,
- posługuje się przynajmniej jednym językiem obcym na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy,
- posiada wiedzę i umiejętności określone przepisami dotyczącymi zawodów, w których absolwenci tych studiów są zatrudniani, a szczególnie zawodów do jakich przygotowują specjalności.

Specjalności: socjologia medycyny, socjologia zdrowia, czasu wolnego i rekreacji, praca socjalna i bezpieczeństwo publiczne.

Socjologia medycyny

Celem specjalności jest przygotowanie do pracy w instytucjach medycznych oraz innych organizacjach zajmujących się ochroną zdrowia. Absolwent będzie mógł uczestniczyć w gromadzeniu i analizie dokumentów instytucjonalnych dotyczących zdrowia i choroby oraz podejmować analizy funkcjonowania podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych. Pozna problemy leczonych pacjentów i będzie mógł artykułować ich interesy wobec publicznej i komercyjnej opieki zdrowotnej oraz wskazywać zalecenia pod adresem programów terapeutycznych i profilaktycznych.

Absolwent studiów licencjackich w zakresie socjologii o specjalności socjologia medycyny powinien posiadać umiejętność:

- badania społecznych determinantów mających wpływ na stan zdrowia lub choroby, zwłaszcza społecznych nierówności w zdrowiu,
- badania potrzeb zdrowotnych i wzorów zachowań w zdrowiu i chorobie,
- analizy funkcjonowania i organizacji systemu opieki zdrowotnej: dostępności, jakości, użyteczności usług medycznych i sprawiedliwej alokacji środków medycznych,
- analizy fizycznego procesu starzenia się organizmu, oraz interpretacji czynników społecznych i kulturowych, jakie na ten proces wpływają,
- kodyfikacji roli wiedzy medycznej w społeczeństwie i analizy zadań personelu medycznego,
- partycypacji w programach medycznych i współpracy z personelem medycznym w celach rozwiązywania problemów zdrowotnych jednostek, grup i społeczności.

Po ukończeniu studiów tej specjalności absolwent znajdzie pracę w instytucjach administracji państwowej i samorządowej, których zadaniem jest organizacja i dystrybucja opieki zdrowotnej oraz innych medycznych instytucjach systemu opieki zdrowotnej. Absolwent znajdzie również zatrudnienie w ośrodkach badań społecznych i prognozowania zdrowotnego oraz instytucjach pomocy i opieki społecznej. Będzie mógł także pracować w strukturach społeczeństwa obywatelskiego – organizacjach

i stowarzyszeniach, reprezentując różne grupy chorych oraz użytkowników systemu opieki zdrowotnej i zabezpieczenia społecznego. Ponadto zostanie przygotowany do pracy w placówkach promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

Praca socjalna i bezpieczeństwo publiczne

Celem specjalności jest przygotowanie i wyposażenie studenta w kompetencje pozwalające na wykonywanie zadań w zakresie pracy socjalnej i bezpieczeństwa publicznego jednostek, grup i społeczności. Studia przygotowują do zawodu pracownika socjalnego w sektorze publicznym i prywatnym. Praca socjalna ma na celu usprawnienie społecznego funkcjonowania jednostek, odnowienie utraconej lub osłabionej zdolności w tym zakresie oraz zapobieganie społecznej dysfunkcji.

W programie studiów akcent położony jest na przekazanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do udzielania wsparcia społecznego i instytucjonalnego w naturalnych procesach biologicznego starzenia się człowieka, a także w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia ludzi, związanego z żywiołowymi procesami społecznymi, niebezpieczeństwami cywilizacyjnymi, sytuacjami klęsk żywiołowych.

Absolwent studiów licencjackich w zakresie socjologii o specjalności praca socjalna i bezpieczeństwo publiczne powinien posiadać:

- umiejętność udzielania pomocy osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i realizowania przez nich ról społecznych,
- umiejętność wykorzystania teorii i empirycznej wiedzy socjologicznej w praktyce pracy socjalnej, w tym szczególnie w obszarze pomocy społecznej,
- wiedzę z zakresu procedur udzielania pomocy społecznej, organizacji świadczeń usług socjalnych, budowania wysokiej jakości wsparcia społecznego,
- wiedzę z zakresu procesów starzenia się i umiejętność pracy socjalnej z osobą starszą: udzielania pomocy, organizacji świadczeń finansowych i innych, wykorzystania polityki społecznej na rzecz dobra osoby starszej,
- umiejętność wykorzystania zasobów społeczności lokalnej do rozwiązywania problemów ludzi oraz pomagania jednostkom i rodzinom w zdobywaniu środków poprawiających ich sytuację życiową,
- umiejętności prowadzenia badań i analiz socjologicznych dotyczących pomocy socjalnej i bezpieczeństwa publicznego oraz formułowania diagnoz dotyczących żywiołowych procesów w sytuacjach kryzysu i ryzyka.

Po ukończeniu studiów absolwent będzie profesjonalnie przygotowany do pracy zawodowej w zakresie pomocy społecznej i bezpieczeństwa publicznego m.in. w administracji państwowej, samorządzie lokalnym, instytucjach pomocy społecznej, zakładach opieki zdrowotnej, ośrodkach opiekuńczych, placówkach poradnictwa socjalnego, ośrodkach interwencji kryzysowej, instytucjach rynku pracy, agencjach non profit. Będzie również przygotowany do podjęcia prywatnej praktyki pracownika socjalnego.

Socjologia zdrowia, czasu wolnego i rekreacji

Specjalność przygotowuje do promowania zachowań pro zdrowotnych zgodnie z paradygmatem holistycznym i społeczno-ekologicznym modelem zdrowia. Umożliwia zdobycie kompetencji psychospołecznych potrzebnych do spojrzenia na problemy ludzi zdrowych i chorych z różnych perspektyw. W nauczaniu akcent położony jest na konieczność zmiany zachowań ludzi i popularyzację zdrowego stylu życia oraz działań podejmowanych przez jednostki i ich rodziny, w trosce o własne zdrowie. Absolwenci powinni posiadać wiedzę na temat aktywnych form spędzania czasu wolnego i różnych form rekreacji. Program propaguje zintegrowane projekty poprawy jakości życia i stanu zdrowia jednostek, grup i populacji.

Absolwent studiów licencjackich w zakresie socjologii o specjalności socjologia zdrowia, czasu wolnego i rekreacji powinien posiadać umiejętność:

- prognozowania i działania w zakresie motywowania ludzi do aktywności prozdrowotnej i fizycznej,
- kreowania nowego oblicza zdrowia publicznego i podnoszenia potencjału zdrowia na wyższy poziom,
- uczynienia zachowań prozdrowotnych łatwiejszymi i częstszymi poprzez tworzenie pozytywnych wzorów zachowań oraz organizacji działań promujących zdrowie,
- projektowania i przeprowadzania działań promocyjnych i edukacji zdrowotnej na terenie różnych instytucji zajmujących się rekreacją, turystyką, sportem,

- praktyczno-organizacyjną, dotyczącą zakresu obowiązków przewodnika medycznego, szczególnie dla chorych odwiedzających Polskę w celach leczniczych i profilaktycznych,
- budowania nowej jakości usług zdrowotnych nastawionych na kreowanie zdrowego życia.

Absolwenci uzyskują kompetencje pozwalające na zatrudnienie m.in. w zakładach opieki zdrowotnej, ośrodkach rekreacji, ośrodkach sportu, klubach fitness, ośrodkach organizacji czasu wolnego i organizacjach upowszechniających kulturę, biurach podróży, przewodnictwie zdrowotnym, organach administracji rządowej i samorządowej zajmujących się zdrowiem publicznym, rekreacją i sportem.

Prof. Mieczysław Gałuszka

Prof. Artur Andrzejuk

Ks. prof. Paweł Mazanka

Prof. Kazimierz Szewczyk

Mgr Maria Pędziwiatr

Biblioteka Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych

Anna Szeligowska

Mgr Iwonna Rapalło

Sekretariat

Kolo bioetyki

Sala wykładowa

**ABSOLWENCI UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI
W ROKU AKADEMICKIM 2007/2008**

Mgr Joanna Jakóbczyk

**DYPLOMY ABSOLWENTÓW
WYDZIAŁU FARMACEUTYCZNEGO
W ROKU AKADEMICKIM 2007/2008**

W dniu 30 maja 2008 roku w gmachu Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi przy ul. Muszyńskiego 1 odbyło się wręczenie dyplomów absolwentom kierunku farmacja.

Program:

- Hymn państwowy
- Powitanie przez Dziekana Wydziału Farmaceutycznego - prof. dr hab. Jadwigę Szymańską,
- Przemówienie Prorektora ds. Nauczania i Wychowania – prof. dr hab. Darii Orszulak-Michalak
- Wręczenie dyplomów ukończenia studiów
- Wystąpienie okolicznościowe Prezesa Okręgowej Rady Aptekarskiej – mgr Elżbiety Piotrowskiej-Rutkowskiej
- Odczytanie przyrzeczenia farmaceutycznego - prof. dr hab. Elżbieta Brzezińska
- Głos przedstawicielki absolwentów mgr Małgorzaty Dobruch
- *Gaudeamus*

Przyrzeczenie farmaceutyczne

Z głęboką cziłą i wdzięcznością przyjmuję nadany mi tytuł magistra farmacji i ślubuję uroczyście wykonywać swe obowiązki zgodnie z prawem i według najlepszej swej wiedzy oraz przestrzegać tajemnicy zawodowej.

W ciągu całego życia nie będę szczędzić trudu nad doskonaleniem się w naukach farmaceutycznych, starając się przyczynić do jak największego ich rozwoju. Będę uważać za swój obowiązek podać do wiadomości świata naukowego wszystko to, co stanowi postęp w dziedzinie wiedzy farmaceutycznej.

Ślubuję i przyrzekam, że nadaną mi godność zachowam nieskalaną i nie splamię jej nieprawością, a w postępowaniu swoim kierować się będę zawsze zasadami uczciwości i sumienności.

Salus aegroti suprem lex esto.

Wystąpienie Prezesa Okręgowej Rady Aptekarskiej

Szanowni Państwo!

Są daty, których zapomnieć nie sposób. Jestem przekonana, że absolwenci Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - rocznik 2008, zapamiętają na zawsze datę 30 maja 2008 roku, która związana jest z otrzymaniem dyplomów ukończenia studiów farmaceutycznych oraz ze złożeniem przez nich ślubowania i uzyskaniem dokumentów potwierdzających prawo wykonywania zawodu farmaceuty. Te zdarzenia są celem uroczystego spotkania, w którym uczestniczymy.

Szanowni Absolwenci!

Po złożeniu ślubowania i odebraniu prawa wykonywania zawodu farmaceuty rozpoczniecie nowy rozdział waszego życia. Rozdział bardzo ważny, gdyż związany z karierą w zawodzie aptekarza. Zapewniam Was, na progu zawodowej drogi, którą wybraliście, że jest to zawód piękny, dający satysfakcję i cieszący się społecznym uznaniem. Zawód aptekarza ma wielowiekową tradycję i obiecującą przyszłość. Nieodzownym etapem leczenia schorzeń jest farmakoterapia w zakresie, której farmaceuta i aptekarz mają kompetencje.

W trakcie staży zawodowych poznaliście aptekę i specyfikę tego miejsca. Zauważyliście jak duże znaczenie w pracy aptekarza ma kontakt z pacjentem. Od teraz, jako samodzielni aptekarze będziecie, na co dzień w kontakcie z pacjentami. To będą Wasi pacjenci. Na progu pracy zawodowej pragnę dać Wam radę, abyście byli gotowi do poświęcenia i nie szczędzili Waszym pacjentom szczerego serca. Bądźcie wobec nich spolegliwymi opiekunami, tak jak to widział humanista i filozof Tadeusz Kotarbiński.

Zawód aptekarza jest zawodem zaufania publicznego. Określa się także, że jest to zawód wolny. Te sformułowania stanowią fundamenty aptekarskiego profesjonalizmu, który cechuje się odpowiedzialnością za zdrowie pacjenta. W wykonywaniu swojej pracy aptekarz jest suwerenny. Podejmując działania, kieruje się wiedzą i wskazaniem zawodowej deontologii. Wykonywanie zawodu aptekarza wymaga utrzymania wysokiej formy zawodowej, co należy rozumieć jako nakaz ciągłego podnoszenia wiedzy i doskonalenia zawodowego.

Zawód, który wybraliście nie należy do zajęć łatwych. Ale, zapewniam, że każdy z Was wstępujących do zawodu może liczyć na wsparcie doświadczonych aptekarzy i oczekiwać pomocy z ich strony.

Szanowne Koleżanki! Szanowni Koledzy!

Przyjmując prawo wykonywania zawodu, staniacie się członkami aptekarskiego samorządu zawodowego, który jest miejscem zawodowego rozwoju. Zapraszam Was do korzystania z oferty przygotowanej przez Okręgową Izbę Aptekarską w Łodzi. Na naszym gruncie znajdziecie warunki

do osiągnięcia mistrzostwa zawodowego. Zachęcam, abyście znaleźli chęci i czas do uczestnictwa w życiu naszej Izby i do pracy społecznej na rzecz środowiska aptekarskiego.

W imieniu aptekarzy i farmaceutów witam Was z radością w aptekarskiej rodzinie.

Szanowni Państwo!

W szacownych murach Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, zebrali się wraz z absolwentami ich wykładowcy i nauczyciele zawodu oraz liczne grono aptekarzy. W dniu, który jest uwieńczeniem długich i niełatwych studiów farmaceutycznych pragnę wyrazić w imieniu samorządu aptekarskiego wdzięczność Profesorom i Nauczycielom za pracę i trud włożony w wykształcenie absolwentów. Środowisko aptekarskie przyjmuje ich do swojego grona i zapewniam, że samorząd aptekarski będzie tworzył w dostępnych nam formach warunki pogłębiania wiedzy i dalszej nauki. Przyjmujemy ich do naszego grona z wolą zapewnienia im jak najlepszych warunków rozwoju osobowości i umiejętności zawodowych.

Pragnę pogratulować rodzicom absolwentów i bliskim im osobom. Farmaceuta aptekarz w rodzinie to powód do satysfakcji i dumy.

W imieniu samorządu aptekarskiego odbiorę od Pań i Panów Magistrów ślubowanie. Akt złożenia ślubowania został ustanowiony wolą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Słowa roty ślubowania wyrażają powołanie naszego zawodu – salus aegroti suprema lex esto. Ślubującym życzę, aby w codziennej pracy farmaceuty aptekarza czerpali radość z wypełniania tej misji.

Głos przedstawicielki absolwentów mgr Małgorzaty Dobruch

*Dziękuję za wszystkie miłe słowa skierowane pod naszym adresem.
To tutaj wszystko się dla nas zaczęło.*

Spędziliśmy na tej uczelni wiele czasu, wiele razem przeżyliśmy, wiele się nauczyliśmy. Wynosimy z niej nie tylko wiedzę, ale także doświadczenie i wspaniałe chwile. Dni spędzone tutaj na zawsze pozostaną w naszej pamięci i nie raz miło je wspomnimy.

Ponieważ spotkaliśmy się tutaj wszyscy jest to dobra okazja aby podziękować całej kadrze naukowej za trud i wysiłek włożony w naszą edukację oraz okazaną serdeczność, życzliwość, zrozumienie.

Postaramy się, aby przekazaną nam wiedzę wykorzystać w jak najlepszy sposób.

O wszystkich trudach i kłopotach, które nas spotkały już nie pamiętamy.

Dziękuję Wam wszystkim za chwile spędzone razem i życzę wiele sukcesów i szczęścia zarówno w życiu, jak i w pracy. Niech się spełnią Wasze oczekiwania i marzenia.

Jeszcze raz dziękując całej kadrze, składamy symboliczne kwiaty.

Absolwenci 2007/2008 - dane statystyczne

Wydział	Kierunek	Studia	Liczba absolwentów	Oceny bardzo dobre	Prymusi	Średnia ocen
Farmaceutyczny	farmacja	magisterskie	132	3	Michał Karbownik	4,68

Mgr
Michał Karbownik

Prof. dr hab. Jan Wilczyński

**DYPLOMY ABSOLWENTÓW
ODDZIAŁU STUDIÓW W JĘZYKU ANGIELSKIM
WYDZIAŁU WOJSKOWO-LEKARSKIEGO
W ROKU AKADEMICKIM 2007/2008**

W dniu 16 czerwca 2008 roku, w sali posiedzeń Wydziału Wojskowo-Lekarskiego przy pl. Hallera 1, odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów ukończenia studiów wyższych w roku akademickim 2007/2008 absolwentom Oddziału Studiów w Języku Angielskim Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Program:

- Hymn państwowy
- Otwarcie uroczystości, powitanie gości i przemówienie JM Rektora - prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego
- Wystąpienie Prodziekana ds. Studiów w Języku Angielskim – prof. dr hab. Jana Wilczyńskiego
- Złożenie ślubowania lekarskiego
- Wręczenie dyplomów przez JM Rektora i Dziekana Wydziału Wojskowo-Lekarskiego - prof. dr hab. Jana Błaszczyka
- Przemówienia: Rektora - Elekta Uniwersytetu Medycznego - prof. dr hab. Pawła Górskiego i Prorektora ds. Jakości Kształcenia Społecznej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania, Clark University - prof. dr hab. Łukasza Sułkowskiego
- Głos przedstawiciela absolwentów – Giác T. Nguyén (Wietnam)
- *Gaudeamus*

JM Rektor - prof. Andrzej Lewiński, Prodziekan ds. Studiów w Języku Angielskim - prof. Jan Wilczyński, Prorektor ds. Rozwoju Uczelni - prof. Krzysztof Zeman, Dziekan Wydziału Wojskowo-Lekarskiego - prof. Jan Błaszczak, Dziekan Wydziału Fizjoterapii - prof. Jurek Olszewski

Rektor-Elekt UM
prof. dr hab. Paweł Górski

Prof. dr hab. Łukasz Sułkowski

**Przemówienie Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
- prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego**

***Mr Voivod,
Mr Marshal,
Mr President,
Mr Chairman,
High Senate,
Dear Graduates,
Ladies & Gentlemen!***

The Ceremony of conferring diplomas upon graduates belongs to the events of top importance at any university school, since it is associated with its basic mission, that is, training of students within held faculties. The act of diploma conferring may then be regarded as both a symbol of didactic success and the outcome of the educational process.

Simultaneously, it is our common – extending upon the Graduates, the University Authorities, Faculties and Academic Teachers – and good reason to feel utmost pride and joy. Therefore, giving you the diplomas of graduation at our University is for me, as for the Rector of this Eminent Scho-

ol, so pleasant and satisfying. My satisfaction is even higher, when I consider the fact that our diplomas will be conferred to outstanding students who, coming to us in their majority from very distant countries and regions of the World, have selected our Medical University to become the source of medical knowledge and education for their future careers.

It is also a reason to express not only our most sincere acknowledgements but also our highest appreciation of your courage and determination, as your pathway to the Diploma was not at all strewn with roses. On the contrary, it was not only associated with sweat and tears, while studying at a very difficult faculty, which medicine unquestionably is, but also with drawbacks and inconveniences, resulting from linguistic barriers and obstacles, cultural differences and, eventually, from the necessity of moving over here

for several years, leaving behind your distant mother countries and families.

There is such an English quote: “Everybody knows that it is much harder to turn word into deed than deed into Word”.

Dear Graduates! You have achieved it and the Word, once given to yourselves and to your families, has been coined by you into an outstanding Deed – you have become doctors. Thus, please, accept my Best Congratulations on behalf of the Authorities of the Medical University, the Senate and our Eminent Academic Teachers.

At the same time, I would like to dedicate my words of highest praise and complement to those of you, who have succeeded in this great effort with the highest final scores. I have a great pleasure to announce that this praiseworthy group includes:

- *Mr Shih Wei Chen from Ta-*

iwian – the average score – 4.53;

- Mr Yung-Chang Chen from Taiwan – the average score – 3.94;
- Ms Chen-Yueh Wang from Taiwan – the average score – 3.94;
- Ms Tia Chanel Towns from the United States of America – the average score – 3.92;
- Ms Meng-Hsaun Hsieh from Taiwan – the average score – 3.91.

Ladies & Gentlemen,

This is already the third graduation ceremony, gathering graduates of the Military-Medical Faculty, who have studied medicine at the Division of Medical Studies in the English Language. We established this Faculty in the academic year 2003/2004, while extending our educational offer during subsequent years of another faculty – namely of medical-dental studies. We have also been building up the environment for medical studies for foreign students. The students, who are now studying medicine at both faculties, come from several countries, mainly from the USA, Taiwan, Norway, Sweden, Canada, and Nigeria.

Consequently, more than 310 students started the academic year of 2007/2008, including more than 150, enrolled last year.

We have been making our best efforts to prepare our foreign colleagues to the responsible profession of doctor or doctor-dentist as thoroughly as it is only possible within our capacities. The pass rates for the three-step United States Medical Licensing Examinations (USMLE) have been regarded as significant criteria in the evaluation of provided teaching level at the Mother University. Thus, our priority is

to gradually but steadily increase the pass rates for USMLE for graduates of our University.

Therefore, we have been undertaking intensive efforts to make more and more extensive use of the state-of-the-art evaluation methods, applied by the National Board of Medical Examiners (NBME), which have been implementing e-learning forms, while, first of all, verifying student's knowledge in individual subjects or – in a more complex way – in theoretical curriculum of medicine, referring it to the requirements of the USMLE exams.

In the year 2007, our collaboration with the NBME grew up into a more mature shape, including the “self-assessment” examinations in 8 subjects. In 2008, we are planning to introduce such forms of NBME exams, which could replace the actual final exams, which could replace the actual final exams, at least in certain subjects.

Together with ambitious teaching programmes, the Department of medical Studies in English provides also our students with a broad and interesting offer of spending their free time in our City and country. Among others, round-tour trips are organized in Łódź, as well as to other cities and towns in Poland.

Dear Graduates!

There is such a Chinese proverb: “Knowledge is a treasure which always follows the treasurer”. I am mostly convinced that you have taken gold of the highest standard from the University Treasure of Knowledge, the gold which will be brightening up your professional pathway, adding glamour to your everyday struggle with challenges of medical profession.

You have chosen a profession, which asks for many denials in

private life, while demanding its execution to be performed with heart and soul, passion and belief in the sense of undertaken action. Medicine is both a responsible profession and a great vocation. Dag Hamarskjöld, a Swedish politician and diplomat, once defined vocation as: “Kindness is something very simple: being always at disposal to others, while never seeking for yourself”.

Dear Graduates, find yourselves at disposal to others – your Patients!

On this Great Day, so special for all of us, I would like to wish you well-being and prosperity but also many successes and satisfaction in your professional realm, as well as in private life.

Ladies & Gentlemen,

Concluding this address, I would like to thank and express my highest acknowledgment to the Authorities of the Faculty, with Dean, Prof. Jan Błaszczuk and Deputy Dean, Prof. J. Wilczyński, together with Academic Teachers and Administrative Staff, for your hard but how successful didactic work and for effective administrative management of the studies of today's Graduates.

I would like to thank very much all the Distinguished Guests of our Ceremony, first of all dedicating my words of appreciation to the representatives of diplomatic units of the countries from which our students come, for their vivid interest and assistance provided to our University with regards to English language studies.

I would like to wish all of you much health, satisfaction with your achievements and much personal prosperity.

Wystąpienie Prodziekana ds. Studiów w Języku Angielskim - prof. Jana Wilczyńskiego

Dear Students,

In just a few moments you will become our graduates – graduates of the Medical University of Łódź.

There are numerous factors in your lives that have contributed to the successful realization of this plan – the primary of which was your very choice of our University, supported by the efforts of your parents, friends and various organizations, and following it to the very end.

However, I would like to emphasize that our meeting in this, my Alma Mater, would not have been possible had it not been for the brave and persistently consistent decision of Rector Andrzej Lewiński five years ago to create the Division of Medical Studies in English at this University. Today, in this place, on behalf of myself and yours, I would like to thank him cordially for this decision – as well as for all his subsequent efforts in the further development of this program. I would also like to thank everyone who has contributed to the realization of

this venture – that is, our academic teachers, the administrative staff of the University and my coworkers.

For the past five years, we have struggled with the expected difficulties of creating a program of study in English, and it has – apparently, affected you all as well. Nevertheless, without this synergy of your trust and our efforts to improve upon the various aspects of your studies here with each passing year, this final stage of your medical education would not be taking place here today, at our University.

You have now successfully completed the first step in your medical education and medical career, which is a great accomplishment, in and of itself. I am sure you are all grateful for the opportunities you have been given this past four years. But it also has to be said that you do deserve the accolades for undertaking such a rigorous education, for pushing yourselves to the limits, and now for going into the world ready to use your talents and education for the

benefit of mankind. We should also pay tribute to your families for helping you come as far as you have.

I am sure that all of you feel a great sense of accomplishment for having learned an enormous amount about human biology and diseases which are essential to the practice of medicine. But let me assure you that your learning has just begun because science and medicine are now evolving at such a great speed. Now it is your turn to go out into the world and join others who are working to unlock the secrets of cancer, to rid the world of AIDS, to find the cure for other devastating diseases.

It seems to me that the real challenge that all of you will have to face in the future is how – in the midst of these truly revolutionary changes you can stay true to the oath you have taken, to make the health of your patients your first concern. The time has come to ask yourselves these questions: ‘What kind of doctor do I see myself becoming? How will I make sure that I will carry not just the science of medicine, not

only the art of medicine, but also the heart of medicine?’

The science of medicine helps you understand how the body works, what happens if something does not work properly, and how to fix the problem.

The art of medicine is the ability to make a diagnosis by using one’s abilities to get an accurate story from patients combined with skillful observation, clinical judgment and so-called ‘gut feeling’ – which tells the person that he\ she is on the right path to a diagnosis.

The heart of medicine means choosing the patient over the science. The heart must also be nurtured and tended to, in order for it to develop to its fullest potential. It is up to you to make sure that this occurs. Soon, you will start your postgraduate medical training, internship, or specialty training which – as you have probably heard, means a lot of hard work.

Good luck to all of you. Go out in the world and make us proud!

JM Rektor - prof. Andrzej Lewiński, Rektor-Elekt - prof. Paweł Górski

Prof. Jan Wilczyński, prof. Paweł Górski, prof. Krzysztof Lewandowski

Głos przedstawiciela absolwentów Giác T. Nguyễn (Wietnam)

Szanowne Panie i Szanowni Panowie! Mimo trzech lat spędzonych w Polsce, moja znajomość języka polskiego pozwala mi niestety jedynie powiedzieć: „proszę wybaczyć, że będę mówił po angielsku”.

Dear Rector Lewiński, Dean Wilczyński, members of the faculty, distinguished guests, parents, family, friends, and fellow graduates – it is my honour and privilege to stand before you now on this momentous occasion.

We – the class of 2008, will soon be starting a new chapter in our lives. It has been a long & winding road – indeed, more so for some of us than others. While the road ahead holds just as many obstacles and challenges as it does promises & rewards, and while we mark this moment with much satisfaction, jubilation and celebration – as we deserve, we must also give tribute to those so instrumental in getting us successfully here, to this day.

First and foremost, to our families – mothers & fathers, sisters & brothers (& daughters): for your sweat, your tears, your years of encouragement and support, of caring, nurturing, praying & financing, and your unconditional love – we thank you!

To our professors & teachers: for your interpretations & translations, your patience & guidance; for striving so earnestly to breach the English & medical language barrier to teach us not only the science but also the art of medicine – we thank you! To our friends – here in Poland as well as back home & around the world: for your Skype-ing, Yahoo-ing, Emailing & Text-messaging, for your shoulders of support and your attentive ears, for the laughs and your friendships through the years – we thank you!

To our countless patients – young and old, alive and dead, now healthy or still diseased, we thank you for allowing us – through your illnesses, diseases, and suffering, to learn so much of the working, the frailty and the incredible resiliency of the human body, as well as the strength of the human spirit. We are forever indebted to you. And last, but not least, to my colleagues & fellow graduates: in spite of our many differences in characters, personalities and opinions, we have endured, and we have learned to

work together for the greater good of our student and public communities. We've shared the good times and struggled through the bad – while managing to achieve things here in the name of charity that many have not thought possible. For all this – my colleagues, fellow graduates, friends, I thank you!

It seems only yesterday when – in the summer of 2005, I first took my right-handed steering, Vauxhall Cavalier from England across the Channel and drove the 1000 miles through Belgium, Holland, and Germany – to arrive in Łódź on a late, hot & humid August afternoon. I can only make conjectures as to how the last 4 years have been for you here, my friends. But regardless of how they have been, I hope you are ALL the better for it. I know I definitely am.

For me, it's been 3 wonderful years filled with fond memories – tenderly planted in the garden of my heart. How often were we speechless staring at words on menus and billboards – not having the slightest clues as to how to pronounce them? Attempts at quadrupled-consonanted words pushed their ways past the pharynx only to be stunted upon the tongue by lips, misshapenly frozen like a gargoyle's expression. The "szcz... and chrz..." followed by finger-pointing and gesturing – laced with tak-tak's and nie-nie's, quickly became our daily mode of communication. In time, our taste buds grew accustomed to barszcz czerwony, pierogi, gołąbki, naleśniki z owocami, bigos, jabłko w cieście francuskim, pączek wiedeński, piwo z sokiem and, of course, wódka. How many times did we walk up and down Piotrkowska or roamed the marvellously resurrected Manufaktura? Breaks & holidays were enriched by outings to Kraków, Warszawa, Zakopane, Wrocław, Toruń and other European cities. And yes – how can we forget those border-runs for a stamp in our passports to obtain another 3 months of VISA? Each experience was in itself an exploration, a discovery, a chance to adapt, to learn, to grow, to understand more about each others as well as the history, culture & traditions of this beautiful land & her people. And one day, there came a dawning that brought with it a quiet realization that this place, this city – had truly become a "Home, away from Home." The clinical rotations came and went like the ebbing of the tides – constantly, persistently, and, at times, even overwhelmingly. Tense, timid & quiet sessions with patients – interpreted by our teachers, in time became more interactive & dynamic sessions which often began with "Dzień dobry! Jak się pani czuje?" and followed by "Proszę, pani – oddychać głęboko!", "Gdzie boli?", "Czy boli tutaj?" There were times – however, when no verbal exchanges were needed. For all that was needed for a thought to be conveyed or a desire acknowledged, was but a frown, a touch on the arm, a squeeze of the hand, a gentle smile, a nod or even a sigh.

Mention Matka Polka, and many of us would think of OBS & GYNE and the 45-minute ride in pre-dawn darkness, sub-zero weather and buses without any heating. Mention Barlicki and haunting visions of cyanotic faces on the brink of death from cardiovascular failures or the amputated limb of a patient with diabetes would come to mind. Mention Sporna and we'd see the innocent expressions and hear the carefree laughter of a child in the face of cancer. Mention Kopernik or Pl. Hallera and our legs & eyes would quickly recall the many hours in surgery with thyroidectomies, laparotomies and gastrectomies. And the list goes on and on – accompanied at each stage by the countless faces of our patients, our Professors & our teachers. Their words, their teachings echoing – still, in the recesses of our minds as the knowledge & memories are registered and stored, for future reference. In time, the knowledge, understanding & appreciations – like the seasons, grew & matured with each encounter, each interaction, and each exchange. I can talk for hours on ends about these wonderfully enriching experiences alone, but let me stop here with my reflection on the past... and take you on a projection to the future by first visiting the present and our freshly acquired title of "Doctor of Medicine".

Dear Doctors, as diverse as we are in our age and the colour of our skins, likewise – are our cultural & educational backgrounds, our hopes & our dreams. Nevertheless, in arriving at this stage of our medical education – we are bonded & made kindred upon this threshold by the fact that we are – indeed, privileged individuals. Privileged not only for having the financial means – be it through private loans, life-savings, or otherwise, but – more importantly, for having had the "opportunity" to obtain a medical education. Because for each of the opportunity that each of us here have fulfilled this day with our diploma, there are tens of thousands – if not millions, of hearts scattered across the face of our planet with similar aspirations left unfulfilled simply because of the lack of opportunities for even a secondary education – let alone a medical one. From the barren plains of Africa to the rice fields of Asia, from the back-alleys of Calcutta to the shanty towns of Sao Paulo, from the gang-ridden neighbourhoods of inner-city Houston to the back-streets of Taipei & the abandoned lots of East-LA – the faces are there

for the counting. We have but to look and there will be no denying that – Yes, we have been given much, already.

It is written in the New Testament, Luke 12.48, that, “From everyone to whom much has been given, much will be required.” This was beautifully paraphrased by Spiderman’s grandfather when he told him: “With great powers, comes great responsibility.” And it is this “responsibility” which is the gist of what I’d like to share with you today. In other words, it means “accepting the duty to care & to act.” I am not referring to the “duty” as bound to us by the letters of the laws of our societies & profession – but to that of our individual conscience & the collective conscience of humanity. The duty I’m referring to is the duty to care enough to act... to help our communities & our world by working to reduce the great inequities that is trapping so many on our planet to a life of isolation, poverty & misery.

As we disperse, after today, to pursue the next phase of our medical endeavour, there is no denying that we are living in the most amazing & exciting chapters of human history. Amazing for the discoveries we’ve made and the seemingly limitless possibilities we have uncovered in the last century – alone. From peeking into the microscopic cells of our body, completely mapping out the entire human genome and unlocking the main gate for understanding the mysteries of life; to gazing at images sent back from the edges of our solar system by Voyager-1, billions of miles away. Progress in science & technologies is branching out and touching every discipline there is. We are seeing further, probing deeper, understanding clearer and calculating faster than ever before. But as amazing as they are, unfortunately, these advances are also equally matched – if not reciprocally surpassed, by the level of atrocities, inhumanities, ignorance, violence, poverty, hunger and neglect seen every day – still, on our planet. Every year, children in developing countries are dying in the millions from diseases that have been made practically innocuous in our countries – diseases such as measles, malaria, rotavirus, pneumonia, and yellow fever – to name a few. “How is this possible?” we ask. The answer – as stark and conscientiously uncomfortable as it may sound, can– arguably, be whittled down to a simple: “because we do not care enough”.

Professor Elie Wiesel, Holocaust survivor and Nobel laureate, commented on this in his commencement delivery to the graduates of DePaul University in Chicago. He said: “...You must be responsible for the world into which these children are being brought. When adults make war, children die. Adults fight and children suffer. While you are here celebrating, rightly so, your great achievement, somewhere in the world, in Africa and Asia, every minute a child dies of hunger or disease. I repeat, every minute a child dies of hunger or disease. Don’t you think that is scandalous? It is, because that can be helped...” His words, delivered 11 years ago – sadly, ring even more alarmingly now for the magnitude & validity of their shameful truth. Prof. Wiesel went on to say, „Dostoyevsky said, ‘If one child dies, it calls into question the existence of God.’ I say, ‘If one child dies, it calls into question the humanity of the human being’ ... And when children die, and we do not do enough to save one child here and one child there, something is wrong with our humanity”.

Something IS wrong with our humanity – dear colleagues. So what can “WE” do about it? This is the essential question, indeed. There have always been people who “cared enough” and who took action. But given the complexity and magnitude of the problem – battles were won, yes... but the war still rages on – from one generation to the next. There is no easy answer, this is certain. I pose the question only because it is one that should be asked – that MUST be asked and addressed – particularly by those in our profession.

In his commencement address last year to the graduates of Harvard University – a man who had dropped out of Harvard decades earlier, had this to say: „I hope you will judge yourselves not on your professional accomplishments alone, but also on how well you have addressed the world’s deepest inequities, on how well you treated people a world away who have nothing in common with you but their humanity... If you believe that every life has equal value, it’s revolting to learn that some lives are seen as worth saving and others are not... ‘How could the world let these children die?’ ...The answer is simple, and harsh. The market did not reward saving the lives of these children, and governments did not subsidize it. So the children died because their mothers and their fathers had no power in the market and no voice in the system. But you and I have both.” Bill Gates, having committed more money than perhaps any individual in history towards eliminating the inequities in developing nations, went on to encourage & challenge Harvard’s graduates to become “activists” for change – just as I am now beckoning you, my fellow graduates, doctors!

I have no illusions about the complexity or the magnitude of the problems of our world, in our time. And I can certainly understand if you perceive my perception for the future of humanity to be a stark and gloomy one, or one arising from a lack of experience or untested naiveté. Whatever your presumptions, the fact is this – I am immensely optimistically excited just as much for the opportunity and the privilege to contribute to this change as I am for the sincere belief that now – more so than at any time in our history, we have the needed tools and the mechanisms in place to truly make such changes on a greater scale than ever before possible. Our predecessors did not have them, but it had never stopped them from trying. It is likely that we will not achieve this goal within our lifetime or even our children's lifetime, but there is enough evidence to believe that it CAN be done. It MUST be done. Hence, the question now is no longer of "How?" but "Will WE?... Will YOU?"

As we leave here, dear colleagues, beyond the portals of academia, this responsibility, this duty is ours to decide, ours to accept... or to decline. And while we ponder and plan for residencies and beyond and consider all the amenities, comforts & status that afford a person in our profession – no one will hold a gun to our heads, no lawyers will come knocking at our doors, nor will there be any summons beckoning us to the courts to force an answer or a commitment from us. We'll have only our own conscience to answer to. The decision remains ours and ours, alone. And it is my sincere hope that – like me, you will choose to accept it, to answer this "call for duty." And if my words can neither move nor convince you to this task, then perhaps you may be convinced by the words of the brilliant minds, spiritual souls & courageous hearts who have paved the way and have answered this call, sometimes even paying for it with their lives: Gandhi: "Be the change you wish to see in the world". Schweitzer: "You must give some time to your fellow men. Even if it's a little thing, do something for others - something for which you get no pay but the privilege of doing it". Einstein: „Try not to become a person of success, but rather a person of value". JFK, Jr: "Ask not what your country can do for you, ask what YOU can do for your country". MLK, Jr.: "Life's most urgent question is – What are you doing for others?". M. Teresa: "Let us touch the dying, the poor, the lonely and the unwanted according to the graces we have received and let us not be ashamed or slow to do the humble work".

And so, my dear colleagues, I ask of you – wherever the road leads you from here, in whatever you do, keep this to heart, take on this responsibility, take on this duty to care, to help make our world a better place through your actions, your work – not just as professional caregivers, researchers or clinicians, but also as a force for change. One need not necessarily be exclusive of the other. With your diligence & persistence, intellect & resourcefulness, fortitude and tenacity, there is a great deal of change that we can achieve.

And if there is one pearl of thought from my four decades and three years on this planet that you would allow me to impart to you, it is this: „ASK NOT for an easy life - ASK for the strength ...to face the elements, to weather the storms; to be the voice for those who cannot speak, to be the might for the right and the weak; and to see one's dreams to fruition – with dignity, integrity, and grace".

And if you would bear with me just a few minutes more – In closing, I would like to share with you a poem I've written as a tribute to you on this momentous occasion:

Diverse as we are, in race and creed – likewise, our hopes when they took seed
For some – a dawning that gradually came; others – an ember, swept to a flame
For some – a path, well-mapped throughout; others – a journey, of tortuous routes
Nevertheless, we're here this day – sharing one hope, one passageway
We've paid the dues, we've earned the right – to heal, to care, to give respite
To ease the suffering of those in need – a privilege, a chance, an honour – indeed.
In silent splendour the seasons went... with it our time – w Łodzi, spent
Sculpting our minds with facts & theories, filling our hearts with fond mem'ries
Rushing to catch Bus Fifty-Eight; struggling to get to class – by Eight
Gross & Neuro, Embryo & Hist; Pharm & Micro, Patho & Phys
Internal Med, Psyche and Paedi... Obs & Gyne and Surgery
Alas, too soon – we must move on... to learn to ply our Art – "Hands-on"
O'er the continents, around this earth – we'll keep learning, earning our worth
Ethic & Respect for humanity's plight – we're taught to honour, when giving respite

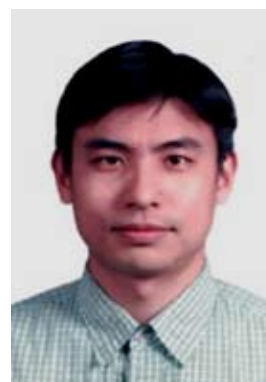
With this in mind, from pain & grief – unto our charges, we'll seek relief
 But now we're here, before you, stand – dear loved ones, mentors, and friends
 The solemn Oath, you all have heard, we vow to keep – true to each word
 We thank you – all, for taking part, in moulding our minds & mending our hearts
 Helping us through this arduous road – bringing to fruits, the seeds we sowed
 My dear Colleagues, let me impart... just one request upon your heart
 A world of turmoil, conflicts and fear – of pain and hunger, still plague our sphere
 With compassion, faith, hope & grace – within this realm, let's find our place
 Let's all this day, from here depart – making this pledge within our heart
 To work for change, for a solution – with ironed-will and resolution
 To help our world in unison – through Health and Peace, become as ONE.

Congratulations Doctors!! Serdecznie dziękuję za uwagę! Powodzenia i wszystkiego najlepszego!

Absolwenci 2007/2008 - dane statystyczne

Wydział	Oddział	Studia	Liczba absolwentów	Oceny bardzo dobre	Prymusi	Średnia ocen
Wojskowo-Lekarski	Studiów w Języku Angielskim	Lekarskie	23	1	Chen, Shih-Wei	4,53

Kraj	Liczba absolwentów
Szwecja	3
Tajwan	8
USA	10
Wielka Brytania	1
Włochy	1
Razem	23

Lek.
Chen, Shih-Wei

Mgr Renata Leszczyńska

**KATALOG DYSERTACJI
UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI
(1 X 2007 - 30 IX 2008)**

WYDZIAŁ LEKARSKI

Habilitacje

KOWALSKA Maria: *Nowe funkcje chemokin w aktywacji płytek i tworzeniu zakrzepów w naczyniach krwionośnych.* - Oddział Hematologii Szpitala Dziecięcego w Filadelfii. Recenzenci: prof. dr hab. Sławomira Kyrzcz-Krzemień, prof. dr hab. Jacek Musiał, prof. dr hab. Cezary Watała, prof. dr hab. Krystyna Zawilska. Kolokwium - 20 XI 2007.

MANIECKA-BRYŁA Irena: *Zmiany w stanie zdrowia mieszkańców Łodzi w okresie transformacji społeczno-ekonomicznej na przykładzie ludności w wieku 65-74 lata.* - Katedra Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej. Recenzenci: prof. dr hab. Tomasz Kostka, prof. dr hab. Andrzej Pająk, prof. dr hab. Leszek Wdowiak, prof. dr hab. Jan Zejda. Kolokwium - 23 X 2007.

PLACHCIŃSKA Anna: *Wartość scyntygrafii receptorowej z użyciem znakowanego analogu somatostatyny 99 Tc-EDDAHYNIC-TOC w diagnostyce różnicowej pojedynczych cieni okrągłych w płucach.* - Zakład Medycyny Nuklearnej. Recenzenci: prof. dr hab. Izabela Kozłowicz-Gudzińska, prof. dr hab. Andrzej Lewiński, prof. dr hab. Bogdan Pruszczyński, prof. dr hab. Jan Skokowski. Kolokwium - 4 XII 2007.

ZALEWSKA-JANOWSKA Anna: *Łuszczycyca zwykła w aspekcie badań immunologicznych i psychologicznych.* - Katedra Dermatologii i Wenerologii. Recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Gliński, prof. dr hab. Waldemar Placek, prof. dr hab. Lidia Brzezińska-Wcisło, prof. dr hab. Lidia Rudnicka. Kolokwium - 6 XI 2007.

***

DEDECJUS Marek: *Wpływ stanu tyreomatabolicznego na fenotyp i funkcje komórek dendrytycznych krwi.* - Klinika Chirurgii Ogólnej i Gruczołów Dokrewnych. Recenzenci: prof. dr hab. Maciej Gembicki, prof. dr hab. Andrzej Milewicz, prof. dr hab. Zbigniew Puchalski, prof. dr hab. Krzysztof Zeman. Kolokwium - 20 V 2008.

JUREWICZ Anna: *Drogi przekaźnictwa sygnału apoptozy w oligodendrocytach po stymulacji ligandami*

rodziny TNF. - Klinika Neurologii. Recenzenci: prof. dr hab. Krystyna Domańska-Janik, prof. dr hab. Jacek Losy, prof. dr hab. Zbigniew Stelmasiak, prof. dr hab. Henryk Tchórzewski. Kolokwium - 6 V 2008.

KARDAS Przemysław: *Przyczyny, uwarunkowania i następstwa nieprzestrzegania zaleceń terapeutycznych w warunkach podstawowej opieki zdrowotnej.* - I Zakład Medycyny Rodzinnej. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Gaciong, prof. dr hab. prof. dr hab. Kazimierz Roszkowski-Sliż, prof. dr hab. Leszek H. Wdowiak. Kolokwium - 11 III 2008.

PIEKARSKA Anna: *Immunohistochemiczna ocena wybranych markerów apoptozy i proliferacji w hepatocytach w przebiegu przewlekłego zapalenia wątroby typu C.* - Klinika Chorób Zakaźnych i Hepatologii. Recenzenci: prof. dr hab. Janusz Cianciara, prof. dr hab. Robert Flisiak, prof. dr hab. Jacek Juszczyk, prof. dr hab. Marcin Kamiński. Kolokwium - 3 VI 2008.

POTEMSKI Piotr: *Molekularna i immunohistochemiczna analiza ekspresji niektórych czynników rokowniczych i predykcyjnych w operacyjnym raku piersi.* Klinika Chemioterapii Nowotworów. Recenzenci: prof. dr hab. Jacek Lassen, prof. dr hab. Maciej Krzakowski, prof. dr hab. Wojciech Polkowski, prof. dr hab. Jerzy Stachura. Kolokwium - 1 IV 2008.

SIKORSKA Beata: *Analiza porównawcza blaszki amyloidowej w wariacie choroby Creutzfeldta-Jakoba. Badania ultrastrukturalne, immunohistochemiczne i konfokalne.* - Zakład Patologii Molekularnej i Neuropatologii. Recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Biernat, prof. dr hab. Leszek Kaczmarek, prof. dr hab. Marcin Kamiński, prof. dr hab. Maciej Zabel. Kolokwium - 24 VI 2008.

SZADKOWSKA Agnieszka: *Insulinooporność w cukrzycy typu 1.* - Klinika Chorób Dzieci. Recenzenci: dr hab. Piotr Fichna, prof. dr hab. Maria Górka, prof. dr hab. Władysław Grzeszczak, prof. dr hab. Waldemar Karnafel. Kolokwium - 8 I 2008.

Doktoraty

BAKALARZ Marek: *Ocena wybranych badań diagnostycznych w rozpoznawaniu endometriozы wewnętrznej – adenomiozy.* – I Katedra Ginekologii i Położnictwa. Promotor: prof. dr hab. Antoni Palatyński. Recenzenci: prof. dr hab. Stefan Sajdak, dr hab. Piotr Sieroszewski. Obrona – 14 XII 2007.

CHRUL Ewa: *Ocena zastosowania testu Farnswortha-Munsella 100-HUE we wczesnej diagnostyce retinopatii cukrzycowej.* – Klinika Chorób Oczu. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Omulecki. Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Bodalski, dr hab. Edward Wylęgała. Obrona – 29 VI 2007.

CIACH Agnieszka: *Wykorzystanie nowych technik rezonansowych w ocenie uszkodzenia aksonów i osłonek mielinowych w atypowej postaci stwardnienia rozsianego.* – Klinika Neurologii. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Selmaj. Recenzenci: prof. dr hab. Leszek Królicki, prof. dr hab. Henryk Chmielewski. Obrona – 23 XI 2007.

CIEPLUCHA Elżbieta: *Otyłość, nadwaga i towarzyszące im wybrane zaburzenia endokrynne jako czynniki ryzyka miażdżycy tętnic wieńcowych.* – Klinika Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Chiżyński. Recenzenci: prof. dr hab. Henryk Stępień, prof. dr hab. Artur Mamcarz. Obrona – 7 XI 2007.

DANIEL Piotr: *Znaczenie diagnostyczne i prognostyczne metaloproteinaz i transformującego czynnika wzrostu β 1 w polipach i raku jelita grubego.* – Klinika Chorób Przewodu Pokarmowego. Promotor: prof. dr hab. Ewa Małecka-Panas. Recenzenci: prof. dr hab. Jarosław Reguła, prof. dr hab. Adam Dziki. Obrona – 27 VI 2007.

FIGIEL Łukasz: *Wartość diagnostyczna i prognostyczna wczesnego oznaczania sercowego białka wiążącego kwasy tłuszczowe u pacjentów z ostrym zespołem wieńcowym bez przetrwałego uniesienia odcinka ST.* – Klinika Kardiologii II Katedry Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Maria Krzemińska-Pakuła. Recenzenci: prof. dr hab. Jarosław Kasprzak, dr hab. Krzysztof Filipiak. Obrona – 4 VII 2007.

GAWROŃSKA Renata: *Badanie ekspresji CD31, VEGF i endotheliny-1 w resekowanych odcinkach jelit we wrodzonej niedrożności przewodu pokarmowego u dzieci.* – Klinika Chirurgii i Onkologii Dziecięcej. Promotor: prof. dr hab. Ewa Andrzejewska. Recenzenci: prof. dr hab. Janusz Dzieciół, dr hab. Grażyna Skotnicka-Klonowicz. Obrona – 4 VII 2007.

JANUS Agnieszka: *Wpływ inhibitorów kinazy mTOR na komórki białaczkowe.* – Klinika Hematologii. Promotor: dr hab. Piotr Smolewski. Recenzenci: prof. dr hab. Dariusz Wołowicz, dr hab. Krzysztof Chojnowski. Obrona – 27 VI 2007.

KLONOWICZ Małgorzata: *Analiza wyników i przyczyn niepowodzeń pooperacyjnej radioterapii chorych na złośliwe glejaki mózgu.* – Zakład Teleradioterapii. Promotor: prof. dr hab. Jacek Fijuth. Recenzenci: prof. dr hab. Marek Zawirski, doc. dr hab. Anna Skowrońska-Gardas. Obrona – 14 XI 2007.

KOSTULSKI Adrian: *Różnice w zakresie rodzinnego występowania otyłości i cukrzycy, otyłości/nadwagi w dzieciństwie, masy ciała przed leczeniem, wysiłku fizycznego, wyników w skali CGI oraz stężeń wybranych regulatorów łaknienia pomiędzy osobami z istotnym przyrostem i bez zmian masy ciała, leczonych 8 tygodni olanzapiną.* – Katedra Psychiatrii. Promotor: prof. dr hab. Jolanta Rabe-Jabłońska. Recenzenci: prof. dr hab. Irena Krupka-Matuszczyk, dr hab. Ewa Bojanowska. Obrona – 29 VI 2007.

KOWMAN Maciej: *Ocena stanu psychicznego i parametrów jakości życia pacjentów z niewydolnością krążenia.* – Katedra Psychiatrii. Promotor: prof. dr hab. Iwona Kłoszewska. Recenzenci: prof. dr hab. Janusz Pionkowski, prof. dr hab. Tadeusz Parnowski. Obrona – 17 X 2007.

ŁUNIEWSKA-BURY Jolanta: *Ocena wybranych czynników wpływających na nasilenie wczesnej reakcji popromiennej u chorych na raka stercza poddanych radioterapii metodą IMRT.* – Zakład Teleradioterapii. Promotor: prof. dr hab. Jacek Fijuth. Recenzenci: prof. dr hab. Bogdan Gliński, prof. dr hab. Waldemar Różański. Obrona – 14 XI 2007.

MANDRYKA Juriy: *Ocena dróg żółciowych u chorych po sfinkterotomii endoskopowej (SE) z uwzględnieniem zmian anatomicznych, biochemicznych oraz częstości i charakterystyki zakażeń florą bakteryjną.* – Klinika Chirurgii Gastroenterologicznej, Onkologicznej i Ogólnej. Promotor: prof. dr hab. Bogdan Modzelewski. Recenzenci: prof. dr hab. Marian Brocki, prof. dr hab. Stanisław Głuszek. Obrona – 24 X 2007.

MANDRYKA-STANKEVYCH Sofija: *Nieinwazyjny test prenatalny: pomiar przezierności karkowej oraz oznaczenia biochemiczne β -HCG i PAPP-A w diagnostyce wad płodu w I trymestrze ciąży w populacji polskiej.* – I Katedra Ginekologii i Położnictwa. Promotor: prof. dr hab. Piotr Sieroszewski. Recenzenci: prof. dr hab. Romuald Dębski, prof. dr hab. Krzysztof Szaflik. Obrona – 24 X 2007.

MOTYLEWSKA Ewelina: *Wpływ estrogenów, selektywnych modulatorów receptorów estrogenowych i progesteronu na wzrost mysiego raka jelita grubego in vitro.* – Zakład Endokrynologii Doświadczalnej i Diagnostyki Hormonalnej. Promotor: dr hab. Gabriela Meleń-Mucha. Recenzenci: prof. dr hab. Krystyna Pierzchała-Koziec, prof. dr hab. Marek Pawlikowski. Obrona – 21 XI 2007.

MUSIAŁ Jacek: *Wartość prognostyczna immunohistochemicznej oceny wybranych białek związanych z adhezją komórkową w raku gruczołu krokowego.* – Zakład Patomorfologii. Promotor: prof. dr hab. Stanisław Sporny. Recenzenci: prof. dr hab. Wielisław Papierz, doc. dr hab. Dariusz Lange. Obrona – 12 XII 2007.

NIEDŹWIECKI Sebastian: *Przedoperacyjna ocena stężeń angiopoetyny-1 (ANG-1), angiopoetyny-2 (ANG-2) oraz receptora kinazy tyrozynowej TIE-2 w surowicy krwi chorych z rakami tarczycy.* – Klinika Chirurgii Endokrynologicznej, Ogólnej i Naczyniowej. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Kuzdak, prof. dr hab. Maciej Otto. Obrona – 19 XII 2007.

NOWAK Zbigniew: *Ocena występowania zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego z uwzględnieniem jego onkogenności oraz obecności innych czynników ryzyka wśród kobiet ciężarnych z prawidłowymi wynikami badań cytologicznych.* – I Katedra Ginekologii i Położnictwa. Promotor: dr hab. Agata Karowicz-Bilińska. Recenzenci: prof. dr hab. Urszula Kowalska-Koprek, prof. dr hab. Marek Spaczyński. Obrona – 28 XI 2007.

PIOTROWICZ Katarzyna: *Komputerowe parametry repolaryzacji: propozycje norm oraz zależności od płci i wieku w populacji osób zdrowych.* – Uniwersytet Rochester USA. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Zaręba. Recenzenci: prof. dr hab. Romuald Ochotny, prof. dr hab. Małgorzata Kurpesa. Obrona – 27 VI 2007.

PLUCIENNIK Elżbieta: *Wykorzystanie metody amplifikacji DNA w czasie rzeczywistym do oznaczania poziomu ekspresji wybranych markerów diagnostyczno-prognostycznych w raku piersi.* – Katedra Onkologii. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Bednarek. Recenzenci: prof. dr hab. Arkadiusz Jeziorski, doc. dr hab. Tadeusz Malewski. Obrona – 17 X 2007.

REMBEK Magdalena: *Ocena kliniczna przebiegu ostrego zespołu wieńcowego u chorych na nadciśnienie tętnicze.* – Klinika Kardiologii I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii. Promotor: prof. dr hab. Jan H. Goch. Recenzenci: prof. dr hab. Jarosław Kasprzak, prof. dr hab. Jerzy Głuszek. Obrona – 5 XII 2007.

ROTKIEWICZ Arkadiusz: *Porównanie tomograficznego wskaźnika uwapnienia tętnic wieńcowych calcium score i testów ultrasonograficznych oceniających stopień zaawansowania procesu miażdżycowego.* – Zakład Radiologii i Diagnostyki Obrazowej. Promotor: prof. dr hab. Ludomir Stefańczyk. Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Loba, prof. dr hab. Michał Studniarek. Obrona – 17 X 2007.

RUDZIŃSKI Tomasz: *Badanie czynników prognostycznych w kardiomiopatii przerostowej z uwzględnieniem wybranych polimorfizmów genetycznych.* – Klinika Kardiologii II Katedry Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Maria Krzemińska-Pakuła. Recenzenci: prof. dr hab. Jarosław Drożdż, prof. dr hab. Lidia Chojnowska. Obrona – 4 VII 2007.

RYCHTER Anna: *Analiza czynników ryzyka wczesnej reakcji popromiennej u chorych na raka odbytnicy poddawanych przedoperacyjnej radiochemioterapii.* – Zakład Teleradioterapii. Promotor: prof. dr hab. Jacek Fijuth. Recenzenci: prof. dr hab. Adam Dziki, dr hab. Rafał Suwiński. Obrona – 9 XI 2007.

SALAMON-KREKORA Ewa: *Znaczenie prognostyczne stężenia hormonów tarczycy w przebiegu ostrego zespołu wieńcowego u chorych leczonych pierwotną angioplastyką wieńcową.* – Klinika Kardiologii I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii. Promotor: prof. dr hab. Jan H. Goch. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Komorowski, prof. dr hab. Teresa Widomska-Czekajska. Obrona – 5 XII 2007.

SŁOMKA Sebastian: *Wpływ długodziałających agonistów receptora BETA 2-ADRENERGICZNEGO na układ krążenia u pacjentów chorujących na umiarkowaną astmę oskrzelową.* – Klinika Chorób Wewnętrznych, Astmy i Alergologii. Promotor: prof. dr hab. Piotr Kuna. Recenzenci: dr hab. Adam Antczak, dr hab. Zbigniew Doniec. Obrona – 13 VII 2007.

SOKOŁOWSKA Paulina: *Wpływ PACAP i VIP na układ generujący cAMP, przemiany fosfatydyloinozytoli i proliferację komórek linii C6 glejaka szczura: charakterystyka i porównanie z pierwotną hodowlą astrocytów z kory mózgowej szczura.* – Zakład Farmakologii. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Z. Nowak. Recenzenci: prof. dr hab. Henryk Stepień, prof. dr hab. Władysław Lasoń. Obrona – 12 XII 2007.

STĘPIEŃ Joanna: *Elektrofizjologiczna ocena zaburzeń krążenia siatkówkowego u pacjentów z zakrzepem żyły środkowej siatkówki.* – Klinika Chorób Oczu. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Omulecki. Recenzenci: prof. dr hab. Dariusz Kęćik, dr hab. Anna Broniarczyk-Loba. Obrona – 9 X 2007.

SZADKOWSKA Iwona: *Ocena klinicznego i prognostycznego znaczenia NT-proBNP w przewidywaniu rozwoju niewydolności serca u chorych z ostrym zespołem wieńcowym z przetrwałym uniesieniem odcinka ST leczonych metodą pierwotnej angioplastyki wieńcowej.* – Klinika Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Chiżyński. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Kowalski, prof. dr hab. Andrzej Wysokiński. Obrona - 21 XI 2007.

SZCZEPANIAK-KUBAT Anna: *Peptydy natriuretyczne: NT-proANP, NT-proBNP jako markery kardiotoksyczności późnej antybiotyków antracyklinowych.* – Klinika Chorób Dzieci. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Bodalski. Recenzenci: prof. dr hab. Maria Korzon, prof. dr hab. Andrzej Sysa. Obrona – 5 XII 2007.

TYLKOWSKI Michał: *Pierwotna przezskórna angioplastyka wieńcowa drogą nakłucia tętnicy udowej lub tętnicy promieniowej u pacjentów z ostrymi zespołami wieńcowymi.* – Klinika Kardiologii I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii. Promotor: prof. dr hab. Jan H. Goch. Recenzenci: prof. dr hab. Lech Poloński, dr hab. Adam Witkowski. Obrona – 21 XI 2007.

ULEWICZ Danuta: *Badania molekularne nad 17 loci Y-STR w zróżnicowanych etnicznie grupach obywateli polskich.* – Katedra Medycyny Sądowej. Promotor: prof. dr hab. Jarosław Berent. Recenzenci: prof. dr hab. Tadeusz Dobosz, dr hab. Witold Pepiński. Obrona – 14 XII 2007.

WITUSIK Monika: *Ekspresja genu PRNP w procesie różnicowania neuralnego in vitro.* – Zakład Patologii Molekularnej i Neuropatologii. Promotor: prof. dr hab. Paweł Liberski. Recenzenci: prof. dr hab. Radzisław Kordek, prof. dr hab. Jan Albrecht. Obrona 21 XI 2007.

WOJTCZAK Kamila: *Funkcjonowanie szkolne i akademickie po I epizodzie schizofrenii zależnie od czasu trwania nieleczonej psychozy, obciążenia rodzinnego schizofrenią, poprawy stanu psychicznego po farmakoterapii, rodzaju stosowanych leków przeciwpsychotycznych oraz kontynuacji farmakoterapii po okresie ostrych objawów.* – Katedra Psychiatrii. Promotor: prof. dr hab. Jolanta Rabe-Jabłońska. Recenzenci: prof. dr hab. Irena Namysłowska, prof. dr hab. Wojciech Gruszczyński. Obrona – 12 XII 2007.

WÓJCIK Kamila: *Ocena stanu układu krążenia u pacjentów z niealkoholową chorobą tłuszczową wątroby.* = *The evaluation of the condition of circulation system in the patients with nonalcoholic fatty liver disease.* – Klinika Chorób Zakaźnych i Hepatologii. Promotor: prof. dr hab. Jan Kuydowicz. Recenzenci: prof. dr hab. Aleksander Garlicki, prof. dr hab. Jarosław Drożdż. Obrona – 12 XII 2007.

WRÓŃSKI Konrad: *Monitorowanie obecności komórek nowotworowych we krwi obwodowej pacjentek chorych na raka piersi.* – Klinika Chirurgii Onkologicznej. Promotor: prof. dr hab. Arkadiusz Jeziorski. Recenzenci: prof. dr hab. Radzisław Kordek, prof. dr hab. Wojciech Polkowski. Obrona – 17 X 2007.

***

ADAMUSIAK Anna: *Ekspresja enzymów kaskady kwasu arachidonowego i receptorów jego metabolitów w komórkach polipów nosa pacjentów chorych na astmę z nadwrażliwością na aspirynę.* – Zakład Immunologii. Promotor: prof. dr hab. Rafał Pawliczak. Recenzenci: prof. dr hab. Mirosław Szmidt, dr hab. Grażyna Bochełek. Obrona – 30 I 2008.

ADAMUSIAK Tomasz: *Kontrola astmy w obserwacji czteroletniej.* – Zakład Immunopatologii. Promotor: prof. dr hab. Rafał Pawliczak. Recenzenci: prof. dr hab. Adam Antczak, prof. dr hab. Barbara Rogala. Obrona – 30 I 2008.

ADRIANOWSKA Natalia: *Wpływ zmienności eliminacji metotreksatu na przebieg kliniczny chorób limfoproliferacyjnych u dzieci.* – Klinika Chorób Dzieci. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Bodalski. Recenzenci: prof. dr hab. Alicja Chybicka, prof. dr hab. Jerzy Niedzielski. Obrona – 18 VI 2008.

ANDRYSIEWICZ Krzysztof: *Ostre zespoły wieńcowe u chorych po pomostowaniu aortalno-wieńcowym: możliwości leczenia pierwotną angioplastyką wieńcową.* – Zakład Kardiologii Inwazyjnej i Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Chżyński. Recenzenci: dr hab. Leszek Bryniarski, prof. dr hab. Ryszard Jaszewski. Obrona – 17 IX 2008.

ANDRZEJAK Jan: *Analiza wartości rokowniczej receptorów steroidowych u pacjentek z rakiem piersi we wczesnym stadium klinicznym.* – Klinika Chemioterapii Nowotworów. Promotor: prof. dr hab. Anna Płużańska. Recenzenci: prof. dr hab. Jacek Fijuth, prof. dr hab. Marek Wojtukiewicz. Obrona – 30 IV 2008.

BIENIEK Ewa: *Poszukiwanie genów supresorowych i onkogenów w oponiakach na chromosomie 22.* – Zakład Patologii Molekularnej i Neuropatologii. Promotor: prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Albrecht, prof. dr hab. Wielisław Papierz. Obrona – 24 IX 2008.

BARTKOWIAK Radosław: *Wpływ przywrócenia rytmu zatokowego na stężenie we krwi wybranych biomarkerów neurohormonalnych i markerów dysfunkcji śródbłonna u chorych z przetrwałym migotaniem przedsionków.* – I Oddział Kardiologii Świętokrzyskiego Centrum Kardiologii w Kielcach. Promotor: prof. dr hab. Beata Wożakowska-Kapłon. Recenzenci: prof. dr hab. Jarosław Drożdż, prof. dr hab. Andrzej Kutarski. Obrona – 16 I 2008.

BOŃCZAK Oktawiusz: *Ocena przydatności endoprotezoplastyki całkowitej stawu kolanowego w leczeniu zmian zniekształcająco-destrukcyjnych u chorych z reumatoidalnym zapaleniem stawów i idiopatycznymi zmianami zwyrodnieniowymi stawu kolanowego.* – II Katedra Ortopedii. Promotor: prof. dr hab. Marek Synder. Recenzenci: prof. dr hab. Henryk Zwierzchowski, prof. dr hab. Paweł Małydk. Obrona – 4 VI 2008.

BRICHKOVSKIY Vyacheslav: *Ocena skuteczności leczenia małoinwazyjnego torbieli i zbiorników płynowych w następstwie ostrego zapalenia trzustki.* – Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej. Promotor: prof. dr hab. Janusz Wasiak. Recenzenci: prof. dr hab. Michał Studniarek, prof. dr hab. Ryszard Markert. Obrona – 16 I 2008.

CHOJNOWSKA-ĆWIAKAŁA Izabela: *Obraz kliniczny zaburzeń autystycznych u dzieci a lęk i depresja u matek.* – Klinika Psychiatrii Młodzieży. Promotor: dr hab. Agnieszka Gmitrowicz. Recenzenci: prof. dr hab. Hanna Jaklewicz, prof. dr hab. Ewa Pisula. Obrona – 19 IX 2008

CHRUŚCIEL Piotr: *Zachowanie się wybranych parametrów koagulologicznych i układu fibrynolitycznego u chorych z migotaniem przedsionków.* – Zakład Diagnostyki Kardiologicznej i Hipertensjologii. Promotor: dr hab. Aleksander Goch. Recenzenci: prof. dr hab. Julita Chojnowska-Jeziarska, prof. dr hab. Lech Walasek.

Obrona – 19 IX 2008

DĄBROWSKA Katarzyna: *Wpływ melatoniny na kardi toksyczny efekt adriamycyny u szczurów.* – Zakład Metabolizmu Kostnego. Promotor: prof. dr hab. Ewa Sewerynek. Recenzenci: prof. dr hab. Michał Karasek, prof. dr hab. Anhelli Syrenicz. Obrona – 18 VI 2008.

DOMINIAK Marcin: *Zjawisko oporności na kwas acetylosalicylowy u pacjentów z niewydolnością serca: wpływ zmiany dawki leku.* – Klinika Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Jarosław Drożdż. Recenzenci: dr hab. Marek Kuch, dr hab. Jerzy Krzysztof Wranciz. Obrona – 17 IX 2008

DROBNIEWSKI Marek: *Ocena wyników leczenia operacyjnego zaawansowanej koksartrozy dysplastycznej metodą całkowitej beczementowej alloplastyki stawu biodrowego.* – Klinika Ortopedii i Ortopedii Dziecięcej. Promotor: prof. dr hab. Marek Synder. Recenzenci: prof. dr hab. Henryk Zwierzchowski, prof. dr hab. Andrzej Pucher. Obrona – 19 III 2008.

DUDA-SZYMAŃSKA Joanna: *Ocena aktywności proliferacyjnej, apoptozy i gęstości naczyń w wyściółczakach.* – Katedra Patomorfologii. Promotor: prof. dr hab. Wielisław Papierz. Recenzenci: prof. dr hab. Paweł Liberski, doc. dr hab. Dariusz Lange. Obrona – 9 IV 2008.

FATER-DĘBSKA Agata: *Znaczenie diagnostyczne i rokownicze stężenia NT-pro-BNP i Ca-125 u pacjentek z zaburzeniami tyreometabolicznymi i chorobami układu sercowo-naczyniowego w okresie postmenopauzalnym.* – Klinika Chirurgii Ogólnej i Gruczołów Dokrewnych. Promotor: prof. dr hab. Jan Brzeziński. Recenzenci: prof. dr hab. Katarzyna Cypryk, prof. dr hab. Anhelli Syrenicz. Obrona – 30 I 2008.

GABRYEL Jolanta: *Wartość nieinwazyjnej oceny rezerwy wieńcowej podczas echokardiograficznego testu dipirydamolowego w diagnostyce choroby niedokrwiennej serca.* – II Katedra i Klinika Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Jarosław Drożdż. Recenzenci: dr hab. Paweł Petkow-Dimitrow, prof. dr hab. Jarosław D. Kasprzak. Obrona – 18 IX 2008.

GUMIŃSKA Anna: *Zaburzenia spermatogenezy i cechy dysgenezy jąder a rozwój nowotworu z komórek płciowych u dorosłych mężczyzn.* – Katedra Andrologii i Endokrynologii Płodności. Promotor: prof. dr hab. Jolanta Słowikowska-Hilczer. Recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Sporny, prof. dr hab. Maria Leszczyńska. Obrona – 28 V 2008.

JATCZAK Izabela: *Ocena udziału chemokin i receptorów chemokinowych w migracji komórek zapalnych w przebiegu modelu stwardnienia rozsianego – CHR AE.* – Zakład Neurologii Doświadczalnej i Klinicznej Katedry Neurologii oraz Klinika Neurologii i Epileptologii II Katedry Chorób Układu Nerwowego. Promotor: prof. nadzw. Andrzej Głąbiński. Recenzenci: prof. dr hab. Jacek Losy, prof. dr hab. Henryk Tchórzewski. Obrona

– 8 X 2008.

JĘDRZEJCZYK Maciej: *Polimorfizm markerów chromosomu X i jego zastosowanie w genetyce sądowej.* – Katedra Medycyny Sądowej. Promotor: prof. dr hab. Jarosław Berent. Recenzenci: prof. dr hab. Henryk Witas, prof. dr hab. Bogusław Sygit. Obrona – 20 VI 2008.

KACZKA Aleksandra: *Ocena stężeń insuliny, C-peptydu, insulinopodobnego czynnika wzrostu I (IGF-I), śródbłonkowego czynnika wzrostu naczyń (VEGF) i gastryny u chorych z polipami i rakiem jelita grubego.* – Klinika Chorób Przewodu Pokarmowego. Promotor: prof. dr hab. Ewa Małecka-Panas. Recenzenci: prof. dr hab. Adam Dziki, prof. dr hab. Grażyna Rydzewska. Obrona – 27 II 2008.

KACZMAREK Anna: *Znaczenie relacji rodzinnych i rówieśniczych dla postaw wobec choroby u młodzieży chorej na cukrzycę typu I.* – Klinika Chorób Dzieci. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Bodalski. Recenzenci: prof. dr hab. Zygfryd Juczyński, dr hab. Agnieszka Szadkowska. Obrona – 18 VI 2008.

KAROLEWSKA-KUSZEJ Marzena: *Wpływ kompleksowej rehabilitacji kardiologicznej na mediatory zapalenia, niewydolności krążenia i angiogenezy w stabilnej postaci choroby niedokrwiennej mięśnia sercowego.* – Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej II Katedry i Kliniki Kardiologii ; Ośrodek Rehabilitacji Kardiologicznej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. M. Kopernika. Promotor: prof. dr hab. Jarosław Drożdż. Recenzenci: dr hab. Tadeusz Przewłocki, dr hab. Jerzy Krzysztof Wranciz. Obrona – 18 IX 2008.

KŁOSIŃSKA Magdalena: *Ocena funkcji śródbłonka i jej wartości prognostyczna u osób z niewydolnością serca.* – II Katedra i Klinika Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Jarosław Drożdż. Recenzenci: dr hab. Krzysztof S. Gołba, dr hab. Małgorzata Kurpesa. Obrona – 17 IX 2008.

KOKOSZKO Agnieszka: *Zmiany poziomu stresu oksydacyjnego w stanach niedoboru hormonu wzrostu u osób dorosłych oraz ocena właściwości oksydacyjnych hormonu wzrostu w modelach zwierzęcych.* – Klinika Endokrynologii i Chorób Metabolicznych. Promotor: prof. dr hab. Małgorzata Karbownik-Lewińska. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Komorowski, prof. dr hab. Mieczysław Walczak. Obrona – 19 III 2008.

KONOPACKI Janusz: *Badania nad przyspieszaniem sprawności językowej u dzieci z opóźnionym rozwojem mowy.* – Klinika Otolaryngologii, Audiologii i Foniatrii Dziecięcej. Promotor: prof. dr hab. Danuta Gryczyńska. Recenzenci: prof. dr hab. Tomasz Durko, prof. dr hab. Grażyna Mielnik-Niedzielska. Obrona – 26 IX 2008.

KOSTRZEWSKA Magdalena: *Związek polimorfizmu delta 32CCR5 z patogenezą i przebiegiem klinicznym chorób zapalnych jelit u dzieci.* – Klinika Gastroenterologii i Alergologii Dziecięcej. Promotor: prof. dr hab. Krystyna Wąsowska-Królikowska. Recenzenci: prof.

dr hab. Józef Ryżko, prof. dr hab. Wojciech Młynarski. Obrona – 19 III 2008.

KULCZYCKA Lilianna: *Ocena jakości życia pacjentów chorujących na układowy toczeń rumieniowaty*. – Klinika Dermatologii i Wenerologii. Promotor: dr hab. Ewa Robak. Recenzenci: dr hab. Jacek Szepietowski, dr hab. Anna Woźniacka. Obrona – 19 III 2008.

MALINOWSKI Konrad: *Ocena wyników leczenia torbieli dołu podkolanowego metodą endoskopową*. – II Katedra Ortopedii. Promotor: prof. dr hab. Marek Synder. Recenzenci: prof. dr hab. Dariusz Witoński, prof. dr hab. Jerzy Widuchowski. Obrona – 4 VI 2008.

MASAJTIS-ZAGAJEWSKA Anna: *Wpływ losartanu na uczucie pragnienia u chorych hemodializowanych*. – Klinika Nefrologii, Hipertensjologii i Transp. Nerek. Promotor: prof. dr hab. Michał Nowicki. Recenzenci: prof. dr hab. Aleksander Goch, dr hab. Tomasz Stompór. Obrona – 14 V 2008.

MICHALCZAK Ryszard: *Badania molekularne nad 10 loci STR w zróżnicowanych etnicznie grupach obywateli polskich*. – Zakład Medycyny Sądowej. Promotor: prof. dr hab. Jarosław Berent. Recenzenci: prof. dr hab. Tadeusz Dobosz, prof. dr hab. Piotr Kozioł. Obrona – 14 V 2008.

MIKULSKA Beata: *Wyniki leczenia chorych z restenozą w stencie metalowym przy pomocy stentów uwalniających lek*. – Kierownik Zakładu Kardiologii Inwazyjnej I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Chiżyński. Recenzenci: dr hab. Leszek Bryniarski, prof. dr hab. Jarosław D. Kasprzak. Obrona – 17 IX 2008.

MIREK Marta: *Różnice w zakresie wybranych czynników ryzyka rozwoju schizofrenii, czasu przyjmowania i dawek amfetaminy u osób z rozpoznaniem schizofrenii, psychozy amfetaminowej i bez zaburzeń psychotycznych, uzależnionych od tej substancji*. – Katedra Psychiatrii. Promotor: prof. dr hab. Jolanta Rabe-Jabłońska. Recenzenci: dr hab. Agnieszka Gmitrowicz, prof. dr hab. Joanna Meder. Obrona – 18 VI 2008.

NAWARSKI Grzegorz: *Ocena wybranych parametrów układu krążenia świadczących o przebiegu choroby niedokrwiennej serca u kobiet zależnie od występowania i nasilenia zaburzeń depresyjnych i lękowych*. – Katedra Psychiatrii. Promotor: prof. dr hab. Jolanta Rabe-Jabłońska. Recenzenci: prof. dr hab. Robert Hese, prof. dr hab. Jarosław Drożdż. Obrona – 11 VI 2008.

OGÓREK Marcin: *Analiza wpływu wybranych czynników hemodynamicznych na geometrię przerostu lewej komory serca*. – Klinika Kardiologii I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii. Promotor: prof. dr hab. Jan Henryk Goch. Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Głuszek, prof. dr hab. Lucjan Pawlicki. Obrona – 19 IX 2008.

OGRODZIŃSKI Marek: *Prewalencja oraz cechy fenotypowe grzybów wyodrębnionych z narządów płciowych*

wych kobiet w badaniach przesiewowych i klinicznych w regionie Pomorsko-Drawskim. – Katedra Biologii i Genetyki Medycznej. Promotor: prof. dr hab. Alicja Kurnatowska. Recenzenci: prof. dr hab. Maria Dynowska, prof. dr hab. Marian Szpakowski. Obrona – 18 VI 2008.

OSZCZYGIEŁ Andrzej: *Wpływ algorytmu do stabilizacji rytmu komór na parametry kliniczne i biochemiczne u pacjentów z utrwalonym migotaniem przedsionków*. – Klinika Kardiologii I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii. Promotor: dr hab. Aleksander Goch. Recenzenci: prof. dr hab. Zenon Gawron, dr hab. Jacek Lelakowski. Obrona – 19 IX 2008.

POLAK Łukasz: *Kliniczna i prognostyczna rola oznaczania polimorfizmu genu ACE w przewidywaniu rozwoju niewydolności serca u chorych z zawałem serca leczonych metodą pierwotnej angioplastyki wieńcowej*. – Klinika Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Chiżyński. Recenzenci: prof. dr hab. Jarosław Drożdż, dr hab. Marcin Gruchała. Obrona – 16 IV 2008.

POLGUJ Michał: *Badania porównawcze unaczynienia krwionośnego gonad męczyzny i buhaja*. – Katedra Anatomii Prawidłowej. Promotor: prof. dr hab. Kazimierz Jędrzejewski. Recenzenci: prof. dr hab. Bogdan Ciszek, prof. dr hab. Krzysztof Kula. Obrona – 13 VI 2008.

STAŃCZYK Adam: *Zmiany neurohormonalne podczas testu pochyleniowego u chorych z omdleniami wazowagalnymi*. – Klinika Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Jan H. Goch. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Lubiński, płk. Dr hab. Grzegorz Gierelak. Obrona – 16 IV 2008.

STOJECKA-FALKOWSKA Honorata: *Analiza porównawcza leczenia ostrych zespołów wieńcowych w Oddziale Kardiologicznym Szpitala Wojewódzkiego w Bełchatowie w 1996 i 2004 roku*. – II Katedra i Klinika Kardiologii. Promotor: dr hab. Małgorzata Kurpesa. Recenzenci: prof. dr hab. Jarosław Drożdż, prof. dr Włodzimierz J. Musiał. Obrona – 19 IX 2008.

SZCZEPANIAK Anna: *Cechy osobowości i poziom inteligencji emocjonalnej u młodocianych pacjentów dokonujących samouszkodzeń*. – Katedra Psychiatrii. Promotor: dr hab. Agnieszka Gmitrowicz. Recenzenci: prof. dr hab. Hanna Jaklewicz, prof. dr hab. Wojciech Gruszczyński. Obrona – 20 VI 2008.

TRZCIŃSKI Krzysztof: *Analiza wpływu niektórych czynników ryzyka na rozwój zmian zapalnych w zatokach przynosowych u dzieci*. – Klinika Otolaryngologii, Audiologii i Foniatrii Dzieci. Promotor: prof. dr hab. Danuta Gryczyńska. Recenzenci: prof. dr hab. Michał Grzegorowski, prof. dr hab. Jurek Olszewski. Obrona – 26 IX 2008.

WARDEGA Tomasz: *Mediatory zapalenia w niedokrwieniu mięśnia sercowego indukowanym podczas*

echokardiograficznej próby dobutaminowej. – II Katedra i Klinika Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Jarosław Drożdż. Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Chiżyński, dr hab. Edyta Płońska-Gościński. Obrona – 20 VI 2008.

WIECZOREK Maciej: *Wpływ wyciszenia białka WNT1 na proliferację i śmierć komórek raka piersi.* – Katedra Medycyny Molekularnej i Biotechnologii. Promotor: prof. dr hab. Tadeusz Pietrucha. Recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Szala, prof. dr hab. Marek Mirowski. Obrona – 4 VI 2008.

WOJTASIK-ANIOL Marta: *Ocena wyników chirurgicznego leczenia niedokrwiennej niedomykalności mitralnej.* – Klinika Kardiochirurgii I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Jaszewski. Recenzenci: prof. dr Jan Henryk Goch, prof. dr hab. Kazimierz Suwalski. Obrona – 19 IX 2008.

WYSOCKA Anna: *Ocena potencjalnej wartości prognostycznej produktu genu BMI-1 oraz wybranych*

czynników związanych z proliferacją Ki67, angiogenezą CD34 i apoptozą p53 w guzach typu neuroblastycznego u dzieci. – Klinika Chirurgii i Onkologii Dziecięcej. Promotor: prof. dr hab. Ewa Andrzejewska. Recenzenci: prof. dr hab. Janusz Dziecioł, dr hab. Grażyna Skotnicka-Klonowicz. Obrona – 24 IX 2008

ZAJĄC Małgorzata: *Badanie zależności masy lewej komory od zmienności ciśnienia u pacjentów z pierwotnym nadciśnieniem tętniczym.* – II Katedra i Klinika Kardiologii. Promotor: prof. dr hab. Małgorzata Kurpesa. Recenzenci: dr hab. Jerzy K. Wranicz, dr hab. Tatiana Mularek-Kubzdela. Obrona – 4 VI 2008.

ZIELIŃSKA Monika: *Badania immunohistochemiczne w mikroskopie elektronowym nad współwystępowaniem hormonów w gruczolakach przysadki.* – Klinika Endokrynologii. Promotor: prof. dr hab. Jolanta Kunert-Radek. Recenzenci: prof. dr hab. Michał Karasek, prof. dr hab. Włodzimierz Olszewski. Obrona – 11 VI 2008.

WYDZIAŁ LEKARSKO-DENTYSTYCZNY

Doktoraty

TYNDORF Marta: *Badania porównawcze wyników leczenia torbieli żuchwy metodą jedno i dwuetapową.* – Klinika Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej i Onkologicznej. Promotor: prof. dr hab. Piotr Arkuszewski. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Wnukiewicz, prof. dr hab. Stanisław Sporny. Obrona – 21 XII 2007.

***

GROTOWSKI Tomasz: *Ocena wyników leczenia implantoprotetycznego z zastosowaniem śruby Garbaccia.* – Klinika Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej i Onkologicznej. Promotor: prof. dr hab. Piotr Arkuszewski. Recenzenci: prof. dr hab. Maciej Romanowicz, prof. dr hab. Jan Wnukiewicz. Obrona – 27 V 2008.

HOLDEN Anna: *Wpływ czasu aplikacji samotrąwiających systemów wiążących na połączenie materiałów kompozytowych ze szklivem zębów stałych.* – Zakład Propedeutyki i Diagnostyki Stomatologicznej Katedry Stomatologii Ogólnej. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Sokołowski. Recenzenci: prof. dr hab. Danuta Piątowska, prof. dr hab. Jan Trykowski. Obrona – 25 I 2008.

KANICKI Łukasz: *Wpływ lakieru żywicznego na własności biologiczne protez akrylowych.* – Zakład Patomorfologii Stomatologicznej Katedry Patomorfologii. Promotor: prof. dr hab. Maciej Romanowicz. Recenzenci: dr hab. Paweł R. Piotrowski, dr hab. Stanisław Sporny. Obrona – 30 V 2008.

LANGOT Cezary: *Ocena dokładności dopasowania do analogów implantów tytanowych suprastruktur protetycznych wykonanych różnymi metodami.* – Katedra

Protetyki Stomatologicznej i Zaburzeń Czynnościowych Narządu Żucia. Promotor: prof. dr hab. Maciej Romanowicz. Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Sokołowski, dr hab. Zdzisław Bereznowski. Obrona – 30 V 2008.

PERS Marcin: *Wpływ powłok Al₂O₃ nanoszonych metodą zol-żel na właściwości biologiczne metalowych elementów protez.* – Zakład Propedeutyki i Diagnostyki Stomatologicznej. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Sokołowski. Recenzenci: prof. dr hab. Maciej Romanowicz, dr hab. Leszek Klimek. Obrona – 25 I 2008.

SIKORSKA Iwona: *Porównanie skuteczności leczenia suchego zębodołu Notakehlem D5 a Nipasem.* – Zakład Chirurgii Stomatologicznej. Promotor: prof. dr hab. Grażyna Grzesiak-Janus. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Krzemiński, prof. dr hab. Leszek Lewandowski. Obrona – 28 IV 2008.

STANKIEWICZ Anna: *Ocena kliniczna przyzębia i poczucia bezpieczeństwa kobiet w przebiegu ciąży.* – Zakład Periodontologii i Chorób Błony Śluzowej Jamy Ustnej. Promotor: prof. dr hab. Anna Kurnatowska. Recenzenci: prof. dr hab. Grażyna Grzesiak-Janus, prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik. Obrona – 10 III 2008.

STEFANCZYK Milena: *Zastosowanie macierzy długości ciągów do obiektywnej oceny struktury kości po wybranych zabiegach z zakresu chirurgii stomatologicznej.* – Klinika Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej i Onkologicznej. Promotor: prof. dr hab. Piotr Arkuszewski. Recenzenci: prof. dr hab. Marian Danilewicz, prof. dr hab. Marek Ziętek. Obrona – 26 IX 2008

SUCHODOLSKI Łukasz: *Ocena szczelności wypełnień kanałowych wykonanych techniką kondensacji bocznej i pojedynczego ćwieka z użyciem różnych materiałów uszczelniających.* – Zakład Stomatologii Zachowawczej Katedry Stomatologii Zachowawczej, Endodoncji i Periodontologii. Promotor: prof. dr hab. Danuta Piątowska. Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Sokołowski, prof. dr hab. Ryszard Koczorowski. Obrona – 21 II 2008.

ZMYSŁOWSKA-POLAKOWSKA Ewa: *Wpływ wybranych czynników na zanik części żębodołowej żuchwy u pacjentów leczonych protetycznie.* – Zakład Anatomii Prawidłowej i Klinicznej Katedry Anatomii. Promotor: prof. dr hab. Kazimierz Jędrzejewski. Recenzenci: prof. dr hab. Halina Pawlicka, prof. dr hab. Małgorzata Ewa Bruska. Obrona – 20 III 2008.

WYDZIAŁ WOJSKOWO-LEKARSKI

Habilitacje

BRONCEL Marlena: *Próba wyjaśnienia wpływu statyn, fibratu i flawonoidów na wybrane wskaźniki morfologiczne, biochemiczne krwi u pacjentów w zespole metabolicznym.* – Klinika Chorób Wewnętrznych z Oddziałem Farmakologii Klinicznej i Terapii Monitorowanej. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Herman, prof. dr hab. Włodzimierz Januszewicz, prof. dr hab. Jan Henryk Goch, prof. dr hab. Wiktor Bogdan Szostak. Kolokwium – 18 V 2008.

GASZYŃSKI Tomasz: *Porównanie wpływu znieczulenia ogólnego z zastosowaniem sewofluranu lub propofolu na czynność hemodynamiczną mierzoną przezprężykową metodą dopplerowską u pacjentów otyłych*

w trakcie zabiegów laparoskopowych metodą opasania żołądka opaską regulowaną. – I Zakład Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Recenzenci: prof. dr hab. Marian Brocki, prof. dr hab. Andrzej Kubler, prof. dr hab. Anna Dyaczyńska-Herman, prof. dr hab. Edward Stanowski. Kolokwium – 27 V 2008.

RĘBAS Elżbieta: *Wielokierunkowe działanie peptydów z rodziny angiotensyn na procesy fosforylacji zachodzące w przysadce oraz w guzie przysadki szczura.* – Zakład Neurochemii Molekularnej. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Albrecht, prof. dr hab. Andrzej Łukaszyk, prof. dr hab. Kazimierz Kochman, prof. dr hab. Grzegorz Bartosz. Kolokwium: 22 IV 2008.

Doktoraty

CYWIŃSKA-BERNAS Agnieszka: *Ocena wybranych parametrów odporności komórkowej u dzieci z wrodzoną wadą serca poddanych zabiegowi kardiochirurgicznemu.* - Klinika Pediatrii i Immunologii Wieku Rozwojowego. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Zeman. Recenzenci: prof. dr hab. Lesław Szydłowski, prof. dr hab. Henryk Tchórzewski. Obrona - 11 XII 2007.

GOCH Robert: *Ocena niektórych parametrów hemodynamicznych i gazometrycznych w trakcie różnych technik znieczulenia podczas cholecysektomii laparoskopowej.* - Klinika Chirurgii 10 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką w Bydgoszczy. Promotor: doc. dr hab. Krzysztof Leksowski. Recenzenci: prof. dr hab. Ryszard Gajdosz, prof. dr hab. Marian Brocki. Obrona - 13 XI 2007.

GRYZ Julita: *Ocena wpływu zabiegu stereotaktycznego – palidotomii na funkcjonowanie poznawcze i stopień nasilenia depresji u pacjentów z dystonią pierwotną.* – Klinika Psychiatrii Dorosłych. Promotor: prof. dr hab. Antoni Florkowski. Recenzenci: prof. dr hab. Henryk Skłodowski, prof. dr hab. Józef Kocur. Obrona – 9 X 2007.

JERZEMOWSKI Maciej: *Ocena profilu chorób górnego odcinka przewodu pokarmowego u żołnierzy z uwzględnieniem zakażenia *Helicobacter pylori*.* - Klinika Chorób Wewnętrznych i Gastroenterologii. Promotor: prof. dr hab. Jan Chojnacki. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Buczyński, prof. dr hab. Jerzy Gil. Obrona - 20 XI 2007.

KLIŚ Rafał: *Ocena związku pomiędzy infekcjami dróg moczowych a kolonizacją samoutrzymujących się cewników moczowodowych podwójnie zagiętych.* - II Klinika Urologii. Promotor: prof. dr hab. Waldemar Różański. Recenzenci: doc. dr hab. Henryk Zieliński, prof. dr hab. Marek Sosnowski. Obrona - 13 XI 2007.

KORZENIEWSKA-DYL Irmina: *Aktywność wybranych kaspaz w neutrofilach krwi obwodowej w schyłkowym okresie przewlekłej niewydolności nerek.* – Klinika Chorób Wewnętrznych i Dializoterapii. Promotor: prof. dr hab. Dariusz Moczulski. Recenzenci: Andrzej Ciechanowicz, dr hab. Ewa Majewska. Obrona – 9 X 2007.

KUŚMIERCZYK Jarosław: *Korelacja stopnia zaawansowania retinopatii cukrzycowej z zaburzeniami ukrwienia serca i mięśni kończyn dolnych w badaniach radioizotopowych (SPECT).* – Klinika Okulistyki i Rehabilitacji Wzrokowej. Promotor: prof. dr hab. Roman Goś. Recenzenci: prof. dr hab. Mirosława Grałek, prof. dr hab. Zbigniew Maziarz. Obrona – 11 X 2007.

LEO Wojciech: *Wpływ terapii ASA i tiklopidyną na stan aktywacji płytek krwi u chorych z miażdżycą zarośtową kończyn dolnych.* – Zakład Patofizjologii i Immunologii Wysiłku. Promotor: prof. dr hab. Zbigniew Baj. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Wykrętowicz, prof. dr hab. Ewa Majewska. Obrona – 9 X 2007.

MACIEJEWSKI Mateusz: *Koncepcja zabezpieczenia medycznego wojsk aeromobilnych na przykładzie 25. Brygady Kawalerii Powietrznej.* - Zakład Edukacji

Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Buczyński. Recenzenci: prof. dr hab. Tadeusz Mosiniak, prof. dr hab. Krystian Żołyński. Obrona - 20 XI 2007.

MICHAŁOWSKA-WIECZOREK Izabella: *Ocena wpływu wsparcia na zmaganie się z chorobą nowotworową.* – Zakład Diagnostyki Obrazowej ICZMP. Promotor: prof. dr hab. Zygfryd Jurczyński. Recenzenci: prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik, prof. dr hab. Antoni Florkowski. Obrona – 9 X 2007.

MOSKWA Anna: *Kliniczna wartość oznaczania stężenia serotoniny i melatoniny w surowicy oraz ich metabolitów w moczu u osób z zespołem jelita nadwrażliwego.* - Klinika Chorób Wewnętrznych i Gastroenterologii. Promotor: prof. dr hab. Jan Chojnacki. Recenzenci: prof. dr hab. Leszek Paradowski, prof. dr hab. Marek Paradowski. Obrona - 20 XI 2007.

MROWICKA Małgorzata: *Analiza procesów pro- i antyoksydacyjnych w ekstremalnych stanach fizjologicznych oraz wybranych stanach patologii.* – Zakład Chemii i Biochemii Klinicznej. Promotor: prof. dr hab. Józef Kędziora. Recenzenci: prof. dr hab. Barbara Wachowicz, prof. dr hab. Krystian Żołyński. Obrona – 9 X 2007.

PAWEŁCZYK Małgorzata: *Wpływ hiperlipidemii na czynność płytek krwi u osób z przebyłym udarem niedokrwiennym mózgu.* – Klinika Neurologii i Neurorehabilitacji. Promotor: prof. dr hab. Henryk Chmielewski. Recenzenci: prof. dr hab. Adam Stepień, prof. dr hab. Zbigniew Baj. Obrona – 11 X 2007.

POPIŃSKI Jacek: *Uczulenie na wybrane materiały stomatologiczne u chorych leczonych protetycznie z zastosowaniem implantów.* - Zakład Alergologii i Rehabilitacji Oddechowej. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Buczyłko. Recenzenci: prof. dr hab. Maciej Romanowicz, prof. dr hab. Roman Nowicki. Obrona - 11 XII 2007.

SZAŁOWSKA Dorota: *Ocena ekspresji receptorów powierzchniowych i wybranych funkcji neutrofilii krwi obwodowej noworodków i niemowląt ze zmianami zapalnymi lub opróżnionym odpadaniem pępownicy.* - Klinika Pediatrii i Immunologii Wieku Rozwojowego. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Zeman. Recenzenci: prof. dr hab. Ewa Bernatowska, prof. dr hab. Henryk Tchórzewski. Obrona - 11 XII 2007.

SZEBLA Renata: *Badanie skuteczności ciągłego znieczulenia przykręgowego w odcinku piersiowym do zabiegów torakotomii przednio-bocznej.* - Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Gaszynski. Recenzenci: prof. dr hab. n. med. Ryszard Gajdosz, dr hab. Waldemar Machała. Obrona - 13 XI 2007.

WRÓBLEWSKI Krzysztof: *Wpływ cynakalcetu na wykładniki stresu oksydacyjnego u chorych z przewlekłą niewydolnością nerek leczonych hemodializami.* – Zakład

Fizjologii Katedry Nauk Podstawowych i Przedklinicznych. Promotor: prof. dr hab. Jan Błaszczuk. Recenzenci: prof. dr hab. Zdzisław Kidawa, prof. dr hab. Dariusz Moczulski. Obrona – 9 X 2007.

***

BIENIEK Ryszard: *Badanie wpływu żywienia i obciążenia fizycznego na stan odżywienia pilotów wojskowych przebywających w wojskowych ośrodkach szkolenia kondycyjnego.* – Promotor: doc. dr hab. Jerzy Bertrandt. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Błaszczuk, prof. dr hab. Jerzy Faff. Obrona – 15 IX 2008.

BORTNIK Krzysztof: *Ocena wpływu submaksymalnego i maksymalnego wysiłku fizycznego na parametry krążeniowo-oddechowe w różnych stanach wytrenowania ludzi zdrowych.* – Katedra Chemii i Biochemii Klinicznej. Promotor: prof. dr hab. Józef Kędziora. Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Klukowski, prof. dr hab. Jan Błaszczuk. Obrona - 9 VII 2008.

BUCZYNOWSKA Mirosława: *Retrospektywna analiza porównawcza leczenia operacyjnego przepuklin pachwinowych z użyciem siatki poliestrowej i polipropylenowej.* – Oddział Chirurgii Ogólnej Szpitala Zakonu Bonifratrów w Krakowie. Promotor: dr hab. Antoni Cieniał. Recenzenci: doc. dr hab. Krzysztof Leksowski, prof. dr hab. Marian Brocki. Obrona – 11 III 2008.

DUDKIEWICZ Mariusz: *Rola generała brygady profesora zwyczajnego Mariana Garlickiego w rozwoju organizacyjnym i tworzeniu klinicznych podstaw polskiej ortopedii i traumatologii narządu ruchu.* – Klinika Ortopedii i Traumatologii. Promotor: prof. dr hab. Krystian Żołyński. Recenzenci: prof. dr hab. Tadeusz Gaździk, prof. dr hab. Wojciech Marczyński. Obrona – 2 VII 2008.

DWORNIK Michał: *Badanie przydatności prze-skórnego EMG w ocenie skuteczności wybranych metod fizjoterapii u chorych z zespołami bólowymi części lędźwiowo-krzyżowej kręgosłupa.* – Klinika Rehabilitacji Medycznej. Promotor: prof. dr hab. Jolanta Kujawa. Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Klukowski, prof. dr hab. Henryk Chmielewski. Obrona – 2 VII 2008.

FLORKOWSKA-MICHAŁEK Kinga: *Wybrane problemy zdrowia psychicznego lekarzy nie będących psychiatrami.* – Klinika Psychiatrii Dorosłych. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Gruszczyński. Recenzenci: prof. dr hab. Henryk Araszkievicz, prof. dr hab. Andrzej Buczyński. Obrona – 1 VII 2008.

FURGAŁ Witold: *Odnowa biologiczna pilotów sportowych uprawiających akrobacje lotnicze.* – Katedra Fizjoterapii Wydziału Rehabilitacji Akademii Wychowania Fizycznego im. J. Piłsudskiego w Warszawie, Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej w Warszawie. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Klukowski. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Talar, prof. dr hab. Andrzej Buczyński.

GABRYNIAK Teresa: *Ocena wartości ultrasonografii przezpochwowej w określeniu stopnia zaawansowania*

raka odbytnicy. Klinika Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej. Promotor: prof. dr hab. Adam Dziki. Recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Zegarski, prof. dr hab. Zbigniew Maziarz. Obrona – 8 VII 2008.

GALECKA Elżbieta: *Wpływ inhibitora wychwytu zwrotnego serotoniny i niesterydowego leku przeciwpalnego na procesy oksydacyjno-redukcyjne w erytrocytach u chorych z zaburzeniami depresyjnymi.* – Katedra Chemii i Biochemii Klinicznej. Promotor: prof. dr hab. Józef Kędziora. Recenzenci: prof. dr hab. Grzegorz Bartosz, prof. dr hab. Andrzej Klimek. Obrona – 18 VI 2008.

JANKOWSKI Wojciech: *Wpływ kształtu pola elektromagnetycznego o niskiej częstotliwości na metabolizm tlenowy krwinek płytkowych badania in vitro.* – Zakład Edukacji Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Buczyński. Recenzenci: prof. dr hab. Barbara Wachowicz, prof. dr hab. Jan Błaszczyk. Obrona - 8 V 2008.

JASTRZĘBSKI Karol: *Polimorfizm 677 C>T oraz 1298 A>C reduktazy N5,N10-metylenotetrahydrofolianowej (MTHFR) u pacjentów z udarem mózgu lub zawałem mięśnia sercowego.* - Klinika Neurologii i Epileptologii z Oddziałem Udarowym. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Klimek. Recenzenci: prof. dr hab. Danuta Ryglewicz, prof. dr hab. Henryk Chmielewski. Obrona - 9 IX 2008.

KALUŻA Jarosław: *Ocena wybranych wskaźników metabolizmu tlenowego u chorych z przewlekłym zapaleniem wątroby typu C leczonych pegylovanym interferonem alfa i rybawiryną.* - Klinika Chorób Zakaźnych. Promotor: prof. dr hab. Daniela Dworniak. Recenzenci: prof. dr hab. Anna Boroń-Kaczmarska, prof. dr hab. Jan Błaszczyk. Obrona - 09 IX 2008.

KEMPNY Agnieszka: *Współwystępowanie proteинуrii i retinopatii u chorych z cukrzycą typu 2.* – Klinika Chorób Wewnętrznych i Nefrodiabetologii. Promotor: dr hab. Dariusz Moczulski. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Ciechanowicz, prof. dr hab. Wojciech Młynarski. Obrona – 18 IX 2008.

KEMPNY Aleksander: *Skuteczność pedometrów w zwiększeniu aktywności fizycznej u chorych z cukrzycą typu 2.* – Klinika Chorób Wewnętrznych, Nefrologii i Dializoterapii. Promotor: prof. dr hab. Dariusz Moczulski. Recenzenci: prof. dr hab. Janusz Gumprecht, prof. dr hab. Lucjan Pawlicki. Obrona – 4 VII 2008.

KUPISIAK Jacek: *Porównanie głębokości snu i oksymetrii mózgowej oraz czynności układu krążeniowo-oddechowego w trakcie różnych technik znieczulenia ogólnego podczas cholecysektomii laparoskopowej.* – Klinika Chirurgii Ogólnej, Klatki Piersiowej i Naczyń 10 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką w Bydgoszczy. Promotor: doc. dr hab. Krzysztof Leksowski. Recenzenci: dr hab. Antoni Cienciąła, dr hab. Waldemar Machała. Obrona – 19 III 2008.

KURNATOWSKI Michał: *Ocena immunoekspresji receptorów estrogenowych typu β u chorych z gruczolakorakiem jelita grubego.* – Klinika Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej. Promotor: prof. dr hab. Adam Dziki. Recenzenci: prof. dr hab. Zygmunt Grzebieniak, prof. dr hab. Stanisław Sporny. Obrona – 11 IX 2008.

LASSOTA-FALCZEWSKA Magdalena: *Aktywność wybranych enzymów lizosomalnych granulocytów wielojądrowych obojętnochłonnych i antyenzymów w surowicy krwi u chorych ze stanami przednowotworowymi i nieczerniakowymi nowotworami skóry leczonych metodą fotodynamiczną.* – Klinika Dermatologii i Dermatologii Dziecięcej. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Kaszuba. Recenzenci: prof. dr hab. Elżbieta Waszczykowska, prof. dr hab. Zygmunt Adamski. Obrona – 10 VI 2008.

LEŃKO Krzysztof: *Uroflowmetryczna ocena zaburzeń mikcji powstałych w wyniku biopsji stercza, cystoskopii oraz ultrasonografii transrektalnej.* – I Klinika Urologii. Promotor: dr hab. Waldemar Różański. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Kwias, dr hab. Marek Lipiński. Obrona – 18 IX 2008.

LESIAK Tomasz: *Ocena wpływu różnych metod leczenia chorych z miażdżycą zarostową tętnic (leczenie zachowawcze, leczenie operacyjne) na perfuzję mięśni kończyn dolnych.* - Klinika Chirurgii Ogólnej i Klatki Piersiowej. Promotor: prof. dr hab. Marian Brocki. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Maziarz, doc. dr hab. Krzysztof Leksowski. Obrona - 11 IX 2008.

LESZCZYŃSKI Ryszard: *Wpływ wybranych programów promujących zdrowie na zachowania prozdrowotne pacjentów leczonych w ZOZ Sanatorium MSWiA w Kołobrzegu.* – Katedra Nauk Podstawowych i Przedklinicznych. Promotor: prof. dr hab. Jan Błaszczyk. Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Klukowski, prof. dr hab. Andrzej Buczyński. Obrona – 8 V 2008.

ŁABĘDŹ Waldemar: *Zastosowanie metody fotopletyzmiograficznej w ocenie zmian ciśnienia tętniczego krwi w powiązaniu z czynnością skurczową macicy w pierwszym okresie porodu.* – Klinika Perinatologii i Ginekologii. Promotor: prof. dr hab. Przemysław Oszukowski. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Błaszczyk, doc. dr hab. Marek Kabat. Obrona – 15 IX 2008.

ŁUKOMSKI Artur: *Wpływ kąpieli siarczkowo-siarkowodorowych słonych na metabolizm energetyczny erytrocytów u chorych z różnymi postaciami łuszczycy.* – Zakład Fizjologii Człowieka i Biofizyki. Promotor: prof. dr hab. Jan Błaszczyk. Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Gwoździński, prof. dr hab. Franciszek Seneczko. Obrona – 10 VII 2008.

MARCHELUK Adam: *Wyniki operacyjnego leczenia nawrotowych zwężeń cewki moczowej u mężczyzn z zastosowaniem membrany z owodni ludzkiej.* – I Klinika Urologii. Promotor: prof. dr hab. Marek Sosnowski. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Wolski, prof. dr hab. Andrzej Prelich. Obrona – 8 VII 2008.

MATUSZEWSKI Tomasz: *Wpływ suplementacji diety witaminami A, C i E na stan pro- i antyoksydacyjny u dzieci w wieku szkolnym i osób starszych.* – Katedra Chemii i Biochemii Klinicznej. Promotor: prof. dr hab. Józef Kędziora. Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Kruszewski, prof. dr hab. Krzysztof Zeman. Obrona – 15 IX 2008.

MICHALSKI Tomasz: *Wpływ stresu związanego z porodem na elementy bariery oksydacyjno-redukcyjnej.* – Zakład Farmakologii Ogólnej. Promotor: dr hab. Edward Kowalczyk. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Błaszczak, prof. dr hab. Jacek Koźlik. Obrona – 15 IX 2008.

MIECZNIK Adam: *Wpływ pola magnetycznego o różnej charakterystyce fizycznej na wybrane parametry układu odpornościowego w badaniach in vitro.* – Klinika Rehabilitacji i Medycyny Fizykalnej z Oddziałem Dziennego Pobytu. Promotor: prof. dr hab. Jan Czernicki. Recenzenci: prof. dr hab. Aleksander Sieroń, prof. dr hab. Henryk Tchórzewski. Obrona – 8 IV 2008.

MIK Michał: *Ocena jakości życia chorych operowanych z powodu raka odbytnicy.* – Klinika Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej. Promotor: prof. dr hab. Adam Dziki. Recenzenci: prof. dr hab. Michał Drews, prof. dr hab. Janusz Strzelczyk. Obrona – 18 VI 2008.

MIKOŁAJCZYK Iwona: *Narkomania jako forma zachowań autodestrukcyjnych: analiza psychologiczna.* – Klinika Psychiatrii Dorosłych. Promotor: prof. dr hab. Antoni Florkowski. Recenzenci: prof. dr hab. Henryk Skłodowski, prof. dr hab. Wojciech Gruszczyński. Obrona – 1 VII 2008.

MLECZKO Marek: *Wpływ drgań wibracyjnych o niskiej częstotliwości na kościotworzenie, siłę mięśniową i równowagę statyczną: poszukiwanie zastosowania w rehabilitacji osteoporozy.* – Zakład Fizjologii Człowieka i Biofizyki. Promotor: prof. dr hab. Jan Błaszczak. Recenzenci: prof. dr hab. Jolanta Kujawa, prof. dr hab. Krzysztof Klukowski. Obrona – 10 VII 2008.

NIEMIROWICZ Maciej: *Ocena przydatności metody LigaSure w operacyjnym leczeniu choroby hemoroidalnej.* – Klinika Chirurgii Ogólnej i Klatki Piersiowej. Promotor: prof. dr hab. Marian Brocki. Recenzenci: prof. dr hab. Adam Dziki, doc. dr hab. Krzysztof Leksowski. Obrona - 11 IX 2008.

ORGAN Andrzej: *Analiza wyników leczenia urazów jamy brzusznej w Oddziale Chirurgii Ogólnej Wojewódzkiego Szpitala w Przemyślu.* – Klinika Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej. Promotor: prof. dr hab. Adam Dziki. Recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Kielan, prof. dr hab. Marian Brocki. Obrona – 18 VI 2008.

PĘDZIK Adrianna: *Wpływ leczenia nerkozastępczego na aktywność antyoksydacyjną osocza chorych z przewlekłą niewydolnością nerek.* – Ośrodek Kształcenia Lekarzy Rodzinnych. Promotor: dr hab. Jacek Rysz. Recenzenci: prof. dr hab. Zofia Sułowska, prof. dr hab. Zbigniew Baj. Obrona – 4 VII 2008.

PISKORZ Łukasz: *Kliniczna ocena stanu odżywienia chorych leczonych z powodu raka płuc w świetle określonych parametrów funkcjonalnych.* – Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej i Chirurgii Onkologicznej. Promotor: prof. dr hab. Marian Brocki. Recenzenci: prof. dr hab. Marek Rokicki, prof. dr hab. Stanisław Głuszek. Obrona – 12 II 2008.

PŁUŻAŃSKI Adam: *Wyniki leczenia zaawansowanych nowotworów zarodkowych jądra w materiale Regionalnego Ośrodka Onkologicznego w Łodzi.* – Klinika Chemioterapii Nowotworów. Promotor: prof. dr hab. Marek Sosnowski. Recenzenci: prof. dr hab. Tomasz Demkow, prof. dr hab. Andrzej Prelich. Obrona – 8 VII 2008.

POLENCEUSZ Wojciech: *Ocena porównawcza dwóch metod znieczulenia nasiękowego z wyprzedzeniem u chorych operowanych z powodu przepukliny pachwinowej.* – Klinika Chirurgii Ogólnej, Klatki Piersiowej i Naczyń 10 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką w Bydgoszczy. Promotor: doc. dr hab. Krzysztof Leksowski. Recenzenci: prof. dr hab. Krystyn Sosada, dr hab. Waldemar Machała. Obrona - 19 III 2008.

PRZEDBORSKA Agnieszka: *Badania nad wydolnością stawów kolanowych u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową leczonych operacyjnie osteotomią nadwięzadłową kości piszczelowej.* – Zakład Biologii Medycznej. Promotor: prof. dr hab. Krystian Żołyński. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Kalewski, prof. dr hab. Zbigniew Dudkiewicz. Obrona – 20 V 2008.

RUDZKI Mariusz: *Wpływ drgań niskiej częstotliwości na wybrane parametry fizjologiczne mięśni szkieletowych człowieka.* – Zakład Fizjologii i Biofizyki Człowieka. Promotor: prof. dr hab. Jan Błaszczak. Recenzenci: dr hab. Hanna Krauss, prof. dr hab. Andrzej Buczyński. Obrona – 10 VII 2008.

SALAGIERSKI Maciej: *Ocena związku antagonisty receptora adrenergicznego (doksazosyny) ze szlakiem PI3-kinazy (PI3K) w progresji raka gruczołu krokowego: badania mechanizmów komórkowych in vitro.* – Klinika Urologii. Promotor: prof. dr hab. Marek Sosnowski. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Kwias, prof. dr hab. Radzisław Kordek. Obrona – 10 VI 2008.

SIERADZAN-SKRZETUSKA Renata: *Ultrasonograficzna ocena wybranych zmian tkanki podskórnej (PEFS) w porównaniu z dotychczas stosowanymi metodami wizualno-palpacyjnymi.* – Katedra Chemii Medycznej. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Glinka. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Kaszuba, prof. dr hab. Michał Studniarek. Obrona – 8 I 2008.

SŁOWIAŃSKA Anna: *Wpływ antycyjanin na przebieg doświadczalnego zatrucia glinem u szczurów.* – Zakład Farmakologii Ogólnej. Promotor: dr hab. Edward Kowalczyk. Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Bertrand, prof. dr hab. Jan Błaszczak. Obrona: 8 V 2008.

SOSNOWSKI Zbigniew: *Ocena następstw zmian w postępowaniu rozpoznawczo-leczniczym u chorych z ostrym zapaleniem trzustki w okresie 1995-2005.* – Oddział Chirurgii Ogólnej Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Kielcach. Promotor: prof. dr hab. Stanisław Głuszek. Recenzenci: prof. dr hab. Ireneusz Krasnodębski, prof. dr hab. Marian Brocki. Obrona – 8 VII 2008.

SPINEK Agnieszka: *Wpływ impulsowego pola magnetycznego wielkiej częstotliwości na właściwości biologiczne grzybów drożdżopodobnych z rodzaju candida zasiedlających błony śluzowe i skórę.* – Klinika Dermatologii i Dermatologii Dziecięcej, Poradnia Rehabilitacji Leczniczej. Promotor: prof. dr hab. Franciszek Seneczko. Recenzenci: prof. dr hab. Zygmunt Adamski, prof. dr hab. Jan Błaszczak. Obrona – 14 VII 2008.

STAŃCZYK Maciej: *Naciek zewnątrztorbkowy węzła chłonny jako niezależny czynnik rokowniczy w raku przewodowym piersi.* – Klinika Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej. Promotor: prof. dr hab. Adam Dziki. Recenzenci: prof. dr hab. Zygmunt Grzebieniak, prof. dr hab. Bogdan Modzelewski. Obrona – 11 IX 2008.

SZADKOWSKI Krzysztof: *Wartość kliniczna 24-godzinnej bilimetrii żołądka u osób z dyspepsją czynnościową.* – Klinika Gastroenterologii i Chorób Wewnętrznych. Promotor: prof. dr hab. Jan Chojnacki. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Maziarz, prof. dr hab. Jacek Muszyński. Obrona – 18 IX 2008.

SZRAJBER Bartłomiej: *Ocena systemu rehabilitacji i jakości życia pacjentów po przebytej śpiączce pourazowej.* – Katedra Fizjoterapii Akademii Wychowania Fizycznego im. J. Piłsudskiego w Warszawie ; Puławska Szkoła Wyższa. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Klukowski. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Talar, prof. dr hab. Henryk Chmielewski. Obrona – 9 VII 2008.

ŚLIWKIEWICZ Przemysław: *Ocena wpływu wybranych neuroleptyków na masę ciała i stężenie wybranych parametrów biochemicznych u chorych na schizofrenię.* – Klinika Psychiatrii Dorosłych. Promotor: prof. dr hab. Antoni Florkowski. Recenzenci: prof. dr hab. Józef Kocur, prof. dr hab. Robert Hese. Obrona – 8 I 2008.

TERLECKI Artur: *Ocena wideotorakoskopii jako metody diagnostycznej.* – Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej i Chirurgii Onkologicznej. Promotor: prof. dr hab. Marian Brocki. Recenzenci: doc. dr hab. Krzysztof Leksowski, prof. dr hab. Wojciech Rokicki. Obrona – 12 II 2008.

TUCHENDLER Tomasz: *Ocena wyników leczenia operacyjnego chorych na raka nerki w materiale własnym.* – Klinika Urologii. Promotor: dr hab. Marek Sosnowski. Recenzenci: dr hab. Henryk Zieliński, prof. dr hab. Eugeniusz Miękoś. Obrona – 10 VI 2008.

WASZCZYKOWSKA Arleta: *Udział metaloproteinaz i naczyniowo-śródbłonkowego czynnika wzrostu w powstawaniu zmian naczyniowych w narządzie wzro-*

ku u chorych z twardziną układową. – Klinika Okulistyki i Rehabilitacji Wzrokowej. Promotor: prof. dr hab. Roman Goś. Recenzenci: prof. dr hab. Mirosława Grałek, prof. dr hab. Zofia Mariak. Obrona – 14 VII 2008.

WAWRZYCKI Marcin: *Gen P53 jako czynnik diaognostyczny i prognostyczny niedrobnokomórkowego raka płuc.* – Klinika Chirurgii Ogólnej i Klatki Piersiowej. Promotor: prof. dr hab. Marian Brocki. Recenzenci: doc. dr hab. Krzysztof Leksowski, prof. dr hab. Tomasz Ferenc. Obrona – 2 VII 2008.

WCISŁO Szymon: *Ocena przydatności oznaczania prokalcytoniny w zakażeniach pooperacyjnych i stanach ropnych.* – Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej, Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej. Promotor: prof. dr hab. Marian Brocki. Recenzenci: prof. dr hab. Marek Paradowski, doc. dr hab. Krzysztof Leksowski. Obrona – 11 III 2008.

WISZNIEWSKA Magdalena: *Genetyczna i immunologiczna ocena czynników aktywacji dopełniacza na drodze lektynowej u dzieci z astmą i nawracającymi zakażeniami dróg oddechowych.* – Klinika Pediatrii, Kardiologii Prewencyjnej i Immunologii Wieku Rozwojowego. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Zeman. Recenzenci: prof. dr hab. Iwona Stelmach, prof. dr hab. Zbigniew Doniec. Obrona – 10 VII 2008.

WIŚNIEWSKA Barbara: *Wpływ środowiska hiperbarycznego na wybrane funkcje narządu wzroku.* – Zakład Medycyny Morskiej i Tropikalnej Wojskowego Instytutu Medycznego w Gdyni. Promotor: prof. dr hab. Romuald Olszański. Recenzenci: prof. dr hab. Roman Goś, dr hab. Piotr Radziwon. Obrona – 14 VII 2008.

WITCZAK Monika: *Analiza wyników testów cyto-genetycznych w hodowli limfocytów krwi pepowinowej noworodków urodzonych przez matki leczone w trakcie ciąży z powodu padaczki.* – Zakład Biologii i Genetyki. Promotor: prof. dr hab. Tomasz Ferenc. Recenzenci: prof. dr hab. Regina Osiecka, prof. dr hab. Bogdan Kałużewski. Obrona – 4 VII 2008.

ZABIELSKA Justyna: *Wpływ skojarzonego leczenia w zastoinowej niewydolności krążenia na obraz wątroby oceniany metodą duplex-Doppler.* – Klinika Chorób Wewnętrznych z Oddziałem Farmakologii Klinicznej. Promotor: prof. dr hab. Julita Chojnowska-Jeziarska. Recenzenci: dr hab. Bogusław Kędra, prof. dr hab. Jan Henryk Goch. Obrona - 19 III 2008.

ZAGÓRSKI Jarosław: *Ocena wybranych wskaźników homeostazy ustroju w rytmie okołodobowym u ludzi z udarem niedokrwiennym mózgu.* – Klinika Neurologii i Neurorehabilitacji z Oddziałem Udarowym. Promotor: prof. dr hab. Henryk Chmielewski. Recenzenci: prof. dr hab. Adam Stępień, prof. dr hab. Wojciech Split. Obrona – 20 V 2008.

ZEMAN-MIECZNIK Alicja: *Ocena stężeń metaloproteinaz i ich inhibitorów oraz cytokin pro – i przeciwza-*

palnych w cieczy wodnistej u chorych z jaskrą. – Klinika Okulistyki i Rehabilitacji Wzrokowej. Promotor: prof. dr hab. Roman Goś. Recenzenci: prof. dr hab. Dariusz Kęćik, prof. dr hab. Wojciech Omulecki. Obrona – 8 IV 2008.

ŻYCHLIŃSKA Małgorzata: *Ocena efektów terapii zaburzeń nerwicowych i związanych ze stresem na wybrane aspekty funkcjonowania psychologicznego.* – Klinika Psychiatrii Dorosłych. Promotor: prof. dr hab. Antoni Florkowski. Recenzenci: prof. dr hab. Robert Hese, prof. dr hab. Henryk Skłodowski. Obrona – 1 VII 2008.

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

Habilitacje

NAWROT-MODRANKA Jolanta Krystyna: *Nowe pochodne chromonu i kumaryny o potencjalnej aktywności przeciwnowotworowej i przeciwbakteryjnej.* – Zakład Chemii Bionieorganicznej. Recenzenci: prof. dr hab.

Jacek Bojarski, prof. dr hab. Jan Pachecka, prof. dr hab. Franciszek Sączewski, prof. dr hab. Stanisław Wysocki. Kolokwium - 11 IV 2008.

Doktoraty

ANDRZEJCZAK Dariusz: *Wpływ leków hipotensyjnych na stymulowane LPS stężenie cytokin pozapalnych TNF- α IL-1 β , IL – 6 u szczurów z genetycznie uwarunkowanym nadciśnieniem (SHR).* – Zakład Farmakodynamiki. Promotor: prof. dr hab. Elżbieta Czarnecka. Recenzenci: prof. dr hab. Józef Drzewoski, prof. dr hab. Waldemar Janiec. Obrona – 5 X 2007.

ŻUREK Elżbieta Barbara: *Synteza i badanie in vitro nowych pochodnych donepezilu jako potencjalnych ligandów do diagnostyki choroby Alzheimera.* – Zakład Chemii Farmaceutycznej i Analizy Leków. Promotor: prof. dr hab. Elżbieta Mikiciuk-Olasik. Recenzenci: prof. dr hab. Anna Długosz, prof. dr hab. Barbara Kostka. Obrona – 23 XI 2007.

***

KAPLIŃSKA Katarzyna: *Prokoagulant nowotworowy (CP): charakterystyka składnika białkowego oraz wpływ na generację fibryny przez komórki nowotworowe.* – Zakład Biochemii Farmaceutycznej. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Mielicki. Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Chojnowski, prof. dr hab. Barbara Wachowicz. Obrona – 14 XII 2007.

GLINKA Łukasz: *Pochodne flawonoidowe: synteza, badanie właściwości kompleksotwórczych i ocena aktywności biologicznej.* – Zakład Chemii Bionieorganicznej. Promotor: prof. dr hab. Justyn Ochocki. Recenzenci: prof. dr hab. Katarzyna Kieć-Kononowicz, prof. dr hab. Elżbieta Mikiciuk-Olasik. Obrona – 6 VI 2008.

PANCZYK Mariusz: *Polimorfizm genu MDR1 (ABCB1) kodującego białko oporności wielolekowej u osób chorych na raka jelita grubego w populacji łódzkiej. = Polymorphism of MDR1 (ABCB1) Gene Encoding Multidrug Resistance Protein in Patients Suffering from Colorectal Cancer in Population of Łódź.* – Pracownia Biologii Molekularnej Zakładu Biochemii Farmaceutycznej. Promotor: prof. dr hab. Marek Mirowski. Recenzenci: prof. dr hab. Wanda Baer-Dubowska, prof. dr hab. Jacek Bartkowiak. Obrona – 9 XI 2007.

PIETRZAK-GADZKA Aleksandra: *Wybrane pochodne kwasu laktobionowego o działaniu biologicznym.* – Zakład Syntezy i Technologii Środków Leczniczych Katedry Chemii Medycznej. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Glinka. Recenzenci: prof. dr hab. Justyn Ochocki, prof. dr hab. Michał Henryk Umbreit. Obrona – 26 IX 2008.

PARA Jadwiga: *Ocena wybranych parametrów układu hemostazy w losowo dobranej grupie starszych mieszkańców miasta Łodzi.* – Zakład Biochemii Farmaceutycznej. Promotor: prof. dr hab. Barbara Kostka. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Buczyński, prof. dr hab. Barbara Wachowicz. Obrona – 14 XII 2007.

ULRICHS Michał: *Nowe pochodne piramido[5,4-c]cynnoliny o potencjalnej aktywności przeciwnowotworowej.* – Zakład Farmacji Szpitalnej. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Stańczak. Recenzenci: dr hab. Elżbieta Budzisz, prof. dr hab. Barbara Malawska. Obrona – 6 VI 2008.

WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU

Doktoraty

DOBACZEWSKI Marcin: *Charakterystyka wybranych wykładników organizacji zawału mięśnia sercowego psa i myszy.* – Zakład Zaburzeń Krzepnięcia Krwi. Promotor: prof. dr hab. Cezary Watała. Recenzenci: prof. dr hab. Radzisław Kordek, prof. dr hab. Andrzej Beręsewicz. Obrona – 11 XII 2007.

GLAPIŃSKI Andrzej: *Ciężka sepsa w materiale Oddziału Intensywnej Terapii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Mikołaja Kopernika w Łodzi – porównanie z wynikami analizy krajowego rejestru przypadków ciężkiej sepsy z 2004 i 2005 roku.* - Zakład Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Gaszyński. Recenzenci: dr hab. prof. nadzw. Józef Kozak, prof. dr hab. Andrzej Kübler. Obrona – 11 XII 2007.

OSZAJCA Katarzyna: *Regulacja ekspresji genów wybranych czynników układu fibrynolitycznego przez tlenek azotu.* - Zakład Biochemii Medycznej. Promotor: dr hab. Janusz Szemraj. Recenzenci: prof. dr hab. Marek Mirowski, prof. dr hab. Zofia M. Kiliańska. Obrona – 17 XII 2007.

STEFAŃSKA Barbara: *Badanie roli analogów adenozyiny i naturalnych związków wspomagających w mechanizmie regulacji metylacji i ekspresji genów supresorowych w komórkach raka piersi.* - Zakład Chemii Biomedycznej. Promotor: prof. dr hab. Krystyna Fabianowska-Majewska. Recenzenci: prof. dr hab. Wanda Baer-Dubowska, prof. dr hab. Jacek Bartkowiak. Obrona – 12 XII 2007.

TOKARZ Andrzej: *Kształtowanie polityki antybiotykowej oddziału intensywnej terapii.* - Zakład Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Gaszyński. Recenzenci: prof. dr hab. Piotr Kuna, dr hab. prof. nadzw. Ryszard Gajdosz. Obrona 10 X 2007.

***

BIENIASZ Magdalena: *Analiza ekspresji genów metaloproteaz, ich inhibitorów oraz białek morfogenetycznych kości w ocenie progresji choroby nowotworowej płuc.* – Zakład Biochemii Medycznej. Promotor: dr hab. Janusz Szemraj. Recenzenci: prof. dr hab. Leszek Kaczmarek, prof. dr hab. Edward Bańkowski. Obrona – 6 VI 2008.

CHMURA Krzysztof: *Ocena użyteczności remifentanylu i chlorazepatu w analgodacji pacjentów z chorobą Parkinsona poddanych stereotaktycznym zabiegom neurochirurgicznym talamotomii i palidotomii.* – Zakład Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Gaszyński. Recenzenci: prof. dr hab.

Andrzej Radek, prof. dr hab. Leon Drobnik. Obrona – 7 V 2008.

GAWRON Anna: *Ocena całkowitej zdolności antyoksydacyjnej surowicy krwi u zdrowych mężczyzn oraz u pacjentów z chorobą niedokrwienną serca w kontekście podejmowanej przez nich aktywności ruchowej.* - Klinika Geriatrii. Promotor: prof. dr hab. Tomasz Kostka. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Buczyński, dr hab. prof. nadzw. Kornelia Kędziora-Kornatowska. Obrona – 4 VI 2008.

KOZIEŁ Dorota: *Zachowania zdrowotne a jakość życia ludzi w starszym wieku.* - Zakład Polityki Społecznej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Kielcach. Promotor: dr hab. prof. nadzw. Elżbieta Trafiałek. Recenzenci: prof. dr hab. Tomasz Kostka, prof. dr hab. Stanisław Głuszek. Obrona – 30 VI 2008.

MIANOWANY Mariusz: *Ocena wybranych zachowań zdrowotnych i wybranych czynników ryzyka chorób przewlekłych wśród mieszkańców Łodzi w wieku powyżej 65 lat.* - Zakład Medycyny Zapobiegawczej. Promotor: prof. dr hab. Wojciech Drygas. Recenzenci: prof. dr hab. Romuald Lewicki, prof. dr hab. Tomasz Kostka. Obrona – 3 III 2008.

MISIAK-TŁOCZEK Anna: *Wpływ cytokin TNF- α , IL-6 i IL-4 na migrację mastocytów tkankowych.* - Zakład Immunologii Doświadczalnej. Promotor: prof. dr hab. Ewa Brzezińska-Błaszczyk. Recenzenci: prof. dr hab. Zofia Sułowska, dr hab. prof. nadzw. Rafał Pawliczak. Obrona – 16 VI 2008.

RDZANY Rafał: *Wpływ antygenów bakteryjnych na aktywność komórek tucznych.* - Zakład Immunologii Doświadczalnej. Promotor: prof. dr hab. Ewa Brzezińska-Błaszczyk. Recenzenci: dr hab. prof. nadzw. Rafał Pawliczak, prof. dr hab. Henryka Długońska. Obrona – 16 VI 2008.

STAWERSKI Paweł: *Immunoekspresja białek związanych z adhezją międzykomórkową, proliferacją i apoptozą a zróżnicowanie histologiczne i potencjał przerzutowy surowiczych nowotworów jajnika.* - Zakład Nefropatologii. Promotor: prof. dr hab. Marian Danilewicz. Recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Kozłowski, prof. dr hab. Radzisław Kordek. Obrona – 4 VI 2008.

SZYMAŃSKI Jacek: *Oddziaływanie białkowej izomerazy wiązań disiarczkowych z integrzynami.* - Zakład Biofizyki Molekularnej i Medycznej. Promotor: dr hab. Maria Świątkowska. Recenzenci: prof. dr hab. Ewa Chabielska, prof. dr hab. Grzegorz Bartosz. Obrona – 30 VI 2008.

WYDZIAŁ FIZJOTERAPII

Doktoraty

CYBERTOWICZ Mariusz: *Zespół niespokojnych nóg u kobiet w ciąży: aspekty epidemiologiczno-kliniczne*. – Oddział Kliniczny Chorób Układu Pozapiramidowego. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Bogucki. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Friedman, dr hab. Jarosław Sławek. Obrona – 4 XII 2007.

KMIECIAK Łukasz: *Ocena wpływu wybranych metod fizykalnych na parametry elektrofizjologiczne nerwu pośrodkowego i objawy kliniczne u chorych z zespołem cieśni nadgarstka*. – Klinika Rehabilitacji i Medycyny Fizykalnej. Promotor: prof. dr hab. Jan Czernicki. Recenzenci: prof. dr hab. Józef Opara, prof. dr hab. Andrzej Bogucki. Obrona – 6 XI 2007.

KRAWCZYK Bartłomiej: *Przydatność hemiatroplastyki monopolarnej Austin Moore'a w leczeniu złamań bliższej części kości udowej u pacjentów w wieku podeszłym*. – Klinika Ortopedii. Promotor: prof. dr hab. Krystian Żołyński. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Kalewski, prof. dr hab. Zbigniew Dudkiewicz. Obrona – 6 XI 2007.

***

CHEŁMIŃSKI Konrad: *Ocena cytologiczna błony śluzowej nosa i gardła po prowokacji alergenem*. – Zakład Alergologii i Rehabilitacji Oddechowej. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Buczyłko. Recenzenci: prof. dr hab. Stefan Szram, prof. dr hab. Ewa Jassem. Obrona – 1 IV 2008.

FUDALA Małgorzata: *Ocena stanu funkcjonalnego chorych trzy lata po udarze mózgu w zależności od powikłań neurologicznych i ogólnomedycznych*. – Klinika Rehabilitacji i Medycyny Fizykalnej; Oddział Neurologii z Pododdziałem Udarowym Szpitala Specjalistycznego im. Św. Łukasza w Końskich. Promotor: prof. dr hab. Jan Czernicki. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Kwolek, prof. dr hab. Zdzisław Maciejek. Obrona – 16 IX 2008.

KLUSZCZYŃSKI Marek: *Analiza zmian wybranych parametrów budowy ciała w długoletniej obserwacji dzieci i młodzieży z wadami postawy*. – Klinika Rehabilitacji i Medycyny Fizykalnej z Oddziałem Dziennego Pobytu USK nr 5 w Łodzi, Oddział Rehabilitacji Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Częstochowie. Promotor: prof. dr hab. Jan Czernicki. Recenzenci: dr hab. Zbigniew Dudkiewicz, dr hab. Janusz Kubacki. Obrona – 16 IX 2008.

KRZEMIŃSKA Anna Maria: *Zespół metaboliczny u osób z chorobami układu sercowo-naczyniowego*. – Klinika Chorób Wewnętrznych i Rehabilitacji Kardiologicznej. Promotor: prof. dr hab. Jan Kowalski. Recenzenci: prof. dr hab. Zdzisław Kidawa, dr hab. Aleksander Goch. Obrona – 3 VI 2008.

LEBEK Grzegorz: *Zagrożenie narkomanią a wy-*

brane formy i metody przeciwdziałania temu zjawisku w środowiskach szkolnych regionu kieleckiego. – Zakład Rehabilitacji Psychospołecznej. Promotor: prof. dr hab. Józef Kocur. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Buczyński, dr hab. prof. nadz. SUM Robert T. Hese. Obrona – 4 III 2008.

MIĄCZ Małgorzata: *Ocena zgodności tzw. testów biorezonansowych z wynikami skórnych testów punktowych u chorych uczulonych z alergicznym nieżytem nosa i astmą atopową*. – Zakład Alergologii i Rehabilitacji Oddechowej. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Buczyłko. Recenzenci: prof. dr hab. Piotr Kuna, prof. dr hab. Roman Nowicki. Obrona – 8 I 2008.

MICHALSKA Marta: *Analiza widma głosu w ocenie procesu rehabilitacji głosu i mowy u chorych po usunięciu krtani*. – Oddział Laryngologii Szpitala im. Pirogowa. Promotor: prof. nadzw. Wiesław Konopka. Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Buczyłko, prof. dr hab. Bogdan Rydzewski. Obrona – 6 V 2008.

MIELCZAREK Marzena: *Ocena skuteczności leczenia elektrostymulacją i kinezyterapią chorych z uporczywymi szumami usznymi*. – Zakład Audiologii, Foniatrii i Otolaryngologii. Promotor: prof. dr hab. Wiesław Konopka. Recenzenci: prof. dr hab. Bożydar Łatkowski, prof. dr hab. Wiesław Sułkowski. Obrona – 1 VII 2008.

RYŚ Anna: *Ocena stężenia interleukiny 6 w surowicy krwi u pacjentek z zaburzeniami depresyjnymi oraz z nowotworami piersi*. – Zakład Rehabilitacji Psychospołecznej. Promotor: prof. dr hab. Józef Kocur. Recenzenci: prof. dr hab. Robert T. Hese, prof. dr hab. Antoni Florowski. Obrona – 1 VII 2008.

SPRZĘCZKA-NIEDOLAZ Małgorzata: *Poziom lęku a problematyka inicjacji i późniejszego stosowania psychoaktywnych środków uzależniających wśród młodzieży województwa świętokrzyskiego*. – Zakład Rehabilitacji Psychospołecznej. Promotor: prof. dr hab. Józef Kocur. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Buczyński, prof. dr hab. Tadeusz Mosiniak. Obrona – 16 IX 2008.

WAWRZYCKA-KAFLIK Anna: *Ocena przebiegu klinicznego atopowego zapalenia skóry w oparciu o wybrane parametry immunologiczne*. – Klinika Dermatologii Ogólnej, Estetycznej i Dermatologii. Promotor: prof. dr hab. Grażyna Broniarczyk-Dyła. Recenzenci: prof. dr hab. Magdalena Czarnecka-Operacz, prof. dr hab. Krzysztof Buczyłko. Obrona – 3 VI 2008.

WOSZTAK Karolina: *Rola izoform rekombinowanych epitopów brzozy w diagnostyce alergicznego nieżytu nosa, gardła i spojówek*. – Zakład Alergologii i Rehabilitacji Oddechowej. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Buczyłko. Recenzenci: prof. dr hab. Roman Goś, prof. dr hab. Bernard Panaszek. Obrona – 5 II 2008.

WYDZIAŁ PIEŁĘGNIARSTWA I POŁOŻNICTWA

Doktoraty

MIŁOSZ Danuta: *Ocena stężenia MMP 9 i TIMP 1 oraz wybranych parametrów uszkodzenia śródbłonna i procesu zapalnego u chorych z ostrym zespołem wieńcowym z przetrwałym uniesieniem ST i cukrzycą typu 2.* – Klinika Diabetologii i Chorób Metabolicznych Katedry Pielęgniarstwa Klinicznego. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Loba. Recenzenci: dr hab. Krzysztof Chiżyński, prof. dr hab. Maria Górską. Obrona - 6 XII 2007.

ŚMIGIELSKI Jacek: *Ocena stężenia we krwi metalloproteinazy 2 (MMP-2) i tkankowego inhibitora metalloproteinaz typu 2 (TIMP-2) u chorych z przepuklinami pachwinowymi.* Promotor: dr hab. Krzysztof Kołomecki. Recenzenci: prof. dr hab. Henryk Stępień, dr hab. Marek Szczepkowski. Obrona – 21 VI 2007.

TRUSZKOWSKI Krzysztof: *Ocena zaburzeń funkcji rozkurczowej lewej komory u dzieci z chorobami tkanki łącznej.* Klinika Kardiologii Dziecięcej II Katedry Pediatrii. Promotor: prof. dr hab. Jerzy A. Stańczyk. Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Zeman, prof. dr hab. Aldona Siwińska. Obrona – 13 XII 2007.

***

CHMIELA Krzysztof: *Wpływ subklinicznej hypotyreozy na przebieg okołoperacyjny u chorych powyżej 60*

roku życia. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Kołomecki. Recenzenci: prof. dr hab. Adam Dziki, dr hab. med. Jacek Dadana. Obrona – 29 V 2008.

GLINKOWSKI Sławomir: *Analiza wyników leczenia przepukliny pachwinowej przy zastosowaniu metod napięciowych i beznapięciowych.* Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej Katedry Chirurgii. Promotor: prof. dr hab. Janusz Strzelczyk. Recenzenci: dr hab. Krzysztof Kołomecki, dr hab. Zbigniew Włodarczyk. Obrona - 3 IV 2008.

KAŹMIERSKI Jakub: *Ocena częstości i czynników ryzyka majaczenia po zabiegach kardiochirurgicznych.* – Katedra Psychiatrii. Promotor: prof. dr hab. Iwona Kłoszewska. Recenzenci: prof. dr hab. Jolanta Rabe-Jabłońska, prof. dr hab. Leszek Bidzan. Obrona – 16 IX 2008.

WILCZYŃSKI Wojciech: *Analiza czynników prognostycznych długotrwałego ubytku masy ciała u chorych patologicznie otyłych leczonych zabiegiem ominięcia żołądka.* Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej Katedry Chirurgii. Promotor: prof. dr hab. Janusz Strzelczyk. Recenzenci: dr hab. Krzysztof Paśnik, dr hab. Mariusz Wyleżoł. Obrona – 29 V 2008.

Dr Maria Jakubowska

**WYKAZ KONFERENCJI
W ROKU AKADEMICKIM 2007/2008**

Data	Nazwa	Organizator	Wydział
12-14 X 2007, Łódź	Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pn. „XV-lecie Opieki Paliatywnej na Ziemi Łódzkiej”	Stowarzyszenie Hospicjum Łódzkie; Pracownia Medycyny Paliatywnej Katedry Onkologii UM	Lekarski
18-20 X 2007, Łódź	Symposium „Guzy przysadki”- patogeneza-diagnostyka-leczenie – II Łódzkie Spotkania Przysadkowe	Polskie Towarzystwo Neuroendokrynologii; Polskie Towarzystwo Endokrynologiczne; Polskie Towarzystwo Neurochirurgów; Katedra Endokrynologii UM	Lekarski
20 X 2007, Łódź	Symposium „Współczesne problemy w neurologii”	Klinika Neurologii i Epileptologii z Oddziałem Udrowym II Katedry Chorób Układu Nerwowego UM wraz z Oddz. Łódzkim Polskiego Towarzystwa Neurologicznego	Wojskowo-Lekarski
8 XI 2007, Łódź	70-lecie Uniwersyteckiego Szpitala Nr 2 im. Wojskowej Akademii Medycznej - Centralnego Szpitala Weteranów - Konferencja Naukowa pt. „Choroby cywilizacyjne XXI wieku”.		Wojskowo-Lekarski
3-5 XII 2007, Łódź	Seminarium „Analiza ekspresji genów techniką mikromacierzy DNA”	„MBS” Serwis dla Biologii Molekularnej; Zakład Kancerogenezy Molekularnej UM	Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego
7 XII 2007, Łódź	III Ogólnopolska Konferencja „Postępy Klinicznych Podstaw Rehabilitacji”	Katedra Klinicznych Podstaw Rehabilitacji; Zakład Biomechaniki i Zaopatrzenia Protetyczno-Ortopedycznego UM	Fizjoterapii

12-13 XII 2007, Łódź	Symposium „Nagły zgon sercowy – zapobieganie i leczenie”	Klinika Kardiologii UM	Lekarski
13-15 XII 2007, Łódź	Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Sekcji Dermatologii Estetycznej Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego „Cztery Pory Roku w Dermatologii Estetycznej” pod patronatem JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego	Klinika Dermatologii Ogólnej, Estetycznej i Dermatologii UM	Fizjoterapii
10 I - 11 XII 2008, Łódź 10 edycji w 2008 r.	„Spotkania z kardiologią i kardiologią inwazyjną 2008”	Klinika Kardiologii i Zakład Kardiologii Inwazyjnej I Katedry Kardiologii i Kardiologii UM	Lekarski
28 II 2008, Łódź	Leki refundowane w koszyku gwarantowanych świadczeń medycznych	Uniwersytet Medyczny w Łodzi; Krajowy Instytut Ubezpieczeń; Akademia Menedżera Zdrowia	
29 II – 1 III 2008, Łódź	„VII Łódzkie Warsztaty Psychogeriatryczne” nt: Leczenie zaburzeń psychicznych wieku podeszłego: zagadnienia kliniczne, diagnostyczne i prawne	Klinika Psychiatrii Wiek Podeszłego i Zaburzeń Psychotycznych UM	Pielęgniarstwa i Położnictwa
5-8 III 2008, Kościelisko	X Międzynarodowa Konferencja Sekcji Elektrokardiologii Nieinwazyjnej i Telemedycyny Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego	Klinika Kardiologii I Katedry Kardiologii i Kardiologii UM pod patronatem Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego	Lekarski
6-9 III 2008, Zakopane	V Symposium Sekcji Neurochirurgii Dziecięcej Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów nt. „Guzy okolicy siodła tureckiego i krwaki wewnętrzne u dzieci”	Klinika Neurochirurgii Instytutu-Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi Klinika Neurochirurgii Dziecięcej UM	Lekarski
15 III 2008, Łódź	XIV Łódzka Konferencja Kardiologiczna	II Katedra i Klinika Kardiologii UM; INTERSERVIS Sp. z o.o.	Lekarski
4 IV 2008, Łódź	47. Dzień Kliniczny Parazytologii Lekarskiej „Toksoplazmoza (Toxoplasmosis) - przebieg kliniczny, diagnostyka i terapia; inne zagadnienia mikologii i parazytologii”	Zakład Biologii i Parazytologii Lekarskiej, Zakład Diagnostyki i Leczenia Chorób Pasożytniczych i Grzybic Katedry Biologii i Genetyki Medycznej UM	Lekarski

5 IV 2008, Łódź	Konferencja „Nowoczesne metody zaburzeń rytmu serca”	Klinika Kardiologii Interwencyjnej, Kardiodiabetologii i Rehabilitacji Kardiologicznej I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii UM; Sekcja Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego	Wojskowo-Lekarski
4-5 IV 2008, Łódź	II Sympozjum Interaktywne z cyklu „Od praktyki do wiedzy,, nt. „POChP i Astma. Część I ASTMA”	Klinika Pneumonologii i Alergologii UM	Lekarski
23 IV 2008, Łódź	Konferencja Naukowa „Cukrzyca - skąd i dokąd?”	Spotkanie naukowe pod patronatem honorowym J.M. Rektora UM w Łodzi prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego	
5 – 8 V 2008, Łódź	Forum Okulistyczne	Klinika Okulistki i Rehabilitacji II Katedry Chorób Oczu UM	Wojskowo-Lekarski
9-10 V 2008, Łódź	2 Międzynarodowa Konferencja Studentów Medycyny i Młodych Lekarzy nt. Medycyny Rodzinnej („2nd International Conference of Medical Students and Junior Doctors on Family Medicine”).	Studenckie koło naukowe przy I Zakładzie Medycyny Rodzinnej; I Zakład Medycyny Rodzinnej UM	Nauk o Zdrowiu
9-10 V 2008, Łódź	III Łódzka Konferencja Nauk Zabiegowych	Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej UM; pod patronatem JM Rektora UM, prof. Andrzeja Lewińskiego oraz Przewodniczącego Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, dr Grzegorza Krzyżanowskiego	Pielęgniarstwa i Położnictwa
4-7 VI 2008, Łódź	43 Zjazd Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów Chirurgów Głowy i Szyi	I Katedra Otolaryngologii UM	Lekarski
19-21 VI 2008, Łódź	IX Konferencja Naukowo - Szkoleniowa „Alergia Astma Immunologia Kliniczna”	Klinika Immunologii, Reumatologii i Alergii UM; Redakcja kwartalnika „Alergia Astma Immunologia – przegląd kliniczny”; Stowarzyszenie Pomocy Chorym na Astmę i Choroby Alergiczne	Lekarski
25-28 VI 2008, Łódź	Joint Meeting of the European Pancreatic Club (EPC) and the International Association of Pancreatology (IAP)	Katedra Gastroenterologii i Nefrologii; Klinika Chorób Przewodu Pokarmowego UM	Lekarski

18-19 IX 2008, Łódź	V edycja konferencji „Leczymy duszę i ciało”, nt.: Niepowodzenia farmakoterapii. Przyczyny i propozycje poszerzenia możliwości terapeutycznych	Klinika Zaburzeń Afektywnych i Psychotycznych Katedry Psychiatrii UM	Lekarski
19 IX 2008, Łódź	XIX Sympozjum Sekcji Endourologii i ESWL	II Klinika Urologii UM	Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego
19-20 IX 2008, Załęczce Wielkie n/Wartą	VI Ogólnopolska konferencja naukowo-szkoleniowa: Forum Rehabilitacyjne 2008	Klinika Rehabilitacji UM ; Łódzki Oddział Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji	Fizjoterapii

70 lat szpitala wojskowego 8 listopada 2007 r.

Szpital wojskowy założono w roku 1937. Był wówczas jednym z najnowocześniejszych i największych szpitali w Europie. Dysponował 400 łózkami. Początkowo funkcjonował jako IV Szpital Okręgowy im. gen. dyw. dr med. Felicjana Sławoja-Składkowskiego. Obecną nazwę – Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 2 im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - Centralny Szpital Weteranów, uzyskał w roku 2002, gdy Wojskową Akademię Medyczną przekształcono w wydziały Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Do dziś studenci łódzkiej uczelni mówią o budynku przy Żeromskiego „Szklana pułapka”, z uwagi na niezwykle trudne egzaminy, które tam się odbywają.

Głównym punktem uroczystości było odsłonięcie tablicy, upamiętniającej 70-lecie szpitala oraz utworzenie Centralnego Szpitala Wojskowego. Tablicę poświęcili arcybp Władysław Ziółek oraz generał dywizji Tadeusz Płoński, biskup połowy Wojska Polskiego.

Maciej Białas

Barbara Piątek

Piotr Szmyt

III ŁÓDZKA KONFERENCJA NAUK ZABIEGOWYCH

W dniach 9-10 maja 2008 r., pod patronatem JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, prof. Andrzeja Lewińskiego oraz przewodniczącego Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, dra Grzegorza Krzyżanowskiego, odbyła się III Łódzka Konferencja Nauk Zabiegowych. Miejscem obrad były piękne wnętrza siedziby OIL w Łodzi, przy ulicy Czerwonej 3. Spotkanie zorganizowali studenci-członkowie Studenckiego Koła Naukowego przy Klinice Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej UM w Łodzi.

Okazją do spotkania był jubileusz 55-lecia działalności SKN. Jego pierwszym opiekunem, począwszy od 1953 r. była dr Alicja Piotrowska, a od 1960 do 1968 r. – doc. Antoni Blichowski. Po nim opiekę nad studentami objął prof. Leszek Ciesielski, luminarz polskiej chirurgii, autor wielu bezcennych monografii, zasłużony przyjaciel studenckiego ruchu naukowego. Z jego inspiracji organizowano w przeszłości wiele studenckich konferencji naukowych o ogólnopolskim zasięgu, w tym tematyczne, poświęcone np. patofizjologii i leczeniu rozlanego zapalenia otrzewnej, czy patogenezie i leczeniu wstrząsu, stanowiących wiodące przedmioty zainteresowań naukowych Profesora. Przez wszystkie lata swojego istnienia Koło przyciągało młodych entuzjastów chirurgii, stwarzając im szansę na pogłębianie teoretycznej i praktycznej wiedzy oraz stawianie pierwszych kroków w pracy naukowej. Działo pod okiem niezapomnianych opiekunów, którzy dostrzegali sens rozwijania studenckich pasji, jak się okazało, nie na próżno – dziś wielu wychowanków Koła to doskonali operatorzy, praktykujący zarówno w Polsce, jak i za jej granicami. W czasie 55 lat bogatej historii Koła jego członkowie uczestniczyli w wielu konferencjach studenckich w kraju, m.in. w Warszawie, Lublinie, Gdańsku, Jastarni, Cetniewie i Władysławowie, przedstawiając wyniki swoich badań, dotyczących głównie leczenia chirurgicznego chorób przewodu pokarmowego (choroby wrzodowej, ostrego zapalenia trzustki, ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego, chorób dróg żółciowych), ale również żylnych chorób zakrzepowo-zatorowej czy urazów. Zdobywano liczne nagrody, tak indywidualne, jak i stanowiące uznanie dla pracy całego Koła, które od początku należało do jednych z najprężniej działających w naszej Uczelni.

W ostatnich latach zakres działalności naukowej studentów uległ rozszerzeniu o zagadnienia chirurgii bariatrycznej i transplantacji narządów, a tematy comiesięcznych spotkań, na które zawsze zapraszani są eksperci reprezentujący różne dziedziny medycyny, wielokrotnie wykraczały poza główny nurt działalności kliniki. Obecny zarząd Koła (Barbara Piątek, Piotr Szmyt i Magdalena Drzewiecka) nawiązał współpracę z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Studentów Medycyny (IFMSA-Poland), z którym z powodzeniem organizowane są np. kursy

Miejsce obrad - siedziba Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi przy ul. Czerwonej

szycia chirurgicznego, otwarte dla wszystkich studentów uczelni i cieszące się olbrzymim zainteresowaniem.

Wśród licznie przybyłych uczestników tegorocznej konferencji dominowali studenci UM w Łodzi, ale obecni byli także przedstawiciele uczelni medycznych z Krakowa, Wrocławia, Warszawy i Białegostoku.

Swoją obecnością zaszczytili nas m.in. prof. Adam Dziki - kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej, prorektor ds. Klinicznych i Kształcenia Podyplomowego, prof. Janusz Strzelczyk - kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej, prof. Bogdan Modzelewski - kierownik Kliniki Chirurgii Gastroenterologicznej, Onkologicznej i Ogólnej, prof. Ryszard Markert z Kliniki Chirurgii Gastroenterologicznej, Onkologicznej i Ogólnej, prof. Janusz Wasiak - emerytowany kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej, prof. Zbigniew Pasieka - kierownik Zakładu Chirurgii Doświadczalnej, prof. Jan Brzeziński - kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej i Gruczołów Dokrewnych, prodziekan ds. Dydaktyki Wydziału Lekarskiego, prof. Piotr Arkuszewski - kierownik Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej, prof. Ewa Andrzejewska - kierownik Kliniki Chirurgii i Onkologii Dziecięcej.

Uczestnicy konferencji mieli okazję wysłuchania niezwykle ciekawych, obejmujących różne dziedziny chirurgii, wykładów inauguracyjnych, wygłoszonych przez czołowych łódzkich chirurgów, a dotyczących m.in. leczenia chorób jelita grubego (prof. A. Dziki), nadczynności przytarczyc (prof. Z. Pasieka), chirurgicznego leczenia chorób wątroby (prof. J. Strzelczyk) oraz patogenezы i leczenia wstrząsu (prof. B. Modzelewski).

Poziom studenckich prac naukowych, prezentowanych w czasie dwóch sesji (chirurgii gastroenterologicznej i nauk zabiegowych) był wysoki, a ich zakres tematyczny bardzo szeroki (guzy trzustki, krwawienie z przewodu pokarmowego, zapalenie otrzewnej, zapalenie trzustki, zapalenie

Organizatorzy konferencji: od lewej - dr Paweł Czekalski (opiekun Koła, zastępca sekretarza OIL w Łodzi), Jakub Józefiak, Barbara Piątek (przewodnicząca Koła), Piotr Szmyt (z-ca przewodniczącej).

Wystąpienie Magdaleny Lewandowskiej

Jury przy pracy (od lewej: prof. Janusz Strzelczyk, prof. Piotr Arkuszewski, prof. Janusz Wasiak, prof. Ryszard Markert, dr Monika Kontowt, prof. Ewa Andrzejewska, dr Adam Skalski)

wrostka robaczkowego, choroba wrzodowa żołądka, rak tarczycy, przewlekła niewydolność żylna, guzy układu moczowego, chirurgia laparoskopowa, diagnostyka ultrasonograficzna, wideotorakoskopia, chirurgia naturalnych otworów ciała - NOTES, zastosowanie noża gamma w neurochirurgii). Postawione przed niełatwym zadaniem jury, w składzie: prof. R. Markert (przewodniczący), prof. E. Andrzejewska, prof. P. Arkuszewski, prof. J. Strzelczyk, prof. J. Wasiak, dr A. Skalski i dr M. Kontowt, przyznało następujące nagrody i wyróżnienia:

w sesji chirurgii gastroenterologicznej

I nagrodę dla Magdaleny Lewandowskiej za pracę pt. *„Odległe wyniki leczenia ostrego zapalenia trzustki u dzieci hospitalizowanych w Klinice Chirurgii I Onkologii Dziecięcej w latach 2000-2006”*,

II nagrodę dla Piotra Zelgi, Karola Forsyńskiego, Barbary Piątek i Dominika Walczaka za pracę pt. *„Nowotworowe i nienowotworowe guzy trzustki – metody diagnostyczne i sposoby postępowania”*,

III nagrodę dla Katarzyny Konsur i Artura Kwiatkowskiego za pracę pt. *„Praktyczne zastosowanie skali MPI (Mannheim Peritonitis Index) do oceny stanu chorych z zapaleniem otrzewnej”*

oraz wyróżnienia dla: Katarzyny Czernieckiej, Jakuba Kucharza i Przemysława Wawoka za pracę pt. *„Ocena przydatności posiewu bakteriologicznego w ostrym zapaleniu wyrostka robaczkowego”*, Piotra Majora, Sławomira Poletajewa, Macieja Staszaka, Macieja Wałędziaka za pracę pt. *„Chirurgiczne leczenie perforacji wrzodów żołądka i dwunastnicy - operacja klasyczna czy laparoskopowa?”* i Magdaleny Wawrzyk za pracę pt. *„Wrodzona niedrożność odźwiernika - opis dwóch przypadków”*;

w sesji nauk zabiegowych

I nagrodę dla Joanny Krokowskiej za pracę pt. *„Chirurgiczne metody zaopatrywania ubytku tchawicy za pomocą modyfikowanej biocelulozy bakteryjnej - badania doświadczalne na modelu zwierzęcym”*,

II nagrodę dla Jowity Woźniak i Katarzyny Marciniak za pracę pt. „*Analiza diagnostyki i postępowania klinicznego u pacjentów z podejrzeniem wodogłowia normotensyjnego (zespołu Hakima)*”,

III nagrodę dla Doroty Kurygi, Greta Berger, Jakuba Litwińskiego i Łukasza Rydzewskiego za pracę pt. „*Rak tarczycy – analiza obrazu epidemiologicznego i histologicznego na podstawie materiału własnego I Kliniki Chirurgii Ogólnej i Endokrynologicznej UM w Białymstoku*”

oraz wyróżnienia dla: Szymona Kaweckiego, Piotra Kucharskiego i Julii Stoberskiej za pracę pt. „*Przydatność metody wideotorakoskopowej w diagnozowaniu i zwalczaniu złośliwych wysięków w jamie opłucnej*” i Adama Madeja za pracę pt. „*Opis rzadkiego przypadku guza moczowodu leczonego operacyjnie wycięciem fragmentu moczowodu z zespoleniem koniec do końca*”.

Podkreślić należy olbrzymi wysiłek organizacyjny bardzo wielu studentów, na co dzień skupionych w kołach naukowych działających przy różnych łódzkich klinikach chirurgii, którzy zjednoczyli siły we wspólnym działaniu. Głównymi organizatorami (Katarzyna Gocek, Filip Gacki, Jacek Pawlak, Agnieszka Serafin, Maja Wasylecka, Marta Wódka), pod przewodnictwem

Ogłoszenie wyników

Wręczenie nagród

Wystąpienie prof. Janusza Wasiaka

Wykład prof. Zbigniewa Pasieki,
kierownika Zakładu Chirurgii
Doświadczalnej UM

Wykład prof. Ryszarda Markerta
z Kliniki Chirurgii Gastroenterologicznej,
Onkologicznej i Ogólnej

Barbary Piątek, Piotra Szmyta i Jakuba Józefiaka oraz opiekunów Koła - dra Pawła Czekalskiego i dra Michała Rogozika udało się, dzięki olbrzymiej determinacji i wyteżonej pracy, pokonać liczne przeciwności, wcielić w życie śmiałą ideę zorganizowania konferencji i odnieść niezaprzeczalny sukces.

W pamięci wszystkich uczestników z pewnością na długo pozostanie wspaniała, wręcz rodzinna atmosfera spotkania, panująca nie tylko na sali konferencyjnej, ale także długo później, w czasie niemniej ważnej „części towarzyskiej”, którą był sobotni bankiet w restauracji „Klub Spadkobierców”.

Należy mieć nadzieję, że III Łódzka Konferencja Nauk Zabiegowych zapoczątkuje tradycję corocznych spotkań, przyciągających młodych chirurgów z całego kraju, co w obliczu słabnącej popularności wciąż nie dość docenianego zawodu chirurga, ma przecież znaczenie niebagatelne.

Dyskusje kulturalowe
(od lewej: prof. Ryszard Markert, prof. Janusz Strzelczyk, prof. Janusz Wasiak)

Podsumowanie
konferencji

Laureaci (od lewej: Karol Forysiński, Barbara Piątek, Maja Wasylecka)

Od lewej: dr Paweł Czekalski, Piotr Szmyt, Barbara Piątek, Jakub Józefiak, prof. Janusz Strzelczyk, Jacek Pawlak, Marta Wódka, Filip Gacki, Agnieszka Serafin, lek. Maciej Białas

Od lewej: dr Paweł Czekalski, lek. Maciej Białas, prof. Janusz Strzelczyk

Pamiętkowe zdjęcie w ostatnim dniu konferencji

Mgr Joanna Włodarczyk

**NAGRODY, GRANTY, STYPENDIA,
PUBLIKACJE, WSPÓLPRACA NAUKOWA
- 2007 -**

Nagrody Ministra Zdrowia – indywidualne naukowe: dr Przemysław Kardas - za cykl publikacji naukowych na temat nieprzestrzegania zaleceń lekarskich w warunkach podstawowej opieki zdrowotnej; prof. dr hab. n. med. Krzysztof Selmaj - za monografię „*Stwardnienie rozsiane*”; dr Elżbieta Płucienik - za pracę doktorską: „*Wykorzystanie metody amplifikacji DNA w czasie rzeczywistym do oznaczania poziomu ekspresji wybranych markerów diagnostyczno-prognostycznych w raku piersi*”, zespołowe naukowe: zespół 1 - prof. dr hab. Tadeusz Robak, dr Ewa Lech-Marańda, dr hab. Anna Korycka, dr hab. Ewa Robak, dr Jerzy Z. Błoński, lek. Olga Grzybowska-Izydorczyk, dr Krzysztof Jamrozia, prof. dr hab. Piotr Smolewski, prof. dr hab. Krzysztof Warzocha, dr Barbara Cebula - za cykl prac „*Badania nad biologią i leczeniem nowotworów układu chłonnego*”; zespół 2 - prof. dr hab. Andrzej Lewiński, dr Marek Dedecjus, prof. dr hab. Małgorzata Karbownik-Lewińska, dr Ewa Brzezińska, prof. dr hab. Jan Brzeziński, dr Anna Cyniak-Magińska, dr Jacek Makarewicz - za cykl prac „*Postępy w diagnostyce i terapii nowotworów - badania kliniczne i doświadczalne*”.

Nagrody JM Rektora – indywidualne naukowe I°: dr Piotr Lipiec, dr Beata Dejak – za cykl prac, dr Hanna Jerczyńska, dr Anna Lorenc-Duda, dr Tomasz Rudziński, dr Monika Witusik – za doktorat; dr hab. Elżbieta Czkwianianc, dr hab. Elżbieta Pastwa, dr hab. Jacek Rysz, dr hab. Anna Zalewska-Janowska – za rozprawę habilitacyjną; prof. dr hab. Anna Sysa-Jędrzejowska, prof. dr hab. Michał Karasek, prof. dr hab. Paweł P. Liberski, dr Jakub Fichna – za najwyższą punktację w roku 2007; indywidualne naukowe II°: dr Małgorzata Kurpesa, dr Małgorzata Lelonek, dr Katarzyna Starska, dr Anna Janas – za cykl prac, dr Katarzyna Oszałca, dr Dariusz Andrzejczak, dr Iwona Szadkowska, dr Barbara Stefańska, dr Magdalena Woźniczka, dr Elżbieta Żurek, dr Edyta Santorek-Strumiłło, dr Dariusz Pluciński – za doktorat, dr Sebastian Niedźwiecki – za doktorat i cykl prac, dr hab. Irena Maniecka-Bryła – za rozprawę habilitacyjną i cykl prac, zespołowa naukowa I°: prof. dr hab. Paweł P. Liberski, dr hab. Beata Sikorska – za cykl prac, dr hab. Piotr Rieske, dr Magdalena Zakrzewska, dr Izabela Zawlik, dr Sylwia Gresner, dr Sylwester Piaskowski – za cykl prac, dr Maria Zubrzycka, prof. dr hab. Anna Janecka – za cykl prac, prof. dr hab. Małgorzata Czyż, dr Agata Szulawska-Mroczek, dr Małgorzata Sztiller-Sikorska, mgr Justyna Jakubowska, mgr Karolina Lesiak – za cykl prac; prof. dr hab. Andrzej Wróblewski, dr Iwona Głowacka, dr Anetta Hałajewska-Wosik, mgr inż. Irena Bąk-Sypień, mgr inż. Joanna Drozd – za cykl prac; zespołowa naukowa II°: dr hab. Elżbieta Budzisz, dr Marek Różalski, mgr Urszula Krajewska, dr Magdalena Małecka, prof. dr hab. inż. Piotr Paneth, dr inż. Renata Kwiecień, dr hab. prof. UŁ Grzegorz Tomasz Andrijewski – za cykl prac; prof. dr hab. Justyn Ochocki, dr Urszula Lis-Kalinowska, prof. dr hab. Jerzy Mroziński, dr Bogumiła Żurowska, prof. dr hab. Zbigniew Ciunik, prof. dr hab. Regina Osiecka, mgr Katarzyna Rainczuk, dr Ksenia Matławska-Wasowska – za cykl prac; prof. dr hab. Jarosław Berent, dr Renata Jacewicz, prof. dr hab. Stefan Szram – za cykl prac; dr Robert Irzmański, prof. dr hab. Jan Kowalski, prof. dr hab. Lucjan Pawlicki, dr Marcin Barylski – za cykl prac; dr Justyna Kołodziejewska, dr Magdalena Piechota-Urbańska, dr Grażyna Samczewska

– za cykl prac; prof. dr hab. Ewa Małecka-Panas, prof. dr hab. Grażyna Rydzewska – za redakcję książki; indywidualne dydaktyczne I^o: prof. dr hab. Aleksander Kufelnicki – za monografię; prof. dr hab. Jerzy Supady; zespołowa dydaktyczna I^o: zespół 1: prof. dr hab. Jurek Olszewski, prof. dr hab. Zbigniew Dudkiewicz, dr hab. Waldemar Machała, dr Piotr Pietkiewicz, dr Jarosław Miłośki, dr Krzysztof Kuśmierczyk, dr Wiesław Kluch, lek. Tomasz Wiśniewski – za monografię; zespół 2: prof. dr hab. Jadwiga Skrętkowicz, lek. Anna Wojtczak – za opracowanie programów nauczania; zespół 3: prof. dr hab. Jolanta Zawilska, dr Bogusława Pietrzak, dr Agata Woldan-Tambor – za opracowanie programów nauczania; zespół 4: prof. dr hab. Tadeusz Robak, prof. dr hab. Piotr Smolewski, prof. dr hab. Krzysztof Chojnowski, dr hab. Anna Korycka, dr Joanna Góra-Tybor, dr Agnieszka Wierzbowska, dr Ewa Lech-Marańda, dr Halina Urbańska-Ryś, dr Krzysztof Jamroziak, dr Anna Szmigielska-Kapłon, dr Jacek Trelński, dr Agnieszka Janus, dr Ewa Wawrzyniak, dr Anna Krawczyńska – za monografię; zespół 5: prof. dr hab. Radziław Kordek, prof. dr hab. Arkadiusz Jeziorski – za redakcję podręcznika; indywidualna I^o: prof. dr hab. Ryszard Wierzbicki – za osiągnięcia organizacyjne i całokształt dorobku naukowego; indywidualna II°: dr hab. Grażyna Skotnicka-Klonowicz – za osiągnięcia organizacyjne; dla Prorektorów I^o: prof. dr hab. Daria Orszulak-Michalak, prof. dr hab. Adam Dziki, prof. dr hab. Krzysztof Zeman, prof. dr hab. Ryszard Glinka, prof. dr hab. Paweł P. Liberski, dla Dziekanów I^o: prof. dr hab. Jadwiga Szymańska, prof. dr hab. Jurek Olszewski, prof. dr hab. Dariusz Nowak, prof. dr hab. Kazimierz Jędrzejewski, prof. dr hab. Wielisław Papierz, prof. dr hab. Anna Jegier, prof. dr hab. Jerzy Stańczyk, prof. dr hab. Jan Błaszczak, dla Prodziekanów I^o: prof. dr hab. Marek Mirowski, prof. dr hab. Elżbieta Brzezińska, prof. dr hab. Barbara Kostka, prof. dr hab. Elżbieta Mikiciuk-Olasik, dr hab. Krzysztof Walczyński, prof. dr hab. Lucjan Pawlicki, prof. dr hab. Jolanta Kujawa, prof. dr hab. Lucyna Woźniak, prof. dr hab. Andrzej Bednarek, prof. dr hab. Lech Pomorski, prof. dr hab. Adam Antczak, prof. dr hab. Jan Brzeziński, prof. dr hab. Krzysztof Chojnowski, prof. dr hab. Magdalena Wochna-Sobańska, prof. dr hab. Halina Pawlicka, prof. dr hab. Jolanta Niewiarowska, prof. dr hab. Tomasz Kostka, prof. dr hab. Wojciech Gaszyński, prof. dr hab. Jan Komorowski, prof. dr hab. Józef Kobos, prof. dr hab. Grzegorz Krasomski, prof. dr hab. Zbigniew Baj, prof. dr hab. Andrzej Denys, prof. dr hab. Jan Wilczyński; specjalna dla Pełnomocników Rektora: prof. dr hab. Henryk Chmielewski, prof. dr hab. Jan Bożydar Latkowski, dr Monika Bigos, dr Marcin Repetowski, dr Janusz Janczukowicz, dr hab. Krzysztof Lewandowski, dr Konrad Szosland, dr Adam Gesing, prof. dr hab. Wiesława Torzecka, dr Jacek Michalak, dr Adam Janiak, mgr Magdalena Ławnicka-Borońska, dr Maciej Król, dr Iwona Kowalska, dr Joanna Taha, mgr inż. Tomasz Boczek.

Nagrody naukowe Prezydenta Miasta Łodzi - indywidualna: dr hab. Irena Maniecka-Bryła za pracę: „Zmiany w stanie zdrowia mieszkańców Łodzi w okresie transformacji społeczno-ekonomicznej (na przykładzie ludności w wieku 65-74 lata)”, zespołowa: prof. nadzw. dr hab. Barbara Kostka, dr Joanna Sikora, dr Jadwiga Para za pracę: „Opracowanie zespołu metod oceny hemostazy wykorzystywanych do przesiewowych badań klinicznych oraz nowych leków”.

Granty 2007/2008

Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Wydział	Liczba grantów
Lekarski	58
Lekarsko-Dentystyczny	8
Farmaceutyczny	8
Wojskowo-Lekarski	13
Nauk o Zdrowiu	11
Fizjoterapii	3
Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego	6
Pielęgniarstwa i Położnictwa	6
Razem	113

Program Erasmus / Uczenie się Przez Całe Życie – 2007/2008

W ramach programu Erasmus w roku akademickim 2007/2008 36 studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi przebywało na 17 europejskich uczelniach.

L.p.	Nazwa uczelni	Kraj	Wydział	Okres pobytu w miesiącach	Liczba studentów
1	Uniwersytet w Antwerpii	Belgia	Lekarski	9 (1x9)	1
2	Uniwersytet w Barcelonie	Hiszpania	Lekarsko-Dentystyczny	18 (2x9)	2
3	Uniwersytet w Elche	Hiszpania	Lekarski	18 (2x9)	2
4	Uniwersytet w Erlangen	Niemcy	Lekarsko-Dentystyczny Lekarski	18 (2x9) 9 (1x9)	2 1
5	Wyższa Szkoła Medyczna w Hannoverze	Niemcy	Lekarski Nauk o Zdrowiu	9 (1x9) 5 (1x5)	1 1
6	King's College- Uniwersytet w Londynie	Wielka Brytania	Farmaceutyczny	10 (2x5)	2
7	Uniwersytet Safarika w Koszycach	Słowacja	Lekarski Wojskowo-Lekarski	9 (1x9) 18 (2x9)	1 2
8	Uniwersytet w Kuopio	Finlandia	Farmaceutyczny	10 (2x5)	2
9	Uniwersytet Claude Bernard w Lyonie	Francja	Lekarski Farmaceutyczny Lekarsko-Dentystyczny	30 (3x10) 10 (1x10) 19 (1x10;1x9)	3 1 2
10	Uniwersytet w Mediolanie	Włochy	Lekarski	3 (1x3)	1
11	Uniwersytet Radboud w Nijmegen	Holandia	Lekarsko-Dentystyczny	10 (2x5)	2
12	Uniwersytet Henri Poincaré w Nancy	Francja	Wojskowo-Lekarski	10 (1x10)	1
13	Uniwersytet we Murcii	Hiszpania	Lekarsko-Dentystyczny	9 (1x9)	1
14	Uniwersytet Karola w Pradze	Czechy	Lekarski	32 (3x9 +1x5)	4
15	Uniwersytet w Oulu	Finlandia	Lekarsko-Dentystyczny	14 (1x9 + 1x5)	2
16	Uniwersytet w Valladolid	Hiszpania	Lekarski	5 (1x5)	1
17	Uniwersytet w Hamburgu - Saarland	Niemcy	Lekarski	10 (1x10)	1

Dwustronne umowy na wymianę studentów w ramach programu Uczenie się Przez Całe Życie / Erasmus posiada pięć Wydziałów: Lekarski, Wojskowo-Lekarski, Lekarsko-Dentystyczny, Farmaceutyczny i Nauk o Zdrowiu.

W 2007/2008 roku 5 studentów z 3 uczelni europejskich studiowało w naszej Uczelni w ramach wymiany programu Uczenie się Przez Całe Życie / Erasmus.

Nazwa uczelni	Kraj	Liczba studentów
Uniwersytet w Murcii	Hiszpania (stomatologia)	1
Uniwersytet Henri Poincaré w Nancy	Francja (lekarski)	3
Uniwersytet w Reims	Francja (farmacja)	1

Publikacje naukowe 2007

WYDZIAŁ	A	B	C	D	E	P
Lekarski	673	1	11	1	122	3 (k-1, z-2)
Wojskowo-Lekarski	250	-	1	1	27	-
Lekarsko-Dentystyczny	186	-	6	-	29	3 k
Farmaceutyczny	120	2	2	1	2	4 k
Fizjoterapii	95	-	2	1	10	-
Nauk o Zdrowiu	134	-	1	-	34	-
Pielęgniarstwa i Położnictwa	137	-	2	-	19	-
Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego	57	-	1	1	13	2 (k-1, z-1)

A – publikacje w czasopismach z listy MNiSzW

B – publikacje w czasopismach spoza listy MNiSzW, objęte punktacją w latach 2001-2004

C – inne publikacje w czasopismach recenzowanych w językach obcych

D – inne publikacje w czasopismach recenzowanych w języku polskim

E – monografie (w tym rozdziały) - autorstwo, redakcja

P – patenty

z – w tym o zasięgu międzynarodowym

k – w tym o zasięgu krajowym

Wydział	Liczba prac ogółem	Liczba prac z Impact Factorem
Lekarski	860	184
Wojskowo-Lekarski	301	31
Lekarsko-Dentystyczny	229	36
Farmaceutyczny	142	35
Fizjoterapii	118	18
Nauk o Zdrowiu	183	40
Pielęgniarstwa i Położnictwa	167	26
Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego	76	20
RAZEM	1694*	296 (741,860 punktów IF)

*część publikacji jest przypisana do kilku wydziałów jednocześnie

Współpraca naukowa

Uczelnie współpracujące z Uniwersytetem Medycznym w latach 2005-2008:

Nazwa uczelni	Kraj	Program
Innsbruck Medical University	Austria	Leukemianet/6PR
University of Vienna Medical School w Wiedniu	Austria	Galen/6PR
Medizinische Universitat Wien	Austria	Leukemianet/6PR/Neuroprion/Euro-prevall
Grodzieński Państwowy Uniwersytet im. Janik Kupały	Białoruś	umowa bilater.
Universiteit Gent	Belgia	Galen/6PR
Katholieke Universiteit Leuven	Belgia	EMAS/5PR; Leukemianet /6PR/Etu-mour/Innochem
Free University of Brussels	Belgia	Leukemianet/6PR/Innochem
Universiteit Antwerpen	Belgia	Erasmus
Medical Unifersity Sofia	Bułgaria	Europrevall/6PR
University Hospital Center, Rebro, Zagreb	Chorwacja	Leukemianet/6PR
Univerzita Karlova v Praze	Czechy	Erasmus
Universidad de Magallanes w Punta Arenas	Chile	umowa bilater.
Odense University Hospital	Dania	Leukemianet/6PR/Galen/6PR
Technical University of Denmark w Lyngby	Dania	Europrevall/6PR
Aarhus School of Business	Dania	Europrevall/6PR
University of Copenhagen	Dania	Innochem/6PR
Roskilde Universitetscenter	Dania	Innomed/6PR
Aarhus University Hospital	Dania	Leukemianet/6PR
Tartu University	Estonia	EMAS/5PR
University of Turku	Finlandia	EMAS /5PR
University of Oulu	Finlandia	Erasmus
University of Tampere	Finlandia	Erasmus
University of Helsinki	Finlandia	Leukemianet/6PR
Helsinki University Central Hospital	Finlandia	Galen/6PR
University of Kuopio w Kuopio	Finlandia	Erasmus/Innomed/6PR
Universite D' Angers	Francja	Leukemianet/6PR/Erasmus
Centre Hospitalier Universitaire de Toulouse	Francja	Innomed/6PR
Centre Hospitalier Universitaire de Caen	Francja	Leukemianet/6PR
Universite Pierre et Marie Curie, w Paryżu	Francja	Leukemianet/6PR/Innochem
Universite Claude Bernard w Paryżu	Francja	
Universite de Rene Descartes w Paryżu	Francja	Neuroprion/6PR
Universite de Denis Diderot w Paryżu	Francja	Zincage/6PR
Universite de Franche-Comte w Besancon	Francja	Zincage/6PR
Universite de Poitiers w Poitiers	Francja	Leukemianet/6PR
Universite Henri Poincare w Nancy	Francja	Leukemianet/6PR/Erasmus
Universite Victor Segalen w Bordeaux	Francja	Leukemianet/6PR
Ecole Veterinaire d'Alfort w Alfort	Francja	Neuroprion/6PR
Hopitaux Universitaires de Strasbourg	Francja	Europrevall/6PR
Universite de Reims Champagne-Ardenne	Francja	Erasmus

National and Kapodistrian University of Athens	Grecja	Galen/6PR/Europrevall
Agricultural University of Athens	Grecja	Europrevall/6PR
Aristotle University of Thessaloniki	Grecja	Innomed/6PR
Harokopio University w Atenach	Grecja	Zincage/6PR
Universitat Autònoma de Barcelona	Hiszpania	Etumour/6PR
Universitat de Barcelona	Hiszpania	Erasmus
Universidade de Santiago di Compostela	Hiszpania	EMAS / 5PR
Universidad de Miguel Hernandez w Elche	Hiszpania	Erasmus/Champ/6PR
Universidad de Salamanca	Hiszpania	Leukemianet/6PR
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol w Badalona	Hiszpania	Leukemianet/6PR
Hospital Universitari Bellvitge w Barcelonie	Hiszpania	Neuroprion/6PR
Hospital Universitario de la Princesa w Madrycie	Hiszpania	Leukemianet/6PR
Universidad Politecnica de Valencia	Hiszpania	Etumour/6PR
Universitat de Valencia	Hiszpania	Etumour/6PR
Universidad de Zaragoza w Saragossie	Hiszpania	Neuroprion/6PR
Universidad de Murcia	Hiszpania	Erasmus
Universidad de Valladolid	Hiszpania	Erasmus
Universiteit Maastricht	Holandia	Erasmus/Europrevall/6PR
University of Nijmegen	Holandia	Erasmus/Leukemianet/6PR/Etumour
Erasmus University Medical Center w Rotterdamie	Holandia	Leukemianet/6PR
Leiden University Medical Center w Leiden	Holandia	Leukemianet/6PR/Europrevall/Grace
University Medical Center Utrecht	Holandia	Leukemianet/6PR/Europrevall/Grace/Champ
Academisch Ziekenhuis bij de Universiteit van Amsterdam	Holandia	Leukemianet/6PR
Academic Medical Centre Amsterdam	Holandia	Galen/6PR
University of Groningen w Groningen	Holandia	Europrevall/6PR
Wageningen University w Wageningen	Holandia	Europrevall/6PR
University of Utrecht	Holandia	Galen/6PR/Champ
National University of Ireland, w Dublinie	Irlandia	Neuroprion/6PR/Innomed
National University of Ireland, w Galway	Irlandia	Leukemianet/6PR
Landsþítali - University Hospital w Reykiawiku	Islandia	Europrevall/6PR
The Hebrew University of Jerusalem	Izrael	Leukemianet/6PR
Ben-Gurion University of the Negev w Beer-Sheva	Izrael	Umowa bilateralna
Vilnius University	Litwa	Europrevall/6PR
Dalhousie University w Halifax	Kanada	Umowa bilateralna
Medizinische Universität Graz	Niemcy	Leukemianet/6PR
Charite - Universitätsmedizin Berlin	Niemcy	Leukemianet/6PR/Galen/Europrevall
Justus-Liebig-Universität, Giessen	Niemcy	Leukemianet/6PR
Philipps-Universität Marburg	Niemcy	Leukemianet/6PR
Humboldt-Universität zu Berlin	Niemcy	Erasmus
Universitätsklinikum Düsseldorf	Niemcy	Leukemianet/6PR
Universitätsklinikum Münster	Niemcy	Leukemianet/6PR
Universitätsklinikum Hamburg-Eppendorf	Niemcy	Leukemianet/6PR

Universitätsklinikum Aachen	Niemcy	Zincage/6PR
Universitätsklinikum Frankfurt	Niemcy	Leukemianet/6PR
Eberhard-Karls Universität Tübingen	Niemcy	Zincage/6PR
Eberhard-Karls Universität München	Niemcy	Leukemianet/6PR
Universität des Saarlandes	Niemcy	Erasmus
Universität Köln	Niemcy	Leukemianet/6PR
Technische Universität München	Niemcy	Leukemianet/6PR/Galen/Neuroprion
Technische Universität Dresden	Niemcy	Leukemianet/6PR
Universität Konstanz	Niemcy	Zincage/6PR
Universität Ulm	Niemcy	Leukemianet/6PR
Johannes Gutenberg-Universität Mainz	Niemcy	Leukemianet/6PR
F.-A. Universität Erlangen-Nürnberg	Niemcy	Erasmus
University Hospital Schleswig-Holstein, w Kiel	Niemcy	Leukemianet/6PR
Medizinische Hochschule Hannover	Niemcy	Leukemianet/6PR
Ludwig-Maximilians-Universität München	Niemcy	Leukemianet/6PR/Galen/Neuroprion/ Innochem
Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg	Niemcy	Leukemianet/6PR
Universität Leipzig	Niemcy	Leukemianet/6PR
Heinrich-Heine-Universität- Düsseldorf	Niemcy	Neuroprion/6PR
Westfälische Wilhelms-University, University Hospital Münster	Niemcy	Neuroprion/6PR
Technische Universität Kaiserslautern w Kaiserlautern	Niemcy	Grace/6PR
Universitätsklinikum Freiburg	Niemcy	Leukemianet/6PR
University of Würzburg	Niemcy	Innomed/6PR
Norwegian School of Veterinary Science w Oslo	Norwegia	Neuroprion/6PR
University de Coimbra	Portugalia	Galen/6PR
University of Belgrad	Serbia	umowa bilateralna
Comenius University w Bratisławie	Słowacja	Neuroprion/6PR
Pavol Jozef Safarik University of Kosice	Słowacja	Erasmus
University of Zurich	Szwajcaria	Neuroprion/6PR/Europrevall
University of Bern	Szwajcaria	Leukemianet/6PR/Innochem
Universite de Lausanne	Szwajcaria	Leukemianet/6PR
Universite de Geneve	Szwajcaria	Champ
University of Basel	Szwajcaria	Leukemianet/6PR
Lunds Universitet w Lund	Szwecja	Leukemianet/6PR
Göteborg University	Szwecja	Leukemianet/6PR/Galen/6PR
Uppsala Universitet	Szwecja	Leukemianet/6PR
Kungliga Tekniska Hoegskolan w Sztokholmie	Szwecja	Innomed/6PR
Karolinska Institutet w Sztokholmie	Szwecja	Leukemianet/6PR/Galen/Neuroprion/ Grace/Innomed
Hacettepe Universitesi w Hacettepe	Turcja	Innomed/6PR
Ankara University	Turcja	Leukemianet/6PR
University of Manchester	Wielka Brytania	EMAS / 5PR; Leukemianet/6PR
Imperial College of Science, Medicine and Technology w Londynie	Wielka Brytania	Leukemianet/6PR/Zincage/Galen/ Innochem/Grace
Queen Mary University of London	Wielka Brytania	Leukemianet/6PR

University of Wales College of Medicine w Cardiff	Wielka Brytania	Leukemianet/6PR
The University of Nottingham	Wielka Brytania	Grace/6PR
The University of Sheffield	Wielka Brytania	Leukemianet/6PR
The University of Oxford	Wielka Brytania	Grace/6PR
University of Birmingham	Wielka Brytania	Etumour/6PR/Grace
University of Southampton	Wielka Brytania	Leukemianet/6PR/Galen/Neuroprion/ Europrevall/Grace
University College London	Wielka Brytania	Leukemianet/6PR/Neuroprion
University of Newcastle Upon Tyne	Wielka Brytania	Leukemianet/6PR
University of East Anglia w Norwich	Wielka Brytania	Europrevall/6PR/Grace
University of Edinburgh	Wielka Brytania	Neuroprion/6PR
Cardiff University	Wielka Brytania	Grace/6PR
Royal Veterinary College w Hatfield	Wielka Brytania	Neuroprion/6PR
St. George's Hospital Medical School w Londynie	Wielka Brytania	Etumour/6PR
University of Dundee	Wielka Brytania	Leukemianet/6PR
Kings College University of London	Wielka Brytania	ErasmusLeukemianet/6PR/Europrevall/ Innochem
Narodowy Uniwersytet Uzbekistanu im. Mirzo Uługbeka w Taszkencie	Uzbekistan	Umowa bilateralna
University of Szeged	Węgry	EMAS / 5PR
University of Florence	Włochy	EMAS / 5PR/ Zincage/6PR/Innochem
Università degli studi di Roma „Tre”	Włochy	Zincage/6PR
Università degli studi di Roma „Tor Vergata”	Włochy	Leukemianet/6PR
Università degli studi di Roma „La Sapienza”	Włochy	Leukemianet/6PR
Università Cattolica del Sacro Cuore w Rzymie	Włochy	Leukemianet/6PR
Università di Bologna	Włochy	Leukemianet/6PR/Neuroprion
University of Modena and Reggio Emilia w Modenie	Włochy	Leukemianet/6PR
University of Verona	Włochy	Neuroprion/6PR
University of Genova	Włochy	Leukemianet/6PR/Galen/6PR
Università degli studi di Torino	Włochy	Leukemianet/6PR
Università Vita-Salute San Raffaele w Mediolanie	Włochy	Leukemianet/6PR
Università degli studi di Padova	Włochy	Leukemianet/6PR
Università degli studi di Pavia	Włochy	Leukemianet/6PR
Università degli studi di Bari	Włochy	Leukemianet/6PR
Università degli studi di Perugia	Włochy	Leukemianet/6PR/Zincage/Innomed
Università degli studi di Milano	Włochy	Erasmus/Grace/6PR/Champ
Uniwersytet w Houston, Teksas	USA	Umowa bilateralna
Uniformed Services University w Bethesda	USA	Umowa bilateralna

Wyjazdy pracowników

Kraj	do 3 mies.	powyżej 3 mies.	Kraj	do 3 mies.	powyżej 3 mies.
Arabia Saudyjska	1		Korea Połud.	1	
Argentyna	10		Liban	1	
Australia	5		Macedonia	1	
Austria	57		Malta	4	
Antiqua	1		Niemcy	46	
Belgia	25		Norwegia	5	
Białoruś	3		Portugalia	15	
Brazylia	2		Rosja	4	
Chile	1		Rumunia	2	
Chiny	3		Singapur	2	
Chorwacja	8		Słowacja	13	
Czechy	17		Słowenia	1	
Dania	10		Syria	1	
Egipt	2		Szwajcaria	33	
Estonia	6		Szwecja	28	
Finlandia	5		Tajlandia	4	
Francja	28		Tajwan	2	
Grecja	15		Tunezja	1	
Hiszpania	48		Turcja	20	
Holandia	37		Ukraina	7	
Irlandia	3		USA	59	5
Izrael	1		Węgry	11	
Japonia	4		Wielka Brytania	40	
Kanada	9	1	Włochy	45	
Kenia	1				

W roku 2007, za granicę wyjechało 658 pracowników na staże naukowe, szkoleniowe, kursy, sympozja, zjazdy, kongresy itp., w tym w ramach wyjazdów trwających do 3 miesięcy - 652 osoby i 6 osób - powyżej 3 miesięcy.

Wizyty gości zagranicznych 2007

Kraj	Liczba gości
Argentyna	1
Francja	7
Słowacja	2
Szwecja	1
RPA	1
Ukraina	3
USA	3
Uzbekistan	3
Wielka Brytania	1
RAZEM	22

Udział w międzynarodowych programach badawczych i dydaktycznych w roku 2007

1) Umowa o współpracy z Katolickim Uniwersytetem w Nijmegen dotyczy wymiany naukowców (wizyty kilkutygodniowe - przeprowadzanie badań naukowych, pobyty krótkie - umożliwiające konsultacje naukowe w wybranym temacie, wykłady oraz wyjazdy robocze dla kończących studia). Głównymi dziedzinami współpracy są: stomatologia, kardiologia, kardiochirurgia, farmakologia, psychiatria, hematologia, patofizjologia i chirurgia ogólna.

2) Od 1992 r. rozwija się współpraca między Humana Craniofacial Institute w Dallas a naszą Uczelnią w dziedzinie chirurgii plastycznej, szczególnie chirurgii czaszkowo-twarzowej i rozszczepów u dzieci, współpraca dotyczy wymiany osobowej oraz wymiany doświadczeń między stronami porozumienia.

3) Od dnia 26.06.1995 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Instytutem Stomatologii Akademii Medycznej a Wydziałem Stomatologii Uniwersytetu w Ulm (Niemcy). Celem umowy jest rozwój współpracy naukowej i kontaktów przyjaźni pomiędzy partnerami w zakresie badań kliniczno-medycznych, jak i kształcenia oraz doksztalcenia lekarzy i studiujących.

4) Od dnia 14.08.1995 r. obowiązuje umowa o współpracy zawarta między prof. dr hab. Czesławem Cierniewskim z Zakładu Biofizyki Molekularnej i Medycznej Instytutu Fizjologii i Biochemii UM w Łodzi a Howard Hughes Medical Institute (USA). Celem tej współpracy jest wspólne prowadzenie badań, wymiana doświadczeń naukowych i wymiana osobowa.

5) W dniu 29.11.1995 r. została zawarta umowa między Uniwersytetem Medycznym w Łodzi a Grodzieńskim Instytutem Medycznym. Przedmiotem współpracy jest prowadzenie wspólnych projektów badawczych, wymiana naukowców, organizowanie wspólnych posiedzeń i sympozjów, wymiana wyników oraz publikacji.

6) 01.10.1996 r. została podpisana umowa o współpracy między Akademią Medyczną a Centrum Kształcenia i Rozwoju Homeopatii w Paryżu (CCDH), której celem jest rozwijanie homeopatycznej metody leczenia.

7) 15.11.1996 r. zostało podpisane porozumienie w sprawie formalnej współpracy między Katedrą Stomatologii UM a Szkołą Dentystyczną Uniwersytetu Maryland w Baltimore. Wspólne przedsięwzięcie dotyczy wymiany pracowników i studentów, wymiany doświadczeń naukowych i prowadzenia wspólnych badań.

8) 15.05.1998 została zawarta dwustronna umowa dotycząca współpracy międzynarodowej z Uniwersytetem w Murcii (Hiszpania). Współpraca ta odbywać się będzie w zakresie medycyny, stomatologii, farmacji oraz pielęgniarstwa i będzie obejmowała wymianę pracowników naukowych, studentów, publikacji i prowadzenie wspólnych badań naukowych.

9) Od listopada 1999 r. obowiązuje umowa o współpracy międzynarodowej pomiędzy prof. dr Jerzym

Bodalskim, kierownikiem Instytutu Pediatrii a Klinik für Pädiatrische Hämatologie/Onkologie w Münster. Celem tej współpracy jest prowadzenie wspólnych badań, wymiana doświadczeń naukowych, których efektem będą wspólne prezentacje na międzynarodowych kongresach oraz publikacje w uznanych czasopiśmiech.

10) Od 27 lipca 2000r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy naszą Uczelnią a Uniwersytetem w Texasie, Centrum Medycznym w Houston. Celem współpracy jest promowanie zainteresowania procesem edukacji i badaniami naukowymi oraz poznanie specyfiki ekonomicznej, kulturalnej i społecznej odnośnych instytucji.

11) Od 02.04.2001r. obowiązuje umowa o współpracy między Wydziałem Stomatologii Uniwersytetu British Columbia w Kanadzie i Katedrą Stomatologii UM. Umowa dotyczy wymiany nauczycieli akademickich i studentów, przepływu informacji dotyczących programów nauczania studentów i lekarzy, wspólnych publikacji oraz organizacji wspólnych konferencji.

12) Od 06.04.2001r. obowiązuje umowa pomiędzy naszą Uczelnią a Uniwersytetem Bielefeld w Niemczech. Celem umowy jest rozwój programów edukacyjnych, wymiana studentów i kadry naukowo-technicznej, wspólne opracowania i wymiana materiałów naukowo-dydaktycznych.

13) Od 7.10.2002 r. obowiązuje umowa pomiędzy Uniwersytetem Medycznym a Dalhousie University Halifax, Nowa Szkocja, Kanada. Umowa ta dotyczy: współpracy w zakresie medycyny i dotyczy wymiany pracowników naukowo-dydaktycznych i administracyjnych Wydziałów Medycznych; wymiany studentów oraz wzajemnej uznawalności i akredytacji programów nauczania; wspólnego opracowywania i/lub udostępniania programów dydaktycznych i naukowych; wspólnej pracy nad pozyskiwaniem zewnętrznych źródeł finansowania projektów.

14) Od 25.02.2003 r. obowiązuje umowa pomiędzy prof. Krzysztofem Selmajem, kierownikiem Katedry Neurologii a Katedrą Neurologii Uniwersytetu w Würzburgu. Umowa ta dotyczy prowadzenia wspólnych badań naukowych, wymiany doświadczeń naukowych, wymiany pracowników naukowych.

15) Od 28.08.2003 r. obowiązuje umowa pomiędzy Uniwersytetem Medycznym a Ben-Gurion University of the Negev w Izraelu. Umowa ta dotyczy współpracy w zakresie medycyny, farmacji, zdrowia publicznego i medycyny wojskowej. Celem umowy jest rozwój programów edukacyjnych, wymiana studentów i kadry naukowo-technicznej, wspólne opracowania i wymiana materiałów naukowo-dydaktycznych.

16) Od 8.10.2003 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Medycznym a Aliance Institute of Medicine w Nowym Jorku. Celem umowy jest wspólne opracowanie programu nauczania w języku angielskim dla studentów pochodzących z różnych krajów, którzy chcą kształcić się na Anglojęzycznym Wydziale Lekarskim i Lekarsko-Dentystycznym UM w Łodzi.

17) Dnia 9.12.2003 r. zostało zawarte porozumienie o współpracy naukowej i dydaktycznej pomiędzy naszą Uczelnią a Specjalistycznym Uzdrowskim Szpitalem Rehabilitacyjnym w Banja Koviljača (Serbia i Czarnogóra). Celem tej umowy jest optymalne wykorzystanie potencjału klinicznego, dydaktycznego i naukowego własnych ośrodków dla zintensyfikowania prac badawczych i doskonalenia zawodowego oraz procesu nauczania studentów w dziedzinie fizjoterapii i rehabilitacji medycznej.

18) Od 19.02.2004 r. do współpracy wynikającej z umowy pomiędzy prof. Krzysztofem Selmajem, kierownikiem Katedry Neurologii a Katedrą Neurologii Uniwersytetu w Würzburgu z dnia 25.02.2003 r. dołączył trzeci partner prof. Ralf Gold z Institute for Multiple Sclerosis Research Uniwersytetu w Getyndze. Przedmiot umowy pozostaje bez zmian jak w punkcie 14.

19) 22 grudnia 2004 r. została zawarta umowa pomiędzy Uniwersytetem Medycznym a Instytutem Biochemii Akademii Nauk Białorusi w Grodnie w sprawie współpracy Zakładu Zaburzeń Krzepnięcia Krwi z Zakładem Biochemii Błon Komórkowych tychże jednostek. Przedmiotem współpracy jest prowadzenie wspólnych projektów badawczych, wymiana naukowców, wyników badań, organizowanie wspólnych sympozjów i konferencji naukowych oraz organizowanie praktyk studenckich i wymiany grup studenckich w ramach realizacji pracy dyplomowej i prac doktorskich.

20) Ponadto liczne instytuty, katedry, kliniki i zakłady prowadzą współpracę niesformalizowaną, polegającą na wymianie osobowej (pobyty robocze, krótkie wizyty i rewizyty zapoznawcze). Jest to szczególnie owocny i dobrze funkcjonujący tryb współpracy bezpośredniej.

Prof. dr hab. Andrzej Lewiński

**UNIwersYTET MEDYCZNY W ŁODZI
W LATACH AKADEMICKICH
2002/2003-2007/2008**

Szanowni Państwo!

Dnia 1 października 2008 roku minie sześć lat od powstania Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Wydarzenie to miało niewątpliwie rangę historyczną, zarówno dla naszego miasta, regionu, jak i wyższego szkolnictwa medycznego.

Kończy się kolejna kadencja Władz Uczelni, które odpowiadają za to, czym była Uczelnia w latach 2002-2008. Dlatego, poczuwam się do obowiązku przedstawienia syntetycznej oceny działalności Uczelni i jej Władz w tym okresie. Szczególną uwagę pragnę zwrócić na te decyzje i ich realizację, które miały największy wpływ na kondycję Uczelni i wynikały z generalnej koncepcji rozwoju Uniwersytetu Medycznego, przyjętej w 2002 roku.

Pierwszym celem nowych Władz, było scalenie dwóch różniących się organizacyjnie i funkcjonalnie Uczelni - przy jednoczesnym zapewnieniu niezakłóconego przebiegu procesu dydaktycznego oraz działalności naukowej i leczniczej.

Było to najtrudniejsze zadanie w pierwszym okresie funkcjonowania Uczelni i dzięki wzmoczonej, realizowanej z ogromnym poświęceniem pracy organizacyjnej kadry kierowniczej, pracowników jednostek naukowo-dydaktycznych oraz uczelnianej administracji, zostało ono wykonane sprawnie i w zakładanym terminie.

Znacznie dłuższy przebieg - z przyczyn naturalnych - ma proces integracji środowiska Akademii Medycznej i Wojskowej Akademii Medycznej. Możemy jednak stwierdzić, iż dzisiaj – po prawie sześciu latach – stanowimy wspólnotę akademicką utożsamiającą się w pełni z Uczelnią, funkcjonującą już jak jeden społeczny organizm.

Kolejny cel, jaki postawiliśmy przed sobą i społecznością Uczelni, było przekształcenie oraz rozbudowa istniejącej struktury naukowo-dydaktycznej i klinicznej Uczelni.

Uznaliśmy, że potrzeba wpisania naszej Uczelni w tradycyjnie rozumianą istotę Uniwersytetu oraz zamiar wprowadzenia dostosowanej do preferencji rynku edukacyjnego - czyli znacznie poszerzonej i zróżnicowanej - oferty kształcenia oznacza konieczność tworzenia kolejnych wydziałów oraz wielu nowych jednostek naukowo-dydaktycznych. Spójny z tym kierunkiem działania był zamiar poszerzenia spektrum działalności naukowej i klinicznej Uczelni, poprzez powołanie katedr, klinik i zakładów o nowym - nie istniejącym w dotychczasowej strukturze - profilu naukowo-dydaktycznym i usługowym. Doszliśmy również do wniosku, że te ambitne przedsięwzięcia efektywniej zrealizujemy, rezygnując ze struktury instytutowej na rzecz struktury opartej o powołane katedry.

O rozmiarze prac koncepcyjnych i organizacyjnych związanych z wyżej wymienionymi celami, realizowanych przez Wysoki Senat, komisje senackie, wydziały oraz administrację Uczelni niech świadczą liczby. Otóż w latach 2002-2008 podwoiliśmy liczbę katedr (do 82) oraz o około 130 zwiększyliśmy liczbę klinik, oddziałów klinicznych i zakładów (do 290).

Realizując wymienione przeze mnie założenia postawiliśmy na intensywny rozwój oferty kształceniowej Uczelni.

W rezultacie, obecnie Uniwersytet Medyczny posiada bardzo zróżnicowaną ofertę edukacyjną na wszystkich poziomach kształcenia: na studiach I stopnia i II stopnia oraz na studiach podyplomowych

i doktoranckich. Na większości prowadzonych kierunków oferujemy studia w trybie stacjonarnym (dziennym) i niestacjonarnym (zaocznym i wieczorowym).

W sukcesywnie modyfikowanej i rozszerzanej ofercie kształceniowej uwzględnialiśmy wymagania wynikające z postanowień przyjętych w Unii Europejskiej, a także potrzeby krajowego rynku usług medycznych oraz preferencje kształceniowe potencjalnych kandydatów.

Nasza oferta w zakresie nauczania obejmuje także wprowadzone w 2003 roku studia anglojęzyczne dla studentów zagranicznych. W kolejnych latach zwiększaliśmy liczbę przyjętych kandydatów – w ubiegłym roku przyjęliśmy już ponad 140 studentów obcokrajowców – i obecnie na kierunku lekarskim i lekarsko-kontyngentystycznym studiuje ponad 300 słuchaczy z kilkunastu krajów.

Podsumowując, od 2002 roku na studiach przeddyplomowych zwiększyliśmy liczbę studentów o ponad 50 %, a liczbę prowadzonych kierunków z 8 do 15.

Dzięki naszym 5-letnim intensywnym działaniom oraz przychylności resortu Obrony Narodowej – Uniwersytet Medyczny odzyskał prawo do kształcenia oficerów lekarzy dla potrzeb wojskowej służby zdrowia. Od nowego roku akademickiego będziemy kształcić systemowo, wspólnie z Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych w Łodzi, kilkudziesięciu studentów-podchorążych. Ten sukces sprawił, iż jesteśmy jedyną uczelnią medyczną w Polsce kształcąca lekarzy wojskowych. Jest to dla nas zaszczyt i dowód prestiżu, ale zarazem szczególna odpowiedzialność, gdyż nasi wojskowi absolwenci będą zapewne w przyszłości chronić zdrowie i ratować życie żołnierzy, także podczas niebezpiecznych misji wojskowych w różnych rejonach świata.

W dniu 3 października 2008 roku minie 50 lat od pierwszej inauguracji roku akademickiego w nowo powołanej Wojskowej Akademii Medycznej i uzyskanie przez Uniwersytet Medyczny prawa do kształcenia oficerskiej kadry medycznej jest pięknym uhonorowaniem rocznicy powstania tej zasłużonej dla służby zdrowia Wojska Polskiego Uczelni.

Intensywnie rozwijaliśmy także studia podyplomowe. W tym celu powołaliśmy w styczniu 2004 roku Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego, który otworzył 5 nowych kierunków studiów podyplomowych, a wśród nich – wspólnie ze Społeczną Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Zarządzania w Łodzi – kierunek „Master of Public Administration” o specjalizacji: Health Systems, realizowany w porozumieniu z amerykańską Uczelnią Clark University. Wydział prowadzi również studia przeddyplomowe na kierunku „biotechnologia”.

Poszerzyliśmy także zakres działalności Studium Doktoranckiego, powołując w 2006 roku niestacjonarne studia doktoranckie.

Aktywność dydaktyczna naszej Uczelni wykroczyła także poza jej mury. Uznaliśmy bowiem, iż w celu efektywniejszego pozyskiwania studentów należy naszym potencjalnym kandydatom przybliżyć Uczelnię terytorialnie, tworząc zamiejscowe ośrodki dydaktyczne. Dlatego powołaliśmy takie ośrodki w Piotrkowie Trybunalskim i w Sieradzu. Realizując ten cel, pozyskaliśmy w 2004 roku, w postaci darowizny Skarbu Państwa, funkcjonalny i reprezentacyjny budynek w Piotrkowie Trybunalskim. Wartość przedmiotu umowy wyceniona została na trzy miliony dwieście pięćdziesiąt tysięcy zł.

W piotrkowskim Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym uruchomiliśmy kształcenie przeddyplomowe na kierunkach: pielęgniarstwo, położnictwo, biotechnologia – w specjalności obrazowanie i radioterapia - oraz podyplomową farmację medyczną, a także kursy doskonalące w kilku specjalnościach. Natomiast w Sieradzu, wprowadziliśmy studia na kierunku pielęgniarstwo.

Kolejnym kierunkiem działań zmierzających do uatrakcyjnienia i upowszechnienia naszej oferty kształcenia było korzystanie z szeroko stosowanej w światowym systemie akademickim, - naukowo-dydaktycznej współpracy międzyuczelnianej.

W tym celu m.in. podpisaliśmy umowy:

- z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, w ramach której powołaliśmy wspólną Międzyuczelnianą Katedrę Nauk Humanistycznych z pięcioma zakładami;
- z Politechniką Łódzką, powołując Międzyuczelniane Centrum Inżynierii Biomedycznej;
- ze wspomnianą już Społeczną Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Zarządzania w Łodzi;
- z Ben-Gurion University of the Negev w Beer-Sheva w Izraelu oraz z amerykańską uczelnią wojskową Uniformed Services University of the Health Sciences, F. Edward Hebert University z Bethesda w stanie Maryland.

Wykazaliśmy się także imponującą ofensywnością w zmonopolizowaniu łódzkiego rynku w zakre-

sie szkolenia wojskowego studentów. Powołane w 2003 roku w strukturze Uczelni Studium Edukacji Obronnej szkoli z przysposobienia obronnego studentów wszystkich publicznych uczelni łódzkich oraz kilku niepublicznych. Studium od października 2003 roku przeszkoliło ponad 5400 studentów, przynosząc przychód do budżetu Uniwersytetu w kwocie około 530 tys. zł. Ponadto Studium wypełnia istotną rolę w szkoleniu wojskowym studentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego, potencjalnych kandydatów do podjęcia studiów oficerskich.

Kolejną, istotną dziedziną aktywności Uczelni jest działalność naukowa jej wydziałów. Ważną wykładnią poziomu naukowego wydziałów jest poziom posiadanych uprawnień do nadawania stopni naukowych. W liczbach bezwzględnych mamy wśród uczelni medycznych największą liczbę tych uprawnień: 8 wydziałów posiada w sumie 8 uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego oraz 12 uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk. Natomiast w 2002 roku na 6 wydziałów posiadaliśmy 6 uprawnień habilitacyjnych i 7 doktorskich. Liczba aktualnych 20 uprawnień, wobec 13-u w 2002 roku wskazuje na dynamiczny progres. Nie można jednakowoż, nie zauważyć, że trzy wydziały posiadają wyłącznie uprawnienia do nadawania stopnia doktora, podczas gdy wśród pozostałych uczelni medycznych w Polsce, poza jedną, w której wszystkie wydziały mają komplet uprawnień oraz jedną, w której dwa wydziały posiadają tylko uprawnienia doktorskie – pozostałe mają tylko po jednym wydziale bez uprawnień habilitacyjnych.

Kolejnym wskaźnikiem standardu naukowego wydziałów jest ocena parametryczna nadawana co cztery lata przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Nauki. Z aktualnej oceny, ustalonej w czerwcu 2006 roku, wynika, iż dwa nasze wydziały mają kategorię I, czyli najwyższą ocenę parametryczną (Wydział Lekarski i Farmaceutyczny), dwa kategorię II, jeden III, dwa IV i jeden V. I tym razem, zwraca uwagę fakt, iż dwa wydziały istniejące od 2002 roku otrzymały w 2006 roku nie satysfakcjonującą kategorię IV.

W tych dwóch wskaźnikach – na które składa się dziesiątki ocen cząstkowych – jak w soczewce skupia się informacja o sile naukowej Uczelni.

W tym miejscu chcę poruszyć wątek dotyczący pozycji naszej Uczelni w rankingach szkół wyższych prowadzonych przez kilka ogólnopolskich czasopism. Otóż, z jednej strony, nie ulega wątpliwości, że niska pozycja naszej Uczelni w ostatnich latach, w grupie uczelni medycznych, to rezultat dynamicznego rozwoju Uniwersytetu, wymagający tworzenia wydziałów, klinik i zakładów od podstaw, a z drugiej strony, musimy przyznać, że część wydziałów, zwłaszcza te z 6-letnim stażem, nie w pełni wykorzystywała minione lata dla zdobycia kolejnych uprawnień i wyższej oceny parametrycznej.

Wątek dydaktyczny i naukowy uzupełnię krótką informacją o rozwoju ważnego zaplecza naukowo-dydaktycznego, jakim jest Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego.

Od powołania naszej Uczelni w Bibliotece:

- nastąpił sukcesywny wzrost ilościowy i jakościowy księgozbioru: wydawnictw zwartych, ciągłych i zbiorów specjalnych - o około 500 tys. jednostek;
- zapewniono - dzięki systemowi autoryzacyjnemu HAN - dostęp on line do około 10 tys. tytułów pełnotekstowych czasopism zagranicznych, również spoza sieci uczelnianej;
- dokonano przejścia na wersję 5.3 zintegrowanego komputerowego systemu bibliotecznego Horizon, w którym została uruchomiona funkcja rezerwacji wypożyczeń książek drogą elektroniczną;
- zainstalowano bezprzewodowy internet;
- wprowadzono elektroniczne legitymacje studenckie pełniące także rolę kart bibliotecznych;
- zapewniony został udział w elektronicznym systemie doc@med, czyli udostępnianie przez biblioteki polskich uczelni medycznych kopii artykułów w formie plików pdf z czasopism bio-medycznych;
- redagowana jest *Bibliografia publikacji pracowników UM*;
- powstało czasopismo pod tytułem *Kronikarz* – semestralny biuletyn informacyjny;
- rozpoczęto wydawanie *Forum Bibliotek Medycznych*;
- rozpoczęto zajęcia dydaktyczne on-line z Przysposobienia bibliotecznego dla studentów I roku.

Do skutecznej realizacji ambitnych planów rozwoju Uczelni niezbędne stało się położenie dużego nacisku na rozwój naukowy własnej kadry naukowo-dydaktycznej oraz pozyskiwanie najlepszych naukowców i dydaktyków spoza Uczelni.

Dlatego też, od powołania Uniwersytetu Medycznego przywiązywaliśmy dużą wagę do systemowego motywowania naszych nauczycieli akademickich do zdobywania kolejnych stopni naukowych.

W ostatnich dwóch latach zdecydowanie wzrosła liczba nauczycieli akademickich, którzy uzyskali tytuł profesora (15 - od października 2007) lub kolejny stopień naukowy. Staraliśmy się ponadto zatrudniać najlepszych naukowców i dydaktyków, szczególnie w klinikach i zakładach o nowym profilu naukowym i dydaktycznym.

W rezultacie, aktualnie wśród uczelni medycznych przodujemy pod względem liczby zatrudnionych pracowników naukowo-dydaktycznych. Obecnie zatrudniamy 1583 nauczycieli akademickich, a w tej liczbie 187 profesorów tytularnych, 194 doktorów habilitowanych oraz prawie 900 doktorów nauk. Z porównania tych liczb do stanu zatrudnienia nauczycieli akademickich w 2002 roku wynika, iż od 2002 roku, liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni wzrosła o prawie 40 %, a liczba samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych o ponad 50 %.

Kolejnym imperatywem wynikającym z opisanej wcześniej dynamiki rozwojowej była konieczność rozbudowy oraz modernizacji i sukcesywnego remontowania uniwersyteckiej bazy naukowo-dydaktycznej i klinicznej.

Niewątpliwie najważniejszą i priorytetową inwestycją od powstania Uniwersytetu jest budowa Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego. Postaram się pokrótce zrelacjonować przebieg tej inwestycji oraz jej aktualny stan.

Budowę CKD rozpoczęto w 1975 roku. Część budynków oddano do 2002 roku, między innymi Instytut Stomatologii i kliniki psychiatryczne. Pod koniec lat 90. budowę Szpitala przerwano na kilka lat. W 2003 roku zmieniliśmy koncepcję budowy CKD, decydując, iż ograniczy się ją do ośmiu kondygnacji. Zmniejszyliśmy też liczbę planowanych łóżek w szpitalu - z ponad tysiąca do 367. W czasie opracowywania nowej koncepcji realizacyjnej obowiązywał przepis uniemożliwiający sytuowanie szpitala ponad 8 kondygnacją, przepis ten został zniesiony na początku 2005 roku, czyli już po zatwierdzeniu programu funkcjonalno-użytkowego i programu medycznego.

Program funkcjonalno-użytkowy został zatwierdzony przez Ministra Zdrowia w dniu 19 listopada 2003 roku, a Program Medyczny dla inwestycji został zaakceptowany przez Senat Uczelni oraz zatwierdzony decyzją Ministra Zdrowia w dniu 12 maja 2004 roku.

Gdy nowe plany zaakceptowało Ministerstwo Zdrowia, rozpoczęły się długotrwałe procedury przetargowe. Zła passa z wyłonieniem ostatecznego wykonawcy trwała do 2007 roku, w którym podpisaliśmy umowę z warszawską firmą budowlaną - Grupą 3J, specjalizującą się w realizacji obiektów medycznych.

W tym samym roku przystąpiliśmy do kontynuacji inwestycji w oparciu o opracowaną dokumentację wykonawczą, posiadającą aktualne uzgodnienia z rzeczoznawcą ds. przeciwpożarowych oraz z rzeczoznawcą ds. sanitarno-epidemiologicznych. Spełnienie tych wymogów wyklucza zagrożenie nieoddania Szpitala do eksploatacji po zakończeniu tej części inwestycji. **Potwierdzeniem tych gwarancji jest pozytywna ocena kontroli NIK zakończonej w marcu 2008 roku oraz pozytywna ocena inwestycji dokonana przez Podkomisję Sejmową ds. inwestycji wieloletnich w maju 2008 roku.**

Na dokończenie budowy Szpitala zarezerwowano w budżecie państwa 230 milionów złotych. Ostatnią ratę Uniwersytet Medyczny dostanie w 2009 roku. Do końca 2007 roku wykonany został I etap prac, na realizację którego wydana została kwota ok. 30 mln zł. Na kontynuację inwestycji w bieżącym roku zaplanowane zostało 70 mln zł, a w 2009 – 92 mln zł. Otwarcie szpitala przewidziane jest na koniec 2009 roku. Planuje się, że pod koniec 2009 roku do Szpitala trafi sprzęt medyczny.

Prawdopodobnie będzie to jedyny szpital w regionie, a być może także w Polsce, który spełni wszystkie standardy unijne. Na jedno łóżko przypadnie więcej niż 6 m², pacjenci będą leżeć w dwu- i trzyosobowych salach z pełnym węzłem sanitarnym.

Na pozostałych piętrach - od IX do XVI (XVII piętro jest kondygnacją techniczną) - umieszczone zostaną uczelniane jednostki naukowo-dydaktyczne.

Nowa – wdrożona do realizacji - koncepcja oddania do użytku Centrum Kliniczno-Dydaktycznego objęła m.in.:

- a) ujęcie w projekcie budowy szpitala na 367 łóżek niezbędnej liczby szatni, toalet, barów oraz wind (budynek A-1 posiada 16+2 czynnych wind);
- b) opracowanie planu zagospodarowania wyższych pięter budynku A-1 dla potrzeb dydaktyki, którego koszty pokrył Uniwersytet Medyczny;
- c) przygotowanie planu zakupu wysokiej jakości aparatury medycznej gwarantującej zachowanie

najwyższej jakości procedur medycznych, uwzględniającego rezygnację z przenoszenia z innych szpitali urządzeń i sprzętu.

Do końca sierpnia 2008 roku wykonanych zostało szereg – ujętych w w/w koncepcji – zadań. Mianowicie:

- dla potrzeb dydaktyki oddano w sierpniu br. roku, w pełni wyposażoną aulę na 240 miejsc;
- podpisana została preumowa na realizację Centrum Dydaktycznego z aulą na 1000 osób - 20 milionów euro na ten cel pozyskaliśmy już z Unii Europejskiej;
- wykonano podjazd dla karettek oraz poszerzono cały trakt operacyjny;
- przystąpiono do wykańczania sal szpitalnych na wyższych piętrach budynku;
- do ośmiu pięter Szpitala dołożono jeszcze jedną kondygnację, na której rozlokowany zostanie Zakład Genetyki Medycznej, a środki na tę inwestycję uzyskane zostały z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Innym ważnym obiektem, w którym wykonany został duży zakres prac modernizacyjnych i remontowych, jest budynek Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Piotrkowie Trybunalskim. Obecnie Ośrodek dysponuje 14 salami dydaktycznymi i demonstracyjnymi, a łączna liczba miejsc dla studentów zbliża się do 400. Wyposażenie sal dydaktycznych i demonstracyjnych nie odbiega od łódzkich standardów. W bieżącym roku w Ośrodku powstał Zakład Medycznych Technik Obrazowania, który wyposażony jest obecnie w niezbędny sprzęt.

Sukcesywnie realizowaliśmy również zadanie systematycznego powiększania i modernizowania szpitalnej bazy dydaktycznej, rozwijając jednocześnie funkcje diagnostyczno-lecznicze szpitali uniwersyteckich. W poszczególnych szpitalach przeprowadzono wiele inwestycji, remontów i prac modernizacyjnych oraz dokonano znaczących zakupów nowoczesnej aparatury i wyposażenia dla klinik i zakładów.

Do innych zadań z tego zakresu, realizowanych po 2002 roku, wymagających relatywnie dużych nakładów finansowych, należy zaliczyć prace modernizacyjne, adaptacyjne i remontowe na następujących obiektach Uczelni:

- akademiki studenckie;
- sale dydaktyczne w budynku przy ul. Żeligowskiego 7/9;
- Zakład Medycyny Sądowej
- Klinika Dermatologii Ogólnej, Estetycznej i Dermatologii na pl. Hallera.

Ponadto, dokonaliśmy wymiany niemal wszystkich węzłów cieplnych na terenie Uczelni.

Ogólnie ujmując w latach 2003-2007 wydaliśmy:

- na remonty – ponad 10 mln zł;
- na zakup sprzętu dydaktycznego oraz aparatury naukowo-badawczej – ponad 46 mln zł;
- na inwestycje budowlane – prawie 39 mln zł (30 mln w 2007 roku na CKD).

Środki na aparaturę i sprzęt uzyskaliśmy w głównej mierze z dotacji celowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Finanse Uczelni

Winny jestem Wysokiemu Senatowi odpowiedź na następujące, niezmiernie ważne pytanie: Jaką – przy tak intensywnym strukturalnym i funkcjonalnym rozwoju Uczelni – kondycję miały finanse Uczelni w latach 2003-2007?

Uczelnia w tym okresie wykazywała bardzo dużą dynamikę przychodów i kosztów. Przychody wzrosły o 44%, a koszty o ponad 47%. Dotacja dydaktyczna wzrosła o ok. 47% tj. o 38 mln zł. Wzrost dotacji spowodowany był w głównej mierze podwyżkami wynagrodzeń, zagwarantowanymi Ustawą o Szkolnictwie Wyższym.

Warte podkreślenia jest to, iż od roku 2003 do 2007 znacznie zwiększyły się przychody własne Uczelni z działalności dydaktycznej: z 16 mln w 2003 r. do 27 mln w 2007 roku - tj. o 69%. Wynikało to głównie ze wzrostu wpłat za studia niestacjonarne oraz było efektem powiększania naszej oferty kształcenia.

Najbardziej dynamicznie rozwijały się przychody z opłat za studia w języku angielskim. W 2003 roku wyniosły one 109 tys., a w 2007 roku 5,6 mln zł. Przychody z opłat za studia, poza dotacją, stanowią bardzo ważne źródło utrzymania bazy dydaktycznej uczelni.

Także przychody z działalności naukowej wykazywały tendencję wzrostową i w okresie 5 lat zwiększyły się o 40%, tj. z 18 mln w 2003 roku do 25,5 mln zł w 2007 roku.

Umowy międzynarodowe, a mianowicie 5 i 6 Program Ramowy oraz inne wynikające ze współ-

pracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi przyniosły przychody w wysokości w 2003 roku – 876 tys., w 2006 roku - 2,6 mln i w 2007 roku - 1,9 mln. Przyznajmy, że są one skromne, jak na potencjalne możliwości największej Uczelni medycznej w Polsce.

Dobrze natomiast – moim zdaniem – wyglądają zbilansowane wyniki finansowe Uczelni w latach 2003-2007. Otóż w latach 2003-2006 roczna strata oscylowała wokół sumy 3 mln zł. W 2007 roku wyniosła ponad 8,5 mln zł, co spowodowane zostało zmianą polityki rachunkowości i zaliczeniem części przychodów za studia płatne - w kwocie 5,4 mln zł - do przychodów roku 2008.

Pomimo tak dynamicznego rozwoju, przez wszystkie te lata Uczelnia wykazywała stabilność finansową, a ujemne wyniki nie wpłynęły na jej sytuację płatniczą.

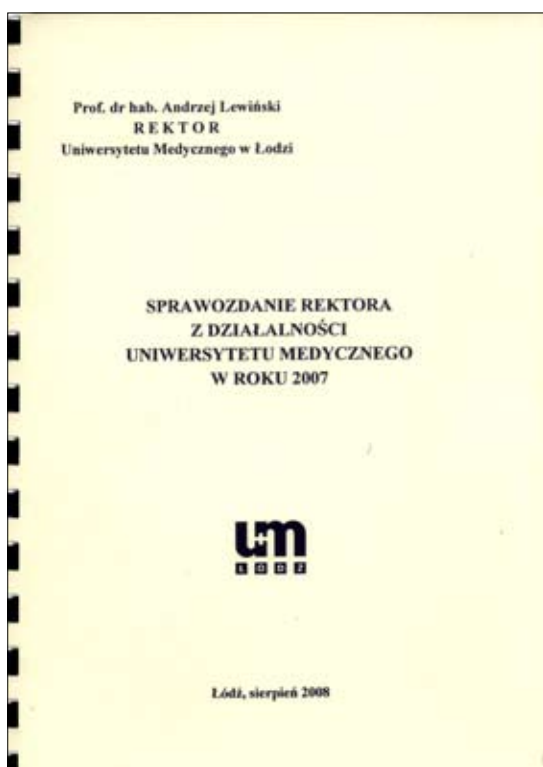
W powyższym podsumowaniu z konieczności musiałem pominąć szereg ważnych sfer działalności naszej Uczelni. Uogólniając, dodam jedynie, że mamy za sobą wiele sukcesów zespołowych i indywidualnych w działalności naukowej i dydaktycznej. Nasi nauczyciele akademicy publikowali prace w najbardziej prestiżowych światowych czasopismach naukowych, wydawali podręczniki, organizowali międzynarodowe i krajowe kongresy, zapisywali się w historii światowej medycyny oraz zdobywali ważne nagrody naukowe i dydaktyczne.

Z udziałem administracji uczelnianej przeprowadzonych zostało wiele znaczących prac koncepcyjnych i organizacyjnych, jak np. opracowanie, uchwalenie przez Senat i wprowadzenie do realizacji Statutu oraz Regulaminu Administracyjnego Uniwersytetu Medycznego.

Wiele powodów do radości i dumy dawali nam nasi studenci, którzy zdobywali liczne laury naukowe i sportowe. Do naszego wspólnego sukcesu zaliczamy także utworzenie chóru Uniwersytetu Medycznego, który osiągnął imponujący poziom artystyczny, a na swoim koncie ma już kilka nagród zdobytych na festiwalach.

Z okazji zakończenia kadencji Władz Uniwersytetu Medycznego składam Wysokiemu Senatowi, Państwu Prorektorom, Państwu Dziekanom i Prodziekanom, Władzom administracyjnym oraz wszystkim Pracownikom i Studentom Uczelni najserdeczniejsze podziękowanie za to, że miałem zaszczyt i przyjemność z Państwem współpracować oraz być Państwa akademickim przełożonym.

Gratuluje Państwu wszystkich osiągnięć, życzę wielu kolejnych oraz proszę o łaskawe darowanie mi tych sytuacji i decyzji, które nie zawsze były dla Państwa w pełni satysfakcjonujące.

Prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski

DWIE REFLEKSJE O NAUCE W UNIWERSYTECIE MEDYCZNYM W ŁODZI

Trudno napisać kilka refleksji o nauce w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi tak, jak wi-
dać ją z perspektywy prorektora ds nauki, będącego, w gruncie rzeczy, jedynie notariuszem
podpisującym zgodę na zakup sprzętu i wyjazdy zagraniczne. Zajmę się praktycznie dwoma
zagadnieniami.

Kilka lat temu pomyślałem, że byłoby korzystnie stworzenie „*core facility*” czyli centralnego
laboratorium biologii molekularnej, wyposażenie tego ośrodka w nowoczesny sprzęt i zatrudnie-
nie techników, a nie naukowców z własnymi ambicjami. To ostatnie zdanie jest kluczowe, po-
nieważ ludzie wykonujący badania dla innych, *ex definitione* nie powinni z nimi konkurować.

Taka była idea laboratorium, np. chirurg, który ma dobry pomysł albo planuje opis ciekawego
przypadku, wykonuje potrzebne badania w takim laboratorium, a eksperci doradzają mu, co i jak
ma zrobić. Sam miałem z tego typu ośrodkami własne doświadczenia. We Frederick Cancer
Research Facility (FCRF), Frederick, Maryland, USA gdzie pracowałem u dra D. Carletona
Gajduska, laureata Nagrody Nobla (później trafił tam prof. Radziśław Kordek, obecny Prorektor
ds. Nauki) istniało wielkie laboratorium centralne, rozszerzone następnie o część produkującą
myszy transgeniczne.

Dzięki pomocy ówczesnego wiceministra nauki prof. Marka Bartosika, udało mi się uzyskać
koło 5 mln PLN i pomoc wybitnych ekspertów w tym profesorów: Czesława Cierniewskiego
i Andrzeja Bednarka. Sprzęt został zakupiony, a na lokalizację laboratorium wybrano jedno
z górnych pięter budującego się ciągle CKD. Niestety, do chwili obecnej CKD nie powstało,
„*core facility*” jest jednostką wirtualną, ale sprzęt jest jak najbardziej prawdziwy. Na zasadach
odpłatności można go używać i nawet, jak i gdzie się on znajduje ogłoszono na stronach inter-
netowych odpowiednich zakładów.

Idea „*core facility*” nie była tak bardzo nowa. W latach siedemdziesiątych, w Akademii Me-
dycznej w Łodzi istniał Ośrodek Naukowo-Badawczy, kierowany wówczas przez prof. Leszka
Woźniaka, późniejszego rektora naszej uczelni. Istniały tam pracownie: Mikroskopii Elektron-
owej, kierowana przez prof. Michała Karaska; Biologii Molekularnej, którą zakładał prof. Henryk
Panusz oraz Medycyny Nuklearnej, którą, w okresie kiedy zacząłem tam przychodzić, kierował
prof. Julian Liniecki. Problemem ośrodka stało się typowe zjawisko: wszyscy ci wybitni ludzie
mieli swoje plany i ambicje, i nie widzieli się w roli technicznych wykonawców idei kolegów,
dlatego też ośrodek rozpadł się na kilka laboratoriów, wokół których wykryły się do tej
pory najlepsze zakłady naszego uniwersytetu. Stąd idea zatrudniania techników. Być może, jeżeli
CKD zostanie oddane, wrócimy do tej idei. Tak czy inaczej, sprzęt jest i można go używać.

W naszej katedrze, w kierowanym przeze mnie Zakładzie Patologii Molekularnej i Neu-
ropatologii pracują osoby zatrudnione na stałe w Zakładzie Patologii i wykonuje się prace na
„zewnętrzny” materiale. Doktoranci Zakładu Patologii przychodzą do nas i pracując razem
z moimi asystentami, wykonują prace naukowe, a później doktorskie. Na małą skalę mój zakład
wykonuje obowiązki „*core facility*”.

Druga sprawą, o której chce powiedzieć kilka słów są rankingi.

Prof. Andrzej Pilc, pionier metod bibliometrycznych w Polsce opublikował niedawno artykuł „Polskie publikacje z lat 2000-2007 wchodzące w skład współczynnika H dla biologii molekularnej i biochemii” [*Postępy Biochemii* 2007; 53: 199-201]. Co jest dla nas szczególnie interesujące, dwie z 47 prac pochodzą z naszej uczelni. W pracach – jeden raz pierwszym autorem i jeden raz współautorem jest prof. Małgorzata Karbownik-Lewińska, a w jednej prof. Andrzej Lewiński, rektor UMŁ w latach 2002-2008.

Na stronie www Uniwersytetu Medycznego w Łodzi znajduje się ranking autorów za 2007 r. Podaję pierwsze 10 osób:

1.	Robak Tadeusz	139.757
2.	Sysa-Jędrzejowska Anna	112.314
3.	Karasek Michał	100.374
4.	Liberski Paweł Piotr	92.898
5.	Fichna Jakub	91.140
6.	Kowalski Marek Leszek	90.201
7.	Lewiński Andrzej	90.042
8.	Narbutt Joanna	83.900
9.	Stelmach Iwona	70.555
10.	Młynarski Wojciech Michał	69.800

Ostatnie nazwiska w rankingu wypracowały liczbę punktów rzędu 0.1. Ale to nie wszystko, poza opublikowanym rankingiem, który obejmuje nieco powyżej 1000 osób znajdują się pracownicy Uniwersytetu Medycznego, którzy uzyskali ranking 0.00 czyli w przeciągu kilku lat nie opublikowali NIC.

Czy istnieje możliwość zmiany tej sytuacji? Po pierwsze, biorąc pod uwagę bardzo niskie w rzeczywistości nakłady na naukę i tak nie jest aż tak źle. Nasi koledzy publikowali w czasopiśmie pierwszego rzędu, np. w *Lancecie*, *New Engl. J. Med.* i w *Proc. Natl. Acad. Sci. USA*. Problemem jest średnia. Być może wyjściem byłaby koncentracja środków finansowych jedynie w niektórych ośrodkach (np. jako prace własne), zamiast rozdzielać miliony PLN po 7000 PLN na jednostkę. Jest to już jednak wyzwanie dla nowych władz Uniwersytetu Medycznego.

Prof. dr hab. Daria Orszulak-Michalak

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZA

Sprawozdanie z działalności dydaktyczno-wychowawczej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi obejmuje okres od 1 października 2002 roku do 31 sierpnia 2008 roku.

Uniwersytet Medyczny w Łodzi powstał 1 października 2002 roku, po połączeniu mocą ustawy sejmowej z 27 lipca 2002 roku dwóch prestiżowych łódzkich uczelni Akademii Medycznej i Wojskowej Akademii Medycznej, uczelni różniących się organizacyjnie i funkcjonalnie, podporządkowanych różnym resortom - Ministerstwu Zdrowia i Ministerstwu Obrony Narodowej. Proces integrowania stanowił duże wyzwanie zarówno dla władz, jak i dla kadry nauczającej. W tym trudnym początkowo okresie udało się zapewnić niezakłócony przebieg procesu dydaktycznego, a w późniejszych latach stopniowo zwiększyć ofertę kształcenia w nowej uczelni.

Uczelnia starała się sprostać wymaganiom stawianym nauce i edukacji na przełomie drugiego i trzeciego tysiąclecia, w przededniu i tuż po integracji Polski z Unią Europejską. Za szczególnie ważne uznano:

- podnoszenie jakości kształcenia,
- wprowadzanie nowych kierunków studiów,
- nadanie procesowi kształcenia elementów humanistycznych,

- poszerzanie i uaktualnianie treści programowych,
- wprowadzanie różnorodności form i trybów studiowania,
- współpracę z uczelniami polskimi i zagranicznymi,
- promocję inicjatyw edukacyjnych będących odpowiedzią na potrzeby miasta i regionu.

Integracja europejska w dziedzinie szkolnictwa wyższego ma charakter harmonizacji systemów edukacyjnych w tzw. procesie bolońskim (Deklaracja europejskich ministrów edukacji - w tym Polski - z 1999 roku). Działania uczelni związane z wprowadzaniem założeń Deklaracji Bolońskiej obejmowały przede wszystkim: opracowanie i przygotowanie wdrożenia zasad wydawania suplementu do dyplomu (informacje dotyczące rodzaju odbytych studiów oraz nabytych kwalifikacji akademickich i zawodowych), opracowywanie i wdrażanie systemu kredytowego (ECTS-system transferów i punktów pozwalający uprościć procedurę porównywania zdobywanego przez studentów wykształcenia), dostosowanie standardów kształcenia do wymogów wynikających z wymagań kwalifikacyjnych obowiązujących dla zawodów regulowanych w krajach Unii Europejskiej, podnoszenie jakości kształcenia, rozwój studiów dwustopniowych, tj. studiów zawodowych kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata i studiów magisterskich uzupełniających stanowiących kontynuację studiów zawodowych, wzrost mobilności studentów i pracowników uczelni (europejskie programy wymiany studentów i kadry naukowej), wprowadzanie programów nauczania w językach obcych na poszczególnych kierunkach studiów.

Organizacja procesu kształcenia zgodnie ze znowelizowaną ustawą o szkolnictwie wyższym wymagała również podjęcia szeregu działań administracyjnych (m.in.: określenie zasad wykonywania obowiązku dydaktycznego przez nauczycieli akademickich, określenie zasad odpłatności za studia niestacjonarne, obowiązek zawierania umowy ze studentami studiów niestacjonarnych, określenie zasad odpłatności za powtarzane przedmioty).

Rok 2002 /2003

Powstanie Uniwersytetu Medycznego - strukturę tworzy 6 wydziałów:

- 4 z Akademii Medycznej:
  - Wydział Lekarski z Oddziałem Pielęgniarstwa
  - Wydział Lekarsko-Dentystyczny z Wyższymi Zawodowymi Studiami Technik Dentystycznych
  - Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej oraz Studium Kosmetycznym
  - Wydział Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Zdrowia Publicznego i Oddziałem Medycyny Ratunkowej
- 2 z Wojskowej Akademii Medycznej:
  - Wydział Wojskowo-Lekarski
  - Wydział Fizjoterapii

W ramach struktury dydaktyczno-naukowej i klinicznej Uczelni funkcjonują:

jednostki ogólnouczelniane i międzywydziałowe, 7 uniwersyteckich szpitali klinicznych, 9 instytutów oraz 36 katedr.

W 2003 roku powołane zostało Studium Edukacji Obronnej, które prowadzi przysposobienie wojskowe ze studentami UM oraz studentami innych szkół wyższych w Łodzi.

Studenci studiują na 10 kierunkach: lekarskim, pielęgniarstwie, stomatologicznym, technikach dentystycznych, farmaceutycznym, medycyny laboratoryjnej, kosmetologii, zdrowia publicznego, ratownictwa medycznego, fizjoterapii.

Rok 2003/2004

Uniwersytet Medyczny kształci studentów w wymienionych wyżej jednostkach.

Powołano:

- Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa (uchwała Senatu UM nr 45/2003 z dnia 15 V 2003)

- Wydział Kształcenia Podyplomowego (uchwała Senatu UM nr 85/2004 z dnia 22 I 2004)

Uchwałą Senatu Uniwersytetu Medycznego nr 136/2004 z 01 VII 2004 r. Wyższe Zawodowe Studia Kosmetyczne zostały przekształcone w Oddział Kosmetologii Wydziału Farmaceutycznego.

Wprowadzono:

- nauczanie medycyny w języku angielskim dla studentów obcokrajowców

Utworzono:

- wspólnie z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie – Międzyuczelnianą Katedrę Nauk Humanistycznych
- Katedrę Polityki w Ochronie Zdrowia na Wydziale Nauk o Zdrowiu
- w Piotrkowie Trybunalskim Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny UM.

Studenci studiują na 11 kierunkach: lekarskim, pielęgniarstwie, położnictwie, lekarsko-dentystycznym, technik dentystycznych, farmaceutycznym, analityki medycznej, kosmetologii, zdrowia publicznego, ratownictwa medycznego, fizjoterapii.

Rok 2004/2005

Struktura Uczelni poszerzona jest o dwa nowe wydziały. Tworzą ją Wydziały: Farmaceutyczny, Fizjoterapii, Kształcenia Podyplomowego, Lekarski, Lekarsko-Dentystyczny, Nauk o Zdrowiu, Pielęgniarstwa i Położnictwa, Wojskowo-Lekarski oraz: jednostki ogólnouczelniane i międzywydziałowe, 7 uniwersyteckich szpitali klinicznych, 6 instytutów i 49 katedr.

Na studiach przeddyplomowych uruchomiono dodatkowo:

- stacjonarne studia na kierunku dentystycznym, prowadzone przez Oddział Studiów w Języku Angielskim Wydziału Wojskowo-Lekarskiego dla studentów obcokrajowców;
- licencjat na kierunku filozofia ze specjalnością etyka i bioetyka;
- zaoczny licencjat na kierunku położnictwo (tzw. studia pomostowe dla położnych).

Na niektórych kierunkach rozszerzono tryb studiów wprowadzając:

- licencjat dzienny na Wydziale Fizjoterapii;

- dzienne studia magisterskie uzupełniające na Wydziale Fizjoterapii i na Oddziale Kosmetologii;
- licencjat dzienny na Oddziale Kosmetologii;
- licencjat dzienny w specjalności techniki dentystyczne.

Powołano Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Sieradzu.

Rok 2005/2006

Strukturę dydaktyczno-naukową i kliniczną Uczelni tworzą wymienione wyżej wydziały oraz: jednostki ogólnouczelniane i międzywydziałowe, 7 uniwersyteckich szpitali klinicznych, 72 katedry.

Rok 2006/2007

Strukturę dydaktyczno-naukową i kliniczną Uczelni tworzy 8 wymienionych wyżej wydziałów oraz: jednostki ogólnouczelniane i międzywydziałowe, 7 uniwersyteckich szpitali klinicznych, 79 katedr, 259 klinik, zakładów i oddziałów klinicznych.

Oferta edukacyjna Uczelni zwiększona jest poprzez wprowadzenie nowych kierunków studiów:

- dietetyki,
- filozofii ze specjalnością bioetyka, realizowanej wspólnie z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Na Wydziale Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego uruchomiono 4 kierunki studiów podyplomowych:

- farmację medyczną
- biotechnologię medyczną
- poradnictwo psychospołeczne i pomoc terapeutyczną rodzinie
- Master of Public Administration – specjalizacja Health Systems.

Rok 2007/2008

Strukturę dydaktyczno-naukową i kliniczną Uczelni tworzy 8 wymienionych wyżej wydziałów oraz: jednostki ogólnouczelniane i międzywydziałowe, 7 uniwersyteckich szpitali klinicznych, 80 katedr, 278 klinik, zakładów i oddziałów klinicznych.

Wprowadzono nowe kierunki studiów:

- biotechnologię ze specjalnościami: medycyna nuklearna oraz obrazowanie medyczne i radioterapia
- socjologię.

Na Wydziale Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego powołano 4 nowe kierunki studiów podyplomowych:

- orzecznictwo lekarskie i ubezpieczenia
- farmakoekonomika i zarządzanie w ochronie zdrowia
- opieka farmaceutyczna
- bezpieczeństwo wewnętrzne.

Liczba wydziałów i kierunków Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

	Rok akademicki					
	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
Wydziały	6	7	8	8	8	8
Kierunki	10	11	11	11	13	15

W okresie 2002-2008 w Uniwersytecie Medycznym:

- powołano dwa nowe wydziały: Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa, Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego
- wprowadzono nowe kierunki: położnictwo, dietetykę, filozofię, biotechnologię, socjologię.

Programy nauczania są rozszerzane i modyfikowane zgodnie z obowiązującymi standardami nauczania, ustaleniami unijnymi oraz potrzebami rynku usług medycznych.

Rozpoczęto prace nad przygotowaniem programów nauczania na kierunku psychologia oraz nauka o rodzinie.

- Państwowa Komisja Akredytacyjna udzieliła akredytacji kierunkom: lekarski (prowadzony na Wydziałach: Lekarskim i Wojskowo-Lekarskim), lekarsko-dentystyczny, zdrowie publiczne, fizjoterapia, farmacja, analityka medyczna, kosmetologia, pielęgniarstwo, położnictwo.
- Od roku akademickiego 2005/2006, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wprowadzono dwustopniowy system studiów na kierunkach: fizjoterapia, położnictwo, pielęgniarstwo, zdrowie publiczne, kosmetologia.
- Na większości prowadzonych kierunków oferowana jest możliwość studiowania w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym.
- Postępuje proces informatyzacji uczelni. W roku akademickim 2007/2008 wprowadzono legitymację elektroniczną dla wszystkich studentów UM oraz rekrutację w systemie online.
- W 2007 roku wprowadzono ankietę ewaluacyjną, sukcesywnie obejmującą pracowników dydaktycznych UM.

Uniwersytet Medyczny jest dzisiaj uczelnią skupiającą ponad dziesięcioletnią społeczność, złożoną ze studentów, doktorantów, nauczycieli akademickich, pracowników naukowo-technicznych, bibliotecznych, administracyjnych i innych.

Liczba studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Rok akademicki					
2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
5 319	5 516	6 100	6 750	7 300	7 851

Wzrost liczby studentów mógł być możliwy tylko przy znacznym wzroście liczbowym kadry naukowo-dydaktycznej.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Rok akademicki					
2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
1 140	1 200	1 240	1 240	1 445	1 580

Obecnie w Uczelni zatrudnionych jest ponad 1600 nauczycieli akademickich, w tej liczbie 173 profesorów tytularnych, 181 doktorów habilitowanych oraz 852 doktorów.

W Uniwersytecie Medycznym w Łodzi prowadzone są studia w języku angielskim dla obcokrajowców - na kierunku lekarskim począwszy od roku akademickiego 2003/2004, a od roku 2005/2006 także na kierunku lekarsko-dentystycznym. Studia poprzedzone są specjalnie opracowanym tygodniowym programem przystosowawczym dla studentów pierwszego roku.

Studenci obcokrajowcy studiujący w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi

Rok akademicki					
2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
-	8	58	78	81	147

W roku akademickim 2007/2008 Oddział Studiów w Języku Angielskim kształcił 325 studentów pochodzących z 18 krajów (w tym 120 osób ze Stanów Zjednoczonych, 70 z Tajwanu, 42 z Kanady, 25 z Norwegii).

Wzrasta liczba studentów biorących udział w programie Erasmus/Sokrates. W roku akademickim 2003/2004 20 studentów Uniwersytetu Medycznego studiowało na 9 uczelniach europejskich, w roku 2006/2007 - 30 studentów na 13 uczelniach.

Indywidualny tok studiów podejmują głównie studenci Wydziału Lekarskiego (w roku akademickim 2006/2007 136 studentów z 152 osób korzystających z tej formy studiów).

Pracę naukową studentów popularyzuje Studenckie Towarzystwo Naukowe, przy klinikach i zakładach działa stale 46 studenckich kół naukowych. Organizowane są corocznie konferencje Studenckich Towarzystw Naukowych i Młodych Lekarzy (2005, 2006), międzynarodowe konferencje Studenckich Towarzystw Naukowych (2005, 2006, 2007). W ramach konferencji odbywały się warsztaty IFMSA oraz „Młodej Farmacji” poświęcone możliwościom wymiany naukowej w obrębie Europejskiego Obszaru Edukacyjnego. Studenci zrzeszeni w kołach naukowych prezentowali wyniki swojej pracy zdobywając nagrody i wyróżnienia również podczas konferencji studenckich organizowanych przez inne uczelnie medyczne. W ramach współpracy międzynarodowej studenci z kół naukowych odbywali praktyki wakacyjne oraz półroczne i roczne staże w uczelniach zagranicznych (program naukowy SCORE, program wakacyjny SCOPE).

Uczelnia posiada zróżnicowaną ofertę dydaktyczną na wszystkich poziomach kształcenia, również na studiach podyplomowych i doktoranckich. W ramach Stacjonarnego Studium Doktoranckiego w roku akademickim 2003/2004 studiowało 233 słuchaczy, liczba ta wzrosła do 260 w roku 2004/2005 i 316 w roku 2005/2006. W roku akademickim 2007/2008 już 451 słuchaczy rozpoczęło studia doktoranckie stacjonarne i niestacjonarne.

W ramach Centrum Kształcenia Podyplomowego, a następnie Wydziału Kształcenia Podyplomowego organizowane były kursy wymagane dla uzyskania specjalizacji. W 2003/2004 r. zorganizowano 96 bezpłatnych kursów dla lekarzy. Na Wydziale Farmaceutycznym w roku akademickim 2004/2005 w szkoleniu ciągłym uczestniczyło 2229 osób, 215 farmaceutów rozpoczęło specjalizację z farmacji aptecznej. W roku 2006/2007 liczba prowadzonych kursów i szkoleń znacząco wzrosła. Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego przeprowadził ponad 230 kursów specjalizacyjnych i doskonalących, Oddział Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego kilkadziesiąt szkoleń w ramach specjalizacji oraz szkolenia ciągłego.

W roku akademickim 2005/2006 uruchomiono studia podyplomowe z zakresu: farmacji medycznej, biotechnologii medycznej, poradnictwa psychospołecznego i pomocy terapeutycznej rodzinie oraz *Master of Public Administration* – specjalizacja Health Systems. W następnych latach powołano kolejne nowe kierunki studiów.

Dla potrzeb studentów zorganizowano Zamiejscowe Ośrodki Dydaktyczne UM w Piotrkowie Trybunalskim oraz w Sieradzu.

Do priorytetowych kierunków działań Uczelni należy zapewnienie studentom odpowiednich warunków socjalno-bytowych. Studenci mogą otrzymać stypendia za wyniki w nauce, stypendia socjalne, stypendia Ministra Zdrowia lub specjalne stypendia dla osób niepełnosprawnych. W roku akademickim 2003/2004 ze stypendiów skorzystały 1 153 osoby, w następnym już 2 561 osób (8 200 000-zł), w 2005/2006 – 2 557 studentów (8 800 000,-zł). W roku 2006/2007 na stypendia studenckie przeznaczono ponad 9 700 000-zł i otrzymało je 2 800 osób.

Uniwersytet Medyczny posiada cztery domy studenckie, w których dysponuje 1 200 miejscami, co zapewnia korzystanie z nich prawie 90% zainteresowanych. Rokrocznie prowadzone są remonty, umożliwiające rozszerzenie bazy hotelowej oraz podwyższenie standardu akademików.

Studenci mają możliwość działania w organizacjach studenckich, chórze (utworzonym w roku akademickim 2004/2005), samorządzie studenckim, Akademickim Związku Sportowym. Organizowane są obozy roku „zerowego” dla nowo przyjętych studentów, obozy studenckie, obozy sportowe, *Juvenalia*, akcje zbierania krwi od ochotników *Wampiriada*.

Uniwersytet Medyczny jest kontynuatorem kilkudziesięcioletniej historii obu akademii medycznych oraz spadkobiercą ich tradycji. Uczelnia, świadoma wynikających z tradycji zobowiązań, stara się promować swój wizerunek, budować przyjazny klimat społeczny, konkurować skutecznie z innymi uczelniami, podkreślać swoją obecność w środowisku naukowym. Uniwersytet Medyczny jest ośrodkiem współpracującym z kilkudziesięcioma zagranicznymi uczelniami i instytutami badawczymi. W zakresie dydaktyki współpracuje m. in. z: Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Politechniką Łódzką, Społeczną Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Zarządzania w Łodzi, Wyższą Szkołą Edukacji Zdrowotnej w Łodzi, Ben Gurion University of the Negev w Beer-Sheva.

Szeroka i zróżnicowana oferta dydaktyczna powoduje, że zainteresowanie nauką na Uniwersytecie Medycznym jest coraz większe. Kolejne rekrutacje potwierdzają atrakcyjność Uczelni wśród maturzystów – w 2007 roku dokumenty na studia złożyło ponad 12 000 kandydatów (na pierwszy rok przyjęto ponad 2 800 osób). Świadczy to dobitnie o prestiżu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Prof. dr hab. Adam Dziki

UNIWERSYTECKIE SZPITALA KLINICZNE I KSZTAŁCENIE PODYPLOMOWE

W październiku 2008 roku minęło sześć lat odkąd na mocy Ustawy Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 VII 2002 roku powstał Uniwersytet Medyczny w Łodzi. Jest on połączeniem dwóch renomowanych uczelni: Akademii Medycznej oraz Wojskowej Akademii Medycznej i zdążył już na stałe wpisać się w krajobraz łódzkiego szkolnictwa wyższego, stając się miejscem kształcenia kadry medycznej, w którym łączy się historie obu akademii, bogate tradycje z nowoczesnym spojrzeniem na medycynę.

W tym okresie miałem niezwykle zaszczyt pełnić z ramienia JM Rektora Andrzeja Lewińskiego, funkcję Prorektora ds. Klinicznych. Zgodnie z uchwałą Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi sprawowałem nadzór nad działalnością szpitali klinicznych. Przy pomocy Biura ds. Nadzoru i Kontroli Szpitali Klinicznych, dokonywałem okresowej kontroli i oceny, która obejmowała:

- 1) realizację zadań statutowych, dostępność, poziom udzielanych świadczeń,
- 2) prawidłowość gospodarowania mieniem,
- 3) gospodarkę finansową.

Dlatego podsumowując działalność Uniwersytetu Medycznego w latach 2002-2008 pozwolę przedstawić sobie to, co mojemu sercu w tym okresie było najbliższe czyli funkcjonowanie szpitali klinicznych wchodzących w skład naszej Uczelni. Podstawowym celem działalności szpitali klinicznych jest realizacja zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia. Mają one uczestniczyć w przygotowaniu osób do wykonywania zawodu medycznego i kształcenia osób już wykonujących zawód medyczny, a także brać udział w realizacji zadań i programów zdrowotnych oraz naukowych.

Rok utworzenia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi stał się ważną datą szczególnie dla dwóch szpitali klinicznych. W tym właśnie roku Centrum Kliniczno-Dydaktyczne WAM stało się jednostką organizacyjną, a jej organem założycielskim Uniwersytet Medyczny. Doprowadziło to do powstania **SP ZOZ Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 5 im. gen. Bolesława Szareckiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi**. Jest to mały, można by było nawet powiedzieć, kameralny szpital, w skład którego wchodzi pięć oddziałów: Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Klinika Gastroenterologii i Chorób Wewnętrznych, Klinika Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej, Klinika Rehabilitacji i Medycyny Fizykalnej z Oddziałem Dziennego Pobytu oraz Klinika Chorób Wewnętrznych i Rehabilitacji Kardiologicznej. Na terenie szpitala funkcjonuje także Poradnia Chirurgiczna, Urologiczna, Dermatologiczna i Alergologiczna. Od momentu zakończenia etapu formalno-prawnego związanego z utworzeniem szpitala, czyniono intensywne starania, aby zawrzeć kontrakty z Łódzką Regionalną Kasą Chorych oraz Brązową Kasą Chorych dla Służb Mundurowych na finansowanie świadczeń zdrowotnych wykonywanych przez szpital. Mimo braku odpowiedniego kontraktu szpital rozpoczął swoją statutową działalność hospitalizując pacjentów ubezpieczonych w różnych Kasach Chorych, prowadząc walkę o zdobycie odpowiednich środków finansowych za wykonaną pracę. Od 1 kwietnia 2003 roku

w związku z wejściem w życie Ustawy o Narodowym Funduszu Zdrowia, Szpital otrzymywał środki finansowe za wykonane świadczenia zdrowotne ze znacznym opóźnieniem. W następnych latach, aż do dnia dzisiejszego szpital posiadał już umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia, odbiegające jednak dalece od pokrycia faktycznie ponoszonych kosztów. Pomimo tak niekorzystnej sytuacji finansowej, w szpitalu ciągle rośnie liczba hospitalizowanych pacjentów. W roku 2004 było ich 5 318, natomiast w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2008 roku już 3 156.

Zakres i rodzaj świadczeń zdrowotnych pozostają w pełnej zgodności z przyjętymi standardami postępowania i procedurami medycznymi. Szpital jest wyposażony w bardzo nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny. Stanowi to doskonale zaplecze dla pracy dydaktyczno-klinicznej. W 2005 roku szpital uzyskał z funduszu SFOR 750 000 złotych dofinansowania na sprzęt dla Kliniki Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej, jak również dotację z Ministerstwa Zdrowia w wysokości 600 000 zł na wysokospecjalistyczny sprzęt radiologiczny. Poza tym dzięki dotacjom z Ministerstwa Zdrowia w 2007 roku szpital wprowadził pełne skomputeryzowanie obiegu dokumentacji medycznej, co pozwoli na dokładną kontrolę wydatków, a także zakupił wysokiej klasy 32-rzędowy tomograf komputerowy ultrasonograf z funkcją Dopplera, z pełnym kompletem głowic również do badań śródoperacyjnych. W maju 2008 roku złożono do Ministerstwa Zdrowia wnioski o dotację 74 mln zł brutto na rozbudowę USK nr 5, co doprowadziłoby do zwiększenia ilości łóżek szpitalnych w ramach istniejących oddziałów.

Jak wynika z powyższych danych, szpital ciągle działa w kierunku znacznej poprawy swojej sytuacji finansowej i dąży do zrównoważenia przychodów z kosztami. Co warto podkreślić, szpital cieszy się bardzo dobrą opinią wśród mieszkańców naszego województwa, pacjenci są bardzo zadowoleni z fachowej opieki i mile zaskoczeni warunkami panującymi na oddziałach. Dowodem na to są następujące wyróżnienia:

- w roku 2006 w rankingu tygodnika „Newsweek” jako najlepszy oddział chirurgiczny leczenia raka jelita grubego,
- w roku 2004 w rankingu ogłoszonym przez „Rzeczpospolitą” pt. Bezpieczny Szpital – 32 miejsce w kraju,
- w 2005, 2006 i 2007 także w rankingu ogłoszonym przez „Rzeczpospolitą” pt. Bezpieczny Szpital – USK Nr 5 został finalistą w kategorii 100 najlepszych szpitali publicznych w Polsce.

W każdym z wyżej wymienionych lat szpital klasyfikowany był w pierwszej trójce najlepszych szpitali województwa łódzkiego.

W 2002 roku SP ZOZ Instytut Stomatologii został przekształcony w **SP ZOZ Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 6 Instytut Stomatologii** UM w Łodzi. Dyrekcja szpitala od początku dbała o podniesienie poziomu i zwiększenie liczby udzielanych świadczeń zdrowotnych, na bazie których prowadzone są zajęcia dydaktyczne oraz badania naukowe. Na terenie szpitala, poza istniejącymi poradniami prowadzonymi przez zakłady stanowiącymi strukturę akademicką, utworzono Oddział Chirurgii Szcękowo-Twarzowej Jednego Dnia i Poradnię Chirurgii Szcękowo-Twarzowej, zawierając odpowiednie kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia. Od 2005 roku szpital realizuje program ortodontycznej opieki nad dziećmi z wrodzonymi wadami twarzoczaszki. A od 2008 roku posiada dodatkowy kontrakt z NFZ na leczenie stomatologiczne w znieczuleniu ogólnym dla osób niepełnosprawnych umysłowo. W 2004 roku utworzono filię szpitala w Bełchatowie (2 fotele), a w 2005 roku w Skierniewicach (3 fotele). Co godne podkreślenia, w 2002 roku kontrakt z NFZ wynosił 1 600 000 zł, a w 2008 roku zwiększył się do 16 500 000 zł. Przełożyło się to oczywiście na ilość przyjętych przez szpital pacjentów z ok. 80 000 w 2002 roku do blisko 120 000 w 2007 roku. Na przestrzeni lat 2002-2008 udało się zwiększyć ilość zatrudnionych lekarzy o 30% (84 etaty przeliczeniowe oraz osoby zatrudnione na zlecenie i kontrakty). W ciągu całego tego okresu, w miarę możliwości prowadzony był zakup sprzętu i aparatury medycznej. W minionym okresie zakupiono m.in.: 7 unitów stoma-

tologicznych stacjonarnych, 1 unit przenośny, 3 mikroskopy endodontyczne, 5 endometrów, 2 sterylizatory z wytwornicą pary, myjkę ultradźwiękową, 2 autoklawy, lampę BT COOL, laser półprzewodnikowy, 2 łóżka do Oddziału Chirurgii Szcękowej Jednego Dnia, 2 defibylatory, 2 aparaty do znieczuleń ogólnych, 2 pulsoksymetry, 1 kardiomonitor, 2 aparaty healozon, a obecnie realizowana jest dostawa nowoczesnego tomografu cienkiej wiązki oraz dwóch audiowizjografów. Niestety, pomimo wieloletnich starań, nie udało się jednak zdobyć środków na termomodernizację budynków.

Liczba kształconych studentów na Wydziale Lekarsko-Dentystycznym wynosząca blisko 600 osób zwiększyła się o 40 studentów angielskojęzycznych oraz o 200 osób kształconych na kierunku Techniki Dentystyczne. Poza tym dyrekcja szpitala w 2006 roku utworzyła w Instytucie Niepubliczne Studium Medyczne dla higienistek stomatologicznych. Aktualnie w szkole uczy się 25 osób.

Dla ułatwienia działalności dydaktycznej oraz klinicznej zostały odnowione i zmodernizowane sale kliniczne i dydaktyczne, a także została przeprowadzona komputeryzacja i sieciowanie całego szpitala (85 komputerów w tym serwery i terminale). Pozwoli to na komputerowe prowadzenie dokumentacji medycznej ściśle połączonej z księgowością, kadrami, płacami oraz magazynem materiałów stomatologicznych. Udoskonalono także system wydawania materiałów stomatologicznych, przyznano limity na wydawane materiały na poszczególne zakłady i poradnie w zależności od ilości wykonywanych usług stomatologicznych. Od 2003 roku na teren szpitala został przeniesiony także dziekanat Wydziału Lekarsko-Dentystycznego, a także na bazie miejscowych księgozbiorów utworzona biblioteka wydziałowa. Szpital udostępnia całą bazę kliniczną i aparaturę do badań naukowych prowadzonych przez pracowników, co procentuje coraz większą liczbą publikacji, osiągnięciem przez Wydział za 2007 rok trzecim miejscem w rankingu naukowym, prowadzonym w naszej Uczelni z wynikiem 5,479 pkt., średnio na 1 nauczyciela akademickiego.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że USK nr 6 Instytut Stomatologii od 2004 roku uzyskuje dodatni roczny wynik finansowy, który w 2007 roku wyniósł ponad 360 000 zł.

SP ZOZ Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. Norberta Barlickiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Jest to jeden z najstarszych szpitali w Łodzi. Uroczystego otwarcia dokonał 1 kwietnia 1930 roku prezydent RP Ignacy Mościcki. Obecnie dysponuje 479 łózkami i 11 stanowiskami dializacyjnymi w 16 oddziałach klinicznych. W strukturze szpitala funkcjonuje także Zakład Radiologii, Zakład Rehabilitacji, Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej oraz specjalistyczne poradnie przykliniczne i POZ.

Dnia 3.01.2002 roku prof. zw. dr hab. n. med. Piotr Kuna został dyrektorem Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. N. Barlickiego w Łodzi. Szpital był wówczas zadłużony na 23 mln zł wobec pracowników, dostawców i skarbu państwa. W latach 2002-2006 dług został spłacony w całości, głównie poprzez zmianę organizacji pracy i lepsze zarządzanie szpitalem. W latach 2002-2007 liczba hospitalizowanych pacjentów wzrosła z 12 do 21 tys., a średni czas hospitalizacji został skrócony z 8,5 do 3,9 dnia, co wskazuje na bardzo efektywne wykorzystanie możliwości szpitala. Aby zrealizować powyższe, w latach 2002-2005 wprowadzono istotne zmiany mające na celu poprawę organizacji i finansów szpitala. Zostało to potwierdzone uzyskaniem przez szpital certyfikatu jakości – system zarządzania jakością według norm ISO 9001:2000 w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia w powiązaniu z realizacją zadań dydaktycznych i badawczych. Zaczęto także zwracać uwagę na ochronę środowiska, bezpieczeństwo leczenia pacjentów i wprowadzono do stosowania system zarządzania środowiskiem wg norm ISO 9001:2000. Szpital uzyskał także status szpitala akredytowanego na okres od 30.08.2006 r. do 29.08.2009 r. i pracuje wg standardów akredytacyjnych opracowanych przez Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w Krakowie.

Dla chorego najważniejsze są dobra i szybka diagnostyka oraz skuteczne leczenie, dlatego pierwszymi inwestycjami w szpitalu było:

- wybudowanie supernowoczesnych laboratoriów do diagnostyki laboratoryjnej i mikrobiologicznej,
- wymiana całej aparatury rtg, zakup najnowocześniejszego w Polsce 64 rzędowego tomografu komputerowego oraz rezonansu magnetycznego i angiografu,
- odnowienie w całości pracowni USG i pracowni klasycznej radiologii,
- wprowadzenie teleradiologii,
- wprowadzenie standardów leczenia z zastosowaniem skutecznych i dobrych leków.

W szpitalu wdrożono także nowoczesny system informatyczny, a obecnie jest on coraz bardziej zintegrowany i pomocny w zarządzaniu szpitalem.

Dzięki tym działaniom od 2004 r. przez kolejne lata szpital znajduje się wśród 10 najlepszych i bezpiecznych szpitali w Polsce. W 2006 r. zajął 2 miejsce w Polsce w kategorii „Szpitale Publiczne”, a przez wszystkie te lata jest uznawany za najlepszy szpital w województwie łódzkim.

Wszystkie te osiągnięcia nie byłyby możliwe bez pracy całego zespołu lekarzy, pielęgniarek i personelu pomocniczego. W celu motywowania pracowników wprowadzono w szpitalu dwutygodniowe płatne urlopy szkoleniowe. Dzięki temu wszyscy pracownicy stale podnoszą swoje kwalifikacje i dbają o uzyskanie najlepszego wykształcenia. Zarobki personelu systematycznie wzrastają, a od 2008 r., każdy nauczyciel akademicki (w zależności od posiadanych umiejętności i przydatności dla szpitala), który chce pracować na rzecz szpitala, otrzymuje zatrudnienie pełnoetatowe.

SP ZOZ Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 2 im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - Centralny Szpital Weteranów. Jest to jedyna placówka w Polsce, która udziela kompleksowych świadczeń medycznych kombatanom, weteranom z całego kraju oraz żołnierzom, którzy zakończyli służbę w międzynarodowych misjach pokojowych i stabilizacyjnych. Nawiązuje tym samym do swoich źródeł, bo przecież funkcjonowanie i tradycje tego szpitala są związane z działalnością wojskowej służby zdrowia.

W chwili obecnej na USK nr 2 stanowi bazę dydaktyczną dla studentów Uniwersytetu Medycznego i lekarzy wojskowych szkolonych w ramach Centrum Doskonalenia Wojskowych Służb Medycznych w Łodzi. Mieszczą się tutaj kliniki i zakłady diagnostyczne głównie o specjalizacjach zabiegowych: chirurgii, torakochirurgii, ortopedii, traumatologii (w tym chirurgii ręki), neurochirurgii, otolaryngologii, okulistyki oraz urologii. Warto zwrócić uwagę na niektóre osiągnięcia zabiegowe dokonane w tych klinikach. Np. Klinika Neurochirurgii i Chirurgii Nerwów Obwodowych wykonała serie nowatorskich zabiegów, przeprowadzanych po raz pierwszy w naszym kraju. Są to m.in. zabiegi techniką kyfoplastyki przezskórnej u pacjentów ze złamaniami kręgosłupa, czy wszczepienia implantów u chorych z przemieszczeniem kręgosłupa. Poza tym w Klinice Okulistyki i Rehabilitacji Wzroku w listopadzie 2005 r. wykonano autoprzeszczep komórek macierzystych rąbka rogówki. Zabieg ten jest przeprowadzany tylko w kilku ośrodkach w kraju.

W latach 2002-2008 baza kliniczna i ambulatoryjna wzbogaciła się o nowe jednostki m.in. Oddział Kliniczny Artroskopii, Chirurgii Małoinwazyjnej i Traumatologii Sportowej, Zakład Zaburzeń Krzepnięcia Krwi, Zakład Medycyny Rodzinnej, Zakład Audiologii i Foniatrii, Ośrodek Profilaktyki, Diagnostyki i Leczenia Chorób Serca i Cukrzycy, Klinikę Nefrologii, Nadciśnienia Tętniczego i Medycyny Rodzinnej. W roku 2004 powołano pierwszą w Polsce Klinikę Kardiologii Interwencyjnej, Kardiodiabetologii i Rehabilitacji Kardiologicznej, gdzie przeprowadzono również po raz pierwszy w Polsce zabieg ablacji przy użyciu echosonografii wewnątrzsercowej. Poza tym został tam utworzony Ośrodek Profilaktyki, Diagnostyki i Leczenia Chorób Serca i Cukrzycy, gdzie prowadzono kursy dla chorych na cukrzycę.

W szpitalu funkcjonują bardzo dobrze wyposażone zakłady diagnostyczne: m.in. radiologii i diagnostyki obrazowej, gdzie utworzono najnowocześniejszą w Polsce Pracownię 64-warstwowej Tomografii Komputerowej, a także Zakład Patomorfologii i Cytopatologii, Analityki Medycznej i Diagnostyki Laboratoryjnej oraz aptekę. Częścią organizacyjną szpitala jest duża Poliklinika Makroregionu Łódzkiego (realizująca ok. 250 000 wizyt rocznie), na bazie której zorganizowano Zakład Medycyny Rodzinnej oraz przychodnię rehabilitacyjną.

Ponadto w latach 2002-2008 zrealizowano program restrukturyzacji i modernizacji szpitala, pozyskano aparaturę i sprzęt medyczny, wyposażając wiele klinik w najnowszej generacji sprzęt oraz dokonując rewitalizacji i bieżących napraw aparatury medycznej, zmodernizowano i wyremontowano większość klinik, a także gabinetów podstawowej opieki zdrowotnej i poradni specjalistycznych, zbudowano jeden z najnowocześniejszych w kraju bloków operacyjnych dla potrzeb elektrofizjologii zabiegowej i angiokardiografii.

Co warto podkreślić, szpital jest w bardzo dobrej kondycji finansowej. Zwiększono dwukrotnie kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia, doprowadzono do znacznego wzrostu płac dla całego personelu, a bilans finansowy jest dodatni. Szpital w ciągu 6 lat był wielokrotnie w mediach lokalnych i krajowych, które podkreślały rangę i charakter tej placówki oraz dokonujące się zmiany w obrębie infrastruktury Szpitala i podkreślające medyczne i naukowe osiągnięcia poszczególnych klinik. Ponadto szpital został odznaczony medalem *Pro Memoria*.

SPZOZ Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 3 im. dr. S. Sterlinga Uniwersytetu Medycznego w Łodzi został ufundowany przez łódzkiego fabrykanta Izraela Poznańskiego i jego żonę Leonię. Uroczystość otwarcia przypadła na dzień 17 X 1890 roku. Sto lat temu nowo otwarty szpital posiadał 55 łóżek. W latach 1950–1976 liczba łóżek systematycznie się powiększała i liczyła 247. Po przeprowadzonym w latach 1977–1982 kapitalnym remoncie szpitala, liczba łóżek uległa zmniejszeniu i obecnie wynosi 175. Szpital jest wyjątkowy na tle innych szpitali klinicznych z uwagi na swoją zabytkową architekturę. Dla mnie jest to przede wszystkim siedziba jednego z największych w Polsce ośrodków kardiologicznych. Warto wspomnieć, że w Klinice Kardiochirurgii wykonuje się rocznie ponad 1000 operacji serca w krążeniu pozaustrojowym.

Obecnie szpital świadczy wysokospecjalistyczne usługi medyczne. Ma doskonale przygotowaną kadrę medyczną, posiada nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną, co stanowi doskonale zaplecze do pracy dydaktycznej i klinicznej związanej z funkcjonowaniem szpitala w ramach Uniwersytetu Medycznego.

W latach 2002-2008 dyrekcja szpitala poczyniła starania, żeby jakość świadczonych usług była systematycznie podnoszona. Aby to osiągnąć zakupiono specjalistyczny sprzęt medyczny taki, jak: aparat do koronografii, zestaw do nadzoru śródoperacyjnego, aparat ekg-echokardiograf, rejestrator holtera, aparat EKG, kardiomonitor, respirator, ultrasonograf, rozwora klatkowa do tętnicy piersiowej, defibrylator, kardiostymulator, zestaw do prób wysiłkowych, pompa do kontrpulsacji. Tylko w tym roku szpital wzbogacił się o: retractor do zastawki mitralnej, aparat do krążenia pozaustrojowego, kardiomonitor z funkcją pomiaru ciśnienia, zestaw do jodouchwytności, monitor monochromatyczny do zestawu rentgenowskiego.

Poza tym dokonano na terenie szpitala całej serii prac remontowych. Dokonano m.in. modernizacji Pracowni Hemodynamiki dla potrzeb instalacji nowego aparatu do angiografii, wykonano roboty budowlane oraz montaż dźwigu osobowego dla potrzeb Kliniki Endokrynologii, zmodernizowano Oddział Wad Wrodzonych, Pracownię Wszczepiania Stymulatorów Serca, Poradnię Kardiologiczną i Endokrynologiczną, pracownię RTG dla potrzeb instalacji nowego aparatu rtg, Zakład Tyreologii, Laboratorium; a także wyremontowano Archiwum oraz dokonano modernizacji kanalizacji deszczowej.

Dzięki temu stworzono optymalne warunki do wykonywania wszystkich badań i zabiegów operacyjnych oraz operacji z zakresu kardiologii i kardiochirurgii, a także zabiegów i badań

diagnostycznych z zakresu endokrynologii. Rocznie w szpitalu hospitalizowanych jest 6000 pacjentów.

SP ZOZ Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 4 im. M. Konopnickiej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi jest popularnie nazywany Szpitalem na Spornej. Znają go przede wszystkim łódzkie dzieci, które muszą korzystać z wysoko wyspecjalizowanej pomocy, oferowanej przez tą jednostkę. Usługi medyczne są tu świadczone w oparciu o kliniki, oddziały szpitalne oraz specjalistyczne poradnie przykliniczne. W latach 2002-2008 dyrekcja szpitala podjęła szereg inwestycji, aby poziom leczenia oferowany najmłodszym pacjentom był jak najwyższej jakości. Z jednej strony skupiono się na przebudowie i modernizacji budynków szpitala, natomiast z drugiej strony, zakupiono wysokiej klasy aparaturę i sprzęt medyczny, które pomagają lekarzom w świadczeniu usług. Te posunięcia nie tylko ułatwiają pracę z chorymi, ale także sprzyjają prowadzeniu zajęć dydaktycznych i pracy naukowej.

Warto wymienić niektóre z podjętych na terenie szpitala działań. Dokonano m.in. remontu Oddziału X Kliniki Chirurgii i Onkologii Dziecięcej, rozbudowano ciągi komunikacyjne wewnętrzne i zewnętrzne budynku szpitala: przebudowa wejścia głównego do polikliniki wraz z budową pochylni dla osób niepełnosprawnych, także przy Izbie Przyjęć, wymieniono windy szpitalne i windy osobowe. Rozbudowano Izbę Przyjęć i Szpitalny Oddział Ratunkowy, dobudowując między innymi podjazd dla karet. Dla potrzeb rodzin dzieci hospitalizowanych w USK nr 4 przebudowano pomieszczenia po byłej pralni w budynku „A” na pokoje gościnne. Poza tym zmodernizowano pomieszczenia Centralnego Repozytorium Biologicznego i jego zaplecza oraz Centralnej Sterylizatorni, a także oddano do użytku ogólnodostępną aptekę. Obecnie trwa przebudowa Oddziału VII Onkologii i Hematologii Dziecięcej.

W minionym okresie zakupiono m.in.: wyposażenie Centralnej Sterylizatorni (suszarka przelotowa, sterylizatory ciśnieniowe, myjnia-dezynfektor przelotowy wraz z wyposażeniem, myjnia ultradźwiękowa, stacja uzdatniania wody, sterylizator parowy wraz z wyposażeniem), wyposażenie Samodzielnego Oddziału Ratunkowego, sprzęt do diagnostyki obrazowej (64-rzędowy tomograf komputerowy, urządzenie do obrazowania dna oka, system pośredniej radiografii cyfrowej, dwustanowiskowy aparat eeg z zestawem do viometrii, przewoźny aparat rtg z ramieniem „C”), wyposażenie bloku operacyjnego (zestaw resuscytacyjny, stanowisko do znieczulania Primus, stół operacyjny ortostar), a także system holterowski do długotrwałego monitorowania EKG ze stanowiskiem komputerowym rejestratora 24-godzinnej zapisu oraz dwóch monitorów funkcji życiowych, jak również dla najmniejszych pacjentów stanowisko dla noworodków dreager (3 sztuki).

Jak wynika z powyższych informacji w latach 2002-2008 władze Uniwersytetu Medycznego dołożyły wszelkich starań, aby szpitale wchodzące w skład jego struktury miały nie tylko ustabilizowaną sytuację finansową, ale także stanowiły wystarczające zaplecze do pracy dydaktyczno-naukowej dla pracowników i studentów UM w Łodzi. Myślę, że udało się nam w pełni osiągnąć założone cele. Szpitale Kliniczne cieszą się niewątpliwą renomą w naszym województwie, mam nadzieję, że wytyczony przez nas kurs będzie kontynuowany przez nowe władze UM. Natomiast dla mnie osobiście czas, kiedy pełniłem funkcję Prorektora ds. Klinicznych, zostanie na zawsze w pamięci jako czas wytężonej, ale dającej dużo satysfakcji pracy.

Prof. dr hab. Krzysztof Zeman

ROZWÓJ UCZELNI

Niewątpliwie po połączeniu się w jeden organizm dwóch uczelni, początek działalności nowo wybranych władz musiał się z konieczności skupić na integracji obu środowisk, i to zarówno organizacyjnie jak i lokalowo. Takie zadania postawił przed Prorektorem ds. Rozwoju Uczelni JM Rektor, wpisując je zresztą w zakres obowiązków. Połączenie pod hasłem Uniwersytet stworzyło potrzebę rozbudowania struktur Uczelni stosownie do obowiązujących wówczas przepisów prawa. Stąd ogromny wysiłek w takiej rozbudowie wydziałów, katedr, klinik i zakładów, a także kierunków (w tym humanistycznych), aby można było zgodnie z wymogami akredytacyjnymi, obietnicami danymi posłom lobbującym za utworzeniem uniwersytetu, podołać tym przepisom. Przeprowadzono setki konkursów, ruchów kadrowych, rozmów. Udało się stworzyć wydziały, które bardzo szybko uzyskiwały zdolność dydaktyczną, otrzymywały prawo do prowadzenia przewodów doktorskich i habilitacyjnych oraz akredytację. Odbiło się to, niestety, później na lokatach zajmowanych przez Uczelnię w nieformalnych rankingach prowadzonych przez różne czasopisma, które nie chciały uwzględnić faktu, że nowe wydziały nie mają jeszcze dorobku naukowego czy grantów naukowych.

Kolejną ważną sprawą w pierwszych latach było zaadaptowanie terenów byłej WAM pod potrzeby całej Uczelni. Przypomnę, że na plac Hallera przywędrowały dziekanaty kilku wydziałów, tam skupiła się działalność Studium Języków Obcych i Studium Wychowania Fizycznego, przeniosły się niektóre zakłady (Biologii, Medycyny Sportowej). A przecież pomieszczenia przy ulicy Żeligowskiego przyjęły po adaptacji kolejne zakłady, powstały tam sale wykładowe i seminaryjne. Wszystkie te ruchy nie mogły rozwiązać już wówczas rysujących się problemów, związanych z potencjałem dydaktycznym, ale chociaż na chwilę je odsunęły.

Przez cały okres 6 lat trwały olbrzymie starania, aby odzyskać prawo do kształcenia oficerów lekarzy dla potrzeb wojskowej służby zdrowia. Byłem bardzo zaangażowany w kontakty z czynnikami decyzyjnymi. Z dużą ostrożnością mogę stwierdzić, że chyba się udało, dowodem na to są pierwsi studenci i absolwenci w mundurach. Tu jednak pozostaje jeszcze wiele do zrobienia; niestety, wiele zależy od szybkości zmian w przepisach wojskowych, które są niezbędne dla atrakcyjności podjęcia studiów w mundurach.

W okresie sześciu lat dwukrotnie powstawały nowe statuty Uczelni, pierwszy na początek działalności nowej Uczelni, drugi po ukazaniu się nowej ustawy dotyczącej szkolnictwa wyższego. Wymagało to olbrzymiej pracy powołanego międzywydziałowego zespołu. W obu przypadkach przewodniczyłem tym komisjom. Chociaż teraz ostatni statut doczekał się licznych zmian, to nie zmieniła się jego, niezła chyba, główna treść przesłania.

Udało się spełnić życzenia wielu osób, które doprowadziły do powstania niezwykle profesjonalnego, jednego z najlepszych obecnie w kraju chóru znakomicie prowadzonego przez prof. Annę Domańską. To też pokazuje i wyznacza możliwości zainteresowania studentów różnymi innymi formami rozrywki kulturalnej i intelektualnej.

Dużym sukcesem było uwieńczenie starań, wielu rozmów i spotkań, które pozwoliły na uży-

skanie dotacji unijnej w wysokości 20 milionów euro na budowę w obiekcie A2 CKD sal seminaryjnych, dydaktycznych i auli. Ważnym zagadnieniem było uzyskanie praw własności do terenu wokół budowanego CKD, a także pozyskanie obiektu Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Piotrkowie Trybunalskim. Zwiększa to w sposób wydatny majątek trwały Uczelni.

To najważniejsze z wielu zadań, jakie udało mi się realizować w okresie sprawowania kadencji. Oczywiście, pełnienie funkcji administracyjnej, to także wyczerpująca dyspozycyjność, setki formalnych i nieformalnych spotkań, rozmów, wyjazdów służbowych. To czeka i mojego następcę, któremu życzę realizacji wszystkich ambitnych celów, jakie sobie postawił.

Dzięki niesłychanej życzliwości pionu administracyjnego, szczególnie Działu Organizacji i Biura Rektora, a także niezwykle cennej możliwości współpracy z JM Rektorem prof. dr hab. Andrzejem Lewińskim i moimi kolegami współprorektorami okres pracy we władzach Uczelni będę wspominał jako udany i piękny rozdział w moim życiu zawodowym.

S T A T U T
UNIwersYTETU
MEDYCZNEGO
w ŁODZI
uchwalony w dniu 29 czerwca 2006 roku
przez Senat Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

ŁÓDŹ 2008

Prof. dr hab. Ryszard Glinka

BUDŻET I FINANSE

Doczekaliśmy się Jubileuszu 5-lecia istnienia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. W okresie 2002-2007 zmienił się zasadniczo profil administracyjny Uczelni. W tych latach udało nam się otworzyć, dzięki inicjatywie prof. Andrzeja Lewińskiego, kolejne kierunki: Oddział Studiów w Języku Angielskim, studiów podyplomowych i inne.

Rozwinięto również takie kierunki, jak techniki dentystyczne na Wydziale Lekarsko-Dentystycznym, a także został utworzony Oddział Kosmetologii na Wydziale Farmaceutycznym z 2-stopniowym systemem edukacji: licencjata i magistra o specjalności kosmetolog.

W owym okresie rozpoczęła pracę filia Uczelni w Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu. Nawiązano również kontakty z licznymi ośrodkami w kraju i za granicą, które owocują znakomitą współpracą.

Majątek Uczelni został poszerzony o wiele urządzeń aparaturowych otrzymanych z Ministerstwa Zdrowia, z darów własnych i darów innych uczelni. Dla przykładu: Katedra Chemii Medycznej Uniwersytetu Medycznego dostała aparaturę do badań biologicznych w zakresie receptorów histaminowych z Vrije Universiteit z Amsterdamu.

Przez tak krótki czas staliśmy się niewątpliwie największym naukowym ośrodkiem w Polsce, a starania przyszłych władz Uczelni, w mojej opinii, powinny skupić się na kontynuowaniu tego kierunku w zakresie polityczno-administracyjnym.

Prof. dr hab. Kazimierz Jędrzejewski

WYDZIAŁ LEKARSKI

Po powołaniu do życia Uniwersytetu Medycznego, powstałego z połączenia cywilnej Akademii Medycznej i Wojskowej Akademii Medycznej – siostrzanych uczelni medycznych działających do tej pory Łodzi – Wydział Lekarski dawnej Akademii Medycznej wpisał się w historię nowonarodzonej uczelni jako jedna z jej wiodących jednostek. Aby udokumentować te słowa, warto przytoczyć parę faktów z okresu ostatnich sześciu lat, w którym to okresie miałem zaszczyt pełnić funkcję dziekana tego Wydziału.

W pełnieniu obowiązków dziekańskich, związanych z prowadzeniem spraw obejmujących działalność dydaktyczną i naukową, a także kierowaniem jednostkami wchodzącymi w skład Wydziału Lekarskiego UM w Łodzi, pomagali mi nieocenieni: prof. dr hab. n. med. Radziśław Kordek, a następnie dr hab. n. med. prof. nadzw. UM Adam Antczak – prodziekani ds. Nauki, oraz prof. dr hab. n. med. Krzysztof Kuzdak, Marek Sosnowski i Jan Brzeziński – prodziekani ds. Dydaktyki. W ciągu ostatnich dwóch lat powołany został w skład kolegium dziekańskiego prof. nadzw. dr hab. n. med. Krzysztof Chojnowski, prowadzący sprawy związane z ewaluacją nauczania na wszystkich latach studiów lekarskich. Chcę w tym miejscu szczególnie serdecznie podziękować Im wszystkim za honor, jaki mi uczynili, godząc się na wspólną odpowiedzialność za losy kierowanego przez nas Wydziału, a także za trud i wyrzeczenia, jakim musieli stawiać czoło w tym okresie. Nagrodą za tę działalność są wyniki tej współpracy. Niech mi wolno będzie w imieniu Kolegium Dziekańskiego Wydziału Lekarskiego UM złożyć na ręce Pań – Barbary Milbrandt, wieloletniej kierowniczki sekretariatu oraz Jej następczyni Aleksandry Morawskiej, słowa najwyższego uznania oraz wyrazy głębokiego szacunku dla zaangażowania w codzienny trud urzędniczej, nie zawsze łatwej pracy dla dobra Uczelni, studentów, doktorantów i habilitantów oraz nauczycieli akademickich, składam wszystkim Paniom zatrudnionym w sekretariacie dziekanatu Wydziału Lekarskiego. Kończąc drugą kadencję dziekańską, kierujemy serdeczne podziękowania na adres Władz naszej Uczelni w osobach Jego Magnificencji Rektora UM prof. dr hab. n. med. Andrzeja Lewińskiego, a także wszystkich Państwa Prorektorów. Wspólne poszukiwania najlepszych rozwiązań dla Wydziału Lekarskiego i Uczelni w kwestiach o charakterze organizacyjnym, finansowym, jak i personalnym przebiegały z reguły w atmosferze wzajemnego zrozumienia.

Przy okazji krótkiego omówienia działania Wydziału Lekarskiego UM w ciągu ubiegłych sześciu lat warto wspomnieć, że mieliśmy okazję do zorganizowania uroczystego, tysięcznego, posiedzenia Rady Wydziałowej, które odbyło się w Muzeum Miasta Łodzi. Notatki dotyczące tego jubileuszowego posiedzenia znajdują się w jednym z wcześniejszych numerów Kronikarza. Warto podkreślić fakt, że jesteśmy jedynym wydziałem spośród wszystkich uczelni wyższych w Łodzi, który skrupulatnie prowadzi zapisy dotyczące kolejnych posiedzeń tego ciała od momentu jego utworzenia.

Przechodząc do podania P. T. Czytelnikowi danych liczbowych odnoszących się do działalności naukowej pracowników Wydziału Lekarskiego, trzeba odnotować, że w ciągu ostatnich siedmiu

lat liczba przeprowadzonych i zakończonych przewodów na stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny oraz w zakresie biologii medycznej, a także liczba przewodów habilitacyjnych są bardzo znaczne i stawiają Wydział Lekarski UM w Łodzi na jednym z czołowych miejsc w rankingu polskich uczelni medycznych. Co oczywiste, Wydział Lekarski UM ma wszelkie uprawnienia do przeprowadzania zarówno przewodów doktorskich jak i habilitacyjnych, oraz do nadawania odpowiednich stopni naukowych. Szczegółowe dane zamieszczone są w poniższym zestawieniu.

Doktoraty

Rok	Pracownicy jednostki	Spoza jednostki	Łącznie
2002	48	25	73
2003	52	36	88
2004	40	33	73
2005	37	24	61
2006	31	19	50
2007/2008	48	55	103

Z zestawienia wynika jednoznacznie, że liczba doktoratów w trakcie ostatnich dwóch kadencji Rady Wydziału Lekarskiego UM zamyka się liczbą 448 ukończonych przewodów na stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny lub biologii medycznej; jest to liczba imponująca.

Nie ulega również wątpliwości, że sprawy związane z przeprowadzaniem przewodów doktorskich i habilitacyjnych podlegały naszej wnikliwej obserwacji i kontroli odnoszących się do stwierdzenia samodzielnego wykonania dysertacji i absolutnej czystości związanej z wkładem osobistym autorów prac, tj. niekwestionowanym autorstwem danej dysertacji. Dzięki takiemu postępowaniu wyeliminowanych zostało kilka prac na stopień doktora medycyny (nawet po ich zakończeniu), a nieuczciwi pseudoautorzy zostali pozbawieni nadanych im stopni naukowych. Promotor tych rozpraw został pozbawiony stanowiska w uczelni, a o wynikach kontroli powiadomiono odpowiednie władze ministerialne i prokuratorskie.

Habilitatione

Rok	Pracownicy jednostki	Spoza jednostki	Łącznie
2002	10	2	12
2003	11	1	12
2004	9	2	11
2005	8	2	10
2006	8	-	8
2007/2008	16	2	18

Z zestawienia wynika, że w okresie ostatnich dwóch kadencji Rady Wydziału Lekarskiego UM stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymało 71 osób, z których znaczna część uzyskała uprawnienia członków tejże Rady, dodatkowo liczna grupa nowo wypromowanych samodzielnych pracowników nauki zasilila szeregi pozostałych Rad Wydziałowych UM.

Poza liczbą przeprowadzonych i zakończonych sukcesem przewodów doktorskich oraz habilitacyjnych istotnym odzwierciedleniem pozycji, jaką zajmuje w rankingu naukowym polskich uczelni medycznych Wydział Lekarski UM w Łodzi, jest liczba uzyskanych tytułów profesorskich. Także w tym punkcie możemy odnotować więcej niż zadowalające wyniki. Podsumowując liczbę nominacji profesorskich, które z rąk Prezydenta RP otrzymali członkowie Rady Wydziału Lekarskiego naszego Uniwersytetu możemy pochwalić się piękną cyfrą 39 uzyskanych tytułów profesorskich. Szczególnie owocny okazał się rok akademicki 2007/2008, w którym to czasie

aż 14 osób z naszego grona uznano za godne noszenia tego najwyższego tytułu akademickiego. Poniższa tabela prezentuje dane liczbowe dotyczące omawianego tematu.

Tytuł profesora

Rok	Pracownicy jednostki	Spoza jednostki	Łącznie
2002	8	2	10
2003	3	-	3
2004	7	-	7
2005	3	-	3
2006	2	-	2
2007/2008	14	-	14

Służebną i najważniejszą rolą Uczelni jest kształcenie młodzieży akademickiej. Ujmując to zadanie w suchą formę tabel, można prześledzić, jak proces ten przebiegał w latach 2002 – 2007 i jaka liczba słuchaczy uczyła się na poszczególnych latach studiów na Wydziale Lekarskim UM, a także jaka liczba absolwentów zyskała dyplom lekarza medycyny.

Liczba studiujących w kolejnych latach

Rok akad. 2002/2003	Studia			Rok akad. 2003/2004	Studia		
	dzienne	wieczorowe	dz. + w.		dzienne	wieczorowe	dz. + w.
I rok	235	77	312	I rok	222	78	300
II rok	188	17	205	II rok	201	19	220
III rok	185	6	191	III rok	194	10	204
IV rok	192	5	197	IV rok	189	2	191
V rok	202	-	202	V rok	194	4	198
VI rok	217	-	217	VI rok	204	-	204
Ogółem	1 219	105	1 325	Ogółem	1 204	113	1 317

Rok akad. 2004/2005	Studia			Rok akad. 2005/2006	Studia		
	dzienne	wieczorowe	dz. + w.		dzienne	wieczorowe	dz. + w.
I rok	217	94	311	I rok	225	61	286
II rok	196	28	224	II rok	185	41	226
III rok	210	13	223	III rok	195	23	218
IV rok	198	8	206	IV rok	214	14	228
V rok	182	2	184	V rok	183	7	190
VI rok	195	-	195	VI rok	188	-	188
Ogółem	1 198	145	1 343	Ogółem	1 190	146	1 336

Rok akad. 2006/2007	Studia		
	dzienne	wieczorowe	dz. + w.
I rok	203	72	275
II rok	204	34	238
III rok	185	36	221
IV rok	196	20	216
V rok	196	16	212
VI rok	192	-	192
Ogółem	1 176	178	1 354

Liczba absolwentów w kolejnych latach

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba absolwentów	202	191	200	192	189	188

Podsumowując dane widoczne w ostatniej tabeli możemy podać, że w ciągu sześciu ostatnich lat mury Uniwersytetu Medycznego w Łodzi opuściło 1 162 lekarzy. Wielu z pośród nich podjęło pracę w naszym regionie. Staramy się przyciągnąć do katedr, zakładów i klinik uniwersyteckich najlepszych spośród nich, niestety - z wielu powodów nie zawsze jest to możliwe.

Do istotnych osiągnięć z zakresu dydaktyki prowadzonej przez jednostki wchodzące w skład Wydziału Lekarskiego UM w Łodzi należy zaliczyć:

- Wprowadzenie od roku akademickiego 2006/2007 znowelizowanego planu zajęć na wszystkich latach studiów lekarskich, który to plan jest zgodny (zarówno programowo, jak i co do obowiązującej liczby godzin zajęć) z zaleceniami ministerialnymi, a także z uwagami komisji akredytacyjnych – Państwowej Komisji Akredytacyjnej oraz Komisji Akredytacyjnej Akademickich Uczelni Medycznych, powołanej przez Konferencję Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych.
- Uzyskanie certyfikatów, wydanych przez obie ww. komisje, zezwalających na prowadzenie wszelkich zajęć w zakresie kształcenia studentów Wydziału Lekarskiego UM w Łodzi. Zezwolenia wydane zostały na maksymalnie długi okres międzykontrolny, tj. na okres pięciu lat. W końcowej nocy pokontrolnej obie komisje podkreślają wysoki standard wymogów dydaktycznych i sposób prowadzenia zajęć.
- Dla usprawnienia formy zajęć praktycznych i w celu uniknięcia ewentualnego powtarzania tych samych treści wykładowych, seminaryjnych i ćwiczeniowych na latach klinicznych powołano spośród samodzielnych pracowników nauki, będących członkami Rady Wydziału Lekarskiego UM, koordynatorów z zakresu czterech podstawowych przedmiotów klinicznych – chorób wewnętrznych, chirurgii, pediatrii i ginekologii. Poza dbałością o zakres i formę nauczania medycyny praktycznej z wyżej wymienionych dziedzin, koordynatorzy są zobowiązani do nadzoru nad właściwym przeprowadzeniem egzaminów końcowych.
- Miarą poprawności i efektywności nauczania jest właściwa ocena odbywanych zajęć oraz wyniki uzyskiwane w trakcie egzaminów końcowych, a także Państwowego Egzaminu Lekarskiego. Aby uzyskiwać corocznie odpowiedź na te pytania, utworzono stanowisko prodziekana ds. ewaluacji procesu nauczania. Jednym z najistotniejszych punktów w ocenie realizowanego programu oraz w ocenie aktywności i przydatności pedagogicznej nauczycieli akademickich, są uwagi zawarte w anonimowych ankietach wypełnianych przez studentów wszystkich lat studiów – zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych.

Okres działalności Kolegium Dziekańskiego i Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi przypadający na lata 2002–2008 ma aktywa noszące znamiona sukcesu, niestety nie udało się nam uniknąć pewnych niepowodzeń. Do tych ostatnich należy zaliczyć m. in.: złe wyniki Lekarskiego Egzaminu Podyplomowego, wiele do życzenia pozostawia wyposażenie sal wykładowych, seminaryjnych i ćwiczeniowych w nowoczesne środki audio-wizualnego wspomaganie procesu dydaktycznego. Nadal wymagają poprawek i lepszego opracowania programy nauczania, jest to jednak proces prawie nigdy się niekończący. Sukcesami należy się chwalić, braki trzeba naprawiać i usuwać. Życzymy zatem naszym P. T. Następcom w osobach nowego Kolegium Dziekańskiego oraz wszystkim Członkiniom i Członkom Rady Wydziału Lekarskiego wszelkiej pomyślności w nadchodzących latach w każdym z kierunków ich działalności. Z radością i estymą obserwować będziemy wszystko to, co zmierzać będzie ku poprawie i z taką nadzieją pragniemy nadal służyć Uczelni ku wspólnemu pożytkowi.

Prof. dr hab. Jan Błaszczyk

CZY WYDZIAŁ WOJSKOWO – LEKARSKI JEST POTRZEBNY?

Wątpliwości co do odpowiedzi na tak postawione pytanie nie miał nikt spośród pracowników Uczelni w momencie, kiedy zapadła nieprzemyślana do końca decyzja o likwidacji Wojskowej Akademii Medycznej. Takich samych wątpliwości nie miał również nikt z osób zaangażowanych w proces łączenia dwóch łódzkich uczelni medycznych, Akademii Medycznej i Wojskowej Akademii Medycznej, a wynikiem tych działań była Ustawa Sejmowa z dnia 27 VII 2002 r. powołująca do życia Uniwersytet Medyczny w Łodzi. Wątpliwości takich nie mieli decydenci wojskowi, którzy mając wizję reformatorską wyższego szkolnictwa wojskowego nie widzieli dalszego funkcjonowania w tym systemie Wojskowej Akademii Medycznej.

W ten oto sposób z dniem rozpoczęcia funkcjonowania Uniwersytetu Medycznego w Łodzi rozpoczął również swój byt Wydział Wojskowo-Lekarski, będący jednym z sześciu działających w owym czasie w Uniwersytecie wydziałów. Jako naturalny następca tradycji Wojskowej Akademii Medycznej wydział był przygotowany do wypełniania punktów 3 i 6 art.2 ustawy powołującej do życia Uczelnię i Wydział. Przepis ten jednak przez wiele lat był martwym zapisem w ustawie, bowiem władze wojskowe nie miały najmniejszego zamiaru go realizować, mimo przedstawiania ciągłych ofert ze strony władz Uczelni i Wydziału.

W chwili powstania w Wydziale funkcjonowało 26 jednostek organizacyjnych, zakładów i klinik. Zatrudnionych w owym czasie na Wydziale było 90 pracowników naukowo-dydaktycznych, technicznych i administracyjnych. Tak niski stan zatrudnienia był wynikiem łączenia dwóch uczelni, z których jedna miała już na starcie gorsze warunki, niezależne zresztą od nich samych, a przede wszystkim od czynników zewnętrznych. Dzięki wyjątkowej pomocy i przychylności władz Uczelni oraz spostrzeganiu przez nie istotnych problemów, Wydział zaczął rozwijać się dynamicznie czego wynikiem był stopniowy wzrost liczby studentów i zatrudnionych samodzielnych pracowników, adiunktów i asystentów i pracowników technicznych. Dane te przedstawia tab. I.

Tab. I. Liczba studentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Stan na:	1 X 2002	1 X 2007	
Studia stacjonarne	130	585	
Studia anglojęzyczne	-	252	
		kurs IV letni 113	kurs VI letni 142

W pierwszym okresie Wydział spełniał zadania dydaktyczne, kształcąc jeszcze dla potrzeb wojskowej służby zdrowia pozostałych po rozwiązaniu Wojskowej Akademii Medycznej podchorążych trzech lat studiów (IV, V, VI) w liczbie 105. Podchorążowie ci zakwaterowani byli i część szkolenia wojskowego odbywali w Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych, jed-

nostki powstałej również na „gruzach WAM”. W Wydziale powołano również Studium Edukacji Obronnej, jednostkę organizacyjną kształcąca nie tylko dla potrzeb Wydziału ale także studentów innych łódzkich uczelni państwowych i niepaństwowych. W roku akademickim 2002/2003 na pierwszy rok studiów przyjęto również grupę studentów z limitu Ministerstwa Zdrowia w liczbie 30 (limit ten nie został w całości wykorzystany). Tak więc w roku akademickim 2002/2003 na Wydziale studiowało łącznie 130 studentów. Od roku akademickiego 2003/2004 na Wydziale rozpoczęto, obok studiów stacjonarnych, prowadzenie studiów niestacjonarnych. W tym też roku rozpoczęto kształcenie studentów w języku angielskim, na utworzonym na Wydziale Oddziale Studiów w Języku Angielskim. Jak dynamiczny był wzrost liczby kształconych na Wydziale Wojskowo- Lekarskim w latach 2002-2008 niech świadczy o tym tab. II.

Tab. II. Zatrudnienie na Wydziale Wojskowo-Lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Liczba osób zatrudnionych	31 XII 2002	31 XII 2007
z tytułem naukowym profesora	28	35
z stopniem naukowym dr hab.	3	20
z stopniem naukowym doktora	44	91
z wykształceniem wyższym	4	31
z wykształceniem średnim	11	12
z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym	0	2
Razem	90	191

Wydział przez cały czas kontynuował działania związane z przygotowaniem kształcenia przyszłych lekarzy wojskowych dla potrzeb Sił Zbrojnych RP. W tym celu stworzono program kształcenia z przedmiotów wojskowo-medycznych i wojskowych, które to przedmioty miały być realizowane przez pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału, przy wydajnej współpracy Kadry Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych. Program ten liczący około 600 godzin został równomiernie rozłożony na wszystkie lata studiów, średnio po 100 godzin na każdym roku jak przedstawiono w tab. III.

Tab. III. Ramowy wykaz przedmiotów i godzin na poszczególnych latach studiów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego

Rok studiów	Przedmiot	Liczba godzin	Liczba godzin razem
1	Sporty obronne	80	90
	Trening strzelecki	10	
2	Historia wojskowej służby zdrowia	20	100
	Topografia wojskowa	10	
	Sporty obronne	60	
	Szkolenie strzeleckie	10	
3	Taktyka i obrona terytorialna	20	79
	Higiena i epidemiologia wojskowa	24	
	Toksykologia i ochrona radiologiczna	25	
	Organizacja ochrony zdrowia wojsk	10	

4	Higiena i epidemiologia wojskowa	24	97
	Współczesne bezpieczeństwo międzynarodowe	10	
	Medycyna morska, lotnicza i choroby tropikalne	20	
	Bioterroryzm	13	
	Toksykologia i ochrona radiologiczna	20	
	Organizacja ochrony zdrowia wojsk	10	
5	Interna polowa	26	110
	Medycyna ratunkowa i katastrof	26	
	Organizacja ochrony zdrowia wojsk	10	
	Medycyna morska, lotnicza i choroby tropikalne	26	
	Patologia urazów i porażień wojennych	22	
6	Psychiatria i psychologia katastrof i stresu bojowego	22	102
	Chirurgia polowa	40	
	Medycyna ratunkowa i katastrof	20	
	Organizacja ochrony zdrowia wojsk	20	

Poza działalnością dydaktyczną, kolejnym ważnym zadaniem, jakie pełnił i w dalszym ciągu realizuje Wydział, jest szeroko pojęta działalność naukowo-badawcza. Wydział Wojskowo-Lekarski, będąc kontynuatorem Wydziału Lekarskiego Wojskowej Akademii Medycznej, przejął po nim uprawnienia do nadawania tytułów i stopni naukowych. Wydział posiada prawa do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyny i biologii medycznej oraz doktora nauk medycznych również w zakresie medycyny i biologii medycznej. Na Wydziale, poza rozwojem naukowym pracowników macierzystego Wydziału, znaczną część wypromowanych doktorów i doktorów habilitowanych i profesorów stanowiły osoby spoza Wydziału jak i spoza Uczelni. Na podkreślenie zasługuje fakt, że dużą liczbę wypromowanych doktorów i doktorów habilitowanych stanowili wojskowi będący w służbie czynnej. Spośród ogólnej liczby 279 przeprowadzonych przewodów doktorskich w latach 2002-2008, 51 osób stanowili wojskowi, a z 24 przeprowadzonych postępowań o nadanie stopnia doktora habilitowanego 4 osoby to wojskowi. Wydział stwarzał również warunki do rozwoju naukowego swoich własnych pracowników naukowo-dydaktycznych. W latach 2002-2008 doktoraty obroniło 27 pracowników zatrudnionych na Wydziale, 15 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego, a 6 osób uzyskało tytuł profesora. Od 2002 roku do Rady Wydziału przybyło 20 samodzielnych pracowników naukowych. Aktualnie jest wszczętych 164 przewodów doktorskich, 3 przewody habilitacyjne oraz 1 postępowanie o nadanie tytułu profesora. W sposób zwięzły przedstawiono te informacje w tab. IV.

Tab. IV. Rozwój naukowy realizowany na Wydziale Wojskowo-Lekarskim w latach 2002-2008

Rok akademicki	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	Razem
Doktoraty	58	48	32	21	45	75	279
Habilitacje	5	1	5	3	7	3	24
Profesury	0	3	0	0	1	4	8

Pochodną działalności naukowo-badawczej jest aktywność publikacyjna w czasopiśmie naukowych o zasięgu zarówno światowym, jak i krajowym. Również i na tym polu pracownicy Wydziału wykazywali i wykazują dużą i postępującą aktywność. W pierwszym roku funkcjo-

nowania Wydziału w nowych uwarunkowaniach opublikowano łącznie 142 publikacje, z czego w czasopiśmie znajdujących się na liście Filadelfijskiego Instytutu Informacji Naukowej - 17, w recenzowanych czasopiśmie zagranicznych - 1 i 124 publikacje w recenzowanych czasopiśmie polskich. W roku 2007 ogólna liczba publikacji wynosiła 714, w tym na liście filadelfijskiej było 108 publikacji, a pozostałe 606 pozycji opublikowano w innych recenzowanych czasopiśmie zagranicznych i polskich. Pracownicy Wydziału byli również autorami i współautorami 36 monografii. Taka aktywność pozwoliła na zakwalifikowanie Wydziału do 2 kategorii jednostek naukowych, a rozwój Wydziału pozwala przypuszczać, że następna parametryzacja zaszereguje Wydział Wojskowo-Lekarski do kategorii pierwszej.

Do prawidłowej analizy pracy całego Wydziału należą również okresowe oceny, nie tylko działalności naukowo-badawczej, ale również dydaktycznej. W marcu 2006 roku Wydział uzyskał pozytywną akredytację Państwowej Komisji Akredytacyjnej na maksymalny okres 5 lat. W roku akademickim 2007/2008 Wydział uzyskał również pozytywną akredytację na maksymalny okres 5 lat Komisji Akredytacyjnej Akademickich Uczelni Medycznych.

W roku akademickim 2007/2008 Wydział może pochwalić się pierwszymi, po dwuletniej przerwie absolwentami. W tym roku studia ukończyło 32 lekarzy, a zaczęli oni studia na Wydziale Wojskowo-Lekarskim w momencie jego powstania. Jest jeszcze jeden powód do radości dlatego, że w tym roku ukończyło studia 4 lekarzy w mundurach (2 kobiety i 2 mężczyzn). Jest to wynik kilkuletnich zabiegów władz Uczelni i władz Wydziału o przywrócenie kształcenia lekarzy wojskowych dla potrzeb Sił Zbrojnych właśnie przez powołany do tego celu Wydział Wojskowo-Lekarski, przy ścisłej współpracy z Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych. Należy tylko ubolewać, że promocja oficerska odbyła się we wrześniu we Wrocławiu bez udziału przedstawicieli stron zainteresowanych czyli Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia, Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych, Uniwersytetu Medycznego i Wydziału Wojskowo-Lekarskiego. Pozostaje tylko nadzieja, że Szef Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia będzie mógł z dotychczasową konsekwencją realizować swoje zamierzenia, które wynikają z głębokiej wiedzy popartej ogromnym doświadczeniem. To właśnie dzięki gen. bryg. dr. med. Andrzejowi Wiśniewskiemu Wydział znów mógł podjąć kształcenie lekarzy dla potrzeb Wojskowej Służby Zdrowia.

Podsumowując można stwierdzić, że pomimo licznych zawirowań Wydział ma się dobrze i bardzo dobrze spełnia swoje zadania, dla których został powołany. Taki stan rzeczy był możliwy dzięki życzliwości i wsparciu JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. dr. hab. med. Andrzeja Lewińskiego, a przede wszystkim dzięki ogromnemu zaangażowaniu wszystkich pracowników Wydziału, za co w tym miejscu należą się Im wielkie podziękowania.

Wydaje się zatem, że na pytanie postawione na wstępie tego zarysu drogi ewolucji Uczelni Wojskowej można odpowiedzieć twierdząco, choć nie zawsze i nie dla wszystkich było to oczywiste. Na podłożu zlikwidowanej WAM powstał i rozwija się Wydział Wojskowo-Lekarski. Jest to niewątpliwie sukces, choć przypominający szczyptę gorzycy mającej swoje źródła w nie tak odległej jeszcze przeszłości, zapisanej na kartach działalności Wojskowej Akademii Medycznej.

Prof. dr hab. Wielisław Papierz

WYDZIAŁ LEKARSKO-DENTYSTYCZNY

Po zakończeniu II Wojny Światowej utworzono w Łodzi Uniwersytet, w którego strukturze znalazły się trzy wydziały medyczne w tym Wydział Stomatologiczny. Pierwszym dziekanem został prof. Alfred Meissner, specjalista chirurgii szczękowej, który piastował stanowisko do 1947 roku. W latach następnych Wydziałem kierowali: prof. Franciszek Zwichowski, specjalista stomatologii zachowawczej (1947-1948) i prof. Aleksander Pruszczyński, patomorfolog (1948-1949).

W roku 1950, po wyodrębnieniu wydziałów medycznych ze struktury uniwersytetu i przekształceniu ich w Akademię Medyczną, Wydział Stomatologiczny włączono do Wydziału Lekarskiego jako oddział tego wydziału. W roku 2001 Senat Akademii Medycznej, uchwałą z 23 maja powołał ponownie Wydział Stomatologii. Kilka miesięcy później, 6 września, przychylając się do sugestii Ministerstwa Zdrowia, Senat zmienił nazwę wydziału na obowiązującą obecnie: Wydział Lekarsko-Dentystyczny.

Do władz Wydziału wybrano: prof. Wielisława Papierza (patomorfologia) na stanowisko dziekana, prof. Magdaleny Wochna-Sobańską (stomatologia dziecięca) na stanowisko prodziekana ds. nauki oraz prof. Halinę Pawlicką (endodoncja) na stanowisko prodziekana ds. dydaktyki.

W skład Wydziału Lekarsko-Dentystycznego wchodzi katedry i zakłady powstałe z przekształcenia istniejącego wcześniej Instytutu Stomatologii oraz jednostki organizacyjne reprezentujące nauki podstawowe (anatomia, biologia, chemia, fizjologia), przedkliniczne (genetyka, immunologia, patomorfologia, fizjopatologia) i kliniczne (pediatria, neurologia, laryngologia, chirurgia szczękowo-twarzowo-czaszkowa, endokrynologia, anestezjologia).

Na Wydziale zatrudnionych jest 24 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Są wśród nich przedstawiciele wszystkich specjalności stomatologicznych. Dzięki szerokiej reprezentacji samodzielnych pracowników nauki powodzeniem zakończyły się starania władz Wydziału, które z wydatną pomocą JM Rektora Uniwersytetu Medycznego, prof. dr hab. med. Andrzeja Lewińskiego, doprowadziły w 2003 roku do przyznania Wydziałowi uprawnień do nadawania stopni naukowych doktora nauk medycznych i doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie stomatologii.

Baza kliniczno-dydaktyczna Wydziału Lekarsko-Dentystycznego, służąca nauczaniu przedmiotów kierunkowych zlokalizowana w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym nr 6 (w „Instytucie Stomatologii”) na terenie Centrum Kliniczno-Dydaktycznego UM, należy do najnowocześniejszych w naszym kraju. W utworzeniu tej bazy szczególny udział mieli profesorowie: Włodzimierz Józefowicz i Stanisław Suliborski.

Państwowa Komisja Akredytacyjna, po wizytacji zespołu ekspertów w grudniu 2003 roku, nadała Wydziałowi uprawnienia do nauczania na kierunku lekarsko-dentystycznym na maksymalnie możliwy okres 5 lat. W roku 2004 rozpoczęto kształcenie studentów obcokrajowców w języku angielskim.

Poza studiami na kierunku lekarsko-dentystycznym prowadzone są na Wydziale Lekarsko-Dentystycznym studia I stopnia (licencjackie) stacjonarne i niestacjonarne na kierunku technik dentystycznych.

W okresie istnienia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi studia ukończyło 461 lekarzy dentystów i 154 licencjatów technik dentystycznych. Tytuł naukowy profesora uzyskało w tym czasie 6 nauczycieli akademickich, a stopnie naukowe doktora habilitowanego nauk medycznych w dziedzinie stomatologii – 2 osoby. W latach 2003-2007 na Wydziale przeprowadzono 41 przewodów doktorskich zakończonych nadaniem stopnia naukowego doktora nauk medycznych w zakresie stomatologii.

Prof.dr hab. Jadwiga Szymańska

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

Funkcje dziekana i prodziekanów pełniły niżej wymienione osoby:

kadencja - 1 IX 2002 – 31 VIII 2003

- prof. dr hab. n. farm. Daria Orszulak-Michalak - dziekan.
- prof. dr hab. n. farm. Jadwiga Szymańska – prodziekan ds nauki,
- prof. dr hab. n. farm. Elżbieta Brzezińska – prodziekan ds dydaktyki,
- dr hab. prof. nazw. Barbara Kostka – prodziekan ds. Oddziału Medycyny Laboratoryjnej,
- prof. dr hab. n. farm. Elżbieta Mikiciuk-Olasik – prodziekan ds. Oddziału Kształcenia Podyplomowego,
- prof. dr hab. n. farm. Ryszard Glinka – kierownik Wyższych Zawodowych Studiów Kosmetycznych.

kadencje – 2003/2006 i 2006/2008

- prof. dr hab. n. farm. Jadwiga Szymańska - dziekan
- prof. dr hab. n. farm. Marek Mirowski – prodziekan ds nauki,
- prof. dr hab. n. farm. Elżbieta Brzezińska – prodziekan ds dydaktyki,
- dr hab. prof. nazw. Barbara Kostka – prodziekan ds. Oddziału Medycyny Laboratoryjnej,
- prof. dr hab. n. farm. Elżbieta Mikiciuk-Olasik – prodziekan ds. Oddziału Kształcenia Podyplomowego,
- dr hab. n. farm. Krzysztof Walczyński – prodziekan ds. Oddziału Kosmetologii (w kadencji 2003/2006 - kierownik Wyższych Zawodowych Studiów Kosmetycznych).

Od 2002 roku Wydział Farmaceutyczny działa jako jeden z wydziałów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Administracyjnie zakłady zgrupowane są w 9 katedrach Wydziału, a dwa zakłady funkcjonują w ramach katedr międzywydziałowych:

- Katedra Biofarmacji (Zakłady: Biofarmacji, Farmakodynamiki, Farmacji Szpitalnej oraz Zakład Farmakogenetyki należący do Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa),
- Katedra Biologii i Biotechnologii Farmaceutycznej (Zakłady: Biologii i Botaniki Farmaceutycznej, Mikrobiologii Farmaceutycznej, Biosyntezy Środków Leczniczych),
- Katedra Chemii Bioorganicznej i Biokoordynacyjnej (Zakłady: Chemii Bioorganicznej oraz Chemii Fizycznej i Biokoordynacyjnej),
- Katedra Chemii Farmaceutycznej i Biochemii (Zakłady: Biochemii Farmaceutycznej oraz Chemii Farmaceutycznej i Analizy Leków),
- Katedra Chemii Medycznej (Zakłady: Chemii Analitycznej, Chemii Bionieorganicznej oraz Syntezy i Technologii Środków Leczniczych),
- Katedra Farmacji Stosowanej (Zakłady: Technologii Postaci Leku oraz Farmacji Aptecz-

- nej),
  - Katedra Farmakognozji (Zakład Farmakognozji z Ogrodem Roślin Leczniczych),
  - Katedra Kosmetologii (Zakłady: Kosmetologii, Chemii Surowców Kosmetycznych, Środków Zapachowych oraz Technologii Środków Kosmetycznych),
  - Katedra Toksykologii i Bromatologii (Zakłady: Bromatologii oraz Toksykologii),
- Zakłady należące administracyjnie do katedr międzywydziałowych:
- Zakład Laboratoryjnej Immunologii Medycznej (Katedra Endokrynologii i Chorób Metabolicznych)
  - Zakład Patologii Ogólnej i Doświadczalnej (Katedra Patologii Ogólnej i Doświadczalnej).

W ramach Wydziału Farmaceutycznego działają: Oddział Medycyny Laboratoryjnej i Oddział Kształcenia Podyplomowego. Z inicjatywy łódzkiego Wydziału Farmaceutycznego w 1996 roku rozpoczęło działalność Wyższe Zawodowe Studium Kosmetyczne, przekształcone uchwałą Senatu Uczelni z dnia 1 lipca 2004 w Oddział Kosmetologii.

Wydział Farmaceutyczny odpowiedzialny jest za organizację i prowadzenie kształcenia studentów na kierunkach: farmacja, analityka medyczna oraz kosmetologia. Ponadto, jednostki organizacyjne Wydziału uczestniczą w kształceniu studentów innych wydziałów UM. Studia na kierunkach: farmacja i analityka medyczna są jednolitymi studiami magisterskimi, natomiast studia na kierunku kosmetologia są dwustopniowe (licencjat i studia magisterskie). Wszystkie trzy kierunki studiów uzyskały pozytywną ocenę Państwowej Komisji Akredytacyjnej (PKA):

- kierunek farmacji uzyskał 2 marca 2006 roku akredytację na okres 5 lat,
- kierunek analityki medycznej uzyskał 21 września 2006 roku akredytację na okres 5 lat,
- kierunek kosmetologii (studia pierwszego stopnia, licencjat) uzyskał 15 maja 2008 roku akredytację na okres 5 lat. Studia magisterskie poddane będą ocenie po zatwierdzeniu standardów nauczania, w chwili obecnej nauczanie na tych studiach odbywa się według programu autorskiego.

Kierunki: farmacji i analityki medycznej uzyskały również akredytację Komisji Akredytacyjnej Uniwersytetów Medycznych (KAUM).

Na Wydziale zatrudnionych jest obecnie 33 nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora habilitowanego, w tym 13 profesorów nauk farmaceutycznych. Są wśród nich przedstawiciele wszystkich specjalności farmaceutycznych i dzięki temu Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora nauk farmaceutycznych i doktora habilitowanego w zakresie farmacji.

W okresie od 2002 – 2008 roku stopień doktora nauk farmaceutycznych uzyskały 59 osoby, stopień doktora habilitowanego - 4, a tytuł profesora nauk farmaceutycznych - 7.

Wydział Farmaceutyczny UM prowadzi kształcenie podyplomowe dla farmaceutów oraz diagnostów laboratoryjnych. Wydział uzyskał akredytacje na prowadzenie kursów specjalizacyjnych z zakresu farmacji aptecznej (w roku 2004) i toksykologii (w roku 2006).

Dla diagnostów prowadzone są specjalizacje z zakresu : laboratoryjnej diagnostyki medycznej, laboratoryjnej transfuzjologii medycznej, laboratoryjnej genetyki medycznej, mikrobiologii medycznej, laboratoryjnej toksykologii medycznej.

Na podstawie oceny parametrycznej przeprowadzanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Medycznego został zakwalifikowany w dniu 30 czerwca 2006 roku do I kategorii.

Prof. dr hab. Jurek Olszewski

WYDZIAŁ FIZJOTERAPII

Studia na kierunku fizjoterapia realizowane były od 1998 roku w systemie zaocznym w Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. B. Szareckiego na Wydziale Lekarskim przez organiczne jednostki organizacyjne Uczelni ze współuczestnictwem kadry naukowo-dydaktycznej krajowych ośrodków akademickich. W związku z rozwiązaniem Wojskowej Akademii Medycznej i utworzeniem 1 października 2002 roku Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, powstał Wydział Fizjoterapii, oparty głównie na strukturze organizacyjnej i kadrowej Wojskowej Akademii Medycznej i z niewielkim udziałem również struktur organizacyjnych i kadry Akademii Medycznej w Łodzi.

Pierwszym dziekanem Wydziału został mianowany prof. dr hab. med. Jurek Olszewski, prodziekanem ds. nauki - prof. dr hab. med. Lucjan Pawlicki, prodziekanem ds. dydaktyki - dr hab. med. prof. UM Wojciech Gruszczyński, pełnomocnikiem dziekana ds. studiów licencyjnych - dr hab. med. prof. UM Mirosław Janiszewski, kierownikiem dziekanatu – mgr Barbara Zbrzezna.

Dziekan Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego- prof. dr hab. n. med. Jurek Olszewski

W tym początkowym okresie jednostkami dydaktyczno-naukowym, wchodzącymi w skład struktury Wydziału Fizjoterapii były: Zakład Chemii i Biochemii Klinicznej, Zakład Biologii i Genetyki, Zakład Historii Nauk i Medycyny Wojskowej, Zakład Alergologii i Rehabilitacji Oddechowej, Zakład Biomedycznych Podstaw Rehabilitacji, Zakład Biomechaniki i Zaopatrzenia Protetyczno-Ortopedycznego, Klinika Ortopedii z Oddziałem Rehabilitacji Pourazowej, Klinika Rehabilitacji Medycznej, Klinika Otolaryngologii i Rehabilitacji Fono-Audiologicznej, Klinika Psychiatrii i Zaburzeń Nerwicowych z Oddziałem Interwencji Kryzysowych, Klinika Chorób Wewnętrznych i Rehabilitacji Kardiologicznej, Klinika Rehabilitacji i Medycyny Fizykalnej z Oddziałem Dziennego Pobytu, Zakład Rehabilitacji Psychospołecznej.

Pierwszą Radę Wydziału tworzyli następujący nauczyciele akademicy, posiadający tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego:

prof. dr hab. n. med.	Krzysztof	Buczyłko
dr hab. n. med. prof. nadzw. UM	Jan	Czernicki
dr hab. n. med. prof. nadzw. UM	Zbigniew	Dudkiewicz
dr hab. n. med. prof. nadzw. UM	Tomasz	Ferenc
prof. dr hab. n. med.	Antoni	Florkowski
dr hab. n. med. prof. nadzw. UM	Wojciech	Gruszczyński
dr hab. n. med. prof. nadzw. UM	Mirosław	Janiszewski
dr hab. n. med. prof. nadzw. UM	Czesław	Jeśman
prof. dr hab. n. med.	Józef	Kędziora
prof. dr hab. n. med.	Józef	Kocur
dr hab. n. med. prof. nadzw. UM	Wiesław	Konopka
dr hab. n. przyr. prof. nadzw. UM	Maria	Kopff
prof. dr hab. n. med.	Jan	Kowalski
prof. dr hab. n. med.	Jan	Niedworok
prof. dr hab. n. med.	Jurek	Olszewski
prof. dr hab. n. med.	Lucjan	Pawlicki
dr hab. n. med. prof. nadzw. UM	Elżbieta	Poziomska-Piątkowska
prof. dr hab. n. med.	Piotr	Zalewski
prof. dr hab. n. med.	Krystian	Żołyński

Dzięki ogromnemu zaangażowaniu i dużym zdolnościom organizacyjnym Dziekana Wydział Fizjoterapii w bardzo szybkim tempie rozwija się zarówno strukturalnie, jak i organizacyjnie. I tak dziekan Wydziału prof. dr hab. n. med. Jurek Olszewski podpisuje kolejne umowy, dotyczące współpracy naukowej i dydaktycznej oraz w zakresie rehabilitacji medycznej z 22 Wojskowym Szpitalem Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjnym w Ciechocinku (9 XII 2002), z 21 Wojskowym Szpitalem Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjnym w Busku - Zdroju (16 XII 2002), z 23 Wojskowym Szpitalem Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjnym w Łądku-Zdroju (18 XII 2002), z Instytutem Zdrowia Człowieka (15 I 2003), z 20 Wojskowym Szpitalem Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjnym w Krynicy Zdroju (17 III 2003), z Ośrodkiem Przygotowań Olimpijskich w Spale (1 IV 2003), z Instytutem - Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi (22 III 2004).

Aktualnie Wydział Fizjoterapii ma podpisanych ponad 20 umów z placówkami służby zdrowia dotyczących praktyk wakacyjnych i śródrocznych studentów Wydziału Fizjoterapii.

W maju 2003 r. odbywają się wybory i ponownie dziekanem Wydziału Fizjoterapii zostaje wybrany prof. dr hab. n. med. Jurek Olszewski, prodziekanem ds. nauki - prof. dr hab. med. Lucjan Pawlicki, prodziekanem ds. dydaktyki - dr hab. med. prof. UM Tomasz Ferenc, pełnomocnikiem dziekana ds. studiów licencjackich - dr hab. med. prof. UM Mirosław Janiszewski.

W dniach 10-11 V 2003 roku Wydział Fizjoterapii przy współudziale Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji zorganizował w Łodzi Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. „Rehabilitacja w roku osób niepełnosprawnych i perspektywy jej rozwoju”. W konferencji wzięło udział wielu profesorów prawie ze wszystkich ośrodków Akademii Medycznych w Polsce, którzy zajmują się rehabilitacją

medyczną, w tym konsultant krajowy – prof. dr hab. med. Jerzy Kiwerski. Konferencja została bardzo wysoko oceniona przez władze Uniwersytetu Medycznego i Prezydenta miasta Łodzi – dr Jerzego Kropiwnickiego.

Ogromnym sukcesem Wydziału Fizjoterapii było uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora nauk medycznych (decyzja Centralnej Komisji ds. Nadawania Tytułu i Stopni Naukowych z dn. 27 X 2003 roku).

Podpisanie porozumienia o współpracy między władzami Uniwersytetu Medycznego w Łodzi a przedstawicielami kierunku fizjoterapii Wydziału Medycznego Uniwersytetu w Belgradzie (Serbia i Czarnogóra). Od lewej: naczelny dyrektor Specjalistycznego Szpitala Rehabilitacyjnego w Banja Coviljača - dr Nikola Sremcević, kierownik Oddziału Szkolenia Medycyny Fizykalnej Wydziału Medycznego Uniwersytetu w Belgradzie – prof. dr hab. med. Gordana Nikolić, JM Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – prof. dr hab. med. Andrzej Lewiński, Dziekan Wydziału Fizjoterapii - prof. dr hab. med. Jurek Olszewski

W dniu 9 XII 2003 roku w rektoracie Uniwersytetu Medycznego następuje podpisanie Porozumienia o Współpracy Naukowej i Dydaktycznej między kierunkiem fizjoterapii Wydziału Medycznego Uniwersytetu w Belgradzie oraz Wydziałem Fizjoterapii UM w Łodzi.

Dzięki inicjatywie Dziekana Wydziału Fizjoterapii powstają nowe struktury dydaktyczno-naukowe, powołane kolejnymi uchwałami Senatu. Jednocześnie zwiększa się liczba samodzielnych pracowników nauki w Radzie Wydziału, co przedstawiają poniższe tabele.

Zestawienie bazy naukowo-dydaktycznej na Wydziale Fizjoterapii w latach 2002 i 2007.

	Październik 2002	Październik 2007
Kliniki	5	6
Oddziały kliniczne	0	6
Zakłady	8	17
Ogółem	13	29

Sumaryczne zestawienie samodzielnych pracowników nauki w latach 2002 i 2007

	Październik 2002	Październik 2007
Profesor zwyczajny	7	14
Profesor nadzwyczajny	7	16

W ciągu 5 lat na naszym Wydziale 9 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych otrzymało stanowisko profesora nadzwyczajnego UM, a 3 - stanowisko profesora zwyczajnego.

W dniach 23 V – 30 V 2004 r. delegacja Uniwersytetu Medycznego, w składzie: dziekan Wydziału Fizjoterapii - prof. dr hab. n. med. Jurek Olszewski, prodziekan Wydziału Fizjoterapii ds. nauki - prof. dr hab. n. med. Lucjan Pawlicki, asystent Kliniki Rehabilitacji Medycznej - dr n. med. Anna Kluszczyńska, przebywała w Serbii i Czarnogórze w ramach podpisanej w grudniu 2003 r. „Umowy o Współpracy Naukowej i Dydaktycznej między kierunkiem fizjoterapii Wydziału Medycznego Uniwersytetu w Belgradzie oraz Wydziałem Fizjoterapii UM w Łodzi”. Podczas wizyty, na posiedzeniu Rady Wydziału Medycznego Uniwersytetu w Belgradzie, wygłoszone zostały dwa wykłady: przez prof. Jurka Olszewskiego i dr Annę Kluszczyńską.

W czasie pobytu w Belgradzie delegacja naszego Uniwersytetu zwiedziła Centrum Kliniczne wraz z klinikami rehabilitacji medycznej oraz przyjęta została przez Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Serbii i Czarnogórze. Odbyło się także robocze spotkanie z Dziekanem Wydziału Medycznego, dotyczące poszerzenia dalszej współpracy.

Kolejnym miejscem wizytowanym, był 400-lóżkowy Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny w Banja Coviljača (100 km od Belgradu), gdzie delegacja Uczelni wzięła udział w Konferencji Serbskiego Towarzystwa Fizjoterapii. Przyjazd naszej delegacji został nagłośniony przez belgradzkie media. Odbyła się m.in. konferencja prasowa, dotycząca dalszej współpracy naukowej i dydaktycznej. Referaty, wygłoszone przez członków delegacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wzbudziły duże zainteresowanie, potwierdzone zaproszeniem przez Serbskie Towarzystwo Fizjoterapii do udziału w październiku 2004 r. w Międzynarodowym Kongresie, który odbędzie się w Banja Coviljača.

Spotkanie delegacji Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z władzami Wydziału Medycznego Uniwersytetu w Belgradzie

Wizyta w Szpitalu Uzdrawiskowo-Rehabilitacyjnym w Banja Koviljača

Kształcenie na Wydziale

Obecnie na Wydziale Fizjoterapii studiuje około 800 studentów w systemie dziennym, wieczorowym i zaocznym, realizujących program jednolitych 5-letnich studiów magisterskich oraz 3-letnich studiów I stopnia nauczania. W roku akademickim 2004/2005 otwarte zostały 2-letnie studia magisterskie II stopnia nauczania.

System kształcenia

Przyswojenie i utrwalenie wiedzy, umiejętności, nawyków oraz postaw społeczno-zawodowych określonych programem kształcenia następuje w procesach nauczania, samokształcenia i praktyk zawodowych. Ich odpowiednie skorelowanie służyć ma aktywizowaniu studentów w poszukiwaniach wielostronnych informacji i skłonić ich do permanentnego samodoskonalenia. W rozwijaniu u studentów cech osobowo-zawodowych wiodące jest znaczenie zachowań kadry naukowo-dydaktycznej stanowiących wzorzec wysokich kwalifikacji i etyki zawodowej.

Określone w profilu absolwenta Wydziału Fizjoterapii cele kształcenia realizowane są w toku 5-letnich studiów obejmujących nauczanie następujących grup przedmiotów: ogólnych, podstawowych oraz kierunkowych i zawodowych.

O wewnętrznej organizacji zajęć decyduje kadra naukowo-dydaktyczna. W jej kompetencjach pozostaje dobór form i środków wspomagających, wzbogacających i rozszerzających zajęcia programowe. Zadaniem nauczycieli jest właściwa korelacja przedsięwzięć dydaktycznych uwzględniająca potrzeby kształceniowe studentów i zapewniające możliwości ich realizacji.

Dobór treści kształcenia ukierunkowują „Minimalne wymagania programowe dla studiów magisterskich” na Wydziale (Dz. U. MEN 1998 r. Nr 3, poz. 12) wzbogacone odpowiednio w przedmiotach klinicznych treścią programu „Cele kształcenia medycznego 2000” oraz najnowszymi osiągnięciami w dyscyplinach naukowych objętych programem studiów.

Skuteczny proces dydaktyczny wymaga stosowania szerokiego profilu środków dydaktycznych: tradycyjnych i nowoczesnych technik nauczania. Różnicowanie stosowanych metod nauczania i środków dydaktycznych obliczone jest na rozwijanie samodzielności studentów w zdobywaniu wiedzy i umiejętności oraz twórczego, pobudzającego inicjatywy myślenia.

Integralnym elementem procesu kształcenia jest systematyczna kontrola i ocena osiąganych wyników. Ocenie podlegają: zasób wiedzy, umiejętności teoretyczne i praktyczne, zdolności kompleksowego rozumienia i krytycznej oceny problematyki rehabilitacyjnej. Wartość kontroli i oceny podnosi różnicowanie

jej metod i obiektywizacja ocen. O stopniu opanowania treści programowych w poszczególnych przedmiotach informują oceny będące -wynikiem zaliczenia, kolokwium, egzaminu.

Proces dydaktyczno-wychowawczy w całości ukierunkowany jest na uwewnętrznienie przez studentów cech osobowości właściwych w zawodzie fizjoterapeuty. Służą temu wszystkie przedsięwzięcia dydaktyczno-wychowawcze i każde z poszczególnych zajęć programowych. Szczególnie ważne jest znaczenie bioetyki i zajęć z opiekunem tworzących wzorce osobowe fizjoterapeuty.

Po zakończeniu studiów absolwent otrzymuje dyplom licencjata lub magistra fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Do tej pory dyplom magistra fizjoterapii uzyskało ponad 991 absolwentów i 158 - dyplom licencjata.

Zestawienie absolwentów Wydziału Fizjoterapii w latach 2002-2005

Studia	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	Ogółem
Jednolite magisterskie	-	239	274	219	123	855
II stopnia	-	-	-	57	79	136
I stopnia	-	16	43	51	48	158
Razem	-	255	317	327	250	1149

W styczniu 2006 r. Wydział Fizjoterapii uzyskał pozytywną ocenę Państwowej Komisji Akredytacyjnej i na okres 2 lat uzyskał zezwolenie na prowadzenie kierunku fizjoterapia.

Prorektor Uniwersytetu Medycznego ds. Rozwoju Uczelni – prof. dr hab. n. med. Krzysztof Zeman wręcza dyplom absolwentce Wydziału Fizjoterapii – mgr Magdalenie Olszewskiej

Działalność naukowa-dydaktyczna

Na Wydziale Fizjoterapii pracuje około 130 pracowników, w tym 30 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych. Do kwietnia 2006 r. na Wydziale Fizjoterapii odbyło się 30 obron prac doktorskich i aktualnie otwartych jest 54 kolejnych prac. Głównymi kierunkami badań naukowych są:

- badania genotoksyczności wybranych mutagenów kancerogenów środowiskowych,
- badania wpływu zwiększonej aktywności ruchowej na wybrane parametry krążeniowo-oddechowe,
- zastosowanie środków o działaniu immunomodulującym w leczeniu przewlekłych zapaleń,
- peptydy natriuretyczne w fizjologii i chorobach układu krążenia,
- diagnostyka termologiczna i termowizyjna schorzeń kręgosłupa.
- wpływ zmian zwyrodnieniowych odcinka szyjnego kręgosłupa na ucho wewnętrzne w oparciu o badanie SPPW, elektronystagmografię oraz przepływ krwi metodą dopplerowska,
- ocena wolnych rodników ponadtlenkowych i mechanizmów antyoksydacyjnych granulocytów krwi obwodowej oraz ich funkcji w przewlekłych schorzeniach otorynolaryngologicznych,
- badania rozpuszczalnych antygenów sCD4 i sCD8 u chorych z przewlekłym zapaleniem zatok szczękowych,
- badania immunohistochemiczne u chorych z naczynioruchowym i alergicznym nieżytem błony śluzowej nosa.

Główne osiągnięcia naukowo-dydaktyczne Wydziału Fizjoterapii to:

- Decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr 2955/B/P01/20007/33 Klinika Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej wraz z Kliniką Oddziałem Chirurgii Nowotworów Głowy i Szyi uzyskała projekt badawczy nr N403 2955 33 pt. „Możliwości biologii molekularnej z wykorzystaniem procesów naprawy DNA i polimorfizmów genów; OGG1, MUTYH, RAD51, XPD, XRCC1 i XRCC3 w rozpoznawaniu i leczeniu nowotworów głowy i szyi.
- Prof. dr hab. med. Jurek Olszewski był redaktorem skryptu „Fizjoterapia w otolaryngologii” dla studentów fizjoterapii oraz podręcznika o tym samym tytule, a także współredaktorem książki (wraz z prof. Bożydarem Latkowskim) dla pacjentów pt. „Ucho, nos, gardło i krtań – co warto wiedzieć” oraz redaktorem pracy zbiorowej „Pierwsza pomoc medyczna dla studentów fizjoterapii”.
- Współpraca prof. dr hab. med. Jurka Olszewskiego (wraz z prof. Bożydarem Latkowskim) przy scenariuszu oraz udział w filmie pt. „Badanie słuchu oraz ważniejsze czynności protetyczne”.
- Publikacja autorów: Olszewski J., Miłośki J., Olszewski S., Majak J.: Hearing threshold shift measured by otoacoustic emissions after shooting noise exposure in soldiers using hearing protectors. *Otolaryngology-Head and Neck Surgery*, 2007, Vol. 136, nr 1, s. 78-81 została wyróżniona przez edytora czasopisma (24 pkt. KBN) ze względu na wyjątkowe walory poznawcze i praktyczne.

Dziekan Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. dr hab. Jurek Olszewski, będący w charakterze kuracjusza, chętnie uczestniczył ze studentami IV roku studiów dziennych w spacerach i wycieczkach pieszych po Kotlinie Kłodzkiej

Prof. dr hab. Anna Jegier

WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU

1. Władze Wydziału Nauk o Zdrowiu

Dziekan Wydziału: dr hab. n. med. prof. UM Anna Jegier - specjalność: choroby wewnętrzne, medycyna sportowa. Kierownik Zakładu Medycyny Sportowej Katedry Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej.

Prodziekan ds. Nauki: dr hab. n. med. prof. UM Jolanta Niewiarowska - specjalność: biologia molekularna, biologia medyczna. Zakład Biofizyki Molekularnej i Medycznej Katedry Biofizyki Molekularnej i Medycznej.

Prodziekan ds. Dydaktyki: prof. dr hab. n. med. Tomasz Kostka - specjalność: choroby wewnętrzne, medycyna sportowa, geriatrya. Kierownik Kliniki Geriatrii Katedry Nauk Klinicznych.

Prodziekan ds. Medycyny Ratunkowej: prof. dr hab. n. med. Wojciech Gaszyński - specjalność: anestezjologia i intensywne terapie, medycyna ratunkowa. Kierownik Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii I Zakładu Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

2. Historia Wydziału Nauk o Zdrowiu

1 października 1994 roku rozpoczął działalność Oddział Higieny i Profilaktyki Medycznej przy Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Łodzi. Kierownikiem tego oddziału został prof. dr hab. Janusz Greger. 25 stycznia 1996 roku zmieniono nazwę oddziału na Oddział Zdrowia Publicznego. Oddział Zdrowia Publicznego był jednym z pierwszych tego typu oddziałów w polskich uczelniach medycznych.

Dnia 1 października 2001 roku Uchwałą nr 16/2001 Senatu Akademii Medycznej w Łodzi, po 7 latach działalności, Oddział został przekształcony w Wydział Nauk o Zdrowiu Akademii Medycznej w Łodzi. Jego pierwszym dziekanem został prof. dr hab. Wojciech Drygas, prodziekanem ds. Oddziału Zdrowia Publicznego – prof. dr hab. Janusz Greger, którego działania od 2002 r. kontynuowała dr hab. prof. UM Anna Jegier, a prodziekanem ds. Oddziału Medycyny Ratunkowej – prof. dr hab. Wojciech Gaszyński. Od roku 2003 dziekanem Wydziału Nauk o Zdrowiu jest dr hab. prof. UM Anna Jegier.

W 2004 roku Wydział Nauk o Zdrowiu uzyskał prawo nadawania stopnia naukowego doktora nauk medycznych w zakresie medycyny i biologii medycznej. Pierwotnie Wydział powstał głównie w oparciu o Katedrę Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej, która była i jest do dzisiaj WHO Collaborating Centre for Noncommunicable Diseases Prevention and Control. Obecnie w ramach Wydziału funkcjonują 32 jednostki naukowo-dydaktyczne:

1. Zakład Biochemii Medycznej Katedry Biochemii Medycznej
2. Zakład Neurochemii Molekularnej Katedry Biochemii Medycznej
3. Zakład Biofizyki Molekularnej i Medycznej Katedry Biofizyki Molekularnej i Medycznej
4. Zakład Chemii Biomedycznej Katedry Chemii Biomedycznej
5. Klinika Geriatrii Katedry Nauk Klinicznych
6. I Zakład Anestezjologii i Intensywnej Terapii Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii
7. Zakład Medycyny Ratunkowej i Medycyny Katastrof Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii
8. Zakład Zaburzeń Krzepnięcia Krwi Katedry Diagnostyki Laboratoryjnej
9. Zakład Higieny i Promocji Zdrowia Katedry Higieny i Epidemiologii
10. Zakład Higieny Żywności i Epidemiologii Katedry Higieny i Epidemiologii
11. Zakład Historii Medycyny i Farmacji Katedry Historii Medycyny i Farmacji
12. Zakład Medycyny Społecznej Katedry Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej
13. Zakład Medycyny Zapobiegawczej Katedry Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej
14. I Zakład Medycyny Rodzinnej Katedry Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej
15. Zakład Medycyny Sportowej Katedry Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej
16. Zakład Epidemiologii i Biostatystyki Katedry Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej
17. Zakład Morfologii Klinicznej Katedry Anatomii
18. Zakład Patofizjologii Neuroendokrynologii Doświadczalnej Katedry Patologii Ogólnej i Doświadczalnej
19. Zakład Badań Neuropeptydów Katedry Patologii Ogólnej i Doświadczalnej
20. Zakład Nefropatologii Katedry Patomorfologii
21. Zakład Zarządzania Ryzykiem Choroby i Utraty Zdrowia w Systemach Zabezpieczenia Zdrowotnego Katedry Polityki Ochrony Zdrowia
22. Zakład Zarządzania Podmiotami Systemu Ochrony Zdrowia Katedry Polityki Ochrony Zdrowia
23. Zakład Finansowania Ochrony Zdrowia Katedry Polityki Ochrony Zdrowia
24. Zakład Jakości Świadczeń, Procedur i Standardów Medycznych Katedry Polityki Ochrony Zdrowia
25. Zakład Ubezpieczeń Zdrowotnych Katedry Polityki Ochrony Zdrowia
26. Zakład Socjologii Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych
27. Zakład Psychologii Lekarskiej Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych
28. Zakład Bioetyki Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych
29. Zakład Filozofii Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych
30. Zakład Nauk o Rodzinie Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych
31. Zakład Pedagogiki Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych
32. I Zakład Prawa Medycznego Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych

Wydziałem kieruje dziekan przy pomocy 3 prodziekanów: ds. Nauki, ds. Dydaktyki i ds. Oddziału Medycyny Ratunkowej. Rada Wydziału jest najważniejszym organem kolegialnym Wydziału.

3. Kształcenie na Wydziale Nauk o Zdrowiu

Kształcenie na Wydziale Nauk o Zdrowiu jako samodzielnej jednostce organizacyjnej odbywa się od 2001r. i obejmuje coraz większą ofertę dla studentów. Należą do niej następujące kierunki: zdrowie publiczne, ratownictwo medyczne, dietetyka, filozofia i socjologia.

Państwowa Komisja Akredytacyjna wydała pozytywną opinię dotyczącą oceny jakości kształcenia na kierunku zdrowie publiczne (29.12.2004). Decyzja obowiązuje kolejnych 5 lat.

Liczba studentów Wydziału Nauk o Zdrowiu w latach 2002-2008

Rodzaj i tryb studiów	rok akadem. 2002/2003	rok akadem. 2003/2004	rok akadem. 2004/2005	rok akadem. 2005/2006	rok akadem. 2006/2007	rok akadem. 2007/2008 (stan na dzień 30.11.2007)
Kierunek zdrowie publiczne						
jednolite studia magisterskie 5 letnie dzienne	236	223	209	204	154	115
studia I° specjalność: ogólna - stacjonarne	-	-	-	-	52	89
studia I° specjalność: medycyna ratunkowa - stacjonarne	99	141	150	139	150	-
- niestacjonarne	97	156	205	225	287	-
studia I° specjalność: techniki dentystyczne - stacjonarne	-	-	-	10	25	26
- niestacjonarne	-	-	-	79	127	79
studia I° specjalność: dietetyka - stacjonarne	-	-	-	-	15	-
- niestacjonarne	-	-	-	-	22	-
studia magisterskie II° niestacjonarne w specjalnościach: -1/ promocja zdrowia 2/ organizacja i zarządzanie w ochronie zdrowia 3/ epidemiologia, statystyka i informatyka medyczna 4/ ubezpieczenia zdrowotne i pielęgnacyjne	-	106	159	152	179	211
- medycyna ratunkowa	-	-	46	106	148	185
- techniki dentystyczne	-	-	-	47	66	23
- kosmetyka	45	89	111	56	-	-
studia magisterskie II° stacjonarne specjalność: medycyna ratunkowa	-	-	30	70	91	101
Kierunek dietetyka						
studia I° - stacjonarne	-	-	-	-	-	41
- niestacjonarne	-	-	-	-	-	44
Kierunek ratownictwo medyczne						
studia I° - stacjonarne	-	-	-	-	-	172
- niestacjonarne	-	-	-	-	-	272
Kierunek filozofia						
studia I° stacjonarne	-	-	-	-	49	57
Kierunek socjologia						
studia I° - stacjonarne	-	-	-	-	-	38
- niestacjonarne	-	-	-	-	-	13
RAZEM	477	715	910	1089	1365	1466

Kształcenie na Wydziale Nauk o Zdrowiu w roku akademickim 2007/2008

Specjalności i rodzaje prowadzonego procesu dydaktycznego:

kierunek: zdrowie publiczne

specjalność ogólna:

·3 letnie studia I° stacjonarne

kierunek: zdrowie publiczne

specjalności:

- organizacja i zarządzanie

- epidemiologia, statystyka i informatyka

- promocja zdrowia

- ubezpieczenia zdrowotne i pielęgnacyjne

·2 letnie studia II° niestacjonarne (zaoczne)

·5 letnie jednolite studia magisterskie dzienne (dokończenie kształcenia dla studentów III-V roku)

kierunek: zdrowie publiczne

specjalność: medycyna ratunkowa

·2 letnie studia II° stacjonarne

·2 letnie studia II° niestacjonarne (zaoczne)

kierunek: zdrowie publiczne

specjalność: techniki dentystyczne

·3 letnie studia I° stacjonarne (dokończenie kształcenia dla studentów II-III roku)

·3 letnie studia I° niestacjonarne (wieczorowe) / dokończenie kształcenia dla studentów II-III roku /

·3 letnie studia I° niestacjonarne (zaoczne) (dokończenie kształcenia dla studentów II-III roku)

W roku akademickim 2006/2007 po raz ostatni dokonano naboru na I rok studiów na kierunek zdrowie publiczne specjalność techniki dentystyczne. Jest to wynik uruchomienia nowego kierunku studiów: techniki dentystyczne na Wydziale Lekarsko-Dentystycznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

·2 letnie studia II° niestacjonarne (zaoczne)

kierunek: ratownictwo medyczne (od roku akademickiego 2007/2008)

·3 letnie studia I° stacjonarne

·3 letnie studia I° niestacjonarne (wieczorowe)

·3 letnie studia I° niestacjonarne (zaoczne)

kierunek: dietetyka

·3 letnie studia I° stacjonarne

·3 letnie studia I° niestacjonarne (zaoczne)

kierunek: filozofia

specjalności:

- etyka

- bioetyka

·3 letnie studia I° stacjonarne

kierunek: socjologia

specjalności:

- socjologia medycyny

- socjologia zdrowia, czasu wolnego i rekreacji

- praca socjalna i bezpieczeństwo publiczne

·3 letnie studia I° stacjonarne

·3 letnie studia I° niestacjonarne (zaoczne).

Absolwent studiów I^o na kierunku zdrowie publiczne otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Posiada wiedzę interdyscyplinarną z zakresu nauk społecznych oraz nauk medycznych. Rozumie podstawowe problemy zdrowia publicznego, systemy opieki zdrowotnej oraz polityki zdrowotnej Polski i krajów Unii Europejskiej. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz umie posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu nauk społecznych i medycznych.

Absolwent posiada umiejętności w zakresie: rozpoznawania biologicznych i środowiskowych uwarunkowań zdrowia człowieka, zbiorowości ludzi oraz wzajemnych między nimi relacji; rozpoznawania biologicznych, środowiskowych, demograficznych, społecznych i psychologicznych zagrożeń zdrowia zbiorowości ludzi; realizowania ustawowych kontroli i ocen stanu sanitarno-epidemiologicznego społeczeństwa i środowiska na szczeblu regionalnym; komunikowania wyników ocen stanu sanitarno-epidemiologicznego jednostkom nadrzędnym; gromadzenia danych o sytuacji zdrowotnej zbiorowości; realizowania programów dotyczących profilaktyki oraz opieki i rehabilitacji psychospołecznej; wdrażania i koordynowania programów oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia; gromadzenia danych dotyczących ekonomiki i zarządzania ochroną zdrowia w środowisku lokalnym oraz korzystania z fachowego piśmiennictwa obcojęzycznego.

Absolwent posiada kompetencje do zajmowania wykonawczych stanowisk w zakładach opieki zdrowotnej oraz do realizowania świadczeń zdrowotnych i pełnienia różnorodnych funkcji związanych z promocją i ochroną zdrowia w instytucjach państwowych, samorządowych, społecznych i prywatnych. Zdobyte kwalifikacje umożliwiają zatrudnienie absolwenta w zakładach opieki zdrowotnej, oraz instytucjach zajmujących się szeroko rozumianą ochroną i promocją zdrowia. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

Absolwent studiów I^o na kierunku ratownictwo medyczne otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Posiada wiedzę ogólną z zakresu nauk społecznych oraz wiedzę specjalistyczną i umiejętności z zakresu nauk medycznych – w szczególności medycznych czynności ratunkowych wykonywanych w stanach nagłych u dorosłych i dzieci, niezależnie od ich przyczyny.

Absolwent posiada umiejętności samodzielnego wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym: oceny stanu pacjenta w celu ustalenia postępowania; układania pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju schorzenia lub odniesionych obrażeń; prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych i dzieci; bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych; przyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych z zastosowaniem: rurki ustno-gardłowej oraz rurki nosowo-gardłowej; podawania tlenu; wspomaganie oddechu lub prowadzenia wentylacji zastępczej z użyciem: maski twarzowej, zastawki oddechowej, worka samorozprężalnego oraz respiratora transportowego; intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej w nagłym zatrzymaniu krążenia przez usta, bez użycia środków zwiotczających oraz prowadzenia wentylacji zastępczej z użyciem zastawki i worka samorozprężalnego; intubacji dotchawiczej w nagłym zatrzymaniu krążenia rurką dwuświatłową; wykonywania konikopunkcji przy braku możliwości wykonania intubacji; wykonywania defibrylacji ręcznej pod kontrolą EKG; wykonywania defibrylacji automatycznej; wykonywania EKG; monitorowania czynności układu oddechowego; monitorowania czynności układu krwionośnego; wykonywania kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych; podawania leków drogą dożylną, domięśniową, podskórną, dotchawiczą i wziewną oraz doszpikową – przy użyciu igły automatycznej; oceny świadomości pacjenta według skali Glasgow oraz oceny szerokości źrenic i ich reakcji na światło; nakłucia jamy opłucnowej w odmie przężnej potwierdzonej badaniem fizykalnym; cewnikowania pęcherza moczowego; zakładania sondy żołądkowej; pobierania krwi żyłnej i włosniczkowej do badań laboratoryjnych; oznaczania stężenia glukozy przy użyciu gleukometru; opatrywania ran; unieruchamiania złamań, zwichnięć i skręceń; unieruchamiania kręgosłupa a szczególnie odcinka szyjnego; odebrania porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych; segregacji medycznej w przypadku zdarzeń masowych i katastrof;

podjęcia działań profilaktycznych w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia oraz przygotowania pacjenta i sprawowania opieki medycznej podczas transportu.

Absolwent jest przygotowany do pracy: w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, w tym w szpitalnych oddziałach ratunkowych, zespołach ratownictwa medycznego, specjalistycznych służbach ratowniczych oraz ośrodkach nauczających; w Centrum Powiadomienia Ratunkowego szczebla powiatowego i regionalnego; w powiatowych i wojewódzkich zespołach do spraw opracowania regionalnych planów zabezpieczenia kryzysowego; w strukturach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego; w charakterze instruktora pierwszej pomocy w: szkołach, jednostkach straży pożarnej, służbach ratowniczych i zakładach pracy o dużym ryzyku wypadkowości; w służbach zajmujących się bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach przemysłowych oraz w charakterze koordynatora medycznego przy zabezpieczeniu imprez masowych. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

Absolwent studiów I° na kierunku dietetyka otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Posiada podstawową wiedzę z zakresu żywienia człowieka zdrowego i chorego oraz technologii przygotowywania potraw.

Po ukończeniu studiów jest przygotowany do: planowania racjonalnego żywienia dla różnych grup ludności; planowania i przygotowywania potraw wchodzących w skład poszczególnych diet zgodnie z obowiązującą klasyfikacją; oceny stanu odżywienia, sposobu żywienia i rozpoznania niedożywienia; zapobiegania chorobom żywieniowo-zależnym; oceny wzajemnego wpływu farmakoterapii i żywienia; kontrolowania jakości produktów żywnościowych i warunków ich przechowywania oraz produkcji potraw zgodnie z zasadami systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli (Hazard Analyses Critical Control Points – HACCP); oceny wpływu choroby na stan odżywienia i wpływu żywienia na wyniki leczenia chorób; organizowania żywienia indywidualnego, zbiorowego i leczniczego dostosowanego do wieku i stanu zdrowia pacjentów oraz prowadzenia edukacji żywieniowej.

Zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami uzyskanymi podczas studiów absolwent jest przygotowany do pracy w: publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej; zakładach żywienia zbiorowego i zakładach dostarczających pożywienie do szpitali i innych placówek zbiorowego żywienia (catering); organizacjach konsumenckich; placówkach sportowych i innych (w zależności od rodzaju dodatkowych kwalifikacji) oraz szkolnictwie – po ukończeniu specjalności nauczycielskiej (zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela). Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posiadać umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu medycyny.

Absolwent studiów posiada predyspozycje psychofizyczne do pracy z ludźmi zdrowymi i chorymi. Posiada ponadto przygotowanie ogólne i zawodowe obowiązujące w ochronie zdrowia. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

Absolwent studiów I° na kierunku filozofia otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Posiada wiedzę w zakresie przedmiotów stanowiących fundament wykształcenia filozoficznego: historii filozofii, logiki i etyki. Zna inne dyscypliny filozoficzne – ich tradycje i szczegółowe zagadnienia, stosownie do wybranej specjalności. Absolwent posiada umiejętność prezentowania poglądów filozoficznych, podstawową umiejętność analizy i interpretacji tekstów filozoficznych oraz tłumaczenia obcojęzycznych tekstów filozoficznych. Jest przygotowany do artykułowania i uzasadniania własnych poglądów.

Studia przygotowują do kontynuowania edukacji na tym samym lub innych kierunkach, pełnienia różnorodnych ról społecznych i do podjęcia pracy w szkolnictwie – po ukończeniu specjalności nauczycielskiej (zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującego do wyko-

nywania zawodu nauczyciela) oraz zawodach, które nie wymagają określonego przygotowania. Absolwent zna nowożytny język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Ma wpojone nawyki ustawicznego kształcenia oraz jest przygotowany do kontynuacji edukacji na studiach drugiego stopnia.

Absolwent studiów I° na kierunku socjologia otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Posiada wiedzę z zakresu socjologii poszerzoną o podstawy nauk społecznych. Zdobyte umiejętności umie wykorzystać w pracy zawodowej z zachowaniem zasad etycznych i prawnych.

Posiada umiejętności rozwiązywania problemów zawodowych, a także gromadzenia, przetwarzania oraz pisemnego i ustnego przekazywania informacji. Posiada umiejętności pracy zespołowej. Umie wykonywać podstawowe analizy statystyczne z pomocą informatycznych narzędzi wspomagających. Umie komunikować się z otoczeniem. Potrafi wykonywać analizy społeczne pod kątem odpowiednich adresatów, zdając sobie sprawę z ograniczeń towarzyszących transferowi wiedzy. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.

Jest przygotowany do pracy w instytucjach publicznych, prywatnych i *non profit*. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

Absolwent studiów magisterskich II° na kierunku zdrowie publiczne otrzymuje tytuł zawodowy magistra. Posiada zaawansowaną – w stosunku do studiów pierwszego stopnia – wiedzę z zakresu nauk społecznych i nauk medycznych. Posiada umiejętności umożliwiające włączanie się w realizację zadań profilaktyki i ochrony zdrowia instytucji: państwowych, samorządowych, społecznych i prywatnych – funkcjonujących w systemie ochrony zdrowia – w zakresie: opieki społeczno-medycznej; promocji zdrowia; edukacji prozdrowotnej; nadzoru sanitarno-epidemiologicznego; organizowania i administrowania opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz podnoszenia stanu zdrowia społeczeństwa.

Absolwent posiada kompetencje do pełnienia funkcji kierowniczych w: instytucjach realizujących zadania z zakresu zdrowia publicznego; publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej; instytucjach ubezpieczeń zdrowotnych; instytucjach rządowych i samorządu terytorialnego; organizacjach pozarządowych; nadzorze sanitarnym – Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz instytucjach działających na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego.

Absolwent posiada umiejętności szczególne: identyfikowania i prognozowania zagrożeń i problemów zdrowotnych określonej zbiorowości; rozpoznawania wpływu procesów społecznych oraz struktur demograficznych na zdrowie zbiorowości ludzkich; planowania, opracowywania, organizowania oraz oceny skuteczności i ewaluacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia dla różnych środowisk społecznych; prognozowania i kształtowania struktury i wielkości potrzeb zdrowotnych i usług medycznych ludności; merytorycznego i organizacyjnego kierowania zespołami ludzkimi; koordynowania działań instytucji; mobilizowania społeczeństwa do realizowania polityki zdrowotnej państwa na szczeblu lokalnym i krajowym; zarządzania – w oparciu o normy prawa i nowoczesne techniki zarządzania – zakładami ochrony zdrowia i instytucjami zajmującymi się szeroko rozumianym zdrowiem publicznym; organizowania i zabezpieczania funkcjonowania struktur usług medycznych w zakresie powszechnego i prywatnego ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego w obszarze lecznictwa, rehabilitacji, opieki długoterminowej i opieki społecznej; zarządzania jednostkami Zintegrowanego Systemu Ratownictwa Medycznego i systemu informacji kryzysowej; kontrolowania i oceny stanu sanitarno-epidemiologicznego na szczeblu krajowym i regionalnym oraz organizowania działań zaradczych i naprawczych; gromadzenia danych i analizy kosztów ekonomicznych usług medycznych, rehabilitacji, profilaktyki i promocji zdrowia; wykorzystywania wiedzy o celach i zadaniach zdrowia publicznego w Unii Europejskiej do wzbogacania programów ochrony i promocji zdrowia w środowisku lokalnym; opracowywania ekspertyz, raportów, referatów i publikacji z zakresu zdrowia publicznego oraz korzystania z fachowego piśmiennictwa obcojęzycznego.

Absolwent jest przygotowany do pracy w: instytucjach i jednostkach administracji rządowej wszystkich szczebli zajmujących się problematyką zdrowia i szeroko rozumianym zdrowiem publicznym; jednostkach: nadzoru sanitarnego, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ochrony i kontroli środowiska oraz działających w Zintegrowanym Systemie Ratownictwa Medycznego; instytucjach ubezpieczeń zdrowotnych i społecznych; podmiotach zajmujących się ochroną i promocją zdrowia oraz instytucjach badawczych zajmujących się problematyką zdrowia publicznego. Absolwent jest przygotowany do pełnienia roli eksperta, doradcy lub konsultanta w: jednostkach rządowych i samorządowych wszystkich szczebli, instytucjach pozarządowych oraz stowarzyszeniach i fundacjach.

Absolwent ma wpojone nawyki ustawicznego kształcenia i rozwoju zawodowego oraz jest przygotowany do podejmowania wyzwań badawczych i kontynuacji edukacji na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich).

Absolwent kierunku zdrowie publiczne specjalność promocja zdrowia posiada szczególną wiedzę w zakresie epidemiologii, rozpoznawania i prewencji chorób cywilizacyjnych i społecznych. Posiada umiejętności związane z analizą zagrożeń zdrowotnych w kontekście krajowym i międzynarodowym (m.in. AIDS, ptasia grypa, zanieczyszczenia środowiskowe, epidemia nadwagi i otyłości, siedzący tryb życia w społeczeństwach uprzemysłowionych, starzenie się ludności Polski i świata).

Absolwent kierunku zdrowie publiczne specjalność epidemiologia, statystyka i informatyka medyczna posiada szczególną wiedzę w zakresie oceny epidemiologicznej chorób, umiejętności programowania i realizacji biostatystycznego aspektu badań klinicznych. Posiada wszechstronną wiedzę z zakresu medycyny opartej na badaniach naukowych (EBM – Evidence Based Medicine).

Absolwent kierunku zdrowie publiczne specjalność organizacja i zarządzanie w ochronie zdrowia posiada wiedzę z zakresu:

- organizacji i zarządzania na poziomie umożliwiającym zajmowanie stanowisk administracyjnych, w tym kierowanie, publicznymi i niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej, instytucjami inspekcji sanitarnej i instytucjami ubezpieczeń zdrowotnych,
- tworzenia i realizacji polityki zdrowotnej na poziomie lokalnym (gmina, powiat, województwo) oraz zajmowania stanowisk w administracji publicznej,
- zarządzania projektami z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki chorób,
- nauk medycznych, ekonomicznych i prawnych umożliwiającą skuteczne komunikowanie się ze specjalistami z ww. dziedzin i efektywne zarządzanie zakładami opieki zdrowotnej i instytucjami zajmującymi się ochroną zdrowia,
- współpracy z partnerami społecznymi działającymi w obszarze ochrony zdrowia (fundacje i stowarzyszenia) oraz mediami,
- posługiwania się danymi statystycznymi, epidemiologicznymi, ekonomicznymi dla ustalania potrzeb zdrowotnych populacji, marketingu usług, analizy ryzyka zdrowotnego
- wykorzystywania nowoczesnych narzędzi i technik informatycznych,
- znajomości podstawowych zasad zarządzania w ochronie zdrowia w Unii Europejskiej oraz metod uzyskiwania funduszy i realizowania programów unijnych,
- prowadzenia badań naukowych w obszarze zarządzania w ochronie zdrowia.

Absolwent specjalności organizacja i zarządzanie w ochronie zdrowia zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami uzyskanymi podczas studiów przygotowany jest do pracy w: publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, administracji rządowej i samorządowej w oddziałach realizujących zdania z zakresu ochrony zdrowia, organizacjach *non-profit* (fundacje i stowarzyszenia) działających w obszarze ochrony zdrowia, instytucjach zajmujących się poradnictwem i upowszechnianiem wiedzy z zakresu edukacji zdrowotnej, uczelniach, instytucjach badawczych i ośrodkach badawczo-rozwojowych.

Absolwent kierunku zdrowie publiczne specjalność ubezpieczenia zdrowotne i pielęgnacyjne posiada wiedzę z zakresu:

- ubezpieczeń zdrowotnych i pielęgnacyjnych na poziomie umożliwiającym zajmowanie stanowisk administracyjnych w zakładach opieki zdrowotnej, w tym kierowanie, publicznymi i niepublicznymi, zakładami opiekuńczo-leczniczymi, leczniczo-pielęgnacyjnymi, hospicjami, domami pomocy społecznej i instytucjami ubezpieczeń zdrowotnych,
- tworzenia i realizacji programów polityki zdrowotnej, z naciskiem na program o charakterze ubezpieczeniowym, na poziomie lokalnym (gmina, powiat, województwo) oraz zajmowania stanowisk w administracji publicznej,
- tworzenia produktów dobrowolnych ubezpieczeń zdrowotnych i pielęgnacyjnych oferowanych przez zakłady ubezpieczeń,
- nauk medycznych, ekonomicznych i prawnych umożliwiającą skuteczne komunikowanie się ze specjalistami z ww. dziedzin – w szczególności zagwarantowanie efektywnego przepływu informacji pomiędzy środowiskiem medycznym a ubezpieczeniowym,
- posługiwania się danymi statystycznymi, epidemiologicznymi, ekonomicznymi dla ustalania potrzeb zdrowotnych populacji, szacowania ryzyka ubezpieczeniowego, analizy wypłacalności portfela oraz projekcji kosztów świadczeń medycznych
- wykorzystywania nowoczesnych narzędzi i technik informatycznych,
- znajomości rozwiązań ubezpieczeniowych w ochronie zdrowia oraz opiece długoterminowej w Unii Europejskiej oraz metod uzyskiwania funduszy i realizowania programów unijnych,
- prowadzenia badań naukowych w obszarze ubezpieczeń zdrowotnych i pielęgnacyjnych.

Absolwent kierunku zdrowie publiczne specjalność ubezpieczenia zdrowotne i pielęgnacyjne zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami uzyskanymi podczas studiów przygotowany jest do pracy w: publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, w tym w zakładach opiekuńczo-leczniczych, zakładach leczniczo-pielęgnacyjnych, hospicjach, zakładach ubezpieczeń działających na polu ubezpieczeń zdrowotnych i pielęgnacyjnych oraz instytucjach para-publicznych o podobnym charakterze np. prywatne kasy chorych czy prywatne kasy opieki, domach pomocy społecznej i innych ośrodkach zajmujących się opieką nad osobami niedołączonymi, administracji rządowej i samorządowej zarówno na szczeblu ogólnopaństwowym, jak i w oddziałach realizujących zdania z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych i pielęgnacyjnych, organizacjach non-profit (fundacje i stowarzyszenia) działających w obszarze ochrony zdrowia, uczelniach, instytucjach badawczych i ośrodkach badawczo-rozwojowych.

Absolwent kierunku zdrowie publiczne specjalność medycyna ratunkowa w szczególności wykazuje się znajomością procedur ratowniczych w stanach zagrożenia zdrowia i życia oraz szeroko pogłębionej wiedzy w zakresie zdrowia publicznego. Zdobyte przez niego kwalifikacje uzasadniają jego zatrudnienie w Zintegrowanym Systemie Ratownictwa Medycznego (tj. CPR, SOR, zespoły wyjazdowe).

4. Działalność naukowa Wydziału Nauk o Zdrowiu w latach 2004-2008

W chwili obecnej na Wydziale Nauk o Zdrowiu zatrudnionych jest 51 samodzielnych pracowników nauki, w tej liczbie jest 20 profesorów tytularnych.

Od momentu uzyskania uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk medycznych (31.05.2004r.), Wydział Nauk o Zdrowiu nadał stopień naukowy doktora 48 osobom: 31 osobom w zakresie medycyny i 17 osobom w zakresie biologii medycznej. Przewody doktorskie wszczęto 100 osobom.

Przewody doktorskie na Wydziale Nauk o Zdrowiu

	wszczenia					obrony				
	2004	2005	2006	2007	2008 (stan na dzień 30.06.2008)	2004	2005	2006	2007	2008 (stan na dzień 30.06.2008)
pracownicy WNoZ	7	2	6	4	4	1	1	3	3	3
pracownicy UM	-	-	3	2	-	-	-	3	-	1
doktoranci	8	13	9	6	6	2	2	5	7	3
osoby spoza UM	4	5	6	15	-	-	2	4	8	2
RAZEM	19	20	24	27	10	3	5	15	18	9

Programy i projekty naukowe pracowników Wydziału Nauk o Zdrowiu

Wydział Nauk o Zdrowiu prowadzi ożywioną wymianę naukową z wieloma zagranicznymi ośrodkami naukowymi i akademickimi.

W latach 2004-2006 jednostki Wydziału uzyskały w drodze konkursu finansowanie i realizowały lub realizują kontrakty w ramach projektów Programu Ramowego UE, kontrakty w ramach programów spoza UE oraz liczne programy naukowe i badawcze.

Do najbardziej znaczących należą:

- **status koordynatora Centrum Doskonałości MolMed** finansowany przez Unię Europejską w ramach 5 Programu Ramowego UE, który posiadała Katedra i Zakład Biofizyki Molekularnej i Medycznej

- **Program CINDI WHO w Polsce**, którego ośrodkiem koordynującym jest Katedra Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej

- **status ośrodka referencyjnego WHO** (WHO Collaborating Centre for Noncommunicable Disease Prevention and Control), który od 1997 roku posiada Katedra Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej

- **projekty badawcze NISAN i NICMS** realizowane w ramach 5 Programu Ramowego UE przez I Zakład Medycyny Rodzinnej Katedry Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej

- **projekt badawczy FIRCA** realizowany w ramach programów spoza UE przez Zakład Biofizyki Molekularnej i Medycznej Katedry Biofizyki Molekularnej i Medycznej

- **projekt badawczy NATO Collaborative Linkage Grant** realizowany w ramach programów spoza UE przez Zakład Zaburzeń Krzepnięcia Krwi Katedry Diagnostyki Laboratoryjnej

- **grant edukacyjny z The Merck Institute of Aging&Heath** realizowany przez Klinikę Geriatrii Katedry Nauk Klinicznych

W roku 2006 Wydział Nauk o Zdrowiu uzyskał 2 kategorię naukową i zajął 30 miejsce wśród wszystkich jednostek organizacyjnych (wydziałów) uczelni medycznych w kraju.

Prof. dr hab. Jerzy Stańczyk

WYDZIAŁ PIELEŃNIARSTWA I POŁOŻNICTWA

Senat Akademii Medycznej w Łodzi w dniu 12 XII 1996 r. podjął Uchwałę (11/96), w której zapisano, że z dniem 1 X 1997 r. zostaje powołany Oddział Pielęgniarstwa na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Łodzi. Prodziekanem ds. Oddziału Pielęgniarstwa został prof. dr hab. n. med. Jerzy Stańczyk.

Pierwszy nabór studentów w Oddziale Pielęgniarstwa miał miejsce w roku akademickim 1997/1998 na studia magisterskie. Studenci rozpoczynający kształcenie byli studentami studiów dziennych. Na pierwszy rok studiów przyjęto 22 pielęgniarki z ponad 80 zdających egzaminy z zakresu anatomii i fizjologii oraz pielęgniarstwa. Ostatni rocznik dziennych studiów magisterskich opuścił mury uczelni w roku akademickim 2003/2004. W sumie na studiach dziennych magisterskich w okresie 1997–2004 studiowało 57 pielęgniarek, a ukończyło je 50 magistrów pielęgniarstwa, w tym 29 osób z wyróżnieniem.

Kolejny etap edukacji pielęgniarek w AM w Łodzi, to nabór na studia zaoczne. Studia w systemie zaocznym cieszyły się dużym zainteresowaniem. W roku akademickim 1998/1999 przyjęto na nie 64 pielęgniarki i położne spośród 115 chętnych. Warunkiem przyjęcia było zdanie egzaminu wstępnego z anatomii, fizjologii i pielęgniarstwa.

Studia magisterskie, do roku akademickiego 2002/2003, trwały 4 lata, obecnie, zgodnie z wymogami UE, są to studia pięcioletnie.

Kształcenie odbywa się w systemie zaocznym, zajęcia prowadzone są w piątki, soboty i niedziele. Program obejmuje 6 100 godzin nauki wynikających ze standardów nauczania. Są to studia dla osób posiadających świadectwo dojrzałości, dyplom ukończenia szkoły pielęgniarstwa i prawo wykonywania zawodu.

W 2002 r. uczelnia otrzymała akredytację dla kierunku pielęgniarstwo na okres 5 lat. Na kierunku położnictwo akredytację przyznano w 2005 r. na okres 3 lat.

Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa został powołany w dniu 15 maja 2003 r. uchwałą Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (45/03), tym samym wyłączono kształcenie pielęgniarek ze struktur Wydziału Lekarskiego. Swoją działalność Wydział rozpoczął na mocy Uchwały Senatu UM z dnia 1 XII 2003 r. (78/03).

Dziekanem Wydziału został wybrany prof. dr hab. n. med. Jerzy Stańczyk natomiast na stanowiska prodziekanów Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa wybrano prof. dr hab. n. med. Jana Komorowskiego - na stanowisko Prodziekana ds. Nauki i prof. dr hab. n. med. Józefa Kobosa - na stanowisko Prodziekana ds. Dydaktyki. W dniu 1 IX 2006 r. decyzją Senatu UM utworzono na Wydziale Pielęgniarstwa i Położnictwa stanowisko Prodziekana ds. Położnictwa, którym został prof. dr hab. n. med. Grzegorz Krasomski. Pierwsze posiedzenie Rady Wydziału odbyło się 15 VI 2004 r.

W roku akademickim 2003/2004 rozpoczęto również kształcenie w zawodzie położnej w systemie studiów pierwszego stopnia.

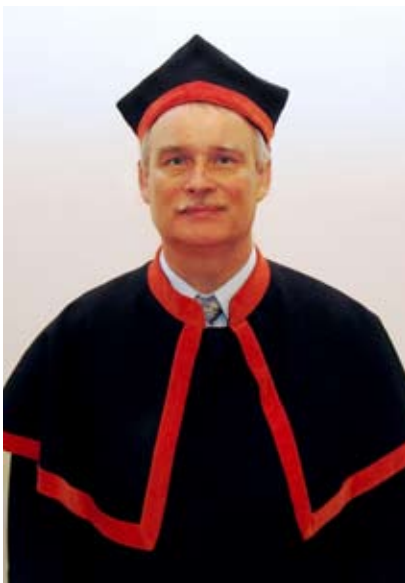
W wyniku zmian systemu kształcenia, będącego efektem podpisanego przez Polskę Eu-

Dziekan Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa w latach 2003-2008 - prof. dr hab. Jerzy Stańczyk

Prodziekan ds. Nauki
prof. dr hab. Jan Komorowski

Prodziekan ds. Dydaktyki
prof. dr hab. Józef Kobos

Prodziekan ds. Położnictwa
prof. dr hab. Grzegorz Krasomski

ropejskiego Porozumienia w Strasburgu w dniu 25 października 1967 r. w sprawie szkolenia i kształcenia pielęgniarek, rozpoczęto w Akademii Medycznej w Łodzi w roku akademickim 2001/2002 nabór kandydatów na studia licencjackie. Rekrutacja odbyła się w formie konkursu świadectw oraz rozmowy kwalifikacyjnej.

Kształcenie pielęgniarek i położnych na poziomie studiów pierwszego stopnia trwa 3 lata, zgodnie z wymogami standardów kształcenia pielęgniarek, określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia (Dz.U.02.55.499 z 14.05.02) i obejmuje 4 780 godzin nauki, w tym 2 300 godzin praktycznej nauki zawodu.

Pielęgniarki z tytułem licencjata mają możliwość uzupełnienia wykształcenia na magisterskich studiach uzupełniających, które zostały uruchomione w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi w 2004 r. Rekrutacja na uzupełniające studia magisterskie odbywa się na podstawie konkursu dyplomów licencjackich i rozmowy kwalifikacyjnej.

W Polsce od 2002 r. obowiązują standardy kształcenia pielęgniarek i położnych w szkołach wyższych i wyższych szkołach zawodowych, które określają podstawy programowe i liczbę godzin nauczania z poszczególnych przedmiotów, a także wymogi dotyczące wykładowców i nauczycieli przedmiotów.

Rok akademicki 2003/2004 to pierwszy rok, w którym mury UM opuściły pielęgniarki z tytułem licencjata pielęgniarstwa, w sumie 31 osób. Byli to pierwsi absolwenci, którzy otrzymali dyplom pielęgniarki w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi.

Obecnie na studia pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo kształcą się ponad 588 osób, a na kierunku położnictwo 207 osób.

Senat Uniwersytetu Medycznego Uchwałą nr 100/2004 powołał zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Piotrkowie Trybunalskim. W pięknym budynku (uprzednio siedziba banku) rozpoczęły się dnia 1 X 2004 roku zajęcia dla kierunku pielęgniarstwo.

W Uniwersytecie Medycznym w Łodzi od 2004 r. wprowadzono studia uzupełniające do licencjatu, tzw. studia pomostowe. Pielęgniarki, absolwentki liceów medycznych i szkół pomaaturalnych mają możliwość uzyskania tytułu licencjata pielęgniarstwa lub położnictwa podczas

studiów dostosowanych programowo do typu wcześniej ukończonej szkoły medycznej.

W 2004 r. uruchomiono również studia drugiego stopnia, które trwają 4 semestry i kończą się uzyskaniem tytułu magistra. Na kierunku tym mają możliwość podnoszenia kwalifikacji pielęgniarki, które posiadają tytuł licencjata pielęgniarstwa. Na kierunku położnictwo uruchomiono ten rodzaj studiów w roku 2006 r.

Obecnie na studiach drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo kształcą się ponad 467 osób, a na kierunku położnictwo 147 osób.

Do 31 lipca 2008 r. uczelnia wykształciła 321 magistrów pielęgniarstwa i 8 magistrów położnictwa, w tym 122 studentów ukończyło studia z wyróżnieniem (średnia powyżej 4,5) oraz 378 licencjatów pielęgniarstwa i 177 licencjatów położnictwa, w tym 101 studentów ukończyło studia z wyróżnieniem. Studenci bronili prace magisterskie z zakresu medycyny klinicznej, etyki, socjologii medycyny, pedagogiki i epidemiologii.

Obecnie Wydział prowadzi studia na kierunkach:

Pielęgniarstwo:

- studia dzienne - pierwszego stopnia
- studia zaoczne - pierwszego stopnia
- studia zaoczne – jednolite magisterskie
- studia dzienne - drugiego stopnia
- studia zaoczne - drugiego stopnia

Położnictwo:

- studia dzienne – pierwszego stopnia;
- studia zaoczne - pierwszego stopnia
- studia dzienne - drugiego stopnia
- studia zaoczne - drugiego stopnia

W roku 2008 Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa uzyskał akredytację:

- Państwowej Komisji Akredytacyjnej na 6 lat na kierunku położnictwo;
- Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkolnictwa Medycznego na 4 lata na kierunku pielęgniarstwo;
- Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkolnictwa Medycznego na 4 lata na kierunku położnictwo.

W roku 2006 Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa uzyskał prawo nadawania stopnia doktora nauk medycznych w dyscyplinie nauki medyczne. Od dnia 4 kwietnia 2006 r. przewód doktorski otwarto 39 osobom, a 10 osób uzyskało stopień doktora nauk medycznych.

Na Wydziale Pielęgniarstwa i Położnictwa obecnie studiuje 1 494 studentów, a zatrudnionych jest 278 osób, w tym pracownicy: samodzielni – 54, na stanowisku adiunkta – 33, asystenta – 30, starszego wykładowcy – 22, wykładowcy – 12, nauczyciela przedmiotu – 102, administracyjni – 13, techniczni – 9, obsługi – 3.

W dniu 31 sierpnia 2008 roku zakończyła się kadencja wybranych, po raz pierwszy w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, władz dziekańskich Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa. Dziekan Wydziału prof. dr hab. n. med. Jerzy Stańczyk przekazał insygnia władzy dziekańskiej wybranemu na nową kadencję Dziekanowi prof. dr hab. n. med. Jerzemu Lobie.

Prof. dr hab. Andrzej Bednarek

Prof. dr hab. Dariusz Nowak

WYDZIAŁ NAUK BIOMEDYCZNYCH I KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO

Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego jest interdyscyplinarnym wydziałem UM w Łodzi prowadzącym działalność dydaktyczną, kliniczną i naukową w zakresie nauk medycznych i podstawowych. Został powołany Uchwałą Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi nr 85/2004 z dnia 22 stycznia 2004 roku z inicjatywy prof. dr hab. Dariusza Nowaka, który został pierwszym dziekanem, i współpracujących z nim naukowców. We władzach znaleźli się także: dr hab. prof. UM Agnieszka Lachowicz-Ochędalska – prodziekan ds. dydaktyki, dr hab. prof. UM Andrzej K. Bednarek – prodziekan ds. nauki oraz prof. dr hab. Lech Pomorski - prodziekan ds. studiów doktoranckich.

Od samego początku w strukturze WNBiKP znalazły się jednostki naukowo-dydaktyczne o wysokim potencjale naukowym. W ocenie działalności naukowej za lata 2005-2007 zajął drugie miejsce za Wydziałem Lekarskim pod względem średniej punktacji przypadającej na jednego pracownika naukowo-dydaktycznego.

W roku 2007 Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medycznej, dyscyplinie medycyna.

Jednostki naukowo-dydaktyczne WNBiKP prowadzą bardzo różnorodną działalność naukową w zakresie nauk podstawowych, medycyny eksperymentalnej i klinicznej.

W Zakładzie Fiziologii Klinicznej prowadzonym przez prof. dr hab. Dariusza Nowaka działają Pracownia Testów Wydolnościowych i Medycyny Sportowej prowadzone są bardzo specjalistyczne badania sprawności organizmu człowieka w czasie wysiłku i spoczynku.

W Klinice Chorób Wewnętrznych z Oddziałem Diabetologii i Farmakologii Klinicznej prowadzonej przez prof. dr hab. Józefa Drzewoskiego oprócz działalności klinicznej prowadzone są badania naukowe w zakresie diagnostyki, leczenia i patogenezy cukrzycy typu 2 oraz zespołu metabolicznego.

Zakład Immunopatologii powstał w 2005 roku. Jego twórcą i kierownikiem jest prof. nadzw. UM dr hab. n. med. Rafał Pawliczak. Zainteresowania naukowe jednostki koncentrują się na badaniu mechanizmów zapalenia, głównie w astmie oskrzelowej i innych chorobach alergicznych ale także w POChP i chorobach zapalnych skóry.

W Pracowni Neurologii Doświadczalnej należącej do Oddziału Klinicznego Propedeutyki Neurologicznej kierowanego przez prof. Andrzeja Głąbińskiego prowadzone są badania nad udziałem chemokin i innych mediatorów zapalenia w procesach patologicznych zachodzących w ośrodkowym układzie nerwowym.

Badania naukowe Zakładu Chirurgii Doświadczalnej kierowanym przez dr hab. prof. UM

Zbigniewa Pasiekę dotyczą możliwości regeneracji uszkodzonych nerwów, nowych metod leczenia dużych przepuklin brzusznych i możliwości rekonstrukcji tchawicy.

Zakład Kancerogenezy Molekularnej kierowany przez dr hab. prof. UM Andrzeja K. Bednarka prowadzi badania nad mechanizmami transformacji komórki w procesie kancerogenezy i progresji choroby nowotworowej. Działająca przy zakładzie Pracownia Genomiki Centralnego Laboratorium Naukowego UM, w której wykonywane są badania z wykorzystaniem technik mikromacierzy i Real-time PCR.

Badania naukowe prowadzone na WNBiKP otrzymują zewnętrzne finansowanie z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także z funduszy Unii Europejskiej.

Od roku akademickiego 2007/2008 Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego prowadzi studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne na kierunku biotechnologia - biotechnologia medyczna, w specjalnościach: medycyna molekularna oraz obrazowanie medyczne i radioterapia. W roku 2009 planowany jest pierwszy nabór na studia II stopnia. Ten kierunek studiów, priorytetowy dla współczesnego świata obecny jest tylko w 8 uczelniach w Polsce, w tym w 5 uczelniach medycznych.

Kadrę dydaktyczną stanowią naukowcy czynnie zajmujący się obrazowaniem medycznym, fizyką medyczną, biologią molekularną, biotechnologią medyczną, diagnostyką molekularną, diagnostyką radiologiczną, genomiką, proteomiką, radioterapią oraz klinicyści wykorzystujący w swojej pracy metody medycyny molekularnej i radioterapię.

Absolwenci specjalności obrazowanie i radioterapia są przygotowani do pracy w ośrodkach służby zdrowia, w których znajdują się laboratoria obrazowania medycznego i radioterapii, a także w ośrodkach badawczych i rozwojowych, a absolwenci specjalności medycyna molekularna są przygotowani do pracy w laboratoriach badawczych i diagnostycznych, a także w laboratoriach badawczo-rozwojowych przemysłu biotechnologicznego, farmaceutycznego i kosmetycznego.

WNBiKP prowadzi również studia podyplomowe z biotechnologii medycznej oraz orzecznictwa lekarskiego i ubezpieczeń.

W ponad 100 różnych kursach specjalizacyjnych i doksztalających, organizowanych w ramach kształcenia podyplomowego kadr medycznych, w każdym roku kalendarzowym uczestniczy ponad 2000 słuchaczy.

Mgr Leszek Matusiak

**ZAMIEJSCOWY OŚRODEK DYDAKTYCZNY
UNIwersYTETU MEDYCZNEGO
W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM**

Początków Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego UM w Piotrkowie Trybunalskim szukać należy niedługo po powołaniu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, które jak wiemy miało miejsce w 2002 roku. Już wiosną 2003 roku rozpoczęły się rozmowy, które wkrótce przerodziły się w konkretne przedsięwzięcia.

W dniu 27 listopada 2003 roku Senat Uniwersytetu Medycznego uchwałą nr 78A/2003 wyraził zgodę na przyjęcie darowizny. Dnia 2 marca 2004 roku Wojewoda Łódzki zarządzeniem nr 28/2004 wyraził zgodę na dokonanie darowizny w postaci nieruchomości w Piotrkowie Trybunalskim, będącej własnością Skarbu Państwa, na rzecz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

W dniu 18 marca 2004 roku podpisano akt notarialny, na mocy którego działka i budynek (dotychczas własność Skarbu Państwa) stały się własnością Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Łączna powierzchnia działki wynosi 3503 m². Zabudowania stanowią:

- budynek główny, trzykondygnacyjny, o pow. zabudowy 831 m², pow. użytkowej 1696,6 m² i kubaturze 9970 m³,
- budynek administracyjno-skarbcowy, trzykondygnacyjny, o pow. zabudowy 291 m², pow. użytkowej 618 m² i kubaturze 3800 m³,
- budynki gospodarcze (6 boksów garażowych) o pow. użytkowej 55,3 m².

W akcie notarialnym dokonano zapisu, iż darowizna następuje na cele oświatowe, w przypadku niewykorzystania jej na te cele, może być odwołana. Wartość przedmiotu umowy określono na 3 250 000 (trzy miliony dwieście pięćdziesiąt tysięcy) zł.

W Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim pod nr KW9914, jako właściciel zabudowanych działek opisanych w akcie notarialnym, figuruje Uniwersytet Medyczny w Łodzi.

Budynek użytkowany poprzednio przez Narodowy Bank Polski pochodzi z lat dwudziestych ubiegłego wieku, co siłą rzeczy ma wpływ na jego stan techniczny. Od początku przejścia przez UM trwały systematyczne prace adaptujące pomieszczenia bankowe do potrzeb dydaktycznych. Tempo tych działań determinowane było możliwościami finansowymi Uczelni.

Na dzień dzisiejszy Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny dysponuje 14 salami dydaktycznymi i demonstracyjnymi. Łączna ilość miejsc dla studentów wynosi niespełna 400.

Z definicji, studia w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym odbywają się w grupach przyporządkowanych wydziałom Uczelni umiejscowionym w Łodzi. Ta formuła wykorzystywana jest w pełni przez Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa. W tym roku już po raz drugi mury opuszczają licencjaci od początku kształceni w ZOD w Piotrkowie Trybunalskim. Także wyposażenie sal dydaktycznych i demonstracyjnych dla studentów tego Wydziału nie odbiega od łódzkich standardów.

Ośrodek przystosowany jest również do prowadzenia studiów w systemie tzw. pomostowym, co ma miejsce od dwóch lat.

W fazie końcowej są przygotowania do uruchomienia w ZOD UM w Piotrkowie Trybunalskim.

Niepublicznego Studium Medycznego. Pozostały do wykonania końcowe prace adaptacyjne związane z dostosowaniami komunikacyjnymi dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Całość przedsięwzięcia odbywa się pod egidą Instytutu Stomatologii, Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 6. Studium będzie przygotowywać do zawodu higienistki stomatologicznej.

W prawie niezmienionej postaci pozostawiono jedną z sal operacyjnych banku, wykończoną stylowo marmurami, doskonale nadającą się na salę multimedialną zarówno do prowadzenia bieżących zajęć, jak i nauki języków obcych. Wykonano pełne okablowanie elektryczne i informatyczne, ale pozyskane z zewnątrz komputery, niestety, nie spełniają wymogów stawianych tego rodzaju sprzętowi.

W bieżącym roku w ZOD UM w Piotrkowie Trybunalskim umiejscowiono Zakład Medycznych Technik Obrazowania. W oparciu o zakład planuje się uruchomienie piotrkowskich grup studiujących na kierunku biotechnologia, specjalność obrazowanie i radioterapia. Aktualnie trwa wyposażanie sal demonstracyjnych w sprzęt. Odbywa się to bez kosztów, w oparciu o zasoby magazynowe Uniwersytetu Medycznego.

Pomieszczenia Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego UM w Piotrkowie Trybunalskim były lub są wykorzystywane także do prowadzenia kursów i szkoleń podyplomowych dla lekarzy i techników m.in. w zakresie diagnostyki ultrasonograficznej, podstaw metod diagnostyki radiologicznej i rentgenodiagnostyki oraz ochrony radiologicznej pacjenta.

W ZOD odbywały się także zajęcia na studiach podyplomowych z farmacji medycznej.

Niezagospodarowane do tej pory pozostają pomieszczenia po byłym skarbcu. Ze względu na warunki (brak światła dziennego i trudności komunikacyjne) są nieprzydatne do celów dydaktycznych. Można je jednak wykorzystać np. na pomieszczenia dla archiwów Uczelni lub magazyny dla przedmiotów wymagających szczególnych warunków przechowywania.

ZOD UM jest dobrze postrzegany przez władze samorządowe Piotrkowa Trybunalskiego. Na miarę naszych skromnych możliwości staramy się uczestniczyć w życiu miasta. Systematycznie prezentujemy się na targach edukacyjnych czy Dniach Kariery organizowanych przez miasto. Mimo, że posiadamy na razie najskromniejszą bazę z pięciu miejscowych uczelni wyższych, to pamiętamy o godności i wartości naszej Uczelni. Nasi profesorowie systematycznie przyjeżdżają do Piotrkowa z wykładami dla społeczeństwa w ramach Dni Nauki organizowanych przez Urząd Miasta.

Szerokim echem odbiła się w Piotrkowie Tryb. inicjatywa Rady Miejskiej, aby nowo oddawanej auli w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym UM nadać imię dziewiętnastowiecznego, miejscowego lekarza – społecznika, doktora Mariana Wygrzywalskiego. Uroczystego otwarcia tejże auli dokonał w styczniu 2007 roku ówczesny Marszałek Sejmu Marek Jurek.

Istnieje wiele przesłanek, aby twierdzić, iż rozwój Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Piotrkowie Trybunalskim znajduje się w fazie wznoszącej i będzie postępował równoległe z rozwojem Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Mgr Jacek Dudek

**OBRAZ UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI
W ŚWIEtle ARTYKUŁÓW
ZAMIESZCZONYCH W PRASIE LOKALNEJ
ORAZ MATERIAŁÓW ARCHIWALNYCH
STRONY INTERNETOWEJ UCZELNI**

13.05.2006 r. – Prof. Andrzej Lewiński trzeci raz rektorem (*Express Ilustrowany*)

Prof. Andrzej Lewiński, rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, został wczoraj ponownie wybrany na to stanowisko na najbliższą dwuletnią kadencję. Spośród 331 członków uczelnianego kolegium elektorskiego głosowało na niego 274. Prof. Lewiński był jedynym kandydatem.

13.05.2006 r. - Wybory rektora w UM (*Gazeta Wyborcza*)

Przez najbliższe dwa lata Uniwersytetem Medycznym pokieruje prof. Andrzej Lewiński. Nie miał konkurentów i został wybrany na trzecią kadencję. W wyborach mogło wziąć udział 437 osób. Na głosowanie w siedzibie Wydziału Farmacji przy ul. Muszyńskiego przyszło 331 elektorów - członkowie senatu uczelni i wszystkich rad wydziałów. Głosowanie było szybkie i nie budziło emocji. Na jedynego zgłoszonego kandydata - dotychczasowego rektora prof. Andrzeja Lewińskiego - głosy oddały 274 osoby. Na nie głosowało 45 osób, a wstrzymało się 12. Po raz pierwszy w historii uczelni wybory odbyły się bez emocji. Wcześniej elekcją żyła cała uczelnia. Po raz pierwszy prof. Lewiński został rektorem UM w 2002 roku. Uczelnia wtedy powstawała po fuzji akademii cywilnej i wojskowej. Zgodnie z porozumieniami uczelnia przez rok miała kierować rektor AM. Wybory na to stanowisko wygrał prof. Tadeusz Robak. Ale minister zdrowia powierzył stanowisko prof. Lewińskiemu. Do kolejnych wyborów w 2003 r. stanęli Lewiński i Robak. Wygrał ten pierwszy. W ciągu ostatnich lat zdobył w uczelni ogromne poparcie. Po wczorajszym wyborze na trzecią kadencję prof. Lewiński nie krył zadowolenia. Mówił o planach na najbliższe lata: - Chcę kontynuować rozpoczęte wcześniej przedsięwzięcia. Będę dążył do przyłączenia do uczelni Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki, dokończenia budowy Centrum Kliniczno-Dydaktycznego i rozwoju studiów anglojęzycznych (ostatnio naukę w Łodzi rozpoczął pierwszy obywatel Japonii). Zależy mi też na rozwoju bazy naukowej UM. Mimo że udało się rozwiązać większość problemów związanych z integracją akademii cywilnej i wojskowej, zostało do załatwienia jeszcze kilka spraw. Rektor UM kieruje Kliniką Endokrynologii i Terapii Izotopowej UM w Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki. Przez trzy lata był dyrektorem Departamentu Nauki i Kształcenia w Ministerstwie Zdrowia. Napisał kilkaset oryginalnych prac, opublikowanych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych, kilkadziesiąt rozdziałów w opracowaniach monograficznych, podręcznikach i skryptach. Autor jednego patentu. Opiekun kilkudziesięciu doktorów i doktorów habilitowanych. Od 1998 do 2002 r. - konsultant krajowy w dziedzinie endokrynologii. Od 2002 r. konsultant regionalny ds. endokrynologii. Należy do wielu polskich i zagranicznych towarzystw naukowych. Wielokrotnie nagradzany i odznaczany. Ma m.in. Medal Świętej Jadwigi Królowej (za zasługi w procesie odzyskiwania w Stanach Zjednoczonych akredytacji dla Akademii Medycznych), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Hobby: muzyka, sport (pływanie, wioślarstwo). Ostatnio zaimponował łodzianom intensywnym i skutecznym odchudzaniem.

15.05.2006 r. – Ciekawy wyjazd do Ustki (Relacja z *MILITARY ŻAK 2006*)

[...] Taką informację znaleźliśmy 14 marca na stronie internetowej naszej Uczelni. Pobieżne zapoznanie się z regulaminem zawodów Military Żak 2006, zerknięcie na komunikaty z *Military Żak 2004* i *2005*, krótkie rozmowy w gronie koleżanek oraz kolegów i jest decyzja: STARTUJEMY!

[...] Po długiej i męczącej podróży dotarliśmy do Łędowa (tam znajduje się Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej). [...] W klasyfikacji uczelni medycznych zajęliśmy drugie miejsce. Spośród uczelni woj. łódzkiego byliśmy pierwsi! Wśród kobiet Daria zajęła czwarte miejsce na 22 osoby. A przede wszystkim ZDOBYLIŚMY WIEDZĘ I DOŚWIADCZENIE [...].

15.05.2006 r. - Malesyjscy chcą studiować na UM (*Dziennik Łódzki*)

Tysiąc dziewczyn z Malesji jest zainteresowanych podjęciem studiów na Wydziale Pielęgniarstwa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Ich 150 kolegów chce się kształcić na Wydziale Lekarskim, a po 50 osób na farmacji i stomatologii. Na początku czerwca do Łodzi przyjedzie ministerialna delegacja z Malesji, żeby bliżej poznać naszą uczelnię medyczną.

- Zainteresowanie studiami na łódzkiej uczelni to efekt pobytu delegacji łódzkich szkół wyższych i prezydenta Jerzego Kropiwnickiego w Malesji i Singapurze w marcu tego roku - mówi dr Adam Frontczak, pełnomocnik rektora UM do spraw rozwoju i promocji. Malesja dąży do tego, by do 2020 roku czterdzieści procent jej mieszkańców miało dyplomy uczelni, stąd takie ogromne potrzeby. Niestety, na razie przyjęcie tak wielu chętnych przekracza nasze możliwości, m.in. lokalowe i kadrowe. Na anglojęzyczny wydział pielęgniarstwa moglibyśmy przyjąć od nowego roku akademickiego najwyżej 150 osób. Ogromne zainteresowanie zagranicznych gości studiami spr-

wia, że UM zamierza otworzyć w październiku dwa nowe anglojęzyczne wydziały - pielęgniarstwa i farmacji. Od trzech lat na tej uczelni można studiować w języku angielskim medycynę, a od roku stomatologię. Z możliwości tej korzystają studenci z Tajwanu, USA, Anglii, Chin, Kanady, Nigerii i Peru. Zagranicznych studentów interesują także inne łódzkie uczelnie. Prof. Antoni Wierziński, rektor Akademii Muzycznej, prowadzi właśnie rozmowy w sprawie przyjęcia 50 Chińczyków. - W zależności od potrzeb możemy prowadzić zajęcia w języku angielskim, francuskim, niemieckim, tureckim czy rosyjskim - mówi Małgorzata Kończak, sekretarz rektora. Jak powiedział nam prof. Bogdan Gregor, dziekan wydziału zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, studiami w języku angielskim na tym wydziale jest zainteresowanych kilkudziesięciu Hindusów. Za studia w Łodzi zagraniczni studenci muszą płacić, i to niemało. Semestr stomatologii kosztuje 6 tys. euro, a medycyny - 5 tys. euro. Trzyletni licencjat na kierunku wykonawczym Akademii Muzycznej to wydatek 4 tysięcy euro, a studia magisterskie - 2,5 tys. euro. Ale studia w Łodzi są i tak dwukrotnie tańsze niż w innych krajach UE. Szczególnie atrakcyjne stały się dla Azjatów, gdyż dają im prawo do pracy w krajach unijnych.

23.05.2006 r. - Elżbieta II uhonoruje prof. Dzikiego (Dziennik Łódzki)

Profesor Adam Dziki, znany łódzki proktolog, kierujący Kliniką Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej, prorektor ds. klinicznych i kształcenia podyplomowego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, został członkiem elitarnego Królewskiego Brytyjskiego Towarzystwa Chirurgicznego. Jest to najwyższe wyróżnienie przyznawane w Wielkiej Brytanii chirurgom z wybitnymi dokonaniami w swojej specjalności. Dyplom członka towarzystwa łódzki lekarz ma otrzymać z rąk samej królowej Elżbiety II. Uroczystość wręczenia odbędzie się 11 lipca. Profesor Adam Dziki już wcześniej został dostrzeżony przez Międzynarodowe gremia medyczne. Dwa lata temu na konferencji w Genewie, poświęconej najnowszym metodom diagnozowania i leczenia chorób jelit, został prezydent Europejskiego Stowarzyszenia Chirurgów Jelita Grubego. Wyróżnienie to podnosiło wówczas prestiż polskiej proktologii. Członkostwo w Królewskim Brytyjskim Towarzystwie Chirurgicznym przypięczętowało ten sukces.

5.06.2006 r. - Prezentacja programu Master of Public Administration in Health Systems

Prof. Max Hess - prodziekan Clark University COPACE, jednej z najstarszych uczelni wyższych w Stanach Zjednoczonych - przybywa z wizytą do Łodzi. W dniu 7-go czerwca (środa) o godzinie 16.00 w akademiku Uniwersytetu Medycznego w Łodzi przy ul. Mazowieckiej 12/16 odbędzie się prezentacja nowego programu studiów podyplomowych - Master of Public Administration in Health Systems. Podczas spotkania prof. Max Hess przedstawi główne założenia programowe oraz przybliży szczegóły realizacji części programu w amerykańskim Campusie uczelni w Worcester, USA. Spotkanie objęte jest promocją. Udział w spotkaniu upoważnia do skorzystania ze zniżki w czesnym w wysokości 100 USD przy zapisie do programów Clark University. Wszystkich zainteresowanych serdecznie zapraszamy.

25.06.2006 r. - Odsłonięcie tablicy pamiątkowej ś.p. prof. dr hab. n.med. Andrzeja Żebrowskiego

25 czerwca br. w Uniejowie o godzinie 12⁰⁰ w ramach obchodów Święta Wody odbyła się Msza św. w intencji ś.p. prof. dr hab. n.med. Andrzeja Żebrowskiego - twórcy idei leczniczego wykorzystania uniejowskich wód geotermalnych. Po Mszy Św. została poświęcona i odsłonięta tablica pamiątkowa ś.p. prof. dr hab. n.med. Andrzeja Żebrowskiego.

03.07.2006 r. - Uroczystość 65-lecia założenia Polskiego Wydziału Lekarskiego na Uniwersytecie w Edynburgu (Szkocja).

W dniach 19-20 czerwca 2006 roku w Edynburgu odbyła się uroczystość 65-lecia założenia Polskiego Wydziału Lekarskiego na Uniwersytecie w Edynburgu. Szkoła powstała w czerwcu 1941 roku staraniem Premiera Rządu Polskiego gen. Władysława Sikorskiego, Ministra Spraw Wewnętrznych Stanisława Kota oraz Rektora Uniwersytetu w Edynburgu Thomasa Hollanda i Dziekana Wydziału Medycznego tej uczelni prof. Sydneya Smitha. Historię i dane ikonograficzne Polskiego Wydziału Lekarskiego w Edynburgu przedstawione są na stronie internetowej Uniwersytetu.

Głównym organizatorem spotkania z władzami Uczelni prof. Johnem Savill, Prorektorem i Dziekanem Wydziału Lekarskiego oraz prof. Stuartem Macpersonem, Dziekanem Wydziału Kształcenia Podyplomowego oraz z absolwentami PSM była Pani Maria Długołęcka-Graham, Koordynator PWL z ramienia Uniwersytetu w Edynburgu. Z ponad trzystu absolwentów PWL z lat 1941-1949 do chwili obecnej ponad dwudziestu żyje w wielu krajach Europy, USA, Kanadzie i Australii. Wszyscy utrzymują kontakt z Panią Marią Długołęcką-Graham i podtrzymują tradycje wspólnych spotkań absolwentów PWL.

Do Edynburga przybyło ośmiu byłych studentów PWL: dr Kazimierz Durkacz, dr Ganczakowski, dr Henryk Hamerski, prof. Lucas Kulczycki, dr Halina Marszałek-Lewicka, dr Zbigniew Sobol, prof. Henryk Ulrich dr. Alex Wielohorski. W spotkaniu wzięli udział liczni przedstawiciele polskich uczelni medycznych z Collegium Medium w Krakowie, Akademii Medycznej w Poznaniu, Gdańsku i Warszawie. Z ramienia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w uroczystości wzięli udział: prof. Henryk Chmielewski, były Rektor Wojskowej Akademii Medycznej i prof. Zbigniew Baj Prodziekan Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego. Piszący te słowa w imieniu władz uczelni złożył niżej cytowany adres na ręce absolwentów Polskiego Wydziału Lekarskiego i przedstawicieli Uniwersytetu w Edynburgu.

Ladies and gentlemen, it's a great honor for me to have the opportunity to address such a distinguish audience. Firstly, I'd like to thank cordially for invitation of our Medical University representatives to the celebrations of the 65th anniversary of the Polish School of Medicine foundation. On behalf of Prof Andrzej Lewiński Rector Magnificus of Medical University in Łódź, Prof Jan Błaszczuk Dean of Military Medical Faculty, our University community and, present with us, Prof Henryk Chmielewski, former Principal of the Military Medical School and myself I'd like to express our respect to all graduates of Polish School of Medicine in Edinburgh. Former students of the School,

our older colleges, spread over almost all western countries after the II World War; working as clinicians, general practitioners or scientists, and, after so many years are still maintaining their attachment to the tradition of the Polish School of Medicine. Their life is a perfect example of Polish tradition and patriotism for many young Poles and for us. On behalf of all my colleges from Medical University of Łódź, I salute You. Also, I would like to give professor John Savill, Vice Principal and Head of College and professor Stuard Macperson, Postgraduate Medical Dean our respects and thanks for your hospitality and help in sustaining the cooperation between the University of Edinburgh and Polish Medical Schools and Universities. Especially warm feelings I would like to address to doctor Maria Długolecka-Graham, Polish School of Medicine Coordinator for the University of Edinburgh for her hospitality and amazing commitment in keeping alive the memory of the Polish School of Medicine in University of Edinburgh Thank you very much.

Opracował prof. dr hab. Zbigniew Baj

12.07.2006 r. - Uniwersytet Medyczny podpisał umowę z Fundacją II Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Łodzi (6.07.2006 r.)

6 lipca br. Otrzymała się uroczystość podpisania „UMOWY KONSORCJUM” pomiędzy Uniwersytetem Medycznym i Fundacją II Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Łodzi. Podpisy złożyli: Rektor prof. Andrzej Lewiński oraz Prezes Fundacji mgr Grażyna Frontczak.

Umową tą powołane zostało na okres dwóch lat Konsorcjum, w ramach którego realizowane będą wspólne przedsięwzięcia wobec osób tzw. trzeciego wieku, min. w zakresie edukacji, ochrony i promocji zdrowia oraz upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Zainteresowane starsze osoby będą mogły m.in.: pogłębiać wiedzę i zdobywać umiejętności w wielu dziedzinach, uczestniczyć w wykładach specjalistów z różnych dyscyplin naukowych, brać udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych.

14.07.2006 r. - Laury studenta Uniwersytetu Medycznego w „Konkursie na Najlepszego Studenta Rzeczypospolitej Polskiej”

Trzy certyfikaty zdobył Wojciech Fendler, student V roku Wydziału Lekarskiego, w „Konkursie na Najlepszego Studenta Rzeczypospolitej Polskiej” - organizowanym przy wsparciu Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego oraz pod honorowym patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Michała Seweryńskiego i Wicemarszałka Sejmu RP Wojciecha Olejniczaka.

- Certyfikat finału regionalnego w Łodzi - za zdobycie III tytułu PRIMUS INTER PARES 2006;
- Certyfikat finału regionalnego w Łodzi - za zdobycie tytułu PRIMUS EKSPERT 2006 w kategorii MEDYK;
- Certyfikat finału regionalnego w Łodzi - za zdobycie uczelnianego tytułu PRIMUS INTER PARES 2006;

Informacje o warunkach konkursu na www.primus.zsp.org.pl

17.07.2006 r. - Czołem, żołnierze medycy! (Dziennik Łódzki)

123 podchorążych (w tym 35 kobiet) - studentów medycyny, stomatologii, pielęgniarstwa i ratownictwa - z uczelni medycznych w całej Polsce złożyło w sobotę przysięgę wojskową. Wszyscy na ochotnika zgłosili się na 6-tygodniowe szkolenie w Centrum Wojskowych Służb Medycznych w Łodzi. Przysięga zamknęła pierwszy dwutygodniowy etap szkolenia. Studenci ukończą kurs ze stopniem kaprała, uregulowanym stosunkiem do służby wojskowej i skierowaniem do rezerwy.

- Najtrudniejsze były musztra, czołganie się i pady na poligonie pod Zgierzem - wyznała szeregowy podchorąży Karolina Rutkowska, przyszła ratowniczką z Akademii Medycznej w Gdańsku. Na nowo zaprzysiężonych czekały rodziny, które nie kryły wzruszenia. - Wojsko ma w sobie coś takiego, że zawsze łąza kręci się w oku - mówiła Aleksandra Kurlapska, siostra Konrada, studenta pielęgniarstwa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Ceremonia zakończyła się defiladą, podczas której gromkie brawa zebrały maszerujące panie. Po zdaniu broni studenci otrzymali pierwszą, prawie dwudniową przepustkę.

04.09.2006 r. - Naukowcy z Uniwersytetu Medycznego autorami najczęściej czytanych prac naukowych

Praca naukowa pt. *Evaluation of P53 and BAX gene expression and induction of apoptosis and necrosis by the cis-Pt(II) complex of 3-aminoflavone in comparison with cis-diamminedichloroplatinum(II) (cis-DDP) in human lymphocytes*, opublikowana w czasopiśmie *Mutation Research (Mutation Research/Genetic Toxicology and Environmental Mutagenesis*, Volume 604, Issue 1-2, 1 April 2006, Pages 28-35), została zamieszczona na prestiżowej liście TOP 25 articles within the journal.

Autorami pracy są: dr hab. Regina Osiecka i dr Beata Kośmider z Zakładu Cytogenetyki i Biologii Molekularnej Roślin Uniwersytetu Łódzkiego; prof. dr hab. n. med. Paweł Liberski i dr n. med. Izabela Zawlik z Zakładu Patologii Molekularnej i Neuropatologii Uniwersytetu Medycznego; dr hab. n. farm. Justyn Ochocki i dr n. farm. Elżbieta Zyner z Zakładu Chemii Bionieorganicznej Uniwersytetu Medycznego;

- prof. dr hab. n. med. Jacek Bartkowiak z Zakładu Biochemii Medycznej Uniwersytetu Medycznego.

W 2004 roku taki sam sukces odniosła praca pt. *Induction of apoptosis and necrosis in A549 cells by the cis-Pt(II) complex of 3-aminoflavone in comparison with cis-DDP (Mutation Research/Genetic Toxicology and Environmental Mutagenesis*, Volume 563, Issue 1, 12 September 2004, Pages 61-70), której autorami są: dr hab. Regina Osiecka, dr Beata Kośmider z Uniwersytetu Łódzkiego oraz dr hab. n. farm. Justyn Ochocki i dr n. farm. Elżbieta Zyner z Uniwersytetu Medycznego.

25.10.2006 r. - „Barlicki” - tu pacjenci są bezpieczni (Gazeta Wyborcza)

„Barlicki” jest najlepiej zarządzanym szpitalem w Polsce. Placówka zajęła drugie miejsce w prestiżowym rankingu ogłoszonym przez „Rzeczpospolitą”

„Lekarze Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. Barlickiego potrafią odtworzyć kości twarzy, rozciągnąć zuchwę, a nawet odchudzić o 40 kg cukrzyków cierpiących na nadwagę - zachwała „Rzeczpospolita”.

Jak się osiąga taki sukces? - Nie można myśleć o własnym interesie, ale o rozwoju i dobru całego szpitala i pacjentów - mówi prof. Piotr Kuna, dyrektor „Barlickiego”.

Łódzki szpital od lat zbiera coraz wyższe noty. W ubiegłym był czwarty w zestawieniu „Rz”. Miał 810 punktów na 1000 możliwych. Teraz ma ich aż 884. W jednej kategorii „Barlickiemu” udało się pokonać lidera. Za zarządzanie szpital dostał najwyższą notę w całym zestawieniu: 330 punktów.

- Przynajmniej w jednej dziedzinie udało się nam pokonać bydgoskie Centrum Onkologii, a myślałem, że to niemożliwe - mówi prof. Piotr Kuna, dyrektor „Barlickiego”. - Tak wysoka pozycja w rankingu „Rzeczpospolitej” to dla nas duże wyróżnienie. To dowód na to, że nie musimy mieć kompleksów z powodu naszych szpitali. Przecież leczymy na europejskim poziomie, mamy najnowocześniejszą w kraju diagnostykę i nasi pacjenci są bezpieczni. Smutno mi tylko, że mimo kolejnych sukcesów, nie docenia nas NFZ. W tym roku za każdy punkt dostajemy o 5 proc. mniej pieniędzy niż w roku ubiegłym. A jeszcze mamy bardzo wiele do zrobienia. Musimy wybudować nowy blok operacyjny i oddział medycyny ratunkowej. Są już projekty, gdyby udało się je zrealizować, w przyszłym roku mielibyśmy szansę na nawet na wyższą notę. Ale nie mamy na to pieniędzy.

Druga łódzka lecznica w rankingu to Szpital Kliniczny nr 5 przy placu Hallera, który z 772 punktami wyładował na 32 miejscu. W ubiegłym roku był na 59 pozycji.

29.11.2006 r. - Nowy prezes łódzkiego PAN

Prof. Czesław Cierniewski z Uniwersytetu Medycznego został nowym prezesem łódzkiego oddziału Polskiej Akademii Nauk. W czasie swojej kadencji zamierza stworzyć w Łodzi akademickie centrum nauki

Prof. Cierniewski ukończył mikrobiologię i biochemię na Uniwersytecie Łódzkim. Za wybitne osiągnięcia naukowe trzy lata temu odebrał nagrodę premiera RP. Zajmuje się biofizyką, biologią molekularną i biologią medyczną. Interesuje go w jaki sposób powstają w organizmie nowe naczynia krwionośne. - W jaki? Najczęściej pod wpływem guzów nowotworowych. Taki guz, żeby się rozwijał potrzebuje swoich naczyń - przystępnie tłumaczy profesor. - To w tej chwili jest główny kierunek poszukiwania środków do zwalczania choroby rakowej - dodaje. Na Uniwersytecie Medycznym prof. Cierniewski kieruje Zakładem Biofizyki Molekularnej i Medycznej. Dzięki badaniom naukowym prowadzonym przez jego zakład powstało wiele leków. Jest również twórcą i dyrektorem Centrum Doskonałości Medycyny Molekularnej UM, a od dwóch lat pełni funkcję szefa Centrum Badań Medycznych PAN. W ostatnim rankingu naukowych instytucji medycznych w Polsce zajęło ono pierwsze miejsce. - W ogóle łódzkie placówki PAN są oceniane bardzo wysoko. Pierwsze miejsce w dziedzinie biologii zajmuje łódzkie Centrum Ekohydrologii, a Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych jest czwarte w zakresie chemii - podkreśla. Cierniewski przyznaje, że wybór na prezesa PAN to sprawa prestiżowa, ale wiąże się też z konkretnymi zadaniami do wykonania. On sam będzie zabiegał o fundusze na infrastrukturę. - Przy ulicy Tylnej mamy ziemię. Dzięki prezydentowi Łodzi już odnowiliśmy budynek, gdzie będą prowadzone studia doktoranckie, planujemy utworzyć też miejsca hotelowe - wylicza nowy prezes. Nie ma wątpliwości, że zrobienie takiego centrum byłoby dla Łodzi bardzo ważne. Prof. Cierniewski jest najmłodszym członkiem łódzkiego oddziału Polskiej Akademii Nauk, ma 60 lat. Był przez 4 lata jego wiceprezesem. Do Łodzi przyjechał z Krotoszyna. Tu poznał swoją żonę - polonistkę. Poza nauką uważa, że w życiu najważniejsza jest rodzina. Ma czworo dzieci, dwoje wnuków. Tylko jedna z córek poszła w ślady ojca. Największe marzenie profesora to właśnie powodzenie dzieci. Profesor najchętniej spędza wolny czas na korcie tenisowym. Lubi muzykę poważną i literaturę. Słucha muzyki Mahlera i Dworzaka, czyta rosyjską klasykę, zwłaszcza Tolstoją. Mieszka w Kolumnie.

09.12.2006 r. - Profesor Kuna menadżerem roku (Dziennik Łódzki)

Profesor Piotr Kuna, dyrektor szpitala im. Barlickiego w Łodzi został Menedżerem Roku 2006 szpitali publicznych. Uroczyste wręczenie nagrody odbędzie się w 14 grudnia br. na Zamku Królewskim w Warszawie.

Konkurs odbywał się w 6 kategoriach, do których nominowano kilkudziesięciu lekarzy z całego kraju. Są oni liderami medycyny, zarówno w dziedzinie badań klinicznych, wprowadzania nowych metod leczenia, zarządzania ochroną zdrowia. Wyboru laureatów dokonała kapituła, składająca się z najbardziej znanych postaci polskiej medycyny.

- Bardzo sobie cenię to wyróżnienie, ale nie traktuję go osobiście - powiedział nam profesor Piotr Kuna. - To zaszczyt dla całego szpitala, wszystkich, którzy tu pracują i codziennie niosą pomoc chorym

12.12.2006 r. - Łódzki podręcznik do onkologii najlepszy (Gazeta Wyborcza)

Studenci wszystkich polskich akademii medycznych będą się uczyć onkologii z łódzkiego podręcznika. Resort zdrowia dofinansuje jego druk

Pomysłodawcą i redaktorem pracy i współautorem jest prof. Radzisław Kordek. Większość rozdziałów napisali specjaliści z łódzkich klinik.

- To miał być skrypt dla naszych studentów - opowiada prof. Kordek. - Książka przypadła im do gustu, ale najważniejsze, że dobrze ocenili ją najwybitniejsi specjaliści od radio- i chemioterapii w kraju. Zaproponowali, by wydać ją jako podręcznik.

Tajemnicą sukcesu jest sposób w jaki przygotowywano publikację. Poszczególne zagadnienia opracowali eksperci. Ich teksty redagowali studenci i młodzi lekarze. Jeśli znaleźli niezrozumiały fragment, był tak długo poprawiany, póki nie stawał się zupełnie zrozumiały. - Tak pracują autorzy najbardziej uznanych prac w USA - tłumaczy prof. Kordek.

Książkę wydało gdańskie wydawnictwo Medical Press. Niedługo do księgarń trafi kolejne poprawione wydanie

w bardzo dużym jak na tego typu prace nakładzie -10 tys. egzemplarzy. Druk dofinansuje Ministerstwo Zdrowia, któremu zależy, by książka kosztowała poniżej 20 zł.

Wszystko dzięki temu, że resort ogłosił walkę z nowotworami, jako jednym ze swoich priorytetów, i doprowadził do przyjęcia ustawy „Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych”. Jednym z jego założeń jest ujednolicenie programów nauczania onkologii we wszystkich uczelniach medycznych w kraju.

Kiedy zaczęto go układać, okazało się, że już istnieje nowoczesny podręcznik. Dlatego członkowie Akademickiej Sieci Onkologicznej zdecydowali, że studenci przygotowujący się do egzaminów będą się uczyć właśnie z „Onkologii” pod redakcją Radzisława Kordka.

Wczoraj pracę zaprezentowano przedstawicielom wszystkich krajowych uczelni medycznych. W hotelu Centrum dyskutowali oni nowych zasadach nauczania onkologii zgodnie z wymogami programu zwalczania nowotworów.

15.12.2006 r. - Najlepsi studiują w Łodzi (Gazeta Wyborcza)

W konkursie „Primus Inter Pares” pobili studentów z najbardziej renomowanych uczelni w kraju. Recepta na sukces? Pasja i niebanalne zainteresowania.

Marta Woźniak już w czerwcu została najlepszą studentką w województwie łódzkim. Na zwycięstwo w całym kraju nie liczyła. - Siedziałam na gali w Warszawie czekając, aż się wreszcie skończy, kiedy padło moje nazwisko. Totalne zaskoczenie - wspomina.

Marta skończyła stosunki międzynarodowe i właśnie zaczęła studia doktoranckie na Uniwersytecie Łódzkim. Pracę pisze o tożsamości Asyryjczyków, którzy uważają się za potomków starożytnego ludu zamieszkującego rejon Bliskiego Wschodu. - To temat niszowy, w Polsce zajmuje się nim może z dziesięć osób - mówi Marta. Ją urzekł dźwięk starożytnego języka. - Gdy słyszysz aramejski, to aż cię dreszcze przechodzą - opowiada.

W różnych zakątkach świata żyje około czterech milionów Asyryjczyków. By ich poznać, Marta pojechała do Szwecji i Brazylii. Wcześniej spędziła rok w Syrii, gdzie uczyła się arabskiego. Biegłe mówi jeszcze po angielsku i hiszpańsku, do tego zna trochę łacinę, hebrajski, francuski i niemiecki. Lista jej osiągnięć, wygranych konkursów i otrzymywanych stypendiów jest długa - starczyłoby na kilka życiorysów aktywnych studentów.

Podobnie jest w przypadku Wojciecha Fendlera z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, który wygrał w kategorii najlepszy student kierunku lekarskiego. Jest na szóstym roku medycyny. Interesuje się intensywną terapią nowotworów, biostatystyką i genetyką. Jest autorem licznych publikacji, prowadzi badania w uniwersyteckim szpitalu przy ul. Spornej. Czasem nawet... przygotowuje część zajęć na UM dla swoich kolegów z roku.

Podobnie jak Marta, Wojtek myśli o doktoracie: - Marzy mi się Harvard, ale tylko na pewien czas. Potem chcę wrócić do Łodzi - mówi. Oboje zresztą są z miastem związani. Tu chcą się dalej rozwijać i cieszą się z lokalnych sukcesów. Także swoich, bo - jak sami mówią - udało się utrzyć nosa warszawiakom i krakusom. - Odżywa się nasza tożsamość plemienna - żartują.

Zorganizowany przez Zrzeszenie Studentów Polskich konkurs „Primus inter pares” ma ponad 40-letnią historię. Same dobre oceny nie zapewniają zwycięstwa. Liczy się także znajomość języków obcych, działalność społeczna, czy udział w wymianie międzynarodowej. Tytuł „Primus Ekspert” dla najlepszego studenta kierunku lekarskiego przyznawany jest od 2004 roku.

22.12.2006 r. - Laur Medyczny dla studentki Wydziału Lekarskiego UM

8 grudnia br. w Warszawie odbyła się uroczystość rozdania nagród naukowych Wydziału VI Polskiej Akademii Nauk.

W uroczystości wzięli udział laureaci, Kierownictwo Wydziału i Kapituła Medalu im. Jędrzeja Śniadeckiego oraz szereg członków Wydziału Nauk Medycznych PAN. Od wielu lat w ramach promowania nowych naukowców - studentów pracujących w zespołach badawczych Wydział przyznaje honorowe wyróżnienia Laur Medyczny im. Doktora Waława Mayzla. W tym roku przyznano wyróżnienia 4 studentom, w tym **Annie Lewandowicz z Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.**

2.01.2007 r. - Wyróżnienie dla artykułu z Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej II Katedry Otolaryngologii

Artykuł pt. *Soldiers Exposed To Gunshot Noise Need Better Hearing Protection* autorów: prof. Jurka Olszewskiego, dr Jarosława Miłośkiego, dr Sławomira Olszewskiego, i dr Joanny Majak z Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej II Katedry Otolaryngologii został wyróżniony przez edytorów czasopisma *Otolaryngology Head and Neck Surgery* i opatrzony notą edytorską ze wskazaniem na szczególnie istotne znaczenie kliniczne i praktyczne (*Medical News*, newswise, advance for Audiologist, www.entnet.org) Artykuł ukaże się w styczniowym numerze *Otolaryngology Head and Neck Surgery*.

03.01.2007 r. - Wytropią plagiaty (Dziennik Łódzki)

Grupa profesorów z Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi zamierza powołać stowarzyszenie „Uczciwa Uczelnia”, które miałyby się zajmować tropieniem plagiatów i innych patologii w łódzkich szkołach wyższych.

- Na mojej uczelni zdarzają się plagiaty. Są też prace magisterskie i doktorskie pisane na zamówienie, przykłady wykorzystywania studentów przez wykładowców oraz oszukiwanie nauczycieli przez młodzież - mówi prof. Zdzisława Janowska z Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. - Chcemy zbierać wszelkie sygnały dotyczące tego typu patologii i zgłaszać je władzom uczelni. Jeżeli zajdzie taka potrzeba, będziemy też składać doniesienia do prokuratury.

Prof. Jan Goch, kardiolog z UM, dodaje: - Jednym z pierwszych impulsów do działania był artykuł w *Dzienniku Łódzkim*, dotyczący wątpliwości wokół dorobku naukowego dr. Leszka Markuszewskiego, dyrektora szpitala imienia WAM.

Oprócz prof. Janowskiej i prof. Gocha, w grupie inicjatywnej „Uczciwa Uczelnia” znaleźli się też profesorowie: Danuta Walczak-Duraj z UŁ oraz Piotr Kuna i Krzysztof Zieliński z UM.

Założyciele stowarzyszenia namawiają do współpracy innych naukowców, w tym również z Politechniki Łódzkiej. Jak przyznaje prof. Goch, działać chciałoby wielu, większość jednak bez ujawniania nazwisk.

Informacje o nieprawidłowościach zamierzają zbierać m.in. dzięki wykorzystaniu programu komputerowego „Plagiat” oraz na podstawie zawiadomień od pracowników naukowych uczelni i studentów.

6.01.2007 r. – Honory dla prof. Dzikiego (*Dziennik Łódzki*)

Prof. **Adam Dziki**, kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, zostanie honorowym członkiem Amerykańskiego Towarzystwa Chirurgicznego. Uroczystość nadania tytułu odbędzie się w Nowym Orleanie podczas zjazdu chirurgów, w którym będzie uczestniczyć kilkanaście tysięcy lekarzy tej specjalności z całego świata.

7.01.2007 r. – Profesor Dziki w Amerykańskim Towarzystwie Chirurgów (*Gazeta Wyborcza*)

Towarzystwo ma tylko 100 członków honorowych. Jednym z nich zostanie łodzianin, profesor Adam Dziki

Towarzystwo to najszlachetniejsza tego rodzaju organizacja na świecie. Wybór na członka honorowego jest ogromną nobilitacją w świecie medycznym. Kandydatów może zgłosić tylko członek Towarzystwa. Wszystkie propozycje są szczegółowo prześwietlane. Sprawdzany jest głównie dorobek naukowy i osiągnięcia zawodowe.

Profesor Dziki jest jedynym żyjącym i drugim w historii Polakiem wybranym do Towarzystwa. Nominację wręczy mu sam prezydent organizacji w czasie zjazdu w Nowym Orleanie.

- To dla mnie wielki zaszczyt - mówi prof. Dziki.

Nie byłoby tego wyróżnienia bez uznania wśród medycznych autorytetów. Wpływ na nominację łodzianina mógł mieć fakt, że prof. Dziki był prezydentem największego europejskiego towarzystwa chirurgicznego. Ostatnio uhonorowała go również królowa angielska, przyjmując do Królewskiego Towarzystwa Chirurgów Anglii.

Prof. Dziki pracuje w szpitalu im. B. Szareckiego, jest prorektorem ds. klinicznych Uniwersytetu Medycznego. Należy do rad naukowych kilku prestiżowych czasopism chirurgicznych, jest redaktorem naczelnym kwartalnika *Proktologia*. Wykładał na wszystkich kontynentach.

29.01.2007 r. - Jubileusz płk. w st. spocz. prof. zw. dr. hab. n. med. Stanisława Barcikowskiego

23 stycznia, podczas posiedzenia Rady Wydziału Wojskowo-Lekarskiego, w której wziął udział Rektor Uniwersytetu Medycznego prof. dr hab. Andrzej Lewiński, odbyła się uroczystość z okazji **80-tej rocznicy urodzin płk. w st. spocz. prof. zw. dr. hab. n. med. Stanisława Barcikowskiego** wybitnego naukowca i nauczyciela akademickiego oraz wieloletniego kierownika I Kliniki Chirurgicznej i zastępcy Dyrektora Instytutu Chirurgii Wojskowej Akademii Medycznej.

Biogram

Płk w st. spocz. prof. zw. dr. hab. n. med. Stanisław BARCIKOWSKI urodził się 1.01.1927 r. w Wolborzu w rodzinie lekarskiej. Gimnazjum ukończył w okresie okupacji hitlerowskiej na kompletach tajnego nauczania, a świadectwo dojrzałości otrzymał w 1946 r. studia lekarskie rozpoczął na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego, a ukończył w 1952 r. w Akademii Medycznej w Łodzi. Podczas studiów pracował jako wolontariusz w III Klinice Chirurgicznej AM w Łodzi. Profesor jest specjalistą z chirurgii ogólnej I st. (1954), II st. (1959). Stopień doktora medycyny uzyskał 1964 r. za pracę „Zachowanie się pojemności minutowej serca u psów w hipotermii”, stopień doktora habilitowanego w 1973 r. na podstawie dorobku i rozprawy *Badania doświadczalne hemodynamiką krążenia płucnego we wczesnym okresie wstrząsu krwotocznego*. W 1981 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1989 r. profesora zwyczajnego. W 1950 r. został asystentem I Kliniki Chirurgicznej. W 1951 r. ukończył kurs anestezjologii, a w 1952 r. przeniósł się na Oddział Chirurgiczny prowadzony w Skierńewicach przez dr T. Wagnera. Tam prowadził kolejno pododdziały: chirurgii brzusznej, chirurgii ortopedycznej i urazowej, chirurgii dziecięcej, chirurgii ginekologicznej i urologicznej, chirurgii klatki piersiowej i chirurgii nerwów obwodowych. Był też kierownikiem Stacji Pogotowia Ratunkowego. Prof. S. Barcikowski służbę w WP rozpoczął w 1955 r. na stanowisku ordynatora 100-łóżkowego Oddziału Chirurgicznego w 102 Wojskowym Szpitalu Garnizonowym w Piszcu. Potem pracował w 107 Wojskowym Szpitalu Garnizonowym w Wałczu, 1957 r. został przeniesiony do tworzącej się Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi, gdzie podjął pracę w Oddziale Chirurgii Ogólnej I CSK, a potem w II i I Klinice Chirurgicznej WAM. W 1974 r. został kierownikiem I Kliniki Chirurgicznej i zastępcą dyrektora Instytutu Chirurgii WAM. W tym okresie odbył staże: Wielka Brytania (dwukrotnie) i Jugosławii. Odbył podróże naukowe do ośrodków chirurgicznych Paryża, Lyonu, Moskwy, Sofii, Roubaix, Liverpoolu. Brał udział w kongresach chirurgicznych w Oslo, Sztokholmie, Edynburgu, Moskwie, Berlinie, Pradze, Montreux, Helsinkach, Londynie, Dubrowniku, Atenach, Mediolanie, Lyonie, San Francisco, Paryżu, Hamburgu, Madrycie, Brighton, Magdeburgu, Albenie, Rzymie, Sofii, Lipsku, Budapeszcie, Greifswaldzie, Sydney, Los Angeles, Lizbonie, Hiroszynie, Kopenhadze i Acapulco. Zainteresowania naukowe Profesora, to chirurgia klatki piersiowej (kardiochirurgia), płuc i przelyku, jamy brzusznej, tarczycy, chirurgia naczyniowa, oraz chirurgia obrażeń narządów klatki piersiowej i jamy brzusznej. W 1964 r. uczestniczył w pierwszym w kraju zabiegu wszycia sztucznej zastawki mitralnej serca. Był promotorem 20 doktorantów, recenzentem 20 doktorantów, 13 habilitacji i 10 kandydatów do tytułu profesora. Opublikował 350 prac w czasopiśmie krajowych i zagranicznych, kilka rozdziałów w książkach, wygłosił 251 referatów. Honorowy członek Towarzystwa Chirurgów Polskich i Towarzystwa Chirurgów Bułgarskich. Honorowy Przewodniczący Sekcji Chirurgii Wojskowej TChP. Członek: ZG TChP (1987-1996), Komisji Anestezji i Reanimacji, Komisji Fizjopatologii Klatki Piersiowej, Komisji Krążenia i Oddychania, Komitetu Patofizjologii Klinicznej, Komisji Terapii Chirurgicznej PAN. Wyróżnienia m. in.: Ministra ON, Rektora WAM. Odznaczenia m. in.: Krzyż Oficerski i Kawalerski OO Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż AK i Partyzancki, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Resortowe MON.

2.02.2007 r. - Znów ruszy budowa CKD (*Gazeta Wyborcza*)

Koniec zlej passy na najdłuższej ciągnącej się łódzkiej budowie. Uniwersytet Medyczny ma zagwarantowane pieniądze na wykończenie i urządzenie szpitalnych oddziałów w budynku CKD przy ul. Czechosłowackiej.

Wczoraj władze uczelni podpisały umowę z firmą, która ma kończyć inwestycję.

W 1975 roku ruszyła budowa wielkiego szpitala, w którym na 14 piętrach miało się pomieścić 1500 łóżek. Do dziś wielki gmach przy ul. Czechosłowackiej nie jest skończony. Najpierw budowę zahamowała konkurencyjna Matka Polka. Później regularnie pojawiały się kolejne kłopoty - najczęściej z pieniędzmi na kontynuowanie inwestycji. Kilka lat temu władze UM postanowiły zmienić projekt, by jak najszybciej go skończyć. Zdecydowano, że oddziały szpitalne powstaną tylko na siedmiu piętrach. Wyżej będą przychodnie, laboratoria i sale wykładowe. Pierwsi pacjenci do CKD mieli być przyjęci w 2008 roku. Już wiadomo, że termin trzeba kolejny raz przesunąć.

Przez ostatnie półtora roku na budowie nie działo się nic. Kłopoty zaczęły się, kiedy poprzedni wykonawca odwołał się do Urzędu Zamówień Publicznych w sprawie rozstrzygnięcia przetargu. To spowodowało, że zablokowano pieniądze na budowę i zmusiło władze uczelni do ogłoszenia nowego przetargu. Udało się go rozstrzygnąć dopiero za czwartym razem. Wygrała firma 3J.

Wygląda na to, że budowa wreszcie ruszy, bo prezydent Lech Kaczyński podpisał ustawę budżetową, która gwarantuje pieniądze na wykończenie części budynku, w której mają się znaleźć oddziały szpitalne.

- Mamy zagwarantowane 230 milionów: 30 dostaniemy w tym roku, 70 w następnym, resztę w 2009 - wlicza Edward Gabryś, kanclerz UM. Wczoraj władze uczelni podpisały umowę z wykonawcą. - W wakacje powinniśmy rozpocząć prace - mówi Jerzy Bodzioch, prezes 3J. Prace powinny skończyć się za trzy lata. Na siedmiu piętrach powinno rozpocząć pracę 31 klinik i pięć sal operacyjnych. Prezes Bodzioch: - Mamy dużo czasu, prace moglibyśmy skończyć szybciej, gdyby były pieniądze. Nawet jeśli szpital ruszy w terminie, do zakończenia budowy brakuje jeszcze wykończenia pięter od siódmego wzwyż. Potrzeba na to kolejne 200 mln zł. Uczelnia na razie nie ma tych pieniędzy. - Próbuje je zdobyć z budżetu centralnego albo funduszy unijnych - zapewnia Zbigniew Piotrowski, dyrektor biura inwestycji UM. Jeśli to się uda, CKD może być gotowe przed 40. rocznicą wkopania kamienia węgielnego. - Jestem przekonany, że skończyła się zła passa i budowa będzie przebiegała bez przeszkód, których doświadczaliśmy w ostatnich kilkudziesięciu latach - mówi Mirosław Wdowczyk, rzecznik UM.

4.02.2007 r. - Będąc młodym lekarzem... (Dziennik Łódzki)

Kiedy kilkanaście dni temu odbierali z rąk rektora dyplomy i składali przysięgę Hipokratesa, obiektywy aparatów fotograficznych i kamer uwieczniły 279 wzruszonych i dumnych twarzy absolwentów Wydziału Lekarskiego i Lekarsko-Dentystycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Na ten krótki moment poczuli się jak elita. Niektórzy jeszcze dziś słyszą słowa dziekana, proszącego, by nie wyjechali, bo są potrzebni tu i teraz. - Zostaniemy - mówią twarze, ale buntuje się zdrowy rozsądek.

Cztery miejsca, stu chętnych

- Wcale nie jest tak źle, w wieku 60 lat lekarz zarabia już powyżej średniej krajowej i nawet może sobie odpocząć po dyżurze - ironizuje jeden z internautów na forum absolwentów medycyny. Dlatego bardzo wielu młodych lekarzy myśli o tym, żeby wyjechać za granicę. W Internecie można godzinami przeglądać posty tych, którzy są o krok od wyjazdu, i tych, którzy na nowym lądzie się osiedlili.

- Wolałbym pracować w Polsce, wyjazd za granicę to raczej ostateczność. Niestety, przed młodymi lekarzami piętrzą się trudności, które niełatwo przeskoczyć - mówi Błażej Pruszczyński, absolwent Wydziału Lekarskiego UM. - W zasadzie po sześciu latach studiów, rocznym stażu w klinice i zdanym egzaminie państwowym, nie jesteśmy jeszcze pełnoprawnymi lekarzami. Dopiero ukończona specjalizacja daje szansę samodzielnej pracy w zawodzie - mówi obecny stażysta w szpitalu im. Pirogowa.

Błażej myśli o specjalizacji z ortopedii, ale liczba miejsc na etat rezydenta jest śmieszna. - W zeszłym roku na tą specjalizację były 4 miejsca w całej Łodzi, a wszyscy się obawiają, że teraz może ich być jeszcze mniej - mówi Błażej.

O liczbie udostępionych miejsc w danej specjalizacji decyduje Ministerstwo Zdrowia. W zeszłym roku w całej Polsce było ich 1,5 tysiąca. Minister Religa obiecywał, że w tym roku utworzy co najmniej 2 tysiące, tymczasem ich liczbę zredukowano do 800. Rezydenci w klinice co miesiąc dostają ministerialną pensję w wysokości około 1500 zł brutto. Kiedy specjalizacja się kończy i przechodzą na zwykły etat w szpitalu czy przychodni, otrzymują więcej o trochę ponad 200 zł. Takie są polskie realia.

Lekarz na garnuszkę, lekarz wolontariusz

Dr Grzegorz Krzyżanowski, prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi: - Liczba miejsc dla rezydentów co roku maleje. Wielu młodym lekarzom nie udaje się dostać na taki etat opłacany przez ministerstwo - ubolewa doktor Krzyżanowski. - Czasem udaje im się znaleźć zatrudnienie w szpitalu bądź przychodni, gdzie też mogą robić specjalizację. Zwykle jednak dyrektorzy tych placówek nie chcą ich zatrudniać, bo muszą się zgodzić, że często nie będzie ich w pracy. Młodzi lekarze mają bowiem mnóstwo obowiązków, zaliczeń, kursów i kolokwium. Trzecim sposobem na zrobienie specjalizacji jest rodzaj wolontariatu. Młody lekarz zostaje przyjęty w szpitalu na umowę cywilną i nie dostaje za pracę wynagrodzenia. Ci nieliczni, którym udaje się dostać na etat rezydenta, wiedzą, że trudności dopiero przed nimi. - Specjalizacja trwa od 4 do 6 lat. W tym czasie rezydent musi sam wykonać kilkanaście zabiegów, wśród nich takie, które zdarzają się niezwykle rzadko. Tak jest ułożony program - mówi Błażej. - To oczywiście bardzo trudne, bo zanim będzie mógł zająć się danym przypadkiem, musi asystować przynajmniej przy jednym, a najlepiej przy kilku takich zabiegach. Co więcej, czasem rezydent musi odbyć kilkumiesięczny kurs w innej klinice, a nie zawsze może, bo dla macierzystego szpitala taka nieobecność to problem. I właśnie takie administracyjne trudności potrafią zatruć życie - uważa Błażej.

American dream

Utrudnieniem jest też rozporządzenie dotyczące równoczesnego otwarcia specjalizacji i studium doktoranckiego. Według nowych zasad, musi to być w tym samym miejscu pracy. Odbywając studia doktoranckie w klinice kardiolo-

gii, można robić specjalizację tylko z kardiologii. Będąc na etacie rezydentem, istnieje jednak możliwość otwarcia przewodu doktorskiego. Odpłatnie - za 16 tys. zł. Może zatem warto jechać za granicę i tam zrobić specjalizację?
- To nie takie proste - mówi Błażej. - Nie tak łatwo znaleźć klinikę, która przyjmie lekarza bez doświadczenia. Chyba że nawiąże się kontakt jeszcze na studiach.

Błażej spędził rok na stypendium programu Erasmus-Sokrates we Francji, gdzie miał praktyki w klinice, a potem jeszcze trzy razy wyjeżdżał na zagraniczne stypendia. Z zazdrością opowiada o tym, jakie warunki stwarza się rezydentom w USA. Godziny pracy są tam racjonalnie podzielone pomiędzy izbę przyjęć, blok operacyjny, poradnię itp. Jest także czas, aby zjeść obiad i oderwać myśli, a po powrocie do domu spędzić czas z rodziną. - To świetne doświadczenie, pokazujące, jak przyjazne dla studentów i młodych lekarzy może być zdobywanie praktyki lekarskiej.

Nikt nie mówił, że będzie łatwo

Co zatem trzyma młodych ludzi w Polsce? Brak odwagi do wyjazdu lub przywiązanie do rodziny - uważa dr Krzyżanowski. - Czasem jest to strach, że sobie nie poradzą, choć to naprawdę dobrze wykształceni, znający języki ludzie. Jeśli przekonają się, że sprawdzą się na Zachodzie, zachęta ekonomiczna i socjalna może być tak silna, że za kilkanaście lat zacznie brakować w Polsce lekarzy.

Z badań wynika, że średnia wieku polskiego specjalisty to 45-55 lat. To oznacza, że robi się dziura pokoleniowa, której nie ma kim zapłacić. Nadzieją na jej załatanie jest garstka młodych, zapalonych absolwentów medycyny. - Zachętą do wyjazdu są na pewno lepsze zarobki - mówi Katarzyna Siniewicz, tegoroczna absolwentka Wydziału Lekarskiego. - Ale myślę, że nie trzeba wyjeżdżać, żeby móc się rozwijać w zawodzie. Wszystko zależy od podejścia. Jeżeli jeszcze na studiach próbuje się sił w rozmaitych studenckich programach, to później jest łatwiej w wyborze specjalizacji.

Kasia chce zostać w Polsce. Marzy o robieniu doktoratu, później specjalizacji w dziedzinie pediatrii. Na III roku zaczęła chodzić na dodatkowe kółka do kliniki pediatrycznej w szpitalu im. Korczaka, ma za sobą kilka kursów. - Nikt nam nie mówił, że zdobywanie doświadczenia i praca w zawodzie będzie łatwa, lekka i przyjemna - zauważa Kasia. - Lekarzami wielu z nas chciało zostać od dziecka. Ja od pierwszej klasy podstawówki wiedziałam, że będę leczyć ludzi. I chcę to robić nawet za cenę ciężkiej pracy.

Bezrobocie nie ma

O swoją przyszłość spokojni są przyszli dentyści. Po studiach, rocznym stażu i zdanym egzaminie, młodzi stomatolodzy mogą zacząć pracę w zawodzie, specjalizacja w ich przypadku jest dobrowolna. Większość od razu po egzaminie ma miękkie lądowanie w prywatnym gabinecie stomatologicznym. Po kilku, czasem kilkunastu latach ci bardziej aktywni otwierają własne gabinety. Na warunki ekonomiczne raczej nie narzekają. O Anglii i Irlandii myśli niewiele.

- Anglia niekoniecznie jest oazą szczęśliwości dla stomatologów - potwierdza Piotr Wujec, obecnie stażysta w klinice przy ul. Czechosłowackiej w Łodzi. - Docierają do nas sygnały, że wcale nie uprawia się tam najnowszej stomatologii, jakiej uczą nas w trakcie studiów. A do tego są straszne kolejki do dentystów. To sprawia, że chyba nie ma po co uciekać za granicę - rozważa świeżo upieczony absolwent Wydziału Lekarsko-Dentystycznego o pracy w prywatnym gabinecie. Przez kilka lat zdobędzie doświadczenie, a potem może otworzyć coś własnego. - Chyba że zdecyduje się na specjalizację. Ale w zeszłym roku Ministerstwo Zdrowia dla całego województwa łódzkiego otworzyło zaledwie kilka miejsc na specjalizacjach stomatologicznych. Jak będzie w tym roku, jeszcze nie wiadomo - mówi Piotr. O ile można spotkać lekarzy, którzy mają trudności ze znalezieniem etatu na zrobienie specjalizacji, to wśród stomatologów problem nie istnieje. - Pamiętam, że w zeszłym roku moi znajomi po skończeniu stażu zarejestrowali się w urzędzie pracy, żeby mieć ciągłość składek, ale chyba nikomu nie udało się być bezrobotnym dłużej niż miesiąc - mówi przyszły stomatolog. - To naprawdę komfortowa sytuacja.

6.02.2007 r. - Komornik nie puka do łódzkich szpitali (*Express Ilustrowany*)

Dramatyczna sytuacja wrocławskiej Kliniki Transplantacji Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej, której zabrakło pieniędzy na leczenie chorych na raka dzieci, bo konta placówki za długi zajął komornik, zbulwersowała całą Polskę. Również w Łodzi pacjenci zastanawiają się, czy za kilka dni będą mieli gdzie się leczyć.

O nie najlepszej sytuacji łódzkich szpitali mówi się od wielu lat. Na czele największych dłużników są Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki i szpital im. Kopernika. Czy w Łodzi może się powtórzyć wrocławski scenariusz? - Kiedy jest dług, zawsze istnieje zagrożenie egzekucją komorniczą - Dyrektorzy wszystkich naszych szpitali twierdzą, że w tej chwili żaden wierzyciel nie grozi zajęciem kont - mówi dr Jacek Poniatoński z Biura Nadzoru i Kontroli Szpitali Klinicznych Uniwersytetu Medycznego. - Placówki pracują normalnie. Mamy nadzieję, że do takich ekstremalnych sytuacji nie dojdzie. Pod nadzorem Uniwersytetu Medycznego jest siedem szpitali klinicznych w Łodzi. Łącznie długi tzw. wymagalne, czyli te, które w każdej chwili może zająć komornik, wynoszą kilkanaście milionów złotych (ok. 8 procent długu wrocławskiego szpitala). Najwięcej pieniędzy brakuje na regulowanie rachunków za leki i środki medyczne. Podobna sytuacja jest w szpitalach podległych Urzędowi Marszałkowskiemu (6 placówek) i Urzędowi Miasta (5 placówek). - Mamy podpisane ugody z wierzycielami, dzięki czemu komornik nam nie grozi - tłumaczy dyr. Waldemar Podhalec z Departamentu Polityki Zdrowotnej Urzędu Marszałkowskiego. - Dzięki ustawie o pomocy publicznej i restrukturyzacji zakładów opieki zdrowotnej, udało nam się sytuację opanować. Nasze szpitale są objęte programem restrukturyzacji, mają poręczone przez nas kredyty. Mogą normalnie funkcjonować. Komornik nie wejdzie też na razie do czterech szpitali miejskich (im. Jonschera, im. Sonnenberga, im. Jordana i im. Rydygiera). Wymagalna kwota ich zadłużenia w tej chwili wynosi łącznie 13 mln 460 tys. zł. - Placówki są w trakcie restrukturyzacji, mają zaciągnięte kredyty w Banku Gospodarstwa Krajowego - mówi Marzena Koro-

steńska z biura prasowego UMŁ. - To pozwala im działać i nie ma obawy, że przestaną leczyć pacjentów. Szpitala im. św. Rodziny nie udało się zrestrukturyzować i jest w likwidacji.

9.02.2007 r. - Wielki powrót CKD (*Echo Miasta*)

Po ponad 30 latach przerwy wznowiona została budowa Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego przy ul. Czechosłowackiej. Władze uczelni podpisały umowę z nowym wykonawcą robót, warszawską firmą 3J. w budżecie państwa do 2009 r. zagwarantowano ponad 200 mln zł na ten cel. Pozwoli to na zakończenie budowy szpitalnej części budynku do 9 kondygnacji. Szpital będzie miał 417 łóżek w 31 klinikach. Szczegółowy plan zagospodarowania kolejnych pięter zostanie przedstawiony w marcu i wówczas władze Łodzi zaczną starać się o 100 mln zł na dokończenie pozostałej części centrum. Cała budowa ma zakończyć się w 2013 r.

5.03.2007 r. - Malezyjczycy chcą studiować w Łodzi (*Gazeta Wyborcza*)

Czy Uniwersytet Medyczny będzie kształcił lekarzy, dentystów i pielęgniarki z Malezji? Uczelnia prowadzi negocjacje z władzami azjatyckiego państwa.

Malezyjczycy to jeden z najbardziej wykształconych narodów. Co piąty obywatel jest po studiach. Władze planują podnieść poziom do 40 proc. Dlatego chcą kształcić swoich medyków w Polsce. Właśnie przysłali delegację rządową. Ma ona wytypować szkołę, do której władze Malezji przysła studentów. Wczoraj delegacja odwiedziła Łódź. Władze UM pokazały jej szpital kliniczny przy placu Hallera, Instytut Stomatologii, Bibliotekę i akademikę.

- Chcemy zobaczyć, w jakich warunkach mogliby się uczyć i mieszkać w Łodzi nasi studenci - mówił prof. Dato' Mafauzy Mohamed z Wydziału Medycznego malezyjskiego University of Science. - Oprócz kształcenia lekarzy, jesteśmy zainteresowani współpracą naukową.

Członkowie malezyjskiej delegacji przyznali, że łódzki UM zrobił na nich duże wrażenie. Oprócz studentów medycyny rozważają przysłanie do Łodzi przyszłych dentystów, pielęgniarek i lekarzy, którzy mogliby robić specjalizację.

Jeśli zdecydują się nawiązać współpracę z łódzką uczelnią, UM uzyska akredytację malezyjskiego rządu. Dzięki niej dyplomy uczelni będą uznawane w Azji.

Rektor UM - prof. Andrzej Lewiński spodziewa się, że załatwienie formalności zajmie sześć miesięcy. - I w kolejnym roku akademickim 30 Malezyjczyków będzie mogło zacząć naukę na wydziale lekarskim. Oprócz lekarzy Malezyjczycy chcą kształcić w Łodzi dentystów, pielęgniarki, a nawet przysyłać absolwentów medycyny na kształcenie specjalizacyjne.

- Spodziewamy się kolejnych delegacji, które mają o tym zadecydować - zdradza dr Adam Fronczak, pełnomocnik rektora ds. promocji uczelni.

Władze UM, by przekonać malezyjskie władze, planują szereg udogodnień dla azjatyckich studentów. - Malezja jest krajem muzułmańskim, w którym obowiązują surowsze obyczaje - mówi prof. Jan Wilczyński, pełnomocnik rektora ds. studiów anglojęzycznych. - Dlatego jesteśmy przygotowani do uruchomienia specjalnych męskich i damskich akademików.

Malezyjscy żacy mieliby zajęcia w języku angielskim. Za studia zapłaci ich rząd. Nie będą pierwszymi obcokrajowcami na UM. W uczelni od czterech lat funkcjonują płatne studia dla obcokrajowców. Dziś jest na nich już 200 osób z całego świata - w tym kilkudziesięciuosobowa grupa Chińczyków z Tajwanu.

Jeśli władzom UM uda się podpisać umowę z rządem Malezji, w Łodzi może powstać również polsko-malezyjskie centrum stypendialne. UM chce uruchomić program wzorowany na popularnym Erasmusie. Studenci, którzy z niego korzystali nie płacili za pobyt i naukę w zagranicznej uczelni i jeszcze dostawali stypendia.

5.03.2007 r. - Nauczymy Malezyjczyków (*Dziennik Łódzki*)

Od października na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Medycznego ma rozpocząć naukę 40 studentów z Malezji. Wczoraj uczelnię obejrzeliby wysłannicy malezyjskiego rządu. Interesowali się programem studiów i bazą naukową. Zwiedzili dwa szpitale, wydział lekarski i bibliotekę. Uniwersytet Medyczny przedstawił Malezyjczykom znacznie szerszą ofertę studiów. Poza lekarskim, na wydziałach: farmaceutycznym, stomatologicznym i pielęgniarstwo - położniczym. Polacy są gotowi kształcić nawet kilkuset malezyjskich studentów.

5.03.2007 r. - Wyuczmy malezyjskich lekarzy (*Express Ilustrowany*)

Czterdziestu studentów z Malezji zacznie w przyszłym roku naukę na wydziale lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Dla kobiet z tego egzotycznego kraju uczelnia chce otworzyć osobny akademik. Wczoraj w Łodzi gościła delegacja z Uniwersytetu Medycznego w Malezji.

- Przyjechaliśmy, by lepiej poznać uczelnię, z którą chcemy nawiązać współpracę. Zależy nam, by uzyskane tutaj przez naszych studentów dyplomy lekarskie były uznawane w Malezji - mówi prof. Dato Mafauzy Mohamed.

Na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi uczą się studenci z 23 krajów.

19.03.2007 r. - Współpraca uniwersytetów (*Express Ilustrowany*)

Uniwersytet Medyczny w Łodzi będzie współpracować z Uniwersytetem Medycznym w Winnicy na Ukrainie. List intencyjny w tej sprawie podpisali rektorzy obu uczelni podczas wizyty łódzkiej delegacji na Ukrainie. Współpraca naukowa będzie polegać m.in. na wymianie doświadczeń w zakresie prowadzonych badań i programów zdrowotnych. Kolejne spotkanie odbędzie się w Łodzi w maju.

19.03.2007 r. - Specjaliści od serca (*Gazeta Wyborcza*)

Choroby układu krążenia to najważniejsza przyczyna śmierci w Polsce. O tym, jak im zapobiegać i leczyć, rozmawiali lekarze z całego kraju.

XIII Konferencja Kardiologiczna w Teatrze Wielkim przyciągnęła 1,2 tys. lekarzy i naukowców. Łódzka konferencja jest jedną z największych w Polsce. Inaczej niż wiele podobnych wydarzeń skierowana jest nie do specjalistów, lecz lekarzy pierwszego kontaktu. - O chorobach krążenia opowiadają im najważniejsi ludzie w polskiej

kardiologii. Przekazują praktyczną wiedzę o tym, co zrobić, by pacjent wyszedł z zawału obronną ręką - mówi prof. Jarosław Drożdż z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

W Polsce na choroby układu krążenia cierpi ponad milion osób. Statystyki są bezlitosne - choroby serca to główna przyczyna śmierci Polaków. Jest jednak dobra wiadomość: według lekarzy Łódź dobrze wypada w poziomie leczenia. Ponad 65 proc. pacjentów z ostrym zawałem serca ma szybko udrożniane tętnice wieńcowe, co pozwala im uniknąć poważnych powikłań. W kraju odsetek ten jest o kilkanaście procent niższy. Poważnym problemem pozostaje jednak profilaktyka. - Zwykle trafiają do nas osoby z ostrym stanem. Dużo lepiej zapobiegać niż leczyć - mówi prof. Maria Krzemińska-Pakuła z UM.

Winny jest nasz tryb życia, przede wszystkim palenie papierosów, brak aktywności, zły cholesterol czy stres. - Jeżeli statystyczny Polak rzuci palenie oraz zajmie się nadciśnieniem i nadwagą, to ryzyko zawału serca zmniejszy się o dwa czy trzy razy. I to w ciągu zaledwie kilku lat - zapewnia Drożdż. Sobotnią konferencję w Łodzi zorganizowała II Katedra i Klinika Kardiologii UM. Oprócz wykładów można było także zwiedzić stoiska, na których prezentowali się producenci leków, sprzętu medycznego i wydawcy.

20.03.2007 r. - Nowe unikalne kierunki na UM (*Gazeta Wyborcza*)

Uniwersytet Medyczny jako pierwsza uczelnia w kraju będzie kształcił specjalistów od sytuacji kryzysowych i lekarzy orzeczników.

Od nowego roku akademickiego uczelnia uruchamia nowe studia podyplomowe. Pierwszy kierunek to bezpieczeństwo wewnętrzne. - W Polsce rusza system ratownictwa medycznego - mówi prof. Dariusz Nowak, dziekan wydziału nauk biomedycznych i kształcenia podyplomowego. - Potrzebni są specjaliści, którzy będą wiedzieli, jak postępować w kryzysowych sytuacjach, dlatego chcemy ich wykształcić.

Nauka potrwa dwa semestry. W programie są m.in. zajęcia z epidemiologii, zagrożeń biologicznych, a także nauka o katastrofach masowych i nuklearnych.

- Nie chcemy kształcić supermanów, którzy będą rozbrajać bomby atomowe - tłumaczy prof. Nowak. - Absolwenci naszych studiów będą wiedzieli, jak profesjonalnie pokierować akcją ratunkową i likwidować zagrożenia. Takie osoby potrzebne są w urzędach, administracji i służbach: w straży pożarnej i pogotowiu.

Na tym samym ruszają też studia dla lekarzy. - Będziemy kształcić orzeczników - zapowiada prof. Nowak. - Na studia przyjmujemy doświadczonych lekarzy, przynajmniej ze specjalizacją drugiego stopnia. Tacy ludzie nie mają problemu z rozpoznaniem choroby, ale nie zawsze wiedzą, jak wpływa ona na zdolność do pracy. Po naszych zajęciach ciężko będzie od nich wyłudzić nienależną rentę.

Po dwusemestralnych studiach dyplomowani orzecznicy nie będą mieli problemów ze znalezieniem pracy. Dostaną ją w ZUS, firmach ubezpieczeniowych oraz jako biegli sędziwi. Za naukę na nowych kierunkach trzeba będzie zapłacić. Cena za semestr to około 4-5 tys. zł.

27.03.2007 r. - V edycja konkursu Polpharmy

Tematem V edycji konkursu Fundacji na finansowanie projektów badawczych była „Biotechnologia dla zdrowia”, a jego celem - poszukiwanie nowych metod terapeutycznych i diagnostycznych oraz produktów leczniczych wykorzystujących biotechnologię. Ogółem na ogłoszony w marcu 2006 roku konkurs wpłynęło 39 wniosków projektów badawczych, które wstępnie były oceniane przez Radę Naukową. Następnie 6 projektów zostało skierowanych do recenzentów i dopiero na podstawie ich opinii i rekomendacji Rady Naukowej zarząd Fundacji zdecydował o przyznaniu grantu dwóm zespołom: prof. Józefa Kura i dr hab. Janusza Szemraja

Dr hab. Janusz Szemraj - Katedra i Zakład Biochemii Medycznej, Uniwersytet Medyczny w Łodzi został wyróżniony za projekt pt. *Aktywność biologiczna rekombinowanych białek o właściwościach trombolityczno-przeciwzakrzepowych.*

Choroby układu krążenia, oprócz nowotworów są głównymi zabójcami XX-XXI wieku w krajach rozwiniętych, stanowiąc ponad 50% wszystkich zgonów. Rola powikłań zakrzepowych w powstawaniu tego rodzaju chorób jest bardzo dobrze udokumentowana badaniami koronarograficznymi. Zaburzenie przepływu krwi w wyniku zwężenia, lub całkowitego zamknięcia światła naczynia krwionośnego przez zakrzepy wewnątrznaczyniowe, jest powodem zawału mięśnia sercowego, zakrzepicy żył głębokich, choroby niedokrwiennej mózgu, czy zatoru płucnego. Nie wielkie zakrzepy, lub agregaty płytkowe oderwane od światła naczynia i wędrujące z prądem krwi, kiedy natrąfią na odpowiednio mały przekrój naczynia powodują jego zator uniemożliwiający dalszy jej przepływ. Zakrzep, którego głównym elementem strukturalnym jest włóknik, lub zagregowane płytki krwi, zawiera aktywną trombinę, która jest wychwytywana z krążącej krwi podczas tworzenia się skrzepu. Uaktywnienie procesu fibrynolizy na powierzchni zakrzepu czynnikami trombolitycznymi z jednej strony powoduje rozpuszczanie złożeń włóknika i udrożnienie naczynia, z drugiej zaś uwalnia aktywną trombinę. Trombina trafiając z powrotem do krążenia stymuluje na nowo proces wykrzepiania w obszarze, w którym są obecne zmiany ściany naczynia powstałe w wyniku tworzenia się blaszki miażdżycowej. Dlatego też jednym z problemów terapii trombolitycznej jest zjawisko reokluzji prowadzące do ponownego zwężenia lub całkowitego zablokowania światła naczynia (u 5-15 % chorych występuje ponowna reokluzja udrożnionych poprzednio naczyń, a u 0.3-0.7 % występują incydenty krwawienia śródczaszkowego).

Celem prowadzonych badań jest próba otrzymania rekombinowanych białek o właściwościach trombolityczno-przeciwzakrzepowych łączących w sobie zalety naturalnie występujących białek oraz odmian z dołączoną sekwencją RGD w celu zmniejszenia agregacji płytek. Białko takie teoretycznie mogłoby być wykorzystane jako lek trombolityczny, który jednocześnie zapobiegałby reokluzji udrożnionego naczynia i aktywacji układu krzepnięcia. Otrzymane białko dodatkowo uprościłoby uciążliwą dla pacjenta procedurę podawania czynnika udrażniającego naczynia polegającą na infuzji dożylniej dwóch różnych czynników (np. streptokinazy i heparyny) przez jednorazowy wlew odpowiednio dobranej dawki białka hybrydowego, a z drugiej strony w znacznym stopniu obniżyłoby

koszty leczenia. Uzyskane preparaty mogłyby służyć również jako narzędzia badawcze do podjęcia próby bliższego poznania roli trombiny uwalnianej ze skrzepu podczas trombolizy w powikłaniach wynikających z tego rodzaju terapii oraz dostarczyć sposobów przeciwdziałania tym powikłaniom

24.04.2007 r. - Pierwsze ogólnopolskie regaty po ulicy Piotrkowskiej

W pierwszych Ogólnopolskich Regatach po ulicy Piotrkowskiej, reprezentacja Łodzi, reprezentowana przez wioślarzy Uniwersytetu Medycznego po zażartej walce zajęła **miejsce trzecie**. Przed naszą osadą uplasowała się osada Uniwersytetu Warszawskiego i Akademii Górniczo-Hutniczej.

Do rywalizacji przystąpiły osady siedmiu szkół wyższych:

- Wyższej Szkoły Humanistycznej-Ekonomicznej (Bydgoszcz)
- Wyższej Szkoły Gospodarki (Bydgoszcz)
- Uniwersytetu Warszawskiego
- Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (Warszawa)
- Kolegium Nauczycielskiego (Zgierz)
- Akademii Górniczo-Hutniczej (Kraków)
- Uniwersytetu Medycznego (Łódź)

Przed zawodami najciekawiej zaprezentowali się łodzianie. Studentki Uniwersytetu Medycznego w pielęgniarstwie, wioślarze, czeplarki i szpilkarki wcieliły się w rolę cheerleaderek. Zebrały gromkie brawa i rozgrzały publiczność.

9.05.2007 r. - Oficerowie medycy wrócą do Łodzi? (Dziennik Łódzki)

Czy w Łodzi będziemy znowu kształcić lekarzy oficerów? O pojawieniu się takiej możliwości mówił wczoraj prof. Andrzej Lewiński, rektor Uniwersytetu Medycznego. Uczelnia chce powrócić do kształcenia lekarzy wojskowych i lobbuje w tej sprawie w Warszawie, w wojskowej służbie zdrowia. Jak mówią przedstawiciele władz UM, medyczne szkolnictwo wojskowe musi wrócić do Łodzi, nie zaś - jak ostatnio proponowano - być przekazane Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie.

O rozmowach na temat powrotu kształcenia lekarzy oficerów do Łodzi mówiono wczoraj, przy okazji 32 rocznicy nadania imienia generała Bolesława Szareckiego, istniejącej do 2002 roku, Wojskowej Akademii Medycznej. Pod pomnikiem patrona nieistniejącej uczelni zebrał się przedstawiciele władz UM i Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego. Choć WAM jako osobna uczelnia nie funkcjonuje od 5 lat, kwiaty pod pomnikiem patrona składane są co roku.

14.05.2007 r. - Sukces Chóru Uniwersytetu Medycznego

Chór Uniwersytetu Medycznego po raz pierwszy wziął udział w prestiżowym konkursie chórów amatorskich Mundus Cantat Sopot 2007, który odbył się w dniach 9-13 maja.

Z III Międzynarodowego Festiwalu Chóralnego *Mundus Cantat Sopot 2007*, chór wrócił z **dwoma srebrnymi** dyplomami w kategorii muzyka ludowa oraz spiritual, gospel, jazz.

Ten podwójny sukces bardzo nas cieszy i jest powodem do dumy!

17.05.2007 r. - Pamięci profesora Żebrowskiego (Dziennik Łódzki)

W szpitalu im. Kopernika odsłonięto wczoraj uroczyste tablicę, poświęconą pamięci profesora Andrzeja Żebrowskiego. Był on jednym z założycieli oddziału kardiologicznego i ordynatorem oddziału chorób wewnętrznych szpitala. Dyrektor Włodzimierz Stelmach mówił wczoraj, że środowisko medyczne chce w ten sposób uczcić pamięć cenionego nauczyciela akademickiego i wspianego lekarza. Tablicę można oglądać w głównym holu szpitala.

24.05.2007 r. - Wreszcie nowa kardiologia na WAM (Gazeta Wyborcza)

W szpitalu WAM po długim remoncie uroczyste otwarto Klinikę Kardiologii Interwencyjnej, Kardiodiabetologii i Rehabilitacji Kardiologicznej.

Powodem do dumy dyrekcji jest 27-łóżkowy oddział zbudowany w 70-letnim szpitalu praktycznie od zera. Pacjenci będą leżeć w nowoczesnie urządzonej, komfortowych salach z łazienkami. Dla najciężej chorych przygotowano salę „R”, gdzie każde łóżko będzie wyposażone w aparaturę monitorującą czynności życiowe. W jednej ze specjalistycznych pracowni będą wszczepiane rozruszniki serca, a także prowadzone zabiegi, które likwidują arytmie serca. Zawałowcy będą leczeni w pracowni kardiologii interwencyjnej wyposażonej w najnowocześniejszą aparaturę medyczną: angiografy i tomograf komputerowy. Remont i urządzenie kliniki kosztowały 20 mln zł.

24.05.2007 r. - Kardiologia jak nowa (Express Ilustrowany)

Po trwającym 1,5 roku remoncie otwarta została wczoraj nowoczesna Klinika Kardiologii Inwazyjnej, Kardiodiabetologii i Rehabilitacji Kardiologicznej w szpitalu im. WAM przy ul. Żeromskiego. W jedno-, dwu- i trzyosobowych salach z łazienkami są miejsca dla 30 pacjentów. Oddział wyposażony jest w nowoczesną aparaturę medyczną, m.in. tomograf, USG serca oraz sprzęt do udrażniania naczyń i zakładania stentów

29.05.2007 r. - Podziękowania dla rzecznika dyscyplinarnego

W dniu 24 maja br., podczas posiedzenia Senatu Uniwersytetu Medycznego Rektor prof. Andrzej Lewiński złożył uroczyste podziękowanie prof. Januszowi Wasiakowi w związku z jego rezygnacją z funkcji rzecznika dyscyplinarnego oraz ustaniem z dniem 30 kwietnia 2007 r. zatrudnienia w Uniwersytecie Medycznym. Rektor wręczył prof. Januszowi Wasiakowi list, w którym w imieniu własnym i Senatu oraz całej społeczności akademickiej przekazuje Profesorowi gorące wyrazy wdzięczności oraz najwyższego uznania i szacunku za służenie przez dziesiątki lat Uczelni z ogromną odpowiedzialnością, rozważą i poczuciem sprawiedliwości.

Na tym samym posiedzeniu Senatu Rektor prof. Andrzej Lewiński wręczył prof. Andrzejowi Chilarskiemu akt nominacji, w którym powierza mu pełnienie funkcji rzecznika dyscyplinarnego dla nauczycieli akademickich Uniwersytetu Medycznego w kadencji od 1 maja 2007 do 31 sierpnia 2008 roku.

Prof. dr hab. n.med. Andrzej Chilarski jest kierownikiem Katedry Pediatrii Zabiegowej oraz Kliniki Chirurgii i Urologii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego, mieszczącej się w Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi.

2.06.2007 r. - Farmaceutom bezrobocie niestraszne (*Dziennik Łódzki*)

Od wczoraj można do nich mówić pani magister i panie magistrze - 121 absolwentów farmacji Uniwersytetu Medycznego otrzymało w piątek dyplomy ukończenia studiów i prawo wykonywania zawodu. Młodzi farmaceuci skończyli studia w czerwcu 2006 r., ale od października do marca musieli odbyć 6-miesięczny bezpłatny staż w aptece. Od dwóch miesięcy wszyscy absolwenci tego rocznika pracują w aptekach w całym kraju. Niewielu z nich wyjeżdża do pracy za granicę, bo - jak mówią - bezrobocia w zawodzie nie ma. Świeżo upieczone absolwentki: Paulina Gasik, Katarzyna Pieczaba i Joanna Kałaska od dwóch miesięcy pracują na pełnym etacie w aptekach w Piasecznie, Bełchatowie i Garwolinie.

5.06.2007 r. - Spełnione marzenie szpitala pediatrycznego (*Gazeta Wyborcza*)

Od poniedziałku dzieci w Łódzkiem w razie wypadku otrzymają pomoc najwyższej jakości. Właśnie dla nich ruszył szpitalny oddział ratunkowy w klinice im. Konopnickiej

Tym samym Łódź dołączyła do czterech innych miast w Polsce, w których działają takie oddziały. Łódzki SOR dla dzieci spełnia najnowsze standardy unijne.

Prace nad budową oddziału ratunkowego rozpoczęły się w 2004 r. Dr Grażyna Skotnicka-Klonowicz, kierownik oddziału ratunkowego przypomniała, że szpital powstał w 1959 r. i był wtedy najnowocześniejszym ośrodkiem pediatrycznym w kraju. Ale później prześcignęły nas inne miasta. Pierwszy Szpitalny Oddział Ratunkowy dla dzieci powstał w Lublinie w 2003 roku.

Główne zalety oddziału ratunkowego to: szybkość przyjmowania pacjentów, błyskawiczna diagnostyka, a poza tym chory unika kontaktu z resztą szpitala.

- Z powodów urazów wciąż umiera za dużo dzieci. Nie możemy na to pozwolić - uzasadnia konieczność stworzenia SOR dr Skotnicka-Klonowicz.

Nowopowstały oddział i tomograf komputerowy, w który placówka jest wyposażona, kosztował 8,9 mln zł. Pieniądze na nie dało Ministerstwo Zdrowia i PFRON. Od poniedziałku ranne w wypadkach dzieci mają do dyspozycji w oddziale ratunkowym siedem łóżek, sale: zabiegową, intensywnej terapii, chirurgiczną, obserwacyjną, laboratoryjno-diagnostyczną, pediatryczną. Całość mieści się w dobudowanym do szpitala skrzydle. Składa się z dwóch części - przeznaczonych do przyjęć w stanach nagłych i drugiej, która będzie służyć planowym przyjęciom chorych do szpitala. Pacjenci SOR będą leżeć w obszernych, estetycznych salach, utrzymanych w ciepłych kolorach.

- Nasze dzieci otrzymały pomoc na miarę XXI wieku - mówi prof. Andrzej Lewiński, rektor Uniwersytetu Medycznego.

Dr Grażyna Skotnicka-Klonowicz: - Utworzenie tego oddziału jest dowodem na to, że możemy kreować naszą rzeczywistość, że marzenia się spełniają.

Prof. Jerzy Stańczyk, dyrektor szpitala martwi się, czy uda się utrzymać jednostkę. - Obecnie dostajemy z Narodowego Funduszu Zdrowia około 20 proc. kwoty, jaka potrzebna jest do funkcjonowania oddziału ratunkowego. Będziemy starali się negocjować umowę z NFZ. Bez zwiększenia wpływu pieniędzy, SOR będzie przynosił straty finansowe - wyjaśnia dyrektor.

5.06.2007 r. - W dziecięcym szpitalu im. Konopnickiej uruchomiono wczoraj oddział ratunkowy (*Dziennik Łódzki*)

Przestronne, doskonale wyposażone sale: reanimacyjna, intensywnej opieki lekarskiej, opatrunkowe, gipsownia. Czterolóżkowa sala obserwacyjna. W poczekalni zabawki, książeczki, dziecięce rysunki na ścianach. Ściany w pastelowych kolorach. Od dziś na najmłodszych pacjentów szpitala im. Konopnickiej czeka nowoczesny oddział ratunkowy.

- Będziemy przyjmować dzieci w stanach zagrożenia życia, ofiary wypadków drogowych - mówi dr hab. Grażyna Skotnicka-Klonowicz, kierownik oddziału ratunkowego. - Mali pacjenci trafią na salę reanimacyjną, intensywnej opieki lub obserwacyjną. Tam przejdą badania, a lekarz zdecyduje, czy muszą zostać w szpitalu, czy mogą wracać do domu.

Oddział powstał w nowej części szpitala, dobudowanej do istniejącego. Ma oddzielne wejście i zadaszony podjazd dla karetka pogotowia. Dziecko przywiezione przez pogotowie wjedzie prosto do sali reanimacyjnej lub zabiegowej. A stamtąd na obserwację lub oddział szpitalny. Nie będzie miało styczności z lżej chorymi, bo przejścia z sali do sali, z gabinetu do gabinetu zaplanowano w taki sposób, by nie narażać najmłodszych na dodatkowy stres. A lekarzom i pielęgniarkom ułatwić pracę. - Nasz oddział spełnia standardy Unii Europejskiej - cieszy się dr Skotnicka-Klonowicz.

Oprócz dzieci w stanach zagrożenia życia będą tam przyjmowane maluchy, które wcześniej miały zaplanowane leczenie w placówce. Czeka na nich przestronna poczekalnia, gdzie będą mogły obejrzeć książeczki, rysować albo pobawić się zabawkami. Po załatwieniu przez ich rodziców wszystkich formalności będą mogły przejść do łazienki, przebrać się w piżamę i pojechać na oddział. Rodzice będą mogli też towarzyszyć pociechom podczas zabiegów. Gabinety lekarskie są na tyle przestronne, że nikt nikomu nie będzie przeszkadzał.

- Na małych pacjentów czekają tu przyjazne dłonie, gorące serca i uśmiechy. Zrobimy wszystko, by czuły się u nas jak najlepiej - zapewnia Anna Kurczewska, pielęgniarka oddziałowa izby przyjęć. Bardzo zadowoleni są także rodzice. - Takie oddziały są bardzo potrzebne. Dobrze wyposażone i ładnie urządzone - mówi Piotr Adamski, ojciec 11-letniej Pauliny.

Jest tylko jedno małe „ale”. Na oddziale brakuje pielęgniarek. Według Anny Kurczewskiej, „od zaraz” pracę

znajdzie tam sześć siostr. Oprócz kwalifikacji wymagane są przyjazne dłonie, gorące serca i miłe uśmiechy. Ale z tym nie będzie problemu, bo zdaniem personelu medycznego, dzieci są najwdzięczniejszymi pacjentami.

2.07.2007 r. - Pierwsi medyczni farmaceuci (Dziennik Łódzki)

Jako pierwsze w Polsce 22 osoby ukończyły w Łodzi roczne studia podyplomowe w zakresie farmacji medycznej. Ale na sobotniej uroczystości pożegnania absolwentów pojawiła się zaledwie połowa z nich. Reszta pracowała bądź nie dojechała na Uniwersytet Medyczny z miejsc oddalonych niekiedy o kilkaset kilometrów. Absolwenci zdecydowali się na studia, aby zwiększyć swe kwalifikacje w biznesie związanym z lekami lub zmienić obecnie wykonywane, nie lubiane zajęcie. Dyplom odebrała m.in. Magdalena Iwańska z Torunia. Kosztował ją 4 tys. zł za każdy z dwóch semestrów. Ale ta inwestycja ma odmienić życie gimnazjalnej nauczycielki chemii. Absolwentka farmacji medycznej ma zamiar porzucić hałaśliwą szkołę i znaleźć lepiej opłacaną pracę w laboratorium, badającym nowe rodzaje leków.

Zdaniem prof. Darii Orszulak-Michalak z UM, dyplom nowego kierunku będzie gwarantował sukces w branży.

6.07.2007 r. - Podyplomowe bezpieczeństwo (Express Ilustrowany)

Od nowego roku akademickiego na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi rusza nowy kierunek - bezpieczeństwo wewnętrzne.

Porozumienie w tej sprawie podpisali wczoraj rektor UM prof. Andrzej Lewiński i komendant Wojewódzki Policji w Łodzi insp. Ferdynand Skiba.

Na studiach podyplomowych na nowo otwartym kierunku słuchacze będą się uczyć m.in. przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym lub biologicznym związanym z terroryzmem i przestępczością zorganizowaną, usuwania ich skutków oraz prowadzenia negocjacji. Zajęcia poprowadzą wykładowcy UM i policji.

6.07.2007 r. - Studia: jak przetrwać kryzys (Dziennik Łódzki)

Od października Uniwersytet Medyczny będzie kształcił specjalistów od zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego. Rekrutacja na roczne podyplomowe studia z zakresu zarządzania kryzysowego rozpocznie się już wkrótce. Wczoraj władze UM podpisały porozumienie o współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Łodzi. Co roku sześciu policjantów będzie mogło bezpłatnie studiować. W uczelni będą wykładać policyjni specjaliści z zakresu kryminologii oraz specjaliści od negocjacji i medjacji. Andrzej Lewiński, rektor UM, przypomina, że studia podyplomowe z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego to pierwszy taki kierunek w kraju. - Chcemy wykształcić menadżerów, którzy będą wiedzieli, jak kierować akcjami w stanach zagrożenia terrorystycznego, klęsk żywiołowych i sytuacji kryzysowych - mówi rektor Lewiński. - Takich specjalistów jest niewiele, a potrzeby - jak się okazuje - ogromne.

7.07.2007 r. - Są sposoby, aby te budynki zarabiała (Dziennik Łódzki)

Redukcje będą poprzedzone głęboką analizą. Nasze plany zakładały przejście Centrum Zdrowia Matki Polki w całości i tego będziemy się trzymać - **deklaruje prof. Adam Dziki**

Lucyna Krysiak: Czy Uniwersytet Medyczny ma opracowany projekt przejścia Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi?

Adam Dziki: - Przymierzamy się do tego od dwóch lat i bez tego projektu nie bylibyśmy wiarygodni ani dla senatu uczelni, który musiał podjąć uchwałę w tej sprawie, ani dla obecnego właściciela, czyli Ministerstwa Zdrowia. Musiała się także zapoznać z nim i wydać opinię Rada Naukowa instytutu. Teraz czas na ruch Ministerstwa Zdrowia, które wciąż jest właścicielem placówki. Od tego ruchu zależy, co będzie dalej.

Czy prawdą jest, że uniwersytet zamierza zlikwidować część klinik, a jedna trzecia ludzi straci zatrudnienie?

- Zmiany będą konieczne, bo w obecnej strukturze szpital jest nie do uratowania i znów będzie się zadłużał. Nikt jednak nie będzie na oślep likwidował klinik ani ciał kadr. Redukcje będą poprzedzone głęboką analizą. Nasze plany zakładały przejście Centrum Zdrowia Matki Polki w całości i tego będziemy się trzymać. Nie sądzę, aby doszło do drastycznych posunięć. Powołamy komisję, które opracują szczegółowe plany zmian.

Jednak plany powstały, zanim zastrajkowali lekarze. Czy nie obawia się pan, że w obecnej sytuacji sposób przekazania szpitala uniwersytetowi zostanie narzucony administracyjnie przez Ministerstwo Zdrowia?

- Uniwersytet jest uczelnią samodzielną, rządzi się własnymi prawami i minister nie będzie niczego narzucał. Najważniejsze jest to, co postanowi senat uczelni. Myślę, że będziemy w tym procesie restrukturyzacji partnerami, a nie szefami i podwładnymi.

Kierownicy klinik w „Matce Polce”, którzy poparli projekt fuzji, obawiają się jednak, że po decyzji o likwidacji instytutu, nie będzie partnerstwa...

- Ministerstwo Zdrowia poprosiło rektora o wytypowanie przedstawiciela Rady Naukowej do rozmów na temat przekazania instytutu uniwersytetowi. Jest to jeden z profesorów z „Matki Polki”. Jako osoba zorientowana, będzie mógł najlepiej reprezentować podczas fuzji interesy pracowników instytutu.

Czy już wiadomo, jak będzie się nazywał szpital w nowej strukturze?

- Podobnie jak inne nasze szpitale, otrzyma nazwę Uniwersytecki Szpital Kliniczny. Będzie miał numer 7, bo taka jest kolejność ich powoływania.

„Matka Polka” to dwa budynki molochy połączone ze sobą kilometrami korytarzy. Czy jest pomysł, jak je ogrzać, posprzątać i oświetlić, aby nie przynosiły strat?

- Koszty stałe utrzymania tego obiektu są wysokie, ale od przybytku głowa nie boli. Proszę mi wierzyć, że są sposoby, aby te budynki zarabiała na siebie. W „Matce Polce” znajdują miejsce kliniki, które teraz są rozproszone w innych szpitalach. Przybywa nam też studentów, potrzebne będą więc nowe sale dydaktyczne.

10.07.2007 r. - Przyszły medyk pod ścianą placzu (Dziennik Łódzki)

Kilkaset osób przyszło wczoraj do rektoratu Uniwersytetu Medycznego sprawdzić, czy dostali się na wymarzony kierunek. Uczelnia wywiesiła listy rankingowe, na których ubiegający się o indeks mogli sprawdzić, na którym są miejscu i czy mają szansę na przyjęcie.

- To jeszcze nie są listy przyjętych - zastrzega **Malgorzata Wejchert**, kierująca działem nauczania i wychowania UM. - To ranking osób, które wzięły udział w rekrutacji w kolejności od największej liczby uzyskanych punktów. Teraz przyszli studenci do 13 lipca muszą przynieść wszystkie dokumenty. Wtedy będzie wiadomo, kto zostanie przyjęty na dany kierunek. W tym roku o 200 indeksów na kierunku lekarskim walczy prawie 1700 osób, a o 100 miejsc na farmację 1480 maturzystów. Szansę na przyjęcie mają jeszcze osoby, które znalazły się tuż pod kreską do przyjęcia zabrakło im kilku punktów. Pod warunkiem jednak, że kandydaci, którzy znaleźli się wyżej na liście, nie przyniosą na czas dokumentów. A tych, jak uważają pracownicy działu rekrutacyjnego UM, może być sporo, bo wielu maturzystów ubiegało się o indeks kilku uczelni i kierunków, dostało się na więcej, niż jeden i z pozostałych będzie rezygnować.

- Do wymarzonej farmacji brakło mi kilku punktów, ale dostałam się na analizę medyczną - mówiła wczoraj Magda Olczak. - Mam nadzieję, że ktoś zrezygnuje z farmacji i będę mogła wskoczyć na jego miejsce. Na Wydział Lekarski dostał się Przemysław Bielak. Kryzys w służbie zdrowia go nie martwi. - Zanim skończę medycynę, zarobki się poprawią - mówi.

Dla wszystkich, którzy nie zostaną przyjęci są jeszcze miejsca na studiach wieczorowych. Za poprzedni rok akademicki na kierunku lekarskim trzeba było zapłacić 14 tys. zł, na farmacji 13 tys., a na stomatologii 16 tys.

10.07.2007 r. - Dyplomy z Łodzi jadą w świat (Dziennik Łódzki)

18 absolwentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego, studiujących w języku angielskim, otrzymało wczoraj dyplomy ukończenia studiów. Wśród nich jest 15 studentów z Tajwanu i po jednym z Kenii, Pakistanu i USA. To druga grupa absolwentów kończących anglojęzyczny kierunek. Studia takie trwają 4 lata i są prowadzone w systemie podobnym do amerykańskich studiów lekarskich. Po nich absolwenci odbywają praktyki i staże w szpitalach na całym świecie. Tegoroczny absolwent Mohamed Omar z Kenii myśli jednak o praktykach w którymś z polskich szpitali, bo w trakcie studiów nauczył się biegle języka polskiego. Na Tajwan wraca zaś Lee Chingi-Lee.

10.07.2007 r. - Uroczystość podpisania porozumienia o współpracy dotyczącej realizacji studiów podyplomowych

5 lipca br. odbyła się uroczystość podpisania porozumienia o współpracy dotyczącej realizacji studiów podyplomowych „Bezpieczeństwo wewnętrzne” pomiędzy **Uniwersytetem Medycznym w Łodzi** a **Komendą Wojewódzką Policji w Łodzi**. Sygnatariuszami porozumienia byli Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. dr hab. n. med. Andrzej Lewiński oraz Komendant Wojewódzkiej Policji w Łodzi insp. Ferdynand Skiba.

Studia podyplomowe „Bezpieczeństwo wewnętrzne” mają na celu poszerzenie i aktualizację wiedzy oraz wymianę doświadczeń w zakresie:

- Działań kryzysowych wynikających z planowania i efektywnego przeciwdziałania zagrożeniom;
- Diagnozowania i oceny skali zagrożeń;
- Działań kryzysowych wynikających z zagrożeń: biologicznych, chemicznych, radiologicznych, naturalnych i technicznych;
- Umiejętności organizowania usuwania skutków zagrożeń;
- Umiejętności prowadzenia negocjacji i mediacji

Umowa o współpracy została zawarta na rok akademicki 2007/2008 z możliwością kontynuacji w roku akademickim 2008/2009.

1.08.2007 r. - Posłanka prosi o WAM (Dziennik Łódzki)

Łódzka posłanka Elżbieta Jankowska (SLD) zaapelowała do premiera Jarosława Kaczyńskiego, by ten wsparł starania Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o reaktywację tradycji Wojskowej Akademii Medycznej. Od wielu miesięcy trwa walka między Uniwersytetem Medycznym i stołecznymi uczelniami o to, która z nich przejmie schedę po zlikwidowanej pięć lat temu WAM i będzie kształciła lekarzy na potrzeby armii.

Jeszcze niedawno Ministerstwo Obrony Narodowej chciało tę misję powierzyć Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie. Potem szala zaczęła się jednak przechylać na stronę Łodzi. Ale podjęcie ostatecznej decyzji MON przełożył na październik.

4.08.2007 r. - Koniec strajku lekarzy? (Express Ilustrowany)

Strajkujący lekarze spotkali się wczoraj w Urzędzie Marszałkowskim z dyrektorami szpitali, aby negocjować regionalny układ zbiorowy pracy. W poniedziałek związkowcy mają zdecydować, czy zgodzą się na podwyżki zaproponowane przez dyrektorów i czy zakończą strajk.

- Wszyscy lekarze w regionie otrzymaliby znaczące podwyżki od pierwszego stycznia 2008 roku - powiedział prof. Piotr Kuna, dyrektor szpitala im. Barlickiego (konkretnych kwot nie podał). - Kolejne dostaliby po roku i dwóch.

Dyrektorzy szpitali poprosili związkowców o zaprzestanie akcji strajkowej od poniedziałku. Obiecali również, że jeśli lekarze zgodzą się na zaproponowane warunki i nadrobią zaległości w dokumentacji z dwóch miesięcy strajku, to dyrekcje rozważą możliwość podwyższenia płac już od 1 października. Wszyscy są już zmęczeni strajkiem. Marek Nadolski, rzecznik lekarzy strajkujących w Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki... poszedł na urlop.

6.08.2007 r. - Student z zagranicy ćwiczy (Dziennik Łódzki)

Zamiast wakacji w znanym kurorcie, studenci medycyny z zagranicy odbywają praktyki lekarskie w łódzkich

klinikach. W tym samym czasie w szpitalach w Tajlandii, Egipcie, Sudanie, Indonezji i Japonii praktykują studenci z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Co roku w lipcu i sierpniu w kilkudziesięciu krajach świata trwa wielka wymiana przyszłych lekarzy, organizowana przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA. Kandydatów z Łodzi jest zwykle dwa razy więcej, niż oferowanych miejsc w zagranicznych placówkach medycznych. Skąd takie zainteresowanie wymianą?

- Nie ma lepszego sposobu, żeby zobaczyć, jak wygląda praca w szpitalach w tak odległych zakątkach świata, jak choćby w Brazylii czy na Tajwanie - przekonują ci, którzy na praktykach już byli.

Barbara Piątek, studentka V roku łódzkiego Uniwersytetu Medycznego kilka dni temu wróciła z praktyk w Meksyku. - Przez miesiąc na oddziale chirurgicznym brałam udział w takiej liczbie operacji i zabiegów, ilu nie udało mi się nawet zobaczyć przez pięć lat studiów w Polsce - mówi przyszła pani doktor.

- Tu nawet rezydenci w szpitalach, czyli lekarze kilka lat po studiach, nie mogą prowadzić operacji. W najlepszym przypadku mogą się przyglądać jak operuje specjalista. W Meksyku zdarzyło się że operowaliśmy we dwójkę - ja i lekarz rezydent, dopiero po studiach, który tego dnia miał dyżur. Z tą różnicą, że Meksykanin rok po dyplomie ma taką praktykę jak nasi lekarze z kilkuletnią praktyką. Wszystko dlatego, że tam do pacjentów dopuszcza się już studentów z pierwszych lat studiów.

- To nie tylko sposób na to, żeby zobaczyć, jak pracuje się w szpitalach za granicą, ale też możliwość zwiedzenia najodleglejszych krajów świata półdarmo - mówi Izabela Haduch, koordynatorka programów wymiany naukowej z Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA. - Student musi kupić sobie bilet i zapłacić około 700 zł. Na miejscu ma zapewnione noclegi w akademikach i wyżywienie oraz miesięczną praktykę na oddziale szpitalnym.

Kiedy nasz student jedzie do Portugalii, do polskiego szpitala przyjeżdża na wymianę Portugalczyk. Co roku Polska strona podpisuje około 300 umów. W szpitalu dziecięcym na Spornej spotkaliśmy studenta III roku medycyny z Tajwanu. Yu-Wei Chen przyjechał kilka dni temu. Na razie wszystko wydaje mu się nowe i ciekawe. - Wszyscy są dla mnie bardzo mili i chętnie wyjaśniają wszystko, o co zapytam - mówi Yu-Wei. - Mały problem jest tylko z językiem. Nie wszyscy lekarze i pielęgniarki mówią po angielsku. Ale na moim oddziale praktyki razem ze mną odbywa student z Łodzi, który biegle mówi po angielsku. W razie problemów wszystko tłumaczy - uśmiecha się Yu-Wei.

W Łodzi w kilku szpitalach praktyki ma teraz 11 studentów z całego świata. W „Koperniku” na onkologii jest dwoje Włochów. W szpitalu im. Barlickiego na neurologii jest Greczynka, Turczynka i Fabio - student z Włoch. Na chirurgii plastycznej praktyki ma Wiktoria z Ukrainy, a na alergologii studentka z Serbii. Przyszli lekarze z Serbii są też na oddziale kardiologicznym w szpitalu Sterlinga. Każdy student medycyny, który zapisze się do Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA ma prawo pojechać na międzynarodowe praktyki dwa razy w ciągu studiów. Największą szansę na wyjazd mają najlepsi studenci, biorący udział w programach organizowanych przez IFMSA.

7.09.2007 r. - WAM reaktywacja (Gazeta Wyborcza)

Łódzka uczelnia znów będzie kształcić lekarzy wojskowych. Medycy w mundurach naukę zaczynają już w październiku.

W wojsku brakuje lekarzy. Zdarza się, że jeden przypada na dwie-trzy jednostki. Z trudem kompletowano kontyngenty do Iraku czy Afganistanu. Trzeba było zatrudniać na kontrakty cywilów. A kiedy już udawało się skompletować kontyngenty, polskich lekarzy wojskowych podkupowały inne armie: np. irlandzka.

- Jeśli nic by się nie zmieniło, to za pięć lat armia musiałaby ogłosić upadłość z powodu braku medyków - żartuje płk Andrzej Wiśniewski, szef Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia.

Żeby tego uniknąć Ministerstwo Zdrowia zleciło Uniwersytetowi Medycznemu przygotowanie do służby kilkudziesięciu lekarzy wojskowych. Uczelnia już szuka ochotników: studentów ostatniego roku medycyny. Ministerstwo Obrony Narodowej da im żołd (nawet 400 zł), zakwaterowanie w akademikach UM i oczywiście mundury.

Są już pierwsi chętni. Lekarzami w jednostkach wojskowych chce być m.in. kilka studentek UM.

- Jeśli są zdrowe, nie ma żadnych przeciwwskazań - mówi płk Wiśniewski.

Przyszli lekarze wojskowi na szóstym roku studiów w Łodzi oprócz przedmiotów wymaganych na uczelni cywilnej będą musieli zaliczyć taktykę, topografię, czy chirurgię polową. Później armia zaproponuje im kilkuletnie kontrakty. Jak przyznaje płk Wiśniewski roczne szkolenie lekarzy wojskowych to rozwiązanie tymczasowe. Ale potrzebne, by latać dziury. Szef Wojskowej Służby Zdrowia zdradza, że chciałby by już za rok w Łodzi ruszyło kształcenie lekarzy wojskowych z prawdziwego zdarzenia. Od początku nauki dostawaliby stypendium z MON, które wystarczyłoby na opłacenie płatnych studiów (ok. 1200-1300 zł miesięcznie). Po trzecim roku nauki kandydaci byłiby skoszarowani i dodatkowo szkoleni. Chętnych nie powinno zabraknąć.

- Lekarze ze stopniem oficerskim mogą zarobić około czterech tysięcy złotych - wylicza płk Andrzej Wiśniewski. - Do tego przysługuje służbowe mieszkanie i możliwość wyjazdu na misje zagraniczne za dodatkowe 1,5 tys. dolarów miesięcznie. A po 15 latach służby wysoka emerytura.

Na razie z propozycji MON najbardziej cieszą się władze Uniwersytetu Medycznego. - Od lat zabiegaliśmy o kształcenie lekarzy dla armii. Wreszcie mamy sukces - cieszy się prof. Krzysztof Zeman, prorektor UM. UM powstał w 2002 roku po połączeniu wojskowej i cywilnej akademii medycznej. Ta pierwsza jako jedyna uczelnia w Polsce kształciła lekarzy wojskowych. Ale już od 2000 roku nie można się było zapisać na studia wojskowo-lekarskie. MON zrezygnował wtedy z kształcenia takich specjalistów. Dopiero po kilku latach zorientowano się, że decyzja była błędem. Kształcenie lekarzy dla armii chciał się zająć UM i Wojskowy Instytut Medyczny z War-

szawy. MON stawia na Łódź. Płk Wiśniewski: - Bo UM jest w stanie szybko przygotować nam kilkudziesięciu lekarzy. Macie znakomitą kadrę i kampus, w którym można zorganizować szkolenie. Wojskowemu Instytutowi Medycznemu proponujemy by zajął się kształceniem lekarzy po studiach. - Wygląda na to, że tradycja Wojskowej Akademii Medycznej nie zginęła - cieszy się Mirosław Wdowczyk, dawny rzecznik tej uczelni, dziś w Uniwersytecie Medycznym.

17.09.2007 r. - Coraz częściej mundur wojskowego lekarza zakładają dziewczęta (Dziennik Łódzki)

12-minutowy bieg, pompki, skłony, egzamin z języka angielskiego i rozmowa kwalifikacyjna - taki sprawdzian przechodzili wczoraj kandydaci na medyków wojskowych. Od października łódzki Uniwersytet Medyczny będzie kształcił lekarzy w mundurach. Pierwszych ośmiu kandydatów egzamin zdawało już wczoraj, nabór trwa.

Kto może zostać lekarzem wojskowym? Na razie uczelnia, wspólnie z Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych, będzie kształciła studentów po V roku medycyny. Jeśli zaliczą egzaminy sprawnościowe i dostaną pozwolenie dotychczasowej uczelni na studiowanie na wydziale wojskowo-lekarskim, od października zostaną skoszarowani w dawnych akademikach WAM. Studia wojskowo-medyczne wiążą się bowiem z zachowaniem dyscypliny wojskowej, z pobudką o 6 rano, apelami, przepustkami i chodzeniem w mundurze.

- W ogóle mi to nie przeszkadza - zapewnia Marta Wiśniewska, która przyszła wczoraj na egzamin. - Chcę zostać lekarzem wojskowym i nauczyć się tego wszystkiego, co będzie mi później potrzebne w jednostce lub na misji.

Na 8 kandydatów, którzy zgłosili się na egzamin, pięciu to... dziewczyny. Dlaczego chcą w kamasze? - Kobiety też mogą nosić mundury i nie ma w tym nic złego - uważa Dominika Majchrzak, która skończyła V rok medycyny na UM. - Poza tym lekarz wojskowy to zawód elitarny. A z naszego punktu widzenia to o wiele lepszy start niż w przypadku lekarza cywilnego.

Do tego stwierdzenia przychyliła się pułkownik Piotr Jamrozik, komendant Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych. - Studenci przez cały rok będą mieszkali w naszych akademikach, zapewnimy im pełne wyżywienie. Dostaną uposażenie. Po skończonych studiach ze stopniem podporucznika pojadą na roczny staż do któregoś ze szpitali wojskowych, a potem dostaną kontrakt na pracę w jednostce wojskowej.

Poza tym lekarze wojskowi zarabiają lepiej niż ich koledzy w cywilu. Przynajmniej na starcie. Miesięczne wynagrodzenie lekarza w jednostce wynosi około 2,8 tys. zł brutto. W cywilu - o kilkaset złotych mniej.

- Potrzeby są ogromne, bo lekarzy wojskowych brakuje - mówi major Dariusz Birek z Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych. - Mam nadzieję, że zgłosi się więcej kandydatów i nareszcie w Łodzi wrócimy do tradycji szkolenia lekarzy wojskowych, których armia potrzebuje.

Po co nam lekarze wojskowi? W armii jeden lekarz przypada nawet na trzy jednostki wojskowe. Za mało jest też lekarzy, których można by skierować na misje pokojowe. Dlatego w kolejnych latach Uniwersytet Medyczny w porozumieniu z Ministerstwem Obrony Narodowej będzie chciał kształcić w Łodzi lekarzy wojskowych, być może już od III roku studiów. Na razie poszukiwani są studenci po V roku medycyny z całej Polski.

18.09.2007 r. - Profesor Adam Dziki Prezesem-Elektem Towarzystwa Chirurgów Polskich

W dniach 12-15 września 2007 roku, w Centrum Kongresowym Międzynarodowych Targów Poznańskich odbył się 63 Zjazd Towarzystwa Chirurgów Polskich, które powstało w 1889 roku. Wzięło w nim udział około 2000 lekarzy chirurgów, dla których oprócz licznych wykładów i warsztatów zorganizowano wystawę produktów medycznych i farmaceutycznych.

Tematyka Zjazdu dotyczyła m.in. nowych technik i technologii w chirurgii, postępów w zapobieganiu i leczeniu zakażeń, edukacji chirurgicznej w ramach ustaleń unijnych, roli chirurga w leczeniu chorób nowotworowych, obrażeń ciała, chorób jelita grubego oraz postępów w chirurgii endokrynologicznej. Jest to jedno z najważniejszych spotkań naukowych Towarzystwa.

Honorowy patronat nad tegorocznym spotkaniem sprawował Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej - Lech Kaczyński, natomiast w komitecie honorowym zasiadli m.in. Zbigniew Religa - Minister Zdrowia oraz J.M. Rektor Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu prof. dr hab. med. Grzegorz H. Bręborowicz.

W czasie zjazdu odbyło się również walne zgromadzenie członków TChP podczas którego prof. dr hab. n. med. Adam Dziki, członek prezydium Towarzystwa, kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, a także Prorektor ds. Klinicznych i Kształcenia Podyplomowego naszej Uczelni, został wybrany Prezesem-Elektem Towarzystwa na kadencję 2009-2011.

Oprócz sukcesów na arenie krajowej prof. Adam Dziki w dniu 7.10.2007 roku zostanie honorowym członkiem Amerykańskiego Towarzystwa Chirurgicznego. Uroczyste nadanie tytułu odbędzie się w Nowym Orleanie podczas corocznego zjazdu władz Towarzystwa.

19.09.2007 r. - Honory dla profesora Adama Dzikiego (Dziennik Łódzki)

- Jestem zaszczycony, bo to dowód zaufania i uznania ze strony kolegów - powiedział prof. Adama Dzikiego.

Wybory nowego prezesa odbyły się na zjeździe TChP, odbywającym się w Poznaniu. Uczestniczyło w nim 2 tys. chirurgów. Prof. Adam Dziki, kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz prorektor ds. klinicznych i kształcenia podyplomowego UM, jako elekt obejmie prezesurę TChP za dwa lata. Towarzystwo założył w 1889 r. wybitny chirurg Ludwig Rydygier. Obecnie skupia 5 tys. członków.

To nie pierwsze wyróżnienia dla prof. Dzikiego. Został on także honorowym członkiem Amerykańskiego Towarzystwa Chirurgicznego. Nadanie tytułu odbędzie się 7 października w Nowym Orleanie podczas zjazdu towarzystwa. Wcześniej przyjęto go do elitarnego Królewskiego Brytyjskiego Towarzystwa Chirurgicznego. Jest to najwyższe wyróżnienie przyznawane w Wielkiej Brytanii chirurgom z wybitnymi osiągnięciami. Dyplom otrzymał z rąk samej królowej Elżbiety II. Widać dokonania łódzkiego chirurga śledzą i doceniają międzynarodowe gremia

medyczne. Wyróżnienia te podnoszą prestiż polskiej chirurgii. Objęcie teki prezesa Towarzystwa Chirurgów Polskich przypieczętowało tylko jego międzynarodowe sukcesy.

28.09.2007 r. - Unikatowa operacja kręgosłupa w Klinice Neurochirurgii i Chirurgii Nerwów Obwodowych Uniwersyteckiego Szpitala Nr 2 im. WAM

14 września 2007 r. w Klinice Neurochirurgii i Chirurgii Nerwów Obwodowych Uniwersyteckiego Szpitala Nr 2 im. WAM (Łódź, ul. Żeromskiego 113) przeprowadzona została unikatowa operacja kręgosłupa.

Do Kliniki trafiła 24 letnia kobieta, ofiara wypadku komunikacyjnego, która doznała niezwykle skomplikowanego złamania kręgosłupa w odcinku piersiowym, z bardzo znacznym uciśnieniem rdzenia kręgowego. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności, rdzeń nie został podczas wypadku całkowicie uszkodzony. Operacja, trwająca 13 godzin zakończyła się sukcesem. Chora po operacji porusza kończynami dolnymi, a badanie kontrolne wykazuje prawidłowe położenie kręgosłupa i implantów.

01.10.2007 r. - Zjazd Absolwentów

29 września 2007 roku w Rogowie koło Łodzi, pod patronatem Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. dr. hab. med. Andrzeja Lewińskiego, odbył się Jubileuszowy Zjazd Koleżeński Absolwentów Wydziału Lekarskiego (rocznik 1982 r.), Stomatologicznego i Farmaceutycznego (rocznik 1981 r.). Zjazd zorganizowany został z okazji XXV/XXVI lecia ukończenia studiów.

21.10.2007 r. - Na badania bez kolejki (*Gazeta Wyborcza*)

Kolejki na badania to zmora pacjentów. Dzięki lekarzom z „Barlickiego” niedługo mogą być tylko złym wspomnieniem.

Dziś pacjent, któremu trzeba zrobić specjalistyczne badanie - na przykład tomografię komputerową, musi pokonać prawdziwą ścieżkę zdrowia. Najpierw idzie do swojego lekarza rodzinnego. Ten nie może zlecić tomografii, więc odsyła chorego do specjalisty. Ze skierowaniem do kolejnej poradni trzeba czekać nawet kilka miesięcy. To nie koniec. Specjalista wystawia kolejne skierowanie. Pacjent z kwitkiem idzie do kolejnej placówki i zapisuje się do pracowni diagnostycznej. Znowu czeka kilka miesięcy. Na badaniu się nie kończy. Radiolodzy muszą jeszcze opisać wyniki. Mają na to nawet kilkanaście dni.

- W ten sposób niektórzy pacjenci na diagnozę czekają ponad pół roku - mówi prof. Ludomir Stefańczyk, szef Zakładu Radiologii w Barlickim. - A to znaczy, że leczenie zaczyna się później. Pacjenci wiedzą, jak działa system i szukają dróg na skróty. Zapisują się równocześnie do kilku-, kilkunastu pracowni diagnostycznych. Na badania idą tam, gdzie jest najkrótszy termin. Ale w ten sposób kolejki stają się coraz dłuższe. Cierpią najmniej przebojowi pacjenci.

Lekarze z „Barlickiego” postanowili przerwać tę patologię. Prof. Stefańczyk ze współpracownikami wymyślili rozwiązanie, które ma uprościć życie pacjentom. Wspólnie z firmą komputerową Pixel opracowali specjalny system komputerowy. Specjaliści z przyszpitalnych poradni przez internet będą się łączyć z pracownią radiologii. W specjalnym kalendarzu będą sprawdzać najbliższe wolne terminy i zapisywać pacjentów na badanie.

Prof. Stefańczyk: - Pacjent zamiast martwić się skierowaniami i kolejkami, dostanie karteczkę z datą badania. Lekarz od razu będzie mógł wyznaczyć kolejną wizytę, bo będzie wiedział, kiedy będą wyniki.

Od nowego roku system rusza w szpitalu przy ul. Kopcińskiego. Ale jak przekonuje prof. Stefańczyk, podobne rozwiązanie można uruchomić we wszystkich placówkach służby zdrowia. - Lekarze, wpisując numer prawa wykonywania zawodu, mogliby łączyć się z pracowniami radiologicznymi i zapisywać pacjentów na badania.

- To możliwe - ocenia Marcin Zawisza z urzędu marszałkowskiego, animator internetowego projektu eZdrowie. - Jeśli system sprawdzi się w „Barlickim”, można go wprowadzić w innych szpitalach, a później włączyć do niego przychodnie. System nie powinien być zawrotnie drogi, a pieniądze na jego budowę można zdobyć z Unii. Chętnie byśmy się tym zajęli.

- Pacjenci byliby zadowoleni z takiego udogodnienia - mówi Lidia Klichowicz, lekarz rodzinny. - Lekarze trochę mniej, bo spadłby na nich dodatkowy obowiązek - załatwianie badań. Ale gdyby internetowe zapisy mogły robić rejestratorki w przychodniach, nie byłoby żadnego problemu.

31.10.2007 r. - Medale dla KU AZS UM

18 października w Warszawie, odbyła się ceremonia podsumowania XXIV Mistrzostw Polski Szkół Wyższych. Wydarzenie odbyło się w ramach Centralnej Inauguracji Sportowego Roku Akademickiego. Na scenie Teatru Buffo wręczono nagrody dla najlepszych uczelni w klasyfikacji XXIV Mistrzostw Polski Szkół Wyższych, a także wyróżniających się organizatorów. Odznaczenia dla naszej Uczelni za zajęcie 1 miejsca odebrał opiekun Klubu Uczelnianego AZS UM prof. dr hab. n. med. Jan Błaszczak.

Klasyfikacja XXIV Mistrzostw Polski Uczelni Medycznych

1. Uniwersytet Medyczny Łódź
2. Akademia Medyczna Wrocław
3. Pomorska Akademia Medyczna Szczecin

08.11.2008 r. - Sukces pracowników Kliniki Chorób Dzieci Uniwersytetu Medycznego

Z przyjemnością informujemy, że praca zatytułowana: *Islet-Specific Antibody Seroconversion in Patients With Long Duration of Permanent Neonatal Diabetes Caused by Mutations in the KCNJ11 Gene* autorstwa: **Agnieszki Gach, Krystyny Wyki, Jerzego Bodalskiego i Wojciecha Młynarskiego** z Kliniki Chorób Dzieci naszego Uniwersytetu Medycznego (przy udziale ośrodków w Kielcach, Krakowie i Wrocławiu) została opublikowana w czasopiśmie *Diabetes Care* (impact factor 7,91 z roku 2006). Jest to jeden z wiodących tytułów zajmujących się diabetologią współczesną.

O doniosłości odkrycia świadczy umieszczenie tytułu pracy na okładce tego renomowanego czasopisma.

Praca opisuje pionierskie spostrzeżenia dotyczące zmian odpowiedzi immunologicznej skierowanej przeciwko autoantygenom komórek beta trzustki u pacjentów z genetycznym defektem błonowego kanału potasowego. Obserwacje te skłaniają do nowego spojrzenia na rolę odpowiedzi immunologicznej w patogenezie różnych typów cukrzycy.

Z przyjemnością informujemy, że praca zatytułowana: *Sulfonylurea improves CNS function in a case of intermediate DEND syndrome caused by a mutation in KCNJ11* autorstwa **Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Gach i Iwony Pietrzak** z Kliniki Chorób Dzieci I Katedry Pediatrii oraz **Jacka Kuśmierka** z Katedry Medycyny Nuklearnej naszego Uniwersytetu Medycznego (przy udziale ośrodków w Krakowie i Oxfordzie) została opublikowana w jednym z najbardziej renomowanych periodyków naukowych *Nature Clinical Practice Neurology* (<http://www.nature.com/ncpneuro/index.html>).

Praca opisuje pionierskie spostrzeżenia dotyczące wpływu pochodnych sulfonylomocznika na funkcję ośrodkowego układu nerwowego u pacjentów z genetycznym defektem błonowego kanału potasowego. Te dokumentowane wyniki badań stały się podstawą 5 pytań testowych Vanderbilt Medical Center CME do uzyskania nagrody **American Medical Association's Physician's Recognition Award**. Praca jest dostępna w pełnej wersji na stronie: <http://www.nature.com/ncpneuro/journal/v3/n11/pdf/ncpneuro0640.pdf>

13.11.2007 r. - Wampiriada 2007

8 listopada 2007 roku w budynku Uniwersytetu Medycznego w Łodzi przy pl. Hallera 1, studenci naszej Uczelni po raz kolejny uczestniczyli w jesiennej edycji Wampiriady. Tego dnia w akcji wzięło udział ponad 130 studentów.

Pierwszą akcję przeprowadziło środowisko krakowskiego NZSu już w 1999 roku i bardzo szybko inicjatywę organizowania Wampiriad podjęły inne ośrodki w całym kraju. Obecnie jest to jeden z ważnych projektów, które organizuje duża część NZSów cyklicznie dwa razy do roku.

W Łodzi NZS organizuje Wampiriadę we współpracy z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolécznictwa od jesieni 2002 roku. Obecnie jest to podstawowy projekt NZS.

Głównym celem projektu skierowanego do łódzkiego środowiska akademickiego jest szerzenie świadomości honorowego krwiodawstwa oraz zdrowego trybu życia wśród studentów. Chcemy, aby młodzi ludzie wyrobili w sobie nawyk regularnego oddawania krwi, oczywiście przy zachowaniu odpowiednich odstępów czasowych w RCKiK przy ul. Franciszkańskiej w Łodzi. Jest to wspaniały projekt charytatywny o którym zawsze jest głośno w mediach i wśród studentów. Przy okazji każdej akcji zbieramy od uczestników czekolady dla dzieciaków z łódzkich domów dziecka. Dzięki podwójnej ofiarności studentów oddających krew (średnio każdy oddaje 3-4 czekolady z 8 otrzymanych na akcji) czekolady dostają wszystkie domy dziecka w Łodzi.

Każdy student który przeszedł pozytywnie szybkie badanie na miejscu, kwalifikuje się do pobrania 460 ml krwi i po zejściu ze specjalnego fotela otrzymuje od RCKiK w ramach uzupełnienia energetycznego 8 czekolad, 1 soczek, 1 batonik. Przy okazji zwolnienie z zajęć i kompleksowe badanie krwi gratis. Do tego wszystkiego NZS dodaje pamiątkową koszulkę Wampira!!!

26.11.2007 r. - Koktajl dla komórki (*Gazeta Wyborcza*)

Łódzki uczone przewidywał, że komórki macierzyste można hodować ze skóry. Już dwa lata temu pokazał argumenty, że to możliwe.

Odkrycie łodzianina było zapowiedzią naukowej sensacji ostatnich dni. Przypomnijmy. Kilka dni temu pisaliśmy o eksperymentach uczonych z USA i Japonii. Dwóm grupom badaczy udało się przekształcić fibroblasty - czyli komórki z ludzkiej skóry - w komórki mające zdolności zarodkowych komórek macierzystych.

To prawdziwa rewelacja, bo komórki macierzyste mogą przekształcać się w dowolne komórki tkanki. Mają być materiałem do naprawy serca zniszczonego przez zawał. Niektórzy uważają nawet, że będzie można z nich hodować organy do przeszczepów.

Okazuje się jednak, że pionierami w przekształcaniu komórek skóry w macierzyste byli Polacy. Już trzy lata temu sugerował to zespół, w którym pracowało dwoje polskich uczonych.

Hipoteza narodziła się na Uniwersytecie Temple w Filadelfii (USA). Zespołem naukowym kierowali prof. Ausim Azizi i dr Barbara Kryńska, absolwentka Akademii Medycznej w Warszawie. Badania prowadził dr Piotr Rieske z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Akurat był na stypendium w Stanach. I choć uważał, że to szaleństwo, zaczął prowadzić eksperyment.

- Bałem się, że nic z niego nie wyjdzie - przyznaje. - Ale uznałem, że warto spróbować.

Na specjalnym podłożu białkowym umieszczał komórki ze skóry 70-letniej kobiety i pobrane z płuc płodu.

Badania dr. Rieskego pokazały, że jeśli komórkom dostarczy się odpowiedniej pożywki, dojdzie do intrygującego przekształcenia komórek skóry w komórki przypominające komórki macierzyste. Trzeba było tylko opracować recepturę „koktajlu” odżywiającego komórki. Najskuteczniejsza mieszanka składała się z białek, hormonów i substancji chemicznych.

Dr Rieske: - Okazało się, że w odpowiednich warunków przeobrażenie fibroblastów w komórki o pewnych cechach embrionalnych komórek macierzystych jest możliwe.

Wyniki badań opublikowano w grudniu 2005 roku w piśmie *Differentiation*. Czym różni się ta praca od eksperymentów Japończyków i Amerykanów, które uznano za przełomowe? Komórki wyhodowane przez dr. Rieskego miały tylko pewne cechy komórek macierzystych. Nowe metody, po które sięgnęli Amerykanie i Japończycy, okazały się skuteczniejsze. Dzięki „wprowadzeniu” do wnętrza fibroblastów białek uzyskali pełnowartościowe komórki macierzyste.

Dr Rieske: - Opublikowana przez nas praca - kiedy jeszcze to wszystko, co wiemy teraz, wydawało się więk-

szości uczonym szaleństwem - sugerowała, że komórki skóry mogą być podatne na manipulacje biotechnologiczne. Że można przeobrazić je we wszechstronne komórki macierzyste.

19.12.2007 r. - Patent udzielony na rzecz Uniwersytetu Medycznego

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej udzielił na rzecz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi patentu na wynalazek pt. „Sposób przeprowadzania testu diagnostycznego do wykrywania in vitro niealergiczej nadwrażliwości na aspirynę i inne niesteroidowe leki przeciwzapalne.

Twórcami wynalazku są: prof. dr hab. n.med. Marek Kowalski, kierownik Katedry Immunologii i Kliniki Immunologii, Reumatologii i Alergii Uniwersytetu Medycznego oraz dr n.med. Anetta Ptasieńska, dr hab. n.med. Rafał Pawliczak, dr n.med. Barbara Bieńkiewicz i dr Lawrence M. Du Buske, Fitchburg, USA.

24.01.2008 r. - Jubileusz prof. zw. dr hab. n. med. Andrzeja Kuliga

22 stycznia, podczas posiedzenia Rady Wydziału Wojskowo-Lekarskiego, w której wziął udział Rektor Uniwersytetu Medycznego prof. dr hab. Andrzej Lewiński, odbyła się uroczystość z okazji **75-tej rocznicy urodzin prof. zw. dr hab. n. med. Andrzeja Kuliga** - wybitnego naukowca i nauczyciela akademickiego oraz wieloletniego kierownika Zakładu Patomorfologii Klinicznej WAM.

4.03.2008 r. - Łódź wraca do tradycji WAM (Dziennik Łódzki)

Z prof. Krzysztofem Zemanem prorektorem Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, rozmawia Joanna Leszczyńska

Uniwersytet Medyczny w Łodzi wygrał rywalizację z Akademią Medyczną w Warszawie w sprawie kształcenia lekarzy wojskowych. Był Pan pewien takiej decyzji MON?

Nie traktowałbym tego w kategoriach zawodów. Poza tym nie dostaliśmy żadnej oficjalnej, pisemnej informacji z MON. Ale to prawda, że wojskowa służba zdrowia zaproponowała, aby nasz uniwersytet kształcił lekarzy wojskowych. Moim zdaniem, to oczywiste, że powinno odbywać się w Łodzi.

Dlaczego to takie oczywiste?

W Łodzi na terenie dawnego WAM znajduje się jedyny w Polsce ośrodek Centrum Szkolenia Wojskowych Kadr Medycznych, szkolących podoficerów sanitarnych i lekarzy, wyjeżdżających za granicę na misje. Poza tym jest koncepcja, aby na terenie dawnych koszarów przy ul. 6 Sierpnia zorganizować profesjonalny ośrodek kształcenia lekarzy na potrzeby sił zbrojnych, który będzie odwzorowaniem naszych baz medycznych w Afganistanie i w NATO. To rewelacyjny pomysł władz wojskowych, unikatowy w skali kraju.

Dlaczego kandydaci na lekarzy wojskowych będą mogli kształcić się w tym kierunku dopiero po trzecim roku?

MON chciałoby, aby była to oferta dla tych, którzy zaliczyli drugi lub trzeci rok nauki, bo wtedy jest pewne, że oni skończą studia.

Czym to kształcenie lekarzy wojskowych będzie się różnić od dawnego programu WAM?

Sama idea szkolenia może się nie zmienić, ale musi być ono silnie ukierunkowane na praktykę. Od czasu likwidacji WAM zmieniały się zadania polskiego wojska. Doszły zadania misyjne. Dlatego studentów trzeba przygotować do warunków bojowych. W programie studiów są staże w najlepszych szpitalach wojskowych. Program ten powstał w MON, ale taki sam przedłożyliśmy pięć lat temu.

Jakie będą zobowiązania absolwentów uczelni wobec wojska?

Teraz wojsko jest wojskiem kontraktowym, a w przyszłości ma być zawodowym. W związku z tym na pewno absolwenci będą podpisywać umowę kontraktową na określoną liczbę lat służby w armii. Na ile lat, jeszcze nie wiadomo.

Nie obawia się Pan, że jednak chętnych może zabraknąć?

Jak na razie kilkudziesięciu studentów deklaruje, że są zainteresowani, aby zostać lekarzami wojskowymi. To normalne, że na początku studenci są niepewni, co z tego będą mieć. Niewątpliwie potrzebny jest dobry przykład pierwszych absolwentów. Wówczas na pewno za rok czy dwa chętnych będzie zdecydowanie więcej. Wojsko oferuje dobre warunki finansowe i przywileje. Poza tym jest możliwość pracy poza Polską. Wiele armii w Europie daje ogłoszenia, że chętnie przyjmie polskich lekarzy wojskowych.

Czy to początek reaktywowania Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi?

Na razie nie ma to sensu. Dobry wydział wojskowo-lekarski wystarczy na potrzeby wojska. To w tej chwili optymalne rozwiązanie. Możemy też kształcić cudzoziemców, bo przy tym wydziale jest wydział studiów anglojęzycznych, dla którego przyjęcie kilku studentów w mundurze nie jest żadnym problemem.

Poza tym MON ma jeszcze inną koncepcję kształcenia wojskowych lekarzy. Chce kształcić na lekarzy swoich stypendystów na innych uczelniach w Polsce, w tym w Warszawie. Nasi studenci będą chodzili w mundurach, a tamci będą stypendystami cywilnymi, a potem przejdą przez szkolenie wojskowe. Pewnie MON chce zobaczyć, która koncepcja lepiej się sprawdzi.

Jak Pan, jako były rektor WAM, ocenia niegdyśszą decyzję likwidacji tej uczelni?

Jak zwykle czas pokazał, kto miał rację. Obecni oficjele przyznali, że likwidacja WAM była błędem. Tego tak łatwo nie będzie można nadrobić.

To była decyzja polityczna?

Sądzę, że nie. Po prostu bardzo silne lobby warszawskie uważało, że ta uczelnia powinna być w Warszawie. Być może początek likwidacji WAM miał być początkiem budowania nowej uczelni w stolicy. To się na szczęście nie udało. Czas pokazał, że ktoś źle wyliczył, że jest za dużo lekarzy wojskowych i utrzymywanie takiej uczelni jest bez sensu. Po kilku latach po likwidacji WAM okazało się, że w kraju brakuje około 600 lekarzy wojskowych.

4-03-2008 r. - Nowoczesna pracownia hemodynamiki w Biegańskim (Dziennik Łódzki)

Jeszcze kilkanaście lat temu oddziały kardiologiczne w polskich szpitalach wyglądały jak zabytki z muzeum leczenia. Polscy lekarze mieli okazję pracować na nowoczesnym sprzęcie, tylko jeśli odbywali praktyki za granicą. Z roku na rok jest znacznie lepiej, szpitale muszą jednak walczyć o pieniądze. W zeszłym roku prawie 4 miliony złotych udało się wywalczyć klinice kardiologii w szpitalu im. Biegańskiego. Szpital dostał pieniądze z programu Polcard i z Urzędu Marszałkowskiego. Dzięki temu otworzono wczoraj najnowocześniejszą w województwie pracownię hemodynamiki. Będą w niej operowani pacjenci z wadami serca oraz zawałowcy przywieźeni do szpitala w stanach ostrych. Klinika ma już jedną pracownię wyposażoną w nowoczesny sprzęt. Otwarcie drugiej spowodowało, że w tym samym czasie zabiegi mogą prowadzić dwa niezależne zespoły specjalistów. Do pracujących w klinice specjalistów dołączyli już młodzi kardiolodzy. Jeśli ich przewidywania się sprawdzą, to liczba operacji może się zwiększyć nawet o 30 procent.

- Druga pracownia rozwiązuje problem operacji planowych - mówi dr Jan Zbigniew Peruga, kardiolog. - Do tej pory jeśli wiedzieliśmy, że pogotowie może nam przywieźć pacjenta w stanie ostrym, nie blokowaliśmy pracowni hemodynamiki operacjami planowanymi. To bardzo wydłużało kolejki oczekujących na zabieg.

Druga pracownia hemodynamiki powstała w nowym budynku. Umieszczono w nim nowoczesny angiograf, czyli sprzęt do koronoplastyki i koronarografii. Wciążu miesiąca lekarze z „Biegańskiego” wykonują przynajmniej 130 koronoplastyk i nawet do 300 koronarografii. Dzięki drugiej pracowni ich liczba teoretycznie może znacznie wzrosnąć.

- Mamy 50 zwykłych łóżek kardiologicznych i 12 intensywne - mówi prof. Maria Krzemińska-Pakuła, kierownik kliniki kardiologii w szpitalu im. Biegańskiego. - Po zabiegach wykonywanych nowoczesną metodą, czas pobytu w szpitalu znacznie się skraca, ale nadal musimy po zabiegu obserwować pacjenta minimum dwa dni.

Wczoraj do domu wypisano pacjentkę, która w miniony piątek miała wykonywany zabieg zamknięcia ubytku w przegrodzie międzyprzedsionkowej bez konieczności rozcinania klatki piersiowej. Kardiolodzy nie musieli zatrzymać pracy serca, zrobili jedynie otwór w pachwinie i przez naczynia krwionośne wprowadzili do serca specjalne urządzenie zamykające ubytek. Operacja trwała dwie godziny. A już po dwóch dniach pacjentkę można było wypisać do domu.

- To kosztowny zabieg, procedura jest wyceniona na 2200 punktów, ale pacjent nie potrzebuje długotrwałej hospitalizacji, tak jak w przypadku rozcięcia klatki piersiowej - mówi dr Peruga. - A poza tym rozcinanie klatki piersiowej u młodej dziewczyny to nie jest najlepszy pomysł. Wiadomo przecież, że bliźni zostaną, a rozebranie się na plaży czy na basenie będzie problemem.

Teraz kardiolodzy operują około 3600 pacjentów w ciągu roku. Na operację planową trzeba czekać dwa, trzy miesiące. Lekarze przewidują jednak, że dwie równoległe pracownie hemodynamiki pozwolą zmniejszyć kolejki.

Nową pracownię hemodynamiki obejrzał też Adam Fronczak, wiceminister zdrowia, który przyznał, że łódzki ośrodek kardiologiczny jest w polskiej czołówce nie tylko ze względu na kadrę medyczną, ale też na sprzęt, na jakim pracują lekarze w nowoczesnej pracowni hemodynamiki.

Magda Szejner

7-04-2008 r. - Rozstrzygnięcie pierwszej edycji konkursu „Wirtualny Pacjent”

Mamy przyjemność poinformować, że w pierwszej edycji konkursu „Wirtualny Pacjent”, w którym wzięło udział 3000 lekarzy i studentów z całej Polski, Uniwersytet Medyczny w Łodzi reprezentowało 187 osób.

Stypendium w wysokości 2,5 tys złotych otrzymał student 6 roku Maciej Banasiak. Nasz laureat uzyskał 390 punktów.

Książkami Wydawnictwa Lekarskiego PZWL zostali nagrodzeni zwycięzcy poszczególnych etapów. Z **Uniwersytetu Medycznego w Łodzi** są to:

- etap II : **Maja Waszczyk** (6 rok)
- etap III : **Krzysztof Socha** (4 rok), **Maciej Banasiak** (6 rok)
- etap IV : **Katarzyna Bładowska** (2 rok),
- etap V : **Kamila Kamińska** (6 rok)

Szczegółowe informacje o konkursie dostępne są na stronie www.wirtualnypacjent.pl oraz www.tvnmed.pl.

2008-05-05 Spotkanie z kandydatami na rektora UM

W dniu 30 kwietnia 2008 r. w gmachu Wydziału Farmaceutycznego przy ul. Muszyńskiego 1 odbyło się spotkanie z kandydatami na rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi:

- **prof. dr. hab. n. med. Adamem Dzikim**
- **prof. dr. hab. n. med. Pawłem Górskim**
- **prof. dr. hab. n. farm. Daria Orszulak-Michalak**

Każdy z kandydatów miał 20 minut na zaprezentowanie swojej osoby oraz programu wyborczego, a następnie odpowiadał na pytania.

5-05-2008 Spotkanie naukowe

W dniu 23 kwietnia 2008 roku (środa) o godz. 17.00 w Muzeum Historii Miasta Łodzi przy ul. Ogrodowa 15 odbyło się spotkanie naukowe pod patronatem honorowym J.M. Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. dr hab. n. med. Andrzeja Lewińskiego na temat „Cukrzyca - skąd i dokąd?”. Konferencja, składała się z dwóch części: sesji naukowej oraz wieczoru imieninowego łódzkiej diabetologii. Wieczór imieninowy łódzkiej diabetologii nawiązuje do przypadających w tym dniu imienin znakomitych łódzkich diabetologów: prof. dr. n.med. **Jerzego Bodalskiego** - nestora diabetologii łódzkiej - oraz prof. nadzw. n.med. **Jerzego Loby** i prof. nadzw. n.med. **Wojciecha Młynarskiego**.

Przemówienie J.M. Rektora - prof. dr. hab. Andrzeja Lewińskiego:

Szanowni Państwo!

Przypadł mi w udziale zaszczyt otwarcia konferencji naukowej zatytułowanej „Cukrzyca - skąd i dokąd”. Program konferencji składa się z dwóch części: sesji naukowej oraz spotkania pod nazwą „Wieczór z Profesorem Jerzym Bodalskim i jego gośćmi”.

Serdecznie witam wszystkich Państwa, a w szczególności:

1. Panią Profesor Alicję Chybicką - Prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego;
2. Pana Profesora Tadeusza Mazurczaka - Prezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Genetyki Człowieka;
3. Pana Andrzeja Baumana - Prezesa Stowarzyszenia Diabetyków.

Gożąco witam pozostałych naszych Gości - specjalistów w dziedzinie pediatrii, diabetologii i endokrynologii - przybyłych na konferencję z różnych stron kraju. Równie serdecznie witam Profesorów naszej Uczelni - znakomitych diabetologów a dzisiejszych solenizantów, których osobiste święto stworzyło okazję do określenia drugiej części naszego spotkania jako „Wieczoru imieninowego łódzkiej diabetologii”.

Witam:

Pana Profesora Jerzego Bodalskiego;

Pana Profesora Jerzego Lobę

oraz

Pana Profesora Wojciecha Młynarskiego.

Szanowni Państwo!

Pragniemy, by referaty w sesji naukowej zostały poprzedzone przedstawieniem sylwetki oraz dorobku naukowo-dydaktycznego nestora łódzkich diabetologów Pana Profesora Bodalskiego. Dlatego część merytoryczną rozpocznę moim wystąpieniem, a następnie oddam głos Pana Profesorowi Wojciechowi Młynarskiemu.

Szanowni Państwo!

W Uniwersytecie Medycznym corocznie organizowanych jest kilkadziesiąt spotkań naukowych z różnych dziedzin medycyny, ale to, w którym uczestniczymy dzisiaj ma wyjątkowo oryginalny charakter, gdyż powiązane jest z wieczorem imieninowym diabetologii łódzkiej.

Pozwólcie zatem, Szanowni Państwo, że przedstawię w zarysie sylwetkę Mistrza, którego uczniowie wygłoszą dzisiaj naukowe referaty. Pozwólcie także, że skupię się głównie na ogólnoakademickiej i naukowej działalności Pana Profesora.

Prof. dr hab. med. Jerzy Bodalski - jeden z najbardziej zasłużonych nauczycieli akademickich Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, należącego do grona wybitnych naukowców w kraju - urodził się w 1934 roku w Wilnie. W latach 1951-1957 odbył studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Łodzi i w 1956 roku, w tej Uczelni, rozpoczął pracę na stanowisku zastępcy asystenta w Zakładzie Fizjologii.

Profesor Jerzy Bodalski w Uczelni przeszedł wszystkie kolejne szczeble kariery zawodowej i naukowej. Od 1957 był kolejno: asystentem, adiunktem i docentem w II Klinice Chorób Dzieci, z kolei w 1992 roku został mianowany na stanowisko profesora Akademii Medycznej, a w 1999 na stanowisko profesora zwyczajnego.

W 1987 roku został Kierownikiem Kliniki Chorób Dzieci, natomiast w 1993 roku otrzymał także stanowisko Dyrektora Instytutu Pediatrii, a w 2004 roku, po zniesieniu instytutów, Kierownika Katedry Pediatrii. Stanowiska te - od 2002 roku już w Uniwersytecie Medycznym - Profesor piastował do 2007 roku.

Kierując Instytutem/Katedrą Pediatrii wprowadził wiele nowoczesnych rozwiązań w zakresie procedur diagnostycznych, leczniczych, kierunków badawczych, edukacji oraz metodologii nauczania. Kierownicza aktywność Profesora nie ograniczała się wyłącznie do Kliniki, Instytutu i Katedry, gdyż Jego niepodważalny autorytet sprawił, że pełnił także funkcje akademickie z wyboru: w latach 1981-1987 - funkcję Prodziekana Wydziału Lekarskiego ds. Nauczania i Wychowania Młodzieży, a w latach 1990-1996 Prorektora Akademii Medycznej ds. Klinicznych i Kształcenia Podyplomowego.

Od roku 1977 jest członkiem Rady Wydziału Lekarskiego a w latach 1984-96 był członkiem Senatu Uczelni, w którym przewodniczył kilku komisjom. Ponadto w latach 1979-1984 sprawował funkcję konsultanta wojewódzkiego z dziedziny pediatrii w Województwie Skierniewickim oraz - w latach 1999-2001 - konsultanta wojewódzkiego z dziedziny diabetologii w Województwie Łódzkim.

Rozwój naukowy Profesora wyznaczają następujące lata: 1967 - uzyskanie stopnia doktora nauk, 1976 doktora habilitowanego i 1998 tytułu profesora. W 1961 roku zdobył specjalizację I-go, a w 1964 II-go stopnia z zakresu pediatrii.

Jest także współautorem sukcesu wielu swoich młodych naukowców - 12 asystentom zapewnił odbycie wielomiesięcznych staży naukowych w renomowanych ośrodkach akademickich Francji, Niemiec i Stanów Zjednoczonych. 31 asystentów wypromował na stopień doktora nauk medycznych, był opiekunem naukowym 5 przewodów habilitacyjnych, a w 2007 roku dwóch jego uczniów uzyskało tytuł naukowy profesora.

Profesor Jerzy Bodalski w swojej działalności naukowej najwięcej uwagi poświęca takim dziedzinom wiedzy jak: diabetologia, nefrologia, onkohematologia i genetyka kliniczna. Organizując w kierowanej przez siebie Klinice nowoczesne pracownie naukowe (biologii molekularnej, immunopatologii, farmakologii klinicznej) aranżował kierunki badawcze, w których osiągnięcia nauk podstawowych spletały się z problematyką kliniczną. Jest uznanym autorytetem w dziedzinie medycyny wieku rozwojowego i diabetologii. Posiada bogaty i wszechstronny dorobek naukowy, na który składa się autorstwo lub współautorstwo 903 publikacji, z których 251 stanowią oryginalne

opracowania twórcze, a 627: streszczenia i komunikaty zjazdowe, rozdziały w opracowaniach książkowych, artykuły popularno-naukowe, ekspertyzy i tłumaczenia.

Profesor najczęściej kreował własne, oryginalne poszukiwania naukowe, nie mające odpowiednika w ośrodkach pediatrycznych kraju. Był inicjatorem i organizatorem wielu zjazdów naukowych, również o charakterze międzynarodowym. Jako naukowiec zapraszany był często do komitetów honorowych i naukowych wielu spotkań o charakterze ogólnopolskim.

Jest członkiem Zarządu Głównego dwóch znaczących towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, gdzie pełni obecnie funkcję Przewodniczącego Głównej Komisji Rewizyjnej oraz Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego.

Ponadto od roku 1997 roku jest redaktorem naukowego czasopisma „Przegląd Pediatryczny”, kolportowanym w nakładzie 3 tysięcy egzemplarzy wśród lekarzy pediatrów w kraju oraz członkiem Komitetów Redakcyjnych następujących wydawnictw: Diabetologia Polska, Endokrynologia, Diabetologia, Choroby Przemiany Materii Wieku Rozwojowego, Annales Academiae Medicae Lodzensis, Cukrzyca a Zdrowie, Biblioteka Pediatry.

Wyrazem uznania dla wszechstronnej działalności Profesora jest wiele przyznawanych Mu nagród i wyróżnień - m.in. trzech indywidualnych lub zespołowych nagród Ministra Zdrowia oraz kilkunastu nagród rektorskich. Odznaczony został m.in. Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem im. Dr. Henryka Jordana, Honorową oraz Złotą Honorową Odznaką „Zasłużony dla Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków”.

Zaledwie szkicowo opisane przez mnie pola działalności naukowo-dydaktycznej i organizatorskiej Profesora Bodalskiego nie dają pełnego spektrum aktywności bohatera mojego wystąpienia, gdyż nie ujmują Jego społecznikowskich i osobistych pasji.

Szczególny rezonans społeczny ma Jego działalność na rzecz chorych na cukrzycę dzieci i młodzieży oraz dorosłych. Profesor m.in. zgłosił propozycję opracowania ogólnopolskiego rejestru zachorowań na cukrzycę w wieku rozwojowym oraz podjął inicjatywę i wszczął prace organizacyjne nad powołaniem Federacji Stowarzyszeń Rodziców Dzieci Chorych na Cukrzycę w Polsce. Ponadto szeroko znana jest Jego aktywność jako organizatora i propagatora akcji letnich obozów harcerskich dla dzieci chorych na cukrzycę. Dlatego nie jest dziełem przypadku to, że nasz Profesor jest Kawalerem Orderu Uśmiechu. Profesor Jerzy Bodalski ma przy tym bardzo oryginalne hobby.

Od kilkudziesięciu lat, niemal każdą wolną chwilę poświęca hodowli lilii. Z wielu wystaw w kraju i za granicą przywiózł mnóstwo nagród. Zorganizował w Łodzi dwie pierwsze w kraju ogólnopolskie wystawy lilii. Przetłumaczył książkę o uprawie tych kwiatów i opracował „Spis odmian i gatunków lilii”.

A skoro nasze spotkanie nawiązuje do imion, pozwolę sobie zwrócić uwagę na powstające iunctim między imieniem i pasją Profesora, gdy imię Jerzy - w greckim brzmieniu Georgios, czyli „uprawiający rolę” połączymy z lilią - po grecku leirion - symbolizującą od niepamiętnych czasów: królewskość, chwałę i majestat. A ponadto jeśli wiemy, że leirion pochodzi od przymiotnika leiros czyli delikatny, to lepiej rozumiemy niezwykłą osobowość Profesora Jerzego, w której sąsiadują ze sobą dar autorytetu oraz wrażliwość na zło i cierpienie.

14-05-2008 Nowy rektor UM (Express Ilustrowany)

Prof. Paweł Górski rektorem UM

Prof. Paweł Górski, alergolog, kierownik Kliniki Pulmonologii i Alergologii w szpitalu im. Barlickiego, został wczoraj wybrany na nowego rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Otrzymał w drugiej turze 219 głosów, a jego kontrkandydat prof. Adam Dziki - 183.

Rektor elekt obejmie urządowanie 1 września br., kiedy to zastąpi ustępującego prof. Andrzeja Lewińskiego. Kadencja trwa cztery lata. W najbliższy piątek odbędą się wybory prorektorów Uniwersytetu Medycznego. (EW)

2008-06-04 Nasze pielęgniarki są teraz super

90 pracowników służby zdrowia z regionu łódzkiego, głównie pielęgniarek w średnim wieku, odebrało wczoraj dyplomy kursu Super Nurse, finansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Zajęcia odbywały się przez pół roku 4 razy w tygodniu. Składały się z warsztatów komunikacji z pacjentem, obsługi komputera i podstaw języka angielskiego.

Jolanta Wilkońska, pielęgniarka z Łodzi, przed kursem nie potrafiła nawet włączyć komputera. - Teraz to mój przyjaciel, który z każdym dniem staje się bliższy - mówiła na rozdaniu dyplomów.

Dr Jacek Michalak, koordynator programu, nie boi się wyjazdu kursantów za granicę. - Jesteśmy w Unii, coraz częściej mamy pacjentów z innych krajów. Trzeba się z nimi porozumieć - tłumaczył. - A jeśli panie wyjadą na jakiś czas, zdobędą nowe, korzystne doświadczenie - mówił.

Jednak panie nie myślą nawet o opuszczeniu kraju. - Nigdzie nie wyjeżdżam, tu mam ustabilizowane życie - stwierdziła Bożena Król, sekretarka medyczna z Łodzi.

Matylda Witkowska - POLSKA Dziennik Łódzki

5-06-2008 Ogólnopolskie Regaty Uczelni Wyższych Edu Cup 2008

Reprezentacja Naszej Uczelni została zaproszona do udziału w pierwszej edycji Ogólnopolskich Regat Uczelni Wyższych Edu Cup 2008.

Regaty żeglarskie nauczycieli akademickich Edu Cup 2008 zostaną rozegrane w dniach 18-21 września 2008 roku na jeziorach Tały/Belady. Bazą sportową zawodów będzie najpopularniejsza w Polsce wioska żeglarska zlokalizowana w Mikołajkach. Zawodnicy na czas regat zamieszkają w malowniczo położonym ośrodku hotelowym Robert's Port w Starych Sadach nad jeziorem Tały.

Edu Cup 2008 to cykliczne, elitarne i prestiżowe zawody skierowane do nauczycieli akademickich Szkół Wyższych pasjonujących się żeglarstwem. Nawiązując do tradycji anglosaskich Edu Cup 2008 tworzy doskonałą

okazję do toczonej w duchu fair play sportowej rywalizacji pomiędzy Uczelniami. Edu Cup 2008 to także wyjątkowa możliwość integracji środowiska akademickiego, szansa wymiany doświadczeń i nawiązywania nowych znajomości i przyjaźni.

17-06-2008 Jubileuszowy Zjazd Absolwentów

W dniu 14 czerwca 2008 roku w siedzibie Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi przy ul. Czerwonej 3 odbył się Jubileuszowy Zjazd Absolwentów Wydziału Lekarskiego, Fakultetu Wojskowo-Lekarskiego Akademii Medycznej w Łodzi związany z odnowieniem dyplomów po 50-ciu latach. Otwarcia Zjazdu dokonał Tadeusz Lutosławski, starosta roku po czym głos zabrali licznie przybyli dostojni goście. Po wystąpieniach nastąpił akt wręczania dyplomów, które odebrało 120 absolwentów. Jubileuszowy Zjazd zakończył bankiet w secesyjnych wnętrzach Okręgowej Izby Lekarskiej z udziałem zespołu muzycznego.

31-07-2008 Lekarze w kamaszach rozpoczną studia w Łodzi (*Dziennik Łódzki*)

45 mundurów będzie musiała uszyć w tym roku armia dla przyszłych lekarzy wojskowych. Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych w Łodzi już prawie zakończyło rekrutację studentów medycyny, którzy po ukończeniu uczelni chcą pracować w wojskowym korpusie medycznym.

W zeszłym roku po raz pierwszy Wojskowe Centrum Szkolenia Służb Medycznych prowadziło nabór dla studentów medycyny. Wówczas mundury założyło sześciu studentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego. W tym roku rekrutuje 43 studentów medycyny z całej Polski. Dwie osoby będą jeszcze zdawać egzaminy we wrześniu. Warunkiem przyjęcia było ukończenie minimum trzeciego roku studiów na wydziale lekarskim, zdanie egzaminu z języka angielskiego, przejście testów sprawnościowych i rozmowy kwalifikacyjnej. W październiku w wojskowych koszarach w Łodzi zamieszka 26 studentów Uniwersytetu Medycznego. Osoby, które studiuje na uczelniach medycznych w innych miastach, mogą kończyć studia w swoich macierzystych akademiach, do Łodzi będą przyjeżdżać na przeszkolenia wojskowe, a staże studenckie odbywać w klinikach wojskowych. Armia wypłaci im ekwiwalent zakwaterowania i wyżywienia, za które nie płacą też łódzcy studenci CSWSM.

Magda Szrejner - *POLSKA Dziennik Łódzki*

1-09-2008 Centrum Dydaktyczno-Kliniczne gotowe już w 2010 roku (*Express Ilustrowany*)

Pierwsi pacjenci mają trafić do szpitala budowanego w Centrum Dydaktyczno-Klinicznym Uniwersytetu Medycznego przy ul. Czechosłowackiej w styczniu 2010 roku. Ma być w nim 367 łóżek. Wczoraj władze uniwersytetu pokazały, jak przebiega budowa.

Prace najbardziej zaawansowane są na piętrach 7 i 8, które mają być oddane za kilka miesięcy. Budynek ma 17 pięter i trzy kondygnacje pod ziemią.

- Szpital będzie zajmował dwie trzecie budynku od strony Nowosolnej do ósmego piętra włącznie. Na kolejnych znajdują się zakład genetyki, studia podyplomowe, wydział farmaceutyczny oraz wydział pielęgniarstwa i położnictwa - mówi Jan Krzeczowski, pełnomocnik rektora Uniwersytetu Medycznego do spraw inwestycji. - Nadal nie wiadomo, co stanie się z jedną trzecią budynku od strony centrum Łodzi. Na razie nie ma ona przeznaczenia i nie ma też pieniędzy na jej wykończenie.

W budynku będzie 20 wind i szerokie korytarze. Sale chorych mają po 25 mkw. powierzchni (norma europejska to 6 mkw. na łóżko). Każda posiada łazienkę i ubikację. Ściany zostaną pomalowane na kremowo, a na podłodze będą beżowe wykładziny antypoślizgowe.

Budowa Centrum ślimaczy się od 1976 roku. Kosztowała już około 400 mln złotych. Obecnie wykonawcą jest Grupa 3J z Warszawy, która zatrudnia podwykonawców z całej Polski. Na budowie pracuje 200 osób.

Wczoraj w nowo wybudowanej auli Centrum Dydaktyczno-Klinicznego UM prof. dr hab. n. med. Paweł Górski otrzymał insygnia władzy rektorskiej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Wręczono również nominacje na stanowiska kierownicze i profesorskie oraz dyplomy nagród rektorskich. (1b)

1-09-2008 Uniwersytet Medyczny w nowej auli w CKD (*Dziennik Łódzki*)

Połączone posiedzenie ustępującego i rozpoczynającego kadencję senatu Uniwersytetu Medycznego zorganizowano w nowej auli Centrum Kliniczno-Dydaktycznego przy ul. Czechosłowackiej.

- To szczególnie ważne, bo oddanie tej auli do użytku pozwala pełniej włączyć CKD w obieg uczelni - podkreśla Mirosław Wdowczyk, rzecznik prasowy UM

Podczas posiedzenia ustępujący rektor Andrzej Lewiński przekazał insygnia władzy, łańcuch i buławę swojemu następcy Pawłowi Górskiemu. Urzędujący jeszcze rektor wręczył pracownikom i zespołom naukowym okolicznościowe nagrody. Rektorzy i członkowie senatów zwiedzili też kilka pięter budowanego od lat CKD.

Kadra naukowa Uniwersytetu Medycznego zobaczyła piętra przeznaczone na szpital kliniczny. Szpital oddany będzie do użytku jesienią przyszłego roku, a na początku 2010 przyjmie pierwszych pacjentów.

(Ad.) *Dziennik Łódzki*

Płk dr Czesław Marmura¹

JESTEŚMY TAKŻE CZĄSTKĄ TRADYCJI NASZEGO UNIwersYTETU

Działalność Koła im. gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego (ZBZZ i OR WP) w łódzkim środowisku emerytowanej kadry zawodowej związanej ze służbą zdrowia Wojska Polskiego i z Wojskową Akademią Medyczną, a obecnie z Uniwersytetem Medycznym oraz Centrum Szkolenia Wojskowej Służby Medycznej w Łodzi liczy już 27 lat. Koło tego stowarzyszenia powstało 29 kwietnia 1981 roku z inicjatywy członków Klubu Oficerów Rezerwy Wojskowej Akademii Medycznej, a które Uchwałą Zebrania Ogólnego z dnia 24 stycznia 1985 roku przyjęło na swojego patrona gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego.

Pierwsze założycielskie zebranie Koła powierzyło obowiązki prezesa Zarządu Koła płk. emer. dr. n. farm. Tadeuszowi Maliszewskiemu (1916-1992). Macierzystą instytucją dla nowo utworzonego Koła była oczywiście Wojskowa Akademia Medyczna (WAM), która logistycznie zabezpieczała sprawne jego funkcjonowanie. Przez 21 lat członkowie Koła brali aktywny udział w życiu uczelnianym uczestnicząc aktywnie w przysięgach kolejnych nowych roczników podchorążych WAM, w kolejnych oficerskich promocjach absolwentów. Członkowie naszego Koła (lekarze) aktywnie włączali się do organizowanych przez medyczne towarzystwa naukowe i Wojskową Akademię Medyczną konferencji naukowych, a także do organizacji jubileuszowych spotkań poszczególnych roczników promocyjnych czasów studiów w Katedrze Medycyny Wojskowej (Lublin 1944–1945), w Wojskowym Centrum Wyszkołeni Medycznego (WCWMed., Łódź 1950 – 1958) i Wojskowej Akademii Medycznej (WAM, Łódź 1959–2002).

Zebranie Koła im. gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego (1983)

Ważnym przedsięwzięciem dla procesu wychowawczego młodego pokolenia lekarzy wojskowych, w którym uczestniczyli członkowie Koła były tzw. „Spotkania Pokoleń”. Te spotkania oficerów lekarzy - weteranów z podchorążymi, organizowane od czerwca 1992 roku na Wydziale Lekarskim WAM w okresie kolejnych oficerskich promocji, były wielce integrujące środowisko wojskowych medyków. W latach osiemdziesiątych członkowie Koła aktywnie uczestniczyli w przedsięwzięciach organizacyjnych wspierających budowę Szpitala – Centrum Zdrowia Matki Polki. W latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych członkowie Koła uczestniczyli w wielu spotkaniach z młodzieżą licealną wygłaszając prelekcje medyczne i promujące obronność kraju.

Wielu dzisiejszych członków Koła im. gen. dyw. prof. dra med. B. Szareckiego, a także obecnych pracowników Uniwersytetu Medycznego (emer. gen. bryg. prof. dr hab. med. Henryk Chmielewski, płk emer. dr n. hum. Czesław Marmura, ppłk emer. mgr Mirosław Wdowczyk), będąc w czynnej zawodowej służbie uczestniczyło aktywnie w organizowaniu w Wojskowej Akademii Medycznej jubileuszowych uroczystości, takich jak:

- odsłonięcie pomnika Patrona Uczelni gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego z okazji obchodów XXX lecia WAM (8 maja 1988);
- przejęcia siedemdziesiątletniej tradycji Wyższego Wojskowego Szkolnictwa Medycznego (czerwiec 1992);
- w uroczystościach wręczenia Wojskowej Akademii Medycznej sztandaru wg nowego wzoru (maj 1994);
- w obchodach Jubileuszu 75 lecia Wyższego Szkolnictwa Medycznego Wojska Polskiego (czerwiec 1997);
- w obchodach Jubileuszu 80 – lecia Wyższego Szkolnictwa Medycznego Wojska Polskiego kończącego epokę kształcenia oficerów lekarzy w polskiej uczelni wojskowej (czerwiec 2002);
- uroczyste pożegnanie sztandaru Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego, po jej rozwiązaniu (kwiecień 2003).

Przełom lat dziewięćdziesiątych i pierwszych lat XXI wieku warunkowany próbami zamknięcia funkcjonowania tej szacownej wojskowej uczelni spowolnił i jakby uśpił procesy organizacyjne Koła oraz samą aktywność jego członków, którzy wskazywali na nieracjonalność i „krótkowzroczność” autorów tych polityczno-administracyjnych decyzji.

Dopiero fakt pożegnania sztandaru WAM w kwietniu 2003 roku uświadomił członkom Zarządu Koła VI kadencji konieczność podjęcia działań integracyjnych całego środowiska kadry zawodowej rozwiązanej Wojskowej Akademii Medycznej. Opracowany został przez sekretarza Zarządu Koła ppłka dra med. Antoniego Nikła² „Apel do byłych żołnierzy zawodowych WAM”, w którym Zarząd Koła, powołując się na wspólną drogę służby wojskowej, zaapelował do środowiska „wamowskiego” o wstępowanie do Koła im. gen. dyw. prof. dra med. B. Szareckiego jako „ostatniej reduty” Wojskowej Akademii Medycznej.

10 kwietnia 2003 roku zorganizowano integracyjne zebranie Koła im. gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego z udziałem m.in. JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi mjra rez. prof. dra hab. n. med. Andrzeja Lewińskiego, prezesa Zarządu Wojewódzkiego ZBZZ i OR WP płka emer. mgr Józefa Lelito, komendanta Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych (CSWSMed.) ppłka dra n. med. Piotra Jamrozika. Pozytywny odzew na ten apel Zarządu Koła nadszedł dopiero w ciągu 2004 roku i następnych latach, kiedy to do Koła wstąpiło ponad 40 nowych członków, a wśród nich m.in. byli rektorzy WAM³: emer. gen. bryg. prof. dr hab. med. Władysław Tkaczewski (1925-2006), emer. gen. bryg. prof. dr hab. med. Henryk Chmielewski oraz aktualny rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi mjr /ppłk⁴/ rez. prof. dr hab. med. Andrzej Lewiński. Wstąpili do Koła także dziekani Uniwersytetu Medycznego w Łodzi: Wydziału Wojskowo-Lekarskiego płk emer. prof. dr hab. med. Jan Błaszczuk, Wydziału

Wręczenie sztandaru nowego wzoru (maj 1994)

Pożegnanie sztandaru WAM (2003)

Fizjoterapii płk emer. prof. dr hab. med. Jurek Olszewski oraz czynni profesorowie Uniwersytetu Medycznego i byłej Wojskowej Akademii Medycznej: płk w rez. prof. dr hab. med. Zbigniew Baj, płk emer. prof. dr hab. med. Andrzej Denys, płk w rez. prof. dr hab. med. Zbigniew Dudkiewicz, płk w rez. prof. dr hab. med. Tomasz Ferenc, płk emer. prof. dr hab. med. Roman Goś, płk w rez. prof. dr hab. med. Andrzej Kaszuba, płk emer. prof. dr hab. med. Franciszek Seneczko, płk emer. prof. dr hab. med. Marian Szpakowski, płk emer. prof. dr hab. n. hum. Czesław Wiśniewski, płk emer. prof. dr hab. Piotr Zalewski, płk w rez. prof. dr hab. med. Krzysztof Zieliński oraz kilkunastu doktorów medycyny, a także kolegów z ogniw administracji i dowódczych byłej Wojskowej Akademii Medycznej.

Na początku 2008 roku do naszego Koła im. gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego należało 21 profesorów (17 medycyny i 4 nauk humanistycznych), w tym dwóch byłych rektorów Wojskowej Akademii Medycznej oraz obecny rektor Uniwersytetu Medycznego, 27 doktorów (23 n. med. + 2 n. hum. + 1 n. farm. + 1 n. wojsk.), 37 lekarzy medycyny, 8 magistrów, 3 oficerów dyplomowanych, 2 inżynierów. Warto przy tej okazji wspomnieć, że liczba członków Koła wynosi 90 osób, w tym zespole mamy także 14 kombatantów uczestników walk (z 1 i 2 Armii WP, Armii Krajowej, Szarych Szeregów) z okresu II wojny światowej oraz dwie kobiety lekarki ⁵.

Jest to ewidentny potencjał intelektualny naszego Koła, który z jednej strony może być znakomitą podstawą do dalszego jego rozwoju, poprzez pozyskanie nowych członków z łódzkiego środowiska medycznego, zarówno byłych pracowników naukowych WAM, jak i oficerów rezerwy – nauczycieli akademickich Uniwersytetu Medycznego.

Z drugiej zaś strony ten rozwijający się potencjał może dać wsparcie i być przydatny nie tylko dla całej łódzkiej, ale także i krajowej organizacji Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego.

Tym procesom rozwojowym, integracyjnym patronuje i nadaje ton Zarząd Koła VII kadencji wybrany na Zebraniu Sprawozdawczo – Wyborczym Koła im. gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego w dniu 18 listopada 2004 roku, w następującym składzie: płk emer. dr n. hum. Czesław Marmura (prezes), płk emer. dr med. Zbigniew Jaworski (I wiceprezes ds. socjalno – zdrowotnych), ppłk emer. Stanisław Sołtysiński (II wiceprezes ds. promocji obronności), ppłk/

Ostatnie honory dla gen. brig. prof. Władysława Tkaczewskiego

Zebranie Koła
(10IV2003 i 15XII2003)

Spotkanie wigilijne
Koła (2005)

płk/ emer. dr med. Antoni Nikiel (sekretarz Zarządu), chor. szt. emer. Jan Mrozowski (skarbnik Koła), płk emer. dr med. Zbigniew Zielonka.

Aktualnym głównym celem działalności naszego Koła jest integrowanie środowiska kadry zawodowej wywodzącej się z rozwiązanej Wojskowej Akademii Medycznej oraz kadry oficerskiej i podchorążych rezerwy - absolwentów Akademii Medycznej poprzez popularyzowanie w tych środowiskach idei „Esprit de corps”, rozumianej jako nadrzędny szacunek dla tradycji Wojska Polskiego, wojskowej służby zdrowia, do bogactwa pamięci o całym 90-leciu wyższego szkolnictwa medycznego Wojska Polskiego, a także pielęgnowanie wartości oficerskiego koleżeństwa oraz zwyczajnej ludzkiej życzliwości w niesieniu wzajemnej pomocy potrzebującym kolegom i ich rodzinom. Kontynuowanie także działań organizacyjnych, zmierzających do pozyskania dla naszego stowarzyszenia wartościowych nowych członków z młodszego pokolenia absolwentów byłej Wojskowej Akademii Medycznej i Akademii Medycznej oraz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Na szczególne podkreślenie oraz popularyzację nie tylko w środowisku uniwersyteckim, ale przede wszystkim ogólnokrajowym i związkowym zasługują inicjatywy Zarządu Koła realizowane od 2004 roku, a także wsparte przez Łódzki Zarząd Wojewódzki ZBZZ i OR WP, które zmierzały do podjęcia szeregu przedsięwzięć organizacyjnych, służących poprawieniu warunków opieki zdrowotnej nad członkami Związku i ich rodzinami w garnizonie łódzkim. Sztandarowym przedsięwzięciem była i jest organizacja dwa razy do roku (w drugą sobotę marca i ostatnią sobotę listopada) badań profilaktyczno – lekarskich w ramach tzw. Białych Sobót dla członków Związku, a także innych organizacji żołniersko - kombatanckich i ich najbliższych. „Marcowe białe soboty” są organizowane już od kilku lat dzięki otwartości na nasze statutowe potrzeby ppłka w rez. dra med. Leszka Markuszewskiego - dyrektora oraz jego zastępców ppłka w rez. dra med. Wiesława Chudzika i mjra w rez. dra hab. med. Jacka Rysza i ich lekarskich oraz pielęgniarskich zespołów z 2 Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. WAM – Centralnego Szpitala Weteranów. Natomiast „listopadowe białe soboty” są organizowane na bazie Wojskowej Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej kierowanej przez naszego kolegę z Koła płka emer. dra med. Henryka Stróżyńskiego. W tym przedsięwzięciu uczestniczą przede wszystkim koledzy lekarze specjaliści członkowie ZBZZ i OR WP (płk emer. prof. dr hab. med. Ludomir Bienias, płk emer. dr hab. med. Jan Błaszczyk, por. rez. dr med. Seweryn Dymanowski, płk emer. dr med. Lech Górski, płk emer. dr med. Antoni Nikiel, ppłk emer. dr med. Tadeusz Świątnicki, płk emer. dr med. Gracjan Wilczyński), ale także koledzy oficerowie z młodszego pokolenia absolwentów Wojskowej Akademii Medycznej (mjr dr med. Andrzej Bystrowski, mjr dr med. Radosław Boniecki z Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych, mjr w rez. dr med. Krzysztof Kuśmierczyk - adiunkt z Uniwersytetu Medycznego).

Idea tej inicjatywy i podjętych przedsięwzięć oparta była i jest na dwóch filarach humanistycznych wartości. Pierwszy – to oficerskie koleżeństwo wyniesione ze wspólnej służby w Wojsku Polskim, zwłaszcza w Wojskowej Akademii Medycznej, a zawierające w sobie wartości „Esprit de corps”. Drugi – to humanistyczne wartości dobrego człowieka, które drzemią w każdym z nas i tylko należy stworzyć warunki oraz płaszczyzny działania, w których te wartości będą się mogły uzewnętrznić.

W płaszczyźnie działalności społecznej członkowie Zarządu i członkowie Koła poszukują odpowiedzi na trzy zasadnicze pytania:

1. Czy w naszych działaniach udało nam się zachować część tradycji oręza polskiego, w tym też tradycji wyższego wojskowego szkolnictwa medycznego?
2. Czy inspiracja Zarządu Koła była wystarczająca do zwiększenia aktywności naszych członków w przedsięwzięciach realizowanych na rzecz naszego środowiska?
3. Czy lansowana przez Zarząd Koła idea „Esprit de corps”, rozumiana jako nadrzędny szacunek do tradycji Wojska Polskiego, do pamięci o Centrum Wyszkolenia

Sanitarnego, tego przedwojennego i powojennego, o Wojskowym Centrum Wyszkożenia Medycznego, Wojskowej Akademii Medycznej, zmierza dzisiaj do umocnienia wzajemnej życzliwości i oficerskiego koleżeństwa?

Mając na uwadze te trzy kierunki w obszarze społecznym, a wyakcentowane w postawionych pytaniach, podjęliśmy w ciągu ostatnich lat obecnej kadencji szereg przedsięwzięć, które weszły do stałych rocznych przedsięwzięć zarówno naszego Koła, jak i Zarządu Wojewódzkiego.

Mam tu na uwadze przedsięwzięcia, które kumulują w sobie nie tylko wartości wojskowej tradycji, integracji środowiskowej, koleżeństwa, życzliwości i przyjaźni, ale także dobrze pojętego relaksu, przyjemności, kulturalnej, dobrej zabawy. Do nich należą: spotkania wigilijne i wielkanocne członków Koła, „Karnawałowe Bale Oficerskie”, których organizatorzy próbują nawiązać do tradycji podobnych balów z okresu II Rzeczypospolitej oraz „Żołnierskie Spotkania Biesiadne” organizowane każdego roku raz w kwartale. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż każda kolejna impreza przyciąga, nie tylko członków naszego Koła, ale także wielu jego sympatyków.

Ważnym, w naszym rozumieniu elementem koleżeńskiej życzliwości jest zarówno odwiedzanie przez członków Zarządu naszych kolegów przebywających na leczeniu w szpitalach, jak i niepełnosprawnych kolegów w ich domach. Sądzę, że ta forma dobrze pojętego koleżeństwa mogłaby być spopularyzowana również w naszym środowisku akademickim. Kolejnym, ważnym w naszym rozumieniu znakiem koleżeńskiej pamięci jest utrwalający się od 2004 roku obyczaj zapalania w dniu 8 maja i 10 listopada tzw. Znicza Pamięci pod pomnikiem gen. dyw. prof. dr. med. Bolesława Szareckiego - patrona naszego Koła i Wojskowej Akademii Medycznej, a także odwiedzanie przez członków Zarządu Koła i chętnych kolegów z Koła w dniu 10 listopada grobów naszych kolegów na łódzkich cmentarzach i zapalania zniczy pamięci. Ten obyczaj dotyczy

Karnawałowy bal oficerski (2007)

Pomnik patrona WAM,
Koła ZBZZ i OR WP,
5 USK UM

Uroczystość Znicz Pamię-
ci w UM (8 V 2007)

Delegacja Zarządu Koła
(8 V 2007)

zarówno pamięci o naszym Patronie, a także pamięci o wszystkich tych, którzy w przeszłości z nami pełnili służbę, pracowali. Warto w tym miejscu podkreślić, iż majowy obyczaj uroczystości 8 maja o godz. 12.00 - zapalania „Znicza Pamięci” i złożenia wiązanek kwiatów pod pomnikiem gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego i tablicami upamiętniającymi tradycje Wyższego Szkolnictwa Medycznego w Wojsku Polskim w obiekcie przy pl. Hallera 1 wpisał się, dzięki inicjatywie rzecznika Uniwersytetu Medycznego ppłka w rez. mgra Mirosława Wdowczyka, w kalendarz uniwersyteckich uroczystości, w których biorą udział delegacje: Uniwersytetu Medycznego z JM Rektorem ppłk rez. prof. dr. hab. med. Andrzejem Lewińskim, Wydziału Wojskowo–Lekarskiego z dziekanem płk. emer. prof. dr. hab. med. Janem Błaszczkiem, Koła im. gen dyw. prof. dr. med. B. Szareckiego ZBZZ i OR WP z prezesem Koła płk. emer. dr. n. hum. Czesławem Marmurą, delegacja (składy zmienne) Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 5 UM im. gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego, Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 im. Wojskowej Akademii Medycznej – Centralnego Szpitala Weteranów z dyrektorem ppłk w rez. dr. med. Leszkiem Markuszewskim.

Mam nadzieję, że w zaprezentowanym artykule zawarłem najistotniejsze formy działalności, głównych wykonawców i realizowane przedsięwzięcia przez członków Koła im. gen. dyw. prof.

Wizyta Zarządu Koła u por.
B. Sasiadka

Wizyta prezesa i sekretarza
Koła u gen. bryg. prof. Wiesława
Łasińskiego

dra med. Bolesława Szareckiego Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego (ZBŻŻ i OR WP), którzy są także członkami uniwersyteckiej społeczności.

Zaprezentowani koledzy - członkowie ZBŻŻ i OR WP realizując swoje naukowo-dydaktyczne cele w uniwersyteckiej rzetelnej codzienności, nadawali także ludzki kształt dobrze rozumianemu koleżeństwu i życzliwości, jak również dobry ton oraz koloryt oficerskim wartościom przy niesieniu pomocy potrzebującym kolegom oraz ich rodzinom.

Jako oficerowie Wojska Polskiego – członkowie Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy WP mamy świadomość, że należymy do szczególnego stowarzyszenia, które w swym statucie posiada szczytne zapisy, z którymi utożsamialiśmy się również, zakładając mundur żołnierza polskiego i nosząc go przez kilkadziesiąt lat (większość z nas) trwania zawodowej służby wojskowej czy też, jak niektórzy z nas, w czasie trwania krótkookresowych ćwiczeń rezerwy. Mam tu na myśli zwłaszcza takie wartości jak:

- kontynuacja najlepszej tradycji orężnych narodu polskiego w jego walce o wolność i niezależny byt państwowy;
- bronienie honoru i godności żołnierza polskiego;
- społeczne działanie na rzecz umacniania obronności i bezpieczeństwa Rzeczypospolitej i poszanowania ustanowionych przez nią praw;
- kształtowanie w naszym środowisku ducha koleżeństwa, godności i honoru żołnierskiego oraz stosunków interpersonalnych opartych na wzajemnym szacunku i życzliwości oraz o zasadę tolerancji światopoglądowej i neutralność partyjną, a także o zasadę równości praw i obowiązków.

Jestem również przekonany, że te wartości będące znaczną częścią naszych osobowości są również bogactwem wartości kadry dydaktyczno–naukowej naszego Uniwersytetu Medycznego, który jak żadna inna uczelnia w Polsce, jest szczególnie predysponowany do odtworzenia i kształcenia również oficerów lekarzy oraz kadry o innych specjalnościach medycznych dla potrzeb służby zdrowia Wojska Polskiego. W moim przekonaniu przedwojenna idea „*Esprit de corps*” – fundament wartości kadry Wojska Polskiego - pielęgnowana także w naszym Kole jest tą siłą, która odrodzi duchowo nasze środowisko, zarówno byłej kadry zawodowej jak oficerów rezerwy, bo przecież „*Człowiek jest tyle wart, ile zostawia po sobie dobrych wspomnień o nim i jego pracy*”.

Nominację na stopień pułkownika odbiera dr med. A. Nikiel

Płk dr med. Antoni Nikiel w gronie kolegów

Uroczystość awansowa (28 I 2008)

Wręczenia aktu nominacji na stopień podpułkownika WP dokonuje szef WSzW płk Flisowski

Płk rez. prof. dr hab. med. Andrzej Lewiński

Wręczenie aktu nominacji na stopień podpułkownika mjr rez.dr Janinie Łukaszewicz (20 VII 2004)

Gratulacje absolwentom Wydziału Wojskowo-Lekarskiego składa prezes Koła ZBZZ i ORWP (czerwiec 2004)

¹ Adiunkt Zakładu Pedagogiki Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, członek Prezydium i Pełnomocnik Zarządu Głównego Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego ds. opieki zdrowotnej, członek Prezydium Łódzkiego Zarządu Wojewódzkiego ZBZZ i OR WP, prezes Koła im. gen. dyw. prof. dra med. Bolesława Szareckiego ZBZZ i OR WP od stycznia 2004 roku.

² Ppłk emer. dr med. Antoni Nikiel absolwent Oficerskiej Szkoły Felczerów (1951), pierwszej promocji absolwentów WAM (1960), wieloletni adiunkt Kliniki Okulistycznej Szpitala Klinicznego WAM. Awansowany na stopień pułkownika decyzją ministra Obrony Narodowej z dn. 23.03.2007.

³ Emer. gen. bryg. prof. dr hab. med. Wiesław Łasiński absolwent (1939) Szkoły Podchorążych Sanitarnych XII promocja oraz Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego, wieloletni (1965–1972) rektor WAM jest członkiem ZBZZ i OR WP od 1983 oraz honorowym członkiem Koła im. gen. dyw. prof. dra med. B. Szareckiego od 2004 roku.

⁴ Mjr rez. prof. dr hab. med. Andrzej Lewiński awansowany do stopnia podpułkownika decyzją ministra Obrony Narodowej z XI 2007 r. Akt nominacyjny został wręczony w dniu 28 stycznia 2008 roku w Muzeum Wojskowej Służby Zdrowia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

⁵ Ppłk rez. dr med. Janina Łukaszewicz, absolwentka (1945) Wydziału Lekarskiego (Katedry Medycyny Wojskowej) UMCS w Lublinie, lekarka wojennego szpitala 5 Dywizji Piechoty II Armii WP, po wojnie była wieloletnim ordynatorem Szpitala Dziecięcego im. Janusza Korczaka w Łodzi, inicjatorka wielu społecznych inicjatyw i działań w Łodzi, m.in. jedna z inicjatorek budowy w Łodzi Szpitala Pomnika CZMP.

Kpr. pchor. rez. dr med. Joanna Kusowska, absolwentka (1975 r) Wydziału Lekarskiego AM w Łodzi. Wieloletni nauczyciel akademicki. Autorka kilkudziesięciu prac naukowych. Kilkakrotna laureatka nagrody rektorskiej za działalność naukową i kliniczną. Obecnie st. wykładowca w Klinice Chorób Wewnętrznych z Oddziałem Diabetologii i Farmakologii Klinicznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Płk prof. dr hab. Andrzej M. Słowiński

**HISTORIA
INSTYTUTU MEDYCYNY WOJSKOWEJ
WOJSKOWEJ AKADEMII MEDYCZNEJ
IM. GEN. DYW. PROF. BOLESŁAWA SZARECKIEGO**

Historia Instytutu Medycyny Wojskowej WAM działającego przez ponad 30 lat w strukturach wyższego Szkolnictwa Służby Zdrowia WP stanowi istotny przyczynek do poznania, powstania i rozwoju polskiej myśli wojskowo-medycznej realizowanej w teorii i praktyce.

Niewątpliwym asumptem do podjęcia tego tematu był fakt reorganizacji wojskowego wyższego szkolnictwa medycznego oraz rozwiązanie w 2002 roku Wojskowej Akademii Medycznej.

Autor niniejszego zarysu historycznego, jako długoletni pracownik naukowy oraz komendant Instytutu podjął się próby zebrania materiałów i opracowania historii tej jednostki naukowo-dydaktycznej. Praca ta nie pretenduje do pełnego i szczegółowego przedstawienia tematu i należy ją traktować jako zarys historii prezentowanego Instytutu. Autorowi nie udało się dotrzeć do wielu materiałów historycznych, jak również odtworzyć wielu faktów i zdarzeń. Autor żywi jednak nadzieję, że może kolejne opracowanie historyczne na ten temat obejmie go w sposób pełniejszy i bardziej wszechstronny. Dołączona dość skromna dokumentacja fotograficzna w określony sposób ilustruje i uzupełnia działalność Instytutu.

Przedstawiony zarys historyczny Instytutu ma na celu:

- zobrazować jego rozwój oraz wkład w problematykę medycyny wojskowej w Polsce,
- przedstawić osiągnięcia naukowo-badawcze, dydaktyczne, organizacyjne i społeczne,
- zilustrować wkład Instytutu w rozwój tych dziedzin naukowych, które były w nim reprezentowane,
- zachować od zapomnienia i przekazać dla pamięci nazwiska jego pracowników naukowych – oficerów i osób cywilnych.

Wypada zaznaczyć, że jest to pierwsze i jak na razie, nie licząc krótkich wzmianek okolicznościowych, jedyne opracowanie historii Instytutu.

Ogólna charakterystyka Instytutu Medycyny Wojskowej

Instytut Medycyny Wojskowej zajmował się tymi dziedzinami nauk wojskowo-medycznych – za wyjątkiem chirurgii polowej i interny polowej – które stanowiły podstawę właściwego przygotowania lekarza wojskowego do jego zadań w czasie pokoju i wojny oraz stanowił w ramach WAM trzon edukacji przyszłych lekarzy wojskowych, jak również w późniejszym okresie ich służby był podstawą doskonalenia ich umiejętności w ramach szkolenia podyplomowego i specjalizacji zawodowej.

Sięgając myślą wstecz w przeszłość, można stwierdzić, że udzielaniem pomocy rannym i chorym żołnierzom w czasie wojen w różnych armiach i różnych okresach historycznych zajmowały się osoby o różnym stopniu przygotowania fachowego do tych funkcji: znachorzy, cyrulicy, balwierze, felczerzy, wreszcie lekarze z wykształceniem uniwersyteckim.

W miarę upływu lat narastało przekonanie o potrzebie posiadania w ramach coraz liczniejszych armii dobrze przygotowanego personelu medycznego, który sprostałby wymaganiom obsługi medycznej walczących żołnierzy. Pod koniec XVIII wieku pojawiła się tendencja do kształcenia pracowników służby zdrowia w odrębnych uczelniach wojskowo-medycznych.

I tak w ostatnich latach XVIII wieku powstały uczelnie wojskowo-medyczne w armiach austriackiej, pruskiej i rosyjskiej, do których później dołączyły ośrodki szkolenia lekarzy wojskowych w Wielkiej Brytanii, Włoszech, Rumunii i innych państwach europejskich.

W 1864 roku zawarta została Konwencja Genewska dotycząca poprawy losu rannych i chorych żołnierzy w trakcie konfliktów zbrojnych. Fakt ten zmusił władze państw sygnatariuszy Konwencji do

Komendanci Instytutu Medycyny Wojskowej

Plk prof. Andrzej Słowiński
1974 - 1985

Plk prof. Tadeusz Mosiniak
1986 - 1993

Plk prof. Józef Kocur
1994 - 1997

Plk prof. Andrzej Buczyński
1998 - 2002

właściwego przygotowania się do wypełnienia wziętych na siebie zobowiązań i przystosowania służby zdrowia sił zbrojnych do realizacji zapewnienia pomocy medycznej rannym i chorym w czasie wojny.

Odnosnie polskiego szkolnictwa wojskowo-medycznego należy stwierdzić, że w czasie Pierwszej Rzeczypospolitej istniały kursy dla chirurgów i felczerów wojskowych w Warszawie i Tulczynie; natomiast w okresie rozbiorów Polski kształciły lekarzy dla potrzeb wojska Akademia Medyko-Chirurgiczna (1857-1862) oraz Wydział Lekarski Szkoły Głównej (1862-1869) w Warszawie.

Po odzyskaniu niepodległości po I Wojnie Światowej w naszym kraju powstała w 1922 roku Wojskowa Szkoła Sanitarna jako pierwsza w naszej historii uczelnia zajmująca się szkoleniem pracowników służby zdrowia na poziomie uniwersyteckim i datę tę uważa się za początek szkolnictwa wojskowo-medycznego w Polsce. Szkoła, a po zmianie nazwy - Centrum Wyszokolenia Sanitarnego (CWSan), działała w Warszawie do wybuchu II Wojny Światowej.

W okresie po II Wojnie Światowej całość szkolnictwa wojskowo-medycznego – nie licząc krótkiego okresu działalności w Lublinie – przeniesiona została do Łodzi, początkowo jako ośrodek szkoleniowy głównie na poziomie kształcenia felczerów wojskowych (Wojskowe Centrum Wyszokolenia Medycznego – WCWMed) do roku 1958, a po tej dacie jako wyższa szkoła wojskowo-medyczna (Wojskowa Akademia Medyczna im. gen. B. Szareckiego) do 2002 r.

Przedstawiony krótki rys historyczny szkolnictwa wojskowo-medycznego w Polsce pozwala lepiej zorientować się w działalności prezentowanego Instytutu.

Na wstępie kilka słów należy poświęcić nazwie, jaką posiadał Instytut w poszczególnych latach jego działalności. A przedstawiały się one następująco:

- Zespół Katedr Wojskowo-Medycznych (1970—1973),
- Instytut Medycyny Wojskowej (1974-1986),
- Instytut Organizacji Ochrony Zdrowia Wojsk (1987-1998),
- Instytut Organizacji Ochrony Zdrowia Wojsk i Zdrowia Publicznego (1999-2002).

W dalszym ciągu niniejszej pracy Autor będzie posługiwał się terminem Instytutu Medycyny Wojskowej, chyba że z treści omawianego zagadnienia będzie wynikać inaczej. Wraz ze zmianą nazwy Instytutu zmienił się również obszar jego teoretycznego i praktycznego zainteresowania oraz skład jego poszczególnych komórek organizacyjnych, głównie zakładów.

W skład Instytutu Medycyny Wojskowej wchodziły:

Zakład Organizacji Ochrony Zdrowia Wojsk jako podstawowa i wiodąca jednostka organizacyjna Instytutu,

- Zakład Ochrony Radiologicznej i Toksykologii,
- Zakład Medycyny Zapobiegawczej powstały z połączenia w 1975 r. Zakładu Epidemiologii Wojskowej i Zakładu Higieny Wojskowej,
- Zakład Medycyny Morskiej i Tropikalnej (z siedzibą w Gdyni),
- Zakład Taktyki Ogólnej i Rodzajów Wojsk,
- Zakład Zaopatrzenia Medycznego (przejęciowo Zakład Farmacji Wojskowej),
- Zakład Nauk Społecznych,
- Zakład Historii Medycyny z Muzeum Polskiej Wojskowej Służby Zdrowia,
- Zakład Metodyki Pracy Służby Zdrowia w Jednostce Wojskowej,
- Zakład Szkolenia Sanitarnego i Medycyny Katastrof (początkowo działający jako Cykl Szkolenia Sanitarnego),
- Zakład Informatyki Medycznej,
- Zakład Bioetyki i Prawa Medycznego,
- w latach 1997-1998 w strukturze Instytutu istniał nieetatowy Zakład Alergologii.

Przedstawiony skład komórek organizacyjnych Instytutu obrazuje jego zakres działalności i skalę problematyki naukowej i dydaktycznej. Omawiane jednostki przez cały czas w większości swego składu zlokalizowane były w obiekcie przy ul. Żeligowskiego 7/9.

Instytut decydował w głównej mierze o charakterze wojskowo-medycznym uczelni i odróżniał Wojskową Akademię Medyczną od innych Akademii Medycznych w Polsce. Instytut spełniał wiodącą i koordynującą rolę w zakresie badań naukowych, zajęć dydaktycznych w szkoleniu przed- i podyplomowym oraz różnorodnych przedsięwzięć organizacyjnych (ćwiczenia polowe, ćwiczenia dowódczo-sztabowe itp.) w dziedzinie dyscyplin wojskowo-medycznych.

Obsada stanowiska komendanta Instytutu przedstawiała się następująco:

- płk prof. Stanisław Andrzejewski (1970-1973),
- płk prof. Andrzej Słowiński (1974-1985),
- płk prof. Tadeusz Mosiniak (1986-1993),
- płk prof. Józef Kocur (1994-1997),
- płk prof. Andrzej Buczyński (1998-2002).

Na początku 1970 roku powołany został w Wojskowej Akademii Medycznej Zespół Katedr Wojskowo-Medycznych, w skład którego weszły Katedra Organizacji i Taktyki Wojsk i Służb (w składzie 4-ch Zakładów), Katedra Higieny i Epidemiologii Wojskowej oraz Katedra Ochrony Radiologicznej i Toksykologii. Sukcesywnie przeobrażano katedry w zakłady i do Instytutu włączone zostały nowe komórki organizacyjne aż do osiągnięcia stanu jak to zostało podane powyżej.

Placówki skupione w ramach Instytutu prowadziły szeroki zakres badań naukowych głównie z zakresu organizacji ochrony zdrowia wojsk, działalności jednostek i urzędzeń służby zdrowia w czasie pokoju i wojny, wyposażenia medycznego w sprzęt i materiały, problemów związanych z medyczną osłoną od broni masowego rażenia, zagrożenia epidemiologicznego, toksykologicznego i promieniotwórczego, a także wpływu warunków geograficzno-klimatycznych na zdrowie żołnierzy i działanie wojskowej służby zdrowia.

W Instytucie przygotowywano projekty instrukcji służbowych, materiały normatywne, ekspertyzy i opinie dla potrzeb MON, materiały dydaktyczne potrzebne do szkolenia z zakresu dyscyplin wojskowo-medycznych. Zajęcia dydaktyczne prowadzono dla podchorążych wszystkich lat studiów i kierunków nauczania. Przygotowywano i prowadzono praktyczne zajęcia polowe w okresie szkolenia poligonowego oraz w ramach dużych ogólnoakademickich wieloszczeblowych ćwiczeń w polu pod umownymi kryptonimami „Lancet” i „Eskulap”. W ramach szkolenia podyplomowego organizowano

Ćwiczenia poligonowe (1975)

Ćwiczenia polowe „Lancet”

i przeprowadzano kursy przygotowawcze do specjalizacji medycznych oraz kursy doskonalące dla różnych grup kadry zawodowej i rezerwy służby zdrowia WP. Oficerowie Instytutu uczestniczyli w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych w terenie oraz w pracach zespołów badawczych organizowanych przez Instytucje Centralne MON. W ramach szkolenia rezerw służby zdrowia (lekarze, farmaceuci, średni personel medyczny, podoficerowie sanitarni) prowadzone były kursy stacjonarne i poligonowe. Instytut organizował wiele konferencji naukowych i naukowo-szkoleniowych, realizował liczne zadania naukowo-badawcze w ramach programów resortowych – głównie MON i MZiOS – oraz KBN.

Dorobek naukowy kadry Instytutu to kilkanaście tytułów naukowych profesora i doktora habilitowanego oraz kilkadziesiąt stopni doktora nauk. Wymiernym wynikiem prowadzonych badań stały się liczone w setki zwarte publikacje w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych oraz artykuły popularno-naukowe w prasie. Wielokrotnie rezultaty własnych badań naukowych referowane były na zjazdach, konferencjach, sympozjach i innych spotkaniach naukowych.

Przedstawiona powyżej ogólna charakterystyka Instytutu Medycyny Wojskowej zostaje uzupełniona i znacznie poszerzona w trakcie prezentowania poszczególnych zakładów, wchodzących w jego skład organizacyjny.

Zakład Organizacji Ochrony Zdrowia Wojsk

Historia Zakładu OOZW – a od roku 1973 Katedry o tej samej nazwie – działającego przez ponad 50 lat w strukturach wyższego szkolnictwa służby zdrowia WP (WCWMed WAM), stanowi istotny przyczynek do powstania i rozwoju polskiej myśli wojskowo-medycznej.

Zakład stanowił i nadal stanowi ośrodek naukowo-badawczy i szkoleniowy zajmujący się zagadnieniami organizacji i funkcjonowania systemu zabezpieczenia medycznego walczących wojsk w czasie konfliktów zbrojnych jak również w trakcie pokojowej działalności służby zdrowia w garnizonach i na poligonach ćwiczebnych.

Zakład OOZW kontynuował działalność istniejącego w WCWMed cyklu OTMS (1950-1958) oraz w WAM Katedry OTSZ (1958-1964). Z chwilą powołania do życia Instytutu Medycyny Wojskowej Zakład znalazł się w jego składzie początkowo pod niezmienioną nazwą (OTSZ) a od 1974 roku jako

Zakład Organizacji Ochrony Zdrowia Wojsk

od lewej: ppor. lek. Jarosław Wojsa, por. lek. Mateusz Maciejewski, kpt. dr n. med. Andrzej Jankowski, Barbara Grzelak, kpt. mgr farm. Jerzy Grześków, płk dr n. med. Marian Dójczyński (kierownik Zakładu), mjr dr n. med. Mirosław Wanago, ppłk dr n. med. Henryk Kapusta, ppłk dr n. med. Adam Wegner, mjr dr n. med. Marek Skalski

Zakład Organizacji Ochrony Zdrowia Wojsk. W roku 2000 Zakład poszerzył swoją działalność naukową i szkoleniową i przyjął nazwę Zakładu Organizacji Ochrony Zdrowia Wojsk i Zarządzania w Służbie Zdrowia, a następnie Zakładu Organizacji i Ochrony Zdrowia Wojsk i Zdrowia Publicznego. Zakład cały czas znajdował się w obiekcie wojskowym przy ul. Żeligowskiego 7/9. Z chwilą rozwiązania WAM Zakład OOOZW i ZP nie uległ likwidacji; został włączony do nowopowstałego w Warszawie Wojskowego Instytutu Medycznego.

W 1991 r. Zakład został wyposażony w 10 komputerów IBM co pozwoliło na utworzenie nieetatowej pracowni komputerowej.

Obsada kierownicza Zakładu zmieniała się dość często. I tak cyklem OTMS w WCWMed kierowali kolejno: ppłk lek. Marian Stempa (1950), ppłk lek. Stanisław Boczar (1950-1954) i mjr lek. Paweł Wieczorek (1954-1958).

Natomiast kierownikami Zakładu OOOZW byli:

- płk prof. Bogumił Kołaczkowski (1958-1963),

- płk doc. Paweł Wieczorek (1963-1964),

przejściowo na to stanowisko byli wyznaczeni, ale go nie objęli:

- gen. bryg. dr med. Jerzy Ejmont,

- płk dr med. Adam Gasperowicz,

- płk prof. Andrzej Słowiński (1964-1985),

- płk dr med. Jan Zdunowski (1985-1987),

- płk dr med. Marian Dójeżyński (1987-).

Zadania Zakładu OOOZW obejmowały dwa zasadnicze obszary działania:

- szkolenie personelu medycznego na poziomie przeddyplomowym i podyplomowym,

- prowadzenia badań naukowych w prezentowanej dziedzinie.

Działalność szkoleniowa Zakładu obejmowała bardzo szeroki obszar tak pod względem zakresu i form szkolenia jak również składu grup szkoleniowych.

Szkolenie przeddyplomowe podchorążych WAM dotyczyło studentów medycyny, stomatologii, farmacji, psychologii i analityki lekarskiej zgodnie z programem studiów ustalonym przez MZiOS oraz uzupełnionym przez MON i dostosowanym do potrzeb wojskowej służby zdrowia.

Ćwiczenia studentów na mapach w Zakładzie OOOZW (prowadzi kpt. dr n. med. Andrzej Jankowski – adiunkt Zakładu OOOZW).

Szkolenie podyplomowe obejmowało grupy lekarzy i farmaceutów wojskowych i przeprowadzane było w formie kursów problemowych z tematyką i czasem ich trwania ustalonym przez przełożonych fachowych szczebla centralnego. Odrębną formą szkolenia podyplomowego były kursy przedegzaminacyjne i specjalizacyjne dla lekarzy specjalizujących się w dziedzinie OOW. Szkolenie podyplomowe dotyczyło również lekarzy wykładowców Studiów Wojskowych Akademii Medycznych oraz kadry medycznej różnych ogniw służby zdrowia innych resortów (MSW, MZ i OS), a także dla potrzeb Obrony Cywilnej. Szkolone były w Zakładzie również rezerwy służby zdrowia, głównie lekarze i farmaceuci, przewidziani planami mobilizacyjnymi do służby w WP w czasie wojny.

W szkoleniu uwzględniany był szeroki zakres metod dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia na mapach i w terenie, ćwiczenia poligonowe, seminaria i konsultacje oraz zaliczenia w postaci egzaminów i kolokwiów), a działalność szkoleniowa zawsze znajdowała należne i ważne miejsce w pracy Zakładu i zawsze angażowała większość czasu całego personelu dydaktyczno-naukowego oraz uważana była za podstawową działalność Zakładu. W celu popularyzowania zagadnień organizacji ochrony zdrowia wojsk wśród podchorążych WAM Zakład organizował konkursy (quizy) z tej dziedziny oraz prowadził Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie, które miało, niestety, ograniczony zasięg.

Ważnym elementem szkolenia było organizowanie i przeprowadzanie ćwiczeń polowych jednostek i urządzeń ruchomych służby zdrowia – głównie szpitali polowych – oraz ćwiczeń dowódczo-sztabowych organów dowodzenia służbą – szefostwa, komendy – w warunkach polowych.

Ćwiczenia polowe przeprowadzane były głównie w ramach letniego okresu szkolenia, na terenie poligonu wojskowego, a czasami także w okolicach Łodzi. Zakład uczestniczył również w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych ogniw dowodzenia służbą zdrowia szczebla operacyjnego przeprowadzanych wspólnie z Szefostwem Służby Zdrowia resortu. W uzupełnieniu należy podać w tym miejscu, że oficerowie Zakładu powoływani byli bardzo często na różnego rodzaju ćwiczenia polowe i dowódczo-sztabowe w charakterze ćwiczących, rozjemców, członków aparatu naukowo-badawczego oraz grup omówienia ćwiczeń, co stanowiło ważny element podnoszenia kwalifikacji fachowych tych oficerów. W tej sytuacji większość oficerów Zakładu wyznaczana była na stanowiska dowódcze nowo formowanych jednostek i urządzeń medycznych, co umożliwiało konfrontację wiedzy teoretycznej z praktycznym działaniem.

Praca punktu opatrunkowego podczas zajęć poligonowych

Pracownicy Instytutu na poligonie
(w środku płk prof. Andrzej Słowiński - komendant Instytutu)

Działalność naukowo-badawcza stanowiła drugi podstawowy filar pracy Zakładu. Tematyka badań naukowych Zakładu obejmowała:

- zagadnienia organizacji i funkcjonowania polowych jednostek i urzędzeń służby zdrowia,
- zagadnienia zabezpieczenia leczniczo-ewakuacyjnego wojsk w warunkach stosowania różnego rodzaju środków walki,
- optymalizację struktur organizacyjnych i zasad funkcjonowania jednostek oraz urzędzeń medycznych,
- zagadnienia współdziałania wojskowej i cywilnej służby zdrowia w czasie konfliktu zbrojnego,
- metodologię określania wielkości i struktury strat sanitarnych walczących wojsk,
- zagadnienia planowania i kierowania zabezpieczeniem leczniczo-ewakuacyjnym z możliwościami wykorzystania współczesnych technik informatycznych,
- organizację opieki lekarskiej w jednostkach wojskowych i garnizonach w czasie pokoju,
- badanie zasad funkcjonowania wojskowej służby zdrowia w armiach innych państw.

Realizując badania naukowe wprowadzono w Zakładzie, obok dotychczas stosowanych metod, nowe metody badawcze: eksperyment naukowy, metody analizy sieciowej oraz symulację komputerową.

Działalność naukowa uzewnętrzniała się w postaci publikacji w specjalistycznych czasopismach wojskowo-medycznych i medycznych krajowych i zagranicznych, publikacji służbowych, referatów na zjazdach i konferencjach oraz wykonywanych pracach, które przynosiły ich autorom stopnie doktora nauk medycznych i doktora habilitowanego nauk medycznych.

Dorobek naukowy oficerów lekarzy Zakładu OOZW przedstawia się następująco:

- tytuł profesora nauk medycznych otrzymało dwóch oficerów (Bogumił Kołaczkowski, Andrzej Słowiński),
- stopień doktora habilitowanego nauk medycznych uzyskało trzech oficerów (Paweł Wieczorek, Andrzej Słowiński, Kazimierz Uglik),
- stopień doktora nauk medycznych uzyskało 15 oficerów służących w Zakładzie oraz 23 spoza Zakładu w oparciu o jego możliwości,

Instytut na forum międzynarodowym (drugi z prawej płk dr n. med. Marian Dójeżyński kierownik Zakładu OOZW).

- łączna lista publikacji naukowych wynosi ok. 500 pozycji,
- wszyscy oficerowie będący pracownikami Zakładu uzyskali II stopień specjalizacji z OOWZ; większość uzyskała poza tym specjalizacje z innych dziedzin medycyny,
- zespół oficerów Zakładu był dwukrotnie wyróżniany nagrodą naukową Ministra Obrony Narodowej, a płk prof. A. Słowiński – nagrodą naukową Szefa Sztabu Generalnego WP.

Osiągnięcia naukowe i szkoleniowe Zakładu OOWZ nie byłyby możliwe bez przemyślanej i szerokiej współpracy i współdziałania z innymi ośrodkami naukowymi i cywilnymi krajowymi i zagranicznymi. Najściślej współpraca ta układała się z poszczególnymi instytutami i katedrami WAM, a w skali WP dotyczyła takich ośrodków jak: Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej, Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii, Akademia Sztabu Generalnego (obecnie Akademia Obrony Narodowej), Wyższa Szkoła Służb Kwatermistrzowskich, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego i inne.

Dorobek naukowy Zakładu oraz wymiana doświadczeń naukowych dokonywane były na konferencjach naukowych organizowanych przez pracowników Zakładu. W latach 70-tych i 80-tych ubiegłego stulecia były to konferencje naukowo-szkoleniowe połączone tematycznie z kilkudniowymi ćwiczeniami polowymi WAM. Brało w nich udział liczne grono pracowników naukowych głównie wojskowych, ale również cywilnych ośrodków akademickich oraz przedstawiciele kierownictwa resortowej i cywilnej służby zdrowia.

Od roku 1997 kontynuowane są konferencje naukowo-szkoleniowe o rozszerzonej formule tematycznej i uczestnictwa. Są to konferencje naukowo-szkoleniowe wojskowej służby zdrowia, w których uczestniczy szerokie grono kadry dowódczej pionu medycznego WP, z oficerami szczebla centralnego włącznie. Udział w tych konferencjach stwarza okazję do szerokiej wymiany poglądów na bieżące problemy służby zdrowia WP między teoretykami i praktykami organizacji ochrony zdrowia wojsk. Konferencje te odbyły się kolejno w Piecyskach koło Bydgoszczy (1997), w Łodzi (1998), w Juracie (1999), w Dęblinie (2000), w Łodzi (2001), w Bydgoszczy (2002), w Nowej Rudzie (2003) oraz w Dobieszkowie koło Łodzi (2004).

Zakład OOWZ współpracował również w dziedzinie naukowej i szkoleniowej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi głównie w ramach Układu Warszawskiego (Leningrad, Hradec Kralowe, Greifswald, Sofia, Belgrad), a po wstąpieniu Polski do NATO została nawiązana współpraca z Akademią Sanitarną Bundeswehry w Monachium. W największym wymiarze współpraca ta istniała z Wojskową

Wizyta pracowników Instytutu i Zarządu Wojskowej Służby Zdrowia w Wojskowej Akademii Medycznej w Hradec Kralove (drugi z lewej płk dr n. med. Marian Dójczyński - kierownik Zakładu OOWZ).

Wizytacja Instytutu w Akademii Medycznej Bundeswehry w Monachium
 (stoją od lewej: płk prof. Czesław Jeśman, mjr dr n. med. Waldemar Machała, mjr dr n. med. Dariusz Stopczyk,
 mjr dr n. med. Tomasz Stefaniak, płk dr n. med. Marian Dójczyński, płk prof. Zbigniew Dudkiewicz

Akademią Medyczną im. S. M. Kirowa w byłym Leningradzie (St. Petersburg) i obejmowała konsultacje naukowe i szkoleniowe oraz kształcenie doskonalące oficerów Zakładu OOZW.

Zakład OOZW pełnił rolę wiodącą w dyscyplinach wojskowo-medycznych tak w obrębie Instytutu Medycyny Wojskowej, jak również w całej WAM. Oddziaływanie na inne dyscypliny wojskowo-medyczne i medyczne wyrażało się poprzez przedsięwzięcia szkoleniowe, naukowe i organizacyjne. Oddziaływaniu na dyscypliny wojskowo-medyczne sprzyjało również wyznaczenie kierownika Zakładu OOZW na nieetatowe stanowisko Naczelnego Specjalisty WP w dziedzinie OOZW. Funkcję tę pełnił w latach 1974-1985 płk prof. A. Słowiński, w latach 1998-2004 pełnił ją płk dr M. Dójczyński. Płk prof. A. Słowiński w latach 1980-1985 był również przewodniczącym zespołu naczelnych specjalistów WP, obejmującym wszystkich specjalistów pionu wojskowo-medycznego wojska.

Praca w Zakładzie OOZW dawała oficerom szeroki obraz nie tylko własnej dyscypliny naukowej, ale również dziedzin pokrewnych, a także stwarzała okazję do nabycia umiejętności kierowania większymi zespołami ludzkimi. Stwarzało to sytuację, w której oficerowie Zakładu po latach służby w jego składzie chętnie byli wyznaczani na różne kierownicze stanowiska służbowe w Uczelni i poza nią, a także w ogniwach kierowniczych społecznej służby zdrowia.

W Zakładzie OOZW panowała zawsze atmosfera koleżeńskości i życzliwości, pozbawiona większych animozji i napięć między służącymi w niej oficerami, co miało dodatni wpływ na wykonywanie zadań służbowych i powodowało, że oficerowie którzy już opuścili Zakład wspominają go pozytywnie i z sentymentem oraz chętnie uczestniczą w okazjonalnych spotkaniach koleżeńskich, które stały się już akceptowaną tradycją.

W podsumowaniu można stwierdzić, że Zakład OOZW posiada znaczne i trwałe osiągnięcia, do których należy zaliczyć:

- stworzenie silnego ośrodka naukowo-badawczego i szkoleniowego wojskowej służby zdrowia,
- rozwój badań nad teorią i praktyką zabezpieczenia leczniczo-ewakuacyjnego działań bojowych wojsk w różnych warunkach,
- wykształcenie dużej liczby specjalistów z OOZW,
- pełnienie wiodącej roli w Instytucie Medycyny Wojskowej,
- przygotowywanie, organizowanie i główny udział w przeprowadzeniu dużych ćwiczeń polowych WAM (ćwiczenia pod kryptonimem „Lato”, „Zima”, „Lancet”, „Eskulap”),
- przekazanie dużej liczby wysokokwalifikowanych oficerów z Zakładu na ważne kierownicze

stanowiska w WAM, WP i w społecznej służbie zdrowia.

Wybiegając myślą w przyszłość można określić najbliższą perspektywę:

- kontynuowanie rozwoju nauk wojskowo-medycznych, połączonego z określonymi przeobrażeniami i powstawaniem nowych obszarów zainteresowań i nowych dyscyplin,
- szkolenie kadr medycznych dla potrzeb Sił Zbrojnych z uwzględnieniem zmieniającego się zakresu i form organizacyjnych ich działania (misje pokojowe, zapobieganie konfliktom, akcje humanitarne itp.),
- przygotowywanie oficerów lekarzy WP do działania w międzynarodowych misjach pokojowych i stabilizacyjnych w ramach mandatu ONZ oraz Sojuszu Północnoatlantyckiego,
- przewidywać można również, że Zakład OOZW uczestniczyć może w szkoleniu w zakresie organizacji ochrony zdrowia wojsk lekarzy wojskowych państw sojuszniczych (w ramach NATO) oraz neutralnych (w ramach Unii Europejskiej).

Należy jednak stwierdzić, że przyszłość i rozwój Zakładu OOZW zależeć będzie w dużej mierze od pracujących w nim oficerów, ich zaangażowania i szerokiego horyzontu myślowego oraz ich własnych osiągnięć naukowych i dydaktycznych.

W lipcu 2001 r. Minister Zdrowia powołał płk. dr. n. med. M. Dójczyńskiego do pełnienia funkcji konsultanta krajowego w dziedzinie zdrowia publicznego w celu realizacji zadań związanych z obronnością kraju.

W 2002 roku została rozwiązana Wojskowa Akademia Medyczna. Zakład OOZW i ZP rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej w sprawie utworzenia Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie (Dz. U. Nr 201, poz. 1699) został włączony do jego składu. Jednocześnie siedziba Zakładu została przeniesiona z ul. Żeligowskiego 7/9 do obiektu przy ul. 1 Maja 90 w Łodzi, na terenie zajmowanym przez Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych. Jest to jednostka powstała po rozwiązaniu WAM.

Wręczenie nominacji na konsultantów krajowych ds. wojska
(drugi z prawej płk dr n. med. Marian Dójczyński - kierownik Zakładu OOZW)

Zadania realizowane obecnie w nowej sytuacji przez Zakład obejmują szkolenie, działalność naukowo-badawczą i organizacyjną.

Zadania szkoleniowe Zakładu na poziomie przeddyplomowym odnoszą się do podchorążych byłej WAM (lata 2003-2005) oraz studentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego, jak również do studentów Akademii Medycznych, odbywających przeszkolenie wojskowe zgodnie z porozumieniem Ministrów Obrony Narodowej i Edukacji.

W zakresie szkolenia podyplomowego działalność Zakładu dotyczy:

- prowadzenia kursów doskonalących dla oficerów lekarzy,
- szkolenia lekarzy absolwentów Akademii Medycznych kandydatów na stanowiska służbowe w wojskowej służbie zdrowia,
- prowadzenia kursów specjalizacyjnych w zakresie Zdrowia Publicznego,
- prowadzenia kursów dla lekarzy specjalizujących się w różnych dziedzinach medycyny z zakresu zdrowia publicznego, bioetyki i prawa medycznego (przyjmowanie zaliczeń i wpis do karty specjalizacji).

W zakresie działalności naukowo-badawczej Zakład prowadzi:

- tematy badawcze zlecone przez MON,
- organizuje konferencje naukowo-szkoleniowe w zakresie tematyki wojskowo-medycznej.

Poprzez współpracę z Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych oraz Wydziałem Wojskowo-Lekarskim Uniwersytetu Medycznego, Zakład OOZW i ZP czynnie uczestniczy w kształceniu kadr wojskowej służby zdrowia oraz realizuje różne zadania zlecone przez przełożonych służbowych.

W roku 2003 obsadę personalną Zakładu stanowili:

- płk dr n. med. Marian Dójczyński – kierownik Zakładu,
- ppłk dr n. med. Henryk Kapusta – adiunkt,
- mjr dr n. med. Marek Skalski – adiunkt,
- kpt. dr n. med. Andrzej Jankowski – adiunkt,
- por. dr n. med. Jarosław Wojsa – asystent.

Zakład OOZW dobrze spełniał i spełnia odpowiedzialne i trudne obowiązki naukowe i szkoleniowe nakładane przez przełożonych, wnosił i wnosi swój wkład w rozwój nauk wojskowo-medycznych oraz w dzieło przygotowania wykwalifikowanego personelu służby zdrowia dla potrzeb Sił Zbrojnych RP.

Zakład Ochrony Radiologicznej i Toksykologii

Zakład Ochrony Radiologicznej i Toksykologii rozpoczął swoją działalność jako Cykl Sanitarnej Obrony Przeciwichemicznej i Toksykologii w ówczesnym WCWMed w 1950 r. Z chwilą powołania do życia WAM istniał jako Katedra Broni Specjalnych (1958-1964) a po powstaniu Instytutu Medycyny Wojskowej został do niego włączony w 1970 r. pod obowiązującą obecnie nazwą – Zakład Ochrony Radiologicznej i Toksykologii.

Zakład realizował zadania szkoleniowe i naukowo-badawcze.

Działalność dydaktyczna obejmowała:

- kształcenie stacjonarne i polowe podchorążych WAM,
- szkolenie podyplomowe lekarzy, stomatologów i farmaceutów wojskowych,
- szkolenie rezerw służby zdrowia WP w odniesieniu do personelu z wyższym i średnim wykształceniem medycznym.

Tematyka szkoleniowa obejmowała:

- toksykologię wysokotoksycznych bojowych środków trujących oraz podstawy leczenia zatruc tymi związkami,
- toksykologię toksycznych środków przemysłowych, płynów technicznych i paliw raketowych,
- zagadnienia ochrony przed promieniowaniem jonizującym i promieniotwórczymi skażeniami zewnętrznymi i wewnętrznymi,
- zagadnienia ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym wysokiej częstotliwości,
- postępowanie leczniczo-ewakuacyjne ze skażonymi bst, substancjami promieniotwórczymi i napromieniowanymi,
- prognozowanie skażeń bst, toksycznymi środkami przemysłowymi oraz środkami promieniotwórczymi.

Tematyka prac naukowo-badawczych obejmowała:

- badania nad toksycznością i efektami biologicznymi bst i toksycznych środków przemysłowych,
- badania nowych środków i sposobów leczenia i zapobiegania zatruciom bst i toksycznymi środkami przemysłowymi,
- optymalizację postępowania profilaktycznego i leczniczego w zatruciach bst i toksycznymi środkami trującymi,
- badania nad efektami biologicznymi promieniowania jonizującego w organizmie na różnych poziomach struktury komórek i tkanek,
- opracowania z zakresu ochrony zdrowia żołnierzy przed promieniowaniem jonizującym i skażeniami promieniotwórczymi.

Obsada kierownicza Zakładu OR i T wyglądała następująco:

- płk prof. Stanisław Andrzejewski (1970-1980),
- płk dr n. med. Włodzimierz Smok (1981-1992),
- płk prof. Józef Kocur (1993-1996),
- płk prof. Józef Ścianowski (1997-2002).

W Zakładzie wykonano 3 prace habilitacyjne, 14 rozpraw na stopień doktora nauk, 16 specjalizacji lekarskich i 14 prac magisterskich. Pracownicy Zakładu opublikowali 285 prac naukowych.

Zakład współpracował m.in. z Wojskowym Instytutem Chemii i Radiometrii, Wojskowym Instytutem Higieny i Epidemiologii im. gen. Kaczkowskiego, Instytutem Medycyny Pracy i. J. Nofera w Łodzi oraz innymi instytucjami naukowymi i zakładami produkcyjnymi.

W roku 2000 zmieniono nazwę Zakładu na Zakład Toksykologii, Ochrony Radiologicznej i Środowiska.

Zakład Ochrony Radiologicznej i Toksykologicznej
od lewej: dr Jolanta Smok, ppor. lek. Witold Wrocławski, płk prof. Józef Ścianowski (kierownik Zakładu), ppłk dr farm. Andrzej Kalski

Zakład Medycyny Zapobiegawczej

W ramach powołanej do życia w 1958 r. WAM utworzono Katedrę Higieny i Epidemiologii Wojskowej, która była kontynuatorką istniejącego w WCWMed Cyklu Higieny Wojskowej (kierownik płk prof. Bolesław Gwóźdź) i Cyklu Epidemiologii Wojskowej (kierownik płk dr med. Jerzy Rowiński). W latach 1970-1975 istniały dwa odrębne zakłady: Higieny Wojskowej (kierownik płk prof. Stanisław Zdziennicki) oraz Epidemiologii Wojskowej (kierownik płk prof. Bogumił Tkacz).

W składzie Zakładu znajdowały się pracownice: biochemiczna, immunologii, epidemiologii chorób cywilizacyjnych, higieny ogólnej i wojskowej, wychowania zdrowotnego oraz prób czynnościowych układu krążenia.

Zakład realizował zadania dydaktyczne, naukowe i usługowe.

W zakresie działalności naukowej prowadzone były badania związane z osłoną profilaktyczną żołnierzy Sił Zbrojnych RP w warunkach pokoju i wojny. W ostatnim okresie dołączono cykl badań dotyczących udoskonalenia metod profilaktyki stosowanych w chorobach układu sercowo-naczyniowego żołnierzy w okresie pokoju oraz zmodyfikowania zasad postępowania w zakresie ochrony zdrowia żołnierzy narażonych na szkodliwy wpływ niektórych czynników środowiskowych np. fal elektromagnetycznych.

W działalności dydaktycznej przeddyplomowej Zakład prowadził nauczanie szeroko pojmowanych zagadnień medycyny profilaktycznej, epidemiologii i higieny. Szczególne miejsce miały treści związane z obowiązkami lekarza jednostki wojskowej, dotyczące zachowania dobrego stanu zdrowia, sprawności fizycznej i psychicznej żołnierzy w warunkach służby w okresie pokoju i w czasie wojny, a także w propagowaniu zdrowego stylu życia. W ramach zajęć programowych podchorążowie Wydziału Lekarskiego wysłuchiwali wykładów, odbywali ćwiczenia w pracowniach zakładu, prowadzili również zajęcia w szkołach ponadpodstawowych, przybliżając młodzieży szkolnej zagrożenia cywilizacyjne oraz wynikające z uzależnień toksycznych i biologicznych.

Zakład Medycyny Zapobiegawczej

od lewej: Małgorzata Podolska, kpt. dr n. med. Wojciech Kowalski, płk prof. Andrzej Buczyński (kierownik Zakładu, komendant Instytutu), mjr dr n. med. Dariusz Storczyk, Elżbieta Marcinkowska.

W szkoleniu podyplomowym Zakład miał swój określony programem udział w realizacji zajęć na różnego typu kursach doskonalących dla oficerów lekarzy służby czynnej i rezerwy oraz średniego personelu medycznego.

W zakresie działalności usługowej prowadzone były badania dotyczące oceny środków spożywczych i wody w aspekcie zawartości substancji toksycznych, pierwiastków śladowych i różnorodnych związków chemicznych.

Obsada kierownicza Zakładu Medycyny Zapobiegawczej wyglądała następująco:

- płk prof. Stanisław Zdziennicki (Zakład Higieny 1971-1975),
- płk prof. Bogumił Tkacz (Zakład Epidemiologii 1971-1975),
- gen. bryg. prof. Jerzy Bończak (1975-1978),
- płk prof. Zbigniew Onisk (1978-1989),
- płk prof. Andrzej Grzybowski (1990-1995),
- płk prof. Andrzej Buczyński (1996-2002).

Pracownicy Zakładu obronili jedną rozprawę habilitacyjną i 15 doktoratów oraz opublikowali około 270 prac naukowych.

Zakład współpracował z Wojskowym Instytutem Higieny i Epidemiologii im. gen. Kaczkowskiego w Warszawie.

W 1998 roku Zakład przyjął nazwę Zakładu Medycyny Zapobiegawczej i Promocji Zdrowia.

Zakład Medycyny Morskiej i Tropikalnej

W końcu 1961 roku powstała Katedra Medycyny Morskiej utworzona na bazie istniejącego już wcześniej Wydziału Naukowo-Badawczego Szefostwa Służby Zdrowia Marynarki Wojennej. W skład Katedry Medycyny Morskiej wchodziły trzy zakłady:

- Zakład Epidemiologii i Medycyny Tropikalnej,
- Zakład Higieny Okrętowej i Ergonomii,
- Zakład Medycyny Podwodnej.

Po powstaniu Instytutu Medycyny Wojskowej, Katedra została włączona do jego składu, a w roku 1996 została przekształcona w Zakład Medycyny Morskiej i Tropikalnej, pozostając w składzie Instytutu.

Zakład prowadził (i prowadzi nadal, będąc w składzie Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie) działalność szkoleniową i naukowo-badawczą.

W ramach działalności szkoleniowej prowadzone są wykłady z zakresu medycyny morskiej i tropikalnej dla podchorążych WAM (lata 2003-2005), z higieny okrętowej i medycznych problemów ratownictwa morskiego oraz dla podchorążych Akademii Marynarki Wojennej - z wybranych zagadnień medycyny morskiej.

W szkoleniu podyplomowym prowadzone są kursy z zagadnień medycyny morskiej i tropikalnej dla lekarzy rozpoczynających służbę na jednostkach pływających i brzegowych Marynarki Wojennej oraz dla personelu zabezpieczającego polskie kontyngenty wojskowe udające się w ramach misji pokojowych ONZ do krajów o odmiennym klimacie. W Zakładzie prowadzona jest również specjalizacja lekarzy na I° i II° stopień wojskowej medycyny morskiej i specjalizację tę uzyskało ogółem ponad 150 lekarzy wojskowych.

Działalność naukowo-badawcza Zakładu dotyczyła szeroko pojętych zagadnień związanych z tytułem Zakładu. Wynikiem tej działalności było m.in. uzyskanie tytułów profesora przez pięciu oficerów (prof. prof. Augustyn Dolatkowski, Kazimierz Ulewicz, Tadeusz Doboczyński, Stanisław Klajmon, Kazimierz Dęga), 11 osób stopnia doktora habilitowanego i 33 osoby stopnia doktora nauk. Pracownicy Zakładu opublikowali ponad 550 prac naukowych w czasopiśmie specjalistycznych krajowych i zagranicznych, opracowali i wydali drukiem kilka podręczników i skryptów m.in. po raz pierwszy w Polsce „Higienę okrętową”. W Zakładzie mieściła się redakcja rocznika *Służby Zdrowia Marynarki Wojennej*, którego wydano drukiem łącznie 30 tomów.

Pracownicy Zakładu brali udział w 55 konferencjach krajowych i 16 międzynarodowych. Oficerowie lekarze Zakładu uczestniczyli w dalekomorskich rejsach zagranicznych, w charakterze lekarzy okrętowych lub członków zespołów badawczych oraz byli w składzie załogi ORP „Wodnik” w operacji „Pustynna Burza” w Iraku, a także w misjach pokojowych w Egipcie, Syrii i Kambodży.

W ramach działalności racjonalizatorskiej i nowatorskiej opracowano w Zakładzie ponad 25 wdrożo-

nych do praktyki wniosków, w tym kilka patentów. Przeprowadzono kompleksową ocenę zagrożeń zdrowotnych oraz sytuacji ergonometrycznych na ORP „Kaszub” i „Szkwał”, a także opracowano i wdrożono system nurkowania saturowego. W Zakładzie przygotowano również kilka instrukcji służbowych dla potrzeb służby zdrowia Marynarki Wojennej.

W Zakładzie badano również wpływ służby w tropiku na stan zdrowia i wydolność psychofizyczną żołnierzy i marynarzy.

Zakładem Medycyny Morskiej i Tropikalnej kierowali:

- kmdr prof. Augustyn Dolatkowski (1961-1969),
- kmdr prof. Kazimierz Ulewicz (1969-1980),
- kmdr prof. Kazimierz Dęga (1981-1999),
- kmdr dr hab. n. med. Romuald Olszański (1999-2002).

Za swoją działalność naukowo-badawczą pracownicy Zakładu byli wielokrotnie nagradzani i wyróżniani, a sam Zakład został udekorowany odznaką honorową województwa gdańskiego i miasta Gdyni oraz Medalem za Zasługi dla Marynarki Wojennej.

Zakład Medycyny Morskiej i Tropikalnej zlokalizowany jest w Gdyni i od 2003 roku wchodzi w skład Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie.

Zakład Taktyki Ogólnej i Rodzajów Wojsk

Zakład Taktyki Ogólnej i Rodzajów Wojsk powstał na bazie istniejącego w WCWMed Cyklu Taktyki Ogólnej (kierownik płk Kania) oraz późniejszej istniejącej od czasu powołania do życia w 1958 roku WAM Katedry Taktyki Ogólnej i Rodzajów Wojsk (kierownik płk dypl. S. Raj). Z chwilą powołania WAM Zakład ten został włączony do składu Instytutu Medycyny Wojskowej.

W skład Zakładu TO i RW wchodziły komórki przedmiotowe:

- taktyki ogólnej i rodzajów wojsk,
- taktyki tyłów,
- topografii wojskowej i geografii wojskowej,
- zespół wykładowców przedmiotów specjalistycznych: łączności, szkolenia inżynieryjno-saperskiego,

Zakład Taktyki Ogólnej i Rodzajów Wojsk

od lewej: płk inż. Jan Szwedo, ppłk mgr inż. Ryszard Krzepakowski, ppłk mgr inż. Andrzej Pluciński, płk dypl. Wojciech Król, płk dr hab. Zbigniew Kwiasowski, mjr mgr inż. Wojciech Bieńkowski, ppłk dypl. Marek Rogowski, mjr dr Włodzimierz Leszczyński, płk dypl. Krzysztof Bąkowski.

ogniowego, chemicznego i samochodowego.

Zakład prowadził działalność szkoleniową w wyżej podanych kierunkach i spełniał ważną rolę w szkoleniu ogólnowojskowym podchorążych WAM. Zakład, w korelacji z pozostałymi zakładami Instytutu Medycyny Wojskowej przygotowywał późniejszych absolwentów WAM do samodzielnej pracy na stanowiskach dowódczo-medycznych (starszy lekarz oddziału wojskowego) w jednostkach wojskowych oraz uczestniczył w doskonaleniu kadry zawodowej na kursach organizowanych przez kierownictwo Służby Zdrowia WP.

Cele dydaktyczne poszczególnych przedmiotów realizowane były poprzez wykłady, seminaria, konserwatoria i ćwiczenia grupowe prowadzone w garnizonie oraz w trakcie szkolenia poligonowego przy wykorzystaniu sprzętu dydaktycznego, a w trakcie szkolenia poligonowego – również sprzętu bojowego.

Zadania naukowe realizował Zakład w ramach wykonywania resortowych tematów badawczych oraz drogą uzyskiwania przez kadrę Zakładu kolejnych stopni naukowych. W zakresie naukowym i szkoleniowym Zakład współpracował z Akademią Obrony Narodowej, Wojskową Akademią Techniczną i Akademią Marynarki Wojennej oraz innymi wojskowymi ośrodkami naukowo-badawczymi.

Tematy prac naukowo-badawczych prowadzonych przez Zakład były następujące:

- Zabezpieczenie bojowe pododdziałów i oddziałów medycznych w walce i operacji,
- Zabezpieczenie logistyczne pododdziałów i oddziałów medycznych w walce i operacji.

Następujący oficerowie Zakładu uzyskali stopnie naukowe:

- płk Sergiusz Raj - doktor nauk humanistycznych,
- płk Ryszard Woźniak - doktor nauk technicznych, doktor habilitowany nauk technicznych,
- płk Zbigniew Kwiasowski - doktor nauk wojskowych, doktor habilitowany nauk wojskowych, profesor nadzwyczajny WAM.

Zakładem TO i RW kierowali:

- płk dr Sergiusz Raj (1970-1989),
- płk prof. WAM Zbigniew Kwiasowski (1989-2002).

Zakład Farmacji Wojskowej

W ramach utworzonej WAM powstała w 1958 roku pracownia zaopatrzenia medycznego w dwuosobowym składzie wchodząca w skład Katedry Organizacji i Taktyki Służby Zdrowia. W 1961 r. pracownia przeobrażona została w Zakład Zaopatrzenia Medycznego, a w późniejszym okresie Zakład został przemianowany na Zakład Farmacji Wojskowej.

Zakład realizował zadania szkoleniowe i naukowo-badawcze.

Zadania szkoleniowe obejmowały:

- w szkoleniu przeddyplomowym nauczania zagadnień zaopatrzenia medycznego i materiałoznawstwa sanitarnego dla podchorążych Wydziału Lekarskiego i Wydziału Farmaceutycznego i Stomatologicznego Uczelni,
- w szkoleniu podyplomowym kształceniem objęci byli oficerowie służby zdrowia zawodowi i rezerwy w ramach różnego rodzaju kursów doskonalących oraz specjalizacji medycznych.

Zadania szkoleniowe realizował Zakład w ścisłej korelacji z Zakładem Organizacji Ochrony Zdrowia Wojsk.

Tematyka prac naukowo-badawczych obejmowała dwa zasadnicze kierunki:

- organizacja zaopatrzenia medycznego wojsk (usprawnienia w organizacji zaopatrzenia, usprawnienia i unowocześnienie polowego wyposażenia służby zdrowia, nowe typy opatrunków włókninowych i przeciwoparzeniowych), wykorzystanie roślin leczniczych dla potrzeb medycznych w warunkach ekstremalnych, produkcja płynów infuzyjnych w warunkach polowych,
- ocena destrukcyjnych skutków działania naturalnych i bojowych czynników zewnętrznych na środki lecznicze i materiały medyczne będące na wyposażeniu wojskowej służby zdrowia (ustalanie stopnia rozpadu hydrolitycznego, wykazywanie zmian w następstwie działania promieniowania jonizującego).

Obsada kierownicza Zakładu wyglądała następująco:

- płk prof. Henryk Chwiałkowski (1958-1967),
- płk prof. Tadeusz Mosiniak (1968-1986),
- płk dr Jan Szuszkiewicz (1987-1995),
- (p.o.) ppłk dr n. med. Bogdan Śmielak (1996-1997).

Oficerowie Zakładu uzyskali 2 tytuły profesorskie, 2 stopnie doktora habilitowanego, 9 stopni doktora nauk. Opracowano 5 patentów. Zakład zorganizował 3 zjazdy naukowe, a jego oficerowie uczestniczyli czynnie w 31 zjazdach i konferencjach naukowych.

Oficerowie Zakładu byli wielokrotnie wyróżniani przez przełożonych za wykonane prace naukowe. Dla potrzeb szkolenia przeddyplomowego opracowano w Zakładzie 2 podręczniki i 6 skryptów.

W 1997 roku Zakład Farmacji Wojskowej został zlikwidowany a jego funkcje szkoleniowe oraz pracowników przejął Zakład Organizacji Ochrony Zdrowia Wojsk.

Zakład Nauk Społecznych

W 1958 roku w nowopowstałej WAM powołano do życia Katedrę Nauk Społecznych, przekształconą w 1991 r. w Katedrę Nauk Humanistycznych, a w 1996 r. w Zakład Nauk Społecznych włączony do Instytutu Medycyny Wojskowej.

Zakład prowadził szkolenie przeddyplomowe podchorążych WAM oraz brał udział w szkoleniu podyplomowym w ramach zajęć Instytutu Medycyny Wojskowej.

Zajęcia szkoleniowe prowadzone były z następujących przedmiotów:

- ekonomia i ekonomika służby zdrowia,
- filozofia, filozofia medycyny, etyka ogólna i normatywna, bioetyka,
- historia wojska i wojskowej służby zdrowia,
- pedagogika,
- psychologia ogólna i wojskowa,
- teoria państwa i prawa, prawa humanitarne i praw człowieka.

Badania naukowe Zakładu obejmowały następujące przedmioty:

- historia wojska i wojskowej służby zdrowia oraz polskiej medycznej myśli wojskowej,
- etyka zawodu lekarza wojskowego, międzynarodowego prawa humanitarne, związki deontologii lekarskiej z prawami człowieka,
- zasady finansowania służby zdrowia oraz gospodarki finansowej w wojsku.

Zakładem (Katedrą) kierowali:

- ppłk mgr Jerzy Dworniak (1958-1966) (p.o.),
- płk prof. Longin Indisow (1966-1990),
- płk doc. Tadeusz Szewczyk (1900-1993) (p.o.),
- prof. Andrzej Felchner (1993-2001).

Zakład współpracował z Akademią Obrony Narodowej, Wojskową Akademią Techniczną, Akademią Medyczną w Łodzi oraz z wieloma towarzystwami i organizacjami naukowymi a także społecznymi.

W Zakładzie przeprowadzono 4 przewody habilitacyjne oraz 12 doktorskich, opublikowano łącznie ok. 400 prac i sprawozdań naukowych.

Zakład Historii i Muzeum Polskiej Wojskowej Służby Zdrowia

W roku 1971 reaktywowany został Zakład Historii Medycyny, który w ramach WAM istniał z przerwami początkowo jako Katedra, a potem jako Studium Historii Medycyny (kierownik płk dr med. Władysław Chimiak). W styczniu 1973 roku rozpoczęło działalność Muzeum Polskiej Wojskowej Służby Zdrowia, ściśle związane z Zakładem.

Zakład prowadził działalność szkoleniową i naukowo-badawczą.

Zakład prowadził zajęcia dydaktyczne w szkoleniu przeddyplomowym dla podchorążych Uczelni na II roku studiów oraz w szkoleniu podyplomowym, głównie dla pracowników służby zdrowia rezerwy.

Tematyka badań naukowych obejmowała:

- dzieje polskiej wojskowej służby zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem okresu obu wojen światowych oraz lat międzywojennych,
- dzieje polskiego szkolnictwa wojskowo-medycznego,
- zagadnienia zdrowotności narodu polskiego w latach drugiej wojny światowej,
- zagadnienia działalności naukowej, społecznej i politycznej polskich medyków wojskowych w czasach najnowszych.

Muzeum Polskiej Wojskowej Służby Zdrowia jest unikalną w naszym kraju placówką obejmującą następujące działy tematyczne:

- sprzęt medyczny używany w wojskowej służbie zdrowia, głównie w warunkach polowych,

- mundury żołnierzy medyków,
- dokumenty i starodruki, ikonografie,
- odznaczenia i medale związane tematycznie z wojskową służbą zdrowia,
- zbiory pamiątek po patronie Akademii gen. prof. Bolesławie Szareckim.

Muzeum było wyróżniane przez Ministerstwo Obrony Narodowej oraz Ministerstwo Kultury i Sztuki.

Zakładem Historii Medycyny kierowali:

- płk dr med. Tadeusz Brzeziński (1971-1973),
- płk dr med. Feliks Piotrowski (1973-1980),
- płk doc. Tadeusz Brzeziński (1980-1981),
- płk prof. Longin Indisow (1981-1984) (kurator),
- płk dr hab. med. Czesław Jeśman (1984-2002).

W Zakładzie 5 jego pracowników uzyskało stopnie naukowe doktora nauk, 3 pracowników stopnie doktora habilitowanego; opublikowano około 300 prac i doniesień naukowych.

W roku 1998 Zakład Historii Medycyny został połączony z Zakładem Nauk Społecznych w Zakład Historii Medycyny i Nauk Społecznych..

Zakład ten realizował następujące przedmioty:

- historia medycyny,
- historia wojska i wojskowej służby zdrowia,
- socjologia wojska i medycyny,
- pedagogika,
- psychologia ogólna i wojskowa,
- ekonomia i ekonomika służby zdrowia.

Zakład Historii Medycyny
od lewej: mjr dr Marek Komasiński, Elżbieta Szwed, płk prof. Czesław Jeśman (kierownik Zakładu), ppłk dr
Zdzisław Jezierski, mgr Jolanta Chechlińska

Zakład Metodyki Pracy Służby Zdrowia w Jednostce Wojskowej

Zakład Metodyki Pracy Służby Zdrowia w Jednostce Wojskowej powołany został jako część składowa (pracownia) Zakładu Organizacji Ochrony Zdrowia Akademii Medycznej w Łodzi. Był to rok 1961. Pracą Zakładu kierował doc. Janusz Indulski, a obsadę nauczycieli akademickich stanowili:

- mjr dr med. Feliks Piotrowski – adiunkt,
- kpt. lek. Zdzisław Trzęsicki – asystent,
- por. lek. Jan Wieczorek – asystent.

Zakład zajmował się głównie działalnością dydaktyczną. Dla podchorążych WAM I roku studiów prowadzone były zajęcia ze statystyki medycznej, dla III roku - z medycyny społecznej oraz dla V roku - z organizacji ochrony zdrowia. W tym początkowym okresie Zakład znajdował się w pomieszczeniach Akademii Medycznej w Łodzi przy ul. Narutowicza Nr 96.

W roku 1967 Zakład przyjął nazwę Zakładu Organizacji Ochrony Zdrowia i Służby Zdrowia Obrony Cywilnej, został włączony w skład Katedry Organizacji i Taktyki Wojsk i Służb WAM oraz przeniesiony do pomieszczeń w obiekcie przy ulicy Żeligowskiego 7/9. Na kierownika Zakładu powołany został płk doc. Kazimierz Uglik. Dokonane zostały również zmiany w składzie osobowym Zakładu. Odeszli mjr dr med. F. Piotrowski (do Studium Wojskowego AM w Łodzi) oraz kpt. lek. J. Wieczorek (do Zespołu Sanatoryjnego w Łądku Zdroju), a do pracy w Zakładzie skierowany został na stanowisko asystenta por. lek. Stanisław Pniewski. Asystentem Zakładu pozostał mjr lek. Zdzisław Trzęsicki.

Działalność dydaktyczna Zakładu obejmowała :

- prowadzenie zajęć z zakresu organizacji ochrony zdrowia i obrony cywilnej oraz działania służby zdrowia w systemie OTK dla podchorążych VI roku studiów WAM oraz słuchaczy kursów podyplomowych,
- prowadzenie zajęć dla podchorążych I roku studiów ze statystyki medycznej,
- prowadzenie przejściowo zajęć dla podchorążych V roku studiów z zagadnień organizacji zabezpieczenia medycznego marynarki wojennej,
- opracowanie materiałów dydaktycznych dla zapewnienia pomocy w szkoleniu podchorążych WAM.

W 1969 roku Zakład przejmuje dodatkowo przedmiot matematyki i statystyki medycznej, który prowadzony był dotychczas przez Zakład Biofizyki WAM. Przedmiot ten realizowany był na I roku studiów, a wykładowcami przedmiotu byli dr Tadeusz Miller, mgr Bożena Kulińska, mgr Czesław Domański – pracownicy Uniwersytetu Łódzkiego.

W 1968 roku z inicjatywy płk. doc. Kazimierze Uglika powstaje przy Zakładzie Studenckie Koło Naukowe Medycyny Morskiej, którego opiekunem zostaje jego założyciel. Koło utrzymywało bliskie kontakty z Katedrą Medycyny Morskiej WAM z siedzibą w Gdyni oraz jej szefem kmdr. prof. Augustynem Dolatkowskim. Pod jego kierownictwem członkowie Koła wykonali kilkanaście prac i doniesień naukowych, odbywali praktyki i staże w Katedrze Medycyny Morskiej, a po ukończeniu studiów otrzymali przydziały służbowe do Marynarki Wojennej, co w tym czasie było szczególnie atrakcyjne.

Oprócz realizacji zadań dydaktycznych Zakład realizował również zadania naukowo-badawcze, do których zaliczyć można następujące tematy:

- doskonalenie usług leczniczo-profilaktycznych w placówkach wojskowej służby zdrowia lecznictwa podstawowego i szpitalnego w okresie pokoju,
- ocena wpływu warunków służby wojskowej na stan zdrowia żołnierzy,
- badanie modelu statystycznego absencji chorobowej osób zatrudnionych w przemyśle.

Zakład brał również udział w opracowaniu planu i realizacji interdyscyplinarnych badań nt.: „Ocena stanu zdrowia i skutków narażenia zdrowotnego pracowników Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku”.

W latach osiemdziesiątych ub. wieku do wyżej podanych zadań badawczych doszły jeszcze następujące tematy:

- doskonalenie czynności leczniczo-profilaktycznych w oddziałach wojskowych i związkach taktycznych,
- opracowanie modelu organizacyjnego funkcjonowania służby zdrowia garnizonu,
- prowadzenie analizy przyczyn i następstw wypadków u żołnierzy służby czynnej,

- doskonalenie procesu dydaktycznego poprzez wprowadzanie nowoczesnej techniki komputerowej do prowadzenia zajęć,

- badanie struktur organizacyjnych cywilnej służby zdrowia w aspekcie usprawnienia systemu leczniczo-ewakuacyjnego w warunkach masowych strat sanitarnych.

W tym samym czasie Zakład otrzymał zadanie opracowania, wspólnie z Katedrą Obrony Cywilnej Studium Doskonalenia Lekarzy w Warszawie, jednolitej doktryny zabezpieczenia medycznego strat sanitarnych w systemie OTK. Zadanie zostało wykonane i w 1971 roku opracowana doktryna wydana została drukiem jako oficjalne wydawnictwo MZiOS.

W realizacji zadań naukowych Zakład współpracował z Katedrą Medycyny Społecznej AM w Łodzi, Instytutem Medycyny Pracy im. J. Nofera w Łodzi, Zakładem Ekonometrii i Statystyki UŁ w Łodzi oraz Zakładem Elektronicznej Techniki Obliczeniowej.

Osiągnięcia naukowe i dydaktyczne Zakładu obejmują:

- habilitacje – 2,
- doktoraty – 6,
- specjalizacje I° i II° – 17,
- publikacje – 106,
- patenty – 1,
- projekty racjonalizatorskie – 8.

Pracownicy Zakładu byli wielokrotnie nagradzani i wyróżniani za osiągnięcia naukowo-badawcze. Do najcenniejszych nagród należą:

- naukowa nagroda Zespołowa III Stopnia Ministra Obrony Narodowej,
- naukowa nagroda Szefa Służby Zdrowia Sztabu Generalnego WP,
- nagroda naukowa im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego (nadana przez Komendanta WAM).

Zakładem Metodyki Pracy Służby Zdrowia w Jednostce Wojskowej kierowali:

- doc. Janusz Indulski (1964 - 1970),
- płk doc. Kazimierz Uglik (1971 - 1987),
- płk dr med. Bronisław Lasota (1988 - 1996).

W Zakładzie poza wyżej wymienionymi pracowali następujący nauczyciele akademicy: oficerowie ppłk lek. Norbert Doering, ppłk dr med. Andrzej Polański, mjr lek. Stanisław Cieplucha oraz osoby cywilne: mgr Janina Kotulska, dr mat. Janusz Śmigielski.

W roku 1997 Zakład Metodyki Pracy Służby Zdrowia w Jednostce Wojskowej został rozformowany, a jego obowiązki dydaktyczne oraz kadre nauczycielską przejął Zakład Organizacji Ochrony Wojsk i Zdrowia Publicznego.

Zakład Szkolenia Sanitarnego i Medycyny Katastrof

W roku 1974 w ramach Instytutu Medycyny Wojskowej powołany został do życia Cykl Szkolenia Sanitarnego, przemianowany następnie na początku 1980 r. w Zakład Szkolenia Sanitarnego i Medycyny Katastrof.

Zakład prowadził działalność szkoleniową i naukowo-badawczą.

Działalność szkoleniowa Zakładu obejmowała teoretyczne i praktyczne przygotowanie podchorążych WAM do umiejętności postępowania w udzielaniu pomocy rannym i chorym w stanach bezpośredniego zagrożenia życia w warunkach pokoju i na polu walki, postępowania w przypadkach nagłych oraz nauczania praktycznej reanimacji.

Od roku 1992 Zakład wdrażał również w szkoleniu podyplomowym program nauczania z zakresu medycyny katastrof i stanów nagłych.

Pracownicy Zakładu prowadzili zajęcia teoretyczne i praktyczne na różnego typu szkoleniach w różnych instytucjach i organizacjach (PCK, Politechnika Łódzka, szkoły średnie, studia podyplomowe przy Instytucie Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi itp.).

Dorobek naukowy Zakładu obejmuje 1 pracę doktorską oraz 34 prace ogłoszone drukiem, a także 3 skrypty dla potrzeb podchorążych WAM. Pracownicy Zakładu brali udział w 15 konferencjach i zjazdach naukowych.

Zakładem kierowali:

- płk dr med. Antoni Majka (1970-1990),

- płk doc. Wojciech Raczkowski (1990-1991),
- płk dr med. Adam Rasmus (1991-1998),
- mjr dr n. med. Waldemar Machała (1999-2002).

W roku 2002 Zakładem kierowali bardzo krótko mjr dr med. Piotr Skiba i mjr dr med. Roman Sadowski.

Pracownicy Zakładu brali udział w opracowaniu scenariusza i dokonywali konsultacji podczas realizacji filmu „Pomoc najpierwsza” w ramach programu telewizyjnego „Klinika zdrowego człowieka” w latach 1995-1996.

Zakład Medycyny Ratunkowej i Katastrof
 stoją od lewej: kpt. mgr Andrzej Markiewicz, mgr Elżbieta Miros, mjr dr n. med. Waldemar Machała (kierownik Zakładu), Wiesława Tokarska, por. lek. Mariusz Belkota, mgr Ewa Maj

Zakład Informatyki Medycznej

W 1975 roku powstał w WAM Ośrodek Przetwarzania Informacji, włączony do składu Instytutu Medycyny Wojskowej. W 1979 roku został on przemianowany na Ośrodek Obliczeniowy, a w 1999 roku zostaje przekształcony na samodzielny Zakład Informatyki. Zakład Informatyki prowadził działalność szkoleniową, naukowo-badawczą i usługową.

W ramach działalności szkoleniowej Zakład realizował program nauczania podstaw informatyki dla podchorążych II roku studiów w oparciu o pracownię komputerową.

Prace naukowe Zakładu obejmowały opracowania statystyczne własne oraz innych komórek organizacyjnych Uczelni. Wykonywane były również opracowania statystyczne i graficzne do prac naukowych realizowanych w WAM.

Zakład realizował także opiekę techniczną nad oprogramowaniem i sprzętem komputerowym w całej Akademii, odpowiadał za komputerową sieć uczelnianą i integrację lokalnych sieci komputerowych. Zakład organizował kursy komputerowe stopnia podstawowego dla pracowników WAM i garnizonu łódzkiego.

Zakładem kierowali:

- płk mgr inż. Stanisław Mikołajczyk (1975-1991),

- ppłk dr Józef Paszkowski (1991-1992) (p.o.),
- płk dr inż. Jan Kaczmarek (1992-2002).

Zakład Bioetyki i Prawa Medycznego

Zakład Bioetyki i Prawa Medycznego został powołany do składu Instytutu pod koniec 1998 roku. Zakład realizował zadania dydaktyczne i naukowe.

Zadania dydaktyczne realizowane były w odniesieniu do nauczania przeddyplomowego podchorążych WAM, studentów fizjoterapii i zdrowia publicznego oraz różnego rodzaju kursów (lekarzy, pielęgniarek, sanitariuszy).

W realizacji programu nauczania uwzględniano następujące dziedziny:

- teoria państwa i prawa,
- wybrane zagadnienia prawa wojskowego,
- międzynarodowe prawo konfliktów zbrojnych,
- filozofia medycyny,
- etyka ogólna i normatywna,
- bioetyka i prawo medyczne.

Zadania naukowe Zakładu obejmowały następujące problemy badawcze:

- medycyna wobec praw człowieka,
- europejskie standardy bioetyczne,
- zasady odpowiedzialności cywilnej w praktyce lekarskiej,
- prawo medyczne – odpowiedzialność karna i cywilna,
- obowiązki i prawa personelu medycznego w świetle międzynarodowego prawa humanitarnego.

Pracownicy Zakładu współpracowali z podobnymi jednostkami organizacyjnymi kilku Uniwersytetów i Akademii Medycznych w kraju oraz brali udział w pacach Towarzystw Naukowych.

Po rozwiązaniu WAM Zakład włączono w skład Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie z siedzibą w Łodzi.

Zakładem kierował od chwili założenia i kieruje płk dr Józef Bukowski.

Zakład Bioetyki i Prawa Medycznego
od lewej: ppłk dr Jan Abramowicz, płk dr Józef Bukowski (kierownik Zakładu).

Zakład Alergologii

W roku 1973 powstała przy Poliklinice Szpitala Klinicznego WAM Pracownia Alergologiczna, która w 1997 r. jako nieetatowy Zakład Alergologii została włączona w skład Instytutu Medycyny Wojskowej. Zakład składał się z pracowni badań czynnościowych, gabinetu zabiegowo-testowego oraz gabinetu konsultacyjnego. Zakład prowadził działalność szkoleniową, naukowo-badawczą i usługową. Zakład Alergologii był ściśle związany z pionem klinicznym (laryngologia, dermatologia, pediatria, interna, pulmonologia), a jego obecność w składzie Instytutu Medycyny Wojskowej należy uznać za przypadkową i czasową, dlatego też nie będzie on szerzej przedstawiany w niniejszej pracy.

***

Ogólny dorobek naukowy ponad 30-letniej działalności Instytutu Medycyny Wojskowej Wojskowej Akademii Medycznej przedstawia się następująco:

- 12 tytułów profesora nauk medycznych,
- 29 stopni naukowych doktora habilitowanego nauk medycznych,
- 100 stopni naukowych doktora nauk medycznych,
- 14 tytułów zawodowych magistra,
- 40 specjalizacji medycznych I^o i II° pracowników własnych oraz ok. 250 osób spoza Instytutu,
- 2332 publikacji naukowych w czasopismach krajowych i zagranicznych,
- 30 podręczników, skryptów, instrukcji służbowych itp.,
- 33 patenty i wnioski racjonalizatorskie,
- 8 zorganizowanych zjazdów i konferencji naukowych,
- 4 nagrody naukowe,
- 127 osób wzięło czynny udział w konferencjach naukowych,
- 35 pozycji innych form działalności naukowej (film naukowy, Roczniki Służby Zdrowia Marynarki Wojennej, itp.).

Instytut Medycyny Wojskowej dobrze spełnił odpowiedzialne i trudne obowiązki naukowe i szkoleniowe, wniósł swój znaczący i trwały wkład w rozwój nauk wojskowo-medycznych oraz w dzieło przygotowania wysokokwalifikowanych kadr służby zdrowia dla potrzeb Sił Zbrojnych RP.

Spotkanie byłych i obecnych pracowników Instytutu (1990)

Mgr Dagmara Klim

**SPOTKANIE Z JEGO EMINENCJĄ
KARDYNAŁEM JAVIEREM LOZANO BARRAGÁNEM
W INSTYTUCIE
CENTRUM ZDROWIA MATKI POLKI W ŁODZI**

W dniu 5 czerwca 2007 roku w Auli A Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki przy ulicy Rzgowskiej 281/289 w Łodzi odbyło się spotkanie z Jego Eminencją Kardynałem Javierem Lozano Barragánem, Przewodniczącym Papieskiej Rady ds. Opieki Duszpasterskiej Pracowników Służby Zdrowia w Watykanie, na które zaprosili uczestników Jego Ekscelencja Arcybiskup dr Władysław Ziółek – Metropolita Łódzki i Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – prof. dr hab. Andrzej Lewiński.

Program

- Hymn państwowy
- Otwarcie uroczystości przez JM Rektora UM - prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego
- Wykład JE Kard. Javiera Lozano Barragána pt. *Global ethics: new paradigm and the open bioethics*
- Spotkanie z przedstawicielami łódzkiego środowiska medycznego
- Zwiedzanie Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki
- *Gaude Mater Polonia*

Jego Eminencja Kard. Javier Lozano Barragán i Jego Ekscelencja Arcybiskup Władysław Ziółek

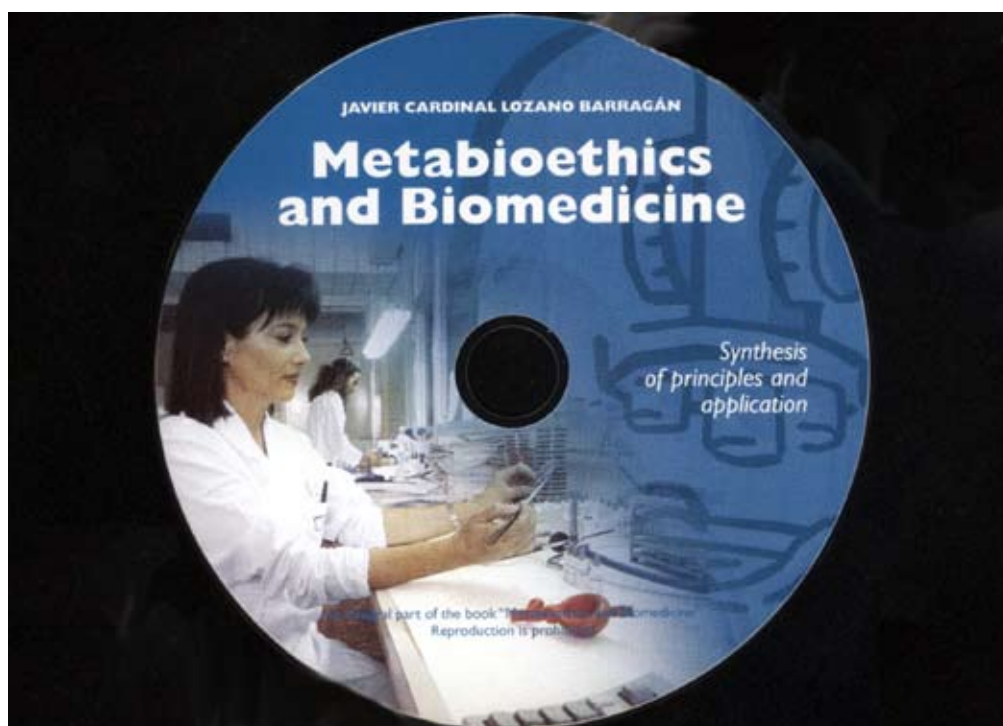
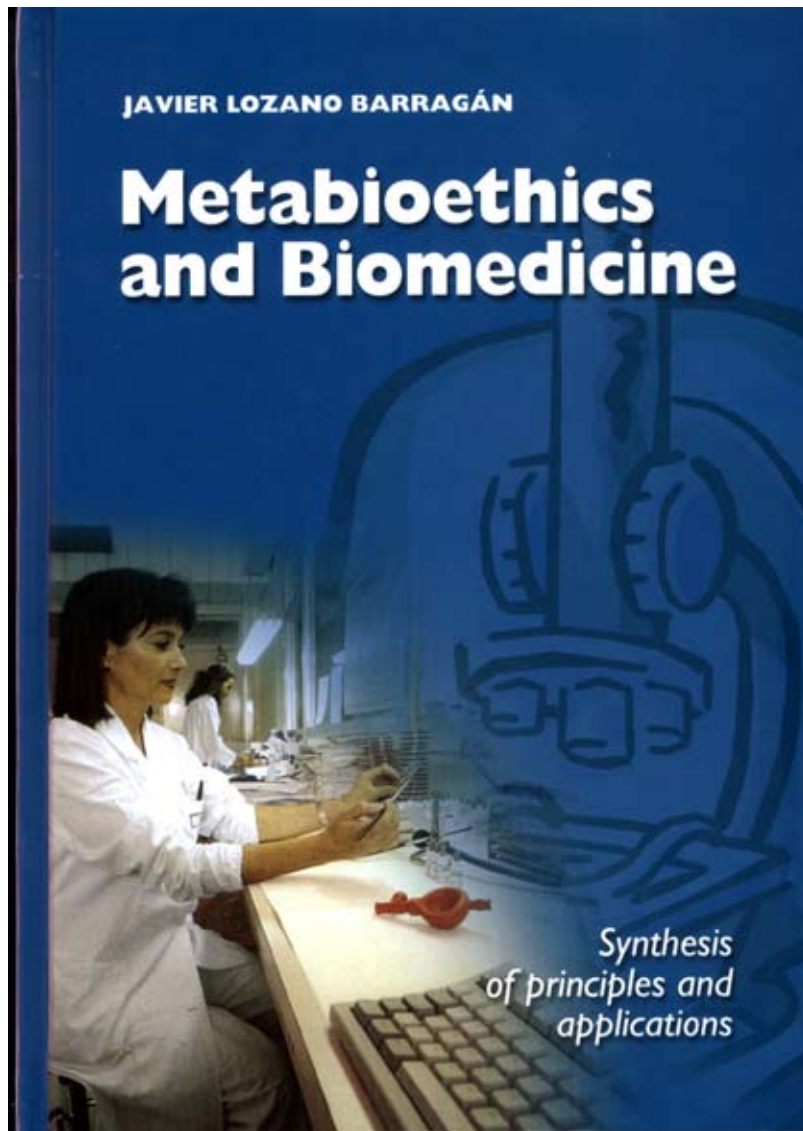

Holy See

PONTIFICAL COUNCIL FOR HEALTH
PASTORAL CARE

METABIOETHICS

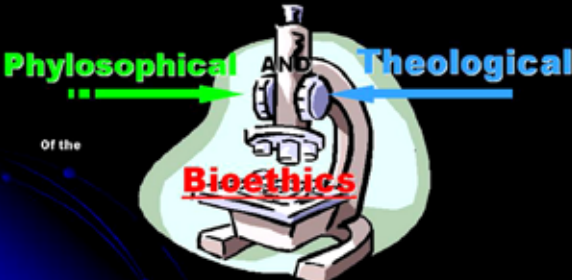
WHAT IS BEYOND
THE GLOBAL ETHICS?

B
I
O
E
T
H
I
C
S

Foundations

Phylosophical AND Theological

= "META" BIOETHICS

POINTS

GLOBAL PANORAM

- **INTRODUCTION**
  - Toward a global ethics, initial definition, pre-history, History.
- **IL OPENED BIOETHICS**
  - **ROOTS:** To be and to think, to be and to become, Techniques and Bioethics.
  - **PROPOSAL:** Intelligent project, the "better fit", historical formulation, definitions of the natural Law, model of the project, freedom and autonomy, the Revelation, foundations of an objective and universal ethics, principles of a Catholic bioethics.
- **CONCLUSION**
  - Attempt at a definition
- **THE NEW PARADIGM:** Authors, Religion and Spirituality, Sustainable Develop, New Finality Values, Pillars, Foundations, Principles, Basic points
- **ROOTS:** To be and to become, the static nature, to think and to be, development of Subjectivism, postmodern ethics, consequences, authors, main points of postmodern bioethics
- **JUDGMENT:** Values, Problems, Principles, Anti values

INTRODUCTION

1. TOWARDS A GLOBAL ETHICS

- **Proposals:** (Ethics: 195.000,000 pages; Bioethics: 9.866,000 Global Ethics: 1,340; pages in inform).
- Hans Jonas: Ethics of limits
- Raimundo Panikar: Sharing Ethics
- Edgar Morin: Ethics of the earth as the Country
- Giuliano Pontara: Ethic of the Face
- Some ONG: Ethics of the Sustainable development
- UNESCO: Bioethics of consensus, pluralistic, pluricultural, of proceeds, in substitution of the traditional medical Ethics.
- **New Paradigm**
- **Key concepts:**
  - Virtual, Globalisation, Multimedia network and education, hyperlinks, censure, privacy, virtual community, active citizenship, pluridisciplinarity, transparency, participation, communication, cultural diversity, Ethics of results, pragmatic, universal.

What is globalization?

- Go through borders, geographic and politics of:
  - People
  - Information
  - Trade
  - Capital
- Elements:
  - Communications
  - Technology
  - Informatics
  - Migrations
  - Standard productive and financial

DEFINITION

“Growing of the over-territorial relations between people.”

Elements:

- Over-territorial
- Capitalism of free market
- Autonomy of Governments
- Connected by networks

Relations:

- Economics, finance, production, social, political, cultural,
- Global Ethics: **NEW PARADIGM.**

2. INITIAL DEFINITION

- The scientific and systematic study of the human behavior, **In the field of the science of the life and the health** In the light of the Christian values and principles.
- Scientific: Last causes and principles a multidisciplinary dialogue: **Theology and Philosophy**, Biogenetic: genoma, clonation, xenotransplants, stem cells... actual medical sciences.
- Structural dialogue : Economic, social, political, juridical, cultural, religious.
- Key question: **what values and principles?**

3. "PREHISTORY"

- Application of Ethics to Modern day Medicine
- Giuseppe Antonelli, 1891
  - *"Medicina Pastoralis in usum Confessoriarum"*
- 20th Century
  - Codes of Medical Ethics: **Plus XII: Forerunner to Bioethics**
- Fletcher, 1954:
  - *"Moral and Medicine"*
  - Human rights against the Commandments:
    - God, outside!
- Nuremberg, 1947:
  - Condemnation of Nazi experiments
- Transplants, 1967:
  - Heart transplant, Dr Barnard, legitimate?
- DNA, 1971:
  - Berg, manipulation of life?
    - Playing God?

Callahan
Hellegers
Poter
Ashley
Pellegrino

4. HISTORY

- "Humanæ Vitæ". Pablo VI. Refute:
- Hellegers y Callahan, 1960-1970
  - New York: "Hastings Center", "Joseph and Rose Kennedy Institute of Ethics", "Kennedy Institute of Ethics": Birth of the Bioethics. **Ecumenical criterions. A-religious criterions.**
  - Team: Walters, Beauchamp, Childress, Reich, Häring, McCormick, Curran, Hawerwas, Fuchs, Ramsey
- Van Rensselaer Poter, 1970-1971
  - *"Bioethics, the Science of survival". "Bioethics, Bridge to the future"*
- Georgetown
  - "Center for Advanced Study of Ethics". Parte católica: Pellegrino, Thomasma, Ashley, O'Rourke. "Kennedy Institute of Ethics".
- Global Bioethics: **Postmodern Bioethics.**
  - Peter Singer, Hugo Tristran Engelhardt

Good or Bad:
your Choice

Peter Singer

THE NEW PARADIGM:

- Synthesis of the positions taken by different **Health Ministries** of several Countries in the World
- The rule that many observe
- **Bioethics Committee**

(Specially from Kim Yersu, 1999. A common Framework for Ethics of the Twenty first Century. UNESCO, Division of Philosophy and Ethics. Cited November 15, 1999, at www.unesco.org/dg/philosophyandethics. M. Koichiro Matsuura, General Director of UNESCO, Discourse to permanent delegates on the Bioethics program of UNESCO, 20 June 2003).

1. AUTHORS

- **UNO, WHO, UNESCO.**
- **NGOs:**
  - "Women, Environment and Development Organizations"
  - "Earth Council, Green Peace"
  - "International Planned Parenthood Federation"

2. RELIGION AND SPIRITUALITY

- **New Spirituality**
- Not new **religion**, but spirituality.
- **Traditional Elements:**
  - **Indian American religions** : union with the nature. **Hinduism**: respect to the nature. **Buddhism**: ecological serenity. **Islam**: justice. **Judaism**: sanctity. **Christianity**: charity and mercy.
- Earth Divinity: **Gaia**. Man, one of her elements.
- Transcendence and opposition to all religions
  - **Inadequate** to generate the

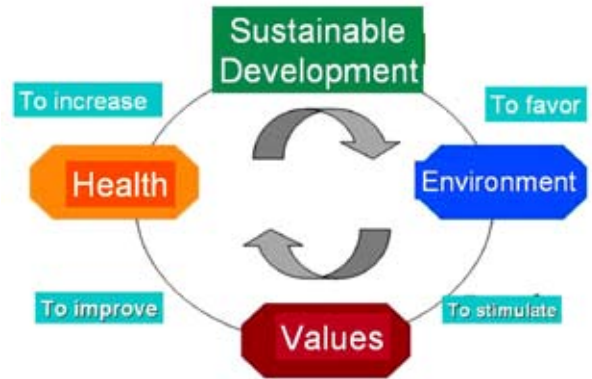
"SUSTAINABLE DEVELOPMENT"

3. The Sustainable Development

- **Present Development**
  - End of the cold war. Environmental Degradation
- **Change toward**
  - The Global Well-being
  - Inside of the **SUSTAINABLE DEVELOPEMENT**

**"GAIA":
The new ecological
Divinity**

4. The new finality of the Ethics

• Quality of Life

- Individual perception of **every one's position in life**, in the context of the culture and of the system of values where he is in relation with his goals, expectations, standards and interests.

5. VALUES

- Ecological peace Culture:

Green peace

- **Fundamental Values :**
  - Love, friendship, sharing, healing, decision, participatory democracy, decentralization, respect for life, liberty, justice, equity, mutual respect, no to war.

THE GREEN PEACE

5. FIVE PILLARS

- **Human Rights**
- Protection of the **Minority**
- **Participatory** Democracy (new governance)
- **Pacific** Solution to the conflicts, transparency of the negotiations.
- Inter-generational **Equity, Gender** equity

7. THREE FOUNDATIONS

- **Human Rights**
  - Evils of Capitalism, Economy Globalization, Cultures and Culture
- **Health**
  - Definition, education for health, nutrition, primary care, infectious diseases, endemics, essential drugs, reproductive health
- **Education**
  - Generation of consensus, social development, environment and eco-system, sexuality, family and Well-being. Holistic prospective.

8. THREE PRINCIPLES FOR THE BIOETHICS

1. **Autonomy:**
  - Respect for **absolute freedom** of the moral actor and the others.
2. **Beneficence:**
  - One must **do good**, never bad.
3. **Justice:**
  - One must give everyone that is his **own**.

9. BASICS OF THE PRINCIPLES

- > **Evolution:**
  - > Each stage of the History and of the Culture has its **different Ethics**. Now we have those principles.
- > **Subjectivism:**
  - > Every one does what he **likes**
- > **Contractualism:**
  - > The norm of the behaviour is the consensus of the **majority**.
- > **Clinic:**
  - > One must check **every case** and choose the better
- > **Utilitarianism:**
  - > The norm is **cost/benefit**, one must do what is better and cheaper
- > **New Principles:**
  - > Act **at your own risk**, decide freely what you wish, seek the consensus (*Peter Singer*)

ROOTS

1. TO BE-TO BECOME

- Greek Antiquity:
  - Parmenides-Heraclit: $\lambda\epsilon\gamma\omega\ \kappa\alpha\iota\ \mu\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\lambda\epsilon\iota\tau\alpha\ \mu\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\lambda\epsilon\iota\tau\alpha\ \mu\epsilon\tau\alpha$
  - Aristotle's: **Hilemorfism: "potentia-acto" - "materia-forma"**
- Medieval Age: **Realism:**
  - **Reality - Possibility: St. Thomas - Duns Scotto**
    - "Ens est id quod est" - "Ens est id quod potest existere"
- **Nominalism:** Occam
  - Voluntarism Ethics: **only become**, without objectivity.
- **Empiricism:** Bacon, Hobbes, Locke, Hume

GREECE

One

Matter and form: One + Change

Change

Being:
That which is

Being
That can be

Voluntarism
Becoming:
Being:
Fatus Vocis

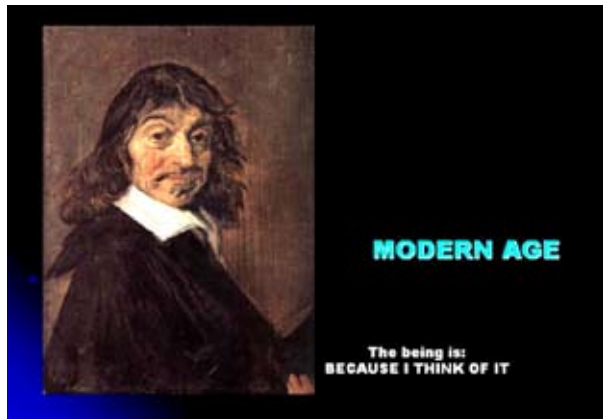
2. THE STATIC NATURE: MODERN AGE

- **Objectivity is equal to nature.**
- Nature:
  - Pre stabilized Immutable and static.
- Contradiction by the natural sciences.
  - **Overcoming the natural Law.**
- **Medicine:**
  - Science and Technique of the manipulability
- Protestant Thought :
  - The nature (human) is **essentially bad**.
- Conclusion:
  - **Absurdity of the objective criterion in Bioethics.**
  - Proposal of the **"New Paradigm"** as ethical norm

3. TO THINK-TO BE

- **Descartes: (Epigones)**
  - **The being is because I think of it, or I think of it because it is?**
    - = **The « Being » is because I think of it.**
  - **The substance is full independency.**
    - "Deus", "Res cogitans", "Extensio"
  - **Subjectivism. Autonomy. Empiricism-Idealism. Illuminism. Mechanicism.**

4. MODERN DEVELOPMENT OF SUBJECTIVISM

- **Engels:** Auto project in the religious myth?
- **Kant:** formal autonomous subjectivity.
- **Hegel:** realization in the State.
- **Marx:** social and economic subjectivity
- **Nietzsche:** The superman. Nihilism of values.
- **Heidegger:** To be- Language- Thought- Mysticism-existential.
- **Wittgenstein:** Subjectivism and the use of Language
- **Lyotard:** Subjectivism of « Mégarécits »
- **Vattimo:** Pensiero debole-Pensiero forte
- **Freud, W.Reich, Marcuse:** Sex Revolution

5. TRACES OF THE POSTMODERN ETHICS

- **Mistrust about man and his thought**
- Dominion of the **aesthetical** rationality
- **Relativism**
- **Nihilism**
- Mistrust towards the **future**
- Back to the Mystery and **Pseudo religiosity**
- The principle of the **difference**
- **Tolerance**
- The **World**
- **Man**

6. CONSEQUENCES

- **Eclecticism:** Affirmations independent of their system, context and judgement.
- **Historicism:** The truth **changes** according the epoch
- **Scientificism:** The only truth is **experimental**
- **Pragmatism:** The criterion **cost/benefit** according the consensus
- **Nihilism:** **Incapacity** to arrive to objective truths

7. AUTHORS

- **Engels:** Auto project in the religious myth?
- **Kant:** formal autonomous subjectivity.
- **Hegel:** realization in the State.
- **Marx:** social and economic subjectivity
- **Nietzsche:** The superman. Nihilism of values.
- **Heidegger:** To be- Language- Thought- Mysticism-existential.
- **Wittgenstein:** Subjectivism and the use of Language
- **Lyotard:** Subjectivism of « Mégarécits »
- **Vattimo:** Pensiero debole-Pensiero forte
- **Freud, W.Reich, Marcuse:** Sex Revolution

8. POSTMODERN BIOETHICS

- **God an values**
  - **Dead** or absent, life, only biology without value, difference, plurality, tolerance, autonomy, hedonism, cynic utilitarianism, absurd the suffering, right to euthanasia. Values: weak thought
- **The man**
  - **Consume**, play, audiovisual, depersonalized, individual no person, fragmented, lose, walker, "moral stranger", a-historical without future, radical, the fourth man of the radical anti-culture.
  - Depends on the "**cosmopolitan**", or professional of the health, is his model and he decides who is to be born and when he must die.
- **The world**
  - Fruit of casualty. No mathematical principles, Place to **enjoy** the pleasure at the maximum.
    - (Peter Singer, Hugo Tristran Engelhardt)

1. VALUES OF THE NEW PARADIGM

- **Environmental Protection**
- **Well-Being for all**
  - Friendship, sharing, health care, decision, democracy, decentralization, negotiation of the conflicts, respect for all, no war, mutual respect, integrity.
- **Quality of life**
- **Human Rights**
  - Minority, equity, individual-community relations.
- **Adjusted Economy for all**
- **Health for all**
- **Education for all.**

2. FOUR PROBLEMS:

- Readjustment between man and his **environment**
- Meaning of **Happiness**
- **Readjustment** between the individual and the community
- Equity and **liberty**
- **Fundamental Problem**

SUBJECTIVISME (LOOKING FOR CONSENSUS)

SMOKE:
Ethics of
CONSENSUS

3. PROBLEMATIC OF THE PRINCIPLES OF BIOETHICS

- ❑ **Autonomy**
  - ❑ How to apply to fetus, embryos, handicapped, and children who can't exercise their liberty?
- ❑ **Beneficence and Justice:**
  - ❑ If there is not an **objective good**, what is good and right?
- ❑ **But there are only principles of action!**
  - ❑ Why must I actuate if it is **not reasonable**? In case of doubt which principle must I adhere to?
- ❑ **The narrative Ethics: "Feminine Perception"**
  - ❑ If anyone must examine case by case, and accept the criterion of a **virtuosic person**, is this criterion objective or subjective?

4. ANTIVALUES OF THE NEW PARADIGM

- ♦ **New religion:** Gaia
- ♦ Negation of all religions and specially of the historicity of **Christ** and **Christianity**
- ♦ Man is only a **subordinate** element of the nature.
- ♦ Negation of the **sovereignty** of the States
- ♦ **Family destruction**
- ♦ Confusion between well-being and **happiness**
- ♦ Hiding of the **death**
- ♦ Arbitrary **Subjectivism** and manipulation to arrive at consensus. Necessity of an **objective Ethics**
- ♦ **Terminological equivocity**

ULTIMATE BIOETHICAL CRITERION
GOD?
MAN?

III. THE OPEN
BIOETHICS

PROPOSALS

MAN PROJECT

ENERGY?
GENOM?
DOMINATION?
CONSENSUS?
MORAL
STRANGER?
INFINITE?

**MAN,
TRASCENDANT
PROJECT**

1. To be and to Think: Objective Bioethics

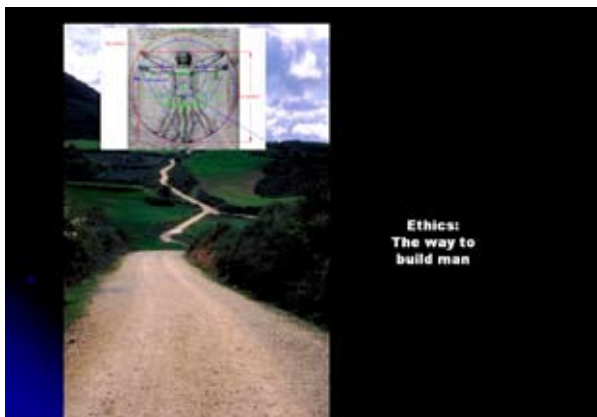
- Being is because I think of it, or I think of it because it is?
  - = **I think of it because it is.**
- The truth is conformity of intelligence with the object.
- The criterion of morality is human nature in all its complexity.
- This criterion is **objective: Ob-jacet.**
- Its complexity includes the **Transcendency.**

**I think of the being
BECAUSE IT IS**

2. To be and to become: Bioethics as Project

- ✓ Human conduct in the life and health sciences implies a **project for man.**
- ✓ Requires the binary **need - satisfaction.**
- ✓ Requires working out the **path** for the journey from need to satisfaction
- ✓ So the Bioethics appears as the project for the **construction of man** through the life and health sciences.

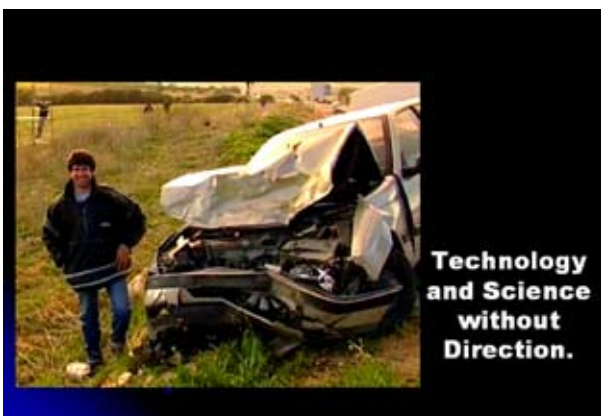
**Ethics:
The way to
build man**

3. Technology and Bioethics

- The horizon for Technology is **possibility.**
  - Instrument to use in **any direction**
  - It may **destroy** or build man.
- The horizon for Ethics is **the finality.**
  - Need for direction of Technology.
  - Need for Judgment: Neutral Technologies do not exist-

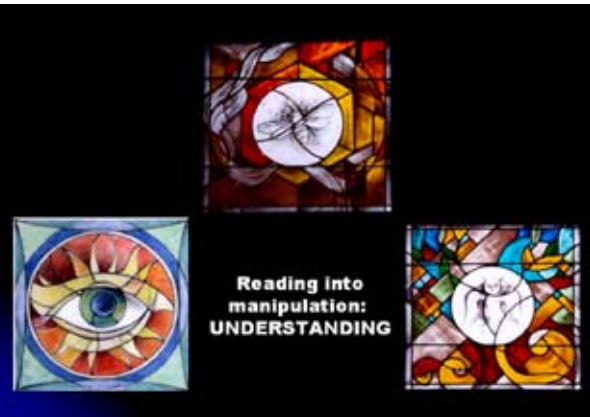
**One must
Direct
The Technology**

**Technology
and Science
without
Direction.**

4. Intelligent Project.

- Bioethics is the **intelligent project** of manipulation in the life and health sciences.
- It is the **"Intus legere"** of manipulation
- Answer to the question: does this manipulation **build or destroy man?**

5. The "Better I"

- Genuine biogenetic manipulation is a **way** to build man.
- The construction is directed to better **"I"** of the human project.
- Bioethics orientation has its roots in the **objectivity** of the same man. It is both the way and the traveler. **Objective Subject.**

6. Historical formulation

- This ethic formulation is expressed with clarity through the **history** of human thought:
- Ethics is the consequence of **Metaphysics.**
  - **Finality**, Exemplarity and Anthropology.
  - Anthropology and **Ethics**
- All that is synthesized in the concept of:

Natural Law,
Would be **anachronistic?**

ANACHRONISM?
Who determines the weight?

7. Law natural definitions

- **"Ratio vel voluntas divina ordinem naturalem conservari iubans, perturbari vetans"** (Reason or Divine Will commands that the **natural order** be maintained and forbids its disturbance)
- **"Participatio Legis Aeternae in creatura rationali"** (Participation of eternal law in the rational creature)
- **"Lumen intellectus insitum nobis a Deo per quod cognoscimus quid agendum et quid vitandum"** (The light of the intellect infused in us by God, so that we know what we should do and what we should avoid)

8. Model of the Project

- The static quality of nature?: Natural law and **Order**
- Order: **"Parium dispariumque rerum apta dispositio"** (The correct placement of what is the same and different)
  - Analysis and synthesis. Convergence in unity. Situation.
- Model: Reason or Divine Will. **Participation** of Truth and Goodness.
- **Eternal law:** coexists with our time as fullness.
  - **Decree of the Incarnation:** History.
  - Light:
  - Knowledge of Truth in its own construction.

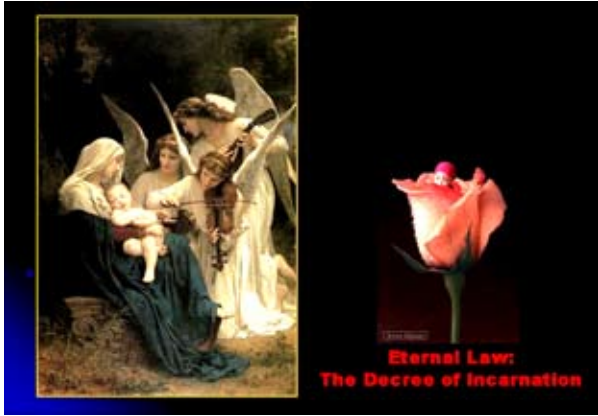

Same and different

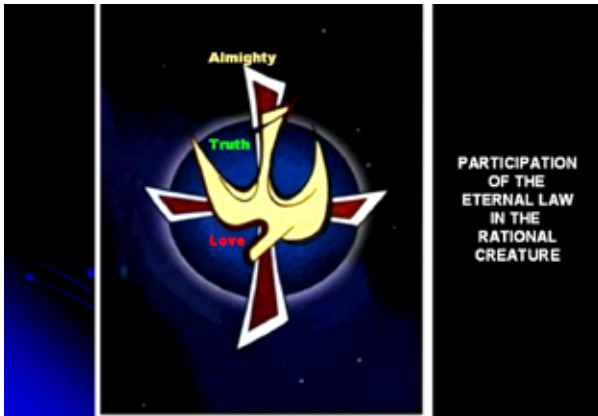
Order =
Static nature?

Chromosomes 16:
Combinations
a.c.g.t.

- #### 4. SUPPORTS OF A OBJECTIVE AND UNIVERSAL ETHICS
- **Human nature** in all its complexity is the norm of morality
    - **The natural Law** is the objectivity of the norm
    - Man is the **Master**; not despotic boss of the nature
    - **Construction: That which builds man is good, that which destroys him is bad.**
  - **Life**, its goal: overcome the death.
    - Here on must **found** all the authentic values that we can find also in the Post Modernity.
  - **Resurrection:** We Christians know that the only authentic possibility of a true construction of the man is **overcoming death in Christ, dead and risen.**

- #### 9. Liberty and Autonomy: Building of the Project
- Liberty and **Will**
  - Liberty as **construction**
  - Liberty as **openness**
  - Openness as the authentic **autonomy**
    - **Power, True and Love:** God - Life
    - Individual and Collective
    - The man, **center of the universe**

- #### 11. The Revelation
- The Life: **God the Father Fountain of Life**, realizes the life in us by embodying us to the Death and Resurrection of His Son, for the Love of the Holy Spirit.
  - Way: **Christ**. The Traveller: the **Spirit** into us and with us through the **virtues**. The **expression:** The Commandments and the Sermon on the Mountain.

RESURRECTION

Human History

its construction

Victory over death

For the Cross

**PRINCIPLES
OF BIOETHICS
IN THE
CATHOLIC CHURCH**

- ### 12. Principles of the Open Bioethics
1. Creation-Redemption
  2. Administration
  3. Marriage
  4. Instrumentality
  5. End
  6. Liberty and Responsibility
  7. Solidarity
  8. Suffering (death and resurrection)
  9. Autonomy, beneficence and justice
  10. Sciences and Techniques.

CONCLUSION

An Attempt at defining Bioethics according to the Magisterium

- The Bioethics is the systematic and detailed study of the **behavior that builds** man,
- Through **the life and health sciences**,
- **In order to walk in Christ towards the Father**, the fullness and source of life, by the power of the **Holy Spirit**

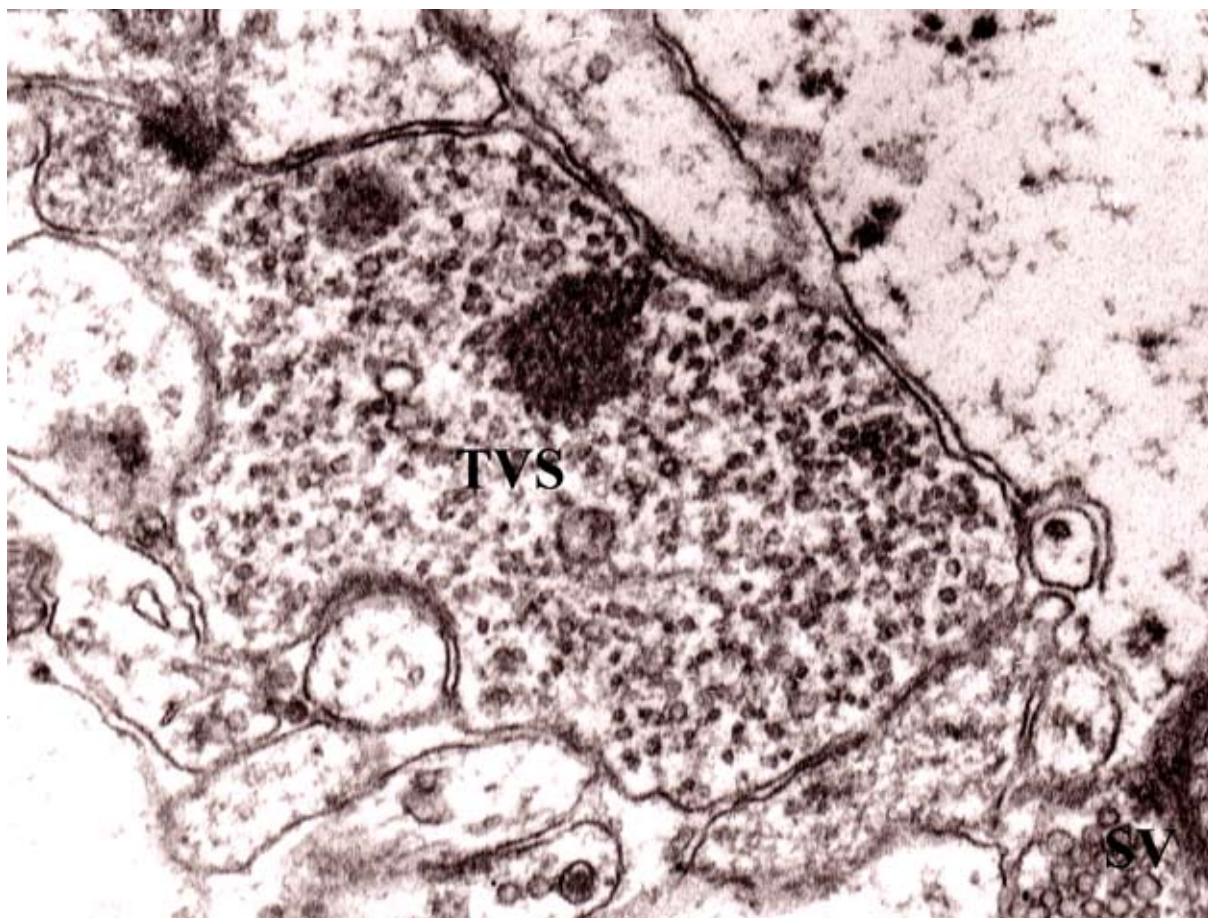

Prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski

**OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE:
STRUKTURY TUBULOPEŁCERZYKOWE
I NEUROPATOLOGIA**

Na moje zainteresowania naukowe i związane z nimi wyniki składają się: czynnik infekcyjny pasażowalnych encefalopatii gąbczastych (priony), wirusy „konwencjonalne” oraz neuropatologia, w szerokim rozumieniu tego słowa, zwłaszcza neuropatologia molekularna nowotworów mózgu i chorób neurozwyrodnieniowych. Interakcja pomiędzy najbardziej złożonym narządem, którego struktura leży u podstaw naszego człowieczeństwa a najprostszymi formami czynników infekcyjnych, jakimi są „priony”, wydaje mi się fascynującą zagadką biomedycyny, a zagrożenie epidemią choroby Creutzfeldta-Jakoba w wyniku zakażenia czynnikiem choroby szalonych krów, jednym z największych zagrożeń XXI wieku.

Ryc. 1. Struktury tubulopęcherzykowe (TVS; tubulovesicular structures) w przypadku wariantu choroby Creutzfeldta-Jakoba. Ich średnica jest mniejsza, a gęstość elektronowa wyższa niż pęcherzyków synaptycznych (SV; synaptic vesicles). Transmisyjna mikroskopia elektronowa, powiększenie około 30 000

Pole wirusów powolnych lub „prionów” ewoluowało na moich oczach. Hipoteza „prionu” została sformułowana w 1982 roku, w okresie, kiedy to po zdobyciu doktoratu, uzyskałem wreszcie etat starszego asystenta w Klinice Neurologii. Podczas gdy przebywałem w 1985 roku w MRC & AFRC Neuropathogenesis Unit, Edynburg, Szkocja, Charles Weissmann, Zurych, Szwajcaria sklonował gen dla białka prionu (PrP), a w 1989, kiedy opuszczałem po trzyletnim pobycie Narodowe Instytuty Zdrowia, Bethesda, USA, gdzie pracowałem pod kierunkiem laureata Nagrody Nobla, Dr. D. Carletona Gajduska, Karen Hsiao odkryła mutację w tym genie w rodzinie z zespołem Gerstmana-Sträusslera-Scheinkera. Od tego czasu rozpoczęła się era intensywnych poszukiwań molekularnych w tym polu.

Wyjątkowo fascynującym zagadnieniem jest problem tzw. *struktur tubulopęcherzykowych* (ang. tubulovesicular structures – TVS): małych, średnica około 27 nm, wirusopodobnych cząstek stwierdzanych w mózgach zakażonych wszystkimi chorobami z grupy encefalopatii gąbczastych (chorób wywołanych przez priony) (ryc. 1). Wraz z Herbertem Budką, byliśmy pierwszymi, którzy wykazali ich obecność w CJD i chorobie Gerstmana-Sträusslera-Scheinkera oraz w encefalopatii gąbczastej bydła (na marginesie, nasza praca o zmianach ultrastrukturalnych w mózgach zakażonych BSE jest dotychczas jedyną – prace w *Acta Neuropathologica* i w *Journal of Comparative Pathology*). Badania te zostały rozszerzone o duże serie przypadków CJD, wariantu CJD (będącego skutkiem infekcji BSE) oraz śmiertelnej rodzinnej bezsenności. Praca została opublikowana w *Neuropathology and Applied Neurobiology* w 2005 r. oraz w *Virus Research* w 2008 r., a komentarz do tych badań jako „Annotation” w *Neuropathology and Applied Neurobiology* w 2007 r. i w *Acta Neurobiologiae Experimentalis* w 2008 r. Stwierdziliśmy, że liczba zakończeń nerwowych zawierających TVS koreluje z mianem infekcyjności (*Acta Neuropathologica*). W dalszych doświadczeniach użyliśmy technik immunohistochemii w mikroskopii elektronowej z zastosowaniem złota koloidowego dla sprawdzenia natury molekularnej TVS (*Acta Neuropathologica*, 1997). Do chwili obecnej udało się wykazać, że TVS nie są zbudowane z PrP, a zatem nie mogą być ultrastrukturalnym korelatem prionu. Jako niejako już historyczny „odprysk” moich badań nad TVS traktować można fakt wykorzystania

Dr D. Carleton Gajdusek, laureat Nagrody Nobla z 1976 i prof. Paweł P. Liberski (Paryż 2008)

ich do falsyfikacji hipotezy Naranga (Newcastle, UK) zakładającej, że TVS są zbudowane z PrP i reprezentują nowy typ wirusa, nazwany *nemavirus*. Ponieważ dyskusja na pracami Naranga toczyła się także w Izbie Gmin w Londynie, moja praca była tam też cytowana, jako dowód, że hipotezy Naranga są fałszywe. Badając strukturę tzw. luźnej blaszki amyloidowej u chomików zakażonych szczepem 263K i 22C-H scrapie, wykryłem, że włókna PrP-dodatniego amyloidu są ściśle powiązane z cząsteczkami przypominającymi TVS (*Folia Neuropathologica* 2008 r.). Jeśli, jak myśli część badaczy, encefalopatie gąbczaste nie są wywołane przez prion, a przez dotychczas niezidentyfikowany wirus, to TVS mogą być jego ultrastrukturalnym korelatem. Jednocześnie ściśle powiązanie TVS z włóknami amyloidu może natychmiast tłumaczyć, dlaczego infekcyjność i PrP są tak ściśle ze sobą powiązane.

Badania nad strukturami tubulopęcherzykowymi uzyskały dodatkowy impuls w 2007 roku, kiedy to Laura Manuelidis i współpracownicy w Yale opublikowali w *PNAS* pracę (moje prace są tam też cytowane), świadcząca o obecności TVS także w hodowlach zakażanych *in vitro* CJD. Jest to pierwsze potwierdzenie istnienia TVS w warunkach hodowli. Praca ta wywołała szereg kontrowersyjnych komentarzy (*Nature*), zaś *Neuropathology and Applied Neurobiology* zaprosiło mnie do napisania *Annotation*, natomiast NeuroCJD i EuroCJD na połączonym posiedzeniu w Hameln, Niemcy, do wygłoszenia plenarnego wykładu „*Viral particles in human prion diseases: a possible significance*”. Także w tym roku zaproszono mnie do Kanady na posiedzenie NeuroPrion (sieć doskonałości EC) do wygłoszenia wykładu „*Virus-like structures*”. W ostatnich kilku latach byłem kilkakrotnie zapraszany do Japonii, gdzie w Institute of Brain and Vessels, Akita, wygłosiłem kilka wykładów m.in. „*Neuronal cell death in prion diseases*”, „*Autophagy, tubulovesicular structures and synaptic changes in prion diseases*”. Ostatnio zostałem zaproszony do napisania rozdziałów do książki „*Neurodegenerations and Prion Diseases*” pod redakcją Davida Browna, *Prions: New Research* pod redakcją Brigitte V. Doupher, NY 2006 oraz *Aging and Age-related Diseases* pod redakcją Michała Karaska, NY, 2006.

Obecnie istnieje ugruntowany pogląd, że TVS są istotnym, acz kontrowersyjnym, składnikiem patologii encefalopatii gąbczastych i dla tych, którzy pozostali sceptykami w stosunku do teorii

Prof. Paweł P. Liberski wygłasza wykład na *First Congress of Asian Society of Neuropathology* w Edogawa, Tokio (2008).

pionu, stanowią one alternatywę dla pionu (samonamnażającego się patologicznie zwiniętego białka).

Autofagia

Kolejnym obszarem, w którym lokują się moje najciekawsze osiągnięcia jest autofagia, druga istotna, po apoptozie, forma programowanej śmierci komórki. Pierwszą pracę o autofagii w encefalopatiach gąbczastych opublikowałem wraz z Gajduskiem i Gibbsem 1992 r. w *Acta Neuropathologica*. Dopiero jednak w XXI wieku autofagia stała się gorącym obszarem poszukiwań badawczych. Pochodną pierwszych prac o autofagii stało się zaproszenie do opublikowania zaproszonych prac do *International Journal of Biochemistry and Cell Biology* w 2004 r., oraz do monografii *Aging and Age-Related Disease: The Basics*. Nova Science Publisher, Inc. 2006 i *Prions: New Research*, Nova Science Publishers, New York 2006 oraz obszernej pracy przeglądowej w *Folia Neuropathologica*. Wysunąłem hipotezę, że wakuole gąbczaste są właśnie wakuolami autofagicznymi. Hipoteza ta jest obecnie testowana eksperymentalnie.

Kuru

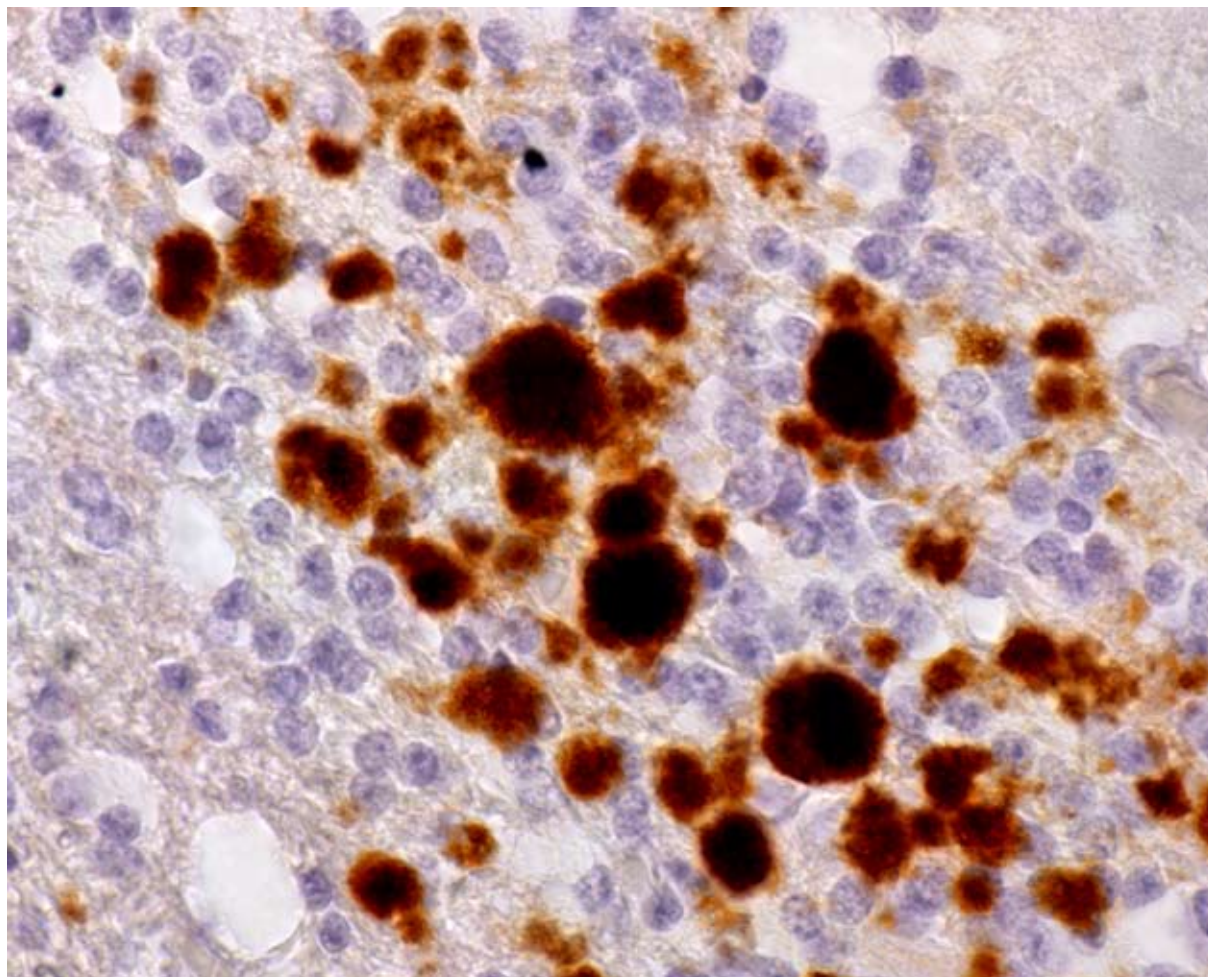
Odkryta przez D.C. Gajduska kuru (Ryc. 3), pierwsza choroba, w której stwierdzono etiologię „prionową” stanowiła zawsze przedmiot fascynacji wszystkich zajmujących się tym problemem. Dodatkowe zainteresowanie kuru spowodowała epidemia wariantu choroby Creutzfeldta-Jakoba wywołana infekcją prionem choroby szalonych krów. Współuczestniczyłem w badaniach ostatniego mózgu z kuru, które wykazało, że vCJD nie jest współczesną formą kuru (dwie prace w *Brain Pathology* – powszechnie cytowane w wielu pracach i podręcznikach, w tym jako jedyna praca z Polski w światowej sławy podręczniku neurologii L.P. Rowland „*Merritt's Neurology*”). Byłem jedynym gościem z Polski na zaproszenie Royal Society, Londyn, gdzie odbyło się sympozjum „Kuru: 50-years later”. Ostatnio *Journal of Experimental Gerontology* zaprosił mnie

Kilka przypadków kuru. Oryginalna fotografia wykonana przez Dr. D. C. Gajduska w latach pięćdziesiątych XX wieku

do napisania (wraz z Paulem Brownem) pracy przeglądowej „*Kuru: its ramifications after fifty years*” (obecnie w druku). Zanim rozstrzygnie się konkurs o Nagrodę Fundacji, będę ponownie w Japonii jako zaproszony wykładowca na *First Congress of Asian Society of Neuropathology* oraz w Akicie, Institute of Brain and Vessels, celem wygłoszenia wykładu „*Kuru – 50 years later*”.

Kuru nie jest jedyną chorobą, w której występują blaszki amyloidowe (ryc. 2) w takim nasileniu. Inną z nich jest CWD (ang. *chronic wasting disease*), tajemnicza choroba jeleniowatych

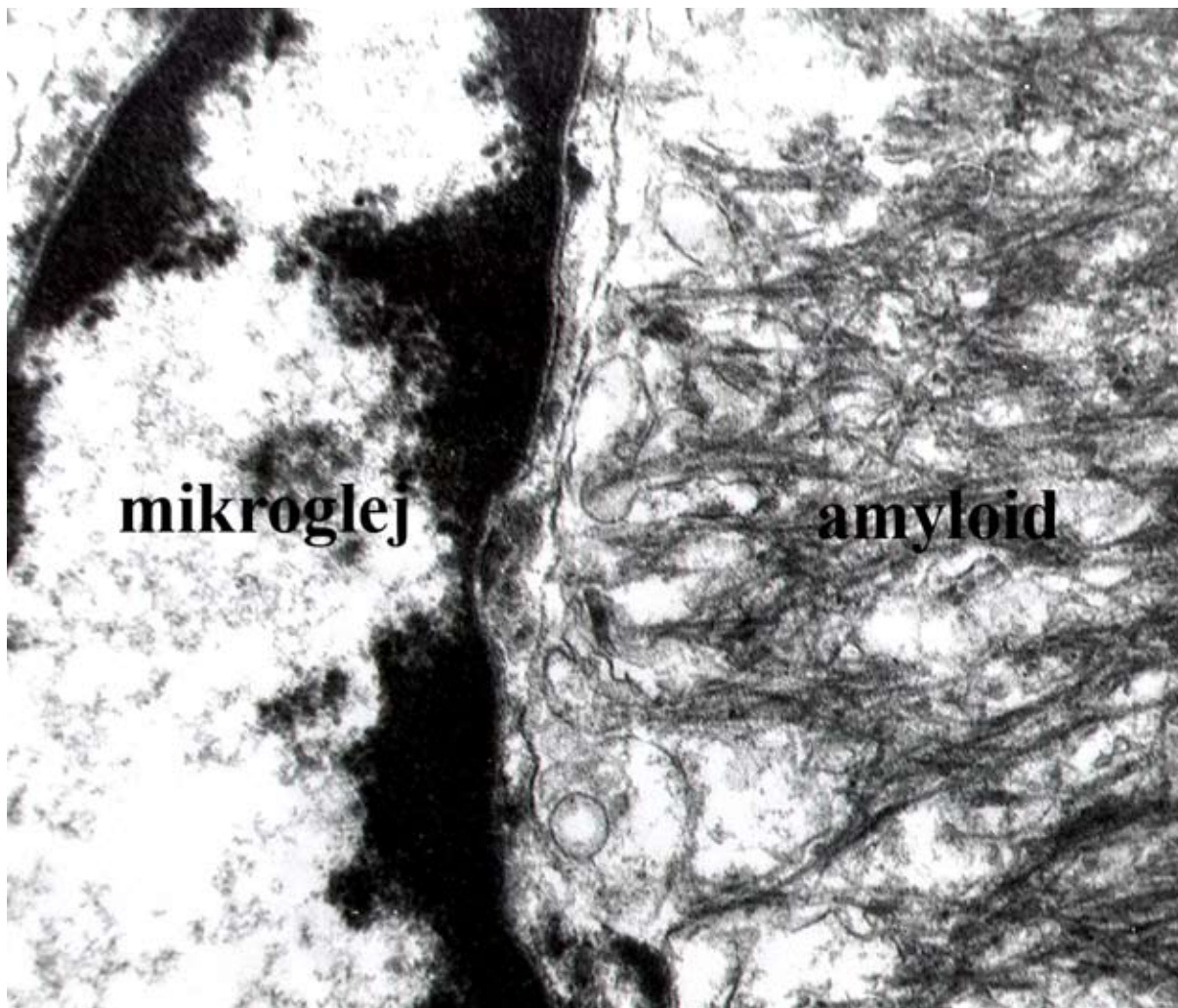

Ryc. 2. Blaszkki typu kuru w przypadku kuru. Barwienie immunohistochemiczne na białko pionu (PrP)

w USA (*Acta Neuropathologica*). Blaszkki występują także w transgenetycznym modelu tej choroby – analiza tego modelu stała się podstawą pracy opublikowanej wraz Z C. Sigurdsson w *Journal of Virology* – najlepszym piśmie wirusologicznym na świecie w 2007 r. Badania porównawcze blaszek w encefalopatiach gąbczastych, w tym pierwsze opisy blaszek w wariantcie CJD zostały przyjęte w *Neuropathology and Applied Neurobiology* (praca wraz z dr hab. B. Sikorską).

Badania nad patogenezą i neuropatologią encefalopatii gąbczastych

Moje wcześniejsze badania wiążą się jednak przede wszystkim z zastosowaniem techniki *mikroskopii elektronowej*, jestem bowiem głównie „*mikroskopistą elektronowym*” (ryc. 3), a wykorzystywanie przeze mnie technik molekularnych nastąpiło później. W pierwszej, opublikowanej z Peterem Gibsonem w *Acta Neuropathologica (Berlin)*, pracy wykazaliśmy obecność nowego zjawiska patologicznego w scrapie - tzw. *dystrofii neuroaksonalnej*. *Dystro-*

Ryc. 3. Blaszka typu kuru w przypadku choroby Gerstmann-Sträusslera-Scheinkera z oryginalnej rodziny „H” z Austrii. Widoczna komórka mikrogleju w bezpośrednim sąsiedztwie z włóknami amyloidu. Transmisyjna mikroskopia elektronowa; powiększenie około 30 000

ficzne neuryty, wypustki neuronów gromadzące dziwaczne patologiczne organelle zawsze mnie później interesowały jako jedna z niewielu dróg, jakimi może postępować zwyrodnienie neuronów niezależnie od przyczyny tego stanu. Badałem dystroficzne neuryty praktycznie we wszystkich chorobach wywołanych przez priony, włączając encefalopatię gąbczastą bydła (BSE), zwaną także *chorobą szalonych krów*. Wysunąłem hipotezę, że u podstaw zwyrodnienia mózgu prowadzącego do ośpienia w tych chorobach leży właśnie dystrofia neuroaksonalna, i że zjawisko to stanowi pomost w kierunku innej choroby neurozwyrodnieniowej – choroby Alzheimera (*Alzheimer's Research*). Co więcej, wykazałem, że w tej ostatniej większość neuronów ginie w procesie dystrofii neuroaksonalnej nieodróżnialnej z tą spotykaną w chorobach wywołanych przez priony, a nie w procesie polegającym na akumulacji podwójnie helikalnych filamentów utworzonych z patologicznie fosforylowanej formy białka. Wraz z Herbertem Budką, Wiedeń, Austria, uzyskaliśmy wyniki świadczące, że w chorobach wywołanych przez priony składnikiem, który akumuluje się w dystroficznych neurytach są fosforylowane epitopy białek neurofilamentów, a nie jak się powszechnie sądzi MAP- τ (praca w *Journal of Comparative Pathology*).

Przez kilka lat badałem mechanizmy uszkodzenia aksonu i mieliny w tzw. panencefalopatycznym modelu choroby Creutzfeldta-Jakoba (większość encefalopatii gąbczastych jest polioencefalopatiami, czyli chorobami istoty szarej mózgu). Część obrazu neuropatologicznego tej choroby przypominała rozdzęcia mieliny uzyskane po podawaniu rekombinowanego czynnika

martwicy nowotworów (ang. tumor necrosis factor – TNF- α). Wraz z kolegami z NIH, wysunęliśmy więc hipotezę, że TNF- α może stanowić molekularny mediator patologii mieliny w tym modelu. W celu weryfikacji tej hipotezy opracowaliśmy model, w którym rTNF- α był podawany do przedniej komory oka myszy, a następnie badaliśmy ultrastrukturalnie nerw wzrokowy w jego początkowym odcinku, stwierdzając, że zmiany po podaniu TNF są praktycznie identyczne z tymi stwierdzanymi w panencefalopatycznym modelu CJD. Bezpośrednich dowodów na udział cytokin dostarczyło zastosowanie technik biologii molekularnej RT-PCR i Western i Northern blotingu. Prace ukazały się między innymi w *Proceedings of the National Academy of Sciences, USA*, jednym z kilku najlepszych pism naukowych na świecie i stały się przedmiotem późniejszej habilitacji prof. R. Kordka. Pochodną tych zainteresowań stały się prace obejmujące zmiany w nerwie wzrokowym w różnych modelach encefalopatii gąbczastych – prace ukazały się m.in. w *Journal of Comparative Pathology*.

Wraz z Paulem Brownem i wsp. w kilku pracach staraliśmy się bliżej zdefiniować naturę czynnika scrapie (prionu). Wykazaliśmy, że nawet suche spoielenie w temperaturze 360°C nie powoduje ubytku miana infekcyjności, co oznaczało, że natura czynnika infekcyjnego scrapie jest ekstremalnie różna od wszystkich znanych czynników infekcyjnych. Podobnie, oporność czynnika na trawienie wieloma enzymami proteolitycznymi i glikolitycznymi świadczy o odrębności tego czynnika i stanowi istotny problem przy próbach dekontaminacji zanieczyszczonego materiału. Prace ukazały się w *Proceedings of the National Academy of Sciences, USA* i *Journal of Infectious Diseases*. Wreszcie opracowaliśmy metodę wzmacniania sygnału dla PrP w badaniu immunohistochemicznym po procesowaniu w kuchni mikrofalowej (praca w *Neurodegeneration*).

Wraz z Herbertem Budką, byłem współautorem kilku prac na temat choroby Gerstmann-Sträusslera-Scheinkera – jednej z najrzadszych chorób prionowych (częstość < 1 na 40 000 000), w tym badań nad ostatnim przypadkiem z oryginalnej rodziny z Austrii (prace w *Brain Pathology* i w *Ultrastructural Pathology*). W rodzinie z chorobą Gerstmann-Sträusslera-Scheinkera z Polski wykryliśmy nową mutację genu *PRNP* (*Acta Neuropathologica*). Gen ten stał się przedmiotem poszukiwań związku polimorfizmu kodonu 129 z występowaniem otępienia w chorobie Alzheimera. Istotnie, pod tym względem choroba Alzheimera zachowuje się tak, jak choroba Creutzfeldta-Jakoba, tj. występuje w niej nadreprezentacja homozygotyczności kodonu 129^{Met} lub 129^{Val} Val. Praca ukazała się w *Neurology*.

HTLV-I

W dziedzinie wirusów „konwencjonalnych” moje badania ograniczyły się do retrowirusów i hantawirusów. Wraz z Richardem Yanagiharą i D.C. Gajduskiem współuczestniczyłem w uwidocznieniu metodami mikroskopowo-elektronowymi wirionów wirusa HTLV-I w tropikalnej spastycznej paraparezie (później potwierdzonym metodami PCR). Brałem udział w izolacji tego wirusa od plemienia Haghahai w Papua Nowej Gwinei. Było to plemię żyjące w epoce „przedżelaznej” i fakt, iż populacja Haghahai jest endemicznie zakażona HTLV-I świadczy przeciwko hipotezie Roberta Gallo (współodkrywcy wirusa HIV-1), że HTLV-I przedostał się do Japonii wraz z portugalskimi handlarzami niewolników (*Proceedings of the National Academy of Sciences* i *New England Journal of Medicine*). Brałem też udział w izolacji tego wirusa od chorych z TSP na Jamajce i w Kolumbii oraz w stworzeniu interesującego modelu zakażenia HTLV-I u królików (*Journal of Infectious Diseases; Archives of Virology*). Podałem też dwa pierwsze opisy neuropatologii ultrastrukturalnej TSP (*Ultrastructural Pathology*). Współuczestniczyłem w odkryciu dwóch pierwszych hantawirusów (tulawirusów), Lodz-1 i Lodz-2, izolowanych z gryzoni w Łodzi (praca w druku w *Virus Genes*). Na marginesie, zostałem zaproszony do poszukiwań nowego hantawirusa w Polsce u ryjówek, nowoodkrytego nosiciela hantawirusów. Wraz z H. Budką jestem współautorem opisu niezwykle rzadkiej infekcji oportunistycznej w AIDS – zakażenia wirusem odry (*Neurology*).

Neuroonkologia

Przeniesienie się do Katedry Onkologii w 1990 roku, a następnie utworzenie Samodzielnej Pracowni Biologii Nowotworów (obecnie Zakład Patologii Molekularnej i Neuropatologii), zaowocowało pracami z neuropatologii ultrastrukturalnej i etiopatogenezy molekularnej pierwotnych nowotworów mózgu, a zwłaszcza poszukiwaniami nowego genu supresorowego odpowiedzialnego za rozwój rdzeniaków i oponiaków. Badania ultrastruktury tych nowotworów i ich niezliczonych odmian zaowocowało pierwszym podręcznikiem neuropatologii nowotworów mózgu pod redakcją prof. M.J. Mossakowskiego i moją (Ossolineum) oraz kilkoma artykułami w *Ultrastructural Pathology*. Ostatnio wydałem dużą monografię „*Nowotwory mózgu u dzieci*” (jako suplement do *Polish Journal of Pathology*), pozostającą jedyną w Polsce, a jedną z nielicznych w świecie, do czasu, kiedy pokazała się książka „*Nowotwory mózgu wieku dziecięcego*” pod redakcją mojego habilitanta, Krzysztofa Zakrzewskiego. Wstęp do pierwszej monografii napisał światowy autorytet w tej dziedzinie, dyrektor IARC w Lyonie, profesor Paul Kleihues. Moje badania ultrastrukturalne spowodowały nie tylko zaproszenie mnie do napisania rozdziału do podręcznika WHO pod redakcją Hikoro Oghaki „*WHO Classification of Tumours of the Central Nervous System*” (2007), ale także moje elektronogramy zostały użyte do zilustrowania kilku innych rozdziałów.

Posługując się metodami immunohistochemicznymi wykazaliśmy, że najbardziej złośliwy

Dr. Richard Yanagihara, University of Honolulu, Hawaii i Dr. D. Carleton Gajdusek (Paryż 2008)

nowotwór mózgu, glioblastoma, można podzielić na dwie subpopulacje: ze zmianami genetycznymi w genie *p53* oraz z amplifikacją w genie dla naskórkowego czynnika wzrostu (EGFR). Badania te rozciągnęliśmy dalej na całą grupę nowotworów szeregu astrocytarnego, a także na nowotwory splotu (*Cancer Genetics and Cytogenetics*). Badania nad genem *TP53* zaowocowały ważnym odkryciem sugerującym, iż w komórkach glioblastoma istnieje mechanizm supresji/eliminacji prawidłowego transkryptu połączony z nadekspresją transkryptu zmutowanego. Praca ta, dla nas samych zaskakująca, ukazała się, w *British Journal of Cancer* w 2007.

Wykazaliśmy dalej, że apoptoza, programowana śmierć komórki, jest zjawiskiem dominującym w glejakach (*Acta Neuropathologica*). Odrębnym zagadnieniem była praca dotycząca skąpodrzewiaków (w *Clinical Neuropathology* 2006), podsumowująca analizę delecji w obrębie chromosomów 1, 10 i 19.

Wraz z dr Nabadą w 2007 r. byłem współautorem pracy o biologii molekularnej glioblastoma u dzieci, opublikowanej w jednym z najlepszych pism onkologicznych na świecie *Journal of Clinical Oncology*.

W 2005 r. stwierdziliśmy, że genem supresorowym dla rdzeniaków jest gen *REN* (*Cancer Genetics and Cytogenetics*). Odnośnie oponiaków, dotychczasowe badania nie przyniosły rozstrzygającego efektu natomiast zasugerowano, że genem tym może być *BCR* (praca w druku – *Cancer Genetics and Cytogenetics*).

Wreszcie, jestem współautorem wielu opisów rzadkich jednostek chorobowych, jak żółtakogwiazdziak pleomorficzny, dysembrioplastyczny nowotwór neuroektodermalny i wielu, wielu innych (prace m.in. w *Brain Pathology* i *Acta Neuropathologica*). Byłem także współautorem interesujących doniesień z zakresu patologii molekularnej glejaka motylkowego i wspólnego pochodzenia glioblastoma i oponiaka w obrębie zespołu Li-Fraumieni (prace w *Journal of Neurooncology* i *Cancer Genetics and Cytogenetics*).

Podręczniki akademickie

W ciągu ostatnich lat (wraz z prof. M. J. Mossakowskim, ale już po Jego śmierci) wydałem dwutomową monografię „*Neurodegeneracje*” oraz byłem współredaktorem (wraz z prof. W. Kozubskim) jedynego w Polsce podręcznika neurologii klinicznej „*Choroby Układu Nerwowego*”. Ukazała się również monografia „*Choroba Creutzfeldta-Jakoba*”, „*Otepienia czołowo-skroniowe*” oraz dwutomowa monografia „*Infekcje układu nerwowego*” (wydawana jako suplement do *Polish Journal of Pathology*). Redagowałem także dwa suplementy „*Prion Diseases*” do *Folia Neuropathologica*. Największym moim osiągnięciem jest „*Neuropatologia Mossakowskiego*”, licząca ponad 1000 stron monografia. Brałem także udział w redagowaniu i napisaniu dwóch znakomicie przyjętych podręczników akademickich: *Neurologia* i *Onkologia*, ten ostatni pod redakcją mojego habilitanta, prof. R. Kordka. Łącznie jestem współautorem ponad 200 rozdziałów w monografiach i podręcznikach.

Moje publikacje były cytowane ponad 2000 razy, a łączny IF opublikowanych przeze mnie prac wynosi ponad 240. Współczynnik „h” Hirscha wynosi 22. Moje prace są cytowane we wszystkich czołowych podręcznikach neuropatologii – np. „*Greenfields Neuropathology*” 2002, i 2008 (w druku); „*Neuropathology: the diagnostic approach*” 1997 pod redakcją Budki i Garcii; „*Prion diseases*” 2004 pod redakcją laureata Nagrody Nobla Stanleya B. Prusiner, „*Neurodegenerations*” pod redakcją Dicksona; „*Tumours of the Nervous System*” pod redakcją Kleihuesa i Cavenee 2000; „*Russel & Rubinstein's Pathology of Tumours of the Nervous System*” 1998 oraz 2006, lub „*Diagnostic Pathology of Nervous System*”, red. Ironside JW. 2002. Warte podkreślenia jest, że w czołowej monografii „*Neurology in Clinical Practice*” Bradleya i wsp. IV wydanie 2004, jako jedyna z polski, cytowana jest moja praca o „chronic wasting disease”, a w ostatnim wydaniu „*Merritt's Neurology*” 2000 – cytowana jest praca moja i Gajduska o kuru.

Działalność organizacyjna

Moja działalność pozanaukowa koncentrowała się na pracy w Stowarzyszeniu Neuropatologów Polskich (dwukrotnie pełniłem funkcję wiceprzewodniczącego) oraz w Komitetach PAN. Byłem przewodniczącym, po śmierci prof. Jeljaszewicza, Komitetu Etiopatogenezy Zakażeń Człowieka (aż do połączenia tego komitetu z Komitetem Immunologii). Obecnie jestem członkiem z wyboru Komitetów Immunologii i Etiologii Zakażeń Człowieka i Nauk Neurologicznych. W latach 2004–2007 pełniłem rolę konsultanta krajowego w dziedzinie neuropatologii; pełnię też funkcję (do sierpnia 2008 r.) prorektora ds. nauki Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Pełniłem rolę eksperta MAFF (*Ministry of Agriculture Fisheries and Food*, Wielka Brytania) oraz WHO. Byłem członkiem SEEC (*Surveillance of Creutzfeldt-Jakob Disease in Eastern Europe and China*) natomiast jestem, jako jedyny reprezentant Polski, członkiem sieci doskonałości *NeuroPrion*. Jestem członkiem z wyboru *American Neurological Association*.

Współpracownicy

Moje sukcesy nie powstały w izolacji. Miałem zaszczyt i szczęście pracować przez wiele lat u jednego z najwybitniejszych uczonych XX wieku, dra D. Carletona Gajduska, laureata Nagrody Nobla w 1976 r. Od powrotu z USA pracuję praktycznie nieprzerwanie z prof. Herbertem Budką, dyrektorem Klinicznego Instytutu Neurologii w Wiedniu. Od lat dziewięćdziesiątych jestem kierownikiem laboratorium (obecnie Zakład Patologii Molekularnej i Neuropatologii), gdzie pracowali ze mną wybitni młodszy koledzy, jak prof. Wojciech Biernat, prof. Radziśław Kordek, dr hab. Piotr Rieske i dr hab. Beata Sikorska, bez których wiele prac miałyby całkowicie inny kształt lub zgoła nie powstałyby.

Karykatura prof. Pawła P. Liberskiego wykonana przez prof. Michała Karaska

Mgr Karol Klička

**VŠETKY CESTY VEDÚ DO KNIŽNICE.
ŽIVOTOPISNÉ SPOMIENKY V TELEGRAFICKEJ
SKRATKE**

Svojho času známy vatikánsky denník *L'Osservatore Romano* priniesol v latinskom jazyku tento inzerát: „*Omnes viae Romae ducunt, sed pulcherima per Helvetia*” (Všetky cesty vedú do Ríma, ale najkrajšia cez Švajčiarsko).

Rovnako aj moje životné cesty viedli do knižnice ku knihovníckej profesii, pričom najkrajšia z nich viedla pravdepodobne cez Československý rozhlas, ktorý mal svoje kompletné štúdio v Košiciach. Ale začnime trocha od začiatku. Do rodných Košíc, kde som sa narodil v rodine železničného úradníka v r. 1927, som sa vrátil v r. 1950. Moji rodičia predvídali hitlerovsku a maďarskú horthyovskú agresiu v patročnom predstihu pred mníchovským a viedenským diktátom a tak sme sa včas presťahovali na západné Slovensko, kde som prežil v školskej dochádzke detské a tinedžerské roky. Do oslobodených Košíc som sa vrátil už sám ako 23-ročný. Rozhodol o tom môj úspešný konkurz v košickom rozhlase a súčasne aj zápis na Vysokú školu poľnohospodárskeho inžinierstva, ktoré malo v tom čase aj lesnícku fakultu v Košiciach. Moji rodičia boli totiž presvedčení, že vzhľadom na moje očné problémy, mňa najmenej bude zaťažovať pobyt v prírode, ktorý bol podľa ich predstáv ideálnym pracoviskom s minimálnou zrakovou zaťažou. Navyše bol v tom čase môj otec na emeritnej invalidite a tak som chcel odbremeniť rodinný budžet a zarábať si na živobytie i štúdium sám redaktorskou prácou v rozhlase, kde som mal po vyhranom konkurze v náplni vysielanie pre Vysoké Tatry, vzdelávaco-náučné programy a napokon aj roľnícke besedy. Všetky tieto programy boli v pomere s bratislavským rádiom 1:1.

Druhú cestu k mojej knihovníckej profesii mi vytvorila vojenská prezenčná služba v rokoch 1951-1953. Po absolvovaní vojenskej školy pre rezervných ofícierov som sa vrátil k svojmu domovskému vojenskému útvaru v Slavičine na Morave. Kedže si nás absolventov zo začiatku v útvarе takmer nikto nevnímal, snažil som sa zbaviť dlhého času a nudy tým, že som po objavení niekoľkých stoviek kníh, ktoré sa povalovali v knihovni, dal doporiadku podľa vlastného systému a MKD tieto knihy a vytvoril z nich prebľadný a používateľný celok, ktorý čoskoro objavili mnohí kolegovia vo vojenských uniformách ako čitatelia. V tom čase nemal uvedený vojenský útvar osvetového oficiera a tak som začal postupne plniť túto funkciu. Knižný fond som nielen doplňoval novými prírastkami ale aj časopiseckými titulmi. Okrem toho som časom zorganizoval výstavu nových kníh, ktorá pozostávala z niekoľkých stoviek titulov, ktoré si mohli vojaci podľa vlastného výberu zakúpiť. Vojenský klub mal okrem knihovníckej práce aj širšie zameranie a pamätal aj na záujmy rodinných príslušníkov profesionálnych ofícierov. Pre nich som usporiadal nielen tematické besedy o jednotlivých knihách a domácich i zahraničných spisovateľoch ale aj niekoľkomesačný kurz ruského jazyka. Na vojenskom knižničnom pracovisku ma zamestnávala aj informačno-dokumentačná činnosť. Napr. pred preberaním novej vojenskej zástavy (flagi), ktorá bola pridelená nášmu oddielu ako vyznamenanie za výsledky v bojovej príprave, požiadal ma náš plukovník, či by som mu nemohol zadovážiť fotografie,

ktoré sprevádzajú tento ceremoniál. Za necelých 20 minút mal na svojom pracovnom stole zo desať fotografií, ktoré prevzal odo mňa s vďakou a netajeným obdivom.

Po skončení vojenskej prezenčnej služby som sa vrátil do rozhlasovej redakcie koncom r. 1954 v hodnosti rezervného poručíka. Na pracovisku ma však čakalo veľké sklamanie. Na podnet bratislavskej rozhlasovej centrály prešlo košické rozhlasové štúdio veľkou reorganizáciou, ktorá zredukovala nielen počet redaktorov na tretinu ale aj z celoslovenského pôsobiska urobila malé provincionálne štúdio. Stratila sa aj sympatická tvorivá atmosféra, lebo zo štúdia odišli aj také osobnosti ako bol direktor Pavel Horov, poeta a neskôr aj národný umelec. Ďalej môj priateľ akademický maliar Štefan Makara, ďalej môj bezprostredný šéf známy horolezec, tatranec a prekladateľ z francúzskej literatúry dr Jozef Brandobur, poeta a spisovateľ dr Juraj Pado, dramaturg Jozef Mládek, kompozitor Dezider Kardoš, Michal Vilec, prekladateľ a spisovateľ Karol Izakovič Podolinský a ďalší. V štúdiu zavládla čudesná atmosféra, ktorú prehlbovala aktivita štátnej tajnej polície, orgány cenzúry a napokon permanentné direktivy krajského komitétu Komunistickej partaje. Pominuly sa moji niekdajší šéfovia, ktorí ma svojho času pri konkurze tak srdečne privítali. Medzi absentujúcimi pracovníkmi v zredukovanom stave košického rozhlasového štúdia bola aj moja manželka Marta. Hoci s nami, ako manželmi rozhlasovými pracovníkmi počítalo bratislavské centrálné pracovisko, nemali sme chuť presťahovať sa do Bratislavy a pokračovať v začatej redakčnej rozhlasovej činnosti. Začal som intenzívne uvažovať o odchode a premýšľať o inej perspektívnej profesii. Treba poznamenať, že reorganizačné zmeny zasiahli aj vysoké školy v Košiciach. Fakulta poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva odišla v r. 1952 z Košíc do Nitry a do Zvolena. Namiesto nich sa začala v Košiciach organizovať Vysoká škola technická s fakultou hutníckou a baníckou, ktoré ma svojim obsahovým zameraním neinteresoali.

Pri hľadaní novej profesie pomohla mi opäť náhoda. Jeden z mojich rozhlasových kolegov prešiel do Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach, ktorá mala už v tom čase svoje rozvinuté dokumentačné tradície. Keďže vychádzal v knižnici celoštátny bibliografický časopis „Vedy o ume- ní“, ponúkol mi jej vtedajší riaditeľ dr Rudolf Lukáč externú excerpciu viacerých zahraničných periodík a v mojom prípade z jazykovej oblasti nemeckej, ruskej, anglickej a poľskej. Hoci som bol v tom čase ešte rozhlasovým redaktorom, práca ma plne zaujala. Od direktora Lukáča som dostal ponuku na trvalé bibliografické pôsobisko v uvedenej knižnici. V tom čase bola už jej zamestnankyňou aj moja manželka. V priebehu niekoľkých rokov prešlo z Československého rozhlasu do Štátnej vedeckej knižnice 7 pracovníkov. Z čoho boli 5 redaktori, jedna programová pracovníčka a jeden technik. (Je zaujímavé, že tento fakt v rôznych jubilejných publikáciách o Štátnej vedeckej knižnici, všetci traja dosadení direktori dôsledne zamlčujú, hoci príchod rozhlasových pracovníkov do knižnice bol pre jej ďalší perspektívny vývoj nesporným prínosom.) Po písomnej výpovedi mi v odchode z rozhlasu vytvárali dlhší čas prekážky. Napr. žiadali odomňa rovnocennú náhradu a keď som ju našiel, neboli spokojní, lebo ak mal náhradník modré oči, oni chceli černoookého a keď sa dostavil černoooký, tak nechceli bruneta ale blondáka. Preto som toto rozvláčne finále energicky skončil tým, že som novopečenému direktorovi rozhlasu riadne vynadal, použijúc pri tom vojenskú terminológiu. Tým som získal jeho dlho očakávanú averziu, ale aj početné sympatie restu pracovníkov, najmä z radov členov košického rozhlasového orchestra, ktorý v tom čase napodiv nezlikvidovali.

Pre úplnosť musím dodať, že môjmu rozhodnutiu z atraktívneho rozhlasového prostredia predchádzali dlhé úvahy. V nich som medziiným zohľadnil spomienku na nášho obľúbeného latinčinára z gymnaziálnych študentských čias, ktorý nám často opakoval: „*Quid-quid agis, prudenter agas et respice finem*” (Čokoľvek robíš, rozumne rob a pamätaj na koniec). Napokon sa mi podarilo z rozhlasu odísť do Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach v apríli 1954. Tým sa mi začala moja nepretržitá knihovnícka a bibliografická kariéra, počas ktorej som v rokoch 1960-1965 s manželkou diaľkovo vyštudoval na Katedre knihovedy a vedeckých informácií Univerzity Komenského v Bratislave študijný smer knihovedy a slovenčiny.

Zakladateľom Štátnej vedeckej knižnice bol dr Rudolf Lukáč. Hoci dnes už nie je medzi živými s vďakou a pietou si spomínam na túto obzvlášť výraznú osobnosť, ktorá zohrala nielen veľa pozitívnych úloh v knižnici, ale aj v slovenskom knihovníctve, bibliografii a dokumentácii. Pôvodným povoláním bol stredoškolským profesorom latinčiny a histórie. Okrem toho znamenite ovládal jazyk nemecký a nemenej pozoruhodné boli jeho vedomosti zo slovenčiny s celkovým kultúrnym rozhľadom, ktorý vysoko presahoval rámec znalostí stredoškolského učiteľa. Ďalšou významnou kvalitatívnou črtou tejto knižnice bola skutočnosť, že takmer 35% z osadenstva tvorili muži. Boli sme v tom čase nesporne jednou z “najmužskejších” knižníc v Československej republike nakoľko túto profesiu v celoštátnom priemere v tom čase vytvárali na 95% ženy. Považujem za svoje veľké životné šťastie, že som natrafil na kolegov veľmi vzdelaných, jazykovo fundovaných so širokým duchovným obzorom a skresťanskou orientáciou. O tej napr. svedčí aj skutočnosť, že v čase dlhodobého náboženského prenasledovania vyšlo z knižnice 7 kňazov a dve rádové sestry. Pritom dvaja kňazi gréckokatolíckeho vyznania boli vysvätení tajne. Navyše vyšli z radov knižnice aj dve rádové sestry gréckokatolíckeho východného obradu. Jedna z nich, na ktorú nemožno ani po rokoch zabudnúť bola Katka, ktorej starý otec ako grécko-katolícky kňaz zahynul v koncentračnom tábore. Katka bola vynikajúca angličtinárka a slovenčinárka. Bola tichá, veľmi výkonná a skromná pracovníčka, ktorá občas vedela proti vonkajšiemu násiliu radikálne a účinne zaprotestovať. Dnes je kdesi na Ukrajine a rozvíja svoju intenzívnu charitatívnu činnosť, ktorú od svojich študentských čias cieľavedome rozvíjala.

V knihovníckej profesii som prešiel všetkými knižničnými úsekmi. Počínajúc bibliografiou, sprístupňovaním fondov, úsekom nadobúdania a spracovania fondov (akces), metodickými oddeleniami. Pritom svoju najobľúbenejšiu činnosť (hobby) som nachádzal na úseku sprístupňovania fondov, v metodickej činnosti – vrátane s vyučovaním na Strednej knihovníckej škole a napokon v bibliograficko – informačnej činnosti. Pritom plných dvadsaťštyri rokov som pôsobil v bibliografii a to v jej troch zložkách: bibliografickej, regionálnej a technickej, ktoré tvorili jeden organizačný celok. Okrem metodiky bol som vo všetkých úsekoch vo funkcii vedúceho.

Za svoje osobitné šťastie a mimoriadne poctenie knihovníckej profesii považujem svoje celoživotné kontakty s poľskými kolegami. Začalo sa v r. 1956, keď sa uskutočnilo na základe nášho pozvania azda prvé spoločné stretnutie slovenských a poľských knihovníkov vo Vysokých Tatrách. Na základe pozývacieho listu, ktorý som v poľštine spolu so svojimi kolegami v r. 1956 adresoval Jagielloňskej knižnici v Krakove, sme sa stretli na našej strane v Tatranskej oblasti. Pritom z poľskej strany boli zastúpení aj pracovníci BG AGH na čele s mgr Władysławom Piaseckim, vtedajším direktorom a skupinov pracovníkov Múzea z Kieliec. Prítomný bol aj prof. UJ v Krakove dr Leon Płoszewski, dr Irena Bar, Władysław Berbelicki, a ďalší poprední hostia. Turistická trasa s družnými kolegiálnymi diskusiami smerovala od Javoriny cez Kopské sedlo, cez dolinu Kežmarskej Bielej vody do Tatranskej Lomnice. Túry v ďalších dňoch smerovali na Téryoh chatu cez Priečne sedlo do Veľkej Studenej doliny na Zbojnícku chatu a iné tatranské lokality. Recípročne sme absolvovali na poľskej strane aj ďalšie časti oblastí v okolí Zakopaného, v lokalite Krakova a niektorí z nás aj v okolí Gdańska na Baltickom pobreží. Špeciálne stretnutia sa v nasledujúcich rokoch rozvíjali v Kôšiciach i vo Vysokých Tatrách, pričom osobitné témy tvorili otázky výstavby knižníc v prítomnosti architekta na čele so špecialistom W. Piaseckim. Intenzívne kontakty na čele s dr R. Lukáčom a ďalšími pracovníkmi knižníc pretrvávali takmer dve desaťročia a zachovali sa v mojom prípade až dodnes. Z mojej strany dostával som cenné informácie v rôznych otázkach z histórie a organizácie poľského knihovníctva, najmä od profesora dr Jana Baumgarta, direktora W. Piaseckeho, dr J. Tyszkowskej, a nadväzne už mimo družby od mgr Wandy Frontczakowej a napokon od dr Ryszarda Żmudy. Intenzívne kontakty s poľskými kolegami do veľkej miery ovplyvnili aj moju publikačnú činnosť, ktorej som sa venoval nielen poľskej kultúrnej histórii, ale aj portrétom popredných poľských knihovníkov a bibliografov: Karol Estreicher, Jan Baumgart, Władysław Piasecki, Bolesław Świdorski, Wanda Frontczako-

wa, a desiatkam ďalších. V recenznej činnosti som sa venoval najnovšej poľskej knihovníckej literatúre na čele s bibliografiou regionálnou ako bol dr Baranowski, mgr Frontczakowa a mnohí ďalší poľskí autori. V novembri 1975 som absolvoval nezabudnuteľnú študijnú cestu, počas ktorej som prešiel významnými poľskými univerzitnými a vedeckými knižnicami od Varšavy cez Łódź, Toruń, Poznań, trojmestie Gdańsk – Gdynia – Sopot. Program sa uskutočnil na základe môjho detailne rozpracovaného plánu, ktorý som predložil Ministerstvu Kultúry i Sztuki vo Varšave. Schválili ho v plnom rozsahu s výnimkou Katolíckej univerzity v Lubline, ktorú Ministerstvo stornovalo. Z celkového množstva vyše 70 knižníc najväčšie dojmy zanechali vo mne inštitúcie v Toruni, Łodzi, pričom dve krakovské veľké knižnice som poznal už skorej z priamych družobných kontaktov.

Pri záverečnej celoživotnej bilancii mojej knihovníckej profesie môžem povedať, že moje cesty do knihovníctva viedly nielen cez rozhlas a cez vojenský klub ale aj cez Poľsko, ktoré ma po celý život obohacovalo nielen ako bibliotekára, ale aj ako rímskeho katolíka vďaka nehybnúcej pamiatke veľkého poľského pápeža Jána Pavla II. Bardzo nas, Slowakow, kochal, i my kochaliśmy wraz z narodem polskim jescie wienciej Jego.

Takže záverom môžem v parafráze citovať inzerát z Denníka: „*Omnes viae bibliothecae ducunt, sed pulcherima per Polonia*”.

Publikačná činnosť

Detailný zoznam mojej publicistiky by viacnásobne rozšíril stránkový limit životpisných fragmentov. Preto predkladám tento prehľad len v globálnom hodnotení.

V priebehu takmer štyroch desaťročí som prispieval do sedmich periodik (slovenských i českých) a do troch zborníkov. Tematika sa dotýkala všetkých odvetví, v ktorých som ako knihovník a bibliograf pôsobil. Okrem toho som sa venoval životopísaným portétom domácich i zahraničných osobností knihovníckeho života, terminológickým otázkam (Denisiev) bibliografie, pričom najmenej päťnásť príspevkov sa dotýkalo aj oblasti slovenskej i poľskej časti Vysokých Tatier.

Okrem odborných periodík a zborníkov som spolupracoval aj so Slovenskou televíziou (scenáre dokumentárnych filmov ako napr. Morské oko vo Vihorlate, jazero Izra v Slanskom pohorí a dejiny železníc na Slovensku). Súčasne som bol členom Redakčnej rady časopisu *Čitateľ* a vyše dvoch desaťročí členom Klubu externých rozhlasových korešpondentov.

V neknihovníckej publikačnej činnosti som sa venoval predovšetkým rozhlasovým naučným, ako aj humoristickým, zábavným a satirickým žánrom (skeče, pásma, fejtóny a kabaretné relácie). Najčastejšie sa uplatňovali v celoštátnom vysielaní, ako bol zábavník Košický maratón (cca 22x). Za významnú časť svojej rozhlasovej publikačnej činnosti považujem aj cestopisné črty o zahraničných Slovákoch v Rumunsku i v Maďarsku s ktorými som udržoval dlhoročné osobné i písomné kontakty. Súhrnne som teda s knihovníckou tematikou vyprodukoval okolo 130 článkov a rozsiahlejších zborníkových prác a okolo 700 relácií, ktoré sa uplatnili v rozhlasových a televíznych programoch.

Karol Klíčka: Nová poľska regionálna bibliografia. *Knižnice a Vedecké Informácie* 1997 č. 9 s. 183-185; Tenže: Odišla Wanda Frontczakowa. *Knižnica* 2000 R. 1 č. 1 s. 54-55; Tenže: Žriedla profesionálnej a životnej kreativity mgr Wandy Frontczakowej. Spomienky, úvahy a reflexie zahraničného kolegu. W: Wanda Frontczakowa (1927-1999) bibliotekoznawca, bibliograf / pod red. Ryszarda Żmudy. Czestochowa – Warszawa 2002 s. 146-151; Tenže: O poprednej poľskej knihovníčke a bibliografke Wande Frontczakowej. *Knižnica* 2004 R.5 č. 9 s. 491-492.

Mgr Andrzej Kempa

LEKARZE PATRONAMI ŁÓDZKICH ULIC

U zarania Łodzi przemysłowej, gdy mieszkańcy powstającego miasta byli przeważnie analfabetami, ulicom nadawano miana odpowiadające stronom świata. Tak powstały ulice: Północna, Południowa, Wschodnia i Zachodnia. Inne ulice wskazywały kierunki najbliższych miejscowości: Piotrkowska, Konstantynowska, Rzgowska, Pabianicka itp., jeszcze inne pochodziły od nazwisk właścicieli zakładów przemysłowych lub imion ich małżonek: Anstadta, Milsza, Emilii, inne wreszcie wskazywały wsie, wchłonięte przez rozwijające się miasto: Wólczańska, Widzewska, Julianowska. Stopniowo w nazewnictwie ulic zaczęły się pojawiać nadania patronackie, inaczej odosobowe, a wśród nich znalazły się nazwiska lekarzy, szczególnie zasłużonych dla miasta i kraju. Czytelnikom *Kronikarza* przedstawiam biograficzny rejestr lekarzy – patronów łódzkich ulic w układzie alfabetycznym, z uwzględnieniem lokalizacji ulic, którym patronują. Szczególną uwagę zwróciłem na biografie lekarzy łódzian lub z Łodzią związanych, których nazwisk częstokroć brak w innych opracowaniach encyklopedycznych.

Małgorzata Czupryniak-Sławińska opublikowała na łamach czasopisma *Panaceum* (2005 nr 2 s. 17-18, nr 6 s. 21-22) interesujący artykuł „Lekarze – patroni łódzkich ulic”, ale jej publikacja ma odmienną formułę. Fotografie profesorów Akademii Medycznej w Łodzi, którzy są patronami łódzkich ulic, zaczerpnąłem z fundamentalnych prac prof. dra hab. Andrzeja Kurnatowskiego: *Profesorowie i docenci wydziałów medycznych Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Medycznej w Łodzi 1945-1964*. Łódź (2003) i *Profesorowie i docenci Akademii Medycznej w Łodzi 1965-1994*. Łódź (2004).

BIEGAŃSKI Władysław (28 IV 1857 Grabów, pow. ostrzeszowski – 29 I 1917 Częstochowa), lekarz i filozof. Studiował na Uniwersytecie Warszawskim (1875-1880). Po uzyskaniu dyplomu lekarza pracował na stanowisku lekarza okręgowego w Rosji (1881-1882), pogłębiał wiedzę w Berlinie i Pradze. W październiku 1883 r. wrócił do kraju, zamieszkał w Częstochowie i podjął pracę w tamtejszym szpitalu miejskim. Pod koniec życia większość czasu poświęcał pracy naukowej w zakresie prac kazuistycznych i klinicznych, medycyny teoretycznej, biologii ogólnej, historii medycyny i filozofii. Jego imię nosi ulica w dzielnicy Bałuty.

BOY-ŻELEŃSKI Tadeusz, właściwie **ŻELEŃSKI Tadeusz**, ps. Boy (21 XII 1874 Warszawa – 3/4 VII 1941 Lwów), lekarz pediatra, krytyk literacki i teatralny, tłumacz, publicysta. Studiował medycynę na Uniwersytecie Jagiellońskim (1892-1900). W latach 1902-1919 pracował jako lekarz, po przejściu na emeryturę (1919) poświęcił się literaturze. Po wybuchu II wojny światowej mieszkał we Lwowie, gdzie objął katedrę historii literatury francuskiej na uniwersytecie. Po zajęciu Lwowa przez Niemców został aresztowany i wraz z innymi przedstawicielami polskiej inteligencji rozstrzelany na stokach Kadeckiej Góry. Jego imię nosi ulica w dzielnicy Bałuty.

BRUDZIŃSKI Polikarp Józef (26 I 1874 Bolewo, pow. mławski – 18 XII 1917 Warszawa), lekarz, działacz społeczny i narodowy. Studiował w Dorpacie i Moskwie. W 1909 r. uzyskał stopień doktora medycyny na Uniwersytecie Jagiellońskim. W latach 1898-1900 pracował

w klinikach Warszawy, Krakowa, Grazu, Paryża i Londynu. W 1904 r. zorganizował szpital dziecięcy Anny Marii w Łodzi, w którym był lekarzem naczelnym (1905-1910), po czym przeniósł się do Warszawy, gdzie zajął się organizacją szpitala im. Karola i Marii i został jego lekarzem naczelnym (1913). Od wybuchu I wojny światowej zajmował się organizacją polskiego uniwersytetu w Warszawie. 2 XI 1915 r. został mianowany rektorem uniwersytetu, w r. 1916 powierzono mu godność przewodniczącego Rady Miejskiej Warszawy. Jest patronem jednej z ulic na Bałutach.

CHAŁUBIŃSKI Tytus (29 XII 1820 Radom – 4 XI 1889 Zakopane), lekarz. Studiował w Akademii Medyko-Chirurgicznej w Wilnie do jej zamknięcia (1840), potem w Dorpacie (do 1843 r.) i Würzburgu, gdzie otrzymał dyplom doktora medycyny i chirurgii (1844). W Warszawie zamieszkał w 1845 r. i podjął pracę w Szpitalu Ewangelickim. Brał udział w powstaniu węgierskim 1848 r. jako lekarz ambulansu. Był profesorem Wydziału Lekarskiego Szkoły Głównej Warszawskiej. Pozostawał pod urokiem Zakopanego, do którego przeniósł się pod koniec życia i tam zmarł. Jest patronem ulicy na Stokach.

DEC Wacław (27 II 1931 Mikicin – 12 V 1997), lekarz położnik, ginekolog, profesor Akademii Medycznej w Łodzi. Studiował w Akademii Medycznej w Łodzi, w ramach Fakultetu Wojskowo-Medycznego (1950-1955), doktorat uzyskał w 1970 r., habilitował się w r. 1977, tytuł profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1988 r., stanowisko profesora zwyczajnego w 1996 r. Pracował w Technicznej Oficerskiej Szkole Wojsk Lotniczych w Oleśnicy (1955-1959), w Garnizonowym Szpitalu Lotniczym w Dęblinie jako ordynator oddziału (1959-1965), kierownik oddziału ginekologiczno-położniczego w Szpitalu Klinicznym WAM w Łodzi (1965-1976). W latach 1976-1980 był adiunktem w Klinice Ginekologiczno-Położniczej WAM i jej kierownikiem w latach 1980-1983. Od maja 1984 r. podjął pracę w Akademii Medycznej na stanowisku docenta. Był dyrektorem Instytutu Ginekologii i Położnictwa AM oraz kierownikiem Kliniki Ginekologii Operacyjnej. Wchodził w skład kolegów redakcyjnych kilku czasopism naukowych z zakresu ginekologii. Od 1988 r. był przez kilka lat członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego, a w latach 1986-1995 przewodniczył łódzkiemu oddziałowi tegoż Towarzystwa. Był członkiem nadzoru krajowego i konsultantem regionalnym ds. położnictwa i ginekologii. Zmarł w następstwie wypadku samochodowego. Jego imieniem nazwano ulicę w dzielnicy Polesie.

DWORZACZEK Józef (zm. 1868), lekarz, uczestnik powstania wielkopolskiego (1848), ordynator szpitala powiatowego w Łęczycy, konspiracyjny naczelnik cywilny pow. łęczyckiego (1862-1863) i dowódca oddziału w powstaniu styczniowym. Po nieudanym napadzie na stację Rogów pomaszerował do Łodzi, gdzie 22 II 1863 r. ogłosił Rząd Narodowy. Następnego dnia wyruszył z Łodzi i pod Dobrą zetknął się z przeważającymi siłami rosyjskimi. Jego oddział został rozbity, zaś rannego Dworzaczka pojмали niemieccy koloniści z Nowosolnej, zawieźli do Łodzi i oddali w ręce Rosjan. Skazany na karę śmierci, a następnie ułaskawiony i zesłany na 12 lat katorgi na Syberii w Akatui. Po powstaniu zabajkalskim wywieziono go w 1866 r. do kraju Jakutów, gdzie zmarł. Jest patronem ulicy w dzielnicy Bałuty.

FIJAŁKOWSKI Włodzimierz (4 VI 1917 Bobrowniki w pow. lipnowskim – 15 II 2003 Łódź), ginekolog położnik, profesor Akademii Medycznej w Łodzi. Studiował od 1935 r. na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego jako elew Szkoły Podchorążych Sanitarnych, kontynuował studia w czasie okupacji i po zakończeniu wojny na Polskim Wydziale Lekarskim w Edynburgu. Brał udział w wojnie obronnej 1939 r. i w ruchu oporu, był aresztowany i więziony w Radomiu, Oświęcimiu oraz w obozach w Wirtembergii. W 1946 r. uzyskał stopień doktora nauk medycznych w Klinice Położnictwa i Chorób Kobietych AM w Gdańsku. Był asystentem w Klinice Chirurgii we Wrocławiu (1948-1949), przez pięć lat pracował w szpitalu powiatowym w Bystrzycy Kłodzkiej. Jesienią 1955 r. rozpoczął pracę w II Klinice Ginekologii i Położnictwa AM w Łodzi. Po zatwierdzeniu habilitacji został w 1974 r. niesłusznie zwolnio-

ny z pracy w uczelni. Wiosną 1981 r. odzyskał status nauczyciela akademickiego, a w 1992 r. Rada Wydziału Lekarskiego AM nadała mu tytuł profesora. Jest uznawany za inicjatora, twórcę i propagatora szkoły rodzenia. Jego imieniem nazwano ulicę w dzielnicy Polesie.

GROTT Józef Waclaw (5 III 1894 Wielka Wola, późniejsze przedmieście Warszawy – 29 IX 1973 Łódź), lekarz internista, profesor Akademii Medycznej w Łodzi. Studia medyczne ukończył na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego (1922). Do 1939 r. pracował w I Klinice Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Warszawskiego. Brał udział w kampanii wrześniowej jako lekarz Kwatery Głównej WP. Podczas okupacji uczestniczył w tajnym nauczaniu studentów medycyny, prowadząc ćwiczenia praktyczne i ucząc laboratoryjnych metod badania chorego. Po upadku Powstania Warszawskiego zamieszkał w Warszawie, gdzie pracował na stanowisku ordynatora Szpitala Miejskiego im. N. M. Panny. W 1945 r. przeniósł się do Łodzi, od 1 X 1945 r. był organizatorem i kierownikiem Kliniki Propedeutycznej UŁ, a w latach 1947-1964 kierownikiem I Kliniki Chorób Wewnętrznych AM. Główne kierunki jego badań dotyczyły cukrzycy, przemiany kwasu szczawowego, parazytologii układu pokarmowego oraz krzepnięcia krwi. Był członkiem polskich i zagranicznych towarzystw naukowych. Jego imię nosi ulica w dzielnicy Polesie.

JONSCHER Karol (14 II 1850 Lublin – 14 V 1907 Łódź), lekarz, działacz społeczny. Po ukończeniu studiów medycznych na Uniwersytecie Warszawskim (1871) i rocznej praktyce w klinikach uniwersyteckich w Wiedniu zamieszkał na stałe w Łodzi. Był współzałożycielem Łódzkiego Chrześcijańskiego Towarzystwa Dobroczynności, Towarzystwa Lekarskiego i Towarzystwa Pogotowia Ratunkowego oraz inicjatorem budowy szpitala przyfabrycznego w zakładach Scheiblera, współorganizatorem szpitala dla nerwowo i psychicznie chorych „Kochanówka” i szpitala dziecięcego Anny Marii. Jego imię nosi ulica na Bałutach.

KAUFMAN Mieczysław (14 X 1864 Krośniewice – 21 XI 1916), lekarz ginekolog, działacz społeczny. Studiował medycynę na uniwersytecie w Dorpacie (1885-1891), potem odbył praktykę w klinikach ginekologicznych w Dreźnie i Wiedniu. Od 1892 r. mieszkał na stałe w Łodzi i pracował w Szpitalu Żydowskim im. małżonków I. i L. Poznańskich, później we własnej lecznicy ginekologiczno-położniczej. Był zdecydowanym zwolennikiem zwalczania analfabetyzmu i szerzenia oświaty wśród dorosłych. Był prezesem Towarzystwa Krzewienia Oświaty w Łodzi (1906), przyczynił się do utworzenia Muzeum Nauki i Sztuki (1912), wchodził w skład Towarzystwa Biblioteki Publicznej, był założycielem stowarzyszenia „Lokator”, członkiem Łódzkiego Towarzystwa Lekarskiego, Ligi Przeciwgruźliczej, Łódzkiego Towarzystwa Higienicznego. Publikował prace naukowe z zakresu ginekologii, etyki lekarskiej, biologii i pedagogiki. Jego imię nosi ulica biegnąca wzdłuż muru cmentarza żydowskiego.

KOLIŃSKI Józef (14 XI 1852 Warta – 14 I 1933), lekarz okulista, działacz społeczny. Studiował w Medyko-Chirurgicznej Akademii Wojskowej w Petersburgu (1874-1879), został przydzielony w 1880 r. do 37 Jekaterynburskiego pułku piechoty, stacjonującego w Łodzi. W latach 1881-1889 pracował w szpitalach wojskowych na Bielanach i Ujazdowskim w Warszawie, po czym związał się z Łodzią na stałe. W 1889 r. otrzymał stopień doktora medycyny na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. W r. 1893 wystąpił ze służby wojskowej. Był współzałożycielem (1886) i dożywotnim sekretarzem Łódzkiego Towarzystwa Lekarskiego, współorganizatorem pierwszej, taniej spółdzielni lekarskiej w Łodzi (1891), inicjatorem bezpłatnego ambulatorium przy Łódzkim Chrześcijańskim Towarzystwie Dobroczynności (1894), współorganizatorem i członkiem zarządu Pogotowia Ratunkowego w Łodzi (1899). W 1906 r. został wiceprezesem Towarzystwa „Uczelnia”, które założyło pierwsze gimnazjum polskie w Łodzi. Przed 1918 r. organizował oddziały oczne w łódzkich szpitalach: im. I. i L. Poznańskich, Czernonego Krzyża, Anny Marii, św. Aleksandra i św. Józefa. Jest patronem ulicy na Bałutach.

KOPCIŃSKI Stefan (3 III 1878 Stradlice, pow. pińczowski – 10 VI 1934 Warszawa), lekarz, działacz społeczny i polityczny. Studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego.

Po otrzymaniu dyplomu lekarza (1903) pracował w szpitalu św. Ducha w Warszawie, a następnie w latach 1905-1906 odbył specjalistyczny staż z zakresu psychiatrii w szpitalu dla psychicznie i nerwowo chorych w Drewnicy. Za udział w akcjach na rzecz szkoły polskiej został zmuszony przez policję carską do podjęcia pracy w Gedeonówce pod Smoleńskiem. W 1907 r. wrócił do Królestwa i objął stanowisko ordynatora w szpitalu „Kochanówka” pod Łodzią, od 1912 r. był ordynatorem podobnego oddziału w szpitalu w Tworkach. Po wybuchu I wojny światowej został powołany w randze kapitana lekarza do armii rosyjskiej i przeniesiony do Penzy, gdzie organizował życie społeczne i kulturalne tamtejszej Polonii. W 1918 r. zamieszkał w Łodzi. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Jako przewodniczący Wydziału Oświaty i Kultury i Komisji Powszechnego Nauczania w magistracie łódzkim zrealizował dekret o przymusowym, powszechnym i bezpłatnym nauczaniu dzieci w wieku od 7 do 13 roku życia. Od listopada 1922 r. do śmierci piastował mandat senatora RP. Przez całe życie prowadził aktywną działalność społeczno-polityczną, co spowodowało rezygnację z pracy w zawodzie lekarza. 10 VI 1934 r. jego imieniem nazwano ulicę w dzielnicy Śródmieście.

KOPERNIK Mikołaj (19 II 1473 Toruń – 24 V 1543 Frombork), astronom, ekonomista, lekarz. Studiował na uniwersytetach w Krakowie (1491-1495), Bolonii (1497-1501) i Padwie (1501-1503). Po powrocie do kraju objął kanonię warmińską, prowadził wszechstronną praktykę lekarską na Warmii, otaczał opieką sanitarną ludność tej prowincji, przeciwdziałal epidemiom, nie pozostawił jednak oryginalnych prac z zakresu medycyny i opisów chorób. Wsławił się jako twórca teorii heliocentrycznej. Jest patronem jednej z ulic w dzielnicy Śródmieście.

KORCZAK Janusz, pseudonim **Henryka GOLDSZMITA** (1878-1942), lekarz pediatra, pisarz, pedagog. Po ukończeniu studiów na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego pracował w klinikach Berlina, Paryża i Londynu. Po powrocie do kraju podjął pracę w Szpitalu Dziecięcym im. Bersonów i Baumanów w Warszawie, prowadząc równocześnie prywatną praktykę lekarską. W 1911 r. zamieszkał w świeżo wybudowanym żydowskim Domu Sierot przy ul. Krochmalnej w Warszawie. W czasie I wojny został zmobilizowany i przebywał w Rosji i na Ukrainie. W 1919 r. powrócił do pracy w Domu Sierot, organizując równocześnie sierociniec „Nasz Dom” dla polskich dzieci z rodzin robotniczych. Był publicystą i literatem, wygłaszał pogadanki radiowe. Jesienią 1940 r. Dom Sierot przeniesiono do getta. W pierwszych dniach sierpnia 1942 r. Korczak wraz z wychowawcami i wychowankami Domu Sierot został wywieziony do obozu zagłady w Treblince. Jego imię nosi ulica w dzielnicy Bałuty.

LESZCZYŃSKA Stanisława (8 V 1896 Łódź – 11 III 1974 Łódź), położna. W czasie I wojny światowej pracowała w Komitecie Niesienia Pomocy Biednym. Po uzyskaniu dyplomu w Państwowej Szkole Położnych w Warszawie (1922) pracowała w zawodzie. Podczas II wojny światowej ułatwiała ucieczkę żołnierzom polskim przed Niemcami oraz niosła pomoc zamkniętym w łódzkim getcie Żydom. W lutym 1943 r. została aresztowana przez gestapo w związku z wykryciem konspiracyjnej działalności swego męża i osadzona w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau, gdzie z narażeniem życia przyjmowała porody więźniarek. Po wojnie wróciła do wykonywanego zawodu. Jest patronką ulicy w dzielnicy Górna.

MIANOWSKI Józef (1804 pow. humański – 6 I 1879 Senigalia, Włochy), lekarz psychiatra. Po ukończeniu studiów na Uniwersytecie Wileńskim pracował jako asystent Jędrzeja Śniadeckiego w klinice chorób wewnętrznych w Wilnie. Był zastępcą profesora Akademii Medyko-Chirurgicznej w Wilnie (1839-1842), profesorem psychiatrii w Akademii Medyko-Chirurgicznej w Petersburgu (1842-1860) i cesarskim lekarzem nadwornym. W latach 1862-1869 był rektorem Szkoły Głównej Warszawskiej. W 1881 r. wychowankowie Szkoły Głównej założyli kasę pomocy dla osób pracujących na polu naukowym, zwaną Kasą Mianowskiego. Jest patronem ulicy w dzielnicy Bałuty.

MICHAŁOWICZ Jerzy Władysław (3 IX 1903 Petersburg – 29 X 1936 Warszawa), lekarz pediatra, działacz sportowy. Studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego

(1921-1926). Od 1933 r. był ordynatorem oddziału niemowlęcego w Szpitalu dla Dzieci przy ul. Kopernika w Warszawie. Należał do grona założycieli i czołowych działaczy Robotniczego Klubu Sportowego „Iskra”, Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych i Robotniczego Towarzystwa Turystycznego, od 1928 r. był wiceprezesem Polskiego Związku Piłki Nożnej, był również członkiem Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej i PPS, Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, Polskiego Towarzystwa Higienicznego i założycielem Koła Lekarzy Socjalistów. Jego imię nosi ulica na Zdrowiu.

MIERZYŃSKI Zdzisław (22 V 1861 Poznań – 27 VIII 1937 Łódź), lekarz internista, działacz społeczny. Studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego, w Moskwie i Niemczech, praktykował m.in. w Zduńskiej Woli, gdzie w 1906 r. współorganizował gimnazjum męskie. W latach 1907-1935 był lekarzem miejskim i fabrycznym w zakładach Geyera. Wchodził w skład założycieli Towarzystwa „Lokator”, był członkiem zarządu Ligi Państwowości Polskiej (1915) i prezesem Koła Pomocy dla Legionistów Polskich (1916). W czasie I wojny światowej służył jako lekarz I Brygady Legionów. Przed śmiercią zapisał swój, liczący 804 tomy, księgozbiór Towarzystwu Uniwersytetów Robotniczych. Jego imieniem nazwano ulicę w dzielnicy Górna.

MOLL Jan (24 I 1912 Kowalewo – 2 VI 1990 Łódź), lekarz kardiochirurg, profesor Akademii Medycznej w Łodzi. Studiował przez rok (1930/1931) na Uniwersytecie Poznańskim, przez trzy lata na uniwersytecie we Francji. Po powrocie do kraju kontynuował studia na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie w czerwcu 1939 r. uzyskał dyplom lekarza. W czasie II wojny światowej pracował w szpitalu im. Przemienienia Pańskiego w Warszawie, następnie na oddziale chirurgicznym Szpitala Miejskiego w Radomiu. Od maja 1945 r. podjął pracę w Szpitalu Miejskim w Poznańskim, początkowo jako pierwszy asystent, później ordynator Oddziału Torakochirurgicznego tegoż szpitala. W Poznaniu uzyskał stopień doktora i habilitował się. W 1958 r. został kierownikiem II Katedry i Kliniki Chirurgicznej AM w Łodzi, przekształconej w Klinikę Kardiochirurgiczną Instytutu Kardiologii. Był członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, członkiem 8 towarzystw naukowych, doktorem h.c. AM w Białymstoku. Jest patronem ulicy w dzielnicy Polesie.

MUSIAŁ Włodzimierz (1 I 1907 Kraków – 21 II 1976 Łódź), lekarz internista, kardiolog, profesor Akademii Medycznej w Łodzi. Studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego (1925-1931). Od 1932 r. pracował w Klinice Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. We wrześniu 1939 r. pełnił służbę wojskową w Szpitalu Wojennym nr 505 we Lwowie. Po zajęciu Lwowa przez Niemców pracował jako ordynator Oddziału Wewnętrznego w Szpitalu Kolejowym we Lwowie (1941-1943). Zwolniony z tego stanowiska wyjechał do Krakowa, gdzie po wyzwoleniu został powołany, w ramach służby wojskowej, na stanowisko szefa Oddziału Wewnętrznego 4 Szpitala Okręgowego w Łodzi. Od listopada 1945 r. pracował na różnych stanowiskach w Akademii Medycznej: jako kierownik II Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych (1963-1969), dyrektor Instytutu Chorób Wewnętrznych i kierownik Kliniki Chorób Wewnętrznych (1969-1970), dyrektor Instytutu Kardiologii i kierownik Kliniki Kardiologicznej (1970-1976). Był członkiem krajowych i zagranicznych towarzystw naukowych. Jego imię nosi ulica w dzielnicy Górna.

MUSZYŃSKI Jan (3 VII 1884 Wólka Nosowska k. Białej Podlaskiej – 28 X 1957 Łódź), farmaceuta, botanik, profesor Akademii Medycznej w Łodzi. Studiował w Dorpacie i tam uzyskał dyplom prowizora farmacji (1909). Był inspektorem Ogrodu Botanicznego przy uniwersytecie dorpacim. W latach 1915-1920 zarządzał plantacją roślin leczniczych i aklimatyzacyjną stacją rolniczą w Suchumi na Kaukazie. W latach 1923-1939 kierował Katedrą Farmakognozji i Uprawy Roślin Leczniczych na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie. W r. 1923 uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, w 1937 r. zwyczajnego. W czasie II wojny światowej przebywał w Warszawie, wykładał w Tajnym Studium Farmaceutycznym. Uczestniczył w Powstaniu War-

szawskim, pełniąc cywilną służbę w powstańczych oddziałach sanitarnych. W 1945 r. przybył do Łodzi i organizował Wydział Farmaceutyczny UŁ, potem AM. Dzięki jego staraniom powstał pod koniec 1945 r. na Zdrowiu Miejski Ogród Botaniczny, a w jego wydzielonej części Ogród Roślin Leczniczych. Wprowadził do produkcji przemysłowej preparat z liści aloesu znany pod nazwą *Biostymina*. Jego imieniem nazwano ulicę prowadzącą do gmachu Wydziału Farmacji i Biblioteki Głównej AM/UM.

NENCKI Marceł (15 I 1847 Boczki, pow. sieradzki – 14 X 1901 Petersburg), lekarz, chemik, fizjolog. Studiował na Uniwersytecie Jagiellońskim, od 1864 r. w Jenie, w latach 1865-1870 w Berlinie, gdzie ukończył studia. W 1872 r. przeniósł się do Berna, wykładał chemię fizjologiczną na Wydziale Lekarskim tamtejszego uniwersytetu (1877-1890). W 1891 r. przeniósł się do Petersburga i objął kierownictwo Zakładu Chemii Instytutu Medycyny Doświadczalnej. Jego prace naukowe dotyczyły chemii organicznej, chemii fizjologicznej i bakteriologii, miały jednak związek z chemią analityczną, fizyką, krytalografią, higieną, farmakologią i medycyną praktyczną. Jest patronem ulicy w dzielnicy Widzew.

SKALSKI Stanisław (31 XII 1870 Brójce k. Kurowic – 5 II 1937 Łódź), lekarz internista, działacz społeczny. Studiował na Wydziale Lekarskim uniwersytetów w Warszawie i Kijowie. Po uzyskaniu dyplomu pracował w Piotrkowie i Tuszynie. Od 1905 r. mieszkał w Łodzi. Był współzałożycielem gimnazjum polskiego Towarzystwa „Uczelnia”, uczestniczył w pracach Towarzystw: Krzewienia Oświaty, Higienicznego, Krajoznawczego, Ligi Przeciwgruźliczej, Polskiej Macierzy Szkolnej i in. W czasie I wojny światowej został przewodniczącym Sekcji Sanitarno-Szpitalnej Głównego Komitetu Obywatelskiego m. Łodzi, przemianowanej po wojnie na Wydział Zdrowotności Publicznej Magistratu. Od 1918 r. został powołany na stanowisko lekarza powiatowego i kierownika Okręgowego Urzędu Zdrowia Publicznego w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi. Od 1924 r. przewodniczył Radzie Szkolnej Miejskiej. Zajmował się zwalczaniem ospy prawdziwej, wprowadzał przymusowe szczepienia ochronne przeciwko tej chorobie, zabiegał o podniesienie stanu higieny w szkołach, organizował akcje dożywiania dzieci w szkołach powszechnych. Jest patronem ulicy w dzielnicy Górna.

SMOLIK Przeclaw (22 V 1877 Bochnia – 15 II 1947 Łódź), lekarz, literat, publicysta, bibliofil. Studiował medycynę na Uniwersytecie Jagiellońskim (1896-1901), pracował w klinice psychiatrycznej w Krakowie (1904-1912), dyplomu doktora medycyny nie uzyskał. Zmobilizowany w 1914 r. do armii austrowęgierskiej już na początku wojny dostał się do niewoli rosyjskiej. Otrzymał status internowanego, pracował jako lekarz w obozie jenieckim w Berezówce, później jako ordynator szpitala rosyjskiego Czerwonego Krzyża w Wierchnieudińsku. W 1919 r. był lekarzem 2 pułku strzelców 5 Dywizji WP we wschodniej Syberii i z niedobitkami rozbitej armii wrócił do kraju drogą morską przez Daleki Wschód (1920). W 1922 r. przeszedł do rezerwy w stopniu kapitana. Mimo braku formalnego wykształcenia podjął pracę nauczyciela polonisty w jednym z gimnazjów krakowskich. Do Łodzi przyjechał w 1926 r., gdzie pracował w Męskim Gimnazjum Społecznym. W r. 1927 organizował Towarzystwo Bibliofilów w Łodzi. W latach 1928-1933 był ławnikiem Zarządu Miejskiego i przewodniczącym Wydziału Oświaty i Kultury. W 1933 r. przeniósł się do Warszawy, podczas powstania warszawskiego powrócił do zawodu lekarza. Jego imię nosi ulica na Radogoszczu.

STERLING Seweryn (21 II 1864 Gustek - od 1915 r. część Tomaszowa Mazowieckiego – 6 VII 1932 Rabka), lekarz, popularyzator higieny społecznej i oświaty sanitarnej, działacz społeczny. Studiował na Uniwersytecie Warszawskim (1883-1889), działając równocześnie w nielegalnym niepodległościowym Związku Młodzieży Polskiej (Zet). Przez pewien czas uzupełniał wiedzę w klinikach Wiednia, Monachium i Jeny. W latach 1891-1894 był lekarzem fabrycznym w Tomaszowie Mazowieckim. Od 1894 r. mieszkał w Łodzi, pracował jako lekarz w fabrykach Rosenblatta i Jarocińskiego. W 1898 r. zorganizował w Szpitalu Żydowskim im. I. i L. Poznańskich pierwszy w Królestwie Polskim wzorowo urządzone oddział chorób pierśsiowych i został jego ordynatorem. W latach 1899-1908 redagował *Czasopismo Lekarskie* –

organ Towarzystw Lekarskich Prowincjonalnych Królestwa Polskiego, zaś w latach 1909-1910 współredagował miesięcznik *Gruźlica* poświęcony walce z gruźlicą jako chorobą społeczną. Był współzałożycielem (1902) i prezesem (1906-1912) Łódzkiego Oddziału Towarzystwa Higienicznego Warszawskiego, od 1916 r. prezesem Łódzkiego Towarzystwa Lekarskiego. W 1915 r. przewodniczył Komitetowi Lekarskiemu Głównego Komitetu Obywatelskiego, wchodził w skład Wydziału Zdrowotności Publicznej Magistratu m. Łodzi, był członkiem Rady Miejskiej (1917-1919) i przewodniczącym Komisji Lekarskiej tej Rady, został też powołany w skład Najwyższej Rady Zdrowia RP. Jego inicjatywom Łódź zawdzięcza budowę sanatoriów przeciwgruźliczych: dla dorosłych na Chojnach (1916) i dla dzieci w Łagiewnikach (1927). Gdy w 1928 r. powołano w Łodzi filię Wolnej Wszechnicy Polskiej, objął w niej katedrę higieny społecznej na stanowisku docenta. Był współzałożycielem towarzystw: Krzewienia Oświaty i Biblioteki Publicznej oraz ugrupowań politycznych: Postępowa Demokracja, Liga Państwowości Polskiej); należał do loży wolnomularskiej „Gabriel Narutowicz” (Wielka Loża Narodowa Polski). Jest patronem ulicy w dzielnicy Śródmieście.

SZUSTROWA Jadwiga (4 III 1890 Tomaszów Rawski – 14 V 1961 Łódź), lekarz pulmonolog. Studiowała medycynę na uniwersytetach w Krakowie i Genewie. Od 1918 r. mieszkała w Łodzi i pracowała w szpitalu dziecięcym Anny Marii. W 1923 r. zorganizowała poradnię przeciwgruźliczą dla dzieci przy Robotniczym Towarzystwie Przyjaciół Dzieci. Na stanowisku kierownika tejże przychodni, a później lekarza naczelnego RTPD pozostawała do wybuchu II wojny światowej. Od 1937 r. była prezesem Wojewódzkiego Towarzystwa Przeciwgruźliczego. Wysiedlona przez Niemców z Łodzi do Piotrkowa, kierowała tam podobną poradnią. Aresztowana w 1944 r. znalazła się obozie w Ravensbrück. Po wyzwoleniu obozu wróciła do Łodzi i podjęła akcję walki z gruźlicą jako lekarz Poradni Przeciwgruźliczej, a od 1949 r. kierownik Centralnej Poradni Przeciwgruźliczej. Jej imię nosi skwer obok Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 4 im. M. Konopnickiej Uniwersytetu Medycznego.

ŚNIADECKI Jędrzej (30 XI 1768 k. Żnina – 12 V 1838 Wilno), chemik, lekarz, biolog, filozof. Studiował na Uniwersytecie Jagiellońskim, w Pawii i Edynburgu. W latach 1797-1822 był profesorem chemii, a w latach 1826-1832 - medycyny w Szkole Głównej Litewskiej, od 1832 r. w Akademii Medyko-Chirurgicznej w Wilnie. Był współzałożycielem (1806) i pierwszym przewodniczącym Towarzystwa Lekarskiego Wileńskiego, propagował higienę i dietetykę oraz zasady wychowania fizycznego dzieci. Jego imię nosi jedna z ulic w dzielnicy Bałuty.

TOMASZEWICZ Wincenty (5 IV 1876 Griazi, gub. tambowska – 16 IV 1965 Łódź), lekarz chirurg, profesor Akademii Medycznej w Łodzi. Studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Moskiewskiego (1894-1899). Pracę zawodową rozpoczął na stanowisku lekarza rejonowego we wsi Pieskowatka (gub. tambowska). W 1901 r. został wolontariuszem w Zakładzie Chirurgii Operacyjnej Uniwersytetu Charkowskiego, ale ze względu na trudności materialne podjął pracę lekarza ziemskiego we wsi Makarowo. Brał udział w wojnie rosyjsko-japońskiej jako lekarz pułkowy. Po półrocznym stażu w klinice szwajcarskiej przyjechał do Moskwy i objął stanowisko ordynatora III Kliniki Chirurgicznej Uniwersytetu Moskiewskiego. W latach 1910-1921 pracował w Sumach, Teodozji i Jekaterynosławiu, gdzie organizował uniwersytet, na którym był wykładowcą chirurgii i propedeutyki. W 1922 r. przyjechał do Polski, pracował przez pewien czas w szpitalu wojskowym, a następnie w Kasie Chorych w Grudziądzu. W marcu 1925 r. przeniósł się do Łodzi i w 1926 r. objął funkcję lekarza naczelnego Kasy Chorych, zainicjował budowę i zorganizował wielospecjalistyczny szpital, którego został dyrektorem i ordynatorem oddziału chirurgicznego. W 1939 r. został aresztowany przez Niemców i osadzony na Radogoszczu, po zwolnieniu wyjechał do Warszawy, a następnie do Opoczna, gdzie pracował jako lekarz ubezpieczeniowy. Poszukiwany przez gestapo powrócił do Warszawy i pod przybranym nazwiskiem pracował w sklepie z artykułami żelaznymi. W czasie Powstania Warszawskiego pracował w powstańczym szpitalu Jana Bożego. 23 I 1945 r. wrócił do Łodzi i otrzymał sta-

nowisko kierownika oddziału chirurgicznego szpitala im. I. Mościckiego, a po opuszczeniu szpitala przez wojsko radzieckie został powtórnie jego dyrektorem. Kilka miesięcy później był jednym z organizatorów Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Łódzkiego, później pracował w szpitalu jako kierownik Katedry i Kliniki Chirurgicznej do 1959. 13 IV 1946 r. nadano mu tytuł profesora nadzwyczajnego, a 20 VI 1949 r. - profesora zwyczajnego. Jest patronem jednej z ulic na Retkini.

TREKNER Henryk Jan (1872 Warszawa – 31 X 1931 Warszawa), lekarz. Rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. Za udział w obchodzie rocznicy powstania kościuszkowskiego (1894) został zesłany do guberni permskiej. Wskutek złagodzenia kary uzyskał zgodę władz na kontynuowanie przerwanych studiów w Dorpacie, jednak w grudniu 1895 r. za udział w tajnym stowarzyszeniu „Oświata Ludowa” został ponownie zesłany, tym razem do guberni archangielskiej. Zwolniony w 1900 r. z zesłania wyjechał do Krakowa i tam po trzech latach studiów uzyskał dyplom lekarza, a następnie odbył praktykę pediatryczną w klinikach w Wiedniu i Grazu. Po przybyciu do Łodzi objął w 1904 r. posadę początkowo ordynatora, a następnie lekarza naczelnego szpitala dziecięcego Anny Marii. Tuż po rozpoczęciu I wojny światowej został członkiem Głównego Komitetu Obywatelskiego, potem kierował Wydziałem Zdrowia Magistratu m. Łodzi, był członkiem Rady Miejskiej, radnym i ławnikiem. W maju 1917 r. został powołany na stanowisko naczelnika Wydziału Zdrowia Magistratu m. Warszawy i odtąd swoją karierę zawodową związał ze stolicą. Jego imię nadano ulicy w dzielnicy Bałuty.

WIĘCKOWSKI Antoni Stanisław (12 VI 1882 Barchów, pow. węgrowski – 31 XII 1942 Oświęcim), lekarz okulista, pułkownik WP, działacz społeczny i polityczny. Ukończył medycynę na Uniwersytecie Jagiellońskim (1904) i rozpoczął pracę w szpitalu dla nerwowo i psychicznie chorych „Kochanówka”, gdzie został ordynatorem i zastępcą dyrektora szpitala. Od 19 II 1916 r. służył w Legionach jako lekarz wojskowy 1 batalionu 6 pułku piechoty. 10 XI 1918 r. został dowódcą szpitala wojskowego oraz lekarzem 28 pp. i garnizonu Łódź. Uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej. W kwietniu 1934 r. został mianowany szefem sanitarnym DOK IV Łódź, w stopniu pułkownika. W stan spoczynku przeszedł 30 XI 1935 r. W 1923 r. studiował historię na wydziale filozoficznym UJ, otrzymał dyplom nauczyciela szkół średnich i w 1933 r. doktorat filozofii. Był prezesem Stowarzyszenia Gimnazjum Żeńskiego im. E. Orzeszkowej w Łodzi, uczył historii w prywatnej szkole średniej, wykładał w oddziale łódzkim Wolnej Wszechnicy Polskiej. W latach 1936-1937 był prezesem łódzkiego oddziału Ligi Praw Człowieka i Obywatela, członkiem zarządu łódzkiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, organizatorem i od lutego 1938 r. prezesem Łódzkiego Klubu Demokratycznego. W latach 1926-1938 był członkiem założycielem i przewodniczącym loży „Gabriel Narutowicz” (Wielka Loża Narodowa Polski). Po kampanii wrześniowej zamieszkał w Warszawie, gdzie organizował konspiracyjne Stronnictwo Demokratyczne, uczestniczył w pracach Polskiej Ludowej Akcji Niepodległościowej. Aresztowany w nocy z 9 na 10 czerwca 1942 r., osadzony na Pawiaku i wywieziony do Oświęcimia, gdzie został rozstrzelany. Jest patronem ulicy w dzielnicy Śródmieście.

WOLFF Helena (2 III 1915 Warszawa – XI 1944), lekarz, członkini AL, ps. dr Anka. Studiowała medycynę na Uniwersytecie Warszawskim, dyplom lekarza uzyskała 16 IV 1940 r., a 23 VI 1941 r. otrzymała prawo wykonywania praktyki lekarskiej. W latach 1940-1941 była członkinią tajnego Komitetu Porozumiewawczego Lekarzy Socjalistów i Demokratów. W czasie okupacji pracowała jako lekarz w Szpitalu Wolskim oraz w Instytucie Radowym w Warszawie. Od 1942 r. działała w konspiracji jako członkini PPR, w Centralnym Sanitariacie Gwardii Ludowej. Zagrożona aresztowaniem, na polecenie Sztabu Głównego AL wyjechała z Warszawy i organizowała w rejonie Opatowa kursy sanitarne dla oddziałów partyzanckich, leczyła bezinteresownie okoliczną ludność. Za swoją działalność awansowana do stopnia kapitana AL i odznaczona Krzyżem Grunwaldu. Podczas odwrotu grupy partyzanckiej, otoczonej przez Niemców, została

ranna, wzięta do niewoli i po przesłuchaniu zastrzelona. Pośmiertnie awansowana do stopnia majora (1945). Jej imię nosi ulica w dzielnicy Bałuty.

ZAMENHOF Ludwik (15 XII 1859 Białystok – 14 IV 1917 Warszawa), lekarz okulista. Studiował na wydziałach lekarskich uniwersytetów w Moskwie i Warszawie (1879-1885). Po studiach pracował w Warszawie. Pod pseudonimem Dr Esperanto wydał podręcznik tego języka wraz ze słownikiem pt. *Język międzynarodowy* (1887). Jest patronem ulicy w dzielnicy Śródmieście.

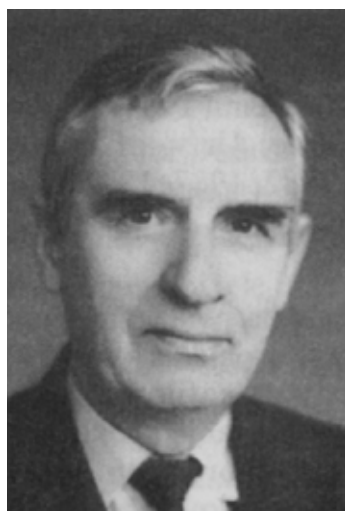
Władysław BIEGAŃSKI

Józef BRUDZIŃSKI

Tytus CHAŁUBIŃSKI

Waclaw DEC

Włodzimierz FIJAŁKOWSKI

Józef Waclaw GROTT

Karol JONSCHER

Mieczysław KAUFMAN

Józef KOLIŃSKI

Stefan KOPCIŃSKI

Mikołaj KOPERNIK

Janusz KORCZAK

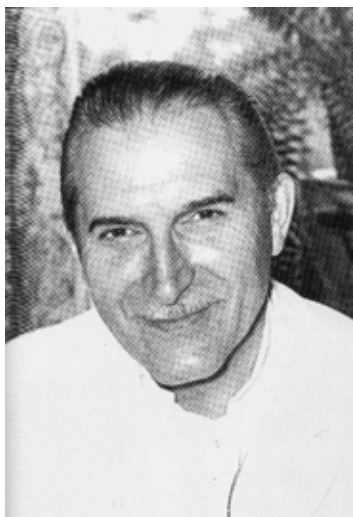
Stanisława LESZCZYŃSKA

Józef MIANOWSKI

Jerzy MICHAŁOWICZ

Jan MOLL

Włodzimierz MUSIAŁ

Jan MUSZYŃSKI

Marcei NENCKI

Stanisław SKALSKI

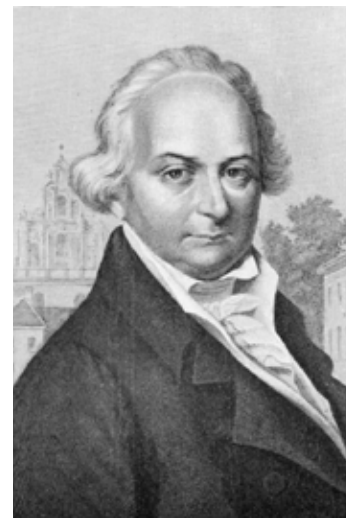
Przeclaw SMOLIK

Seweryn STERLING

Jadwiga SZUSTROWA

Jędrzej ŚNIADECKI

Wincenty TOMASZEWICZ

Henryk TRENKNER

Stanisław WIĘCKOWSKI

Helena WOLFF

Ludwik ZAMENHOFF

Tadeusz ŻELEŃSKI

Mgr Anna Jachimiak

**PROF. DR HAB. MED. JAN DOBEK
(1918-2007)**

Jan Dobek urodził się 6 marca 1918 roku we wsi Chwałki pod Sandomierzem. W 1921 roku rodzice, Kazimierz i Maria Dobkowie, kupili ziemię na Wołyniu i osiedli w okolicy Krzemieńca. Jednak panujące tam stosunki społeczne i narodowościowe spowodowały, że po 7 latach rodzina wróciła w Sandomierskie, a potem osiadła na stałe w Kucharach pod Płockiem.

Rozpoczął naukę w gimnazjum w roku 1930, w Sandomierzu. Maturę zdał w najstarszym w Polsce Gimnazjum im. S. Małachowskiego w Płocku, w roku 1937.

W roku 1937 zdał także egzamin na studia medyczne w Uniwersytecie Poznańskim – z 17 lokatą na 500 zdających. Przed rozpoczęciem studiów pracował w czasie wakacji przy porządkowaniu wykopalisk z epoki łużyckiej w Laskach koło Kępna. Wykopaliskami kierował prof. Adam Wrzosek, historyk medycyny, któremu, po zakończeniu wojny, zawdzięczał możliwość kontynuowania nauki (w czasie wojny stracił dokumenty świadczące o zaliczeniu dwóch lat studiów przed wojną).

Na studiach wstąpił do Związku Młodzieży Wiejskiej WICI, gdzie poznał Stanisława Mikołajczyka.

Wybuch drugiej wojny światowej przerwał jego naukę. Już w pierwszych dniach wojny, jako medyk, opatrywał rany żołnierzom w szpitalu w Płocku. Po kilku dniach wyruszył wraz ze swoim przyjacielem ze studiów bronić Warszawy. W Puszczy Kampinoskiej zostali wcieleni jako ochotnicy do 14 pułku Ułanów Jazłowieckich w charakterze sanitariuszy. W walkach stracił przyjaciela i już sam dotarł do Warszawy. Po jej poddaniu dostał się do niewoli niemieckiej, z której jednak uciekł i wrócił do domu.

Podczas wojny przebywał u rodziców w Kucharach. Okresowo musiał się ukrywać u przyjaciół. W zastępstwie siostry pojechał na roboty do Niemiec, ale i stamtąd wkrótce uciekł.

Od razu po zakończeniu wojny podjął pracę w szpitalu zakaźnym w Płocku. Wrócił również na studia medyczne. Jednocześnie włączył się w prace ratowania archiwum i księgozbioru Uniwersytetu Poznańskiego, które po wojnie znajdowały się w opłakanym stanie. Do pracy tej zaangażował go prof. Adam Wrzosek.

Jan Dobek pilnie studiował i nadrabiał stracone lata wojny. Organizacja studiów w wielu uczelniach dopuszczała ich skrócenie. Dzięki temu, już 19 grudnia 1946 roku otrzymał dyplom lekarza medycyny. Został asystentem w I Klinice Chorób Wewnętrznych. Zdobył specjalizację I^o w zakresie chorób wewnętrznych. W roku 1949 otrzymał stopień naukowy doktora medycyny na podstawie rozprawy pt.: „Skutki długotrwałego zarzucania treści dwunastniczej do żołądka”.

Jesienią 1949 roku został powołany do odbycia okresowej służby wojskowej, która – przewidziana na okres 15 miesięcy – przedłużyła się do 5 lat. Nie był to jednak czas stracony – pracował wówczas jako asystent w szpitalu wojskowym na wyspie Wolin, leczącym greckich powstańców generała Markosa, a w roku 1953 zdał egzamin specjalizacyjny II° z chorób wewnętrznych. Wtedy też postanowił zostać radiologiem i otrzymał etat asystenta w Zakładzie Radiologii Szpitala Wojskowego w Poznaniu. Jednocześnie znalazł zatrudnienie w pracowni radioterapii Zakładu Radiologii AM w Poznaniu. Po zwolnieniu z wojska miał już zapewnioną pracę w Akademii Medycznej.

W Zakładzie Radiologii spotkał się z przyjazną atmosferą i zachętą do pracy naukowej. Zdał egzaminy specjalizacyjne I^o i II° z radiologii. Podjął doświadczałne badania nad układem chłonnym płuc i opłucnej, które doprowadziły go do oryginalnych wyników. Przedstawił je w rozprawie habilitacyjnej na temat: „Badania układu chłonnego opłucnej trzewnej w warunkach prawidłowych i przewlekłych zaburzeniach odpływu chłonki”. 15 grudnia 1971 roku otrzymał stopień naukowy doktora habilitowanego medycyny. Ta długa, jak na obecne wymagania, przerwa między uzyskaniem kolejnych stopni naukowych była spowodowana służbą wojskową, uczeniem się nowej specjalności oraz bardzo poważnym stosunkiem do pracy naukowej.

Praca zawodowa i badania naukowe nie stanowiły jedyne go przedmiotu zainteresowań dr. Jana Dobka. Chciał on także brać czynny udział w przemianach zachodzących w kraju. Nie mogąc się pogodzić z nieprawidłowościami, postanowił im przeciwdziałać i uznał, że zrobi to najlepiej wstępując do PZPR (w roku 1964). Nie miał na celu własnej kariery zawodowej, ani żadnych innych korzyści – chciał realizować konkretne zamierzenia. Zainicjował i przyczynił się do powstania w Skokach Wielkich ośrodka wypoczynkowego dla pracowników Szpitala im. Strusia w Poznaniu, przyspieszył budowę domu pielęgniarek. Jako sekretarz partii w Szpitalu doprowadził do uporządkowania wielu spraw i zlikwidowania nepotyzmu. Ta społeczna praca nie przyniosła mu jednak żadnych wyróżnień ani medali, przeciwnie – zamknęła mu drogę do kierowniczych stanowisk w Poznaniu oraz – później – w Łodzi. Jego „nieprawomyślne” wystąpienia na zebraniach komitetu uczelnianego partii uniemożliwiły mu uzyskanie tytułu naukowego profesora zwyczajnego. Mimo wielkich zasług dla rozwoju radiologii w regionie łódzkim, nie otrzymał także Honorowej Odznaki m. Łodzi. Przed ogłoszeniem stanu wojennego oddał legitymację partyjną.

W roku 1973 docent Jan Dobek przeprowadził się do Łodzi i został kierownikiem Katedry i Zakładu Radiologii Akademii Medycznej. Jako warunek objęcia tego stanowiska postawił zakupienie nowoczesnej aparatury rentgenowskiej do diagnostyki serca i zainstalowanie jej w Szpitalu im. S. Sterlinga, w sąsiedztwie Kliniki Kardiologii prof. Jana Molla. Pracę w Łodzi określał jako orkę na ugorze. Aby Zakład Radiologii mógł funkcjonować na poziomie właściwym dla ośrodka akademickiego, należało przebudować pomieszczenia, sprowadzić nową aparaturę, zaangażować młodych nauczycieli akademickich i zreorganizować pracę. Duże utrudnienie stanowił fakt lokalizacji poszczególnych pracowni, wchodzących w skład Zakładu w trzech, a potem w czterech różnych szpitalach na terenie Łodzi – aby nadzorować ich pracę, codziennie bywał co najmniej w dwóch. Sprostanie tym obowiązkom wymagało pracy po 12 godzin dziennie – doc. J. Dobek rzadko wychodził z Zakładu przed godziną 20.

Podczas 15 lat kierowania zakładem pokonywał więcej przeszkód. Najtrudniejsze były chyba batalie o zdobycie nowoczesnej aparatury diagnostycznej. Na początku lat 80-tych, przez 3 lata walczył o tomografię komputerową dla łódzkiej Akademii Medycznej (przez lata miał to być jedyny tomograf komputerowy w mieście), a potem podjął starania o zakup aparatów ultrasonograficznych. W dzisiejszych czasach, kiedy prawie każdy szpital dysponuje tomografem komputerowym, a w każdym dużym mieście funkcjonuje kilka aparatów rezonansu magnetycznego, trudno sobie wyobrazić, ile wysiłku i jakich zabiegów wymagało zdobycie jednego nowoczesnego urządzenia ...

Główne kierunki zainteresowań naukowych

Na dorobek naukowy profesora Jana Dobka składa się ponad 120 prac; 15 z nich, to prace doświadczalne. W swoim dorobku ma liczne oryginalne osiągnięcia.

W dużej grupie pacjentów po przebytych zapaleniu wątroby przebadał cały przewód pokarmowy. Stwierdził u nich hypotonię żołądka i jelit, co tłumaczyło trwające dolegliwości. Było to pierwsze takie doniesienie na świecie. Jako pierwszy w kraju wprowadził zdjęcia bezpośrednio powiększone klatki piersiowej w przypadkach cieni przykrytych żebrami. Wprowadził zdjęcia po 24 godzinach od wykonania bronchografii. Ich wartość wykazał w przewlekłych zmianach zniekształcających oskrzeli i w rozedmie płuc. Metodyka zastosowana w pracy habilitacyjnej była kontynuowana w pracy nad wadami serca i nowotworów płuc. Profesor wprowadził do radiologii objaw zagłębienia w przeponę serca przemawiający za powiększeniem lewej komory. W azbestozie płuc zwrócił uwagę na linie międzyplacikowe. Wykazał wartość wybiórczych angiografii gałęzi tętnic płucnych przy ocenie złośliwości nowotworów płuc. Na dużym materiale Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi poddał ocenie zmiany kostno-stawowe u pilarzy. Ten bogaty i oryginalny dorobek jest cytowany w licznych publikacjach krajowych i zagranicznych.

W latach: 1976-1986 kierował tematem węzłowym „Diagnostyka chorób serca” oraz tematem rządowym „Zwalczanie chorób nowotworowych”.

Osiągnięcia naukowe i dydaktyczne przyniosły mu uznanie w postaci 9 nagród rektorskich, 4 nagród I i II stopnia Ministra Zdrowia oraz, w roku 1971, nagrodę naukową Zarządu Głównego Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego za rozprawę habilitacyjną. W 1988 r. Polskie Lekarskie Towarzystwo Radiologiczne nadało mu Honorowe Członkostwo oraz medal im. Witolda Zawadowskiego „Za zasługi dla radiologii polskiej”. Został także odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym Krzyżem Zasługi, odznaczeniem Zasłużony Nauczyciel PRL i dwukrotnie odznaką Zasłużony Pracownik Służby Zdrowia.

Od roku 1988 profesor Jan Dobek był na emeryturze, jednak nie czuł się i nie zachowywał jak emeryt. W dalszym ciągu pracował zawodowo, zajmował się dydaktyką, publikował prace naukowe, wygłaszał referaty. Jeszcze przez wiele lat codziennie do wieczora, można go było zastać w gabinecie kierownika Zakładu Radiologii.

Poza medycyną interesował się wieloma dziedzinami nauki, ale przede wszystkim pasjonowała

go historia, miał ogromną wiedzę z zakresu dziejów kościoła i religii. Trudno było uwierzyć, że pamięta tyle dat, nazwisk i faktów...

Bardzo lubił pracę na działce – szczególnie w ostatnich latach spędzał tam prawie cały czas od wiosny do jesieni. Ale jego największą miłością były Tatry – do końca nie zrezygnował z wędrowek po górach; był tam jeszcze latem 2007 r.

Profesor Jan Dobek miał żonę, syna i córkę oraz pięcioro wnucząt. Żona, Barbara, była lekarzem, zmarła 2 lata wcześniej. Syn Andrzej, profesor fizyki w Uniwersytecie Poznańskim - odziedziczył po ojcu miłość do gór – jest znanym w środowisku himalaistą. Córka Katarzyna jest doktorem nauk przyrodniczych, pracownikiem Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Profesor Jan Dobek zmarł 21 września 2007 roku.

Zespół Zakładu Radiologii

Od lewej: stoją - dr Anna Saagierska-Barwińska, dr Maria Kowalska, mgr Anna Jachimiak, dr Anna Fiedorczyk-Pyziak, prof. Bożena Górąj, dr Marzena Gajewicz, dr Jadwiga Kun, dr Grzegorz Mucha, siedzą - dr Piotr Grzeak, dr Arkadiusz Rotkiewicz, dr Magdalena Marchwicka-Wasiak, dr Joanna Szosland, dr Witold Gajewicz, dr Agata Mamos, dr Mirosław Kun

---

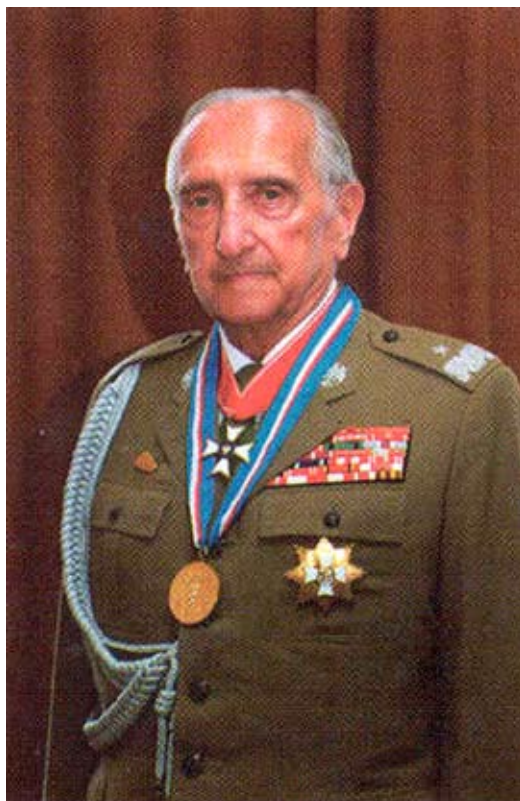
Na podstawie materiałów przekazanych przez prof. Jerzego Eugeniusza Zajgnera.
Zajgner Jerzy Eugeniusz: Prof. dr hab. n. med. Jan Dobek. *Panaceum* 2008 nr 2 s. 31, portr.

Dr Mariusz Dudkiewicz

**KALENDARIUM ŻYCIA I DZIAŁALNOŚCI
GEN. BRYG. PROF. ZW. DR HAB. MED.
MARIANA MIECZYŚŁAWA GARLICKI EGO
(1908-2002)**

Nazwisko:	Garlicki
Imiona	Marian, Mieczysław
Urodzony:	8 XII 1908 r. Drohobycz koło Lwowa
Rodzice:	Stanisław, Hieronim Garlicki i Zofia z Michnowiczów
IX 1918 – 1926	uczeń Gimnazjum oo. Jezuitów w Chyrowie koło Lwowa
IX 1927 – 1935	studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie
1934 – 1935	odbywa służbę i szkolenie w Szkole Podchorążych Sanitarnych w Warszawie, a następnie staż w 6 Pułku Lotniczym w Skniłowie koło Lwowa
10 VIII 1935	zawiera związek małżeński ze Stanisławą Goetz
15 X 1935	uzyskuje dyplom lekarza na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie
1 I 1936	po odbyciu przeszkolenia w Szkole Podchorążych Sanitarnych w Warszawie i stażu w 6 Pułku Lotniczym w Skniłowie k/Lwowa zostaje mianowany do stopnia podporucznika WP

1 XI 1935 – 31 I 1939	asystent w lwowskim Szpitalu Ubezpieczalni Społecznej
1 II 1939 – VIII 1939	asystent w Oddziale Chirurgii Dziecięcej w Państwowym Szpitalu Po- wszechnym Św. Zofii we Lwowie
1 IX 1939 – 23 IX 1939	asystent w stopniu podporucznika Oddziału Chirurgicznego 604 Polowe- go Szpitala Wojskowego we Lwowie zorganizowanego na bazie Szpitala Ubezpieczalni Społecznej
X 1939 – 1VII 1941	asystent (główny lekarz) Kliniki Chirurgii Ogólnej Instytutu Medyczne- go
3 VII 1941 – XI 1944	asystent/adiunkt Oddziału Chirurgii Dziecięcej w Szpitalu św. Zofii, a jed- nocześnie
1941 – VIII 1944	zastępca Szefa Służby Zdrowia Okręgu Lwowskiego Armii Krajowej
VII 1944	sprawuje opiekę nad rannymi żołnierzami Armii Krajowej w czasie walk o Lwów
16 XI 1944	powołany do czynnej służby wojskowej. Od 20 XI w 66 Szpitalu Ewaku- acyjnym w stopniu kapitana, z którym przeszedł szlak bojowy od Lublina do Poznania jako kierownik Oddziału Chirurgicznego i jego naczelny chirurg
19 IX 1945 – 2 II 1946	kierownik Oddziału Chirurgicznego Szpitala MON w Warszawie w stopniu majora
15 II 1947	uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy pt.: „ <i>Krwawe leczenie wrodzonego zwłknięcia stawu biodrowego w wieku dziecięcym</i> ” na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Wrocławskiego. Pro- motorem pracy był prof. Wiktor Bross
III 1946 – 31 XII 1951	asystent/adiunkt w Centralnym Instytucie Chirurgii Urazowej w Szpitalu Dzieciątka Jezus przy ulicy Nowogrodzkiej w Warszawie (z chwilą włą- czenia Instytutu do Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego adiunkt III Kliniki Chirurgicznej WL UW)
30 XI 1951	obronił rozprawę habilitacyjną pt.: „ <i>Mechanika stawu biodrowego po osteotomii dynamicznej</i> ” na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie
1 II 1952 – 31 V 1958	specjalista wojewódzki w zakresie ortopedii i traumatologii narządu ruchu na terenie województwa katowickiego
26 III 1952	powołanie doc. dr Mariana Garlickiego na członka Komisji Urazowo-Or- topedycznej w Prezydium Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia
8 VIII 1952	powołany przez Ministra Zdrowia na stanowisko kontraktowego profesora nadzwyczajnego w Katedrze Chirurgii Ortopedii Śląskiej AM z jednocze- snym zadaniem organizacji Katedry i Kliniki Ortopedii Śląskiej AM
15 IX 1952 – 31 XII 1957	kierownik Katedry i Kliniki Ortopedycznej Śląskiej Akademii Medycz- nej
25 IX 1954	decyzją centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla Pracowników Nauki przyznano Profesorowi Garlickiemu tytuł naukowy profesora nadzwyc- zajnego
8 X 1954	decyzją Ministra Zdrowia Profesor Garlicki został powołany na stanowisko rektora Śląskiej Akademii Medycznej z dniem 1 XI 1954
17 X 1956	uchwałą Senatu Śl. AM w Zabrze-Rokitnicy Profesor Garlicki w tajnym głosowaniu został ponownie wybrany Rektorem tej Uczelni
20 I 1957	został wybrany posłem na Sejm z 90 Okręgu Wyborczego w Zabrze. Obo- wiązki posła pełni przez całą kadencję do roku 1961.

- 1 VII 1957 powołany do zawodowej służby wojskowej w stopniu pułkownika. Obejmuje stanowiska: Naczelnego Chirurga WP oraz kierownika Oddziału Ortopedyczno-Urazowego Centralnego Szpitala MON w Warszawie
- 1 VIII 1957 przekazuje obowiązki rektora Śl. AM profesorowi Witoldowi Zachorskiemu
- 3 X 1958 – 9 II 1965 Rektor–Komendant Wojskowej Akademii Medycznej
- 7 X 1958 Uchwałą Rady Państwa nr 67/58 z dnia 7 X 1958r. awansowany do stopnia generała brygady
- 1961 – 1972 przez 4 kadencje pełni funkcję prezesa Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego
- 18 VII 1963 Uchwałą Rady Państwa nr 33/63 z dnia 18 VII 1963r. zostaje mianowany profesorem zwyczajnym w Wojskowej Akademii Medycznej
- 9 II 1965 przekazuje obowiązki rektora–komendanta WAM komandorowi profesorowi Wiesławowi Łasińskiemu
- 21 II 1965–25 III 1966 pełni obowiązki Naczelnego Chirurga WP i kierownika Kliniki Chirurgii Urazowej i Ortopedii 2CSK WAM przy ulicy Szaserów w Warszawie
- 25 III 1966 przeniesiony na własną prośbę do rezerwy
- 1 III 1966 Rada Wydziału Lekarskiego Warszawskiej Akademii Medycznej powołuje Profesora Mariana Garlickiego na stanowisko kierownika Katedry i Kliniki Ortopedycznej tejże Akademii
- 1 III 1966–30 IX 1979 kierownik Katedry i Kliniki Ortopedycznej Warszawskiej Akademii Medycznej
- 1966 – 1986 przewodniczący Krajowego Zespołu ds. Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu
- 23 VI 1973 Senat i Rada Naukowa Wojskowej Akademii Medycznej nadaje gen. prof. Marianowi Garlickiemu pierwszy w historii tej Uczelni tytuł doktora *honoris causa*. Promotorem jest płk prof. dr n. med. Józef Barancewicz
- 1968 – 1979 przewodniczący Sekcji Polskiej SICOT
- 1970 – 1974 przewodniczący Zrzeszenia Polskich Towarzystw Lekarskich
- 8 XI 1975 uroczyste obchody 40.lecia pracy zawodowej. Profesor otrzymuje liczne gratulacje od władz państwowych i resortowych (cywilnych i wojskowych), uczniów i przyjaciół
- 26 III 1986 Rada Państwa nadaje Profesorowi tytuł honorowy „Zasłużony Lekarz PRL”
- 5 XII 1988 Rada Państwa nadaje Profesorowi tytuł honorowy „Zasłużony Nauczyciel PRL”
- 1993 Polska Akademia Medycyny przyznaje Profesorowi Złoty Medal „Medicus Magnus”
- 17 XII 1993 obchody 85.lecia urodzin i 50.lecia pracy zawodowej. Profesor otrzymuje liczne gratulacje i życzenia m.in. od Prezydenta RP Lecha Wałęsy i Marszałka Sejmu RP Józefa Oleksego
- II 1996 decyzją Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia Absolwentów Wojskowej Akademii Medycznej został Generalowi przyznany tytuł Honorowego Członka Stowarzyszenia Absolwentów WAM
- 21 III 1996 Rada Wydziału Lekarskiego i Senat 26 VI 1996 r. Śląskiej Akademii Medycznej podejmuje uchwałę o nadaniu prof. Marianowi Garlickiemu tytułu doktora *honoris causa* tej Uczelni. Oficjalne uroczystości mają miejsce w dniu 6 XI 1996 r. w Domu Lekarza w Katowicach. Promotorem jest prof. dr hab. n. med. Andrzej Tokarowski

24 III 1997	w sali Leopoldyńskiej Uniwersytetu Wrocławskiego ma miejsce uroczystość odnowienia dyplomu doktorskiego po 50. latach. Promotorem jest prof. dr hab. n. med. Andrzej Wall
24 IX 1998	Walne Zgromadzenie członków PTOiTr nadało gen. prof. dr hab. n. med. Marianowi Garlickiemu tytuł Honorowego Przewodniczącego
3 XII 1998	w uznaniu wybitnych zasług dla medycyny polskiej, za osiągnięcia w dłu- goletniej pracy naukowej i dydaktycznej oraz za działalność publiczną i społeczną Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniem z dnia 10 VII 1998r. odznaczył gen. prof. Mariana Garlickiego Krzyżem Wielkim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski w dniu Jego 90. urodzin
23 V 2002	Generał brygady prof. dr hab. n. med. Marian Garlicki umiera w Warszawie i zostaje pochowany w części wojskowej Cmentarza Powązkowskiego

Biografia

Generał brygady prof. dr hab. med. Marian Mieczysław Garlicki urodził się w Drohobyczu niedaleko Lwowa w dniu 8 grudnia 1908 r. Po ukończeniu w roku 1927 gimnazjum i uzyskaniu matury w Kolegium oo. Jezuitów w Chyrowie koło Lwowa rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu im. Jana Kazimierza, które zwieńczył w 1935 r. dyplomem lekarskim.

Po odbyciu szkolenia wojskowego w Szkole Podchorążych Sanitarnych w Warszawie został mianowany podporucznikiem Wojska Polskiego. W tym samym roku rozpoczął pracę najpierw jako asystent w lwowskim szpitalu Ubezpieczalni Społecznej, a następnie w Oddziale Chirurgii Dziecięcej w Państwowym Szpitalu Powszechnym św. Zofii również we Lwowie, gdzie pracował w zespole prof. Grucy.

W czasie kampanii wrześniowej 1939 roku, powołany do służby wojskowej, był ordynatorem 604 Polowego Szpitala Wojskowego. Lata okupacji spędza do roku 1944 we Lwowie pracując w szpitalu św. Zofii, a jednocześnie angażuje się w działalność konspiracyjną i pełni obowiązki zastępcy Szefa Służby Zdrowia Okręgu Lwowskiego Armii Krajowej. W dniu 16 grudnia 1944 r. powołany ponownie do czynnej służby wojskowej, tym razem w Ludowym Wojsku Polskim, obejmuje stanowisko naczelnego chirurga 66 Szpitala Ewakuacyjnego, w którym służy do zakończenia wojny. Następnie do 1946 r. jest kierownikiem Oddziału Chirurgicznego Szpitala Ministerstwa Obrony Narodowej w Warszawie.

Po zwolnieniu ze służby wojskowej podjął pracę w Centralnym Instytucie Chirurgii Urazowej w Szpitalu Dzieciątka Jezus w Warszawie, aby po włączeniu Instytutu do Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego objąć stanowisko adiunkta III Kliniki Chirurgicznej. W roku 1947 na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Wrocławskiego broni rozprawę doktorską pt.: „*Krwawe leczenie wrodzonego zwichnięcia stawu biodrowego w wieku dziecięcym*”, której promotorem był profesor Wiktor Bross, a w 1951 r. na podstawie pracy pt.: „*Mechanika stawu biodrowego po osteotomii dynamicznej*” obronionej na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie uzyskuje stopień doktora habilitowanego medycyny. W roku 1952 zostaje powołany przez Ministra Zdrowia na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Ortopedii Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze, z zadaniem organizacji Katedry i Kliniki Ortopedycznej tej Uczelni.

Na Śląsku przebywa do roku 1957, pełniąc w tym czasie (w latach 1954-1957) także funkcję Rektora Śląskiej Akademii Medycznej. W dniu 1 lipca 1957 r. rozpoczyna po raz kolejny służbę wojskową. Obejmuje stanowisko Naczelnego Chirurga Wojska Polskiego, a od 3 października 1958 r., w stopniu generała brygady, także obowiązki pierwszego Komendanta-Rektora Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi, które pełni do 9 lutego 1965 r. W służbie wojskowej po-

zostaje jeszcze do 25 marca 1966 r. będąc kierownikiem Kliniki Chirurgii Urazowej i Ortopedii 2 Centralnego Szpitala Klinicznego Wojskowej Akademii Medycznej w Warszawie.

W dniu 18 lipca 1963 r. Uchwałą Rady Państwa zostaje mianowany profesorem zwyczajnym. Po przejściu na emeryturę profesora Adama Grucy, Rada Wydziału Lekarskiego Warszawskiej Akademii Medycznej powierza profesorowi Garlickiemu stanowisko kierownika Katedry i Kliniki Ortopedycznej tej Uczelni. Jednocześnie od tego samego roku (aż do roku 1986) jest przewodniczącym Krajowego Zespołu ds. Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu.

W ciągu niemal 45 lat pracy zawodowej Profesor pełni wiele ważnych funkcji w życiu naukowym i społecznym naszego kraju. W roku 1957 zostaje wybrany posłem na Sejm pracując przez całą kadencję w Komisji Zdrowia i Opieki Społecznej. W latach 1961–1972, przez cztery kadencje, jest prezesem Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego, a od roku 1968 do roku 1979 przewodniczy Polskiej Sekcji SICOT. W latach 1970–1974 jest przewodniczącym Zrzeszenia Polskich Towarzystw Lekarskich i członkiem Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej.

Uczestniczył także aktywnie w działalności klinicznej i naukowej tworząc podstawy teoretyczne i praktyczne takich problemów jak:

- chirurgia urazowa i polowa,
- choroba zwyrodnieniowa stawu biodrowego,
- alloplastyka połowicza i totalna stawu biodrowego (w tej dziedzinie wraz z prof. Adamem Grucą był pionierem w Polsce),
- leczenia operacyjnego pierwotnie złośliwych nowotworów kości,
- leczenia nawykowego zwichnięcia rzepki (metoda operacyjna opracowana przez prof. Garlickiego jest stosowana w praktyce klinicznej do dnia dzisiejszego),
- leczenia operacyjnego wrodzonego zwichnięcia stawu biodrowego w wieku dziecięcym i późniejszym,
- leczenia zachowawczego i operacyjnego idiopatycznych skrzywień kręgosłupa.

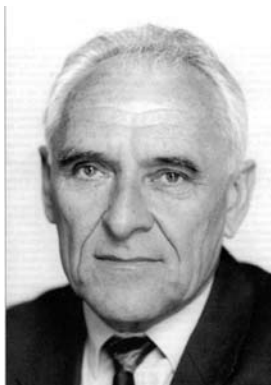
Swoje obserwacje i doświadczenia zawarł w dwóch znakomitych monografiach: „Chirurgia Urazowa” (dwa wydania polskie – 1968 r. i 1971 r., przetłumaczona także na język rosyjski) oraz „Arthrosis deformans coxae” (wydanie polskie – 1974 r. wspólnie z profesorem Romualdem Kreczką). Wykształcił wiele pokoleń polskich ortopedów będąc promotorem 33 doktoratów, opiekunem 12 rozpraw habilitacyjnych i 12 przewodów profesorskich. Był organizatorem i czynnym uczestnikiem czterech Zjazdów Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego, dwukrotnie Dni Ortopedycznych i wielu sympozjów. Profesor Garlicki był również cenionym ortopedą poza granicami naszego kraju uzyskując Honorowe Członkostwo Towarzystw Ortopedycznych Bułgarii, ZSRR i Czechosłowacji. W dowód uznania dla rozwoju ortopedii polskiej na Jubileuszowym Zjeździe z okazji 70-lecia PTOiTr w roku 1998 w Łodzi decyzją Zgromadzenia Walnego jego członków nadano Profesorowi tytuł Honorowego Prezesa PTOiTr. Ponadto na wybitne zasługi położone w organizację i pracę na rzecz Wojskowej i Śląskiej Akademii Medycznej uchwałą Senatów przyznano profesorowi Garlickiemu tytuł doktora *honoris causa* tych uczelni (1973 r. – WAM, 1996 r. – Śl. AM). Natomiast za zasługi dla polskiej ortopedii i medycyny został w roku 1986 odznaczony Medalem „Medicus Magnus” przez Polską Akademię Medycyny.

W „...uznaniu wybitnych zasług dla polskiej medycyny, za znakomite osiągnięcia w działalności naukowej, dydaktycznej i społecznej...” Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniem z dnia 10 VII 1998 r. odznaczył generała brygady profesora Mariana Garlickiego Krzyżem Wielkim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

Swoje pracowite i ciekawe życie zakończył w dniu 23 maja 2002 r., i z honorami wojskowymi został pochowany w kwaterze wojskowej Cmentarza Powązkowskiego.

Przeprowadzone badania upoważniają mnie do wyciągnięcia następujących wniosków:

1. Generał brygady profesor zwyczajny dr hab. med. Marian Garlicki należy do grupy wybitnych polskich chirurgów ortopedów o uznanym autorytecie w kraju i za granicą.
2. Profesor Garlicki ma znaczący udział w organizacji leczenia ortopedycznego w środowisku cywilnym w Polsce.
3. Generał Garlicki jest twórcą polskiej ortopedii wojskowej.
4. Profesor Marian Garlicki bardzo aktywnie uczestniczył w życiu naukowym oraz działalności organizacyjnej i dydaktycznej Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego.
5. Wykształcił wiele pokoleń polskich ortopedów; był promotorem 33 doktoratów nauk medycznych, opiekunem 12 rozpraw habilitacyjnych i 12 przewodów profesorskich.
6. Stworzył kliniczne podstawy teoretyczne i praktyczne w zakresie:
  - chirurgii urazowej i polowej,
  - zastosowania metaloplastyki w chorobach stawu biodrowego (1952),
  - leczenia operacyjnego wrodzonego zwicznienia stawu biodrowego w wieku dziecięcym i późniejszym (rozprawa doktorska i habilitacyjna),
  - zastosowania endoprotezy Austin Moore'a w świeżych i zastarzałych przypadkach złamań szyjki kości udowej,
  - diagnostyki, patogenezy, profilaktyki i leczenia choroby zwyrodnieniowej stawu biodrowego,
  - przydatności alloplastyki stawu biodrowego w nowoczesnej chirurgii ortopedycznej,
  - patomechaniki i pooperacyjnego leczenia skolioz idiopatycznych,
  - leczenia operacyjnego pierwotnych złośliwych nowotworów kości,
  - nowych technik operacyjnych, w tym leczenia nawykowych zwicznień rzepki oraz czopowej osteotomii korekcyjnej w leczeniu biodra szpotawego u dzieci.
7. Profesor Marian Garlicki swoje bogate doświadczenie zawodowe oraz naukowe wykorzystał w pełni służąc pomocą specjalistyczną wielu tysiącom chorych.

Prof. dr hab. Jerzy Bodalski

**PROF. DR HAB. MED. JADWIGA JANKOWSKA
(1927 - 2003)**

Pisanie o Tych, którzy odeszli, jest powinnością trudną i odpowiedzialną. Pisanie do czasopisma zatytułowanego „Kronikarz” jest trudne i odpowiedzialne w dwojnasób. Zamiar nakreślenia wizerunku Człowieka, najbardziej zbliżony do prawdy, w oparciu o własne doznania, wyobrażenia i oceny byłby niezmiernym uproszczeniem i z pewnością nie mógłby być w pełni obiektywny. Prawda o człowieku, a jej w takim opracowaniu winno się sprostać, jest bardzo złożona i nieodgadniona do końca...

Prof. dr hab. med. Jadwiga Jankowska z domu Zielińska urodziła się 15 marca 1927 roku w Żelechowie - kilkutysięcznym mieście na Mazowszu położonym w trójkącie między Dęblinem, Siedlcami i Warszawą, w rodzinie właścicieli gospodarstwa rolnego. Tam też chodziła do szkoły, kontynuując naukę w czasie wojny na tajnych kompletach. Po jej zakończeniu ukończyła Liceum Ogólnokształcące w Żelechowie. Studia medyczne odbyła w latach 1946 – 1951 w Łodzi.

Pierwszą pracę po ukończeniu studiów podjęła w oddziale chirurgii dziecięcej w szpitalu im. Anny Marii (obecnym szpitalu im. Janusza Korczaka) w Łodzi. pod kierunkiem dr med. Józefy Dowgiałło-Moszyńskiej, powszechnie szanowanego lekarza i doświadczonego praktyka w zakresie chirurgii dziecięcej.

Wczesny okres powojenny, charakteryzował się brakiem specjalistycznych ośrodków szpitalnych i lekarzy wąskich specjalności, co sprawiało konieczność interwencji w szerokim zakresie świadczeń chirurgicznych, stając się twardą i wymagającą szkołą zawodu. Okoliczności wymuszały wszechstronność znajomości rzemiosła i podejmowania zadań operacyjnych zarówno w chirurgii jamy brzusznej, wad rozwojowych u noworodków (rozczepty warg i podniebienia miękkiego), jak i ortopedycznego zaopatrywania urazów i interwencji neurochirurgicznych (trepanacje czaszki). Codzienne ostre dyżury jedyne go ośrodka chirurgii dziecięcej w regionie oswajały z różnorodnością, pozwalały rozwijać wszechstronność, a obfitujące w najbardziej nieoczekiwane zdarzenia, nieustannie wzbogacały w nowe doświadczenia. Było to trudne i odpowiedzialne wyzwanie dla młodego lekarza, któremu sprostać mogli tylko najbardziej uzdolnieni i zmotywowani.

Doktor Jadwiga Jankowska była utalentowanym chirurgiem, operowała bardzo delikatnie, sprawnie i zręcznie, a nieprzerwany korowód zadań chirurgicznych, których dostarczała codzienność, tę umiejętność doskonalił i uszlachetniał.

Taką Ją przyjął do zespołu swoich współpracowników prof. dr hab. med. Alojzy Maciejewski, który w 1955 roku na bazie istniejącego oddziału w szpitalu im. Janusza Korczaka, utworzył w Akademii Medycznej w Łodzi pierwszą w Polsce Katedrę i Klinikę Chirurgii Dziecięcej. Prof. dr hab. med. Alojzy Maciejewski był człowiekiem aktywnym, ambitnym, o szerokich planach rozwoju utworzonej Katedry i Kliniki i dużych zdolnościach organizacyjnych. Doktor Jadwiga Jankowska pod Jego opieką ujawniła nie tylko zamiłowanie do wybranego zawodu, ale także wrodzone predyspozycje do jego uprawiania.

W roku 1959 Katedra i Klinika Chirurgii Dziecięcej przeniosła się do nowo wybudowanego i nowoczesnego, jak na tamte czasy, szpitala przy ulicy Spornej 36/50 w Łodzi. Doktor Jadwiga Jankowska była wyróżniającym się członkiem zespołu, co w naturalny sposób tworzyło warunki do szybkich awansów zawodowych i akademickich. W roku 1959 uzyskuje II stopień specjalizacji z zakresu chirurgii dziecięcej.

W szpitalu, w którym mieści się Katedra i Klinika Chirurgii Dziecięcej działa II Klinika Chorób Dzieci, przy której uruchomiona została w 1963 roku druga w Polsce i jedyna w regionie Poradnia Nefrologiczna dla Dzieci. Prowadzone tym czasie w II Klinice Chorób Dzieci badania epidemiologiczne wykazują, że najczęstszą przyczyną przewlekłej niewydolności nerek u dzieci w Polsce są przewlekłe odmiedniczkowe zapalenia nerek w konsekwencji późno rozpoznawanych wad rozwojowych układu moczowego. Występujący w tym okresie dynamiczny rozwój ultrasonografii, w sposób rewolucyjny upraszcza diagnostykę wad układu moczowego. Okoliczności te sprawiają szeroki napływ pacjentów wymagających leczenia chirurgicznego nieprawidłowości w układzie moczowym. Urologia dziecięca staje się dziedziną wiedzy niezmiernie aktualną, ogromnie potrzebną, oczekiwaną.

Doktor Jadwiga Jankowska swoje zainteresowania zawodowe kieruje właśnie w stronę urologii dziecięcej, oddając swój rozwój zawodowy w nowej dziedzinie chirurgii dziecięcej, w ręce elitarnego grona polskich urologów w osobach: prof. prof. Ludwika Mazurka z Łodzi, Stefana Wesołowskiego z Warszawy i Emila Michałowskiego z Krakowa. Szczególna rola przypada temu pierwszemu, który jest częstym gościem w Klinice, służąc radą, własnym doświadczeniem, a również bezpośrednią pomocą i profesjonalnym instruktą w czasie trudniejszych zabiegów operacyjnych.

W tych okolicznościach doktor Jadwiga Jankowska obejmuje funkcję zastępcy kierownika Kliniki. W roku 1963 uzyskuje stopień doktora nauk medycznych za pracę pt. „*Wrodzone*

wynicowanie pęcherza moczowego u dzieci”, a następnie w roku 1974 stopień doktora habilitowanego po przedstawieniu rozprawy pt. „Badania nad wpływem dodatkowego ukrwienia nerki na jej czynność i strukturę morfologiczną w przebiegu doświadczonego odmiedniczkowego zapalenia nerek”.

Jest w tym momencie jednym z czołowych urologów dziecięcych w kraju, lekarzem szanowanym i cieszącym się dużym autorytetem w środowisku chirurgów dziecięcych i pediatrów.

Od roku 1974 do chwili przejścia na emeryturę prof. dr hab. med. Jadwiga Jankowska nieprzerwanie kieruje Kliniką Chirurgii Dziecięcej. Przy Klinice powstaje Oddział Leczenia Oparzeń. Od 1996 roku Klinika Chirurgii Dziecięcej zmienia nazwę na Klinika Chirurgii i Onkologii Dziecięcej Instytutu Pediatrii Akademii Medycznej w Łodzi.

W tym czasie dr hab. med. Jadwiga Jankowska uzyskuje kolejno: w roku 1987 tytuł profesora nadzwyczajnego i w 1994 tytuł profesora zwyczajnego. Jest cały czas aktywna zawodowo. W latach 1975–1978 pełni funkcję konsultanta krajowego, a w latach 1978-1998 funkcję konsultanta wojewódzkiego d.s. chirurgii dziecięcej. Z Jej inicjatywy powstają oddziały chirurgii dziecięcej w Pabianicach, Bełchatowie i Łasku oraz Oddział Doraźnej Pomocy Chirurgicznej dla Dzieci w Łodzi. Kieruje profesor Jadwiga Jankowska specjalizacją wielu chirurgów dziecięcych z Kliniki i regionu, jest promotorem 9 prac doktorskich i opiekunem naukowym dwu przewodów habilitacyjnych. Jest także autorem/współautorem około 120 prac naukowych, 4 filmów dydaktycznych, 3 podręczników i skryptu dla studentów „Zarys Chirurgii Dziecięcej”. Uczestniczy w pracach Rady Naukowej „Przeglądu Pediatrycznego”.

Przez wiele lat pełni funkcję Przewodniczącej Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych, jest również członkiem Zarządu Głównego. W latach 1979 i 1994 była organizatorem dwu ogólnopolskich Sympozjów Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych.

W uznaniu zasług w działalności na rzecz środowiska wyróżniona zostaje w roku 1989 członkostwem honorowym Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych. Otrzymuje wysokie odznaczenia państwowe: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi oraz Medal Komisji Edukacji Narodowej, Odznakę honorową „Zasłużony dla AM w Łodzi” oraz inne odznaczenia resortowe i uczelniane.

W roku 1997 prof. dr Jadwiga Jankowska przeszła na emeryturę. Było to dla Niej, jak również dla zespołu współpracowników, dużym i ogromnie przykrym przeżyciem. Po wielu latach utrwalonego porządku konieczność nagłej adaptacji Zespołu do nowych układów personalnych, warunków pracy i stylu zarządzania Kliniką, była najtrudniejszym doświadczeniem w historii Kliniki.

„W czystości i niewinności świętej zachowam życie moje i sztukę moją.”
(Przysięga Hipokratesa V wiek p.n.e)

Była ładną kobietą, o drobnej, szczupłej, harmonijnej sylwetce, spokojnej twarzy, o delikatnych, szlachetnych, rysach, gładko zaczesanych włosach i spojrzeniu, które miało drugie dno, nie zawsze dostępne dla wszystkich.

Była zawsze nienagannie ubrana i bardzo elegancka, nie tolerująca złych obyczajów zarówno w zachowaniu, jak i w wyglądzie swoich uczniów. Wyróżniała Ją naturalna skromność i opanowanie zarówno w relacjach zawodowych, jak i koleżeńskich. Miała nienaganne maniery, mówiła spokojnym, opanowanym tonem, nie podnosiła głosu, nigdy nie używała wulgaryzmów, niechętnie kolokwializmów. Jej delikatna natura wolna była od jakichkolwiek negatywnych emocji wypowiedzianych słowami. Nie znana Jej była złośliwość czy agresja. Zawsze stroniła od sytuacji konfliktowych, nagłych, radykalnych zmian organizacyjnych, decyzji, które mogły kogoś dotknąć lub skrzywdzić. Kiedy było to konieczne sprzeciwiała się z uśmiechem - Jej pięknym uśmiechem - i z dużą kulturą.

W relacjach międzyludzkich nigdy nie posługiwała się półprawdami, nigdy nie powtarzała zasłyszanych opinii, a wyrażane przez Nią oceny były zawsze owocem własnych przemyśleń, obserwacji i doświadczeń. Była osobą dogłębnie uczciwą. Nie do pomyślenia było tolerowanie przez Nią jakiegokolwiek, nieuprawnionej formalnie gratyfikacji. Z trudnością akceptowała nawet kwiaty. Obyczaje te były przestrzegane w całej Klinice i jeśli zdarzały się odstępstwa od tej reguły to miały one zupełnie wyjątkowy, sporadyczny charakter.

Ta niewiarygodna, rzec można, żelazna konsekwencja zachowań i głoszonych poglądów czyniła Ją osobą w pełni prawdziwą i budzącą dlatego naturalny, ludzki szacunek. Zapisała się w pamięci jako najwspanialszy, prawy, uczciwy, bezinteresowny człowiek.

Była doskonale zorganizowana nie tylko w pracy, ale i poza szpitalem. Pracowitość była Jej naturalną cechą; oprócz ciężkiej pracy na oddziale, dużej liczby operacji, obciążeń dyżurami lekarskimi, działalności naukowej, prowadziła dom, wychowywała córkę i dzieliła się obowiązkami z mężem, Zygmuntem Jankowskim - również chirurgiem. Kochająca swoją rodzinę, z wielką czułością, ale i z dumą opowiadała o swojej jedynej córce i trzech wnukach.

Urlopy spędzała nad morzem lub w górach. Lubiła spacerować po tatrzańskich dolinach i lasach, najczęściej według jej własnego wcześniej opracowanego planu, ale zawsze uzgodnionego z innymi. Miała dużo książek i stale poszukiwała nowych, trudniejszych i bardziej ambitnych. Na krótkie nawet urlopy też jechała z książkami i pracami naukowymi do przemyślenia.

Była osobą skromną i w rzeczywistości chyba nieśmiałą. Tę ostatnią cechę trudno było dostrzec w Klinice, ale na szerszych forach (zjazdy, sympozja, zebrania specjalistów wojewódzkich, posiedzenia Rad Wydziału) zabierała głos rzadko i niechętnie, bardzo te wystąpienia przeżywała. Wolała swoje zdanie wyrazić na piśmie, a nie w bezpośredniej dyskusji. Mówiła i pisała bardzo poprawną polszczyzną.

„Sposób życia urządzić będę chorym dla ich dobra podług sił moich i zdolności, dalekim będąc od wszelkiego uszkodzenia i krzywdy wszelkiej.”

(Przysięga Hipokratesa V wiek p.n.e)

W pracy codziennej profesor Jadwiga Jankowska była doskonale zorganizowana i potrafiła zorganizować pracę zespołu. Każdy w nim miał swoje określone miejsce. Nie było bałaganu, ani improwizacji - wszystkie czynności były zaplanowane i uzgodnione - studenci, dyżury, zabiegi, pacjenci w Klinice i w ambulatorium.

Na pierwszym miejscu stawiała zawsze dobro pacjenta, choć jako kierownik Kliniki musiała także rozwiązywać wiele problemów organizacyjnych, naukowych i innych. Uczyla uczciwości w pracy i w życiu, odpowiedzialności, delikatności w obcowaniu z małym pacjentem i z jego zdenerwowanymi rodzicami. Była przykładem właściwego postępowania w wielu nerwowych i stresujących sytuacjach i okolicznościach.

Profesor Jadwiga Jankowska potrafiła zachwycać w sposób wszechmocny swoją kulturą, tą codzienną i tą, która dostrzegalna była na bloku chirurgicznym w czasie przeprowadzanych zabiegów: organizacja pola operacyjnego, planowość działań w czasie operacji, spokój nawet w trudnych momentach, pewność chirurgiczna, ale nigdy brawura, pozwalała asystentom mówić o Niej jako o prawdziwej przedstawicielce arystokracji chirurgicznej.

„Do czyjegokolwiek domu wnijdę celem wejścia mojego będzie jedynie dobro chorego jako nigdy mną kierować nie będzie rozmyślne bezprawie, ani występki...”

(Przysięga Hipokratesa V wiek p.n.e)

Profesor Jadwiga Jankowska była człowiekiem otwartego serca, wrażliwego na ludzkie problemy, które potrafiła dostrzec i brać udział w ich rozwiązywaniu. Jej solidność w pracy, doskonałe opanowanie w trudnych sytuacjach, jasne myślenie lekarza, dawały wybór tego, co najlepsze dla chorego dziecka. Z oddaniem zajmowała się pacjentami. Miała zawsze czas, zarówno dla nich, jak również dla ich rodziców.

Wiedziała o wszystkim, co dotyczyło Kliniki, każdego pacjenta znała doskonale – uczestniczyła osobiście, aktywnie i z pełnym zaangażowaniem w rozwiązywaniu wszystkich kwestii diagnostyczno - leczniczych. W pamięci zachowały się dyskusje przy ocenie zdjęć radiologicznych, które stały się szkołą lekarskiego myślenia. Profesor Jankowska słuchała z powagą wszystkich opinii i argumentów je usprawiedliwiających, nigdy żadnej z nich nie lekceważąc, by na koniec przedstawić własny pogląd.

Mimo wielkiej wiedzy i doświadczenia był on zawsze w trudnych i niejasnych przypadkach ostrożny, nacechowany mądrą niepewnością. Zabieg operacyjny opinie te weryfikował. Każde dziecko po poważnym zabiegu było przez Nią osobiście dogłądane. Nigdy nie opuściła Kliniki przed wybudzeniem się dziecka przez siebie operowanego.

Dwa razy w tygodniu dokonywała obchodu w Klinice, a każdego dnia podczas raportu z uwagą śledziła informacje o wszystkim, co dotyczyło dyżuru i stanu zdrowia problemowych pacjentów. Wieczorem odbierała telefoniczne informacje o wszystkim, co wydarzyło się w Klinice.

Bardzo kochała dzieci i rozumiała ich rodziców. W czasach, kiedy nikt jeszcze nie mówił o prawach pacjenta, a wstęp na oddziały zabiegowe był przesadnie izolowany od odwiedzających, udzielała bez oporów pozwoleń na przebywanie z dzieckiem wszystkim rodzicom ciężko chorych dzieci.

Gotowość niesienia pomocy wszędzie tam, gdzie była potrzebna, była Jej przymiotem naturalnym. Nigdy nie odmówiła prośby o konsultację. W przypadkach urologicznych czy onkologicznych reagowała bezzwłocznie i bez wahania. Zdarzało się, że decydowała się bezinteresownie uczestniczyć w zabiegach operacyjnych poza swoją Kliniką, by pomóc w czasie zabiegu operacyjnego.

„Prawidła sztuki, wykład jej ustny i całą naukę właściwą wygłaszać będą moim synom, mojego nauczyciela synom i innym przysięgą lekarską związanym uczniom...”

(Przysięga Hipokratesa V wiek p.n.e)

Najświetniejsze lata aktywności zawodowej prof. Jadwigi Jankowskiej przypadają na niełatwe lata dla polskiej medycyny, wynikające z politycznej sytuacji Polski w tamtym okresie. Agresywna i jednostronna promocja nauki radzieckiej, izolacja od postępu nauk biologicznych w krajach Europy zachodniej i Stanów Zjednoczonych, trudności w kontaktach dwustronnych z ośrodkami naukowymi krajów spoza tzw. demokracji ludowych, utrudniony dostęp do światowego piśmiennictwa oraz możliwość pokonywania tych barier tylko przez nielicznych i wybranych przez władze polityczne, tworzyły określone ograniczenia w działalności ośrodków akademickich w Polsce. Horyzonty ograniczały się w najlepszym razie do rzetelnego i uczciwego uprawiania zawodu lekarza, na miarę możliwości, udzielanych przez socjalistyczne państwo.

Konstrukcja psychiczna profesor Jankowskiej obudowana była swoistego rodzaju filtrem, na którym zatrzymywało się wszystko to, co intuicyjnie było Jej obce, czemu była niechętna i czego nie akceptowała. Tyczyło to opinii, postaw, ocen zdarzeń i ludzi. Można przypuszczać, że z tego powodu nigdy nie zaangażowała się w działalność polityczną, od której w sposób widoczny stroniła, nawet za cenę potencjalnych ułatwień. Być może, że również z tego samego powodu nie należała do ludzi walki, potrafiących kreślić dalekosiężne, ambitne plany, układać strategie i konsekwentnie zabiegać o ich spełnienie. Akceptowała to, co było Jej dane, a w świecie tym poruszała się zręcznie mając talent, własną, ugruntowaną wieloletnim doświadczeniem wiedzę lekarską, zamiłowanie do swojego zawodu i wszechobecne pragnienie czynienia dobra. To było Jej życie i cały świat, który je wypełniał.

Wszystko, co naruszało porządek tego świata przyjmowała niechętnie, z obawą, a nawet lękiem. W ocenie niektórych asystentów i współpracowników, w ostatnich latach pracy, miała profesor Jankowska widoczne trudności w kreowaniu nowoczesnych, postępowych trendów w medycynie. Preferowała tradycyjne metody operacyjne i wszystko to, co sama umiała najlepiej

i co było zweryfikowane przez Jej bogate doświadczenie. Wszelkie nowości i modyfikacje przyjmowała nieufnie, co powodowało dostrzegalne opóźnienia w stosunku do przodujących w kraju ośrodków chirurgii dziecięcej.

Ten konserwatyzm miał najpewniej swoje głębsze uzasadnienie i mógł wynikać z ogromnego poczucia odpowiedzialności, którym profesor Jankowska podporządkowana była bezgranicznie w stosunku do każdego leczonego w klinice dziecka. Przeżywała bardzo głęboko wszelkie, najmniejsze nawet niepowodzenia w leczeniu, traktując je bardzo osobiście.

Zespół pracowników Kliniki był zawsze liczny, może nawet w ostatnim okresie zbyt liczny, w stosunku do zadań i przeprowadzanych zabiegów. Młodzi, zaczynający pracę chirurdzy mieli niekiedy z tego powodu trudności z nauką rzemiosła chirurgicznego, z bezpośrednim uczestnictwem w zabiegach operacyjnych. Operowali niemal zawsze ci sami, starsi adiunkci, a może po prostu przede wszystkim Ci, którzy dawali gwarancję poprawności przeprowadzanych zabiegów?

Relacje profesor Jadwigi Jankowskiej z zespołem współpracowników były zróżnicowane. Ogromna większość asystentów wspomina Ją, nie tylko z najgłębszą atencją, uznaniem i szacunkiem, ale wręcz z miłością. Wydaje się, że miało to źródło w ogromnym autorytecie, jaki potrafiła profesor Jadwiga Jankowska zbudować wokół swojej osoby jako lekarz, nauczyciel i człowiek. Budziła podziw i szacunek, szczególnie wśród młodych ludzi przekraczających próg kliniki, którzy dostrzegali w Niej niedościgniony wzór chirurga, nauczyciela i mistrza.

Jej stosunek do asystentów i członków Zespołu był życzliwy i spokojnie koleżeński. W odczuciu niektórych asystentów sprawiała wrażenie osoby zbyt wyważonej, może nawet wyniosłej, dość oschłej, trzymającej ludzi, zwłaszcza młodych asystentów na odległy dystans. W ich opinii nie były to chyba tylko pozory, ponieważ osoby, z którymi była bardziej zżyta trudno nazwać Jej przyjaciółkami, czy przyjaciółmi, co najwyżej dobrymi znajomymi. Próg otwarcia na rzeczywistą przyjaźń wydawała się mieć profesor Jadwiga Jankowska ustawiony bardzo wysoko. Grono ludzi, z którymi zaprzyjaźniona była rodzinnie w znacznie większej części pozostawało poza murami szpitala.

Nie przeszkadzało to, że koleżeńskie stosunki między profesorem Jadwigą Jankowską a zespołem asystentów były serdeczne. Wstęp do Jej gabinetu miał każdy i o każdej porze, potrafiła wysłuchać i doradzić, w sprawach nie tylko zawodowych, ale także i osobistych. Co więcej, potrafiła swojemu rozmówcy zapewnić komfort przeświadczenia, że czas spotkania poświęcony był wyłącznie jemu i jego problemom.

Dbiała o szkolenia młodszych lekarzy, promowała pisanie prac naukowych, wygłaszanie referatów, udział w zjazdach naukowych. Ponieważ nie była człowiekiem emanującym na co dzień uśmiechem, tym bardziej mocno tkwi w pamięci Jej rozradowana twarz, gdy przeżywała wraz z asystentami wspólne sukcesy i znaczące osiągnięcia. Jej uśmiech płynął z serca i był symbolem prawdziwego szczęścia.

Kiedy wyjeżdżała wraz z zespołem na zjazdy czy sympozja naukowe zawsze zabierała kanapki, herbatę i kawę dla wszystkich uczestników. Szczególnie dbała o kierowcę. W ekwipunku wyjazdowym nie brakowało również kanisterka z wodą i ręcznika do rąk.

Swoich asystentów uczyła nie tylko zawodu, ale i postaw. W obu tych obszarach była prawdziwym źródłem inspiracji dla wzorców do naśladowania.

Była dobrym, wyjątkowo cierpliwym i oddanym nauczycielem zawodu. Tłumaczyła, pokazywała, podpowiadała, a kiedy trzeba było korygowała, w każdej trudnej sytuacji spiesząc z niezbędną pomocą. Każdy z członków Zespołu mógł mieć pewność mądrego oparcia w chwilach niepewności czy zagubienia. Posiadała olbrzymie zdolności manualne; operowała pięknie - spokojnie, delikatnie, precyzyjnie. Była świetnym chirurgiem, bardzo sprawnym i opanowanym, zawsze potrafiła zakończyć zabieg operacyjny w ciszy, spokoju, bez niepotrzebnej atmosfery nerwowości.

Była nieskazitelnie uczciwa i prawa. Nie dopuszczała do swojej świadomości istnienia zła. Nie znała pojęcia zawiści lub cynizmu. Mierzyła wszystkich swoją miarą uważając, że wszyscy są tak samo przyzwoici jak ona sama. Nie wyobrażała sobie, że można kogoś skrzywdzić. Wierzyła we wszechobecną sprawiedliwość.

Swoich asystentów uczyła rzetelnej pracy, odpowiedzialności za działania, a przede wszystkim uczciwości, dając niezliczone przykłady przestrzegania tych zasad przez samą siebie.

„Cokolwiek podczas pełnienia obowiązków zawodu mojego, a nawet poza obrębem czynności lekarskich, w życiu ludzkim zobaczyłbym lub posłyszał co rozgłaszane być nie potrzebuje, przechowam w milczeniu nigdy nikomu nie wydając tego.

(Przysięga Hipokratesa V wiek p.n.e)

Była profesor Jadwiga Jankowska osobą wyjątkowo dyskretną. Wołała słuchać, niż mówić. Sądy o ludziach i komentarze do zdarzeń wypowiadała rzadko i niechętnie, szczególnie wtedy, kiedy nie mogły być przychylnie. Wynikało to po części z Jej skromności i delikatności, braku nadania sobie samej pełnego prawa do osądu innych i odpowiedzialności za słowo, po części z Jej wysokiej kultury, która zdawała się być Jej cechą wrodzoną, dominującą, widoczną zawsze.

Kiedy musiała komuś zwrócić uwagę, robiła to zawsze bardzo kulturalnie, taktownie, w cisi swojego gabinetu. Nigdy z Jej ust nie padły słowa obraźliwe czy raniące uczucia drugiego człowieka.

„Mojego nauczyciela w sztuce lekarskiej na równi z rodzicem moim szanować będę, moje mienie z nim podzielać, a w przypadku czegokolwiek zapotrzebuje z wdzięcznym sercem dostarczać mu będę...”

(Przysięga Hipokratesa V wiek p.n.e)

Pamiętała Profesor Jadwiga Jankowska zawsze o tych, co odeszli na zawsze. W dniu imienin prof. Alojzego Maciejewskiego oraz w rocznicę Jego śmierci mobilizowała zespół do pójścia na cmentarz, by oddać hołd i złożyć symboliczny dowód wdzięczności i pamięci na grobie swojego Nauczyciela. Również zawsze pamiętała o swoim najbliższym i najważniejszym nauczycielu urologii - prof. Ludwiku Mazurku.

„Jeśli przysięgi tej w świętości dotrzymam i w niczym jej nie naruszę, oby mi wolno było w szczęśliwości i poważaniu wszystkich ludzi wieść życie po wsze czasy i błogich owoców sztuki mojej używać w obfitości...”

(Przysięga Hipokratesa V wiek p.n.e)

Dotknięta ciężką, przewlekłą chorobą prof. Jadwiga Jankowska zmagala się z nią dzielnie, bez słowa skargi, z pełną wiarą w powodzenie, poddawała się różnym procedurom medycznym w trakcie choroby. Kolejny nawrót choroby przyjęła z pokorą i godnością. Walczyła dzielnie o życie, ale nawet wtedy, w tak trudnych dla Niej chwilach, służyła radą i doświadczeniem chirurgicznym. Wrodzona skromność i delikatność sprawiała, że wszelką, najdrobniejszą nawet pomoc w trakcie choroby, przyjmowała z wielkim zażenowaniem, jako gest nienależny czy niezasłużony.

Odeszła cicho i spokojnie, do końca swoich dni pozostając dobra, przyjacielska, życzliwa. Zmarła 24 lutego 2003 roku.

Żyje nadal w owocach swojej sztuki, w pamięci tych, którzy mieli szczęście zaznać Jej oddania, życzliwości i przyjaźni...

W opracowaniu tego artykułu korzystałem z nieocenionej pomocy uczniów, współpracowników i przyjaciół prof. Jadwigi Jankowskiej w osobach: prof. dr hab. med. Ewy Andrzejewskiej, prof. dr hab. med. Andrzeja Chilarskiego, dr med. Marii Kapszewicz, dr med. Wojciecha Kuzańskiego, dr med. Iminy Miastkowskiej, prof. dr hab. med. Jerzego Niedzielskiego, dr hab. med. Grażyny Skotnickiej-Klonowicz, dr med. Jadwigi Zubowskiej, oraz córki prof. dr hab. med. Jadwigi Jankowskiej – dr Barbary Szabelskiej, którym tą drogą składam podziękowanie za współpracę.

Prof. dr hab. Elżbieta Mikiciuk-Olasik

**PROF. DR HAB. FARM. ZOFIA JERZMANOWSKA
(1906 - 1999)**

Ogromnym wyzwaniem jest pisanie o prof. dr farm. Zofii Jerzmanowskiej. Byłam jej studentką i mam ciągle przed oczyma piękną kobietę, która energicznym krokiem wchodziła do sali wykładowej naszego Wydziału, a była to wtedy zupełnie nowa sala, nowego budynku Wydziału Farmaceutycznego. Pani Profesor prowadziła wykłady z chemii organicznej, podczas których rysowała kredą na tablicy struktury bardziej i mniej skomplikowanych wzorów chemicznych dodając często komentarz „prawie wszystko to można otrzymać z ropy naftowej i z węgla”. Piękna srebrna biżuteria, wydająca dźwięk przy każdym ruchu ręki, przykuwała naszą uwagę.

Wiele lat później, w 1983 roku, prof. dr hab. Zofia Jerzmanowska była recenzentem mojej pracy doktorskiej. Bardzo ciepło wspominam spotkanie, na które zaprosiła mnie Pani Profesor do swojego gabinetu, dyskutując ze mną każdy rozdział, w przerwach opowiadała o swoich badaniach i raz po raz sięgała do angielskojęzycznych podręczników i publikacji, które w tych czasach nie były w powszechnym użyciu.

Wiele wspomnień napisano o profesor Zofii Jerzmanowskiej, a Ona sama w autobiografii opublikowanej w 1988 roku w *Kwartalniku Historii Nauki i Techniki* wspomina swoich rodziców, nauczycieli i kolegów. Z publikacji tej dowiadujemy się, że w szkole średniej napisała referat o Marii Skłodowskiej-Curie, nie przewidując wtedy, że sama zostanie chemikiem.

Urodziła się w rodzinie farmaceutycznej, w 1924 roku została przyjęta w grupie 10% kobiet na Wydział Chemiczny Politechniki Warszawskiej, który ukończyła w 1929 roku. W październiku 1929 r. rozpoczęła studia uzupełniające na Wydziale Farmaceutycznym, poznała tam zasłużonego dla nauki i zawodu profesora Bronisława Koskowskiego oraz mikrobiologa profesora Ludwika Hirszfelda. W 1931 roku uzyskała tytuł magistra farmacji w wyniku ukończenia studiów uzupełniających. Podczas studiów na Politechnice Warszawskiej Zofia Jerzmanowska była studentką dr Alicji Dorabalskiej, najbliższej współpracownicy i asystentki profesora Wojciecha Świętosławskiego (w roku akademickim 1925/1926 stypendystka i uczennica Marii Skłodowskiej-Curie, później profesor Politechniki Lwowskiej, a po II wojnie światowej - Politechniki Łódzkiej).

Po ukończeniu studiów Zofia Jerzmanowska początkowo pracowała na Uniwersytecie Warszawskim, a następnie w Katedrze Chemii Organicznej Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. W 1933 roku uzyskała stopień doktora filozofii w zakresie chemii, a staż naukowy na uczelni zagranicznej odbyła na Uniwersytecie Wiedeńskim u profesora Spatcha, słynnego fitochemika.

Swoje zainteresowania naukowe koncentrowała wokół surowców pochodzenia roślinnego i ta tematyka dotyczyła jej rozprawy habilitacyjnej. W 1938 r. przeniosła się do Warszawy, na Politechnikę. Podczas okupacji hitlerowskiej docent Jerzmanowska pracowała w firmie farmaceutycznej. Brała udział w tajnym nauczaniu na Wydziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Warszawskiego.

Po Powstaniu Warszawskim, w którym straciła wszystkich przyjaciół, wraz z matką, trafiły do obozu pracy w Niemczech. Po powrocie do Polski rozpoczęła pracę na Wydziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Łódzkiego (1946), a następnie kiedy powołano uczelnie medyczne, w Akademii Medycznej w Łodzi. W tejże uczelni na Wydziale Farmaceutycznym od podstaw zorganizowała Zakład Chemii Organicznej. Początkowo docent, wkrótce profesor nadzwyczajny (1947) i profesor zwyczajny (1956), Zofia Jerzmanowska była niestrudzonym naukowcem i dydaktykiem oraz wspieranym organizatorem.

Pierwsza w Polsce wprowadziła obok ćwiczeń z preparatyki jakościową analizę organiczną. Podręcznik Jej autorstwa do zajęć z analizy ukazał się w pięciu wydaniach, a dotyczący preparatyki substancji leczniczych doczekał się trzech wydań.

Pani Profesor bardzo dbała o rozwój młodej kadry naukowej, doprowadzając większość swych podopiecznych do uzyskania doktoratu, wypromowała ponad 20 doktorów oraz 7 habilitantów, z których 5 osób uzyskało tytuły profesorskie.

Sz szczególnie interesowały Ją substancje chemiczne pochodzenia roślinnego. Opracowała monografię pt. „Substancje roślinne - metody wyodrębniania” (PWN 1970). Prace syntetyczne poświęciła badaniom nowych przemian w układzie chromonu i flawonu. Była autorem oryginalnego leku miejscowo znieczulającego i przeciwbólowego o nazwie „Edan”. Jej dorobek naukowy obejmował 85 publikacji z prac doświadczalnych, 12 prac poglądowych, 2 podręczniki i 1 monografię.

W latach 1958-1962 była prodziekanem Wydziału Farmaceutycznego. Jako kurator opiekowała się Kołem Farmaceutów ZSP. W latach 1967-1968 była prorektorem Akademii Medycznej. W latach 1960-69 uczestniczyła w pracach Rady Głównej przy Ministrze Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. W latach 1973-1976 była członkiem Komitetu Nauk Farmaceutycznych PAN.

Prof. Zofia Jerzmanowska wiele czasu i serca poświęciła Polskiemu Towarzystwu Farmaceutycznemu. Była współorganizatorem oddziału łódzkiego, a w latach 1970-1982 (czyli

przez cztery kadencje) była przewodniczącą oddziału łódzkiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. W 1971 r. otrzymała godność Członka Honorowego tej organizacji naukowej, a w roku 1977 została uhonorowana medalem im. Ignacego Łukasiewicza, najwyższym odznaczeniem Towarzystwa. Brała aktywny udział w wielu zjazdach naukowych, dwa z nich współorganizowała (w 1954 i w 1970).

W uznaniu zasług na polu naukowym i zawodowym została wyróżniona wieloma wysokimi odznaczeniami państwowymi, w tym: Krzyżem Kawalerskim (1954), Oficerskim (1959) i Komandorskim (1985) Orderu Odrodzenia Polski.

Na pogrzebie, który odbył się 12 listopada 1999 roku na łódzkim cmentarzu katolickim na Dołach, profesor Zofię Jerzmanowską, żegnał m.in. Tadeusz Szuba, Jej były student z czasów tajnego nauczania.

Jeden z jej studentów we wspomnieniu o Pani Profesor napisał „*Studentem pani profesor Zofii Jerzmanowskiej byłem dawno, ćwierć wieku temu. Mimo to do dziś pamiętam Ją jako kobietę bardzo elegancką, pachnącą wytwornie francuską wodą Chanel 5. Wiem, jak się woda nazywała, bo Pani Profesor nieraz o tym mówiła. W tamtych zgrzebnych czasach taki zapach to było coś!*”

To fakt, że Pani Profesor była kobietą niezwykle elegancką, przywiązywała ogromną wagę do wyglądu i to „nakazywała” studentkom. Nie akceptowała popularnych, w czasach moich studiów, tzw. „robótek ręcznych”. Widok studentki z kłębkim wełny spotykał się natychmiast z krytyką.

Jeszcze jeden fakt zasługuje na szczególną uwagę, tak powszechna obecnie informacja naukowa o leku, była oczkiem w głowie Pani Profesor, bardzo zabiegała o to, aby w każdej aptece znajdowało się stanowisko, przy którym pacjent uzyskałby fachową informację o działaniu leku, przeciwwskazaniach czy interakcjach. Czyli to wszystko, co dziś powoli wprowadzamy do praktyki farmaceutycznej pod nazwą „opieka farmaceutyczna”.

Prof. dr hab. farm. Zofia Jerzmanowska, nestor farmacji polskiej, zmarła w dniu 8 listopada 1999 roku. Przeżyła 93 lata.

Od lewej: siedzą - Anna Gumul-Jerzewska, Wiesława Karolczak, Lucyna Pijewska, Zofia Jerzmanowska, Maria Michalska, Anna Malinowska, stoją - Zofia Mach, Czesława Śpionek, Mieczysław Janas, Joanna Czyżewska-Chlebny, Ewa Brzezińska, January Pluskowski, Jolanta Łudczak-Nowakowska, Teresa Rokita-Trygubowicz, Wiesława Kudelska, Jerzy Kamecki, Joanna Borowiecka, Piotr Maib

Mgr Andrzej Stempel

Krystyna Zientek

**JADWIGA KORNASZEWSKA
(1915 - 2008)**

W marcu 2008 roku na Cmentarzu rzymsko-katolickim św. Antoniego w Łodzi (Mania) pożegnaliśmy naszą koleżankę i bibliotekarza Biblioteki Głównej byłej Wojskowej Akademii Medycznej, panią Jadwigę Kornaszewską.

Jadwiga Kornaszewska urodziła się 4 kwietnia 1915 roku w Grodnie, jako córka Józefa Gutmana i Natalii z Augustyniaków, najmłodsza spośród pięciorga rodzeństwa (trzy siostry i brat). Ojciec był urzędnikiem kolejowym. W czasie I wojny światowej rodzinę ewakuowano, najpierw do Warszawy, następnie do Grodna i dalej w głąb Rosji do Kaługi. Rodzina doświadczyła nie tylko wojennej tułaczki, ale i zawieruchy rewolucji bolszewickiej 1917 roku.

W 1919 roku Gutmanowie z dziećmi szczęśliwie powrócili do Polski, a ojciec podjął pracę jako urzędnik Polskich Kolei Państwowych w Łodzi. Tu, w Polsce rodzina mogła zadbać o dalszą egzystencję, a dzieci rozpocząć naukę w szkole.

Siedmioletnia Jadwiga zaczęła uczęszczać do szkoły powszechnej, a następnie do Gimnazjum Ogólnokształcącego Adeli Skrzypkowskiej w Łodzi. Po otrzymaniu świadectwa dojrzałości w 1933 roku, rozpoczęła studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Życie jednak nie potoczyło się tak przyjaźnie, w 1931 roku zmarł ojciec, samotna matka, otrzymująca emeryturę po mężu nie była w stanie zapewnić Jadwidze utrzymania w Warszawie, dlatego też, aby nie przerywać studiów, Jadwiga podjęła pracę zarobkową – prowadziła bibliotekę Koła Polonistów. Być może te pierwsze kontakty z bibliotekarstwem zaowocowały tym, że w przyszłości związała się właśnie z tym zawodem.

Od lewej: pplk mgr farm. Andrzej Stempel, Jadwiga Kornaszewska, mgr Maria Chyla

Młodej Jadwidze los nie szczędził wyznań. Wybuch kolejnej wojny w 1939 roku pokrzyżował marzenia o dyplomie, gwałtownie przerwał studia na etapie składania egzaminów dyplomowych. Po kapitulacji Warszawy Jadwiga powraca do Łodzi. Tutaj jednak, 15 stycznia 1940 roku, zostaje wysiedlona przez Niemców z zajmowanego mieszkania i osadzona w „osławionym” obozie przy ul. Łąkowej. Po 6 tygodniach zostaje zwolniona i przedostaje się do Warszawy. Tam, z krótkimi przerwami, przebywa do 1944 roku, udzielając się jako nauczycielka w tajnym nauczaniu. Do studiów już nie powróciła.

Po wyzwoleniu Jadwiga powróciła do Łodzi, krótko pracowała w Zarządzie Miejskim, a następnie do 1951 roku w szkolnictwie. Z początkiem roku szkolnego 1945/1946 była nauczycielką języka polskiego w Gimnazjum w Ozorkowie. Tam też poznała swojego przyszłego męża, Janusza Kornaszewskiego – dyrektora miejscowego Gimnazjum. Po ślubie państwo Kornaszewscy pracowali wspólnie przez trzy lata, prowadząc Ośrodek Kulturalno-Oświatowy w Wolborzu k/ Piotrkowa Trybunalskiego. Kiedy mąż został dyrektorem Liceum Ogólnokształcącego w Kole n/Wartą, Jadwiga Kornaszewska pracowała w nim jako nauczycielka języka polskiego. Niestety, w czerwcu 1951 roku mąż zmarł nagle, wtedy Jadwiga po zakończeniu roku szkolnego powróciła

do Łodzi i od 1952 roku związała się z bibliotekarstwem. Do 1960 roku prowadziła bibliotekę naukową Centralnego Wojskowego Szpitala Klinicznego w Łodzi, przy ul. Żeromskiego 113. Kiedy w 1958 roku powołano do życia Wojskową Akademię Medyczną i stopniowo likwidowano Bibliotekę Szpitala wraz z przekazaniem księgozbioru do Głównej Biblioteki Wojskowo-Lekarskiej, objęła stanowisko st. bibliotekarza w tej Bibliotece i zajęła się gromadzeniem druków zwartych i ciągłych (książek i czasopism). W późniejszym okresie koleżanka Jadwiga Kornaszewska została kierownikiem działu gromadzenia, magazynów i udostępniania.

Była współautorem Bibliografii publikacji pracowników naukowych WAM za lata 1958-1972, Łódź 1973. Pracowała społecznie w organizacji związkowej WAM. Była odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, z okazji 200-lecia polskiego bibliotekarstwa wojskowego (1967).

Na emeryturę przeszła z dniem 31 sierpnia 1975 roku. Jednak jej aktywność zawodowa i społeczna nie ustała. W okresie od 1 lutego 1981 r. do 31 stycznia 1991 r. pracowała na pół etatu w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. M. Kopernika w Łodzi, początkowo na stanowisku bibliotekarza w bibliotece naukowej, następnie na stanowisku starszego statystyka medycznego i dalej, na podstawie oddelegowania do pracy związkowej, w organizacji NSZZ „Solidarność” Szpitala.

Jadwiga Kornaszewska zmarła 27 lutego 2008 roku.

Była uczciwym, dzielnym i szlachetnym człowiekiem, oddanym pracownikiem i wspaniałą koleżanką.

Zasługuje na pamięć.

Autorzy dziękują Rodzinie Zmarłej oraz pani mgr Krystynie Breker, kierownicze Biblioteki Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, za pomoc w przygotowaniu materiałów do niniejszego opracowania.

Prof. dr hab. Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz

**DR MED. ALINA MARGOLIS-EDELMAN
(1922 - 2008)**

Nie pamiętam kiedy poznałam Alę. Znałam i znam wielu wybitnych ludzi – bo mam takie szczęście i Ją zaliczam do tego grona.

Ala była pasjonatką we wszystkim cokolwiek robiła – kochała ludzi i im poświęciła całe swoje życie bez względu czy była zdrowa, czy cierpiała z powodu dolegliwości fizycznych.

Była wybitnym lekarzem – pediatrą, ale Jej opieka nie ograniczała się do leczenia dzieci – zajmowała się dzieckiem, a nie tylko jego chorobą. Znała swoje podopieczne dzieci, jak żaden inny lekarz. Była koleżanką mojego męża z tego samego roku studiów – oprócz Niej na tym samym roku był jej mąż – Marek, oraz wielu późniejszych Profesorów AM - którzy pełnili także w Uczelni najwyższe stanowiska.

Od początku swojej pracy lekarskiej poświęciła się pediatrii. Pracowała w klinice prof. Redlicha i nie ulega wątpliwości, że należała do najzdolniejszych lekarzy pracujących w Uczelni. Jej pasje naukowe, organizatorskie oraz społeczne spowodowały, że dość wcześnie zajęła się niedocenianą, nierozumianą i nieistniejącą w nauce dziedziną jaką była cukrzyca dziecięca. Zorganizowała ją od podstaw.

W latach sześćdziesiątych ubiegłego stulecia uczyła się cukrzycy dziecięcej od Profesora Lestradet'a w Paryżu i była jego najzdolniejszą uczennicą. Natychmiast to, czego nauczyla się w Paryżu przeniosła do Polski, wzbogacając o własne pomysły organizacyjne. Poza leczeniem dzieci w klinice, stworzyła drużynę harcerską, obozy dla chorych dzieci i całoroczną opiekę nie tylko lekarską. Grupa tych dzieci

– obecnie o niektórych wiem, bo były moimi pacjentami, dożyły wieku dorosłego, a nawet zostały babciami i dziadkami. To świadczy jaką miały opiekę lekarską wówczas, gdy cukrzyca występowała u nich w bardzo wczesnym wieku. To, że w każdym chorym dziecku widziała więcej niż chorobę świadczy, że osierocone dzieci lub najbiedniejsze zabierała do domu zwykle na sobotę i niedzielę – osobiście byłam kiedyś na obiedzie u Edelmanów, gdy było takie dziecko. To powtarzała wielokrotnie.

Jej działalność naukowa rozwijała się nadzwyczaj prawidłowo i owocnie. Ponieważ zorganizowała opiekę nad dzieckiem z cukrzycą w skali Polski – miała wszystkie podstawy, aby zrobić karierę naukową na podstawie własnych badań nad cukrzycą i nie tylko.

Przygotowała pracę habilitacyjną. Niestety dosięgła ją zawiść – która była powodem Jej wielkiej krzywdy. Nie pozwolono Jej na dalszą karierę akademicką. Niektórzy, którzy od Niej się uczyli zapomnieli o tym – a ci, którzy korzystali później z Jej pomocy w czasach paryskich – wówczas starali się jej przeszkadzać w pracy. To bardzo smutne, ale tak było. We wczesnych latach siedemdziesiątych wyjechała do Paryża z dziećmi i przyjaciółką Ani – Zosią – osobą niespokrewnioną, którą wychowywała wraz z własnymi dziećmi.

Od początku swojej paryskiej egzystencji nie zapomniała o polskich dzieciach. Apogeum tego było w stanie wojennym – wtedy na ogromną skalę, wraz z grupą ludzi dobrej woli – między innymi księżmi Pallotynami (ks. Platerem!) zorganizowała transporty zabawek, odzieży, żywności, książek do Polski. Większość tych rzeczy trafiła do Łodzi – głównie do księży Jezuitów i na oddział Marka w szpitalu Pirogowa. Ponieważ miałam okazję widzieć tę działalność w Paryżu, dlatego wiem, na jaką skalę Ala to prowadziła – wszyscy Ją znali, cenili, byli jej posłuszni i kochali. Często Jej działalność na rzecz dzieci obcych odbywała się kosztem Jej własnych dzieci. Wielokrotnie korzystałam z leków dla ciężarnych przysyłanych przez Alę, w Klinice Patologii Ciąży.

Ponieważ znałam realia francuskie – dlatego rozumiałam Jej problemy we Francji i żał, że tak zatoczyło się Jej życie. Mimo to, raczej skarżyła się na bóle stawowe (ręce!), niż na ludzi. Była pod tym względem osobą, która nie jest zbyt pamiętliwa. W latach osiemdziesiątych Jej działalność ratująca dzieci osiągnęła zasięg światowy. Była jedną z najbardziej aktywnych działaczy „Médecins du Monde” wspólnie z obecnym Ministrem Spraw Zagranicznych Francji – doktorem Kouchnerem ratowała dzieci wietnamskie, kambodżańskie, południowo amerykańskie i bezdomne np. w Petersburgu. Była wszędzie tam, gdzie była krzywda ludzka.

Kiedy zawiozłam do Paryża piłkę dla Jej wnuczka, powiedziała: „Zawiozę ją do Salwadoru, bo chłopcy stamtąd prosili mnie o piłkę”. Sprzeciwiłam się temu, ale pewnie tak zrobiła jak powiedziała.

Ponieważ była szanowana i lubiana, umiała dotrzeć do najwyższych władz francuskich i przywiozła do Polski panią Mitterand. Zorganizowała opiekę nad dziećmi niedosłyszącymi, i zapewniła zarówno badania nad słuchem dzieci, jak i ich leczenie w Polsce. W swoim mini-mieszkaniu paryskim miała biuro. Trudno było się tam przedzierać między papierami. Bez przerwy załatwiała jakieś operacje, leki, dla dzieci z Polski we Francji i w Polsce. Czasem była wykorzystywana przez ludzi z Polski, którzy znając Jej nieprzebraną wielkość serca i wrażliwość męczyli Ją o rzeczy, które można było załatwić na miejscu.

Lubiłam przebywać zarówno na rue de la Procession, jak i na rue Dutôt. Czasem coś tam gotowałam, wszystko Jej smakowało, bo ona miała serce i intelekt do rzeczy wielkich, natomiast mniej lubiła kuchnię.

Kiedy była w Polsce - bywała u mnie i była to dla mnie wielka przyjemność i zaszczyt.

Była bardzo skromna – mimo, że do literatury weszła we wczesnym dzieciństwie jako Ala z elementarza Falskiego. Była córką wybitnych lekarzy - społeczników, którzy mają swoje miejsce w historii. Miała bardzo wielu przyjaciół w Łodzi i na całym świecie. Odeszła o wiele za wcześnie. Ostatnio nadano Jej imię warszawskiemu ośrodkowi dla dzieci nieczylich. Bardzo Ją te dzieci zajmowały. Między innymi dzieci ulicy w Petersburgu.

Myślę, że dla Polski i dla Łodzi zrobiła bardzo wiele, a jej życiorysem można by obdzielić wiele osób.

Czy doczeka się uznania we własnym mieście?

Prof. dr hab. Anna Wędzisz

**PROF. DR HAB. FARM. HENRYK MŁODECKI
(1918 - 1998)**

W dniu 29 stycznia 1998 roku zmarł w Warszawie nestor bromatologii, emerytowany kierownik Zakładu Bromatologii, były dyrektor Instytutu Badania Środowiska i Bioanalizy Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej w Łodzi, redaktor naczelny kwartalnika *Bromatologia i Chemia Toksykologiczna* prof. zw. dr hab. n. farm. Henryk Młodecki.

Profesor Henryk Młodecki urodził się w Osiu woj. bydgoskie 28 listopada 1918 roku. W roku 1936 zdał maturę w Gimnazjum Humanistycznym im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Studia rozpoczął na Oddziale Farmaceutycznym Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Uniwersytetu Poznańskiego, które przerwała wojna. Do 1943 roku przebywał na terenie tzw. Generalnej Gubernii. W roku 1943 był aresztowany przez władze okupacyjne i wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, a następnie do innych obozów na terenie Niemiec. Do Polski

wrócił po zakończeniu wojny.

W 1945 roku na Oddziale Farmaceutycznym Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Uniwersytetu Poznańskiego uzyskał tytuł magistra farmacji.

Po uzyskaniu dyplomu magistra rozpoczął pracę w Katedrze Farmakognozji w Poznaniu na stanowisku starszego asystenta oraz w aptece i w przemyśle zielarsko-farmaceutycznym. W roku 1949 powołany został do wojska, gdzie pełnił służbę jako oficer-farmaceuta. Służbę tę pełnił do roku 1959.

W roku 1950 Rada Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej w Poznaniu nadała Mu stopień naukowy doktora na podstawie rozprawy pt.: *„Zmienność zawartości alkaloidów w surowcu *Folium Belladonnae* w zależności od warunków przechowywania”*. Za zgodą władz wojskowych Profesor Młodecki podjął się prowadzenia zajęć dydaktycznych w Państwowym Liceum Farmaceutycznym w Warszawie jako nauczyciel zielarstwa oraz w Zakładzie Badania Żywności i Przedmiotów Użytku Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie jako adiunkt (1953-1962). W roku 1961 na podstawie pracy pt.: *„Studia nad wpływem roztoczy magazynowych na porażoną żywność”* Rada Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej w Warszawie nadała Mu tytuł naukowy doktora habilitowanego.

Na wniosek Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w roku 1962 Profesor H. Młodecki przeniesiony został służbowo do Akademii Medycznej w Łodzi i powołany na stanowisko

Zjazd Analityków (1960). Od lewej: dr H. Młodecki, prof. Z. Kalinowska

kierownika Katedry Nauki o Środkach Spożywczych, przemianowanej następnie na Zakład Bromatologii. Funkcję kierownika Zakładu Profesor pełnił do roku 1989 tj. do chwili przejścia na emeryturę.

W roku 1973 prof. dr hab. Henryk Młodecki mianowany został dyrektorem Instytutu Badania Środowiska i Bioanalizy Akademii Medycznej w Łodzi. Funkcję tę sprawował do roku 1984. Pełniąc funkcję dyrektora Instytutu Profesor H. Młodecki dbał o poziom naukowy i dydaktyczny podległej Mu placówki. Dążył do integracji Instytutu poprzez ustalanie wspólnego programu badawczego. W latach 1981-1987 przez dwie kolejne kadencje pełnił z wyboru funkcję dziekana Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej w Łodzi

Tytuł profesora nadzwyczajnego nauk farmaceutycznych uzyskał w 1971, a tytuł profesora zwyczajnego - w 1979 roku.

W działalności naukowej prof. Henryka Młodeckiego można wyróżnić dwa kierunki badań: analityczny i toksykologiczny. Są one odzwierciedleniem potrzeb i zadań służby zdrowia, wynikających z rozwijającej się chemizacji żywności, rzutującej na jej jakość zdrowotną. Wyniki Jego prac badawczych pozwoliły na zastosowanie do produkcji żywności niektórych środków ochrony roślin i preparatów enzymatycznych, wprowadzenie niektórych gatunków grzybów na listę grzybów jadalnych oraz dopuszczenie do obrotu grzybów uprawowych. Umożliwiły one również opracowanie metod analitycznych oznaczania czynników chemicznych występujących w żywności, mogących niekorzystnie wpływać na zdrowie człowieka.

Profesor H. Młodecki był inspiratorem i kierownikiem badań toksykologicznych związanych z oceną jakości zdrowotnej białka pochodzącego ze źródeł niekonwencjonalnych, a także preparatów enzymatycznych dla przemysłu spożywczego i detergentów, jako składników wyrobów chemii gospodarczej. Zagadnienia te mieściły się w rządowych i międzyresortowych programach badawczych.

Zjazd Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (1970).
Od lewej: prof. M. Nikonorow, dr hab. H. Młodecki, dr E. Więckowska

Profesor prowadził szeroką działalność naukową i dydaktyczną. Był autorem bądź współautorem ponad 180 prac, głównie doświadczalnych i pogładowych, ogłoszonych w naukowych czasopiśmie krajowych i zagranicznych, 8 patentów i 20 ekspertyz niepublikowanych, twórcą programów kształcenia przed- i podyplomowego z bromatologii. Był współautorem podręcznika dla studentów „Zagadnienia zdrowotne żywności” (dwa wydania) oraz współautorem opracowania „Przedmioty użytku - wymagania zdrowotne”, redaktorem czterech wydań skryptów do ćwiczeń z bromatologii, kierownikiem ok. 220 prac magisterskich. Był opiekunem naukowym 5 przewodów habilitacyjnych, promotorem 12 prac doktorskich, recenzentem 30 prac doktorskich, 20 prac habilitacyjnych i wniosków o nadanie tytułu naukowego.

Profesor H. Młodecki był inicjatorem, współzałożycielem oraz od 1967 roku redaktorem naczelnym kwartalnika *Bromatologia i Chemia Toksykologiczna* - organu Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego.

Prof. H. Młodecki należał do wielu krajowych towarzystw naukowych. Był wieloletnim przewodniczącym sekcji Mikologicznej Polskiego Towarzystwa Higienicznego, członkiem: Rady Wyższej Szkolnictwa Medycznego, Komitetu Ekologii Człowieka PAN, Rady Naukowej Instytutu Żywności i Żywienia, Krajowego Zespołu Specjalistycznego ds. Farmacji, przewodniczącym Komisji Egzaminacyjnej dla farmaceutów na II° specjalizacji z zakresu analizy bromatologicznej. Brał udział w pracach komisji senackich, m.in.: Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów, Komisji Ochrony Zdrowia dla Studentów, Komisji ds. Wydawnictw Naukowych i innych.

Za działalność naukową, dydaktyczną i społeczną Prof. Henryk Młodecki otrzymał wiele odznaczeń, m.in. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal im. Ignacego Łukasiewicza, Odznakę „Za wzorową pracę w Służbie Zdrowia”, Honorową Odznakę m. Łodzi, Odznakę „Zasłużony dla Łódzkiej Akademii

Medycznej”. Wielokrotnie był nagradzany przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Rektora.

Profesor H. Młodecki był honorowym członkiem Polskiego Towarzystwa Higienicznego.

Bardzo bogata i wielokierunkowa była działalność Profesora Henryka Młodeckiego. Był Człowiekiem o wysokiej kulturze osobistej, obdarzony dużą wrażliwością i poczuciem sprawiedliwości. Cechowała Go prawość, skromność, pracowitość, wytrwałość, życzliwość oraz ogromne zaangażowanie w rozwój farmacji. O ileż zatem jesteśmy ubożsi bez Niego.

Te wspaniałe cechy Jego osobowości pozostaną w pamięci osób, które miały okazję z Nim współpracować. Odszedł od nas Człowiek wyjątkowy, otoczony powszechnym szacunkiem i poważaniem.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 5 lutego w Warszawie w kościele pod wezwaniem św. Barbary przy ul. E. Plater, a pogrzeb - w Białej Podlaskiej 6 lutego 1998 roku.

W uroczystościach pogrzebowych obok najbliższej Rodziny udział wzięli profesorowie, przyjaciele, koleżanki i koledzy, znajomi oraz współpracownicy.

Ostatnie słowa pożegnania wygłosili: w imieniu rektora, dziekana, pracowników Instytutu Badania Środowiska i Bioanalizy, Zakładu Bromatologii oraz całej społeczności akademickiej Wydziału Farmaceutycznego - dziekan prof. dr hab. Ryszard Wierzbicki; w imieniu Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego - prof. dr hab. Jerzy Sykulski; w imieniu członków Komisji Chemii Analitycznej PAN i członków Ogólnopolskiej Sekcji Bromatologicznej Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego - prof. dr hab. Michał Nabrzyski.

Jolanta Stolarek

MGR ZDZISŁAW PAŁATYŃSKI
(1924 - 2006)

Mgr Zdzisław Pałatyński urodził się 5 kwietnia 1927 roku w Wilkèsach koło Kutna. Ukończył filologię angielską na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1952 roku. Pracował jako nauczyciel języka angielskiego w wielu łódzkich placówkach oświatowych: Technikum Ekonomicznym, Technikum Medycznym, Technikum Mechanicznym, Wojskowej Akademii Medycznej oraz w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej i Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Od 1 października 1974 roku był zatrudniony na stanowisku starszego wykładowcy języka angielskiego, jednocześnie pełniąc funkcję Kierownika Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Akademii Medycznej w Łodzi.

Zreformował powierzoną mu jednostkę, a właściwie ją zorganizował, w aspekcie zarówno funkcjonowania administracyjnego, jak i działalności dydaktycznej oraz usługowej na rzecz środowiska naukowego i studenckiego Uczelni oraz lekarskiego i farmaceutycznego. Zainicjował i zorganizował Sekcję Tłumaczeń oddającą nieocenione usługi pracownikom naukowym naszej Uczelni. Był inicjatorem i autorem koncepcji testowych egzaminów wstępnych z języków obcych na akademie medyczne w kraju. W latach 1984-1988 powierzono mu funkcję przewodniczącego zespołu opracowującego testy i materiały egzaminacyjne dla kandydatów na studia medyczne w Polsce i innych krajach bloku socjalistycznego. W roku akademickim 1990/1991 opracował „Program Nauczania Języków Obcych w AM w Łodzi”, dla czteroletniego cyklu nowożytnych języków obcych.

W wykonywaniu codzienny obowiązków cechowała go troska o powierzony mu zakład, jego dobre imię, podległych mu pracowników, a także młodzież studencką. Wykazywał szczególną dbałość w obszarze pracy dydaktyczno-wychowawczej, za którą był odpowiedzialny, za co został wielokrotnie nagradzany nagrodami ministerialnymi (1986, 1988) i rektorskimi (1975, 1976, 1977, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984). Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1983), Medalem XL PRL (1985) i Honorową Odznaką Miasta Łodzi (1987).

Po odejściu na emeryturę w 1994 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie pracował jako konsultant do spraw ekologiczno-zdrowotnych w placówkach „Back to Nature” oraz pisał artykuły do miesięcznika „Zdrowie, Uroda i Życie” wydawanego przez tę samą firmę. Jednak nie zerwał całkowicie kontaktu z ojczystym krajem, gdyż corocznie przyjeżdżał do Polski, a w czasie swojego pobytu zawsze odwiedzał swoich byłych współpracowników.

Zmarł w dniu 22 października 2006 roku w Chicago. W osobie zmarłego straciliśmy wspaniałego, odpowiedzialnego i obowiązkowego nauczyciela akademickiego, człowieka wielkiego serca i wysokiej kultury osobistej.

Od lewej: siedzą - mgr Ryszard Supernak, mgr Izabela Cywińska, mgr Ewa Radzimińska-Każmierczak, mgr Anna Nazarska-Brzeska, mgr Zdzisław Pałatyński, Jolanta Stolarek, mgr Elżbieta Barczyk, mgr Ewa Smolarek-Stańczyk, mgr Anna Wysokińska, stoją w I rzędzie - mgr Krystyna Szczepańczyk, mgr Danuta Szczepanek, mgr Helena Szymankiewicz, mgr Beata Dudzińska, mgr Elżbieta Świdarska, mgr Roman Chłosta, mgr Teresa Macjon, mgr Aurelia Rudzka, stoją w II rzędzie - mgr Jerzy Chmielnicki, Władysław Bieliński, mgr Krystyna Toruń, mgr Jolanta Moll-Musiał, mgr Maria Mysłək

Dr Dariusz Piotrowski

**PLK DR MED. ADAM RASMUS
(1949-2006)**

Dnia 8 stycznia 2006 roku po ciężkiej chorobie zmarł w Łodzi dr n. med. Adam Rasmus. Urodził się w 28 I 1949 roku w Chojnicach w rodzinie inteligenckiej. W 1967 roku zdał egzamin do Wojskowej Akademii Medycznej, w której po sześciu latach studiów w roku 1973 uzyskał dyplom lekarza. Po odbyciu stażu podyplomowego w 1974 roku został skierowany na stanowisko Szefa Służby Zdrowia J.W. 3753 w Toruniu. W tym samym roku rozpoczął specjalizację w dziedzinie anestezyjologii. W roku 1977 został przeniesiony do 6 Szpitala Wojskowego w Dęblinie na etat asystenta, a następnie od roku 1981 - ordynatora Oddziału Anestezyjologii i Intensywnej Opieki Medycznej. W roku 1977 uzyskał I stopień specjalizacji w dziedzinie anestezyjologii i reanimacji. Już wówczas popularyzował zasady resuscytacji w formie wykładów i szkoleń na terenie szkół Dębina oraz wśród pracowników szpitali w Puławach, Rykach i Dęblinie. W roku 1985 został przeniesiony do 10 Wojskowego Szpitala Klinicznego na etat starszego asystenta Oddziału

Anestezjologii i Intensywnej Terapii . W latach 1986-1987 pełnił obowiązki ordynatora oddziału. W roku 1989 został przeniesiony na własną prośbę do Klinicznego Szpitala Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi na etat kierownika Poradni Leczenia Bólu przy Katedrze Anestezjologii i Intensywnej Terapii WAM.

W roku 1992 uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy pt.: „Porównanie wpływu anestezji ogólnej uzupełnianej fentanylem z anestezją ogólną z użyciem izofluranu na reakcję stresową powodowaną operacją wycięcia pęcherzyka żółciowego”. Praca doktorska wyróżniona została nagrodą II stopnia Rektora WAM w Łodzi.

W roku 1992 został kierownikiem Zakładu Szkolenia Sanitarnego i Medycyny Katastrof Instytutu Nauk Wojskowo-Medycznych WAM w Łodzi. Od 1 października 1999 roku do 15 grudnia 2005 pełnił obowiązki kierownika Zakładu Medycyny Ratunkowej i Medycyny Katastrof Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz był kierownikiem Szpitalnego Oddziału Ratunkowego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Nr 1 im. N. Barlickiego w Łodzi.

Był współautorem trzech wniosków racjonalizatorskich: zestawu do przezskórnej kaniulizacji tchawicy w stanach zagrożenia życia, zestawu do uzyskania ciągłego dodatniego ciśnienia w drogach oddechowych u noworodków, tablic słowno-obrazkowych dla porozumiewania się z przytomnymi chorymi leczonymi respiratorem.

Brał czynny udział w sympozjach i kursach szkoleniowych poświęconych medycynie ratunkowej, stanów nagłych i katastrof. Począwszy od roku 1996 aktywnie uczestniczył w sympozjach w Inowrocławiu, Karpaczu i Łodzi. Brał czynny udział w konferencjach zagranicznych i odbył w roku 2000 staż szkoleniowy z zakresu organizacji oddziałów ratunkowych w Belgii

Zakład Medycyny Ratunkowej i Medycyny Katastrof

Od lewej: siedzą - mgr Ewa Maj, dr Dariusz Piotrowski, dr Adam Rasmus, dr Wiesława Trendak, stoją - mgr Elżbieta Miros, lek. Elżbieta Balcerzyk-Barzdo, Danuta Sobieraj, dr Dominika Kołodziejczyk-Wojtczak, lek. Marek Krawczyk, dr Krzysztof Tosiak, dr Zbigniew Muras, dr Anna Samborska-Sablik, dr Rafał Bartkowiak, dr Waldemar Głównyński

(Antwerpia, Brugia, Leuven). Współuczestniczył w opracowywaniu programów nauczania z zakresu medycyny ratunkowej i katastrof dla studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz był współautorem programu nauczania ratowników medycznych na studiach licencjackich i uzupełniających magisterskich.

Zajmował się problemami medycyny ratunkowej i resuscytacji krążeniowo-oddechowej w Polsce poprzez aktywne członkostwo w wielu towarzystwach naukowych, w których pełnił różnorakie funkcje. Był wiceprezesem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Medycyny Stanów Nagłych i Katastrof, członkiem założycielem i członkiem Rady Wykonawczej Polskiej Rady Resuscytacji, przewodniczącym Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Medycyny Ratunkowej, członkiem Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii, członkiem European Society for Emergency Medicine oraz International Trauma Anaesthesia and Critical Care Society.

Był autorem i współautorem ponad 80 publikacji naukowych w czasopismach polskich i zagranicznych oraz około 100 wystąpień na zjazdach, sympojach i konferencjach naukowych. Przygotował rozprawę habilitacyjną pt.: „*Badania nad ogniwami łańcucha przeżycia w łódzkiej aglomeracji miejskiej*”, której ciężka choroba nie pozwoliła uwieńczyć obroną. Pracował naukowo nad problemami epidemiologii i zakresu udzielanej pomocy chorym z obrażeniami ciała na terenie województwa łódzkiego w ramach grantu naukowego KBN.

Od roku 2004 pełnił funkcję konsultanta wojewódzkiego ds. medycyny ratunkowej oraz był członkiem Wojewódzkiego Sztabu Zarządzania Kryzysowego.

Był kierownikiem specjalizacji 3 lekarzy z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii oraz 3 lekarzy z zakresu medycyny ratunkowej. Za działalność zawodową i dydaktyczną odznaczony został Srebrnym Krzyżem Zasługi i Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Był oddanym lekarzem, człowiekiem o wielkiej prawości i skromności, osobą bezkompromisową i szczerą.

Doktor Adam Rasmus poza sprawami zawodowymi ponad wszystko ukochał swoją Rodzinę. Szczególnie był dumny z osiągnięć zawodowych swej żony - nauczycielki języka polskiego, a także córki - adiunkta Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego i syna, który jest słuchaczem studium doktoranckiego w zakresie psychologii.

W osobie zmarłego utraciliśmy jednego z najwybitniejszych fachowców z zakresu medycyny ratunkowej i katastrof w Polsce. Strata, którą ponieśliśmy, będzie trudna do zastąpienia i z pewnością spowoduje zwolnienie rozwoju nowej dyscypliny, jaką jest medycyna ratunkowa. Zawsze mogliśmy na Niego liczyć, nigdy nas nie zawiódł. Będzie nam Go brakowało w codziennej pracy. Niech to krótkie wspomnienie będzie wyrazem naszej wdzięczności i szacunku za Jego trud, ofiarną pracę, oddanie i przyjaźń.

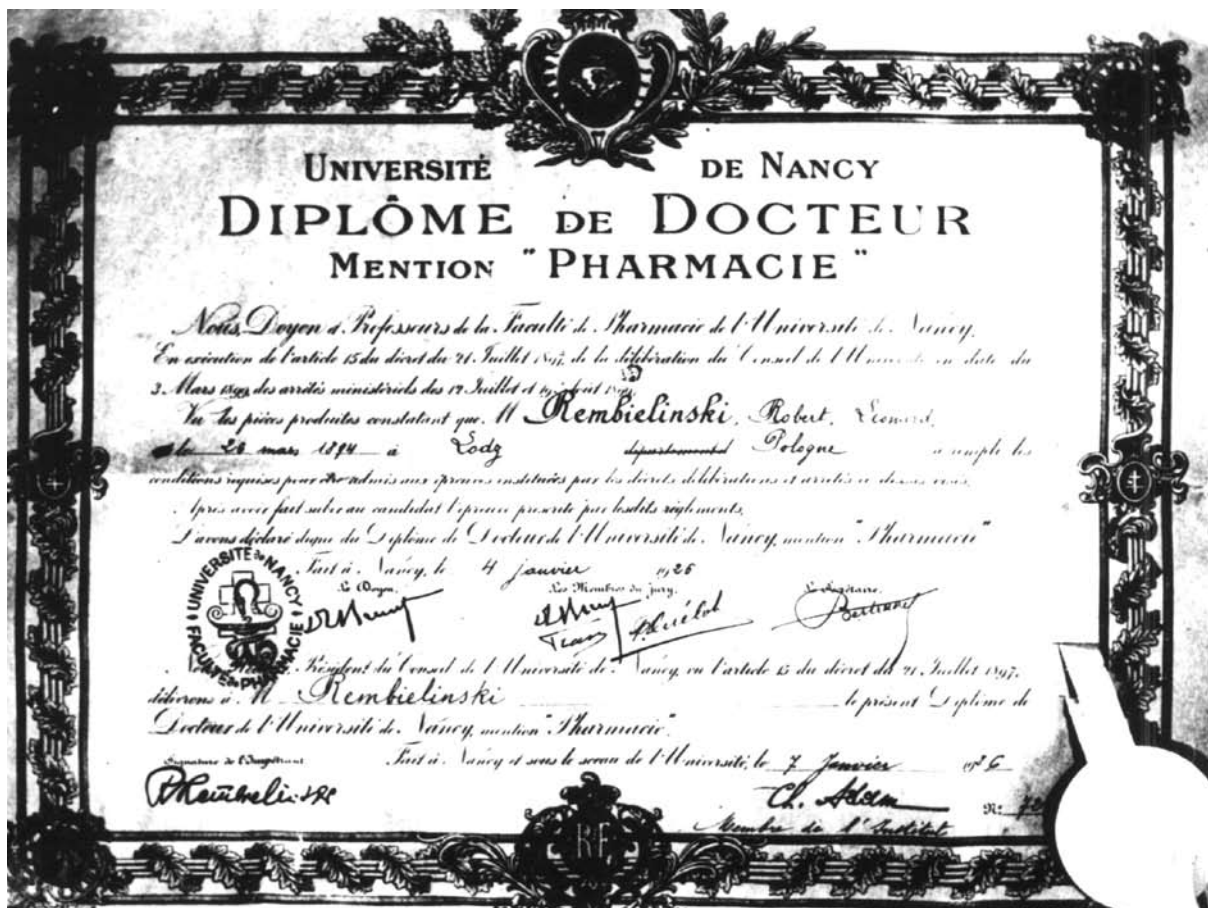

Dr Katarzyna Hanisz

PROF. DR FARM. ROBERT REMBIELIŃSKI
(1894 - 1975)

Urodził się 27 marca 1894 r. w Łodzi, w rodzinie Roberta i Pauliny z domu Mieczynskiej. Szkołę średnią ukończył w 1916 r. w Piotrkowie Trybunalskim, po czym rozpoczął praktykę zawodową w łódzkich aptekach. W początkach 1920 r. odbywał służbę wojskową w 3. Pułku Ułanów, a jesienią tegoż roku rozpoczął studia farmaceutyczne na Uniwersytecie Warszawskim. W 1924 r. uzyskał dyplom magistra farmacji i jako stypendysta fundacji Rockefellera wyjechał do Francji, gdzie dwa lata później na Uniwersytecie w Nancy obronił pracę doktorską z zakresu bromatologii „*Influence de l'alimentation avec les tourteaux de coton et de sésame sur la composition de la matière grasse du beurre*” (Wpływ żywienia krów wytłokami bawełnianymi i sezamowymi na tworzenie się substancji tłuszczowych masła). Po powrocie do kraju prowadził w Łodzi w latach 1927-1939 własną aptekę i laboratorium chemiczno-farmaceutyczne.

Dyplom doktorski Roberta Rembielińskiego – Nancy 7 stycznia 1926 r.

Dr farm. Robert Rembieliński (1935)

Jednocześnie swoje zainteresowania naukowe zwrócił w kierunku historii, a zwłaszcza dziejów uprzemysłowienia Łodzi oraz historii łódzkiego aptekarstwa. W 1932 r. ukończył kurs archiwalny i rozpoczął kwerendę w łódzkich i warszawskich archiwach. Wyniki swoich badań ogłosił w licznych publikacjach, m.in. w klasycznej już monografii „Zarys historyczny powstania i rozwoju aptek łódzkich” (1934). Brał też aktywny udział w pracach towarzystw naukowych i innych stowarzyszeń społecznych. W 1927 r. był współzałożycielem i następnie członkiem zarządu Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego, a w 1929 r. utworzył w Oddziale Łódzkim Polskiego Powszechnego Towarzystwa Farmaceutycznego (PPTF) odrębną sekcję naukową i kierował jej pracami do 1939 r. Był też jednym z rzeczników muzealnictwa farmaceutycznego w Polsce, a w latach 1934-1939 pełnił funkcję przewodniczącego Sekcji Muzealnej PPTF. Ponadto brał udział w działalności Towarzystwa Przyjaciół miasta Łodzi i współpracował z Polskim Towarzystwem Krajoznawczym, gdzie rozwinął akcję odczytową.

W latach 1936-1939 wygłosił w łódzkiej rozgłośni Polskiego Radia cykl prelekcji o tematyce historycznej, m.in. o początkach przemysłowej Łodzi, łódzkiej służbie zdrowia i dziejach miejscowego aptekarstwa. Tej samej tematyki dotyczyła Jego współpraca z prasą łódzką i warszawską.

W pierwszych miesiącach okupacji hitlerowskiej został wysiedlony wraz z rodziną do Generalnej Guberni. Zagrożony aresztowaniem, wielokrotnie zmieniał miejsce zamieszkania i podejmował się różnych zajęć zarobkowych. Mimo tych trudności kontynuował pracę naukową, opracowując dzieje polskiej farmacji.

Po powrocie do Łodzi w 1945 r. brał udział w organizowaniu Wydziału Farmaceutycznego przy nowo powstałym Uniwersytecie Łódzkim. W tym samym roku został powołany na stanowisko kierownika Gabinetu, a w latach 1946-1950 Zakładu Historii Farmacji tej uczelni. Początkowo wykładał historię i propedeutykę farmaceutyczną, a w latach 1950-1956 po zawieszeniu w uczelniach medycznych wszelkiej działalności dydaktycznej z zakresu historii medycyny i farmacji prowadził zajęcia z organizacji ochrony zdrowia i zasad służby farmaceutycznej, a po tym okresie ponownie wykładał historię farmacji z elementami deontologii farmaceutycznej. Działalność dydaktyczną prowadził również w Poznaniu i we Wrocławiu.

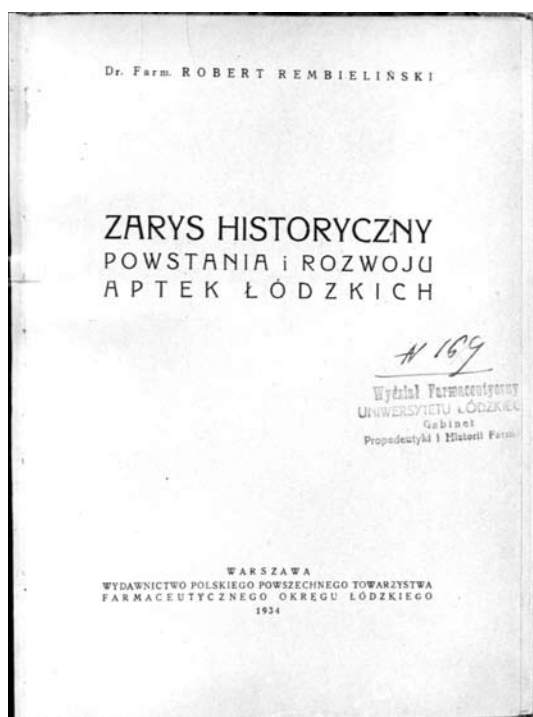

Zarząd Okręgu Łódzkiego Polskiego Powszechnego Towarzystwa Farmaceutycznego. Drugi od lewej stoi dr Robert Rembeliński (1936).

W latach 1951-1954 oprócz pracy na uczelni, kierował swoją apteką (wówczas już placówką społeczną), a następnie zajmował stanowisko kierownika Oddziału Zaopatrzenia i Farmacji w Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej. W 1952 r. pełnił też funkcję przewodniczącego Kompletu Orzekającego Okręgowej Komisji Kontroli Zawodowej w Łodzi.

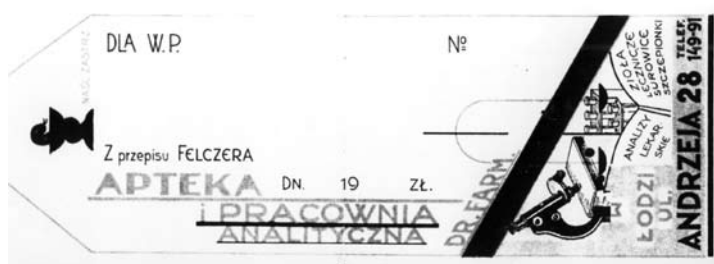
W 1956 r. na podstawie rozprawy naukowej „*Teofil Lesiński na tle naukowej farmacji warszawskiej XIX wieku*” uzyskał stopień naukowy docenta, a trzy lata później został powołany na stanowisko pierwszej w Polsce Katedry Historii Farmacji, utworzonej na Wydziale Farmaceutycznym AM w Łodzi. Na mocy uchwały Rady Państwa z 12 września 1962 r. został też pierwszym w Polsce profesorem w tej dziedzinie. W 1964 r. przeszedł na emeryturę, ale wykłady prowadził jeszcze przez kilka lat.

Profesor Robert RembIELiński stworzył w Łodzi centralny ośrodek naukowy i dydaktyczny, a jednocześnie wykształcił (do 1970) największą liczbę kadry badawczej w dziedzinie historii farmacji. Był opiekunem naukowym 2 przewodów habilitacyjnych i promotorem 4 rozpraw doktorskich. Pod Jego kierownictwem wykonano około 30 prac magisterskich. Doceniając rolę historii farmacji w kształceniu i wychowaniu młodzieży akademickiej, opracował ogólnopolski program nauczania tej dyscypliny. Jest też autorem pierwszego w języku polskim podręcznika z historii farmacji, który doczekał się 3 wydań (1963, 1972, 1987). Wydanie drugie i trzecie ukazało się we współautorstwie z Barbarą Kuźnicką, córką Profesora. Dla celów naukowych i dydaktycznych zgromadził wiele cennych eksponatów muzealnych oraz dokumentów archiwalnych i starodruków, które w przyszłości dały początek uczelnianej placówce muzealnej.

Strona tytułowa monografii autorstwa dr Roberta RembIELińskiego (1934)

Sygnaturka apteki Roberta RembIELińskiego (w miejscu czarnego paska widnieje nazwisko właściciela, które nie jest widoczne na fotoreprodukcji)

W dorobku naukowym prof. dr R. RembIELIŃskiego znajduje się około 70 publikacji, w tym 8 książkowych. Dotyczą one głównie dziejów farmacji w Polsce, m.in. organizacji służby farmaceutycznej w początkach XIX wieku, pierwszych towarzystw farmaceutycznych, początków naukowej farmacji, kształtowania się historii farmacji jako dyscypliny naukowej. Wiele publikacji poświęcił wspomnieniom o wybitnych farmaceutach i lekarzach. W kilku pracach rozwinął temat medycznych i farmaceutycznych tradycji Łodzi. Były też artykuły popularno-naukowe w prasie codziennej i scenariusz do filmu o polskiej farmacji.

Prof. Robert RembIELIŃski, podobnie jak w okresie międzywojennym, tak i po wojnie odegrał ważną rolę w procesie tworzenia i działalności medycznych i historycznych towarzystw naukowych. Był jednym z organizatorów Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (PTFarm) i pierwszym przewodniczącym jego oddziału w Łodzi (1947-1952) oraz inicjatorem i współtwórcą Sekcji Historii Farmacji PTFarm (1956), organizacji o charakterze ogólnokrajowym i międzynarodowym (w 1956 r. sekcja ta została przyjęta na członka zwyczajnego do Union Mondiale des Sociétés d'Histoire Pharmaceutique). W latach 1964-1973 pełnił funkcję przewodniczącego Zespołu Sekcji Historii Farmacji, jak również przewodniczył Sekcji Historii Farmacji przy Oddziale Łódzkim PTFarm. W 1957 r. był współzałożycielem, a następnie członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny (PTHM). Zorganizował oddział łódzki tego stowarzyszenia i kierował jego pracami przez 11 lat (1957-1968). W 1973 roku został wyróżniony godnością członka honorowego PTHM. Brał też udział w tworzeniu Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. M. Kopernika (1946) i aktywnie działał w jego zarządzie.

Odświeżenie tablicy pamiątkowej na froncie pierwszej łódzkiej apteki przy Placu Wolności z okazji 10-lecia Zarządu Aptek m. Łodzi. Pierwszy od lewej prof. dr Robert RembIELIŃski (1961).

W 1956 roku został członkiem rzeczywistym Academie Internationale d'Historie de la Pharmacie oraz francuskiego La Societe d'Histoire de la Pharmacie.

Za działalność naukową, dydaktyczną i społeczną otrzymał wysokie odznaczenia i wyróżnienia. Był dwukrotnie odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1939, 1956), Odznaką 1000-lecia Państwa Polskiego (1963), Medalem XXV-lecia Stronnictwa Demokratycznego (1962), Odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia” (1964), Honorową Odznaką miasta Łodzi (1964), Honorową Odznaką Województwa Katowickiego (1972), Medalem 25-lecia Akademii Medycznej w Łodzi (1970), Medalem im. Ignacego Łukasiewicza (1974).

Prof. R. Rembieniński położył duże zasługi w tworzeniu instytucjonalnych podstaw rozwoju historii farmacji i nadania jej właściwej rangi naukowej. Jako badacz *„miał dar syntetycznego myślenia, toteż już pierwsze jego prace mają charakter syntetycznych monografii. I to jest również, obok pionierskiej działalności w zakresie historii farmacji, cecha szczególna, dzięki której jako humanista i przyrodnik mógł przekazać historii wartościowe opracowania naukowe...”* (cyt. za Henryk Pankiewicz: In memoriam Prof. dr Robert Rembieniński...).

Zmarł 7 sierpnia 1975 r. w wieku 81 lat, w Łodzi i tu też został pochowany na Starym Cmentarzu.

Archiwum Pracowni Historii Farmacji i Muzeum w Katedrze Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Teczka personalna prof. dr Roberta Rembienińskiego; Mieczysław Bandurka: Robert Rembieniński. *Rocznik Łódzki* 1975 R. 20 s. 427-428 portr.; Witold Włodzimierz Głowacki: Robert Rembieniński 1894-1975. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki* 1976 R. 21 nr 1 s. 81-86 portr.; Witold W. Głowacki, Wojciech Roeske: Rozwój historii farmacji w 25-leciu PRL i dalsze jego perspektywy. *Farmacja Polska* 1969 T. 25 nr 7 s. 485-496; Daniela Grodzicka: Farmaceutyczna rodzina Rembienińskich z Łodzi. *Farmacja Polska* 2005 T. 61 nr 19 s. 924-929; Katarzyna Hanisz: Działalność zawodowo-naukowa i społeczna Roberta Rembienińskiego w latach 1924-1939 (maszynopis pracy magisterskiej w Katedrze Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi) Łódź 1976 ss.60 portr. Il.; Katarzyna Hanisz, Peter Władysław Gorski: Prof. Robert Rembieniński (1894-1975) historyk farmacji i medycyny. *Farmacja Polska* 1995 T. 51 nr 5 s. 196-200; Andrzej Kurnatowski: Profesorowie i docenci Wydziałów Medycznych Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Medycznej w Łodzi 1945-1964. Łódź 2003 s. 222 portr.; Barbara Kuźnicka: O roli historii w procesie humanizacji farmacji (w:) Dzieje nauk farmaceutycznych w Polsce 1918-1978 pod red. Zofii Jerzmanowskiej i Barbary Kuźnickiej. Wyd. Polska Akademia Nauk 1986 s. 20-29 portr.; Henryk Pankiewicz: In memoriam Prof. dr farm. Robert Rembieniński 1894-1975. *Archiwum Historii Medycyny* 1976 T. 39 nr 1 s. 1-5 portr.; Tenże: Rembieniński Robert. Słownik Biograficzny Polskiej Akademii Nauk 1988 T. XXXI/1 zes. 128 s. 84-85; Robert Rembieniński: Kształtowanie się historii farmacji jako dyscypliny naukowej (w:) Nauki farmaceutyczne w XX-leciu Polski Ludowej. Kraków 1964 s. 156-161.

Dr Ryszard Żmuda

**KS. PPLK MAREK STRZELECKI SAC
(1952 - 2006)**

Marek Strzelecki urodził się 4 stycznia 1952 roku w Kowalu. Uczęszczał do Technikum Mechanicznego we Włocławku, następnie kontynuował naukę w Toruniu.

Marzenia o skokach na spadochronie doprowadziły go do komandosów. W Aeroklubie Pomorskim w Toruniu 23 V 1969 roku wykonał pierwsze skoki. Licencję spadochronową uzyskał w Lisich Kątach k. Grudziądza. Do matury wykonał 80 skoków. Służbę wojskową – w pododdziałach specjalnych – rozpoczął w 14 Batalionie w Giżycku, następnie był w jednostce w Dzwiniowie, a na zakończenie w 4 Dywizji im. Jana Kilińskiego w Krośnie Odrzańskim.

Po wojsku powrócił do Aeroklubu i pracował w Toruńskich Zakładach Młyńskich (1974-1979). Do pallotynów w Ołtarzewie k. Warszawy wstąpił w 1979 roku. Świecenia kapłańskie przyjął 10 V 1986 roku z rąk kard. Józefa Glempa, prymasa Polski. Działalność duszpasterską prowadził w Ząbkowicach Śląskich, Ołtarzewie, Ryni, Radomiu i w Łodzi. Był również kapelanem komandosów na misjach wojskowych.

Od 1 IX 1996 roku rozpoczął służbę w Ordynariacie Polowym Wojska Polskiego. Wkrótce został skierowany do 6 Brygady Desantowo-Szturmowej w Krakowie następnie został kapelanem Polskiej Jednostki Wojskowej KFOR w Kosowie (1999-2000). Po powrocie z Bałkanów był w 18 Bielskim Batalionie Desantowo-Szturmowym w Bielsku-Białej (2000-2002), później w 25 Brygadzie Kawalerii Powietrzno-Desantowej w Tomaszowie Mazowieckim (2002-2003), po czym pełnił funkcję kapelana Samodzielnej Grupy Powietrzno-Szturmowej Polskiego Kontyngentu Wojskowego w składzie Międzynarodowych Sił Stabilizacyjnych w Iraku (2004). Po powrocie do kraju został proboszczem Kościoła Garnizonowego pw. św. Jerzego w Łodzi i kapelanem Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (2004-2006).

Zginął w wypadku samochodowym 7 lutego 2006 roku w pobliżu Lubienia Kujawskiego.

Uroczystości pogrzebowe, którym przewodniczył biskup polowy Wojska Polskiego – gen. bryg. Tadeusz Płoski, odbyły się 9 i 10 II 2006 w Łodzi i w Kowalu. Zarówno w łódzkiej parafii wojskowej, gdzie był proboszczem, jak i w rodzinnej miejscowości przemawiało wiele osób duchownych i świeckich.

W ostatniej drodze naszego kapelana uczestniczyła również delegacja Uniwersytetu Medycznego z Łodzi, z pocztm sztandarowym Uczelni. Mowę pożegnalną w kościele pw. św. Urszuli w Kowalu wygłosił płk prof. dr hab. Zbigniew Baj, prodziekan Wydziału Wojskowo-Lekarskiego UM:

W imieniu środowiska akademickiego Uniwersytetu Medycznego chciałbym pożegnać Księdza Pułownika Marka Strzeleckiego proboszcza Parafii Wojskowej pod wezwaniem św. Jerzego w Łodzi pełniącego również posługę kapelana Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego.

Ksiądz Marek był postacią niezwykłą, przeżył tak bogatą i barwną drogę życiową, w tak krótkim niestety życiu. Był w młodości spadochroniarzem, harcerzem, potem żołnierzem-komandosem, księdzem po wyświęceniu na kapłana w 1986 roku a od roku 1997 i księdzem i żołnierzem. Wiele zostało już powiedziane o licznych zaletach charakteru i dokonaniach Księdza Marka. Chciałbym dodać kilka słów od siebie - przedstawiciela środowiska akademickiego Uniwersytetu Medycznego, gdzie od prawie dwóch lat pełnił posługę kapłańską.

Ksiądz Marek bardzo szybko zdobył zaufanie i przyjaźń pracowników specyficznego środowiska pracowników naukowych i dydaktycznych oraz lekarzy wojskowych.

Bogate doświadczenie życiowe uzyskane w toku wielu lat pracy duszpasterskiej, żywiołowość i łatwość nawiązywania kontaktów, a szczególnie obycie wojskowe ułatwiały dobry kontakt Księdza Marka z pracownikami naszego Wydziału, którzy w większości są byliymi żołnierzami zawodowymi. Dla pracowników Wydziału Wojskowo-Lekarskiego był zawsze życzliwym powiernikiem, dla wielu dobrym przyjacielem, a dla wszystkich osobą lubianą i darzoną szacunkiem.

Żegnając Księdza Marka w imieniu Rektora Uniwersytetu Medycznego profesora Andrzeja Lewińskiego, wszystkich członków Rady Wydziału Wojskowo-Lekarskiego i pracowników naszego Wydziału, a także własnym wyrażam głęboki żal, że tak krótko był z nami, że odszedł tak nagle w tak tragicznych okolicznościach, a jednocześnie, podobnie jak wielu z tu obecnych, chciałbym wyrazić radość z tego, że było mi dane poznać tego niezwykłego człowieka, księdza i żołnierza.

Żegnaj Księżo Marku. Na zawsze pozostaniesz w naszej pamięci.

Homilię w Kowalu wygłosił ks. Czesław Parzyszek SAC, wiceprowincjał pallotyńów.

W Internecie udostępniono materiały poświęcone śp. ks. ppłk Markowi Tomaszowi Strzeleckiemu SAC: wywiady prasowe (Tadeusz Dytk: Latający kapelan. *Gość Niedzielny* 2000 nr 5, Katarzyna Wajnarska, ks. Jacek Kowalik: Komandos w sutannie. *Niedziela* 2004 nr 46, ks. Józef Augustyn SJ: Żołnierska codzienność. *Życie Duchowe* 2004), biogram tragicznie zmarłego kapelana wojskowego (Wikipedia) oraz fotografie i relacje z uroczystości pogrzebowych w Łodzi – 9 II 2006 r., (Elżbieta Szmigielska-Jezińska: Pożegnanie śp. ks. ppłk. Marka Strzeleckiego w Kościele Garnizonowym w Łodzi) w tym: (Kazanie bpa gen. bryg. Tadeusza Płoskiego: W życiu nie ma przypadków), fragmenty wypowiedzi innych osób: bpa Ireneusza Pękalskiego, gen. bryg. Ireneusza Bartniaka, ks. płk Dariusza Kowalskiego oraz nadesłanych telegramów kondolencyjnych, m.in. od gen. dyw. Edwarda Gruszki.

Mgr Teresa Iljin

**WYKAZ UCHWAŁ SENATU
(1 X 2007 - 31 VIII 2008)**

Nr 506 (20 IX 2007)	- w sprawie regulaminu przyznawania nagród Rektora nauczycielom akademickim Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
Nr 507 (20 IX 2007)	- w sprawie uchwalenia zasad pobierania i warunków zwalniania z opłat za Niestacjonarne Studia Doktoranckie
Nr 508 (20 IX 2007)	- w sprawie zmian w treści Statutu UM
Nr 509 (20 IX 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 510 (20 IX 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 511 (20 IX 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 512 (20 IX 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 513 (20 IX 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 514 (20 IX 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 515 (20 IX 2007)	- w sprawie ustanowienia medalu pamiątkowego z okazji 5-lecia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
Nr 516 (20 IX 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 517 (20 IX 2007)	- w sprawie Regulaminu kierowania za granicę pracowników, doktorantów i studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w celach naukowych, dydaktycznych lub szkoleniowych
Nr 518 (20 IX 2007)	- w sprawie zmian w treści Statutu UM
Nr 520 (25 X 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 521 (25 X 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 522 (25 X 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 523 (25 X 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 524 (25 X 2007))	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 525 (25 X 2007)	- w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
Nr 527 (25 X 2007)	- w sprawie likwidacji specjalności medycyna ratunkowa na kierunku zdrowie publiczne na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach pierwszego stopnia na Wydziale Nauk o Zdrowiu

- Nr 528 (25 X 2007) - w sprawie likwidacji specjalności dietetyka na kierunku zdrowie publiczne na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach pierwszego stopnia na Wydziale Nauk o Zdrowiu
- Nr 530 (25 X 2007) - w sprawie wprowadzenia Kodeksu Dobre Praktyki w Szkołach Wyższych
- Nr 534 (25 X 2007) - w sprawie regulaminu przyznawania nagród Rektora nauczycielom akademickim Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
- Nr 535 (29 XI 2007) - w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego za działalność będącą przedmiotem prawa autorskiego prowadzoną w ramach stosunku pracy
- Nr 536 (29 XI 2007) - w sprawie ewidencji prac, które mogą być przedmiotem prawa autorskiego
- Nr 537 (29 XI 2007) - w sprawie składu Uczelnianej Komisji Wyborczej kadencji 2008-2012
- Nr 538 (29 XI 2007) - w sprawie lokalizacji Kliniki Toksykologii Katedry Nauk Klinicznych
- Nr 539 (29 XI 2007) - w sprawie określenia zasad ubiegania się nauczycieli akademickich o stopnie naukowe, stanowiska i tytuł naukowy w oparciu o ich dorobek naukowy w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi
- Nr 540 (29 XI 2007) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 542 (20 XII 2007) - w sprawie zmian treści Statutu UM
- Nr 543 (20 XII 2007) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 544 (20 XII 2007) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 545 (20 XII 2007) - w sprawie zmian treści Statutu UM
- Nr 548 (20 XII 2007) - w sprawie wydłużenia cyklu kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo i Położnictwo
- Nr 549 (20 XII 2007) - w sprawie wprowadzenia instrukcji stosowania znaku firmowego UM p.n. „Książka Znaku Uniwersytetu Medycznego w Łodzi”

* * *

- Nr 550 (24 I 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 551 (24 I 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 552 (24 I 2008) - w sprawie zmian w treści Statutu UM
- Nr 556 (28 II 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 557 (28 II 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 558 (28 II 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 559 (28 II 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 561 (28 II 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 565 (20 III 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 567 (20 III 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 571 (24 IV 2008) - w sprawie uchwalenia Regulaminu Stacjonarnych Studiów Doktoranckich dla Cudzoziemców
- Nr 572 (24 IV 2008) - w sprawie zmian w Regulaminie Niestacjonarnych Studiów Doktoranckich
- Nr 573 (24 IV 2008) - w sprawie zmian w Regulaminie Stacjonarnych Studiów Doktoranckich

- Nr 574 (24 IV 2008) - w sprawie wprowadzenia studiów niestacjonarnych II stopnia w trybie wieczorowym na kierunku biotechnologia na Wydziale Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego w roku akademickim 2009/2010
- Nr 575 (24 IV 2008) - w sprawie wprowadzenia studiów niestacjonarnych I stopnia w trybie wieczorowym na kierunku biotechnologia na Wydziale Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego
- Nr 576 (24 IV 2008) - w sprawie zmiany regulaminu studiów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
- Nr 577 (24 IV 2008) - w sprawie wprowadzenia studiów podyplomowych na Wydziale Farmaceutycznym
- Nr 578 (24 IV 2008) - w sprawie wprowadzenia studiów podyplomowych na Wydziale Farmaceutycznym
- Nr 581 (24 IV 2008) - w sprawie uchwalenia Regulaminu Niestacjonarnych Studiów Doktoranckich dla Cudzoziemców
- Nr 586 (19 V 2008) - w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych do Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w roku akademickim 2009/2010 oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach
- Nr 587 (19 V 2008) - w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów niestacjonarnych do Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w roku akademickim 2009/2010 oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach
- Nr 590 (26 VI 2008) - w sprawie wyrażenia zgody na realizację kształcenia zamawianego na kierunku biotechnologia, specjalność biotechnologia medyczna na Wydziale Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego w roku akademickim 2008/2009
- Nr 596 (26 VI 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 597 (26 VI 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 598 (26 VI 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 599 (26 VI 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 600 (26 VI 2008) - w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 601 (26 VI 2008) w sprawie zmian organizacyjnych i wprowadzenia odnośnych zmian w załączniku nr 4 do Statutu
- Nr 602 (26 VI 2008) - w sprawie zakończenia prowadzenia studiów podyplomowych w roku akademickim 2008/2009
- Nr 603 (26 VI 2008) - w sprawie ustalenia rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych oraz rodzajów zajęć dydaktycznych wchodzących w jego skład na rok akademicki 2008/2009
- Nr 606 (26 VI 2008) - w sprawie zmian treści Statutu UM
- Nr 608 (28 VIII 2008) - w sprawie wprowadzenia studiów podyplomowych na Wydziale Farmaceutycznym
- Nr 609 (28 VIII 2008) - w sprawie zmiany treści uchwały nr 578/2008 Senatu UM z dnia 24 IV 2008 dotyczącej wprowadzenia studiów podyplomowych na Wydziale Farmaceutycznym
- Nr 610 (28 VIII 2008) - w sprawie zmiany Uchwały nr 602/2008 dot. zakończenia prowadzenia kierunków studiów podyplomowych w roku akademickim 2008/2009
- Nr 611 (28 VIII 2008) - w sprawie wprowadzenia kierunku studiów podyplomowych na Wydziale Nauk o Zdrowiu
- Nr 612 (28 VIII 2008) - w sprawie wprowadzenia studiów podyplomowych na Wydziale Farmaceutycznym
- Nr 613 (28 VIII 2008) - w sprawie uruchomienia kierunku studiów podyplomowych na Wydziale Nauk o Zdrowiu

ZARZĄDZENIA REKTORA

Mgr Anna Skomorowska

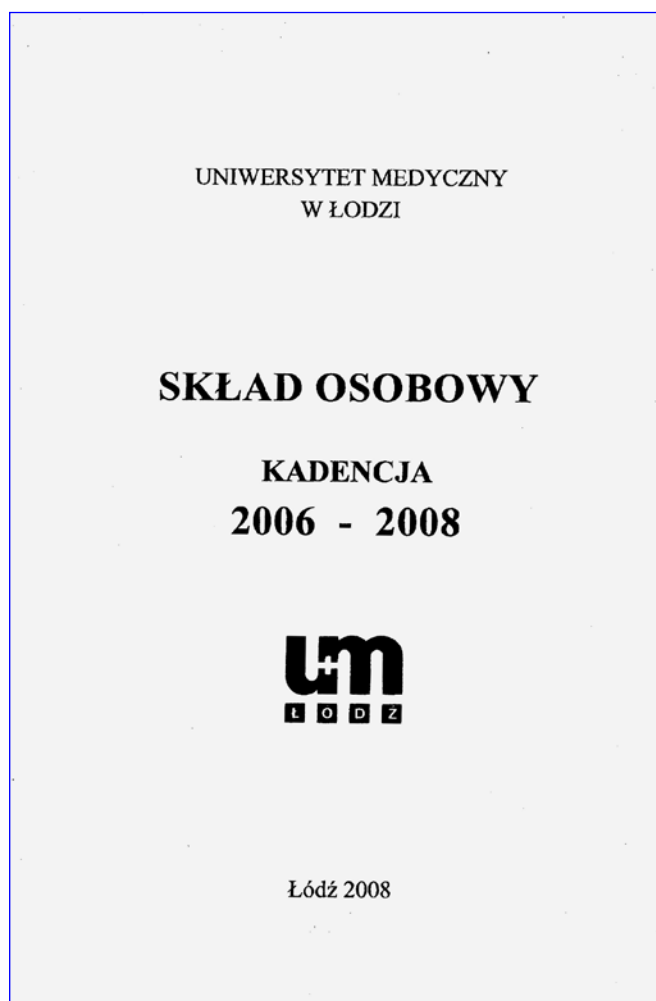
SPIS ZARZĄDZEŃ REKTORA UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W ŁÓDZI (1 X 2007 - 31 VIII 2008)

- Nr 40 (1 X 2007) - w sprawie organizacji systemu bezpieczeństwa teleinformatycznego w Uniwersytecie Medycznym
- Nr 41 (1 X 2007) - dotyczy zmiany zarządzenia w sprawie „Regulaminu Organizacyjnego Administracji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” nr 32 z dnia 27 XII 2005 r., z późniejszymi zmianami
- Nr 44 (15 X 2007) - w sprawie zmiany zarządzenia nr 2/2007 z dnia 8 I 2007 r. w sprawie wprowadzenia rejestracji umów zawieranych przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi z innymi podmiotami
- 48 (15 XI 2007) - dotyczy zmiany zarządzenia w sprawie „Regulaminu Organizacyjnego Administracji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” nr 32 z dnia 27 XII 2005 r., z późniejszymi zmianami
- Nr 51 (10 XII 2007) - w sprawie: zmiany zarządzenia nr 38/2007 z dnia 24 IX 2007 roku Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w sprawie opłat za korzystanie z Domu Studenckiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

***

- Nr 1 (4 I 2008) - dotyczy zmiany Zarządzenia w sprawie „Regulaminu Organizacyjnego Administracji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” nr 32 z dnia 27 XII 2005 r., z późniejszymi zmianami
- Nr 2 (21 I 2008) - dotyczy czasowego ustalenia zależności służbowych w pionie Z-cy Kanclerza ds. Administracyjno-Technicznych
- Nr 3 (22 I 2008) - w sprawie wysokości opłaty kwalifikacyjnej za postępowanie związane z przyjęciem na studia doktoranckie na rok akademicki 2008/2009
- Nr 4 (6 II 2008) - w sprawie postępowania z dokumentacją audiowizualną oraz na nośnikach elektronicznych przechowywaną w Archiwum Uniwersytetu Medycznego Łodzi
- Nr 8 (5 III 2008) - w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kancelaryjnej, Jednolitego Rzeczowego Wykazu Akt oraz Instrukcji o Organizacji i Zakresie Działania Archiwum Zakładowego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
- Nr 9 (5 III 2008) - w sprawie przeprowadzania szkolenia wstępnego pracowników UM w zakresie instruktażu stanowiskowego
- Nr 12 (1 IV 2008) - w sprawie zmian w regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
- Nr 14 (5 V 2008) - w sprawie odpłatności studentów za zajęcia dydaktyczne na studiach niestacjonarnych w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi w roku akademickim 2008/2009
- Nr 15 (6 V 2008) - w sprawie uchylecia zarządzenia nr 2 Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z dnia 24 III 2005 r.

- Nr 17 (10 VI 2008) - w sprawie Regulaminu składania wniosków i udzielania zamówień nie objętych ustawą „Prawo zamówień publicznych”.
- Nr 17 A (10 VI 2008) - w sprawie uruchomienia anglojęzycznych studiów doktoranckich dla cudzoziemców prowadzonych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym
- Nr 18 (10 VI 2008) - w sprawie trybu postępowania w Uniwersytecie Medycznym przy ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków studentów i doktorantów
- Nr 19 (27 VI 2008) - w sprawie zasad przydziału i stosowania środków ochrony indywidualnej studentom Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w zależności od rodzaju zajęć programowych
- Nr 20 (3 VII 2008) - dotyczy złożenia deklaracji o odpowiedzialności materialnej
- Nr 22 (21 VII 2008) - dotyczy zmiany Zarządzenia nr 32 z dnia 27 grudnia 2005 r., z późniejszymi zmianami w sprawie „Regulaminu Organizacyjnego Administracji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi”
- Nr 23 (21 VII 2008) - dotyczy zmiany Zarządzenia nr 32 z dnia 27 grudnia 2005 r., z późniejszymi zmianami w sprawie „Regulaminu Organizacyjnego Administracji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi”
- Nr 24 (29 VII 2008) - w sprawie przyznawania pracownikom dodatku specjalnego ze względu na warunki pracy
- Nr 25 (18 VIII 2008) - w sprawie wprowadzenia Regulaminu Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
- Nr 26 (22 VIII 2008) - w sprawie opłat za korzystanie z Domów Studenckich UM o podwyższonym standardzie

KALENDARIUM REKTORSKIE

Mgr Teresa Iljin

WIZYTY, SPOTKANIA, ROZMOWY JM REKTORA PROF. DR HAB. ANDRZEJA LEWIŃSKIEGO (1 X 2007 - 31 VIII 2008)

- 1 X 2007 - Uroczysta inauguracja roku akademickiego w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, Teatr Wielki.
- 2 X 2007 - Uroczysta inauguracja roku akademickiego w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym, w Piotrkowie Trybunalskim, Wykład JM Rektora: „Jod a gruczoł tarczycy”.
- 3 X 2007 - Spotkanie rektorów z Premierem Jarosławem Kaczyńskim, na zaproszenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Michała Seweryńskiego, gmach SGGW w Warszawie.
- I Rada Naukowa Instytutu Żywności i Żywienia, Warszawa.
- 7 - 8 X 2007 - Posiedzenie Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych, Śląska Akademia Medyczna w Katowicach.
- Centralna inauguracja roku akademickiego uczelni medycznych, Katowice.
- 11 X 2007 - Centralne krajowe uroczystości obchodów Dnia Ratownictwa Medycznego w Łodzi, zorganizowane przez Wojewodę Łódzkiego Helenę Pietraszkiewicz, Cinema City, C.H. Manufaktura.
- Immatrykulacja studentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego.
- 13 X 2007 - Uroczysta inauguracja roku akademickiego w Wyższym Seminarium Duchownym, Punkcie Konsultacyjnym w Łodzi Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego i Instytucie Teologii w Łodzi.
- 15 X 2007 - Uroczyste spotkanie Środowiska Akademickiego z władzami miasta Łodzi, Muzeum Historii Miasta Łodzi.
- 16 X 2007 - Uroczystość nadania Prof. Teofanowi M. Domżałowi tytułu doktora *honoris causa* naszej Uczelni, Pałac Poznańskiego.
- 17 X 2007 - Otwarcie po remoncie Zakładu Radiologii i Diagnostyki Obrazowej, USK Nr 1.
- 18 X 2007 - Otwarcie Sympozjum „Guzy przysadki”, II Łódzkie Spotkania Przysadkowe, Pałac Poznańskiego.
- 19 X 2007 - Honorowy Patronat „Medykaliów 2007”.
- 22 X 2007 - Rada Naukowa Katedr: Endokrynologii i Chorób Metabolicznych, Endokrynologii, Endokrynologii Ogólnej, Adnrologii i Endokrynologii Płodności UM.
- Spotkanie z dyrektorami szpitali klinicznych, Rektorat UM.
- 23 X 2007 - Uczestnictwo w uroczystym posiedzeniu Rady Wydziału Wojskowo-Lekarskiego z okazji 80 urodzin prof. dr hab. Tadeusza Mosiniaka.
- 25 X 2007 - Posiedzenie Senatu UM, pl. Hallera 1.
- 5 XI 2007 - Rada ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi, ul. Piotrkowska 104.

- 7 XI 2007 - Spotkanie z Państwową Komisją Akredytacyjną, dokonującą oceny Wydziału Pięknictwa i Położnictwa, Rektorat UM.
- 8 XI 2007 - Otwarcie obchodów 70-lecia USK nr 2 im. WAM, Centralny Szpital Weteranów, Pałac Poznańskiego.
- 9 XI 2007 - Uroczyste rozpoczęcie IV Ogólnopolskiego Sympozjum „Postępy w diagnostyce i leczeniu endometriozy”, ICZMP, ul. Rzgowska 281/289.
- 27 XI 2007 - Pożegnanie Dowódcy Garnizonu Łódź płk. Wojciecha Sikory.
- 29 XI 2007 - Otwarcie V Sympozjum Naukowego „Dziecko Łódzkie”, Urząd Miasta Łodzi.
- 30 XI 2007 - Rada Naukowa ICZMP, ul Rzgowska 281/289.
- 6 XII 2007 - Posiedzenie Polskiego Towarzystwa Tyreologicznego
- 13 XII 2007 - Konferencja Rektorów Łódzkich Uczelni, Rektorat PŁ.
- Zebranie Koła Zarządu Byłych Żołnierzy Zawodowych, Pl. Hallera I.
- 18 XII 2007 - Spotkanie opłatkowe w Wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli, ul. Wólczńska 202.
- Spotkanie Wigilijne z Chórem UM, ul. Żeligowskiego 7/9.
- 20 XII 2007 - Otwarcie Izby Pamięci Akademii Medycznej, Biblioteka Główna UM.
- Posiedzenie Senatu UM, gmach Wydziału Farmaceutycznego.
- 21 XII 2007 - Spotkanie Wigilijno-Noworoczne z udziałem Arcybiskupa Władysława Ziółka, zorganizowane przez Wojewodę Łódzkiego Jolantę Chełmińską.
- * * *
- 2 I 2008 - Wizyta w Ministerstwie Zdrowia, Warszawa
- 4 I 2008 - Spotkanie noworoczno-opłatkowe z Arcybiskupem Władysławem Ziółkiem, Wyższe Seminarium Duchowne
- 5 I 2008 - Noworoczny koncert kolęd, Kościół oo. Jezuitów
- Jubileusz 20-lecia święceń biskupich bp. Adama Lepy, Wyższe Seminarium Duchowne
- 7 I 2008 - Wizyta u wiceprezydenta miasta Łodzi Marka Michalika, Urząd Miasta Łodzi
- Koncert noworoczny organizowany przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Filharmonia Łódzka
- 9 I 2008 - Uroczystość nadania doktoratu *honoris causa* prof. Robertowi H. Jonesowi, Muzeum Historii Miasta Łodzi
- 11-12 I 2008 - Wręczenie dyplomów absolwentom Oddziału Medycyny Laboratoryjnej i Oddziału Kosmetologii
- IX Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Lekarzy, Warszawa
- 14 I 2008 - Spokanie z dyrektorami uniwersyteckich szpitali klinicznych UM
- 16 I 2008 - Plenarne posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Żywności i Żywnienia, Warszawa
- 18 I 2008 - Wręczenie dyplomów absolwentom Wydziału Lekarskiego i Wydziału Lekarsko-Dentystycznego, Teatr Wielki
- 19 I 2008 - Uroczystość z okazji 63-lecia zakończenia okupacji hitlerowskiej, Muzeum Tradycji Niepodległościowych na Radogoszczu
- 22 I 2008 - 75-lecie urodzin prof. Andrzeja Kuliga
- Podsumowanie konkursów prowadzonych przez Łódzki Zarząd PCK
- Spotkanie z ordynatorami USK Nr 4
- 25 I 2008 - Przekazanie studentom Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu zestawów resuscytacyjnych w ramach Stowarzyszenia „Droga i bezpieczeństwo” programu „Wiedza i umiejętności” poparte mini-zestawem ratunkowym

- 28 I 2008 - Koncert noworoczny, I Liceum Ogólnokształcące, Piotrków Trybunalski
- 28 I 2008 - Wręczenie nominacji JM Rektorowi na stopień podpułkownika Wojska Polskiego, Muzeum Służby Zdrowia
- 1 II 2008 - Spotkanie z min. Ewą Kopacz, Ministerstwo Zdrowia, Warszawa
- 1 II 2008 - Wręczenie dyplomów absolwentom Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa, Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki
- 11 II 2008 - Coroczne spotkanie byłych i obecnych rektorów wyższych uczelni państwowych, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź
- 25 II 2008 - Spotkanie „Białego Stołu” łódzkiej służby zdrowia, Łódź, ul. Piotrkowska 67
- 3 III 2008 - Otwarcie Pracowni Hemodynamiki w II Katedrze i Klinice Kardiologii UM, Szpital im. Władysława Biegańskiego
- 3 III 2008 - IV Edycja Kursu Doskonalenia Pedagogiczno-Dydaktycznego, Pl. Hallera 1
- 10 III 2008 - Otwarcie Muzeum Farmacji, Pl. Wolności 2
- 10 III 2008 - Posiedzenie Rady ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi, Urząd Miasta Łodzi
- 18 III 2008 - Wojewódzkie spotkanie wielkanocne z udziałem Arcybiskupa Władysława Ziółka, Wojewody Łódzkiego Jolanty Chełmińskiej i Marszałka Województwa Łódzkiego Włodzimierza Fisiaka, Muzeum Historii Miasta Łodzi
- 19 III 2008 - Otwarcie Pododdziału Udarowego przy Oddziale Klinicznym Propedeutyki Neurologii, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Mikołaja Kopernika
- 26 III 2008 - Prezentacja pracy USK Nr 5 w systemie pełnego ucyfrowienia dokumentacji medycznej oraz działania tomografu komputerowego i ultrasonografu cyfrowego, Zakład Diagnostyki Obrazowej, USK Nr 5 im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego
- 27 III 2008 - Nadanie tytułu doktora *honoris causa* Śląskiego Uniwersytetu Medycznego prof. dr hab. Markowi Pawlikowskiemu, Teatr Nowy, Zabrze
- 31 III 2008 - Kapituła V Edycji Nagrody Gospodarczej Wojewody Łódzkiego, Urząd Miasta Łodzi
- 2 IV 2008 - Konferencja „Wyzwania dla polskiego szkolnictwa wyższego w świetle raportu OECD”, Sejm RP, Warszawa
- 4-6 IV 2008 - Honorowy patronat Zgromadzenia Delegatów Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA
- 10 IV 2008 - Sesja zwyczajna Zgromadzenia Ogólnego OŁ PAN, Piotrkowska 137/139
- 16 IV 2008 - Spotkanie środowiska naukowego i akademickiego z Prezesem Rady Ministrów Donaldem Tuskiem, na zaproszenie min. Barbary Kudryckiej
- 16 IV 2008 - Wyniki prac Zespołu ds. Opracowania Założeń Reformy Systemu Nauki oraz Reformy Systemu Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Warszawa
- 21 IV 2008 - Koncert z okazji otwarcia VIII Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki, Filharmonia Łódzka
- 23 IV 2008 - Jubileusz prof. dr hab. Jerzego Bodalskiego, Muzeum Historii Miasta Łodzi
- 24 IV 2008 - Wojewódzka gala finałowa konkursu „Student Roku 2008”, Teatr Nowy
- 28 IV 2008 - Komisja Rady ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego przy Prezydencie Miasta Łodzi
- 28 IV 2008 - Uroczyste zakończenie VIII Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki, Teatr im. Stefana Jaracza
- 29 IV 2008 - Rada programowa Narodowego Programu Zwalczenia Nadwagi i Otyłości oraz Przewlekłych Chorób Niezakaźnych, Instytut żywności i Żywnienia, Warszawa
- 8 V 2008 - Spotkanie w sprawie restrukturyzacji ICZMP, Ministerstwo Zdrowia, Warszawa
- 9-10 V 2008 - III Łódzka Konferencja Nauk Zabiegowych, Okręgowa Izba Lekarska, Łódź
- 12 V 2008 - Rada ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi, Urząd Miasta Łodzi

- 73 rocznica śmierci Pierwszego Honorowego Obywatela Miasta Łodzi Marszałka Józefa Piłsudskiego, Kościół oo. Jezuitów
- 17 V 2008 - XVI Konferencja Naukowa Studentów Stomatologii im. Michała Kłopotowskiego, Instytut Stomatologii UM
- 21 V 2008 - Posiedzenie Rady I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii, USK Nr 3 im. Seweryna Sterlinga
- 29 V 2008 - 80 rocznica urodzin prof. dr. hab. Macieja Gembickiego, Teatr Polski, Poznań
- 31 V 2008 - 55-lecie ukończenia studiów absolwentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Łodzi, Aula im. prof. Aleksandra Pruszczyńskiego
- 4 VI 2008 - XLIII Zjazd Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów, Chirurgów Głowy i Szyi, Teatr Wielki
- 6 VI 2008 - 60-lecie Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera, Atelier Filmowe, Targowa 61/63
- 8 VI 2008 - Święto Eucharystii, kazanie Arcybiskupa Edwarda Nosola, Kościół Matki Boskiej Zwycięskiej
- 13 VI 2008 - Uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* prof. Felipe Casanueva Frejio, Muzeum Miasta Łodzi
- Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych, Bydgoszcz
- 14 VI 2008 - Zjazd absolwentów Wydziałów: Lekarskiego i Farmaceutycznego z 1958 roku
- 16 VI 2008 - Wizyta w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Warszawa
- Wręczenie dyplomów ukończenia studiów absolwentom Oddziału Studiów w Języku Angielskim, USk Nr 2 im. Wojskowej Akademii Medycznej
- 17 VI 2008 - Konferencja Rektorów Łódzkich Uczelni, Rektorat Politechniki Łódzkiej
- 19 VI 2008 - Otwarcie IX Konferencji Środkowoeuropejskiej „Alergia, astma, immunologia kliniczna”, Teatr im. Stefana Jaracza
- Podpisanie umowy z Urzędem Miasta Łodzi reprezentowanym przez wiceprezydenta Marka Michalika
- 21 VI 2008 - Otwarcie Zjazdu Absolwentów Wydziału Lekarskiego z 1968 roku oraz Stomatologicznego i Farmaceutycznego z 1967 roku
- 22 VI 2008 - 50-lecie święceń kapłańskich Arcybiskupa Władysława Ziółka
- IV Wyścig Samochodowy na 1/4 mili o Puchar Komandanta Miejskiego Policji
- 23 VI 2008 - Rada ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi, Urząd Miasta Łodzi
- Senacka Komisja ds. Nauki
- Senacka Komisja ds. Budżetu i Finansów
- 24 VI 2008 - Nadanie tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. Jerzemu A. G. Vetulaniemu i prof. Stanisławowi J. Konturkowi
- 25 VI 2008 - Senacka Komisja ds. Punktacji
- Wręczenie Nagród Gospodarczych Wojewody Łódzkiego Jolanty Chełmińskiej, Pałac Poznańskiego
- Otwarcie Konferencji Europejskiego Klubu Trzustkowego i Międzynarodowego Stwarzyszenia Pankreatologii, Filharmonia Łódzka
- 2 VII 2008 - Rada Naukowa ICZMP
- 25 VII 2008 - Spotkanie z Wiceprezydentem Miasta Łodzi Jarosławem Wojcieszkiem, poświęcone włączeniu Łodzi do jednego z Węzłów Wiedzy i Innowacji, Urząd Miasta Łodzi
- 14 VIII 2008 - Obchody święta Wojska Polskiego
- 21 VIII 2008 - Promocja książki „Choroby współistniejące z ciążą” pod red. prof. Teresy Pajszczyk-Kieszkiewicz, Łódzkie Towarzystwo Naukowe

Prof. dr hab. Andrzej Lewiński
REKTOR
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

SPRAWOZDANIE REKTORA
Z DZIAŁALNOŚCI
UNIwersYTETU MEDYCZNEGO
W ROKU 2007

Łódź, sierpień 2008

Prof. dr hab. Andrzej Lewiński
REKTOR
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

SPRAWOZDANIE REKTORA
Z DZIAŁALNOŚCI
UNIwersYTETU MEDYCZNEGO
W ROKU 2007

Załączniki

Łódź, sierpień 2008

SUMMARY

Dr Elżbieta Magdalena Plewińska

„KRONIKARZ” SUMMARY OF THE CONTENTS

The Introduction to the sixth volume of the annual bulletin *Kronikarz* for the academic year 2007/2008 was written by the Dean of Faculty of Dental Medicine – Prof. Wiesław Papierz, M. D., Ph. D.

The present double issue (11/12) contains permanent sections (inauguration of the academic year, *honoris causa* doctorates, diplomas of graduates, didactic activity, photos, University events, biographies – profiles – reminiscences, Senate Resolutions, Rector’s Directives and Rector’s Calendarium) as well as plentitude of interesting articles that concern a variety of subject: Military Medical Academy, the MMA Institute of Military Medicine, Intercollegiate Chair of Arts, meeting with Cardinal Javier Lozano Barragán, doctors – patrons of the streets of Łódź, promotion of Prof. Andrzej Lewiński to a higher military officer rank, scientific achievements of Prof. Paweł Piotr Liberski whose caricature has been drawn by Prof. Michał Karasek and presented on the cover page of the present issue.

The Supervisors of the *honoris causa* doctorates presented the profiles of the scientists who been honoured with the highest academic distinction at the Medical University of Łódź: Prof. Felipe F. Casanueva, Prof. Teofan M. Domżał, dr Marek Edelman, Prof. Robert H. Jones, Prof. Stanisław Jan Konturek, Prof. Jerzy A. G. Vetulani and Prof. Marek Pawlikowski – at the Silesian Medical University in Katowice.

On the occasion of the Jubilee of the 5th Anniversary of the Medical University, reports concerning the University creation, development and achievements were presented by the Rector Magnificus – Prof. Andrzej Lewiński, Vice-Rectors, Deans of the particular Faculties and Head of the University Teaching Branch in Piotrków Trybunalski.

References to the articles in *Kronikarz* for years 2002-2008, the index of names and the index of geographical names have been provided in the on-line version available from the website of the MU Library and CD-ROM.

CONTENTS

Wielisław Papierz: <i>Introduction</i>	5
Ryszard Żmuda: <i>The sixth annual bulletin „Kronikarz”</i>	6
<i>Inauguration of the academic year 2007/2008</i>	7
Jan Krysiński: <i>The speech of the President of the Conference of Rectors of Public Universities of Łódź, delivered at the central inauguration of the academic year 2007/2008</i>	10
Tomasz Dutkowski: <i>Inauguration of the academic year 2007/2008 at the Medical University of w Łódź</i>	14
Andrzej Lewiński: <i>Inauguration speech</i>	19
Jurek Olszewski: <i>Inauguration of the academic year 2007/2008 at the Faculty of Physiotherapy</i>	30
Jan Błaszczuk: <i>Inauguration of the academic year 2007/2008 at the Military Medical Faculty</i>	37
Monika Bujak: <i>Inauguration of the academic year 2007/2008 in Piotrków Trybunalski</i>	44
<i>Honoris causa doctorates at the Medical University of w Łódź</i>	51
Ryszard Żmuda: <i>The Honorands of doctors honoris causa of the Medical University of w Łódź (2003 - 2008)</i>	51
<i>Ceremonial sessions of the Senate</i>	87
Andrzej Lewiński: <i>Professor Felipe F. Casanueva</i>	89
Henryk Chmielewski: <i>Professor Teofan Maria Domżał</i>	104
Paweł Piotr Liberski: <i>Doctor Marek Edelman</i>	115
Maria Krzemińska-Pakuła: <i>Professor Robert H. Jones</i>	125
Jan Chojnacki: <i>Professor Stanisław Jan Konturek</i>	138
Jerzy Z. Nowak: <i>Professor Jerzy A. G. Vetulani</i>	150
<i>Professor of our University is doctor honoris causa at the Silesian Medical University in Katowice</i>	158
Franciszek Kokot: <i>Professor Marek Pawlikowski</i>	158
<i>Promotion to a higher military officer rank</i>	164
Mirosław Wdowczyk: <i>Professor Andrzej Lewiński has been promoted to the rank of Lieutenant-Colonel</i>	164
<i>Photos</i>	173
<i>Didactic activity</i>	181
Małgorzata Wejchert: <i>Students of the Medical University of w Łódź</i>	181
Urszula Kurczewska, Daria Orszulak-Michalak: <i>The role of education in pharmaceutical care</i>	189
Mieczysław Gałuszka, Maria Pędziwiatr: <i>The Intercollegiate Chair of the Arts</i>	193
<i>Graduates of the Medical University of w Łódź in the academic year 2007/2008</i>	206
Joanna Jakóbczyk: <i>Diplomas of the Graduates of the Faculty of Pharmacy</i>	206
Jan Wilczyński: <i>Diplomas of the Graduates of the Division of Studies in the English Language at the Military Medical Faculty</i>	210
<i>Doktoraty i habilitacje</i>	226
Renata Leszczyńska: <i>The catalogue of dissertations of the Medical University of w Łódź (1 X 2007 - 30 IX 2008)</i>	226
<i>Conferences - symposia - scientific congresses</i>	242
Maria Jakubowska: <i>List of conferences in the academic year 2007/2008</i>	242
Maciej Białas, Barbara Piątek, Piotr Szmyt: <i>The third Łódź Conference on Surgical Sciences</i>	246
<i>Scientific and research activity</i>	256
Joanna Włodarczyk: <i>Awards, grants, scholarships, publications, scientific cooperation - 2007</i>	256
<i>The Jubilee of the 5th Anniversary of the Medical University</i>	267
Andrzej Lewiński: <i>Medical University of Łódź in the academic years 2002/2003-2007/2008</i>	267
Paweł Piotr Liberski: <i>Two reelections about the science in Medical University in Łódź</i>	273
Daria Orszulak-Michalak: <i>Didactic and educational activity</i>	275
Adam Dziki: <i>University hospitals and postgraduate training</i>	282
Krzysztof Zeman: <i>Development of the University</i>	288
Ryszard Glinka: <i>Budget and finances</i>	290
Kazimierz Jędrzejewski: <i>The Faculty of Medicine</i>	291
Jan Błaszczuk: <i>The Military Medical Faculty</i>	295
Wielisław Papierz: <i>The Faculty of Dental Medicine</i>	299
Jadwiga Szymańska: <i>The Faculty of Pharmacy</i>	300
Jurek Olszewski: <i>The Faculty of Physiotherapy</i>	302
Anna Jegier: <i>The Faculty of Health Sciences</i>	309
Jerzy Stańczyk: <i>The Faculty of Nursing and Midwifery</i>	319
Andrzej Bednarek, Dariusz Nowak: <i>The Faculty of Biomedical Sciences and Postgraduate Training</i>	327
Leszek Matusiak: <i>The University Teaching Branch in Piotrków Trybunalski</i>	329
Jacek Dudek: <i>The image of the Medical University of w Łódź in the light of the articles published in the Local Press and in the archival materials available on the University website</i>	331
<i>The History of the Military Medical Academy</i>	354
Czesław Marmura: <i>We also are a part of tradition of our University</i>	354
Andrzej M. Słowiński: <i>The History of the Institute of Military Medicine of the Div. Gen. Prof. Bolesław Szarecki Military Medical Academy</i>	366

<i>University Events</i>	390
Dagmara Klim: <i>The meeting with His Eminence Cardinal Javier Lozano Barragán in Polish Mother's Memorial Hospital, Research Institute in Łódź</i>	390
<i>Academic teachers about themselves</i>	407
Paweł Piotr Liberski: <i>Scientific achievements: tubulovesicular structures and neuropathology</i>	407
<i>Reflections on Poland</i>	417
Karol Klička: <i>All roads lead to the library. Biographical reminiscences in a nut-shell</i>	417
<i>Names of the streets in Łódź</i>	421
Andrzej Kempa: <i>Doctors as patrons of streets in Łódź</i>	421
<i>Biographies – Profiles – Reminiscences</i>	433
Anna Jachimiał: <i>Prof. Jan Dobek, M.D., Ph. D. (1918-2007)</i> s. 433; Mariusz Dudkiewicz: <i>Gen. Prof. Marian Mieczysław Garlicki, M.D., Ph. D. (1908-2002)</i> s. 437; Jerzy Bodalski: <i>Prof. Jadwiga Jankowska, M.D., Ph. D. (1927-2003)</i> s. 443; Elżbieta Mikiciuk-Olasik: <i>Prof. Zofia Jerzmanowska, M.Pharm., Ph. D. (1906-1999)</i> s. 450; Andrzej Stempel, Krystyna Zientek: <i>Jadwiga Kornaszewska (1915-2008)</i> s.453; Teresa Pajszczyk-Kieszkievicz: <i>Dr Alina Margolis-Edelman, M.D., Ph. D. (1922-2008)</i> s. 456.; Anna Wędzisz: <i>Prof. Henryk Młodecki, M.Pharm., Ph. D. (1918-1998)</i> s. 458; Jolanta Stolarek: <i>Zdzisław Pałatyński, Master of Arts (1924-2006)</i> s. 463.; Dariusz Piotrowski: <i>Colonel Adam Rasmus, M.D., Ph. D. (1949-2006)</i> s.465; Katarzyna Hanisz: <i>Prof. Robert Rembaliński, M.Pharm., Ph. D. (1894-1975)</i> s. 468; Ryszard Żmuda: <i>Rev. Lieutenant-Colonel Marek Strzelecki SAC (1952-2006)</i> s. 474	
<i>Senate Resolutions</i>	476
Teresa Iljin: <i>List of the Senate Resolutions (1 X 2007 - 31 VIII 2008)</i>	476
<i>Rector's Directives</i>	479
Anna Skomorowska: <i>List of the Directives of the Rector Magnificus of the Medical University of Łódź (1 X 2007 - 31 VIII 2008)</i>	479
<i>Rector's Calendarium</i>	481
Teresa Iljin: <i>Visits, meetings, talks of the Rector Magnificus, Prof. Andrzej Lewiński, M.D., Ph. D. (1 X 2007 - 31 VIII 2008)</i>	481
<i>Summary</i>	486
Elżbieta Magdalena Plewińska: <i>„Kronikarz” summary of the contents</i>	486
<i>Contents</i>	487
<i>Bibliographical lists</i>	489
Piotr Cichocki: <i>Bibliography of contents of Kronikarz - annual bulletin (2002/2003 - R. 2007/2008)</i>	489
<i>Indexes</i>	
Monika Opióła: <i>Index of persons and geographical names</i>	521

Mgr Piotr Cichoński

**BIBLIOGRAFIA ZAWARTOŚCI „KRONIKARZA”
- SEMESTRALNEGO BIULETYNU INFORMACYJNEGO
UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI
(2002/2003 - 2007/2008)**

Treść: Wstęp s. 489, Spis bibliograficzny s. 490, Informacje ogólne s. 490, Stopki redakcyjne s. 490, Spisy treści s. 490, Contents s. 490, Przedmowy do „Kronikarza” s. 490, Wprowadzenia redaktora naczelnego s.490, Serwis fotograficzny s. 491, Summary s. 491, Skorowidze s. 491, Akty prawne s. 491, Ogólne s. 491, Uchwały Senatu s. 491, Zarządzenia Rektora s. 492, Historia łódzkich uczelni medycznych s. 492, Wydziały medyczne Uniwersytetu Łódzkiego s. 492, Akademia Medyczna w Łodzi s. 492, Wojskowa Akademia Medyczna im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego s. 492, Uniwersytet Medyczny w Łodzi s. 493, Wybory s. 493, Władze s. 493, Senat s.493, Komisje senackie s. 493, Podsumowanie działalności Uczelni s. 493, Sprawy osobowe s. 493, Struktura organizacyjna s. 494, Poszczególne jednostki s. 494, Jednostki międzyuczelniane, ogólnouczelniane, międzywydziałowe s. 495, Wydziały s. 495, Opracowania ogólne s. 495, Poszczególne wydziały s. 495, Zamiejscowe Ośrodki Dydaktyczne s. 496, Uniwersyteckie szpitale kliniczne s. 496, Opracowania ogólne s. 496, Poszczególne szpitale s. 496, Związki zawodowe s. 497, Uroczystości okolicznościowe s. 497, Inauguracje roku akademickiego s. 497, Środowiskowa s. 497, Ogólnouczelniane s. 497, Wydziałowe s. 498, W Zamiejscowych Ośrodkach Dydaktycznych s. 498, Doktoraty *honoris causa* s. 499, Wykłady i wystąpienia laureatów s. 499, Inne wydarzenia s. 499, Sztandar WAM s. 499, Tysięczne posiedzenie Rady Wydziału Lekarskiego s. 499, Spotkanie z Kardynałem s. 499, Jubileusze s. 499, Dyplomy ukończenia studiów s. 500, Dyplomy habilitacyjne i doktorskie s. 503, Działalność dydaktyczna i naukowa s. 503, Opracowania ogólne s. 503, Studenci s. 503, Indywidualny tok studiów s. 503, Studia anglojęzyczne s. 504, Studia podyplomowe s. 504, Opieka zdrowotna s. 504, Organizacje studenckie. Stowarzyszenia s. 504, Towarzystwa i koła naukowe s. 504, Stypendia s. 504, Sport i rekreacja s. 504, Kluby. Chór s. 505, Juwenalia / Wampirjada s. 505, Wakacje. Obozy s. 505, Akademiki s. 505, Absolwenci s. 505, Rozprawy doktorskie i habilitacyjne s. 506, Katalogi dysertacji s. 506, Konferencje, sympozja, zjazdy naukowe s. 506, Opracowania ogólne s. 506, Poszczególne konferencje s. 506, Wydawnictwa ciągle, zwarte oraz zbiory specjalne s. 507, Foldery s. 507, Informatory s. 507, Czasopisma s. 507, Książki s. 507, Podręczniki i skrypty s. 507, Rozprawy doktorskie i prace magisterskie s. 508, Varia s. 508, Materiały biograficzne s. 508, Doktorzy *honoris causa* s. 508, Opracowania ogólne s. 508, Poszczególni uczeni s. 508, Profesorowie łódzkich uczelni medycznych doktorami *honoris causa* innych uczelni s. 509, Władze Uczelni s. 510, Rektor s. 510, Prorektorzy s. 510, Kanclerz / Dyrektor administracyjny s. 510, Dziekani s. 510, Prodziekani s. 511, Dyrektorzy uniwersyteckich szpitali klinicznych s. 513, Jubilaci s. 514, Nauczyciele akademicy o sobie s. 514, Pro memoria s. 514, Opracowania ogólne s. 514, Poszczególne osoby s. 514.

Wstęp

Inicjatorem powołania czasopisma dokumentującego działalność powstałego w 2002 roku Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, który utworzono z połączenia dwóch łódzkich uczelni medycznych: cywilnej – AM i wojskowej – WAM, był prof. dr hab. Krzysztof Zeman, Prorektor ds. Rozwoju Uczelni, były Rektor Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego w Łodzi.

Następnie Senat UM w dniu 18 XII 2003 roku, na wniosek JM Rektora – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego, zatwierdził w/w decyzję, powierzając zorganizowanie periodyku i funkcję redaktora naczelnego dr. Ryszardowi Żmudzie, dyrektorowi biblioteki uczelnianej.

„Kronikarz” – semestralny biuletyn informacyjny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, ukazuje się z częstotliwością półrocznika, formatu A4, drukowany jest w nakładzie 500 egzemplarzy i tłoczony na płycie kompaktowej w ilości 500 sztuk oraz udostępniony on-line ze strony internetowej Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (<http://www.bg.umed.lodz.pl>). Ma różną objętość w zależności od zgromadzonych materiałów. Dystrybucja prowadzona jest bezpłatnie w obrębie jednostek organizacyjnych i pracowników Uczelni oraz bibliotek naukowych. Posiada ISSN 1732-9329 oraz „Bibliografię zawartości...”.

Do wersji elektronicznej „Kronikarza” opracowywano Indeksy nazwisk i nazw geograficznych. W każdym numerze zamieszczono kilkunastostronicowy Serwis fotograficzny z kolorowymi fotografiami oraz streszczenie anglojęzyczne.

Poszczególne numery czasopisma uświetnili Przedmową: JM Rektor, Prorektorzy i Dziekani. W stopkach zamieszczono wymagane dane bibliograficzne. Na odwrocie kart tytułowych podawano skład: Rady Programowej – którą tworzą profesorowie, członkowie Rady Bibliotecznej, na czele z przewodniczącym – prof. dr. hab. Michałem Karaskiem oraz Redakcji periodyku.

Na okładkach prezentowano gmachy Uniwersytetu, a na ostatniej – karykaturę prof. dr. hab. Pawła Piotra Liberskiego, Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą.

W zrubie głównym bibliografii zastosowano różne układy zgromadzonych rekordów, wprowadzono również odsyłacze numerowe oraz do całości opracowano Indeks, który obejmuje w porządku alfabetycznym nazwiska, tytuły i nazwy geograficzne.

Przedstawiamy Czytelnikom Spis bibliograficzny, który rejestruje ogłoszone drukiem na łamach biuletynu artykuły i inne materiały informacyjne za okres sześciu lat akademickich 2002/2003 – 2007/2008 działalności Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

SPIS BIBLIOGRAFICZNY

Informacje ogólne

1. STOPKI redakcyjne – 2002/2003 R. 1 nr 1 s. 2; 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 2, nr 2 s. 2; 2004/2005 R. 3 nr 1 / 2 s. 2; 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 2, nr 2 s. 2; 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 2, nr 2 s. 2; 2007/2008 R. 6 nr 1 / 2 s. 2.
2. SPIS treści – 2002/2003 R. 1 nr 1 / 2 s. 2; 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 1-2, nr 2 s. 3-4; 2004/2005 R. 3 nr 1 / 2 s. 3-4; 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 3, nr 2 s. 3-4; 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 3, nr 2 s. 3-4; 2007/2008 R. 6 nr 1 / 2 s. 3-4.
3. CONTENTS - 2002/2003 R. 1 nr 1 / 2 s. 152; 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 209-210, nr 2 s. 319-320; 2004/2005 R. 3 nr 1 / 2 s. 379-380; 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 342, nr 2 s. 377-378; 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 314, nr 2 s. 437-438; 2007/2008 R. 6 nr 1 / 2 s. 487-488.

Przedmowy do „Kronikarza”

4. LEWIŃSKI Andrzej: Słowo wstępne Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 3, portr.
5. KARASEK Michał: Wypowiedź Przewodniczącego Rady Programowej. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 4, il., portr.
6. DZIKI Adam: Przedmowa Prorektora ds. Klinicznych i Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 5, il., portr.
7. GLINKA Ryszard: Przedmowa Prorektora ds. Budżetu i Finansów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 5, il., portr.
8. LIBERSKI Paweł Piotr: Przedmowa Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 5, il., portr.
9. ORSZULAK-MICHALAK Daria: Przedmowa Prorektora ds. Nauczania i Wychowania Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 5 il., portr.
10. ZEMAN Krzysztof: Przedmowa Prorektora ds. Rozwoju Uczelni Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 5, il., portr.
11. BŁASZCZYK Jan: Przedmowa Dziekana Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 5, il., portr.
12. JĘDRZEJEWSKI Kazimierz: Przedmowa Dziekana Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 5 il., portr.
13. PAPIERZ Wielisław: Przedmowa Dziekana Wydziału Lekarsko-Dentystycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2007/2008 R. 6 nr 1 / 2 s. 5, il., portr.

Wprowadzenie redaktora naczelnego

14. ŻMUDA Ryszard: Redaktor o „Kronikarzu”. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 5-6, il., portr.; Tenże: Drugi rocznik „Kronikarza”. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 6-8, il., portr.; Tenże: Czwarty numer „Kronikarza”. - 2003/2004 R. 2, nr 2 s. 6-7, il., portr.; Tenże: Trzeci rocznik „Kronikarza”. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 6-8, il., portr.; Tenże: Siódmy numer „Kronikarza”. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 6, il., portr.; Tenże: Czwarty rocznik „Kronikarza”. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 6, portr.; Tenże: Jubile-

uszowy piąty rocznik „Kronikarza”. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 6-8, il., portr.; Tenże: Dziesiąty numer „Kronikarza”. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 6-7, il., portr.; Tenże: Szósty rocznik „Kronikarza”. - 2007/2008 R. 6 nr 1 / 2 s. 6, portr.

Serwis fotograficzny

15. SERWIS fotograficzny. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 49-56, fot. kolor., portr.; - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 97-104, fot. kolor.; - 2003/2004), R. 2 nr 2 s. 77-84, fot. kolor., portr.; - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 77-88, fot. kolor.; - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 99-106, fot. kolor.; - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 137-144, fot. kolor.; - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 151-160, fot. kolor.; - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 201-208, fot. kolor.; - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 173-180, fot. kolor.

M. in.: inauguracje roku akademickiego, doktorzy honoris causa, władze Uczelni, studenci, absolwenci, doktoranci, chór, sportowcy, laureaci, różne uroczystości.

Summary

16. SUMMARY of the „Kronikarz” / oprac. Kinga Studzińska-Pasieka . - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 150, portr.; oprac. Anna Wiśniewska - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 208, portr.; 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 436, portr.; oprac. Barbara Skalska - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 317-318, portr.; oprac. Urszula Zauder - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 378, portr.; oprac. Barbara Grala - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 341, portr.; oprac. Bogumiła Bruc - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 375-376, portr.; oprac. Witold Kozakiewicz - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 313, portr.; oprac. Elżbieta Magdalena Plewińska - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 486, portr.

Skorowidze

(do wersji elektronicznej: CD-ROM i on-line)

17. INDEKS osobowy i nazw geograficznych / oprac. Tomasz Ostrowski - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 153-166, portr.; 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 211-223, portr.; 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 321-337, portr.; oprac. Wiesław Wolski - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 381-402, portr.; oprac. Monika Opióła - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 343-365, portr. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 489-.....; oprac. Konrad Żurek - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 379-395, portr.; oprac. Renata Leszczyńska - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 315-329, portr.; oprac. Agnieszka Gwoździńska - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 439-459, portr.

AKTY PRAWNE

Ogólne

18. USTAWA z dnia 27 lipca 2002 roku o utworzeniu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 28-29.

19. DECYZJA Ministra Zdrowia z dnia 20 września 2002 roku w sprawie nadania Statutu Uniwersytetowi Medycznemu w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 30-31.

20. STATUT Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 12, il. z dnia 1 lipca 2004 roku.

21. STATUT Uniwersytetu Medycznego w Łodzi uchwalony w dniu 29 czerwca 2006 roku przez Senat Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 62-63, il.

Uchwały Senatu

22. ILJIN Teresa: Wykaz uchwał Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi [1 X 2002 - 31 VIII 2008]. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 138-140, portr.; - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 304-307, portr.; - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 367-370, portr.; - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 359-362, portr.; - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 421-423, portr.; - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 476-478, portr.

Zarządzenia Rektora

23. SKOMOROWSKA Anna: Spis zarządzeń rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. dr hab. med. Andrzeja Lewińskiego [1 X 2002 – 31 VIII 2008]. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 141-143, portr.; - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 308-309; - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 371, portr.; - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 363-364, portr.; - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 424-425, portr.; - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 476-478, portr.

HISTORIA ŁÓDZKICH UCZELNI MEDYCZNYCH

Wydziały Medyczne Uniwersytetu Łódzkiego

24. SUPADY Jerzy: Powstanie wyższego szkolnictwa medycznego w Łodzi : Uniwersytet – Akademia – Uniwersytet. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 7-19, portr., tab., bibliogr.
25. SUPADY Jerzy: Z dziejów Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Medycznej w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 294-298, il., bibliogr.
Sesja historyczna „60 lat nauczania medycyny w Łodzi” s. 294-312.

Akademia Medyczna w Łodzi

Zob. poz. 15, 458, 287, 289-292

26. DANOWSKI Jacek: Otwarcie Izby Pamięci Akademii Medycznej w Łodzi. – 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 195-200, il., portr.
27. HANISZ Katarzyna: Powstanie i rozwój Muzeum Farmacji i Wydziału Farmaceutycznego AM i UM w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 219-224, il., portr.
28. PIOTROWSKA Jadwiga: Biblioteka Główna Akademii Medycznej w Łodzi (1950 – 2002). – 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 209-227, il., portr., tab., bibliogr.
29. SUPADY Jerzy: Jubileusz Wydziału Lekarskiego. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 174-180, il., portr.
Referat na tysięcznym posiedzeniu Wydziału Lekarskiego
30. WIECZOREK Ewa: Udział uczelni medycznych w Festiwalach Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 190-201, il., portr.
31. WOŹNIAK Leszek: Izba Pamięci Akademii Medycznej w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 102-110, il., portr.

Wojskowa Akademia Medyczna im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego

Zob. poz. 15, 287

32. BREKER Krystyna: Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego w Łodzi (1956 – 2002). – 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 228-240, il., portr., bibliogr.
33. JEŚMAN Czesław: Droga Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego do Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 19-27, il., portr., tab., bibliogr.
34. JEŚMAN Czesław: Nauczanie medycyny w Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 299-312, il., bibliogr.
Sesja historyczna „60 lat nauczania medycyny w Łodzi” s. 294-312.
35. JEŚMAN Joanna, JEŚMAN Czesław: Muzeum Polskiej Wojskowej Służby Zdrowia Wojskowej Akademii Medycznej i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 225-243, il., portr.
36. MARMURA Czesław: Jesteśmy także częścią tradycji naszego Uniwersytetu. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 354-365, il., portr.
37. SŁOWIŃSKI Andrzej M.: Historia Instytutu Medycyny Wojskowej, Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 366-389, il., portr.
38. TRYNISZEWSKI Wiesław: Sala Tradycji Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 244-253, il., portr.

Uniwersytet Medyczny w Łodzi

Wybory

39. DANILEWICZ Marian: Wybory organów jednoosobowych i kolegialnych Uniwersytetu Medycznego na kadencje w latach 2002 – 2006 i 2006 – 2008: zarys procedur wyborczych. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 296-298, portr.

Władze

Zob. poz. 15

40. WŁADZE Uczelni. - 2002/2003 R. 1, 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 69-70, il.; - 2006/2007 R. 5 nr 1/2 s. 36-37; - 2003/2004 R. 2, nr 1 s.18-21; nr 1 s. 154-159, portr.

Senat

41. SKŁAD Senatu. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 38-39; - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 24; - 2006/2007 R. 5 nr 1 s.71-72, il.

Komisje senackie

42. SENACKIE Komisje - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 40; - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 25; - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 73

Podsumowanie działalności Uczelni

Zob. poz. 92, 94, 97, 99, 101, 104, 106, 108, 116

43. LEWIŃSKI Andrzej: Uniwersytet Medyczny w Łodzi w latach akademickich 2002/2003 – 2007/2008. – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 267-272, il., portr.
44. LIBERSKI Paweł Piotr: Dwie refleksje o nauce w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi. – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 273-274, portr., tab.
45. ORSZULAK-MICHALAK Daria: Działalność dydaktyczno-wychowawcza. – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 275-281, il., portr., tab.
46. ZEMAN Krzysztof: Rozwój Uczelni. – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 288-289, il., portr.
47. GLINKA Ryszard: Budżet i finanse. – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 290, il., portr.
- * * * *
48. DUDEK Jacek: Obraz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w świetle artykułów zamieszczonych w prasie lokalnej oraz materiałów archiwalnych strony internetowej Uczelni. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 329-348, portr.; - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 331-353, portr.

Sprawy osobowe

49. POTERAJ Danuta: Nagrody, granty, stypendia, publikacje, współpraca naukowa. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 96-99, portr., tab.; - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 150-155, il., portr., tab.; - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 183-184, il., portr.; - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 217-222, il., portr., tab.; - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 170-176, il., portr., tab.
50. SEPSKA Małgorzata: Ordery, odznaczenia, medale, nominacje, emerytury. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 110-111, il., portr.; - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 190-191, il., portr.; - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 323-328, il., portr.; - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 264-266, il., portr.; - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 279, portr.
51. WŁODARCZYK Joanna: Nagrody, granty, stypendia, publikacje, współpraca naukowa – 2006. – 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 188-194, il., portr., tab.; – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 256-266, portr., tab.

Struktura organizacyjna

Ogólne

- 51a. STRUKTURA organizacyjna. - 2002/ 2003 R. 1 nr 1/2 s. 32-35; - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 13-17; - 2006/2007 R. 5 nr 1 s.64-68.

Poszczególne jednostki

52. ILJIN Teresa: Sekretariat Rektora i Prorektorów. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 26-27, il., portr.
53. WADOWCZYK Mirosław: Rzecznik prasowy. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 11-12, il., portr.
54. FRONCZAK Adam: Kanclerz: - 2003 / 2004 R. 2 nr 2 s. 8-10, il., portr., bibliogr.
55. PIETRAS Katarzyna: Sekretariat Kanclerza. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 28-29, il., portr.
56. GABRYŚ Edward, SIERADZKI Bogdan: Administracja Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 15-19, il., portr., tab.
57. DZIĘDZIELA Małgorzata: Sekretariat Dyrektora Administracyjnego. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 30-31, il., portr.
58. SARZAŁA Krystyna: Kancelaria Główna. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 76, il., portr.
59. MUKAJ Wioletta: Dział Administracyjno-Gospodarczy. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 64-65, il, portr.
60. OCHMAN Małgorzata: Kwestura. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 20-21, il., portr.
61. MATUSIAK Grażyna: Dział Księgowości. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 2, il., portr
62. BARAŃSKA Elżbieta: Dział Finansowy. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 23-24, il., portr
63. GOŁEMBIEWSKA Anna: Dział Płac i Zasiłków Chorobowych. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 25-26, il., portr.
64. GRZYWACZEWSKA Jadwiga: Zespół Radców Prawnych. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 59, portr.
65. KACZMAREK Jan: Dział Teleinformatyczny. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 74-75, il., portr.
66. KOWALEWSKA Wiesława: Dział ds. Bytowych Studentów. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 54-58, il., portr., tab.
67. KRUHLY Grzegorz: Zarząd Inwestycji. 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 60-63, il., portr.
68. KUBIAK Mikołaj: Dział Nadzoru Technicznego. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 66-68, il., portr.
69. KUCZAMER Paweł: Samodzielna Sekcja ds. Obrońnych. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 72-73, portr.
70. KUPISZ Anita: Sekcja Spraw Socjalnych -2003/2004 R. 2 nr 2 s. 27-28, il., portr.
71. LEWANDOWSKI Wiesław: Dział Kontroli Wewnętrznej.- 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 40-41, il., portr.
72. DUDEK Jacek: Dział Informacji i Promocji. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 46-48, il., portr.
73. WÓJTOWICZ Julian: Inspektorat BHP i P. Poż. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 69-71, il., portr.
74. SEPSKA Małgorzata: Dział Organizacji Zatrudnienia. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 30-31, il., portr.
75. SKOMOROWSKA Anna: Dział Organizacji. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 32-35, il., portr.
76. SZCZECIŃSKA Lucyna: Audyt wewnętrzny - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 13-14, il. portr.
77. WEJCHERT Małgorzata: Dział Nauczania i Wychowania. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 36-37, il., portr.
78. WĘGRZYŃSKA Iwona: Dział Ewidencji Majatku i Inwentaryzacji. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 29, il., portr.
79. PŁUSA Grażyna: Dział Obsługi Zamówień Publicznych. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 49-50, il., portr.
80. POTERAJ Danuta: Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 38-39, il., portr.
81. MICHALAK Jacek: Dział ds. Integracji z Unią Europejską. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 51-53, il., portr.
82. PASZOTTA-OSTROWSKA Janina: Sekretariat Stowarzyszenia Absolwentów Akademii Medycznej i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 R. 4. nr 2 s. 91-92

Jednostki międzyuczelniane, ogólnouczelniane, międzywydziałowe

83. BORTNIK Józef: Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 107-110, il., portr., bibliogr.

84. GAŁUSZKA Mieczysław, PĘDZIWIATR Maria: Międzyuczelniana Katedra Nauk Humanistycznych. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 193- 205, il., portr.

85. GRAMS-KASPERSKA Beata: Sekretariat Biblioteki Głównej. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 48-49, il., portr.

86. LESZCZYŃSKI Włodzimierz, BORKOWSKI Lech, KUMOREK Jan: Studium Edukacji Obronnej. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 119-121, il., portr.

87. STOLAREK Joanna: Sekretariat Centrum Nauczania Języków Obcych. - 2003/2004 R. 2, nr 1 s. 50, il., portr.

88. STUDZIŃSKA-PASIEKA Kinga: Centrum Nauczania Języków Obcych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 101-106, il., portr.

89. TRZCIŃSKI Lechosław: Dział Wydawnictw i Poligrafii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 275-278, il., portr.

90. ŻMUDA Ryszard: Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (2002 – 2007). - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 241-274, il., portr., tab., bibliogr.

Wydziały

Opracowania ogólne

91. RADY Wydziałów [kadencja 2006-2008]. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 74-77, tab.

Poszczególne wydziały

92. JĘDRZEJEWSKI Kazimierz: Wydział Lekarski. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 291-294, portr., tab.

93. MILBRANDT Barbara: Dziekanat Wydziału Lekarskiego. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 53-54, il., portr., tab.

94. BŁASZCZYK Jan: Czy Wydział Wojskowo-Lekarski jest potrzebny?. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 295-298, portr., tab.

95. JANICKA Renata: Dziekanat Wydziału Wojskowo-Lekarskiego. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 55-56, il., portr.

96. SEWERYN-SOBOŁA Marianna: Sekretariat Prodziekana ds. Studiów w Języku Angielskim Wydziału Wojskowo-Lekarskiego. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 57-58, il., portr.

97. PAPIERZ Wielisław: Wydział Lekarsko-Dentystyczny. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 299, portr.

98. ZIELIŃSKA Urszula: Dziekanat Wydziału Lekarsko-Dentystycznego. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 59-60, il., portr.

99. SZYMAŃSKA Jadwiga: Wydział Farmaceutyczny. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 300-301, portr.

100. WRĘŻEL Alicja: Dziekanat Wydziału Farmaceutycznego. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 61-62, il., portr.

101. OLSZEWSKI Jurek: Wydział Fizjoterapii. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 302-308, il., portr., tab.

102. OLSZEWSKI Jurek: Współpraca zagraniczna Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z Wydziałem Medycznym Uniwersytetu w Belgradzie. - 2003/2004 R. 2, nr 1 s. 156-160, il., portr.

103. ZBRZEZNA Barbara: Dziekanat Wydziału Fizjoterapii. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 63-64, il., portr., tab.

104. JEGIER Anna: Wydział Nauk o Zdrowiu. 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 309-318, portr., tab.

105. ZYSK Małgorzata: Dziekanat Wydziału Nauk o Zdrowiu. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 65-66, il., portr., tab.

106. STAŃCZYK Jerzy: Wydział Pielęgniarstwa i Położnictwa. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 319-326, il., portr.

107. SOSIŃSKA-PAJĄK Anna: Dziekanat Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 67, il., portr., tab.

108. BEDNAREK Andrzej, Nowak Dariusz: Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 327-328, portr.

109. ZADUMIŃSKA Gabriela: Dziekanat Wy-

działu Kształcenia Podyplomowego. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 68-69, il., portr.

110. MIROWSKA-MAJTCZAK Elżbieta: Sekretariat Stacjonarnego Studium Doktoranckiego - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 51-52, il., portr., tab.

Zamiejscowe Ośrodki Dydaktyczne

Zob. poz. 148-152

111. MATUSIAK Leszek: Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Uniwersytetu Medycznego w Piotrkowie Trybunalskim. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 111-113, il., portr.

112. MATUSIAK Leszek: Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Uniwersytetu Medycznego w Piotrkowie Trybunalskim. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 329-330, portr.

113. BUJAK Monika: VII Targi Pracy „Piotrkowski Dzień Kariery 2007”. - 2006/2007 R.5 nr 2 s. 24-26, il., portr.

114. SADURA Joanna: IX Targi Edukacyjne dla Maturzystów „Żak” 2007. - 2006/2007 R.5 nr 2 s. 22-23, il., portr.

115. SZCZEŚNIAK Agnieszka: Uroczyste otwarcie auli i nadanie imienia dr Mariana Wygrzywalskiego w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego w Piotrkowie Trybunalskim. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 11-21, il., portr.

Przemówienie okolicznościowe JM Rektora UM w Łodzi prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego. S. 16-17.

Uniwersyteckie szpitale kliniczne

Opracowania ogólne

116. DZIKI Adam: Uniwersyteckie szpitale kliniczne i kształcenie podyplomowe. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 282-287, il., portr., tab.

117. MARKIEWICZ Andrzej, PONIATOWSKI Jacek: Dział ds. Nadzoru i Kontroli Szpitali Klinicz-

nych. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 42-45 il., portr.

118. BRYKALSKI Dariusz: Baza kliniczna Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 103-109, portr., tab.

Poszczególne szpitale

Zob. poz. 357-382

119. BIENKIEWICZ Wojciech: Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 227-230, il., portr., bibliogr.

120. PRY CZ Ewa: Sekretariat Centralnego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 32-34, il., portr.

121. KUNA Piotr: Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. Norberta Barlickiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 231-235, il., portr., bibliogr.

122. GAŚSIOROWSKA Kamila: Sekretariat Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. Norberta Barlickiego w Łodzi. - 2003/2004 R. nr 1 s. 35-36, il., portr.

123. MARKUSZEWSKI Leszek: Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 2 im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi -

Centralny Szpital Weteranów. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 236-248, il., portr., tab.

124. MARDOFEL Anna: Sekretariat Szpitala Klinicznego nr 2 im. Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 s. 37-38, il., portr.

125. ANTONIEWSKI Wojciech: Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 3 im. dr Seweryna Sterlinga Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 249-252, il., portr., bibliogr.

126. SEKRETARIAT Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 3 im. dr Seweryna Sterlinga w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 39, il.

127. STAŃCZYK Jerzy : Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 4 im. Marii Konopnickiej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 253-260, portr., il. bibliogr.

128. SZENFELD Katarzyna: Sekretariat Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 4 im. Marii

Konopnickiej w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 40-43, il., portr.

129. NOWAK Janusz Eugeniusz: Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 5 im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 261-270, il., portr., bibliogr.

130. KOWALSKA Ilona: Sekretariat Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 5 im. gen. dyw.

Bolesława Szareckiego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 44-45, il., portr.

131. OKOŃSKI Piotr: Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 6 – Instytut Stomatologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 271-275, il., portr., bibliogr.

132. CESARZ Joanna: Sekretariat Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 6 Instytut Stomatologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 46-47, il., portr.

Związki zawodowe

133. SPILIT Wojciech: Związek Zawodowy Pracowników Uniwersytetu Medycznego i Uniwersyteckich Szpitali Klinicznych. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 247-429, il., portr.

134. SURMA Marian: Uczelniana Komisja Koordynacyjna Niezależnego Samodzielnego Związku Zawodowego "Solidarność" - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 250-256, il., portr., bibliogr.

135. SZATKOWSKI Edward: Związki Zawo-

dowe w WAM – Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Wojska Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 257-261, il., portr.

136. ŻEBROWSKI Michał: Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy - Oddział Terenowy Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 262-263, il., portr.

UROCZYSTOŚCI OKOLICZNOŚCIOWE

Inauguracje roku akademickiego

Zob. poz. 15

Środowiskowa

137. KRYSIŃSKI Jan: Przemówienie Przewodniczącego Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Łodzi na środowiskowym otwarciu roku

akademickiego 2007/2008. – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 10-13, portr.

Ogólnouczelniane

138. INAUGURACJA roku akademickiego 2002/2003. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 41-48, portr.

Centralna inauguracja roku akademickiego 2002/2003 uczelni medycznych w Polsce, Łódź 2 X 2002 r.

Wystąpienia:

- Premiera Rządu Rzeczypospolitej Polskiej Leszka Millera, s. 42-43,

- Ministra Zdrowia prof. dr hab. Mariusza Łapińskiego, s. 43-44,

- Arcybiskupa Archidiecezji Łódzkiej dr Władysława Ziółka, s.44,

- Jego Magnificencji Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego, s. 41-42,44-46, portr.

- Przewodniczącego Konfederacji Rektorów Uczelni Medycznych w Polsce prof. dr hab. Macieja Latalskiego, s. 46-47,

- Przewodniczącej Sejmowej Komisji Zdrowia prof. dr hab. Barbary Błońskiej-Fajfrowskiej, s. 47-48,

- Przewodniczącego Samorządu Studentów Rafała Purpurowicza, s. 48.

139. INAUGURACJA roku akademickiego 2003/2004. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 70-87, il.

- Przemówienie Jego Magnificencji Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego, s. 71-72, 73-78 ,

- Sekretarza Stanu Ministerstwie Zdrowia Ewy Kral-kowskiej, s.78,

- Przewodniczącego Samorządu Studenckiego Michała Dybka, s. 80,

- Wykład inauguracyjny prof. dr hab. Bożydara Latkowskiego, s.81-87.

140. INAUGURACJA roku akademickiego 2004/2005 Łódź. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 23-39, il.

- Przemówienie Jego Magnificencji Rektora - prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego, s.29-36., il.

- Głos przewodniczącego Samorządu Studentów - Marcina Olczyka s. 37, il.

141. INAUGURACJA roku akademickiego 2005/2006. – 2005/2006 R. 4 nr 1 s.51-64, il.

- Otwarcie uroczystości i powitanie gości - prof. dr hab.

Andrzej Lewiński s. 52-53

- Przemówienie Jego Magnificencji Rektora - prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.54-60, il.

- Wystąpienie Przewodniczącego Samorządu Studentów – Tomasza Dutkowskiego s. 61-62, il.

142. INAUGURACJA roku akademickiego 2006/2007. – 2006/2007 R. 5 nr1 s.78-91, il.

- Otwarcie uroczystości i powitanie gości - prof. dr hab. Andrzej Lewiński s. 79-80

- Przemówienie JM Rektora - prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.82-88, il.

- Wystąpienie przedstawiciela studentów – Tomasza Dutkowskiego s. 91, il.

- Wykład inauguracyjny Jego Ekscelencji Arcybiskupa dra Władysława Ziółka: Życie jako wartość s. 92-95, il., portr., bibliogr.

143. INAUGURACJA roku akademickiego 2007/2008. – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 7- 13, il.

Przemówienie JM Rektora – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.

Wydziałowe

144. INAUGURACJA roku akademickiego 2005/2006 na Wydziale Fizjoterapii – 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 65-:

Otwarcie uroczystości i przemówienie Dziekana Wydziału Fizjoterapii prof. dr hab. Jurka Olszewskiego s. 65-68, il., portr.

145. INAUGURACJA roku akademickiego 2006/2007 na Wydziale Fizjoterapii – 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 98-:

Przemówienie Dziekana Wydziału Fizjoterapii prof. dr hab. Jurka Olszewskiego s. 98, il., portr.

Wykład inauguracyjny prof. dr hab. Lucyny A. Woźniak: DNA Molekuła życia, s. 104-115, il., bibliogr.

146. INAUGURACJA roku akademickiego 2007/2008 na Wydziale Fizjoterapii – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 31-

Sprawozdanie Dziekana Wydziału Fizjoterapii prof. dr hab. Jurka Olszewskiego s. 31-32, il.

Wykład inauguracyjny prof. dr hab. Czesława Jeśmana: Uniwersytet Medyczny w Łodzi w pierwszych latach działalności, s. 34-36

147. INAUGURACJA roku akademickiego 2007/2008 na Wydziale Wojskowo-Lekarskim - 2007/2008 R.6 nr 1/2 s. 40-

Przemówienie JM Rektora - prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 40-41, il.

W Zamiejscowych Ośrodkach Dydaktycznych

148. INAUGURACJA roku akademickiego 2004/2005 w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Piotrkowie Trybunalskim - 2004/2005 R. 3 nr 1 / 2 s. 44-

Otwarcie uroczystości i powitanie gości przez Prorektora ds. Nauczania i Wychowania - prof. dr hab. Darię Orszulak-Michalak s. 41-42, il.

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego - s. 44-48, il.

Wystąpienie Kanclerza Uniwersytetu Medycznego dr Adama Fronczaka s. 49-50, il.

149. MATUSIAK Leszek: Uroczyste wręczenie indeksów studentom I roku Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Piotrkowie Trybunalskim - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 69-73, il., portr.

150. INAUGURACJA roku akademickiego 2006/2007 w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Piotrkowie Trybunalskim - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 120-

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora – prof. dr hab.

Andrzeja Lewińskiego s. 120-123, il.

BUJAK Monika: Inauguracja roku akademickiego 2006/2007 w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Piotrkowie Trybunalskim . - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 116-127, il., portr.

151. INAUGURACJA roku akademickiego 2007/2008 w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Piotrkowie Trybunalskim - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 47-

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 47-49, il.

BUJAK Monika: Inauguracja roku akademickiego 2007/2008 w Piotrkowie Trybunalskim. – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 44-50, il., portr.

152. INAUGURACJA roku akademickiego 2006/2007 w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Sieradzu - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 133-

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora – prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 133-135, il.

TOMASZEWSKI Witold: Inauguracja roku akademickiego 2006/2007 w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Sieradzu. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 128-138, il., portr.

Doktoraty *honoris causa*

Zob. poz.15

153. Tytuły doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wręczano uczonym podczas inauguracji roku akademickiego i na uroczystych posiedzeniach Senatu. Szczegółowe informacje zamieszczają programy w/w uroczystości. – 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 41; 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 70; 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 23; 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 51; 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 78, 161,174,183; 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 87-88.

Wykłady i wystąpienia laureatów

154. GEMBICKI Maciej: Przemówienie na uroczystości nadania tytułu doctora honoris causa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 215-219, il., portr. *ad salutem aegroti*". - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 262-269
155. TOŁŁOCZKO Tadeusz: „*Per scientiam*” - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 72-76, il., portr.
156. TARKOWSKI Andrzej Krzysztof: „*Omne virum ex ovo: tak, ale...*”: wykład laureata. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 72-76, il., portr.

INNE WYDARZENIA

Sztandar WAM

157. WADOWCZYK Mirosław: Uroczystość pożegnania sztandaru Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 135-137, il.

Tysięczne posiedzenie Rady Wydziału Lekarskiego

Zob. poz.15

158. JĘDRZEJEWSKI Kazimierz: Tysięczne posiedzenie Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi [30 marca 2004 r.]. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 168-173, il., portr. Wspomnienia Dziekana Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej prof. dr hab. Andrzeja Kurnatowskiego. s. 181-184
- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 169-172 Wypowiedź Przedstawiciela Dziekanów Wydziału Lekarskiego prof. dr hab. Jana Bernera. s.185186
- Referat prof. dr hab. med. Jerzego Supadego: Jubileusz Wydziału Lekarskiego. s. 174-180. Wystąpienia końcowe Dziekana Wydziału Lekarskiego prof. dr hab. Kazimierza Jędrzejewskiego. s. 187-188.

Spotkanie z Kardynałem

Zob. poz.15

159. KLIM Dagmara: Spotkanie z Jego Eminencją kardynałem Javierem Lozano Barraganem w Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi. – 2007/2008 R. 6 nr 1 / 2 s. 390-406, il., portr.

Jubileusze

Zob. poz.15, 58

160. [SZEŚĆDZIESIĄT] 60 lat łódzkich uczelni akademickich. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 282-287, il., portr. „Jubileusz 60-lecia łódzkich uczelni akademickich” 24 maja 2005 r. Filharmonia Łódzka. s. 294-298, il., bibliogr.
- Przemówienie JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 285-287, il. Referat prof. dr hab. Czesław Jeśmana: Nauczanie medycyny w Wojskowej Akademii Medycznej im gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego w Łodzi. s. 299-312, il., bibliogr.
161. SESJA historyczna „60 lat nauczania medycyny w Łodzi” - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 294-312. * * *
- Referat prof. dr hab. Jerzego Supadego: Z dziejów Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Medycznej w Łodzi. s. 294-298, il., bibliogr.
162. CICHONSKA Dominika, PAWLAK Barbara: Propozycja zmian systemu ochrony zdrowia według obywatelskiego projektu ustawy „O finansowaniu świadczeń opieki zdrowotnej”: wizyta senatora Zbigniewa Religi w Uniwersytecie Me-

dycznym w Łodzi [14 marca 2005 r.]. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 318-322, il., portr.,

163. KAJDOS Zdzisław: 60 lat minęło [spotkanie rocznicowe]. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 288-289, il., portr.

164. LEWIŃSKI Andrzej: Przemówienie okolicznościowe JM Rektora UM w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 16-17, il.

Uroczyste otwarcie auli i nadanie imienia dr Mariana Wyrzywańskiego w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego w Piotrkowie Trybunalskim.

Dyplomy ukończenia studiów

Zob. poz.15

2002/2003

165. FIGIEL Łukasz: Absolwenci Wydziału Farmaceutycznego, Nauk o Zdrowiu i Lekarskiego Akademii Medycznej w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 71-77, il., portr., tab.

Przemówienia:

- JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.72-73
- Dziekana Wydziału Farmaceutycznego prof. dr hab. Darii Orszulak-Michalak s. 73
- Dziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu prof. dr hab. Wojciecha Drygasa s. 73

Głos starosty roku Wydziału Lekarskiego Łukasza Figla s. 75-76

166. SYRYJCZYK Donata: Dyplomy magisterskie zdrowia publicznego Wydziału Wojskowo-Lekarskiego w roku akademickim 2002/2003. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 143-149, il., portr., tab.

- Przemówienie Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. dr hab. Pawła Piotra Liberskiego s.145, il.
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Wojskowo-Lekarskiego prof. dr hab. Jana Błaszczyka s. 146, il.
- Głos przedstawiciela absolwentów mgr Donaty Syryjczyk s. 147-148, il.

167. WADOWCZYK Mirosław: Dyplomy i promocja absolwentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 78-83, il., portr.

Przemówienie JM Rektora UM w Łodzi prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.79

168. LORENC Anna: Dyplomy magisterskie zdrowia publicznego, farmacji i analityki medycznej oraz licencjackie kosmetologii Wydziałów: Nauk o Zdrowiu i Farmaceutycznego w roku akademickim 2002/2003. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 132-142, il., portr.

- Powitanie gości i uczestników przez Prorektor ds. Nauczania i Wychowania prof. dr hab. Darię Orszulak-Michalak, s. 133, il.
- Przemówienie JM Rektora - prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 134-136, il.
- Głos przedstawiciela absolwentów - mgr Anny Lorenc s. 139-140, il.

169. ZIELENIEWICZ Katarzyna Monika: Dyplomy lekarskie medycyny i stomatologii oraz magisterskie pielęgniarstwa Wydziałów: Lekarskiego i Lekarsko-Dentystycznego w roku akademickim 2002/2003. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 124-131, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.125-127,
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Lekarskiego prof. dr hab. Kazimierza Jędrzejewskiego s.128,
- Głos przedstawiciela absolwentów Anny Kierus-Gudaj s.129-130, il.

2003/2004

170. KULKA Paweł Krzysztof OH: Dyplomy magisterskie i licencjackie Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Pielęgniarstwa i Położnictwa w roku akademickim 2003/2004. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 136-148, il., portr., tab.

- Przemówienie Prorektora ds. Nauczania i Wychowania - prof. dr hab. Darii Orszulak Michalak s.136
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu - prof. dr hab. Anny Jegier s. 138
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa - prof. dr hab. Jerzego Stańczyka s. 139
- Głosy absolwentów: lic. Katarzyny Sobiś s.141, mgr Marzeny Glinki s. 142, br. lic. Krzysztofa Kulki OH s.143.

171. SKAWINA Ireneusz: Dyplomy magister-

skie i licencjackie zdrowia publicznego Wydziału Wojskowo-Lekarskiego w roku akademickim 2003/2004. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 113-124, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 114-115,
- Wstąpienie Dziekana Wydziału Wojskowo-Lekarskiego prof. dr hab. Jana Błaszczyka s.116.
- Głos absolwenta - mgr Ireneusza Skawiny s.118.

172. SMORAĞ Ireneusz: Dyplomy magisterskie medycyny laboratoryjnej i licencjackie kosmetologii Wydziału Farmaceutycznego w roku akademickim 2003/2004. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 125-134, il., portr., tab.

- Otwarcie uroczystości i powitanie gości przez Pro-

rektor ds. Nauczania i Wychowania prof. dr hab. Dariusz Orszulak Michalak s.126,

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 128-129.
- Głos absolwenta - mgr Ireneusza Smorąga s. 132.

173. SREBRZYŃSKI Adam: Dyplomy lekarskie z medycyny i stomatologii Wydziału Lekarskiego, Wojskowo-Lekarskiego i Lekarsko-Dentystycznego w roku akademickim 2003/2004. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 85-100, il., portr., tab.

- Wystąpienie Prorektor ds. Nauczania i Wychowania prof. dr hab. Dariusz Orszulak Michalak s. 86-87
- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 88-90
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Lekarskiego prof. dr hab. Kazimierza Jędrzejewskiego s. 94
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Wojskowo-Lekarskiego prof. dr hab. Jana Błaszczuka s. 94
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Lekarsko-Dentystycznego prof. dr hab. Wielisława Papierza s. 94-95

- Głos absolwenta – lek. Adama Srebrzyńskiego s. 96-97

174. WOŹNY Adrian: Dyplomy magisterskie i licencjackie Wydziału Fizjoterapii w roku akademickim 2003/2004. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 101-112, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 102-104,
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Fizjoterapii prof. dr hab. Jurka Olszewskiego s. 104-105.
- Głosy absolwentów: por. lek med. mgr fizjot. Adama Miecznika s.105-106, mgr Ewy Czapskiej s.106, lic. Adriana Woźnego s.106-107.

* * * *

175. GARBACKI Jakub: Promocja oficera absolwentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego w roku akademickim 2003/2004. – 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 140-158, il.

2004/2005

176. GIERYŃ Piotr Andrzej: Dyplomy absolwentów Wydziału Farmaceutycznego (Oddziałów Medycyny Laboratoryjnej i Kosmetologii) oraz Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa w roku akademickim 2004/2005. – 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 166-180, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 168-169, il.
- Głosy przedstawicieli absolwentów: mgr Małgorzaty Kmiec s. 172, Rafała Nikodema Wlazela s. 173, il. i lic. Piotra Andrzeja Gierynia s. 174.

177. NOWICKA Anna: Dyplomy absolwentów Wydziału Fizjoterapii w roku akademickim 2004/2005. – 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 181-197, il., portr., tab.

- Przemówienie Prorektora ds. Rozwoju Uczelni – prof. dr hab. Krzysztofa Zemana s. 184, il.
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Fizjoterapii – prof. dr hab. Jurka Olszewskiego s. 185, il.
- Głosy przedstawicieli absolwentów: lek. med. i mgr. fizjot. Marcina Repetowskiego s. 194-195 i lic. Sławomira Noskiewicza s. 195-196, il.

178. OLCZYK Marcin: Dyplomy absolwentów Wydziału Farmaceutycznego w roku akademickim 2004/2005. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 114-124, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.117-119, il.
- Głos przedstawiciela absolwentów Marcina Olczyka s. 120, il.

179. SOPOLIŃSKA Emilia: Dyplomy absolwentów Wydziałów: Lekarskiego, Wojskowo-Lekarskiego i Lekarsko-Dentystycznego w roku akademickim 2004/2005. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 125-154, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.130-131, il.
- Głos przedstawiciela absolwentów Łukasza Jaska s.152, portr.

180. WADOWCZYK Mirosław: Promocja oficera absolwentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego UM w Łodzi – podchorążych kursu oficera Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Medycznych. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 198-205, il., portr.

Przemówienie Prorektora ds. Rozwoju Uczelni prof. dr hab. Krzysztofa Zemana s.205-206, il.

181. ŻMUDZIŃSKA Małgorzata: Dyplomy absolwentów Wydziału Nauk o Zdrowiu w roku akademickim 2004/2005. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 155-165, il., portr., tab.

- Przemówienie Prorektor ds. Nauczania i Wychowania - prof. dr hab. Dariusz Orszulak Michalak s.156-157, il.
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu – prof. dr hab. Anny Jegier s. 158, il.
- Głos absolwenta Tomasza Sikorskiego s. 163, il.

2005/2006

182. DUDEK Katarzyna: Dyplomy absolwentów Wydziału Fizjoterapii w roku akademickim 2005/2006. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 63-90, il., portr., tab.

- Wystąpienie Dziekana Wydziału Fizjoterapii prof. dr hab. Jurka Olszewskiego s. 64-65
- Przemówienie Prorektora ds. Rozwoju Uczelni – prof. dr hab. Krzysztofa Zemana s. 65
- Głosy przedstawicielek absolwentów mgr Katarzyny Dudek s. 67-68 i lic. Magdaleny Terpiłowskiej s. 68-69

183. DRAŹKIEWICZ Paulina: Dyplomy absolwentów Wydziału Farmaceutycznego w roku akademickim 2005/2006. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 7-16, il., portr., tab.

Przemówienie prof. dr hab. Darii Orszulak Michałak, Prorektora ds. Nauczania i Wychowania UM w Łodzi s. 9-10.

184. GREK Martyna: Dyplomy absolwentów Oddziału Medycyny Laboratoryjnej i Oddziału Kosmetologii Wydziału Farmaceutycznego w roku akademickim 2005/2006. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 17-25, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 18-19, il.
- Głos absolwentek – mgr Martyny Grek i lic. Joanny Fedaczyńskiej s. 21.

185. KULKA Krzysztof: Dyplomy absolwen-

tów Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa w roku akademickim 2005/2006. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 50-62, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 53-54, il.
- Wystąpienie Dziekana Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa - prof. dr hab. Jerzego Stańczyka s. 55, il.
- Głos absolwenta – br. mgr Krzysztofa Kulki OH s. 56
- Głos absolwenta – lic. Ewa Jatczak s. 57

186. PRUSZCZYŃSKI Błażej: Dyplomy absolwentów Wydziałów: Lekarskiego i Lekarsko-Dentystycznego w roku akademickim 2005/2006. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 26-40, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.30-32, il.
- Wystąpienie przedstawiciela absolwentów lek. Błażeja Pruszczyńskiego s. 37, il.

187. ZATOŃ Maria: Dyplomy absolwentów Wydziału Nauk o Zdrowiu w roku akademickim 2005/2006. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 41-49, il., portr., tab.

- Przemówienie Dziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu – prof. dr hab. Anny Jegier s. 42-43, il.
- Wystąpienie przedstawiciela absolwentów mgr Marii Zatoń s. 47.

2006/2007

188. BATOR Rafał: Dyplomy absolwentów Wydziału Lekarskiego i Lekarsko-Dentystycznego w roku akademickim 2006/2007. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 80-97, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora UM prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 83-84, il.
- Głosy przedstawiciela absolwentów lek. med. Michała Matyaszczyka s. 89, il.

189. KMIOTEK Lucyna: Dyplomy absolwentów Wydziału Farmaceutycznego (Oddziałów Analityki Medycznej i Kosmetologii) w roku akademickim 2006/2007. – 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 67-79, il., portr., tab.

Głos przedstawicieli absolwentów: mgr Anny Mielczarek s.72 i mgr Małgorzaty Kmieć s.73

190. OLSZEWSKI Jurek: Dyplomy absolwentów Wydziału Fizjoterapii w roku akademickim 2006/2007. – 2006/2007 r. 5 nr 2 s. 98- 113, il., portr., tab.

- Wystąpienie Dziekana Wydziału Fizjoterapii - prof. dr hab. Jurka Olszewskiego s. 101-103, il.
- Głos przedstawicielek absolwentów – mgr Urszuli Góreckiej s.107-108 i lic. Magdaleny Parki s. 109-110

191. PIĄTKOWSKA Karolina: Dyplomy absolwentów Wydziału Farmaceutycznego w roku akademickim 2006/2007. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 54-66, il., portr., tab.

Głos przedstawicielki absolwentów – mgr Karoliny Piątkowskiej

192. SIEWRUK Barbara Anna: Dyplomy absolwentów Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa w roku akademickim 2006/2007. - 2006/2007 r. 5 nr 2 s. 114-131, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.117-119, il.
- Wystąpienie Dziekana Wydz. Pielęgniarstwa i Położnictwa prof. dr hab. Jerzego Stańczyka s.120, il.
- Głos przedstawicielek absolwentów – mgr Marzeny Wawrzyniak s.127-128, il. i lic. Anny Radomskiej s. 128, il.

193. WILCZYŃSKI Jan: Dyplomy absolwentów Oddziału Studiów w Języku Angielskim Wydziału Wojskowo-Lekarskiego w roku akademickim 2006/2007. – 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 41-53, il., portr., tab.

- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s.42-44

- Wystąpienie Prodziekana ds. Studiów w Języku Angielskim – prof. dr hab. Jana Wilczyńskiego s. 46-47, il.
- Wystąpienie Prorektora ds. Jakości Kształcenia Społecznej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania Clarrk University – prof. dr hab. Łukasza Sułkowskiego s. 48, il.
- Głos przedstawiciela absolwentów – lek. med. Liu, Che Wei s.51

2007/2008

194. JAKÓBCZYK Joanna: Dyplomy absolwentów Wydziału Farmaceutycznego w roku akademickim 2007/2008. – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 206-209, il., portr.
- Wystąpienie Prezesa Okręgowej Rady Aptekarskiej mgr Elżbiety Piotrowskiej-Rutkowskiej s.207-208, il.
195. WILCZYŃSKI Jan: Dyplomy absolwentów Oddziału Studiów w Języku Angielskim Wydziału Wojskowo-Lekarskiego w roku akademickim 2007/2008. – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s.210-225, il., portr., tab.
- Przemówienie JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego s. 212-213, il.
  - Wystąpienie Prodziekana ds. Studiów w Języku Angielskim – prof. dr hab. Jana Wilczyńskiego s. 214-215
  - Głos przedstawicielki absolwentów Gia’c T. Nguyen s. 221-225, il. portr., tab.

Dyplomy habilitacyjne i doktorskie

Zob. poz. 15, 246-250

196. STRZELCZYK Janusz: Dyplomy habilitacyjne i doktorskie [z lat 2002/2003 i 2003/2004].- 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 171-182, il., portr., tab.
197. BERNER Włodzimierz: Dyplomy habilitacyjne i doktorskie. – 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 145 – 155, il., portr.
198. FIJAŁEK Andrzej: Dyplomy habilitacyjne i doktorskie. 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 132-145, il., portr., tab.

Działalność dydaktyczna i naukowa

Opracowania ogólne

Zob. poz. 15, 44, 45, 246-250

199. KURCZEWSKA Urszula, ORSZULAK-MICHALAK Daria: Rola kształcenia w sprawowaniu opieki farmaceutycznej. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 189-192, portr.
200. ORKISZ Stanisław: Lekarski Egzamin Państwowy- stan obecny i przyszłość. – 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 148-150, portr., tab.
201. WEJCHERT Małgorzata: Działalność dydaktyczna. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 107-135 il., portr., tab.

Studenci

202. WEJCHERT Małgorzata: Studenci Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 88-100, il., portr., tab.; – 2006/2007 R.5 nr 1 s. 139-147, il., portr., tab.; – 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 181-188, il., portr., tab.
203. DYBEK Michał: Studenci Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 114-117, portr, tab.
204. PURPUROWICZ Rafał: Studenci Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 67-70, il., portr., tab.,

Indywidualny tok studiów

205. GESING Adam, KARASEK Michał, LEWIŃSKI Andrzej. Studia indywidualne w Akademii Medycznej i Uniwersytecie Medycznym w Łodzi: 30-letni pakiet doświadczeń.- 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 105-113, portr, tab.
206. RUSIECKA Ewa: Indywidualny Tok Studiów, czyli jak wykorzystać swoją szansę?. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 136-137, il., portr.,

Studia anglojęzyczne

207. LEWANDOWSKI Krzysztof, MUCHOWIECKA Maria, SEWERYN-SOBOŁA Mariana, WILCZYŃSKI Jan: Studia anglojęzyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 114-117, portr., tab.

Studia podyplomowe

208. ORSZULAK-MICHALAK Daria: Edukacyjne drogi dorosłych – studia podyplomowe „Farmacja medyczna” na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi. – 2006/2007 R. 5 nr 2 s.8-10, il., portr., bibliogr.

Opieka zdrowotna

209. MURAS Zbigniew: Opieka zdrowotna studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 161-162, il., portr.
210. DNI zdrowia na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi „Zdrowie – trendy”. – 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 35-40, il.

Organizacje studenckie. Stowarzyszenia

211. FURMANEK-KOSTULSKA Agata: Rada Uczelniana Zrzeszenia Studentów Polskich. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 165-167, il., port.
212. HADUCH Izabela: Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA-Poland – mamy już 50 lat!!!. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 168-173, portr.,
213. STAROSTA Katarzyna: Sekretariat or-
- ganizacji studenckich. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 163-164, il., port.
214. SUDOWSKA Joanna: „Młoda Farmacja”. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 215-220, il., portr.
215. SYSKA Anna: Forum dyskusyjne „Strategia rozwoju młodego farmaceuty. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 221-225, il., portr.

Towarzystwa i koła naukowe

216. SZYBURSKA Justyna: Koło Bioetyki Kulturowej w Zakładzie Etyki i Filozofii Medycyny Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 212-214, il., portr.
217. STUSS Michał, SEWERYNEK Ewa: Studenckie Towarzystwa Naukowe – wspomnienia i refleksje. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 189-204, il., portr., tab.
218. WOJCIECHOWSKA Katarzyna, LEWIŃSKI Andrzej: Studenckie Koła Naukowe Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s 176-187, il., portr., tab.

Stypendia

219. BUKSAKOWSKA Irena: SCORE – wakacyjna wymiana naukowa. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 174-175, il., port.
220. PRUSZCZYŃSKI Błażej: Naukowa przygoda – stypendium Erasmus/Socrates, Lyon – Francja. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 138-143, il., portr.
221. RUSIECKA Ewa: Stypendia Ministra Zdrowia – wyróżnienie dla najlepszych. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 144-148, il., portr., tab.

Sport i rekreacja

222. SŁOMKA vel SŁOMIŃSKI Lech: Osiągnięcia sportowe studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi: - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 263-268, il., portr.
223. SŁOMIŃSKI Lech: Osiągnięcia sportowe studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. – 2006/2007 R, 5 nr 2 s. 32-34, il., portr.

Kluby. Chór

224. BIAŁEK Katarzyna: Klub studencki „Medyk”. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 231-236, portr., il.

225. BIGOS Ewelina: Chór Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 nr 1 s. 157-160, il., portr.

226. BIGOS Ewelina: Srebrne medale Chóru Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 27-31, il., portr.- 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 237-239, il., portr.,

227. WINTER Michał: Klub studencki „Synapsa”. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 237-239, il., portr.

Juwenalia / Wampiriada

228. CZARNOTA Kamila: Medykalia. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 250-254, il., portr.

229. FORYSIŃSKI Karol: Połowinki: 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 240-242, il., portr.

230. FORYSIŃSKI Karol, BATOR Rafał:

Juwenalia. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 243-249, il., portr.

231. KULA Katarzyna: Wampiriada . - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 255-257, il., portr.

Wakacje. Obozy

232. FORYSIŃSKI Karol, BATOR Rafał: Sportowy obóz narciarski w Rajecká Lesná (Słowacja): - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 277-282, il., portr.

233. KASIELSKA Anna, BOGUSIAK Katarzyna: Obóz studencki w Polańczyku. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 269-276, il., portr.

234. NOWAKOWSKA Joanna: Camp America – praca i wakacje w USA. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 258-262, il., portr.

235. OLSZEWSKI Jurek: Studencki obóz zimowy w Łądku Zdroju. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 283-286, il., portr.

Akademiki

236. OJRZANOWSKI Marcin: Życie w akademiku – spojrzenie mieszkańca. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 287-293, il., portr.

237. WALCZAK Danuta: I Dom Studenta - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 294-297, il., portr.

238. BIENIEK Jan: II Dom Studenta. -

2005/2006 R. 4 nr 1 s. 298-301, il., portr.

239. WALAS Małgorzata: III Dom Studenta. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 302-304, il., portr.

240. WDOVIK Jerzy: IV Dom Studenta. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s.305-307, il., portr.

Absolwenci

241. GREGER Janusz: Zjazd absolwentów rocznika 1955. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 95-96, il., portr.

242. LEWIŃSKI Andrzej: Przemówienie Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z okazji 50-lecia ukończenia studiów rocznika 1955 w Akademii Medycznej w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 97-101, il., portr.

243. PAJSZCZYK-KIESZKIEWICZ Teresa: X Jubileuszowy Zjazd Absolwentów Wydziału

Lekarskiego AM. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 134, il., portr.

244. PAWLIKOWSKI Marek: Czterdzieści lat Unii Polskich Pisarzy Lekarzy. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 211-218, il., portr.

245. TORZECKA Wiesława: Zarys dziejów Stowarzyszenia Absolwentów Akademii Medycznej i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 93-94, il., portr.

Rozprawy doktorskie i habilitacyjne

Zob. poz. 15, 196-198

Katalogi dysertacji

246. ŻMUDA Ryszard: Katalog dysertacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi [1 X 2002 – 30 IX 2004]. - 2002/2003 R. 1nr 1/2 s. 84-95, il., tab.; - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 159-170.
247. BREKER Krystyna: Katalog dysertacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (1 X 2004 – 30 IX 2005). - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 207-216, il., portr.
248. WIKTOROWSKI Krzysztof: Katalog dysertacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (1 X 2005-30 IX 2006). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 156-164, portr.
249. MIŁKOWSKA Narcyza: Katalog dysertacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (1 X 2006 – 30 IX 2007). - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 146-157, portr.
250. LESZCZYŃSKA Renata: Katalog dysertacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (1 X 2007 – 30 IX 2008). - 2007/2008 R. 6 Nr 1/2 s. 226-241, portr.

Konferencje, sympozja, zjazdy naukowe

Opracowania ogólne

251. ŁUKASIEWICZ Grażyna: Konferencje, posiedzenia, seminaria, sympozja, warsztaty zorganizowane przez jednostki organizacyjne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 100-102, portr.; - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 185-189, portr.
252. JAKUBOWSKA Maria: Wykaz konferencji w roku akademickim 2004/2005 [- 2007/2008]. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 223-226, il., portr., tab.; - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 177-181, il., portr., tab.; - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 158-163, portr., tab.; - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 242-245, il., portr., tab.

Poszczególne konferencje

253. BERNER Włodzimierz: Jubileuszowy XX Krajowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny Pracy i Farmacji. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 164-166, il., portr., bibliogr.
254. BERNER Włodzimierz: XXI Krajowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny Pracy i Farmacji. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 167-172, il., portr.
255. BIAŁAS Maciej, PIĄTEK Barbara, SZMYT Piotr: III Łódzka Konferencja Nauk Zabiegowych. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 246-255, il., portr.
256. DROŻDŻ Jarosław: Jubileusz echokardiografii. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 161-164, portr.
257. FILIPIAK Krzysztof J.: Sprawozdanie z X Łódzkiej Konferencji Kardiologicznej. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 166-167, portr.
258. GWORYS Kamila: Sprawozdanie z VI Międzynarodowego Kongresu Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 173-181, il., portr.
259. JAKUBOWSKA Maria: Wolontariat w łódzkiej opiece hospicyjnej. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 182-184, il., portr.
- Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „XV – lecie Opieki Paliatywnej na Ziemi Łódzkiej” Łódź 12–14 X 2007
260. LEWANDOWSKI Krzysztof, MUCHOWIECKA Maria, SEWERYN-SOBOŁA Marianna, NOWAK Jerzy Z.: Melatonin – time in a bottle. Tribute to professor Josephine Arendt. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 178-182, il., portr.
- Międzynarodowa konferencja naukowa z 18 maja 2007 r. po uroczystym posiedzeniu Senatu UM w Łodzi poświęconemu nadaniu prof. Josephine Arendt i prof. Andrzejowi Bartke tytułów *doctora honoris causa*.
261. PAWLAK Barbara, WIKTOROWICZ Karolina, ZYGIER Magdalena: Wybrane problemy zdrowia publicznego w referatach studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prezentowane na XLIV Ogólnopolskiej i II Międzynarodowej Konferencji Studentów Towarzystw Naukowych. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 205-211, il., portr.
262. STRUMIŁŁO Justyna: Polsko-Niemieckie Forum Wymiany Naukowej w zakresie nauk medycznych. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 95-98, il., portr.,
263. SUDOWSKA Joanna: Konferencja „Młodej Farmacji”. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 226-230, il., portr.

264. SUPADY Jerzy: Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji „Lekarze polscy na Syberii od XVIII do XX wieku” zorganizowanej dzięki finansowej pomocy Urzędu Miasta Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 185-187, il., portr.

265. WILCZYŃSKI Jan: I Międzynarodowe Warsztaty Edukacyjne w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 161-164, il., portr.

Wydawnictwa ciągłe, zwarte oraz zbiory specjalne

Foldery

266. FOLDER Uczelniany. - 2003/2004 R. 1 nr 1/2 s. 9-11, il.; - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 9-22, il.

267. MEDICAL University of Łódź. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 9-12, il.

Informatory

268. INFORMATOR dla studentów na rok akademicki 2006/2007. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 13-37, il.

270. STUDENT guide 5-year DMD Program 2006/2007. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 44-51, il.

269. STUDENT guide 4-year, 6-year MD Program 2006/2007. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 38-43, il.

271. STUDENT guide 5-year MSc Pharmacy Program 2006/2007. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 52-61, il.

Czasopisma

272. GARBACKI Jakub: Od „Naszych Spraw” do „Asklepiosa” – tradycje ogólnouczelnianych pism studenckich w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 149-156, il., portr.

275. NOWAKOWSKA Izabela: Czasopisma uczelni medycznych i instytutów naukowo-badawczych resortu zdrowia za lata 2002-2006. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 239-246, il., portr.

273. KOBOS Józef: Annales Academiae / Universitatis Medicae Lodzensis. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 223-227, il., portr.

276. OKOŃSKI Piotr: Clinical and Experimental Medical Letters. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 228-234, portr., il.

274. KUPIS Agnieszka: Czasopisma elektroniczne dostępne w bibliotekach medycznych w Polsce. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 235-238, il., portr., bibl.

277. WIĘCEK-PALMOWSKA Małgorzata: Czasopisma redagowane przez pracowników i studentów UM w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 s. 213-218, il., portr.

Książki

278. PRZEWIEŚ Urszula: Wystawy, kiermasze, zakupy krajowych i zagranicznych książek naukowych. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 219-222, il., portr.

uczelni. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 182-210, il., portr., bibl.

279. STRUMIŁŁO Anna: Twórczość literacka i hobbystyczna nauczycieli akademickich łódzkich

280. STRUMIŁŁO Anna: Książki pracowników Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 s. 202-212, il., portr.

Podręczniki i skrypty

281. FOTYGA Paulina: Księgozbiór studencki biblioteki uczelnianej. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 329-340, il., portr.

283. MITORAJ Małgorzata: Podręczniki i skrypty w języku angielskim. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 324-328, portr., bibl.

282. LESSEN Monika: Podręczniki i skrypty w języku polskim. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s. 308-323, il., portr.,

Rozprawy doktorskie i prace magisterskie

284. STASIAK Jolanta: Rozprawy doktorskie i prace magisterskie o łódzkich uczelniach medycznych. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 165-169, portr.

Varia

285. KEMPA Andrzej: Lekarze patronami łódzkich ulic. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 421-432, portr.   Tablice i napisy pamiątkowe poświęcone instytucjom i pracownikom służby zdrowia. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s.404-420, il., portr.
286. KEMPA Andrzej, ZAWADZKA Marta:

MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

Doktorzy honoris causa

Opracowania ogólne

287. BREKER Krystyna: Poczet doktorów honoris causa Akademii Medycznej i Wojskowej Akademii Medycznej. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 57-60, portr., bibliogr.   288. ŻMUDA Ryszard: Poczet doktorów honoris causa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (2003 – 2008). - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 51-86, il., portr., bibliogr.

Poszczególni uczeni

Zob. poz. 15

289. SUZIN Jacek: Prof. dr hab. n. med. Longin Marianowski, ginekolog, kierownik I Kliniki Położnictwa i Ginekologii II Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s.64-66, portr.   296. LEWIŃSKI Andrzej: Profesor Filipe Frezjo Casanueva. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 89-103, il., portr.
290. ROBAK Tadeusz: Prof. dr med. Aaron Polliack, hematolog, kierownik Kliniki Białaczek i Chłoniaków Uniwersytetu Hadassah w Jerozolimie. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 61-63, portr.   297. CHMIELEWSKI Henryk: Płk. prof. dr hab. med. Teofan Maria Domżał - *doctor honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 104-114, il., portr.
291. ZAWIRSKI Marek: Prof. dr hab. med. Antoni Prusiński - *doctor honoris causa* Akademii Medycznej w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 288-291, il., portr., bibliogr.   298. LIBERSKI Paweł Piotr: Doktor Marek Edelman. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 115-124, il., portr.
292. BERNER Jan: Prof. dr hab. med. Leszek Włodzimierz Woźniak - *doctor honoris causa* Akademii Medycznej w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 280-287, il., portr., bibliogr.   299. DZIKI Adam: Profesor doktor medycyny Victor Warren Fazio. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 88-89, il., portr.
- * * * *
293. ZAWILSKA Jolanta B.: Profesor Josephine Arendt. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 188-1993, il., portr.   300. LEWIŃSKI Andrzej: Profesor Peter G. Fedor-Freybergh. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 204-209, il., portr.
294. KARASEK Michał: Profesor Andrzej Bartke. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 195-203, il., portr.   301. CHOJNACKI Jan: Prof. zwyczaj. dr hab. med. Antoni Gabryelewicz. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 90-93, il., portr., bibliogr.
295. LIBERSKI Paweł Piotr: Profesor doktor medycyny Herbert Budka, neurolog, psychiatra, neuropatolog, neurobiolog, dyrektor Instytutu Neurologii Uniwersytetu Wiedeńskiego. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 53-57, il., portr.   302. LEWIŃSKI Andrzej: Profesor Maciej Gembicki. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 210-215, il., portr.

303. DRZEWOSKI Józef: Profesor Ryszard Jerzy Gryglewski z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie – Laudacja wygłoszona w związku z nadaniem tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s 74-80, il., portr.

304. LEWIŃSKI Andrzej: Profesor Ilpo Huh-taniemi. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 220-223, il., portr.

Wystąpienie prof. dr hab. Mariana Zębali s.130-132

305. KRZEMIŃSKA-PAKUŁA Maria: Profesor Robert H. Jones. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 125-137, il., portr.

306. WILCZYŃSKI Jan: Profesor Miriam Katz deputy dean for academic Affairs, Faculty of Health Sciences, Ben Gurion Univesity of the Negev – Beer Sheva, Izrael – Laureatka tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s 81-85, il., portr.

307. LIBERSKI Paweł Piotr: Profesor Paul Kleihues neuropatolog, dyrektor Comprehensive Cancer Center Uniwersytetu we Freiburgu, Niemcy. - 2005/2006 R. 4 nr 1 s 86-92, il., portr.

308. LEWIŃSKI Andrzej: Profesor doktor habilitowany medycyny Franciszek Józef Kokot, kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 58-65, il., portr., bibliogr.

309. CHOJNACKI Jan: Profesor Stanisław Jan Konturek. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 138-149, il., portr.

310. CHMIELWSKI Henryk: Profesor Karel Lewit. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 224-230, il., portr.

311. KULA Krzysztof: Profesor Eberhard Nieschlag. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 231-234, il., portr.

312. LEWIŃSKI Andrzej: Profesor Marek Pawlikowski. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 235-247, il., portr.

312a. CIERNIEWSKI Czesław S: Profesor Edward F. Plow. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 248- 252, il., portr.

313. KOWALSKI Marek Leszek: Prof. dr. hab. med. Andrzej Szczeklik – lekarz i humanista. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 94-96, il., portr., bibliogr.

314. BARTEL Hieronim: Laudacja z okazji nadania prof. dr hab. Andrzejowi Krzysztofowi Tarkowskiemu z Uniwersytetu Warszawskiego godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 68-71, il., portr.

315. GLINKA Ryszard: Profesor doktor chemii Hendrik Timmerman, chemik, farmakolog, kierownik Zakładu Farmakochemii Uniwersytetu Vrije w Amsterdamie. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 66-67, il., portr.

316. LEWIŃSKI Andrzej: Profesor Tadeusz Tołłoczko. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 253- 274, il., portr.

317. NOWAK Jerzy Z.: Profesor Jerzy A. G. Veltulani. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 150-157, il., portr.

Profesorowie łódzkich uczelni medycznych doktorami *honoris causa* innych uczelni

Zob. poz. 15

318. SUPADY Jerzy: Prof. dr hab. med. Jan Berner doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Claude Bernard w Lyonie – Francja (1997). - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 275-284, il., portr.

319. WYRZYKOWSKI Zygmunt: Prof. dr hab. med. Michał Karasek – doktor *honoris causa* Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Polska (2001). - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 285-292, il., portr.

320. KOKOT Franciszek: Profesor Marek Pawlikowski – doktorem *honoris causa* Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 158-163, il., portr.

321. JEŚMAN Czesław: Płk prof. dr hab. med. Władysław Tkaczewski doktor *honoris causa* Wojskowej Akademii Medycznej w Leningradzie (1988) i Łodzi (1998). - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 293-295, il., portr., bibliogr.

Władze Uczelni

Zob. poz. 15

Rektor

322. ILJIN Teresa: Wizyty, spotkania, rozmowy – JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Lewińskiego [2002/2003 – 2007/2008]. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s.144-147; - 2003/2004 R.2 nr 2 s. 310-314, fot.; - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 372, il.; - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 365-371; - 2006/2007 R. 5 nr 2 s.426-432; - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 481-485, il.

323. WDOWCZYK Mirosław: Profesor An-

drzej Lewiński podpułkownikiem. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 164-172, il., portr.

324. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Andrzej Lewiński - endokrynolog, kierownik Kliniki Endokrynologii i Terapii Izotopowej Instytutu Endokrynologii, rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 112-113, il., portr., bibliogr.

Prorektorzy

325. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Adam Janusz Dziński - chirurg, proktolog, kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej, prorektor ds. Klinicznych i Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R.1nr 1/2 s. 114-115, il., portr., bibliogr.

326. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. farm. Ryszard Glinka – farmaceuta, kosmetolog, kierownik Katedry Chemii Leków AM, prorektor ds. Budżetu i Finansów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R.2 nr 1s.192-193, il., portr., bibliogr.

327. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Andrzej Joss - chirurg, kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej, dyrektor Instytutu Chirurgii, prorektor ds. Nauczania i Wychowania Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R.1 nr 1/2 s. 116-117, il., portr., bibliogr.

328. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Paweł Piotr Liberski - neurolog, neuropatolog, kierownik

Zakładu Patologii Molekularnej i Neuropatologii, prorektor ds. Nauki Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 118-119, il., portr., bibliogr.

329. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. farm. Daria Orszulak-Michalak – farmaceuta, farmakolog, kierownik Katedry iofarmacji, prorektor ds. Nauczania i Wychowania Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr s. 194-195, il., portr., bibliogr.

330. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Krzysztof Zeman - pediatra, patofizjolog, alergolog, immunolog, kierownik Kliniki Pediatrii, Kardiologii Prewencyjnej i Immunologii Wieku Rozwojowego Instytutu Pediatrii, prorektor ds. Rozwoju Uczelni Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 120-121, il., portr., bibliogr.

Kanclerz / Dyrektor administracyjny

331. ŻMUDA Ryszard: Dr med. Adam Edmund Fronczak – lekarz specjalista w zakresie chorób wewnętrznych, , farmakologii klinicznej i zdrowia publicznego, ordynator Oddziału Gastroenterologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu, kanclerz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 196-197, il., portr., bibliogr.

332. ŻMUDA Ryszard: Mgr Stanisław Zagdański – prawnik, ekonomista, trener, menadżer, dyrektor administracyjny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 206-207, il., portr., bibliogr.

Dziekani

333. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Jan Józef Błaszczyk - fizjolog, biochemik, dermatolog, lekarz medycyny sportowej i rehabilitacji medycznej, kierownik Zakładu Fizjologii Człowieka i Biofizyki, dziekan Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R.1nr 1/2 s. 122-123, il., portr., bibliogr.

334. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Wojciech Kazimierz Drygas - lekarz specjalista w zakresie zdrowia publicznego, medycyny sportowej i chorób wewnętrznych, kierownik Katedry Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej, dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycz-

nego w Łodzi. - 2002/2003 R.1nr 1/2 s. 124-125, il., portr., bibliogr.

335. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Anna Jegier – lekarz specjalista w zakresie chorób wewnętrznych, medycyny sportowej, kierownik Zakładu Medycyny Sportowej, dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 198-199, il., portr., bibliogr.

336. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Kazimierz Stefan Jędrzejewski - morfolog, kierownik Katedry Morfologii oraz Zakładu Anatomii Prawidłowej i Klinicznej, dziekan Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R.1nr 1/2 s. 126-127, il., portr., bibliogr.

337. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Jurek Olszewski - otolaryngolog, audiolog, lekarz medycyny sportowej i rehabilitacji medycznej, kierownik Katedry Chirurgii Głowy i Szyi oraz Kliniki Otolaryngologii i Rehabilitacji Fono-Audiologicznej, dziekan Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R.1nr 1/2 s. 128-129, il., portr., bibliogr.

338. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. farm. Daria Orszulak-Michalak - farmaceuta, kierownik Katedry Biofarmacji, dziekan Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R.1nr 1/2 s. 130-131, il., portr., bibliogr.

339. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Wie-

Prodziekani

343. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Adam Antczak – pulmonolog, kierownik Pracowni Bronchologii Kliniki Pneumonologii i Alergologii, prodziekan ds. Nauki Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 299-300, il., portr., bibliogr.

344. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Zbigniew Kazimierz Baj – lekarz specjalista chorób wewnętrznych, immunolog, kardiolog, kierownik Zakładu Patofizjologii i Immunologii Klinicznej, prodziekan ds. nauki Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 254-255, portr., bibliogr.

345. ŻMUDA Ryszard: Dr hab. med. Andrzej Kazimierz Bednarek – mikrobiolog, genetyk, biolog molekularny, Kierownik Katedry Medycyny Molekularnej i Biotechnologii oraz Zakładu Kancerogenezy Molekularnej, prodziekan ds. nauki Wydziału Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 256-257, portr., bibliogr.

lisław Papierz - patomorfolog, neuropatolog, kierownik Katedry i Zakładu Patomorfologii, dziekan Wydziału Lekarsko-Dentystycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2002/2003 R.1 nr 1/2 s. 132-133, il., portr., bibliogr.

340. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Dariusz Paweł Nowak – fizjolog, pulmonolog, Kierownik Zakładu Fizjologii Doświadczalnej i Klinicznej Instytutu Fizjologii i Biochemii, dziekan Wydziału Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 200-201, il., portr., bibliogr.

341. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Jerzy Stańczyk – pediatra, kardiolog, kierownik Kliniki Kardiologii Dziecięcej, dyrektor naczelny Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 4 im. Marii Konopnickiej, dziekan Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 202-203, portr., bibliogr.

342. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. farm. Jadwiga Szymańska – farmaceuta, toksykolog, kierownik Katedry Toksykologii i Bromatologii, dziekan Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 204-205, il., portr., bibliogr.

346. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. farm. Elżbieta Brzezińska – farmaceuta, kierownik Zakładu Chemii Analitycznej, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 258-259, portr., bibliogr.

347. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Jan Zbigniew Brzeziński – chirurg, endokrynolog, kierownik Kliniki Chirurgii Gruczołów Dokrewnych Katedry Endokrynologii i Chorób Metabolicznych, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 260-261, portr., bibliogr.

348. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Krzysztof Chojnowski – hematolog, prodziekan ds. Programu Studiów i Ewaluacji Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 301-302, il., portr., bibliogr.

349. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med.

Andrzej Denys – mikrobiolog, kierownik Katedry Mikrobiologii, kierownik Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej i Sanitarnej, prodziekan ds. Dydaktyki Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 303-304, il., portr., bibliogr.

350. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Tomasz Ferenc – genetyk, endokrynolog, kierownik Zakładu Biologii i Genetyki, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 262-263, portr., bibliogr.

351. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Wojciech Piotr Gaszyński – anestezjolog, kierownik Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii, prodziekan ds. Medycyny Ratunkowej Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 264-265, portr., bibliogr.

352. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Wojciech Kazimierz Gruszczyński – psychiatra, kierownik Kliniki Psychiatrii i Zaburzeń Nerwcowych z Oddziałem Interwencji Kryzysowych, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 266-267, portr., bibliogr.

353. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Józef Wieńczysław Kobos – patolog, patomorfolog, patolog onkologiczny, kierownik Zakładu Patomorfologii Katedry Biomedycznych Podstaw Pielęgniarstwa, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 268-269, portr., bibliogr.

354. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Jan Maciej Komorowski – internista, endokrynolog, kierownik Katedry i Kliniki Endokrynologii, prodziekan ds. nauki Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 270-271, portr., bibliogr.

355. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Radosław Kordek – patomorfolog, patolog onkolog, kierownik Katedry Onkologii, prodziekan ds. nauki Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 272-273, portr., bibliogr.

356. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. farm. Barbara Bożena Kostka – farmaceuta, biochemik, prodziekan ds. Oddziału Medycyny Laboratoryjnej Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 274-275, portr., bibliogr.

357. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Tomasz Jan Kostka – internista, geriatra, specjalista medycyny sportowej, kierownik Kliniki Geriatrii, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 276-277, portr., bibliogr.

358. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Jolanta Kujawa – lekarz rehabilitacji medycznej, kierownik Kliniki Rehabilitacji Medycznej, prodziekan ds. Dydaktyki Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 307-308 il., portr., bibliogr.

359. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Krzysztof Kuzdak – chirurg, endokrynolog, kierownik Kliniki Chirurgii Endokrynologicznej i Ogólnej, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 278-279, portr., bibliogr.

360. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Grzegorz Krasomski – ginekolog-położnik, kierownik Kliniki Ginekologii i Położnictwa, prodziekan ds. Położnictwa Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 305-306, il., portr., bibliogr.

361. ŻMUDA Ryszard: Dr hab. med. Agnieszka Lilla Lachowicz-Ochędalska - endokrynolog, ginekolog-położnik, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 280-281, portr., bibliogr.

362. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Marek Luciak – lekarz chorób wewnętrznych, nefrolog, kierownik Kliniki Chorób Wewnętrznych i Dializoterapii, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Wojskowo -Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 282-283, portr., bibliogr.

363. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. farm. Elżbieta Wiesława Mikiciuk-Olasik - farmaceuta, chemik, kierownik Katedry Chemii Farmaceutycznej i Biochemii, prodziekan ds. kształcenia podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 284-285, portr., bibliogr.

364. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. farm. Marek Mirowski – farmaceuta, biochemik, biolog molekularny, kierownik Pracowni Biologii Molekularnej Zakładu Biochemii Farmaceutycznej, prodziekan ds. nauki Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 286-287, portr., bibliogr.

365. ŻMUDA Ryszard: Dr hab. Jolanta Maria Niewiarowska – biolog, biofizyk, biochemik, kierownik Pracowni Białek Adhezyjnych, prodziekan ds. nauki Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. s. 288-289, portr., bibliogr.

366. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Halina Zenona Pawlicka – lekarz stomatolog, kierownik Zakładu Endodoncji i Poradni Endodoncji Klinicznej, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Lekarsko-Dentystycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 290-291, portr., bibliogr.

367. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Lucjan Stefan Pawlicki – lekarz chorób wewnętrznych, kierownik Kliniki Chorób Wewnętrznych i Rehabilitacji Kardiologicznej, prodziekan ds. nauki Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 292-293, portr., bibliogr.

368. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. Lech Pomorski – chirurg, endokrykolog, kierownik Stacjonarnego Studium Doktoranckiego, prodziekan ds. Studiów Doktoranckich, Wydziału Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 294-295, portr., bibliogr.

369. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Waldemar Różański – chirurg, urolog, kierownik II Kliniki Urologii, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 296-297, portr., bibliogr.

370. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Marek Jan Sosnowski – chirurg, urolog, kierownik Kliniki Urologii, prodziekan ds. dydaktyki Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 298-299, portr., bibliogr.

371. ŻMUDA Ryszard: Dr hab. farm. Krzysztof Walczyński – chemik, farmaceuta, prodziekan ds. Oddziału Kosmetologii Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 309-310, il., portr., bibliogr.

372. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. Jan Szczęsny Wilczyński – ginekolog-położnik, kierownik Kliniki Matczyno-Płodowej i Ginekologii, zastępca dyrektora Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki, prodziekan ds. Studiów w Języku Angielskim Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 300-301, portr., bibliogr.

373. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Magdalena Wochna-Sobańska – lekarz stomatolog dziecięcy, kierownik Katedry Stomatologii Wieku Rozwojowego, prodziekan ds. nauki Wydziału Lekarsko-Dentystycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 302-303, portr., bibliogr.

374. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Lucyna Woźniak – chemik, kierownik Zakładu Biologii Strukturalnej, prodziekan ds. Programowo-Organizacyjnych Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - 2006/2007 R. 5 nr 1 s. 311-312, il., portr., bibliogr.

Dyrektorzy uniwersyteckich szpitali klinicznych

375. ŻMUDA Ryszard: Dr med. Wojciech Antoniewski – lekarz specjalista chorób wewnętrznych, kardiolog, menadżer dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 3 im. dr Seweryna Sterlinga Uniwersytetu Medycznego. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 349-350, il., portr., bibliogr.

376. ŻMUDA Ryszard: Lek. med. Jan Wojciech Bieńkiewicz – lekarz psychiatra, menadżer, dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, Centralnego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 351-352, il., portr., bibliogr.

377. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Dariusz Brykański – radiolog, specjalista medycyny nuklearnej, dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Uniwersyteckiego

Szpitala Klinicznego nr 6, Instytut Stomatologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 353-354, il., portr., bibliogr.

378. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Piotr Kuna – specjalista chorób wewnętrznych, alergolog, dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. Norberta Barlickiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 355-357, il., portr., bibliogr.

379. ŻMUDA Ryszard: Dr med. Leszek Markuszewski – kardiolog, dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 358-359, il., portr., bibliogr.

380. ŻMUDA Ryszard: Dr med. Janusz Eugeniusz Nowak – ginekolog, endokrynolog, dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 5 im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 360-361, il., portr., bibliogr.

381. ŻMUDA Ryszard: Dr med. Piotr Krzysztof Okoński – chirurg, menadżer, dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 6,

Instytut Stomatologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 362-363, il., portr., bibliogr.

382. ŻMUDA Ryszard: Prof. dr hab. med. Jerzy Stańczyk – pediatra, kardiolog, dyrektor naczelnny Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 4 im. Marii Konopnickiej, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. - 2004/2005 R. 3 nr 1/2 s. 364-366, il., portr., bibliogr.

Jubilaci

383. CHUDZIK Wiesław: Jubileusz generała brygady profesora Henryka Chmielewskiego. -2005/2006 R. 4 nr 2 s. 267-275, il., portr.

384. STAŃCZYK Jerzy: Jubileusz 85-lecia urodzin prof. dr hab. med. Barbary Dębiec. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 292-300, il., portr.

385. DROŻDŻ Jarosław, KURPESA Małgorzata: Jubileusz 40-lecia pracy zawodowej prof. dr hab. med. Marii Krzemińskiej-Pakuły. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 276-278, il., portr.

386. BRYKALSKI Dariusz, JANKOWSKI

Jerzy, KUŚMIEREK Jacek: 50 lat działalności zawodowej prof. dr hab. med. Juliana Linieckiego. - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 279-284, il., portr.

387. BUCZYŃSKI Andrzej: Jubileusz 80-lecia urodzin płk. prof. dr hab. med. Tadeusza Mosinia-ka. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 301- 307, il., portr.

388. DZIEDZIC Barbara: Jubileusz 80-lecia urodzin prof. dr hab. med. Władysława Zygmunta Traczyka. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 308-348, il., portr., bibliogr.

Nauczyciele akademicy o sobie

389. KURNATOWSKI Andrzej: Wspomnienia Dziekana Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej. - 2003/2004 R. 2 nr 1 s. 181-189, il., portr.

390. LATKOWSKI Bożydar: Moja metamorfoza [m.in. osiem wierszy autora]. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 349-372, il., portr., bibliogr.

391. LIBERSKI Paweł Piotr: Osiągnięcia naukowe : struktury tubulopęcherzykowe i neu-

ropatologia. - 2007/2008 R. 6 nr 1 / 2 s. 407-416, il., portr.

392. KLIČKA Karol: Všetky cesty vedu do knižnice. Životopisne spomienky v telegrafickej skratke. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 417-420, portr., bibliogr.

393. WIELKA Janina: Akupunktura i refleksoterapia. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 373-376, il., portr.

PRO MEMORIA

Opracowania ogólne

394. ZMARLI w latach 2002 – [2007] / oprac. Barbara GRALA - 2002/2003 R. 1 nr 1/2 s. 148-150, portr.; - 2003/2004 R. 2 nr 2 s. 315-316, portr.; oprac. Bogumiła WIKTOROWSKA - 2004/2005 R.

3 nr 1/2 s. 376-377, portr.; oprac. Piotr CICHOCKI . - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 372-374, portr.; oprac. Małgorzata STRZELCZYK - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 433-435, portr.

Poszczególne osoby

395. WOCHNA-SOBAŃSKA Magdalena, SZCZEPAŃSKA Joanna: Prof. dr hab. med. Krystyna Badzian-Kobos (1921 – 2000) [m. in. wiersze]. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 377-386, il., portr.

396. JANUS Jolanta: Prof. dr hab. farm. Ry-

szard Dąbrowski (1934–2002). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 285-289, il., portr.

397. JACHIMIAK Anna: Prof. dr hab. med. Jan Dobek. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 433-436, il., portr., bibliogr.

398. MARMURA Czesław: Płk prof. dr hab. med. Ryszard Fidełski (1916–2004). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 290-292, il., portr., bibliogr.
399. DUDKIEWICZ Mariusz: Kalendarium życia i działalności gen. bryg. prof. zw. dr hab. med. Mariana Mieczysława Garlickiego (1908 – 2002). - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 437-442, portr.
400. SZMIGIERO Leszek: Prof. Marek Gniazdowski (1935–2006). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 293-295, portr., il.
401. ZIELIŃSKI Andrzej: Dr hab. med. Andrzej Godlewski (1944–2004). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 296-297, portr., il.
402. CHMIEL Aleksander, GRUDZIŃSKA Zofia: Prof. dr hab. Stefan Grudziński (1924–2001). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 298-302, il., portr.
403. JUSZCZAK Marlena: Prof. Jan Wojciech Guzek (1924–2003). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 303-310, portr., il., bibliogr.
404. BODALSKI Jerzy: Prof. dr hab. med. Jadwiga Jankowska (1927–2003). - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 443-449, portr., bibliogr.
405. ADAMIAK Grażyna, SZYMAŃSKA-ŚWIĘCICKA Ewa: Prof. dr hab. med. Marek Jarosz (1928–2005). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 311-312, il., portr.
406. MIKICIUK-OLASIK Elżbieta: Prof. dr hab. farm. Zofia Jerzmanowska. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 450-452, il., portr.
407. DZIKI Adam: Prof. dr hab. med. Andrzej Joss (1939–2005). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 313-314, il., portr.
408. ZAUDER Urszula: Prof. Włodzimierz Kajetan Józefowicz (1932–1993). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 315-317, il., portr.
409. TRZCIŃSKA Krystyna: Prof. dr hab. med. Luba Judkiewicz (1921–2002). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 318-319, il., portr.
410. KUBIAK Hanna: Prof. dr hab. med. Bogumił Leon Kmiec (1944–2004). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 320-322, il., portr., bibliogr.
411. STEMPEL Andrzej, ZIENTEK Krystyna: Jadwiga Kornaszewska (1915 – 2008). - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 453-455, il., portr.
412. OCHOCKI Justyn: Prof. dr hab. Krzysztof Kostka (1930–1997). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 333-324, portr., il., bibliogr.
413. MOŹDŻAN Marcin: Prof. dr hab. farm. Antoni Kotełko (1921–1982). - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 387-391, il., portr., bibliogr.
414. WĘDZISZ Anna: Prof. dr hab. farm. Wanda Lasota (1925–2003). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 325-327, il., portr., bibliogr.
415. CHUDZIK Wiesław: Prof. dr hab. med. Marek Luciak (1947–2006). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 328-330, il., portr.
416. PAJSZCZYK-KIESZKIEWICZ Teresa: Dr med. Alina Margolis-Edelman. - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 456-457, portr.
417. WĘDZISZ Anna: Prof. dr hab. farm. Henryk Młodecki (1918 – 1998). - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 458-462, il., portr.
418. HANISZ Katarzyna: Prof. dr farm. Jan Muszyński (1884 – 1957) [wiersz „Polskie Ateiny”]. - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 392-400, il., portr., bibliogr.
419. STOLAREK Joanna: Mgr Zdzisław Pałatyński (1924 – 2006). - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 463-464, portr.
420. HANISZ Katarzyna: Doc. dr hab. Henryk Pankiewicz (1917–1997). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 331-339, il., portr., bibliogr.
421. SAPOTA Andrzej: Prof. dr hab. farm. Jerzy Kazimierz Piotrowski (1926–2004). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 340-342, il., portr.
422. PIOTROWSKI Dariusz: Płk dr med. Adam Rasmus (1949 – 2006). - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 465-467, il., portr.
423. HANISZ Katarzyna: Prof. dr farm. Robert Rembieliński (1894 – 1975). - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 468-473, il., portr., bibliogr.
424. KASZUBA Andrzej: Płk prof. dr hab. med. Zdzisław Ruszczak (1924–2004). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 343-348, il., portr.
425. ŻMUDA Ryszard: Ks. ppłk Marek Strzelecki SAC (1952 – 2006). - 2007/2008 R. 6 nr 1/2 s. 474-475, portr.
426. CZARNECKA Elżbieta: Prof. dr hab. med. Anna Szadowska (1926–2005). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 349-352, il., portr.
427. MOSINIAK Tadeusz, STEMPEL Andrzej: Płk dr farm. Wiesław Zdzisław Świtek (1937 – 2007). - 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 401-403, portr.
428. CHOJNACKI Jan: Gen. bryg. prof. dr hab. med. Władysław Tkaczewski (1925–2006). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 353-355, il., portr.
429. ORSZULAK – MICHALAK Daria: Prof. dr hab. med. Andrzej Żebrowski (1941–2002). - 2005/2006 R. 4 nr 2 s. 356-358, il., portr.

INDEKS

NAZWISK, TYTUŁÓW I NAZW GEOGRAFICZNYCH

W skorowidzu liczby po hasłach odsyłają do numeru pozycji w „Bibliografii zawartości Kronikarza (2002/2003 - 2007/2008)”

- Adamiak Grażyna 405
Amsterdam 315
Antczak Adam 343
Antoniewski Wojciech 125, 375
Arendt Josephine 260, 293
Ateny 418
- B**adzian-Kobos Krystyna 395
Baj Zbigniew Kazimierz 344
Barańska Elżbieta 62
Barlicki Norbert 121, 122, 378
Barragán Javier Lozano 159
Bartel Hieronim 314
Bartke Andrzej 260, 294
Bator Rafał 188, 232
Bednarek Andrzej Kazimierz 108, 345
Beer Sheva 306
Berner Jan 158, 292, 318
Berner Włodzimierz 197, 253, 254
Białas Maciej 255
Białek Katarzyna 224
Bieniek Jan 238
Bieńkiewicz Jan Wojciech 119, 376
Bigos Ewelina 225, 226
Błaszczyk Jan 11, 94, 166, 171, 173, 333
Błońska-Fajfrowska Barbara 138
Bodalski Jerzy 404
Bogusiak Katarzyna 233
Borkowski Lech 86
Bortnik Józef 83
Breker Krystyna 32, 247, 287
Bruc Bogumiła 16
Brykalski Dariusz 118, 377, 386
Brzezińska Elżbieta 346
Brzeziński Jan Zbigniew 347
Buczyński Andrzej 387
Budka Herbert 295
Bujak Monika 113, 150, 151
Buksakowska Irena 219
- Casanueva Felipe Frezjo 296
Cesarz Joanna 132
Chmiel Aleksander 402
Chmielewski Henryk 297, 310, 383
Chojnacki Jan 301, 309, 428
Chojnowski Krzysztof 348
Chudzik Wiesław 383, 415
Cichocki Piotr 394
Cichońska Dominika 162
Cierniewski Czesław S. 312a
Contents 3
Czapska Ewa 174
Czarnecka Elżbieta 426
- Czarnota Kamila 228
- D**anilewicz Marian 39
Danowski Jacek 26
Dąbrowski Ryszard 396
Decyzja Ministra Zdrowia 19
Denys Andrzej 349
Dębiec Barbara 384
Dni Zdrowia 210
Dobek Jan 397
Domżał Teofan Maria 297
Drażkiewicz Paulina 183
Drożdż Jarosław 256, 385
Drygas Wojciech Kazimierz 165, 334
Drzewoski Józef 303
Dudek Jacek 48, 72
Dudek Katarzyna 182
Dudkiewicz Mariusz 399
Dutkowski Tomasz 141, 142
Dybek Michał 139, 203
Dziedzic Barbara 388
Dziedziela Małgorzata 57
Dziki Adam Janusz 6, 116, 299, 407, 325
- Edelman Marek 298
- Fazio Victor Warren 299
Fedaczyńska Joanna 184
Fedor-Freybergh Peter G. 300
Ferenc Tomasz 350
Fidelski Ryszard 398
Figiel Łukasz 165
Fijałek Andrzej 198
Filipiak Krzysztof 257
Folder uczelniany 266
Forysiński Karol 229, 230, 232
Fotyga Paulina 281
Francja 220, 318
Freiburg 307
Fronczak Adam Edmund 54, 148, 331
Furmanek-Kostulska Agata 211
- G**abrylewicz Antoni 301
Gabryś Edward 56
Gałuszka Mieczysław 84
Garbacki Jakub 175, 272
Garlicki Marian Mieczysław 399
Gaszyński Wojciech Piotr 351
Gąsiorowska Kamila 122
Gembicki Maciej 154, 302
Gesing Adam 205
Gia'c T. Nguyen 195
Gieryń Piotr Andrzej 176
Glinka Marzena 170

Glinka Ryszard 7, 47, 315, 326
 Gniazdowski Marek 400
 Godlewski Andrzej 401
 Gołembiewska Anna 63
 Górecka Urszula 190
 Grała Barbara 16, 394
 Grams-Kasperska Beata 85
 Greger Janusz 241
 Grek Martyna 184
 Grudzińska Zofia 402
 Grudziński Stefan 402
 Gruszczyński Wojciech Kazimierz 352
 Gryglewski Jerzy 303
 Grzywacz-Grzywaczewska Jadwiga 64
 Guzek Jan Wojciech 403
 Gworys Kamila 258
 Gwoździńska Agnieszka 17
H
 Haduch Izabela 212
 Hanisz Katarzyna 27, 418, 420, 423
 Huhtaniemi Ilpo 304
I
 Iljin Teresa 22, 52, 322
 Indeks osobowy i nazw geograficznych 17
 Informator 268
 Izrael 306
J
 Jachimiak Anna 397
 Jakóbczyk Joanna 194
 Jakubowska Maria 252, 259
 Janicka Renata 95
 Jankowska Jadwiga 404
 Jankowski Jerzy 386
 Janus Jolanta 396
 Jarosz Marek 405
 Jasek Łukasz 179
 Jatczak Ewa 185
 Jegier Anna 104, 170, 181, 187, 335
 Jerozolima 290
 Jerzmanowska Zofia 406
 Jeśman Czesław 33, 34, 35, 146, 161, 321
 Jeśman Joanna 35
 Jędrzejewski Kazimierz Stefan 12, 92, 158-162, 164,
 169, 173, 336
 Jones Robert H. 305
 Joss Andrzej 327, 407
 Józefowicz Włodzimierz Kajetan 408
 Judkiewicz Luba 409
 Juszcak Marlena 403
K
 Kaczmarek Jan 65
 Kajdos Zdzisław 163
 Karasek Michał 5, 205, 294, 319
 Kasielska Anna 233
 Kaszuba Andrzej 424
 Katowice 308
 Katz Miriam 306
 Kempa Andrzej 285, 286
 Kierus-Gudaj Anna 169
 Kleihues Paul 307
 Klička Karol 392
 Klim Dagmara 159
 Kmieć Bogumił Leon 410
 Kmieć Małgorzata 176, 189
 Kmiotek Lucyna 189
 Kobos Józef Wieńczysław 273, 353
 Kokot Franciszek Józef 308, 320
 Komorowski Jan Maciej 354
 Konopnicka Maria 127, 128, 341, 382
 Konturek Stanisław Jan 309
 Kordek Radzisław 355
 Kornaszewska Jadwiga 411
 Kostka Barbara Bożena 356
 Kostka Krzysztof 412
 Kostka Tomasz Jan 357
 Kotelko Antoni 413
 Kowalewska Wiesława 66
 Kowalska Ilona 130
 Kowalski Marek Leszek 313
 Kozakiewicz Witold 16
 Krakowska Ewa 139
 Kraków 303
 Krasomski Grzegorz 360
 Kruhły Grzegorz 67
 Krysiński Jan 137
 Krzemińska-Pakuła Maria 305, 385
 Kubiak Hanna 410
 Kubiak Mikołaj 68
 Kuczamer Paweł 69
 Kujawa Jolanta 358
 Kula Katarzyna 231
 Kula Krzysztof 311
 Kulka Paweł Krzysztof OH 170, 185
 Kumorek Jan 86
 Kuna Piotr 121, 378
 Kupis Agnieszka 274
 Kupisz Anita 70
 Kurczewska Urszula 199
 Kurnatowski Andrzej 158, 389
 Kurpesa Małgorzata 385
 Kuśmierk Jacek 386
 Kuzdak Krzysztof 359
L
 Lachowicz-Ochędalska Agnieszka Lilla 361
 Lasota Wanda 414
 Latański Maciej 138
 Latkowski Bożydar 139, 390
 Łądek Zdrój 235
 Leningrad 321
 Lessen Monika 282
 Leszczyńska Renata 17, 250
 Leszczyński Włodzimierz 86
 Lewandowski Krzysztof 207, 260
 Lewandowski Wiesław 71
 Lewiński Andrzej 4, 43, 115, 138-143, 147, 148, 150-
 152, 158, 160, 164, 165, 168, 169, 171-174, 176, 178,
 179, 184-186, 188, 192, 193, 205, 218, 242, 296, 300,
 302, 304, 308, 312, 316, 322-324
 Lewit Karel 310

- Liberski Paweł Piotr 8, 44, 166, 295, 298, 307, 328, 391
- Liniecki Julian 386
- Liu Che Wei 193
- Lorenc Anna 168
- Luciak Marek 362, 415
- Lyon 220, 318
- Łapiński Mariusz 138
- Łódź 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 18, 22-28, 30-35, 38, 43, 44, 48, 56, 82, 83, 88, 89, 90, 102, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 135, 136, 137, 138, 154, 158, 165, 167, 180, 202, 203, 204, 205, 207-209, 210, 218, 222, 223, 225, 226, 242, 245-251, 260, 261, 264, 265, 267, 272, 277, 280, 288, 291, 292, 297, 303, 306, 314, 321, 324-382
- Łukasiewicz Grażyna 251
- Mardofel Anna 124
- Margolis-Edelman Alina 416
- Marianowski Longin 289
- Markiewicz Andrzej 117
- Markuszewski Leszek 123, 379
- Marmura Czesław 36, 398
- Matusiak Grażyna 61
- Matusiak Leszek 111, 112, 149
- Matyaszczyk Michał 188
- Medical University 267
- Michalak Jacek 81
- Miecznik Adam 174
- Mielczarek Anna 189
- Mikiciuk-Olasik Elżbieta Wiesława 363, 406
- Milbrandt Barbara 93
- Miller Leszek 138
- Miłkowska Narcyza 249
- Mirowska-Majtczak Elżbieta 110
- Mirowski Marek 364
- Mitoraj Małgorzata 283
- Młodecki Henryk 417
- Mosiniak Tadeusz 387, 427
- Możdżan Marcin 413
- Muchowiecka Maria 207, 260
- Mukaj Wioletta 59
- Muras Zdzisław 209
- Muszyński Jan 418
- Niemcy 307
- Nieschlag Eberhard 311
- Niewiarowska Jolanta Maria 365
- Noskiewicz Sławomir 177
- Nowak Dariusz Paweł 108, 340
- Nowak Janusz Eugeniusz 129, 380
- Nowak Jerzy Z. 260, 317
- Nowakowska Izabela 275
- Nowakowska Joanna 234
- Nowicka Anna 177
- Ochman Małgorzata 60
- Ochocki Justyn 412
- Ojrzanowski Marcin 236
- Okoński Piotr Krzysztof 131, 276, 381
- Olczyk Marcin 140, 178
- Olszewski Jurek 101, 102, 144-146, 174, 177, 182, 190, 235, 337
- Olsztyn 319
- Opiola Monika 17
- Orkisz Stanisław 200
- Orszulak-Michalak Daria 9, 45, 148, 165, 168, 170, 172, 173, 181, 183, 199, 208, 329, 338, 429
- Ostrowski Tomasz 17
- Pajszczyk-Kieszkiewicz Teresa 243, 416
- Pałatyński Zdzisław 419
- Pankiewicz Henryk 420
- Papierz Wielisław 13, 97, 173, 339
- Parka Magdalena 190
- Paszotta-Ostrowska Janina 82
- Pawlak Barbara 162, 261
- Pawlicka Halina Zenona 366
- Pawlicki Lucjan Stefan 367
- Pawlikowski Marek 244, 312, 320
- Pędziwiatr Maria 84
- Piątek Barbara 255
- Piątkowska Karolina 191
- Pietras Katarzyna 55
- Piotrków Trybunalski 111, 112, 115, 148, 149, 150, 151, 164
- Piotrowska Jadwiga 28
- Piotrowska-Rutkowska Elżbieta 194
- Piotrowski Dariusz 422
- Piotrowski Jerzy Kazimierz 421
- Plewińska Elżbieta Magdalena 16
- Płow Edward F. 312a
- Płusa Grażyna 79
- Polańczyk 233
- Polliack Aaron 290
- Polska 138, 274, 319
- Pomorski Lech 368
- Poniatowski Jacek 117
- Poteraj Danuta 49, 80
- Prusiński Antoni 291
- Pruszczyński Błażej 186, 220
- Prycz Ewa 120
- Przewieś Urszula 278
- Purpurowicz Rafał 138, 204
- Radomska Anna 192
- Rady Wydziałów 91
- Rajecká Lesná 232
- Rasmus Adam 422
- Religa Zbigniew 162
- Rembieliński Robert 423
- Repetowski Marcin 177
- Robak Tadeusz 290
- Różański Waldemar 369
- Rusiecka Ewa 206, 221
- Ruszczak Zdzisław 424
- Sadura Joanna 114
- Sapota Andrzej 421

Sarzała Krystyna 58
 Sekretariat Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego
 Nr 3 126
 Senackie komisje 42
 Sepska Magorzata 50, 74
 Serwis fotograficzny 15
 Sewerynek Ewa 217
 Seweryn-Sobola Marianna 96, 207, 260
 Sieradz 152
 Sieradzki Bogdan 56
 Siewruk Barbara Anna 192
 Sikorski Tomasz 181
 Skalska Barbara 16
 Skawina Ireneusz 171
 Skład Senatu 41
 Skomorowska Anna 23, 75
 Słomka vel Słomiński Lech 222, 223
 Słowacja 232
 Słowiński Andrzej 37
 Smorąg Ireneusz 172
 Sobiś Katarzyna 170
 Sopolińska Emilia 179
 Sosińska-Pajak Anna 107
 Sosnowski Marek Jan 370
 Spis treści 2
 Split Wojciech 133
 Srebrzyński Adam 173
 Stańczyk Jerzy 106, 127, 170, 185, 192, 341, 382,
 384
 Starosta Katarzyna 213
 Stasiak Jolanta 284
 Statut 20, 21
 Stempel Andrzej 411, 427
 Sterling Seweryn 125, 126, 375
 Stolarek Joanna 87, 419
 Stopki redakcyjne 1
 Struktura organizacyjna 51a
 Strumiłło Anna 279, 280
 Strumiłło Justyna 262
 Strzelczyk Janusz 196
 Strzelczyk Małgorzata 394
 Strzelecki Marek SAC 425
 Student guide 269, 270, 271
 Studzińska-Pasieka Kinga 16, 88
 Stuss Michał 217
 Sudowska Joanna 214, 263
 Sułkowski Łukasz 193
 Summary of the „Kronikarz” 16
 Supady Jerzy 24, 25, 29, 158, 161, 264, 318
 Surma Marian 134
 Suzin Jacek 289
 Syberia 264
 Syryjczyk Donata 166
 Syska Anna 215
 Szadowska Anna 426
 Szarecki Bolesław 32, 33, 34, 37, 38, 129, 130, 157,
 161, 380
 Szatkowski Edward 135
 Szczecińska Lucyna 76
 Szczeklik Andrzej 313
 Szczepańska Joanna 395
 Szcześniak Agnieszka 115
 Szenfeld Katarzyna 128
 Szmigiero Leszek 400
 Szmyt Piotr 255
 Szyburska Justyna 216
 Szymańska Jadwiga 99, 342
 Szymańska-Święcicka Ewa 405
 Świtek Wiesław Zdzisław 427
 Tarkowski Andrzej Krzysztof 156, 314
 Terpiłowska Magdalena 182
 Timmerman Hendrik 315
 Tkaczewski Władysław 321, 428
 Tołoczko Tadeusz 155, 316
 Tomaszewski Witold 152
 Torzecka Wiesława 245
 Traczyk Władysław Zygmunt 388
 Tryniszewski Wiesław 38
 Trzińska Krystyna 409
 Trziński Lechosław 89
 Tytuły doktora *honoris causa* 153
 USA 234
 Ustawa 18
 Vetulani Jerzy A. G. 317
 Walas Małgorzata 239
 Walczak Danuta 237
 Walczyński Krzysztof 371
 Warszawa 289
 Wawrzyniak Marzena 192
 Wdowczyk Mirosław 53, 157, 167, 180, 323
 Wdowiak Jerzy 240
 Wejchert Małgorzata 77, 201, 202
 Wędzisz Anna 414, 417
 Węgrzyńska Iwona 78
 Wieczorek Ewa 30
 Wielka Janina 393
 Więcek-Palmowska Małgorzata 277
 Wiktorowicz Karolina 261
 Wiktorowska Bogumiła 394
 Wiktorowski Krzysztof 248
 Wilczyński Jan Szczęsny 193, 195, 207, 265, 306,
 372
 Winter Michał 227
 Wiśniewska Anna 16
 Władze Uczelni 40
 Włazeł Rafał Nikodem 176
 Włodarczyk Joanna 51
 Wochna-Sobańska Magdalena 373, 395
 Wojciechowska Katarzyna 218
 Wolski Wiesław 17
 Woźniak Leszek Włodzimierz 31, 292
 Woźniak Lucyna A. 145, 374
 Woźny Adrian 174
 Wójtowicz Julian 73

Wrężel Alicja	100	Zielińska Urszula	98
Wygrzywalski Marian	115, 164	Zieliński Andrzej	401
Wyrzykowski Zygmunt	319	Ziemia Łódzka	259
Zadumińska Gabriela	109	Zientek Krystyna	411
Zagdański Stanisław	332	Ziółek Władysław	138, 142
Zatoń Maria	187	Zmarli	394
Zauder Urszula	16, 408	Zygier Magdalena	261
Zawadzka Marta	286	Zysk Małgorzata	105
Zawilska Jolanta	293	Żebrowski Andrzej	429
Zawirski Marek	291	Żebrowski Michał	136
Zbrzezna Barbara	103	Żmuda Ryszard	14, 90, 246, 288, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334-382, 425
Zeman Krzysztof	10, 46, 177, 180, 182, 330	Żmudzińska Małgorzata	181
Zębala Marian	304	Żurek Konrad	17
Zgierz	331		
Zieleniewicz Katarzyna Monika	169		

Mgr Monika Opiola

INDEKS OSOBOWY I NAZW GEOGRAFICZNYCH

Wstęp

Kronikarz - semestralny biuletyn informacyjny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, jest opracowany zarówno w tradycyjnej wersji papierowej, wydrukowanej przez Biuro Promocji i Wydawnictw UM, jak i nowoczesnej, elektronicznej, na płycie kompaktowej wytłoczonej przez „Avernet”. Od 2007 roku został również udostępniony on-line w sieci Internet z serwera Biblioteki Głównej naszej Uczelni (www.bg.umed.lodz.pl).

Pragnąc podnieść wartość informacyjną czasopisma, opracowano dwa skorowidze: indeks osobowy i nazw geograficznych. Pierwszy zawiera w układzie alfabetycznym nazwiska osób, wymienionych na łamach czasopisma, w tym: autorów, promotorów, recenzentów, redaktorów, a drugi indeks - nazwy miejscowości, krajów i innych nazw geograficznych, ułatwiając Czytelnikom korzystanie z zarejestrowanych materiałów, prezentujących wszechstronną działalność utworzonego w 2002 roku Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz zarys dziejów łódzkich uczelni medycznych (cywilnej - AM i wojskowej - WAM).

Wersja elektroniczna *Kronikarza* jest dostępna w pliku pdf. Do jego otworzenia należy wykorzystać program Adobe Acrobat Reader, który jest dołączony do płyty CD-ROM, a także dostępny w Internecie (www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html).

Wykaz skrótów

al. - aleja	hab. -habilitowany
AM - Akademia Medyczna	il. - ilustracje
AZS - Akademicki Związek Sportowy	im. - imienia
bp - biskup	inż. - inżynier
bryg. - brygady	ISBN - International Standard Book Number
c. d. - ciąg dalszy	ISSN - International Standard Serial Number
CK-D - Centrum Kliniczno-Dydaktyczne	JM - Jego Magnificencja
cz. - część	k. - koło
doc. - docent	kard. - kardynał
dr - doktor	KBN - Komitet Badań Naukowych
ds. - do spraw	kol. - kolega
dyw. - dywizji	ks. - ksiądz
ed. - editor	lek. - lekarz
farm. - farmacji	lic. - licencjat
gen. - generał	m. - miasto
godz. - godzina	med. - medycyny

mgr - magister
m. in. - między innymi
mjr - major
n. - nauk, nad
nacz. - naczelny
np. - na przykład
nr - numer
n/w - niżej wymieniony
oprac. - opracował
p. - piętro
PAN - Polska Akademia Nauk
pl. - plac
płk - pułkownik
pol. - polskie
popr. - poprawione
por. - porucznik
ppłk - podpułkownik
portr. - portret
poz. - pozycja
prof. - profesor

prom. - promotor
pt. - pod tytułem
R. - rocznik, rok
rec. - recenzent
red. - redaktor
rz. - rzeka
s. - stronica
supl. - suplement
sygn. - sygnatura
T. - tom
tel. - telefon
tyt. - tytuł
ul. - ulica
UM - Uniwersytet Medyczny
uzup. - uzupełnienie
WAM - Wojskowa Akademia Medyczna
wyd. - wydanie
z. - zeszyt
zw. - zwyczajny

Indeks osobowy

Abramowicz Jan 388, il. 388
Adameczyk Alicja 185
Adamiak Grażyna 515, 516
Adamski Piotr 342
Adamski Zbigniew rec. 235, 237
Adamusiak Anna 229
Adamusiak Tomasz 229
Adrianowska Natalia 229
Albrecht Jan rec. 229, 233
Aleksander Wielki 41
Alichniewicz Anna 194, 198, 199
Andrzejewski Grzegorz Tomasz 256
Andrzejewski Krzysztof 229
Andrzejak Jan 229
Andrzejczak Dariusz 238, 256
Andrzejewska Ewa 248-250, 449, il. 249, prom. 227, 232
Andrzejewski Stanisław 369, 378
Andrzejuk Artur 195, 202, il. 202
Anielewicz Mordechaj 117
Antczak Adam 88, 150, 154, 257, 291, 511, il. 15, 93, 148, 154, 516, rec. 228, 229
Antoniewski Wojciech 496, 513, 516
Apelles 24, 41
Araszkiewicz Henryk rec. 234
Arendt Josephine 52, 54, 56, 83, 84, 508, 516, portr. 54
Arkuszewski Piotr 248-250, il. 249, prom. 232
Assuntino Rudi red. 117
Augustyn Józef, ks. 475
Augustyniak Natalia 453
Azizi Ausim 348
Badzian-Kobos Krystyna 514, 516
Baj Zbigniew 257, 332, 333, 357, 475, 511, 516, prom. 233, rec. 234, 236
Baklarzak Marek 227
Balcerzyk-Barzdo Elżbieta 466, il. 466
Banasiak Maciej 350
Bandurka Mieczysław 473
Bańkowski Edward rec. 239
Barancewicz Józef 35, 439
Barańska Elżbieta 494, 516
Barański J. 197
Barcikowski Stanisław 336
Barczyk Elżbieta 464, il. 464
Barnetko Krzysztof 84
Barragán Javier Lozano 4, 6, 179, 390, 395, 486, 488, 499, 516, il. 179, 390, 392-394
Bartel Hieronim 52, 79, 86, 509, 516, il. 38
Bartke Andrzej 52, 54, 57, 83, 84, 516, portr. 54
Bartkowiak Hanna 185
Bartkowiak Jacek2, 333, rec. 238, 239
Bartkowiak Radosław 229
Bartkowiak Rafał 466, il. 466
Bartniak Ireneusz 475
Bartnicki Roman, ks. 193
Bartosik Marek 273
Bartosz Grzegorz rec. 233, 235, 239
Barylski Marcin 256
Bator Rafał 502, 505, 516
Bauman Andrzej 351
Baumgart Jan 419
Bąkowski Krzysztof 381, il. 381

Bąk-Sypień Irena 256
 Bear-Bubowska Wanda rec. 238, 239
 Becela Lidia red. 83
 Bednarek Andrzej 3, 6, 257, 273, 327, 487, 511, 516, il. 44, 45, 176, portr. 327, prom. 228
 Belkota Mariusz 387, il. 387
 Berbelicki Władysław 419
 Berent Jarosław prom. 229-231
 Bereś Witold 84
 Bereznowski Zdzisław rec. 232
 Beręsewicz Andrzej rec. 239
 Berger Greta 251
 Berlińska Katarzyna il. 15
 Berlińska Maria il. 15
 Bernatowska Ewa rec. 234
 Berner Jan 34, 499, 508, 509, 516, il. 8, 133
 Berner Włodzimierz 503, 506, 516
 Bernheim Jacques 85
 Bertrandt Jerzy prom. 234, rec. 236
 Białas Maciej 3, 246, 254, 255, 487, 506, 516, il. 254, 255, portr. 246
 Białek Katarzyna 505, 516
 Bidzan Leszek rec. 241
 Biegański Tadeusz 326, il. 326
 Biegański Władysław 421, 429, portr. 429
 Bielak Przemysław 185, 344
 Bielecki il. 92, 94
 Bieliński Władysław 464, il. 464
 Bienias Ludomir 359
 Bieniasz Magdalena 239
 Bieniek Ewa 229
 Bieniek Jan 505, 516
 Bieniek Ryszard 234
 Bieńkiewicz Jan 513
 Bieńkowski Wojciech 172, 381, 496, 516, il. 172, 381
 Bierdiajew Mikołaj 196
 Biernat Wojciech 416, rec. 226
 Bigos Ewelina 505, 516, il. 15
 Bigos Monika 257
 Birek Dariusz 346
 Black J. 143
 Bładowska Katarzyna 350
 Blichowski Antoni 247
 Błaszczak Ewa 36, il. 15, 36
 Błaszczak Jan 3, 6, 37, 60, 62, 64, 69, 72, 74, 79, 87, 106, 108, 138, 164, 210, 211, 213, 257, 295, 332, 347, 355, 359, 362, 487, 490, 495, 500, 501, 516 il. 15, 27, 37, 42, 43, 94, 108, 111, 133, 165, 177, 178, 210-212, 217, 221, 323, 365, portr. 37, 295, prom. 234-236, rec. 234-237
 Błaszczak Józef 510
 Błaszczak Łukasz 7
 Błaszczynski Marian 44
 Błońska-Fajfrowska Barbara 497, 516
 Błoński Jerzy Z. 256
 Bobeff Ernest 185
 Bochenek Grażyna rec. 229
 Boczar Stanisław 371
 Boczek Tomasz 257
 Bodalski Jerzy 4, 266, 347, 350-352, 443, 483, 488, 515, 516, portr. 433, prom. 228-230, rec. 227
 Bodzioch Jerzy 337
 Bogdanow Aleksander 196
 Bogucki Andrzej prom. 240, rec. 240
 Bogusiak Katarzyna 505, 516
 Bojanowska Ewa rec. 227
 Bojarski Jacek rec. 238
 Bołtacz-Rzepkowska Elżbieta 20
 Boniecki Radosław 359
 Bończak Jerzy 35, 380
 Bończak Oktawiusz 229
 Borkowska Alina 193
 Borkowski Lech 495, 516
 Boroń-Kaczmarska Anna rec. 235
 Borowiak Ewa 326, il. 326
 Borowiecka Joanna 452, il. 452
 Borowski Konrad 33, il. 33
 Bortnik Józef 495, 516
 Bortnik Krzysztof 234
 Boy-Żeleński Tadeusz 421
 Bradley 415
 Breker Krystyna 2, 455, 492, 506, 508, 516
 Bręborowicz Grzegorz H. 346
 Brichkovskiy Vyacheslav 229
 Brocki Marian 169, il. 169, prom. 235-237, rec. 227, 233, 234, 236, 237
 Broncel Marlena 233
 Broniarczyk-Dyła Grażyna 2, prom. 240
 Broniarczyk-Loba Anna rec. 228
 Bronikowski Marian 172, il. 172
 Bross Wiktor 438, 440
 Brown David 409
 Brown Paul 411, 413
 Bruc Bogumiła 491, 516
 Brudziński Polikarp Józef 421, 429, portr. 429
 Bruska Małgorzata Ewa rec. 233
 Brykalski Dariusz 326, 496, 513, 514, 516, il. 46, 326
 Bryniarski Leszek rec. 229
 Bryniarski Leszek rec. 231
 Brzezińska Ewa 256, 452, il. 452
 Brzezińska-Błaszczak Ewa prom. 239
 Brzezińska-Wcisło Lidia rec. 226
 Brzeziński Jan 20, 248, 256, 257, 291, 511, 516, il. 93, 148, prom. 230
 Brzeziński Tadeusz 35, 384
 Brzozowski T. 141
 Buczkowska Janina 195
 Buczyłko Krzysztof 303, prom. 234, 240, rec. 240
 Buczynowska Mirosława 234
 Buczyński Andrzej 369, 379, 380, 514, 516, il. 379, portr. 54, 367, prom. 234, 235, rec. 233-236, 238-240
 Budka Herbert 52, 54, 58, 83, 84, 412, 413, 415, 416, 508, 516, portr. 54
 Budzisz Elżbieta 256, rec. 238
 Bugajak Grzegorz 195
 Bujak Monika 3, 44, 487, 496, 498, 516, portr. 44

- Bukowski Józef 388, il. 388
 Buksakowska Irena 504, 516
 Burbo Magdalena 185
 Burgen Alfred 152
 Bystrowski Andrzej 359
- Casanueva Felipe Frejio 3, 6, 53, 54, 59, 83, 84, 87, 89, 97-103, 174, 484, 486, 487, 508, 516, il. 89-95, 97-103, 174, portr. 54
 Cavenee red. 415
 Cebula Barbara 256
 Cesarz Joanna 497
 Chabielska Ewa rec. 239
 Chałubiński Tytus 422, 429, portr. 429
 Che Wei Liu 503, 516
 Chelmińska Jolanta 384, 482, 483, 484, il. 384
 Chelmiński Konrad 240
 Chen Shi-Wei 212, 225, portr. 225
 Chen Yung-Chang 213
 Chen Yu-Wei 345
 Chilarski Andrzej 341, 449
 Chingi-Lee Lee 344
 Chiziński Krzysztof prom. 227-229, 231, rec. 232, 241
 Chłosta Roman 464, il. 464
 Chmiel Aleksander 515, 516
 Chmiela Krzysztof 241
 Chmielecka-Konieczna Bożenna 2
 Chmielewski Henryk 3, 35, 52, 53, 60, 74, 84, 85, 87, 104, 106, 108, 164, 169, 172, 257, 332, 355, 487, 508, 509, 514, 516, il. 108, 111, 112, 114, 133, 165, 169, 172, 464, portr. 104, prom. 234, 237, rec. 227, 234, 235, 237
 Chmielnicki Jerzy 464, il. 464
 Chmura Krzysztof 239
 Chojecki Michał 185
 Chojnacki Jan 3, 35, 51, 53, 64, 72, 84, 85, 88, 138, 139, 487, 508, 509, 515, 516, il. 38, 133, 139, 149, portr. 138, prom. 233, 234, 237
 Chojniak Krzysztof 44, il. 45
 Chojnowska Lidia rec. 228
 Chojnowska-Ćwiąkała Izabela 229
 Chojnowska-Jeziarska Julita prom. 237, rec. 230
 Chojnowski Krzysztof 257, 291, 511, 516, rec. 227, 238
 Chrul Ewa 227
 Chruściel Piotr 229
 Chudek Jerzy 85
 Chudzik Wiesław 170, 359, 514-516, il. 110, 114, 170
 Churchill Winston 118
 Chwiałkowski Henryk 382
 Chybicka Alicja 351, rec. 229
 Chyla Maria 454, il. 454
 Ciach Agnieszka 227
 Cianciara Janusz rec. 226
 Cichińska Aleksandra il. 15
 Cichocki Piotr 4, 6, 489, 514, 516, portr. 489
 Cichońska Dominika 499
 Ciechanowicz Andrzej rec. 233, 235, 239
- Cienciała Antoni prom. 234, rec. 235
 Cieplucha Elżbieta 227
 Cieplucha Stanisław 386
 Cierniewski Czesław Stanisław 52, 77, 86, 265, 273, 334, 509, 516
 Ciesielski Leszek 247
 Ciszek Bogdan rec. 231
 Ciunik Zbigniew 256
 Clinton Bill 118
 Cohen S. 141, 143
 Coujad Roger 159
 Cybertowicz Mariusz 240
 Cygankiewicz Iwona 20
 Cyniak-Magierska Anna 256
 Cypryk Katarzyna rec. 230
 Cywińska Izabela 464, il. 464
 Cywińska-Bernas Agnieszka 233
 Czajkowski Janusz 326, il. 326
 Czapska Ewa 501, 516
 Czarnecka Elżbieta 2, 515, 516, prom. 238
 Czarnecka-Operacz Magdalena rec. 240
 Czarnota Kamila 505, 516
 Czekański Paweł 248, 253-255, il. 248, 254, 255
 Czernicka Katarzyna 250
 Czernicki Jan 303, prom. 236, 240
 Czkwaniec Elżbieta 256
 Członkowska Anna 106
 Czupryniak-Sławińska Małgorzata 421
 Czyż Małgorzata 256
 Czyżewska-Chlebny Joanna 452, il. 452
- D**
 Dadana Jacek rec. 241
 Daniel Piotr 227
 Danilewicz Marian 493, 516, prom. 239, rec. 232
 Danowski Jacek 326, 492, 516, il. 326
 Dąbrowska Katarzyna 230
 Dąbrowski Ryszard 514, 516
 de Saint-Exupery Antoine 24
 Dec Waław 422, 429, portr. 429
 Dedecjus Marek 226, 256
 Dejak Beata 256
 Dembiński A. 141
 Demkow Tomasz rec. 236
 Demling L. 141
 Denys Andrzej 257, 357, 512, 516
 Dębiec Barbara 514, 516
 Dębski Romuald rec. 227
 Dęga Kazimierz 380, 381
 Dickson 415
 Długolecka-Graham Maria 332, 333
 Długońska Henryka rec. 239
 Długosz Anna rec. 238
 Dobaczewski Marcin 239
 Dobek Jan 4, 19, 433, -436, 488, 514, 516, portr. 433
 Dobek Kazimierz 433
 Dobek Maria 433
 Doboczyński Tadeusz 380
 Dobosz Tadeusz rec. 229, 231
 Dobruch Małgorzata 206, 209, portr. 209

- Doering Norbert 386
Dolatkowski Augustyn 380, 381, 385
Domagała Joanna il. 15
Domańska Anna 24, 288, il. 15, 25, 96, 149, 179, 219
Domańska-Janik Krystyna rec. 226
Domański Czesław 385
Dominiak Marcin 230
Domżał Teofan Maria 3, 6, 53, 54, 60, 83, 84, 87, 104, 106, 109, 110, 174, 481, 486, 487, 508, 516, il. 105, 109-113, 174, portr. 54, 104
Doniec Zbigniew rec. 228, 237
Dorabialska Alicja 451
Dowigiałło-Moszyńska Józefa 444
Dójeżyński Marian 169, 370, 371, 373-377, il. 169, 320, 373-376
Drażkiewicz Paulina 502, 516
Drewas Michał rec. 236
Driesch Hans 197
Drobniewski Marek 230
Drobnik Leon rec. 239
Drozd Joanna 256
Drożdż Jarosław 130, 131, 340, 506, 514, 516, il. 133, 134, 136, prom. 230, 232, 239, rec. 228, 229, 231
Drygas Wojciech 310, 500, 510, 516, prom. 239
Drzewicki Mariusz 7
Drzewiecka Magdalena 247
Drzewoski Józef 52, 66, 84, 327, 509, 516, il. 135, rec. 238
Dubos Rene 197
Duda-Szymańska Joanna 230
Dudek Jacek 2, 3, 6, 331, 487, 493, 494, 516, il. 46, 165, 169, portr. 331
Dudek Katarzyna 502, 516
Dudkiewicz Mariusz 4, 234, 437, 515, 516, portr. 437, rec. 236
Dudkiewicz Zbigniew 257, 303, 357, 375, il. 375, rec. 240
Dudzińska Beata 464, il. 464
Duława Jan 85, red. 85
Duraj Paula 185
Durkacz Kazimierz 332
Durko Tomasz rec. 230
Dutkowski Tomasz 3, 14, 25, 487, 498, 516, il. 25, portr. 14
Dworniak Daniela prom. 235
Dworniak Jerzy 383
Dwornik Michał 234
Dworzaczek Józef 422
Dworzak 334
Dyaczyńska-Herman Anna rec. 233
Dybek Michał 497, 503, 516
Dymanowski Seweryn 359
Dynowska Maria rec. 231
Dytk Tadeusz 475
Dziankowska-Bartkowiak Bożena 20, 326, il. 326
Dziedzic Barbara 514
Dzięcioł Janusz rec. 227, 232
Dziędziela Małgorzata 494, 516
Dziki Adam 3, 6, 20, 51, 62, 84, 248, 257, 282, 332, 336, 343, 346, 350, 352, 487, 490, 496, 508, 510, 515, 516, il. 15, 126, 326, portr. 282, prom. 235-237, rec. 227, 228, 230
Edelman Marek 3, 6, 53, 54, 61, 83, 84, 87, 115-119, 174, 456, 457, 486, 487, 508, 516, il. 11, 119, 120, 122-124, 174, portr. 54
Einstein Albert 224
Ejmont Jerzy 371
Elżbieta II 332, 346
Engels Fryderyk 401
Erkirt-Polguj Anna 26, il. 326
Estreicher Karol 419
Fabianowska-Majewska Krystyna prom. 239
Faff Jerzy rec. 234
Fater-Dębska Agata 230
Fazio Victor Warren 51, 54, 62, 83, 84, 508, 516, portr. 54
Fedaczyńska Joanna 502
Fedorowicz Jacek 119, il. 119
Fedor-Freybergh Peter G. 53, 54, 63, 83, 84, 508, 516, portr. 54
Felchner Andrzej 383
Fendler Wojciech 335
Ferenc Tomasz 303, 357, 512, il. 321, prom. 237, rec. 237
Ficek Rafał 85
Fichna Jakub 256, 274
Fichna Piotr rec. 226
Fiderski Ryszard 515
Fiedorczyk-Pyziak Anna 436, il. 436
Figiel Łukasz 227, 500, 516
Fijałek Andrzej 503, 516
Fijałkowski Paweł 185
Fijałkowski Włodzimierz 422, 429, portr. 429
Fijuth Jacek 20, prom. 227, 228, rec. 229
Filipiak Krzysztof 506, 516, rec. 227
Filkowski Wojciech 164-166, il. 166, 178
Fisiak Włodzimierz 483
Fiszler Bernard 19
Flisiak Robert rec. 226
Flisowski 364, il. 364
Florkowska-Michałek Kinga 234
Florkowski Antoni 303, prom. 233, 236, 238, rec. 234, 240
Forysiński Karol 250, 254, 505, 516, il. 254
Fotyga Paulina 507, 516
Freud Zygmunt 401
Friedman Andrzej rec. 240
Fronc Maciej 185
Fronczak Adam 168, 339, 494, 498, 510, 331, 516 il. 15, 165, 168, 178, 393, 321
Frontczak Grażyna 333
Frontczakowa Wanda 419, 420
Fudala Małgorzata 240
Furgał Witold 34
Furmanek-Kostulska Agata 504, 516
Gabryel Jolanta 230

Gabryelewicz Antoni 51, 54, 64, 83, 84, 508, 516, portr. 54
 Gabryniak Teresa 234
 Gabrys Edward 49, 169, 172, 337, 494, 516, il. 165, 169, 172
 Gach Agnieszka 347, 348
 Gaciong Zbigniewe rec. 226
 Gacki Filip 251, 254, il. 254
 Gajdosz Ryszard rec. 233, 234, 239
 Gajdusek Carleton D. 273, 408, 410, 413-416, il. 408, 414
 Gajewicz Marzena 436, il. 436
 Gajewicz Witold 436, il. 436
 Gallo Robert 413
 Gałeczka Elżbieta 235
 Gałuszka Beata 185
 Gałuszka Mieczysław 3, 6, 193, 194, 202, 487, 495, 516, il. 202, portr. 193
 Ganczkowski 332
 Gandhi Mahatma 224
 Garbacki Jakub 507, 516
 Garcia 415
 Garlicka Zofia 437
 Garlicki Aleksander rec. 229
 Garlicki Marian Mieczysław 4, 35, 234, 437-442, 488, 515, 516, il. 437
 Garlicki Stanisław Hieronim 437
 Garlińska Anna il. 15
 Garus Anna il. 15
 Gasik Paulina 342
 Gasperowicz Andrzej 371
 Gaszyński Tomasz 233, 257, 309, 310, 512, 516, prom. 234, 239
 Gates Bill 223
 Gawron Anna 239
 Gawron Zenon rec. 231
 Gawrońska Renata 227
 Gawryś Jędrzej 185
 Gaździk Tadeusz rec. 234
 Gąsiorowska Kamila 496, 516
 Gembicki Maciej 52, 54, 65, 83, 84, 102, 484, 499, 508, 516, il. 91, portr. 54, rec. 226
 Gesing Adam 257, 503, 516
 Gibbs 410
 Gibson Peter 411
 Giedryń Piotr Andrzej 501, 516
 Giedymin Jerzy 198
 Gierelak Grzegorz rec. 231
 Gil Jerzy rec. 233
 Glapiński Andrzej 239
 Glemp Józef, kard 474
 Glinka Łukasz 238
 Glinka Marzena 500, 516
 Glinka Ryszard 3, 6, 51, 80, 86, 257, 290, 300, 487, 490, 493, 509, 510, 516, il. 90, 126, portr. 290, prom. 236, 238
 Glinkowski Sławomir 241
 Glińska Jolanta 326, il. 326
 Gliński Bogdan rec. 227
 Gliński Wiesław rec. 226
 Głabiński Andrzej 327, prom. 230
 Głowacka Iwona 256
 Głowacki Witold Włodzimierz 473
 Głowczyński Waldemar 466, il. 466
 Głuszek Jerzy rec. 228, 231
 Głuszek Stanisław prom. 237, rec. 227, 236, 239
 Gmitrowicz Agnieszka prom. 229, 231, rec. 231
 Gnat Zbigniew 170, il. 170
 Gniazdowski Marek 515, 516
 Gocek Katarzyna 251
 Goch Aleksander prom. 229, 231, rec. 231, 240
 Goch Jan Henryk 235, 236, prom. 228, 231, rec. 231-233, 237
 Goch Robert 233
 Godl Kurt 197
 Godlewski Andrzej 515, 516
 Goetz Stanisława 437
 Gogacz Mieczysław 195
 Golański Jacek 20
 Goldkorn Włodek red. 117
 Goldschmied Aleksander 34
 Goldszmit Henryk zob. Korczak Janusz
 Gołba Krzysztof S. rec. 230
 Gołembiewska Anna 494, 516
 Gombrowicz Witold 24
 Gorący Arkadiusz il. 15
 Gorski Peter Władysław 473
 Goś Roman 170, 357, il. 170, prom. 233, 237, 238, rec. 237, 240
 Gościcka T. 197
 Gowrys Kamila 506, 516
 Góraj Bożena 436, il. 436
 Góra-Tybor Joanna 257
 Górska Maria rec. 226, 241
 Górski Lech 359
 Górski Paweł 173, 210, 211, 216, 350, 352, 353, il. 211, 216, portr. 173
 Grabowski Tadeusz 2
 Grała Barbara 2, 491, 514, 516
 Grałek Mirosław rec. 233, 237
 Grams-Kasperska Beata 495, 516
 Greger Janusz 309, 310, 505, 517
 Gregor Bogdan 332
 Grek Martyna 502, 517
 Gresner Sylwia 256
 Grodzicka Daniela 473
 Grossman Morton I. 140
 Grotowski Tomasz 232
 Grott Józef Waclaw 423, 429, portr. 429
 Gruca Adam 440, 441
 Gruchała Marcin rec. 231
 Grudzińska Zofia 515, 517
 Grudziński Stefan 515, 517
 Gruszczyński Wojciech 302, 303, 512, 517, prom. 236, rec. 229, 231
 Gruszka Edward 475

Gryczyńska Danuta prom. 230, 231
 Gryglewski Ryszard Jerzy 52, 54, 66, 83, 84, 509, 517,
 portr. 54
 Gryz Julita 233
 Grzeak Piotr 436, il. 436
 Grzebieniak Zygmunt rec. 235, 237
 Grzegorowski Michał rec. 231
 Grzelak Barbara 370, il. 370
 Grzelak Eugeniusz 19
 Grzesiak-Janus Grażyna prom. 232, rec. 232
 Grzeszczak Władysław rec. 226
 Grześków Jerzy 370, il. 370
 Grzybowska-Izydorczyk Olga 256
 Grzybowski Andrzej 380
 Grzywaczewska Jadwiga 494, 517
 Grzywnowicz Karolina 185
 Gumińska Anna 230
 Gumprecht Janusz rec. 235
 Gumul-Jerzewska Anna 452, il. 452
 Gurion Ben 266
 Gutman Jadwiga 453
 Gutman Józef 453
 Guzek Jan Wojciech 515
 Gwoździńska Agnieszka 2, 491, 517
 Gwoździński Krzysztof rec. 235
 Gwóźdź Bolesław 379
H
 Haduch Izabela 504, 517
 Hajman Urszula 24
 Hałajewska-Wosik Anetta 256
 Hałatek Jan Kanty il. 15
 Hamarxkjold Dag 213
 Hamerski Henryk 332
 Hanisz Katarzyna 4, 468, 473, 488, 492, 515, 517, portr.
 468
 Hegel Georg Wilhelm Friedrich 401
 Heidegger Martin 198, 401
 Heidland August 85
 Herman Eufemiusz 105
 Herman Zbigniew rec. 233
 Hese Robert rec. 231, 237, 238, 240
 Hess Max 332
 Hilcer Maciej 20
 Hipokrates 163, 337, 445-447, 449
 Hirszfild Ludwik 451
 Hitler Adolf 118
 Holden Anna 232
 Holland Thomas 332
 Holly Romuald 172, il. 172
 Horbaczewska Katarzyna il. 15
 Horov Pavel 418
 Hryniewicz Wasław 196
 Hsiao Karen 408
 Hsieh Meng-Hsaun 213
 Huhtaniemi Ilpo 52, 54, 67, 83, 85, 509, 517, portr. 54
I
 Iljin Teresa 4, 172, 476, 481, 488, 491, 494, 510, 517,
 il. 172, portr. 476
 Indisow Longin 383, 384
 Indulski Janusz 386
 Ironside 415
 Irzmański Robert 256
 Iwańska Magdalena 343
 Izakovic Karol 418
 Izydorczyk Sławomir 2
J
 Jabłkowski Maciej 20
 Jacewicz Renata 256
 Jachimiak Anna 4, 433, 436, 488, 414, il. 436, portr.
 433
 Jadacki J. 197
 Jaklewicz Hanna rec. 229, 231
 Jakóbczyk Joanna 3, 206, 487, 503, 517, portr. 206
 Jakub z Paradyża 196
 Jakubowska Justyna 256
 Jakubowska Maria 3, 242, 487, 506, 517, portr. 242
 Jamroziak Krzysztof 256, 257
 Jamrozik Piotr 164, 170, 346, 355, il. 170
 Jan Paweł II, papież 163
 Janas Anna 256
 Janas Mieczysław 452, il. 452
 Janczukowicz Janusz 257
 Janecka Anna 256
 Janiak Adam 257
 Janicka Renata 495, 517
 Janiec Waldemar rec. 238
 Janiszewski Mirosław 302, 303
 Jankowska Agnieszka 185
 Jankowska Elżbieta 344
 Jankowska Jadwiga 4, 443-449, 488, 515, 517, portr.
 433
 Jankowski Andrzej 370, 371, 377, il. 370, 371
 Jankowski Jerzy 514
 Jankowski Wojciech 235
 Jankowski Zygmunt 446
 Janowska Zdzisława 335, 336
 Janus Agnieszka 227, 257
 Janus Jolanta 514, 517
 Januszewicz Włodzimierz rec. 233
 Jaros Andrzej 44
 Jaros Ryszard 20
 Jarosz Marek 515, 517
 Jaska Łukasz 501, 517
 Jaskulski Wiesław 170, il. 170
 Jassem Ewa rec. 240
 Jastrzębski Karol 235
 Jaszewski Ryszard prom. 232, rec. 229
 Jatczak Ewa 502, 517
 Jatczak Izabela 230
 Jaworek J. 141
 Jaworski Walery 143
 Jaworski Zbigniew 357
 Jegier Anna 3, 6, 257, 309, 310, 487, 495, 500-502, 511,
 517, il. 15, 27, portr. 309
 Jeljaszewcz 416
 Jerczyńska Hanna 256
 Jerzemowski Maciej 233
 Jerzmanowska Zofia 4, 450-452, 473, 488, 515, 517, il.

- 450, 452, portr. 451
 Jeśman Czesław 30, 34, 303, 375, 384, 492, 498, 499, 509, 517, il. 30, 34, 375, 384
 Jeśman Joanna 492, 517
 Jezierski Zdzisław 170, 384, il. 170, 384
 Jeziorski Arkadiusz 257, prom. 229, rec. 228
 Jędrzejczyk Maciej 230
 Jędrzejewski Kazimierz 3, 6, 14, 16, 57-59, 61, 63, 65-68, 70, 71, 75-78, 81, 82, 87, 127, 169, 257, 291, 487, 490, 495, 499, 500, 501, 511, 517, il. 16, 25, 27, 90, 91, 94, 111, 121, 126, 127, 134, 169, 323, portr. 291, prom. 231, 233
 Jones Robert H. 3, 6, 53, 54, 68, 83, 85, 87, 125-128, 130-132, 175, 482, 486, 487, 509, 517, il. 125, 127, 129, 132-137, 175, portr. 54
 Jonscher Karol 423, 430, portr. 430
 Joss Andrzej 515, 517
 Józefiak Jakub 248, 253, 254, il. 248, 254
 Józefowicz Włodzimierz Kajetan 299, 515, 517
 Józwiak Zbigniew 2
 Juczyński Zygfryd rec. 230
 Judkiewicz Luba 515, 517
 Jurczyński Zygfryd prom. 234
 Jurewicz Anna 226
 Jurowski Piotr 20
 Juszcak Marlena 515, 517
 Juszczyk Jacek rec. 226
- K**abat Marek rec. 235
 Kacprzyk Feliks 326, il. 326
 Kaczka Aleksandra 230
 Kaczmarek Anna 230
 Kaczmarek Jan 388, 494
 Kaczmarek Leszek rec. 226, 239
 Kaczmarek Piotr 326, il. 326
 Kaczyński Jarosław 344, 481
 Kaczyński Lech 333, 337, 346
 Kajdos Zdzisław 2, 500, 517, il. 94, 133
 Kalewski Andrzej rec. 236, 240
 Kalinowska Z. 459, il. 459
 Kalski Andrzej 378, il. 378
 Kałaska Joanna 342
 Kałuża Jarosław 235
 Kałużewski Bogdan rec. 237
 Kamecki Jerzy 452, il. 452
 Kamer Barbara 326, il. 326
 Kamińska Kamila 350
 Kamiński Marcin rec. 226
 Kania 381
 Kanicki Łukasz 232
 Kant Immanuel 401
 Kaplińska Katarzyna 238
 Kapszewicz Maria 449
 Kapusta Henryk 370, 377, il. 370
 Kapuścik Janusz red. nauk. 83
 Karasek Michał 2, 6, 52, 57, 84, 256, 273, 274, 409, 416, 486, 490, 503, 509, 517, rec. 230, 232
 Karbownik Katarzyna il. 15
 Karbownik Michał 209, portr. 209
 Karbownik-Lewińska Małgorzata 2, 172, 256, 274, il. 91, 136, 155, 171, 172, prom. 230
 Kardas Przemysław 226, 256
 Kardos Dezider 418
 Karłowicz Ewa il. 15
 Karnafel Waldemar rec. 226
 Karolczak Wiesława 452, il. 452
 Karolewska-Kuszej Marzena 230
 Karowicz-Bilińska Agata prom. 228
 Karwowska Marzena 195
 Kasielewska Anna 505, 517
 Kasprzak Jarosław D. rec. 227, 228, 230, 231
 Kaszuba Andrzej 357, 515, prom. 235, rec. 236
 Katz Miriam 52, 54, 69, 83, 85, 509, 517, portr. 54
 Kaufman Mieczysław 423, 430, portr. 430
 Kaulbersz Jerzy 140
 Kawecki Szymon 251
 Kaźmierski Jakub 241
 Kempa Andrzej 4, 6, 421, 488, 508, 517, portr. 421
 Kempny Agnieszka 235
 Kempny Aleksander 235
 Kennedy John F., Jr 224
 Kęcik Dariusz rec. 228, 238
 Kędra Bogusław rec. 237
 Kędziora Józef 20, 303, prom. 234-236
 Kędziora-Kornatowska Kornelia rec. 239
 Kidawa Zdzisław rec. 234, 240
 Kieć-Kononowicz Katarzyna rec. 238
 Kielan Wojciech rec. 236
 Kierkegaard Soren 49
 Kierus-Gudaj Anna 500, 517
 Kiliańska Zofia M. rec. 239
 Kiwerski Jerzy 31, 304
 Klajmon Stanisław 380
 Kleihues Paul 52, 54, 70, 83, 85, 414, 509, 517, portr. 54, red. 415
 Klichowicz Lidia 347
 Klička Karol 4, 6, 417, 420, 488, 514, 517, portr. 417
 Klim Dagmara 4, 390, 488, 499, 517, portr. 390
 Klimek Andrzej prom. 235, rec. 235
 Klimek Leszek rec. 232
 Kliś Rafał 233
 Klonowicz Małgorzata 227
 Kluch Wiesław 257
 Klukowski Krzysztof prom. 234, 237, rec. 234-236
 Kluszczyńska Anna 305
 Kluszczyński Marek 240
 Kłosińska Magdalena 230
 Kłoszevska Iwona prom. 227, 241
 Kłósak Kazimierz 195, 196
 Kmieciak Łukasz 240
 Kmiec Leon 515, 517
 Kmiec Małgorzata 501, 502, 517
 Kmiotek Lucyna 502, 517
 Kobos Józef 257, 319, 320, 326, 507, 512, 517, il. 44, 45, 133, 155, 176, 320, 325, 326
 Kochanowski Jan 47

Kochman Kazimierz rec. 233
 Kocur Józef 303, 367, 369, 378, prom. 240, rec. 233, 237
 Koczorowski Ryszard rec. 233
 Kohmann Stanisław 158
 Kokoszko Agnieszka 230
 Kokot Franciszek Józef 3, 51, 54, 71, 83, 85, 86, 158, 180, 487, 509, 517, il. 158, 180, portr. 54, 158
 Koliński Józef 423, 430, portr. 430
 Kołaczkowski Bogumił 371, 373
 Kołakowski Leszek 196
 Kołodziejczyk-Wojtczak Dominika 466, il. 466
 Kołodziejka Justyna 256
 Kołomecki Krzysztof 326, il. 326, prom. 241, rec. 241
 Komasiński Marek 384, il. 384
 Komorowski Jan 257, 319, 320, 326, 512, 517, il. 44, 45, 176, 320, 324-326, rec. 228, 230
 Konopacki Janusz 230
 Konopka Wiesław 303, prom. 240
 Konsur Katarzyna 250
 Kontowt Monika 249, 250, il. 249
 Konturek Stanisław Jan 3, 6, 53, 55, 72, 85, 88, 138-141, 143-145, 175, 484, 486, 487, 509, 517, il. 138, 145, 146, 149, 156, 157, 175, portr. 55
 Kończak Małgorzata 332
 Kopacz Ewa 483
 Kopciński Stefan 423, 430, portr. 430
 Kopeć Aleksandra il. 15
 Kopernik Mikołaj 424, 430, portr. 430
 Kopff Maria 303
 Korczak Janusz 424, 430, portr. 430
 Kordek Radzisław 117, 257, 273, 291, 334, 335, 413, 416, 512, 517, il. 133, rec. 229, 236, 239
 Kornaszewska Jadwiga 4, 453-455, 488, 515, il. 453, 454, 517, portr. 455
 Kornaszewski Janusz 454
 Korycka Anna 256, 257
 Korzeniewska-Dyl Irmina 233
 Korzon Maria rec. 228
 Koskowski Bronisław 451
 Kostka Barbara 257, 300, 512, 517, prom. 238, rec. 238
 Kostka Krzysztof 515, 517
 Kostka Tomasz 257, 309, 512, 517, prom. 239, rec. 226, 239
 Kostrzewska Magdalena 230
 Kostulski Adrian 227
 Kośmider Beata 333
 Kotarbiński Tadeusz 34, 207
 Kotelko Antoni 34, 515, 517
 Kotulska Janina 386
 Kouchner 457
 Kowalczyk Edward 20, prom. 236
 Kowalewska Wiesława 494, 517
 Kowalik Jacek, ks. 475
 Kowalska Ilona 497, 517
 Kowalska Iwona 257
 Kowalska Maria 226, 436, il. 436
 Kowalska-Koprek Urszula 20, rec. 228
 Kowalski Dariusz 475
 Kowalski Jan 256, 303, prom. 240, rec. 228
 Kowalski Marek Leszek 51, 78, 86, 274, 349, 509, 517
 Kowalski Wojciech 379, il. 379
 Kowman Maciej 227
 Kozak Józef rec. 239
 Kozakiewicz Witold 2, 491, 517
 Koziół Dorota 239
 Koziół Piotr rec. 231
 Kozłowicz-Gudzińska Izabela rec. 226
 Kozłowska Paulina il. 15
 Kozłowski Wojciech rec. 239
 Kozubski W. 415
 Koźlik Jacek rec. 236
 Krajewska Aleksandra il. 15
 Krajewska Urszula 256
 Kralkowska Ewa 497, 517
 Krasnodębski Ireneusz rec. 237
 Krasomski Grzegorz 257, 319, 320, 326, 512, 517, il. 44, 176, 320, 326
 Krauss Hanna rec. 236
 Krawczyk Bartłomiej 240
 Krawczyk Marek 466, il. 466
 Krawczyńska Anna 257
 Kreczka Romuald 441
 Krokowska Joanna 250
 Kropiwnicki Jerzy 7, 9, 32, 119, 304, 331, il. 7-9, 119
 Król Bożena 352
 Król Maciej 257
 Król Wojciech 381, il. 381
 Królicki Leszek rec. 227
 Kruhły Grzegorz 494, 517
 Kruk-Jeromin Julia il. 15, 111
 Krupczyński Jan 20
 Krupka-Matuszczyk Irena rec. 227
 Kruszewski Jerzy rec. 236
 Kryńska Barbara 348
 Krysiak Adam 185
 Krysiński Jan 3, 7, 9, 10, 487, 497, 517, il. 7-10, portr. 10
 Krzakowski Maciej rec. 226
 Krzeczkowski Jan 353
 Krzemińska Anna Maria 240
 Krzemińska-Pakuła Maria 3, 53, 68, 85, 87, 1125, 128, 130, 131, 340, 350, 487, 509, 514, 517, il. 128, 133, 136, 137, portr. 125, prom. 227, 228
 Krzemiński Zbigniew rec. 232
 Krzepakowski Ryszard 381, il. 381
 Krzysztofik Sylwia 185
 Krzyżanowski Grzegorz 244, 246, 337
 Kubacki Janusz rec. 240
 Kubańska Elżbieta 326, il. 326
 Kubiak Hanna 326, 515, 517, il. 326
 Kubiak Mikołaj 494, 517
 Kubler Andrzej rec. 233, 239
 Kuch Marek rec. 230
 Kucharski Piotr 251
 Kucharz Jakub 250

Kuczamer Paweł 494, 517
 Kudelska Wiesława 452, il. 452
 Kufelnicki Aleksander 257
 Kujawa Jolanta 257, 512, 517, il. 15, 30, 177, prom. 234, rec. 236
 Kuksewicz Zdzisław 198
 Kula Katarzyna 505, 517, il. 15
 Kula Krzysztof 52, 75, 85, 99, 509, 517, il. 91-94, rec. 231
 Kulczycka Lilianna 231
 Kulczycki Lucas 332
 Kulig Andrzej 349, 482
 Kulińska Bożena 385
 Kulka Paweł Krzysztof 500, 502, 517
 Kumorek Jan 172, 495, 517, il. 172
 Kun Jadwiga 436, il. 436
 Kun Mirosław 436, il. 436
 Kuna Piotr 20, 284, 334, 336, 344, 496, 513, 517, prom. 228, rec. 239, 240
 Kunert-Radek Jolanta 86, prom. 232
 Kupis Agnieszka 507, 517
 Kupisiak Jacek 235
 Kupisz Anita 494, 517
 Kurczewska Anna 342
 Kurczewska Urszula 3, 189, 487, 503, 517, portr. 189
 Kurdycka Barbara 483
 Kurlapska Aleksandra 333
 Kurnatowska Alicja prom. 231
 Kurnatowska Anna prom. 232
 Kurnatowski Andrzej 2, 53, 55, 73, 83, 85, 86, 421, 473, 499, 514, 517, portr. 55
 Kurnatowski Michał 235
 Kurpesa Małgorzata 256, 514, 517, prom. 231, 232, rec. 228, 230
 Kuryga Dorota 251
 Kusowska Joanna 365
 Kuśmierczyk Jarosław 233
 Kuśmierczyk Krzysztof 257, 359
 Kuśmerek Jacek 348, 514, 517
 Kutarski Andrzej rec. 229
 Kuydowicz Jan prom. 229
 Kuzański Wojciech 20, 449
 Kuzdak Krzysztof 291, 512, 517, prom. 228
 Kuźnicka Barbara 471, 473
 Kwaśniewska Jolanta 20
 Kwias Zbigniew rec. 235, 236
 Kwiasowski Zbigniew 381, 382, il. 381
 Kwiatkowska Sylwia 326, il. 326
 Kwiatkowski Adam 250
 Kwiatkowski Krzysztof 17, 168, il. 17, 168, 178
 Kwiatkowski Waldemar 194, 198
 Kwiecień Renata 256
 Kwolek Andrzej rec. 240
 Kyrzcz-Krzemień Sławomira rec. 226
 Lachowicz-Ochędalska Agnieszka 327, 512, 517
 Lange Dariusz rec. 228, 230
 Langot Cezary 232
 Lasoń Władysław rec. 228
 Lasota Bronisław 386
 Lasota Wanda 515, 517
 Lassen Jacek rec. 226
 Lassota-Falczewska Magdalena 235
 Latałski Maciej 497, 517
 Latawiec A. 195
 Latkowski Bożydar 257, 308, 497, 514, 517, rec. 240
 Lazari Andrzej de 197
 Lazari-Pawłowska Ija 197
 Lech-Marańda Ewa 256, 257
 Leksowski Krzysztof prom. 233, 235, 236, rec. 234-237
 Lelakowski Jacek rec. 231
 Lelito Józef 169, 355, il. 169
 Lelonek Małgorzata 256
 Lemańska Anna 195
 Leńko Krzysztof 235
 Leo Wojciech 233
 Lepa Adam, bp 482
 Lesiak Karolina 256
 Lesiak Tomasz 235
 Lessen Monika 507, 517
 Lestradet 456
 Leszczyńska Joanna 349
 Leszczyńska Maria rec. 230
 Leszczyńska Renata 3, 226, 487, 491, 506, 517, portr. 226
 Leszczyńska Stanisława 424, 430, portr. 430
 Leszczyński Ryszard 235
 Leszczyński Włodzimierz 172, 381, 495, 517, il. 172, 381
 Leśmian Bolesław 195
 Lewandowicz Anna 335
 Lewandowska Helena il. 38, 39, 42, 43
 Lewandowska Magdalena 185, 249, 250, il. 249, 250
 Lewandowski Krzysztof 20, 216, 257, 504, 506, 517, il. 216
 Lewandowski Leszek rec. 232
 Lewandowski Wiesław 494, 517
 Lewicki Romuald rec. 239
 Lewiński Andrzej 3, 4, 6, 14, 16, 19, 35, 37, 40, 44, 47, 51-53, 5682, 84-89, 94, 100, 106, 119, 127, 130, 131, 138, 150, 160, 164, 166, 167, 171-173, 180, 193, 210, 211, 214, 216, 221, 244, 246, 256, 267, 272, 274, 282, 289-291, 298, 299, 304, 331-333, 336, 339, 341-344, 347, 349, 351, 353, 355, 362, 364, 365, 390, 481, 485-487, 489, 490, 492, 493, 496-505, 508-510, 517, il. 15, 16, 19, 25, 27, 28, 37, 40, 42-44, 47, 50, 90, 91, 103, 107, 114, 119, 121, 122, 126, 127, 145, 150, 166-172, 176-178, 180, 210-212, 216, 217, 222, 304, 321-323, 364, 392-394, portr. 89, 173, 267
 Lewit Karel 52, 55, 74, 83, 85, 509, 517, portr. 55
 Libera Magdalena il. 15
 Liberski Paweł Piotr 3, 4, 6, 52, 53, 58, 61, 70, 84, 85, 87, 115, 119, 256, 257, 273, 274, 333, 407-409, 416, 486-490, 493, 508-510, 514, 517, il. 107, 111, 114, 119, 121, 122, 124, 165, 408, 409, 416, portr. 115, 273, prom. 229, rec. 230

Liniecki Julian 273, 514, 517
 Lipiec Piotr 256
 Lipiński Marek rec. 235
 Lipnicka Anita 49
 Lis-Kalinowska Urszula 256
 Liszewski Stanisław 7, 9, il. 7-9
 Litwiński Jakub 251
 Loba Jerzy 326, 350, 351, il. 326, prom. 241, rec. 228
 Lock John 198
 Lorenc Anna 500, 517
 Lorenc-Duda Anna 256
 Lorenz Konrad 197
 Losy Jacek rec. 226, 230
 Lubiński Andrzej rec. 231
 Luciak Marek 512, 515, 517
 Lukac Rudolf 418, 419
 Lutostawski Tadeusz 353
 Lyotard Jean-Francois 401

Łabędź Waldemar 235
 Łapiński Mariusz 35, 497, 518
 Łasiński Wiesław 35, 362, 365, 439, il. 362
 Łaszek Marta il. 15
 Ławnicka-Borońska Magdalena 257
 Łebek Grzegorz 240
 Łudczak-Nowakowska Jolanta 452, il. 452
 Łukasiewicz Grażyna 2, 506, 518
 Łukaszczyk Andrzej rec. 233
 Łukaszewicz Janina 365, il. 365
 Łukomski Artur 235
 Łuniewska-Bury Jolanta 227

Mach Zofia 452, il. 452
 Machała Waldemar 20, 257, 375, 387, il. 375, 387, rec. 234-236
 Maciejek Zdzisław rec. 240
 Maciejewski Alojzy 444
 Maciejewski Mateusz 233, 370, il. 370
 Macjon Teresa 464, il. 464
 Macperson Stuart 332
 Mahler 334
 Maib Piotr 452, il. 452
 Maj Ewa 387, 466, il. 387, 466
 Majak J. 308
 Majak Joanna 335
 Majchrzak Dominika 346
 Majewska Ewa rec. 233
 Majka Antoni 386
 Major Piotr 250
 Makara Stefan 418
 Malawska Barbara rec. 238
 Malewski Tadeusz rec. 228
 Malinowska Alicja 2
 Malinowska Anna 185, 452, il. 452
 Malinowski Andrzej 20
 Malinowski Konrad 231
 Maliszewski Tadeusz 354
 Małydyk Paweł rec. 229
 Małecka Magdalena 256
 Małecka-Panas Ewa 20, 257, prom. 227, 230
 Małecka-Tendera Ewa 159, 180, il. 159, 180
 Małeń-Mucha Gabriela prom. 227
 Mamcarz Artur rec. 227
 Mamos Agata 436, il. 436
 Mandryka Juriy 227
 Mandryka-Sankevych Sofija 227
 Maniecka-Bryła Irena 226, 256, 257
 Mantusz Anna 36, il. 36
 Manuelidis Laura 409
 Marcheluk Adam 235
 Marchwicka-Wasiak Magdalena 436, il. 436
 Marciniak Katarzyna 251
 Marcinkowska Elżbieta 379, il. 379
 Marczak Martyna 185
 Marczalek-Lewicka Halina 332
 Marczyński Rafał 185
 Marczyński Wojciech rec. 234
 Mardofel Anna 496
 Margolis-Edelman Alina 4, 456, 457, 488, 515, 518, portr. 456
 Mariak Zofia rec. 237
 Marianowski Longin 508, 518
 Markert Ryszard 248-250, 252, 253, 326, il. 249, 252, 253, 326, 387, rec. 229
 Markiewicz Andrzej 387, 496, 518, il. 387
 Markiewicz Jacek 256
 Markos 434
 Markuszewski Leszek 109, 335, 359, 362, 496, 513, 518, il. 109
 Marmura Czesław 3, 6, 169, 172, 354, 355, 362, 487, 492, 515, il. 169, 172, 362, 365, portr. 354
 Marshall B. J. 143
 Martin Luther King, Jr 224
 Masajtis-Zagajewska Anna 231
 Masłowski Michał il. 15
 Matławska-Wasowska Ksenia 256
 Matusiak Grażyna 494, 518
 Matusiak Leszek 3, 6, 49, 329, 487, 496, il. 44, 45, 176, 177, 321, 323, portr. 329
 Matuszewski Tomasz 236
 Matyaszczyk Michał 502, 518
 Mazanka Paweł CSSR 195
 Mazanka Paweł, ks 202, il. 202
 Maziarz Zbigniew rec. 233, 235, 237
 Mazurczak Tadeusz 351
 Mazurek Ludwik 444
 Meder Joanna rec. 231
 Meissner Alfred 299
 Mesjasz Anna 185
 Mianowany Mariusz 239
 Mianowski Józef 424, 430, portr. 430
 Miastowska Irmina 449
 Miącz Małgorzata 240
 Michalak Jacek 257, 352, 494, 518
 Michalczyk Ryszard 231
 Michalik Marek 482, 484
 Michalska Maria 240, 452, il. 452
 Michalski Tomasz 236
 Michałowicz Jerzy Władysław 424, 430, portr. 430

Michałowska-Wieczorek Izabella 234
 Michałowski Emil 444
 Miecznik Adam 236, 501, 518
 Mieczynska Paulina 468
 Mielczarek Marzena 240
 Mielicki Wojciech prom. 238
 Mielnik-Niedzielska Grażyna rec. 230
 Mierzyński Zdzisław 425
 Miękoś Eugeniusz rec. 237
 Mik Michał 236
 Mikiciuk-Olasik Elżbieta 4, 257, 300, 450, 488, 512,
 515, 518, portr. 450, prom. 238, rec. 238
 Mikołajczyk Iwona 236
 Mikołajczyk Stanisław 387, 434
 Mikucki Jerzy il. 93
 Mikulska Beata 231
 Milbrandt Barbara 291, 495, 518
 Milewicz Andrzej 100, 101, rec. 226
 Miller Leszek 17, 497, 518, il. 17
 Miller Tadeusz 385
 Miłkowska Narcyza 506, 518
 Miłośni Jarosław 257, 308, 335
 Miłosz Danuta 241
 Mirek Marta 231
 Miros Elżbieta 387, 466, il. 387, 466
 Mirowska-Majtczak Elżbieta 496
 Mirowski Marek 257, 300, 512, 518, il. 15, prom. 238,
 rec. 232, 239
 Misiak-Tłoczek Anna 239
 Miszczak Zbigniew 2
 Mitoraj Małgorzata 507, 518
 Mitterand Francois 457
 Mladek Jozef 418
 Mleczko Marek 236
 Młodecki Henryk 4, 458-462, 488, 515, 518, il. 459-462,
 portr. 458
 Młynarski Wojciech Michał 274, 347, 348, 350, 351,
 rec. 231, 235
 Mnichowicz Zofia 437
 Moczulski Dariusz prom. 233, 235, rec. 234
 Modzelewski Bogdan 248, prom. 227, rec. 237
 Mohamed Dato Mafauza 339
 Moll Jan 115, 116, 425, 431, 435, portr. 431
 Moll-Musiał Jolanta 464, il. 464
 Morawska Aleksandra 291
 Mory Agata 185
 Mosiniak Tadeusz 367, 369, 382, 481, 514, 515, 518,
 portr. 367, rec. 234, 240
 Moskwa Anna 234
 Mossakowski M.J. 415, red. 414
 Mościcki Ignacy 284
 Motylewska Ewelina 227
 Mozdżan Marcin 515, 518
 Mrowicka Małgorzata 234
 Mroziński Jerzy 256
 Mrozowski Jan 359
 Mucha Grzegorz 436, il. 436
 Muchowiecka Maria 504, 506, 518
 Mukaj Wioletta 494
 Mularek-Kubzdela Tatiana rec. 232
 Muras Zbigniew 466, 504, 518, il. 466
 Musiał Jacek 228, rec. 226
 Musiał Włodzimierz 425, 431, portr. 431, rec. 231
 Muszyński Jacek rec. 237
 Muszyński Jan 425, 431, 515, 518, portr. 431
 Mylik M. 196
 Mysłek Maria 464, il. 464
 Nabada 415
 Nabrzyski Michał 462
 Nadolski Marek 344
 Nalepa Irena 153
 Namysłowska Irena rec. 229
 Narangan 409
 Narbutt Joanna 274
 Nawarski Grzegorz 231
 Nawrot-Modranka Jolanta Krystyna 238
 Nazarska-Brzeska Anna 464, il. 464
 Nenecki Marceli 426, 431, portr. 431
 Nguyen Giac T. 210, 221, 503, il. 221
 Niedworok Jan 303
 Niedzielski Jerzy 20, 449, rec. 229
 Niedźwiecki Sebastian 228, 256
 Niemirowicz Maciej 236
 Nieschlag Eberhard 52, 55, 75, 83, 85, 509, 518, portr.
 55
 Niesiołowski Stefan 119, il. 119
 Nietzsche Fryderyk 401
 Niewiarowska Jolanta 257, 309, 513, 518, il. 323
 Nieznański Edward red. 198
 Nikiel Antoni 169, 172, 355, 359, 363, 365, il. 169,
 172, 363
 Nikolic Gordan 304, il. 304
 Nikonorow M. 460, il. 460
 Noskiewicz Sławomir 501, 518
 Nosol Edward, arcybp 484
 Novak Michael 198
 Nowak Dariusz 3, 6, 257, 327, 340, 387, 496, 511, 518,
 il. 15, 27, portr. 327
 Nowak Janusz Eugeniusz 497, 514, 518
 Nowak Jerzy Z. 3, 53, 82, 86, 88, 150, 151, 487, 506,
 509, 518, il. 146, 151, 155, portr. 150, prom. 228
 Nowakowska Dorota 20
 Nowakowska Izabela 2, 507, 518
 Nowakowska Joanna 505, 518
 Nowicka Anna 501, 518
 Nowicki Michał prom. 231
 Nowicki Roman rec. 234, 240
 Ochędalski Tomasz 20
 Ochman Małgorzata 494
 Ochotny Romuald rec. 228
 Oghaka Hikoro 414
 Ogińska-Bulik Nina rec. 232, 234
 Ogórek Marcin 231
 Ogrodziński Marek 231
 Ojrzanowski Marcin 505, 518
 Okoński Piotr 497, 507, 514, 518
 Olbrycht Marek 169, 172, il. 165, 168, 169, 171, 172,

178

Olczak Magda 344, 497
 Olczyk Marcin 501, 518
 Olejniczak Wojciech 333
 Oleksy Józef 439
 Oleksy Małgorzata il. 15
 Olszański Romuald 381, prom. 237
 Olszewska Magdalena 307, il. 307
 Olszewski Jurek 3, 6, 30, 31, 33, 211, 257, 302-305, 308, 335, 357, 487, 495, 498, 501, 502, 505, 511, 518, il. 31, 33, 93, 114, 177, 210-212, 302, 304-308, portr. 30, 302, rec. 231
 Olszewski Sławomir 308, 335
 Olszewski Witold il. 15
 Olszewski Włodzimierz rec. 232
 Omar Mohamed 344
 Omulecki Wojciech prom. 227, 228, rec. 238
 Onisk Zbigniew 380
 Opara Józef rec. 240
 Opióła Monika 4, 6, 491, 521, portr. 521
 Organ Andrzej 236
 Orkisz Stanisław 503, 518
 Orłowska-Majdak Monika 326, il. 326
 Orszulak-Michalak Daria 3, 6, 16, 49, 189, 206, 257, 275, 300, 343, 350, 487, 490, 493, 498, 500-504, 510, 511, 515, 518, il. 16, 31, 44, 45, 90, 107, 121, 126, 148, 176, 206, 275, 277, 281, 321, 365, portr. 189, 275
 Osiecka Regina 256, 333, rec. 237
 Osojca Jolanta 36, il. 36
 Ostrowski Artur 44
 Ostrowski Tomasz 491
 Oszajca Katarzyna 239, 256
 Oszczygiel Andrzej 231
 Oszukowski Przemysław il. 393, 393, prom. 235
 Otto Maciej prom. 228
 Oz Amos 41

Pachecka Jan rec. 238
 Pado Juraj 418
 Pająk Andrzej rec. 226
 Pajszczyk-Kieszkiewicz Teresa 4, 456, 484, 488, 505, 515, 518, portr. 456
 Pałatyński Antonii prom. 227
 Paluch Emil 34
 Pałatyński Zdzisław 4, 463, 464, 488, 515, 518, il. 464, portr. 463
 Pałczyński Cezary 20
 Panaszek Bernard rec. 240
 Panczyk Mariusz 238
 Paneth Piotr 256
 Pankiewicz Henryk 473
 Panusz Henryk 273
 Papier Wielisław 3, 5, 6, 53, 73, 85, 257, 299, 486, 487, 490, 495, 501, 511, 518, il. 15, 26, 27, 94, 111, 112, 133, 169, 323, portr. 5, 299, prom. 230, rec. 228, 229
 Para Jadwiga 238, 257
 Paradowska Elżbieta red. 83
 Paradowski Jan il. 37
 Paradowski Leszek rec. 234
 Paradowski Marek 170, il. 170, 177, rec. 234, 237
 Paranowski Patryk il. 15
 Pardej Dominik 185
 Parka Magdalena 502, 518
 Parnowski Tadeusz rec. 227
 Parzyszek Czesław SAC 475
 Pasieka Zbigniew 248, 252, 328, il. 252
 Pasternak Kamila il. 15
 Pastwa Elżbieta 20, 256
 Paszkiewicz Marta 185
 Paszkowski Józef 388
 Paszotta-Ostrowska Janina 494, 518
 Paśnik Krzysztof rec. 241
 Pawelczyk Małgorzata 234
 Pawlak Barbara 499, 506, 518
 Pawlak Jacek 251, 254, il. 254
 Pawlicka Halina 257, 299, 513, 518, rec. 233
 Pawlicki Lucjan 256, 257, 302, 303, 305, 513, 518, rec. 231, 235
 Pawliczak Rafał 327, prom. 239, rec. 239
 Pawlik W. 141
 Pawlikowski Marek 3, 6, 34, 53, 55, 76, 83, 86, 103, 158-161, 180, 483, 486, 487, 505, 509, 518, il. 91, 92, 158, 159, 162, 180, portr. 55, rec. 227
 Pawlikowski Tadeusz 34, 159
 Pawłowska Zofia 20
 Pepiński Witold rec. 229
 Pers Marcin 232
 Peruga Jan Zbigniew 350
 Perzanowski J. red. 198
 Petkow-Dimitrow Paweł rec. 230
 Pędzik Adrianna 236
 Pędziwiatr Maria 3, 6, 193, 194, 199, 203, 487, 495, 518, il. 203, portr. 193
 Piasecki Władysław 419
 Piaskowski Sylwester 256
 Piątek Barbara 3, 246-246, 250, 253, 254, 345, 487, 506, 518, il. 248, 254, portr. 246
 Piątkowska Karolina 502, 518
 Piątowska Danuta prom. 233, rec. 232
 Piechota-Urbańska Magdalena 256
 Pieczaba Katarzyna 342
 Piekarska Anna 226
 Piekarski Janusz 20
 Piekutowska Jadwiga 36, il. 36
 Pieleśzek Andrzej 20
 Pierzchała-Koziec Krystyna rec. 227
 Pietkiewicz Piotr 257
 Pietras Katarzyna 494, 518
 Pietraszewska Helena 17, il. 17
 Pietraszkiewicz Helena 481
 Pietrucha Tadeusz prom. 232
 Pietrzak Bogusława 257
 Pietrzak Iwona 348
 Pietrzak Zbigniew 326, il. 326
 Pietrzak-Gadzka Aleksandra 238
 Pijewska Lucyna 452, il. 452
 Pikoń Krzysztof red. nac. 83

Pilc Andrzej 153, 274
 Pionkowski Janusz rec. 227
 Piotrowicz Katarzyna 228
 Piotrowska Alicja 247
 Piotrowska Jadwiga 492, 518
 Piotrowska-Rutkowska Elżbieta 206, 503, 518
 Piotrowski Dariusz 4, 465, 466, 488, il. 466, portr. 465
 Piotrowski Feliks 384, 385
 Piotrowski Jerzy Kazimierz 515, 518
 Piotrowski Paweł R. rec. 232
 Piotrowski Zbigniew 337
 Piskorz Łukasz 236
 Pisula Ewa rec. 229
 Placek Waldemar rec. 226
 Plewińska Elżbieta Magdalena 4, 486, 488, 491, 518, portr. 486
 Plewińska Halina il. 15
 Płow Edward E. 52, 55, 77, 83, 86, 509, 518, portr. 55
 Pluciński Andrzej 381, il. 381
 Pluciński Dariusz 256
 Pluskowski January 452, il. 452
 Płachcińska Anna 226, 326, il. 326
 Płachta Aleksandra il. 15
 Płońska-Gościński Edyta rec. 232
 Płoński Tadeusz 245
 Płoski Tadeusz SAC 475
 Płoszewski Leon 419
 Pluciennik Sławomir 170, il. 170
 Pluciennik Elżbieta 228, 256
 Płusa Grażyna 494, 518
 Płużańska Anna prom. 229
 Płużański Adam 236
 Podhalec Waldemar 338
 Podolska Małgorzata 379, il. 379
 Polak Łukasz 231
 Polański Andrzej 386
 Polenceusz Wojciech 236
 Poletajew Sławomir 250
 Polgaj Michał 231
 Polis Lech 2
 Polkowski Wojciech rec. 226, 229
 Polliack Aaron 508, 518
 Poloński Lech rec. 228
 Pomorski Lech 257, 327, 513, 518
 Poniatowski Jacek 338, 496, 518
 Popiński Jacek 234
 Porębski Stanisław Andrzej 196
 Potemski Piotr 226
 Poteraj Danuta 493, 494, 518
 Poziomska-Piątkowska Elżbieta 303
 Poznański Izrael 286
 Prelich Andrzej rec. 235, 236
 Prusinera Stanley B. 415
 Prusiński Antoni 106, 508, 518, il. 112
 Pruszczyński Aleksander 299
 Pruszczyński Błażej 337, 338, 502, 504, 518
 Pruszczyński Bogdan rec. 226
 Pruszczyński Paweł 170, il. 170
 Prycz Ewa 496
 Pryszmont Jan 196
 Przedborska Agnieszka 236
 Przewieś Urszula 507, 518
 Przewłocki Tadeusz rec. 230
 Ptasieńska Anetta 349
 Puchalski Zbigniew rec. 226
 Pucher Andrzej rec. 230
 Purpurowicz Rafał 497, 503, 518
 Rabe-Jabłońska Jolanta prom. 227, 229, 231, rec. 241
 Raczkowski Wojciech 387
 Radek Andrzej 109, il. 109, rec. 239
 Radomska Anna 502, 518
 Radziwińska-Kaźmierczak Ewa 464, il. 464
 Radziszewska Elżbieta 44, il. 45
 Radziwon Piotr rec. 237
 Rahner Karl 196
 Rainczuk Katarzyna 256
 Raj Sergiusz 381, 382
 Rapałło Iwonna 198, 204, il. 204
 Rasmus Adam 4, 387, 465-467, 488, 515, 518, il. 466, portr. 465
 Ratajczak Marian 158, 180, il. 158, 160, 180
 Rdzany Rafał 239
 Redlich 456
 Reguła Jarosław rec. 227
 Religa Zbigniew 337, 346, 499, 518
 Rembek Magdalena 228
 Rembielińska Paulina 468
 Rembieliński Robert 4, 468-473, 488, 515, 518, il. 470, 472, portr. 468, 469
 Repetowski Marcin 257, 501, 518
 Respondek-Liberska Maria 326, il. 326
 Rębas Elżbieta 233
 Rieske Piotr 20, 256, 348, 416
 Ritz Eberhard 85
 Robak Ewa 256, prom. 231
 Robak Tadeusz 34, 256, 257, 274, 331, 508, 518
 Rogala Anna 185
 Rogala Barbara rec. 229
 Rogowski Marek 381, il. 381
 Rogozik Michał 253
 Rokicki Marek rec. 236, 237
 Rokita-Trygubowicz Teresa 452, il. 452
 Romanowicz Maciej prom. 232, rec. 232, 234
 Roosevelt Franklin Delano 118
 Roset il. 120
 Rosiak Halina 17, il. 17
 Roszkowski-Śliż Kazimierz rec. 226
 Rotkiewicz Arkadiusz 228, 436, il. 436
 Rowiński Jerzy 379
 Rowland L. P. 410
 Roźniecki Jerzy 19
 Różalski Marek 256
 Różański Waldemar 513, 518, prom. 233, 235, rec. 227
 Rudnicka Lidia rec. 226
 Rudziński Tomasz 228, 256

Rudzka Aurelia 464, il. 464
 Rudzki Mariusz 236
 Rusiecka Ewa 503, 504, 518
 Ruszczak Zdzisław 515, 518
 Rutkowska Justyna il. 15
 Rutkowska Karolina 333
 Rutkowski Bolesław 85
 Rychter Anna 228
 Rydygier Ludwik 346
 Rydzewska Anna 185
 Rydzewska Grażyna 257, rec. 230
 Rydzewski Bogdan rec. 240
 Rydzewski Łukasz 251
 Ryglewicz Danuta rec. 235
 Rysz Jacek 20, 256, 359, prom. 236
 Ryś Anna 240
 Ryżko Józef rec. 231

 Salągierska-Barwińska Anna 436, il. 436
 Sadowski Roman 387
 Sadura Joanna 496, 518
 Sajdak Stefan rec. 227
 Salągierski Maciej 236
 Salamon-Krekora Ewa 228
 Salamucha Jan 197, 198
 Salomon 49
 Sałata Joanna il. 15
 Samborska-Sablik Anna 466, il. 466
 Samczewska Grażyna 256
 Santorek-Strumiłło Edyta 256
 Sapota Andrzej 515, 518, il. 114
 Sareło Zbigniew 196
 Sarzała Krystyna 494
 Saville John 332, 333
 Sączewski Franciszek rec. 238
 Sąsiadek B. 362, il. 362
 Schally A. V. 143
 Schweitzer Albert 224
 Selmaj Krzysztof 256, 266, prom. 227
 Sempel Andrzej 515, 518
 Seneczko Franciszek 357, prom. 237, rec. 235
 Sepska Małgorzata 493, 494, 518
 Serafin Agnieszka 251, 254, il. 254
 Sewerynek Ewa 24, 504, 518, prom. 230
 Seweryn-Sobola Marianna 495, 504, 506, 518
 Seweryński Michał 7, 333, 481, il. 7, 8
 Sieniewicz Katarzyna 338
 Sienkiewicz Juliusz 24
 Sieradzki Bogdan 170, 494, il. 165, 170
 Sierdzan-Skrzetuska Renata 236
 Sierociński Wojciech 20
 Sieroń Aleksander rec. 236
 Sieroszewski Piotr prom. 227, rec. 227
 Siewruk Barbara Anna 502, 519
 Sigurdsson C. 411
 Sikora Adriana 199
 Sikora Joanna 257
 Sikorska Beata 226, 256, 416
 Sikorska Iwona 232

 Sikorski Tomasz 501
 Sikorski Władysław 332
 Siwińska Aldona rec. 241
 Skalska Barbara 491
 Skalski Adam 250
 Skalski Marek 370, 377, il. 370
 Skalski Stanisław 426, 431, portr. 431
 Skawina Ireneusz 500, 519
 Skiba Ferdynand 343, 344
 Skiba Piotr 387
 Skłodowska-Curie Maria 451
 Skłodowski Henryk rec. 233, 236, 238
 Skokowski Jan rec. 226
 Skomorowska Anna 4, 479, 488, 492, 494, 519, il. 15,
 114, portr. 479
 Skornicka-Klonowicz Grażyna 257, 326, 342, 449, il.
 326, rec. 227, 232
 Skowrońska-Gardas Anna rec. 227
 Skrętkowicz Jadwiga 326, il. 326
 Skrętowicz Jadwiga 257
 Sławek Jarosław rec. 240
 Słomiński Lech 24
 Słomka Sebastian 228, 504, 519
 Słowiańska Anna 236
 Słowikowska-Hilczer Jolanta 99, prom. 230
 Słowiński Andrzej M. 3, 6, 366, 367, 369, 372-375, 487,
 492, 519, il. 372, portr. 366, 367
 Smith Sydney 332
 Smok Jolanta 378, il. 378
 Smok Włodzimierz 378
 Smolarek-Stańczyk Ewa 464, il. 464
 Smolewski Piotr 256, 257, 326, il. 326, prom. 227
 Smolik Przemysław 426, 431, portr. 431
 Smorąg Ireneusz 500, 501, 519
 Sobańska Zuzanna 185
 Sobczyk Maria 185
 Soberka Adrian 185
 Sobieraj Danuta 466, il. 466
 Sobiś Katarzyna 500, 519
 Sobol Zbigniew 332
 Socha Krzysztof 350
 Socha Stanisław, ks. 44, il. 45
 Sokołowska Paulina 228
 Sokołowski Grzegorz 73
 Sokołowski Jerzy prom. 232, rec. 232, 233
 Sołowjow Włodzimierz 196, 197
 Sołtysiński Stanisław 357
 Sopolńska Emilia 501, 519
 Sosada Krystyn rec. 236
 Sosińska-Pająk Anna 495, 519
 Sosnowski Marek 513, 519, prom. 235-237, 291, rec.
 233
 Sosnowski Zbigniew 237
 Spaczyński Marek rec. 228
 Spatch 451
 Spinek Agnieszka 237
 Split Wojciech 497, rec. 237
 Sporny Stanisław prom. 228, rec. 230, 232, 235

Sprzęczka-Niedolaz Małgorzata 240
 Srebrzyński Adam 501, 519
 Sremcevic Nikola 304, il. 304
 Stachura Jerzy rec. 226
 Stalińska Liliana il. 15
 Stankiewicz Anna 232
 Stanowski Edward rec. 233
 Stańczak Andrzej prom. 238
 Stańczyk Adam 231
 Stańczyk Jerzy 3, 6, 257, 319, 320, 326, 342, 487, 495, 496, 500, 502, 511, 514, il. 15, 27, 44, 45, 320, 322-326, portr. 319, prom. 241
 Stańczyk Maciej 237
 Starosta Katarzyna 504, 519, il. 15
 Starska Katarzyna 256
 Stasiak Jolanta 2, 508, 519
 Staszak Maciej 250
 Stawerski Paweł 239
 Stefaniak Tomasz 375, il. 375
 Stefanowski Marian 34
 Stefańczyk Ludomir 347, prom. 228
 Stefańczyk Milena 232
 Stefańska Barbara 239, 256
 Stein Władysław 105
 Stelmach Iwona 20, 274, prom. 237
 Stelmach Włodzimierz 341
 Stelmasiak Zbigniew rec. 226
 Stempa Marian 371
 Stempel Andrzej 4, 453, 454, 488, 515, 519, il. 454, portr. 453
 Sterling Seweryn 426, 431, portr. 431
 Sterling Władysław 105
 Stępień Adam 106, rec. 234, 237
 Stępień Henryk 34, rec. 227, 228, 241, red. 86
 Stępień Joanna 228
 Stoberska Julia 251
 Stobiecka Anna 36, il. 36
 Stojecka-Falkowska Honorata 231
 Stolarek Joanna 495, 515, 519
 Stolarek Jolanta 4, 463, 464, 488, il. 464, portr. 463
 Stompór Tomasz rec. 231
 Stopczyk Dariusz 375, 379, il. 375, 379
 Stróżyński Henryk 359
 Strumiłło Anna 2, 507, 519, il. 30
 Strumiłło Justyna 506, 519, il. 133, 146
 Strzelczyk Janusz 248-250, 253-255, 326, 503, 519, il. 249, 253-255, 325, 326, prom. 241, rec. 236
 Strzelczyk Małgorzata 514, 519
 Strzelecki Marek SAC 4, 474, 475, 488, il. 474
 Studniarek Michał rec. 228, 229, 236
 Studzińska-Pasieka Kinga 491, 495, 519, il. 15
 Stuss Michał 504, 519
 Styczyński Marek 196
 Suchodolski Łukasz 233
 Sudowska Joanna 504, 506, 519
 Suliborski Stanisław 299
 Sulser Fridolin 152
 Sułkowska Zofia rec. 236, 239
 Sułkowski Łukasz 210, 211, 503, 519, il. 211, 216
 Sułkowski Wiesław rec. 240
 Supady Jerzy 257, 492, 499, 507, 509, 519
 Supernak Ryszard 464, il. 464
 Surma Marian 497, 519
 Suwalski Kazimierz rec. 232
 Suwiński Rafał rec. 228
 Suzin Jacek 508, 519
 Sygit Bogusław rec. 230
 Sykulski Jerzy 462
 Synder Marek prom. 229-231
 Syrenicz Anelli rec. 230
 Syryjczyk Donata 500, 519
 Sysa Andrzej rec. 228
 Sysa-Jędrzejowska Anna 256, 274
 Syska Anna 504, 519
 Szabelska Barbara 449
 Szadkowska Agnieszka 226, rec. 230
 Szadkowska Iwona 228, 256
 Szadkowski Krzysztof 237
 Szadowska Anna 515, 519
 Szaflik Krzysztof 326, il. 326, rec. 227
 Szajder Karolina il. 15
 Szala Stanisław rec. 232
 Szałowska Dorota 234
 Szarecki Bolesław 35, 360, 362
 Szatkowski Edward 497, 519
 Szczecińska Lucyna 494, 519
 Szczeklik Andrzej Tadeusz 51, 55, 78, 83, 86, portr. 56
 Szczepanek Danuta 464, il. 464
 Szczepaniak Anna 231
 Szczepaniak-Kubat Anna 228
 Szczepańczyk Krystyna 464, il. 464
 Szczepańska Joanna 514, 519
 Szczepkowski Marek rec. 241
 Szcześniak Agnieszka 496, 519
 Szczęsna Anna 194, 198
 Szębla Renata 234
 Szeligowska Anna 199, 204, il. 204
 Szemraj Janusz 20, 340, prom. 239
 Szenfeld Katarzyna 496, 519
 Szepietowski Jacek rec. 231
 Szewczyk Kazimierz 193, 197, 199, 202, il. 202
 Szewczyk Tadeusz 383
 Szłapa Izabela 326, il. 326
 Szmajdziński Jerzy 35
 Szmidt Mirosław 20, rec. 229
 Szmigielska-Jeziarska Elżbieta 475
 Szmigielska-Kapłon Anna 257
 Szmigiero Leszek 515
 Szmyt Piotr 3, 246-248, 253, 254, 487, 506, 519, il. 248, 254, portr. 246
 Szosland Joanna 436, il. 436
 Szosland Konrad 257
 Szostak Wiktor Bogdan rec. 233
 Szpakowski Marian 357, rec. 231
 Szrajber Bartłomiej 237

Szram Stefan 256, rec. 240
 Szrejner Magda 350, 353
 Szrlej Katarzyna il. 15
 Sztiller-Sikorska Małgorzata 256
 Sztombka Wojciech 197
 Szuba Tadeusz 452
 Szulawska-Mroczek Agata 256
 Szustrowa Jadwiga 427, 431, portr. 431
 Szuszkiewicz Jan 382
 Szwed Elżbieta 384, il. 384
 Szwedo Jan 381, il. 381
 Szyburska Justyna 504, 519
 Szydłowski Lesław rec. 233
 Szyłło Krzysztof 326, il. 326
 Szymankiewicz Helena 464, il. 464
 Szymańska Jadwiga 3, 6, 56, 80, 206, 257, 300, 487,
 495, 511, 519, il. 27, 281, portr. 300
 Szymańska-Święcicka Ewa 515, 519
 Szymański Jacek 239
 Ścianowski Józef 378, il. 378
 Ścierwica Jadwiga 2
 Śliwkiewicz Przemysław 237
 Śmiech-Słomkowska Grażyna 2
 Śmielak Bogdan 382
 Śmigieński Jacek 241
 Śmigieński Janusz 386
 Śniadecki Jędrzej 424, 427, 431, portr. 431
 Śpionek Czesława 452, il. 452
 Świętkowska Maria prom. 239
 Świętnicki Tadeusz 359
 Świdarska Elżbieta 464, il. 464
 Świdarski Bolesław 419
 Świeczyńska Anna 185
 Świętorzecka Kordula 197
 Świętosławski Wojciech 451
 Świtek Wiesław Zdzisław 515, 519
 Taha Joanna 257
 Talar Jan rec. 234, 237
 Tarkowski Andrzej Krzysztof 52, 55, 79, 83, 86, 499,
 509, 519, portr. 55
 Tchórzewski Henryk rec. 226, 230, 233, 234, 236
 Teresa z Kalkuty, bł. 224
 Terlecki Artur 237
 Terpiłowska Magdalena 502, 519
 Thor P. 141
 Timmerman Hendrik 51, 55, 80, 83, 86, 509, 519, portr.
 55
 Tkacz Bogumił 379, 380
 Tkaczewski Henryk 355
 Tkaczewski Władysław 35, 509, 515, 519
 Tochowicz Leon 140
 Tokarowski Andrzej 439
 Tokarska Wiesława 387, il. 387
 Tokarz Andrzej 239
 Tołhoczko Tadeusz Stanisław 52, 55, 81, 83, 86, 499,
 509, 519, portr. 55
 Tołstoj 334
 Tomasz z Akwinu, św. 195
 Tomaszewicz Wincenty 427, 432, portr. 432
 Tomaszewski Witold 498
 Toporowska-Kowalska Ewa 20
 Toruń Krystyna 464, il. 464
 Torzecka Dorota 326, il. 326
 Torzecka Wiesława 257, 505, 519
 Tosiak Krzysztof 466, il. 466
 Towns Tia Chanel 213
 Traczyk Władysław 514
 Trafiałek Elżbieta prom. 239
 Treliński Jacek 257
 Trendak Wiesław 466, il. 466
 Trenkner Henryk Jan 428, 432, portr. 432
 Truszkowski Krzysztof 241
 Trykowski Jan rec. 232
 Tryniszewski Wiesław 492, 519
 Trzcńska Krystyna 515, 519
 Trzcński Krzysztof 231
 Trzcński Lechosław 2, 495, 519
 Trzęsicki Zdzisław 385
 Tuchendler Tomasz 237
 Turek Joanna 198
 Tusk Donald 483
 Tylkowski Michał 228
 Tyndorf Marta 232
 Tyszkowska J. 419
 Uglik Kazimierz 373, 385, 386
 Ulewicz Danuta 229
 Ulewicz Kazimierz 380, 381
 Ulrichs Michał 238
 Umbreit Michał Henryk rec. 238
 Urbańska-Ryś Halina 257
 Urich Henryk 332
 Vattimo Gianni 401
 Vetulani Jerzy A. G. 3, 6, 53, 55, 82, 86, 88, 150-154,
 175, 484, 486, 487, 509, 519, il. 150, 156, 157, 175,
 portr. 55
 Vilec Michał 418
 von Uexkulla Jacob 197
 Wachowicz Barbara rec. 234, 235, 238
 Wagner T. 336
 Walas Małgorzata 505, 519
 Walasek Lech rec. 230
 Walczak Danuta 505, 519
 Walczak Mieczysław rec. 230
 Walczak-Duraj Danuta 336
 Walczyński Krzysztof 257, 300, 513
 Walędziak Maciej 250
 Wall Andrzej 440
 Wałęsa Lech 439
 Wanago Mirosław 370, il. 370
 Wang Chen-Yueh 213
 Wardega Tomasz 231
 Warren J. R. 143
 Warzocha Krzysztof 256
 Wasiak Janusz 248-250, 252, 253, 341, il. 249, 252,

253, prom. 229
 Wasylecka Maja 251, 254, il. 254
 Waszczyk Maja 350
 Waszczykowska Arleta 237
 Waszczykowska Elżbieta 2, 326, il. 326, rec. 235
 Waszyński E. red. 197
 Watała Cezary prom. 239, rec. 226
 Wawczycki Marcin 237
 Wawok Przemysław 250
 Wawrzycka-Kaflik Anna 240
 Wawrzyk Magdalena 250
 Wawrzyniak Ewa 257
 Wawrzyniak Marzena 502, 519
 Waynarowska Katarzyna 475
 Wąsowska-Królikowska Krystyna prom. 231
 Wcisło Szymon 237
 Wdowczyk Mirosław 2, 3, 164, 172, 337, 346, 355, 362, 487, 494, 499-501, 510, 519, il. 18, 46, 171, 172, 364, portr. 164
 Wdowiak Jerzy 505, 519
 Wdowiak Leszek H. rec. 226
 Wegner Adam 370, il. 370
 Weil Simone 118
 Weissmann Charles 408
 Wejchert Małgorzata 3, 181, 344, 487, 494, 503, 519, portr. 181
 Welte Bernhard 196
 Wesółowski Stefan 444
 Wędzisz Anna 4, 458, 488, 515, 519, portr. 458
 Węgrzyńska Iwona 494, 519
 Widomska-Czekajka Teresa rec. 228
 Widuchowski Jerzy rec. 231
 Wieczorek Ewa 2, 492, 519
 Wieczorek Jan 385
 Wieczorek Maciej 232
 Wieczorek Paweł 371, 373
 Wielka Janina 514, 519
 Wielohorski Alex 332
 Wierzbicki Ryszard 462
 Wierzbiński Antoni 332
 Wierzbowska Agnieszka 257
 Wiesel Elie 223
 Więcek Andrzej 85
 Więcek Franciszek 85
 Więcek-Palmowska Małgorzata 507, 519
 Więckowska E. 460, il. 460
 Więckowski Antoni Stanisław 428, 432, portr. 432
 Wiktorowicz Karolina 506, 519
 Wiktorowska Bogumiła 514, 519
 Wiktorowski Krzysztof 506, 519
 Wilczyński Gracjan 359
 Wilczyński Jan 3, 16, 52, 69, 85, 210, 211, 213, 214, 216, 221, 257, 487, 502-504, 507, 509, 513, 519, il. 15, 16, 28, 211, 212, 214, 216, 217, 221, portr. 210
 Wilczyński Wojciech 241
 Wilkońska Jolanta 352
 Winter Michał 505, 519
 Wiszniewska Magdalena 237
 Wiśniewska Anna 491, 519
 Wiśniewska Barbara 237
 Wiśniewska Marta 346, il. 15
 Wiśniewski Andrzej 24, 165, 168, 171, 298, 345, 346, il. 168, 171, 178
 Wiśniewski Czesław 357
 Wiśniewski Tomasz 257
 Witas Henryk rec. 230
 Witczak Monika 237
 Witkowska Matylda 352
 Witkowski Adam rec. 228
 Witoński Dariusz rec. 231
 Wittgenstein Ludwig 401
 Witusik Monika 229, 256
 Wlaczak Dominika 250
 Włazeł Rafał Nikodem 501, 519
 Włodarczyk Joanna 3, 256, 487, 493, 519, portr. 256
 Włodarczyk Zbigniew rec. 241
 Wnukiewicz Jan rec. 232
 Wochna-Sobańska Magdalena 2, 257, 299, 513, 514, 519, il. 8, 15, 111
 Wojas Jarosław 370, il. 370
 Wojciechowska Katarzyna 504, 519
 Wojcieszek Jarosław 484
 Wojsa Jarosław 377
 Wojtasik-Anioł Marta 232
 Wojtczak Anna 257
 Wojtczak Kamila 229
 Wojtukiewicz Marek rec. 229
 Woldan-Tambor Agata 257
 Wolff Helena 428, 432, portr. 432
 Wolski Wiesław 491, 519
 Wolski Zbigniew rec. 235
 Wołowicz Dariusz rec. 227
 Worach Zofia 185
 Wosztak Karolina 240
 Woźniacka Anna rec. 231
 Woźniak Jowita 251
 Woźniak Leszek 34, 273, 492, 508, 519
 Woźniak Lucyna 257, 498, 513, 519, il. 30, 177, 323
 Woźniak Marta 335
 Woźniak Ryszard 382
 Woźniakowska-Gąsicka Teresa 326, il. 326
 Woźniczka Magdalena 256
 Woźny Adrian 501, 519
 Wożakowska-Kapłon Beata prom. 229
 Wódka Marta 251, 254, il. 254
 Wójcik Kamila 229
 Wójtowicz Julian 494
 Wranciz Jerzy Krzysztof 20, rec. 230, 232
 Wręzel Alicja 495, 519
 Wrocławski Witold 378, il. 378
 Wroński Konrad 229
 Wróblewski Andrzej 256
 Wróblewski Krzysztof 234
 Wrzosek Adam 433, 434
 Wujec Piotr 338
 Wygrzywalski Marian 48, 330

Wyka Krystyna 347
 Wykrętowicz Andrzej rec. 233
 Wyleżoł Mariusz rec. 241
 Wylegała Edward rec. 227
 Wysocka Anna 232
 Wysocki Stanisław rec. 238
 Wysokińska Anna 464, il. 464
 Wysokiński Andrzej rec. 228
 Wyszukowski Zygmunt 509, 519
 Yanagihara Richard 413, 414, il. 414
 Zabel Maciej rec. 226
 Zabielska Justyna 237
 Zachorski Witold 439
 Zadumińska Gabryela 496, 519
 Zagdański Stanisław 510, 519
 Zagórski Jarosław 237
 Zając Małgorzata 232
 Zajgner Jerzy Eugeniusz 436
 Zakrzewska Anna 20
 Zakrzewska Magdalena 256
 Zakrzewski Krzysztof red. 414
 Zalewska-Janowska Anna 226, 256
 Zalewski Piotr 303, 357
 Zamenhoff Ludwik 429, 432, portr. 432
 Zaręba Wojciech prom. 228
 Zatoń Maria 502, 519
 Zauder Urszula 491, 515, 519
 Zawilska Jolanta 52, 56, 84, 154, 257, 508, 520, il. 146, 155, 157
 Zawilska Krystyna rec. 226
 Zawirski Marek 508, 520, rec. 227
 Zawisza Marcin 347
 Zawlik Izabela 256, 333
 Zbrzezna Barbara 302, 495, 520
 Zdunowski Jan 371
 Zdziennicki Stanisław 379, 380
 Zegarski Wojciech rec. 235
 Zejda Jan rec. 226
 Zelga Piotr 250
 Zeman Krzysztof 3, 6, 35, 164, 211, 257, 288, 307, 345, 349, 487, 489, 490, 493, 501, 502, 510, 520, il. 26, 37, 121, 177, 211, 307, 365, portr. 288, prom. 233, 234, 237, rec. 226
 Zeman-Miecznik Alicja 237
 Zembala Marian 130, 180, il. 130, 135, 136, 160, 180
 Zielińska Anna 185
 Zielińska Jadwiga 443
 Zielińska Monika 232
 Zielińska Urszula 495
 Zieliński Andrzej 326, 515, 520, il. 326
 Zieliński Henryk rec. 233, 237
 Zieliński Krzysztof 336, 357
 Zielonka Zbigniew 359
 Zientek Krystyna 4, 453, 488, 515, 520, portr. 453
 Ziętek Marek rec. 232
 Ziętkowska Maria 198
 Ziółek Władysław, arcybp 179, 245, 390, 482-484, il. 179, 390, 392-394
 Ziółkowski Marcin il. 15
 Zmysłowska-Polakowska Ewa 233
 Zubalski Aleksander 165
 Zubowska Jadwiga 449
 Zubrzycka Maria 256
 Zwierzchowski Franciszek 299
 Zwierzchowski Henryk rec. 229, 230
 Zygielbom Szmul 117
 Zygiel Magdalena 506, 520
 Zygmunt II August, kr. Pol. 47
 Zyner Elżbieta 333
 Zysk Małgorzata 495, 520
 Żebrowski Andrzej 332, 515
 Żebrowski Michał 497, 520, il. 107
 Żeleński Tadeusz 432, portr. 432
 Żęcin Marta 185
 Żmuda Ryszard 2, 3, 4, 6, 51, 419, 420, 474, 487-490, 495, 506, 508, 510-515, 520, il. 46, 93, 114, 133, portr. 51, 474, red. 241, red. nacz. 2
 Żmudzińska Małgorzata 501, 520
 Żołyński Krystian 303, prom. 234, 236, 240, rec. 234
 Żurek Elżbiera Barbara 238, 256
 Żurek Konrad 491, 520
 Żurowska Bogumiła 256
 Żurowska Edyta 33, il. 33
 Żychlińska Małgorzata 238

Indeks nazw geograficznych

- Acapulco 336
Afganistan 345,349
Afryka 118, 222, 223
Akita 411
Akwin 195, 196
Alben 336
Alfort 260
Ameryka 116
Ameryka Południowa 126
Ameryka Północna 126
Amsterdam 51, 86, 290, 508, 516
Anglia 99, 127, 222, 332, 338
Ankara 262
Antalya 101
Antiqua 264
Antwerpia 258, 260, 467
Arabia Saudyjska 264
Argentyna 264, 265
Ateny 261, 336
Australia 264, 332
Austria 260, 264, 412, 413
Azja 222, 223, 339
- Badalona 261
Baltimore 126, 265
Bałtyckie Morze 419
Banja Koviljača 266, 304-306
Barcelona 258, 261
Barchów 428
Bari 263
Basel 262
Beer-Sheva 268, 281, 508, 516
Belgia 99, 222, 258, 260, 264, 466
Belgrad 32, 34, 304, 305, 374, 495, 516
Bełady, jez. 352
Bełchatów 283, 342, 445
Bełzec 117
Berezówka 426
Berlin 101, 103, 336, 411, 421, 424
Bern 262
Berno 426
Besançon 260
Bethesda 140, 263
Biała Podlaska 425, 462
Białoruś 260, 264
Białystok 51, 145, 248, 251, 425, 429
Bielsko Biała 475
Birmingham 263
Bobrowniki 422
Bochnia 426
Boczki 426
Bologna p. Bolonia
Bolonia 263, 424
Bordeaux 260
Bratysława 53, 262, 418
Brazylia 264, 335, 345
- Brighton 336
Brójec 426
Brugia 467
Bruksela 260
Budapeszt 336
Bułgaria 260, 441
Busko-Zdrój 303
Bydgoszcz 235, 236, 341, 474, 458, 484
Bystrzyca 422
- Cardiff 263
Cetniewo 247
Chełmno 117
Chicago 223, 464
Chile 260, 264
Chiny 126, 197, 199, 264, 332, 416
Chojnice 465
Chorwacja 260, 264
Chwałki 433
Cichmiana 104
Ciechocinek 303
Cincinnati 140
Cleveland 51, 52
Coimbra 262
Czarnogóra 266, 304, 305
Czechosłowacja 417, 418, 419, 441
Czechy 258, 260, 264
Częstochowa 240, 420, 421
- Daleki Wschód 426
Dallas 265
Dania 260, 264
Darłówek 23
Dęblin 374, 443, 465
Dobieszkowo 374
Dobra 422
Dorpad 421, 422, 425, 428
Dresden p. Drezno
Drewnica 424
Drezno 262, 423
Drohobycz 437, 440
Dublin 261
Dubrownik 336
Dunajec, rz. 139
Dundee 263
Durham 6, 53, 125, 126
Düsseldorf 262
- Edogawa 409
Edynburg 35, 263, 332, 336, 408, 422, 427
Egipt 264, 345, 380
Elche 258, 261
Erlangen 258
Estonia 99, 264
Europa 21, 23, 35, 83, 100, 101, 118, 126, 128, 144,
199, 222, 245, 268, 275, 313, 314, 318, 319, 332, 342,
349, 366, 416, 447

Europa Wschodnia 140, 416
 Filadelfia 226, 298, 348
 Finlandia 52, 258, 260, 264
 Florence 263
 Francja 258, 260, 264, 265, 338, 351, 425, 457, 468,
 504, 508, 516
 Frankfurt 262
 Frederick 273
 Freiburg 85, 262, 508, 516
 Frombork 424
G
 Galicja 98
 Galway 261
 Garwolin 342
 Gdańsk 247, 332, 333, 420, 422
 Gdynia 237, 368, 381, 385, 420
 Gedeonówka 424
 Genewa 262, 263, 427
 Getynga 266
 Giżycko 474
 Glasgow 98, 99
 Göteborg 262
 Grabów 421
 Graz 422, 428
 Grecja 24, 261, 264
 Greifswald 336, 374
 Griażi 427
 Grodno 260, 266, 453
 Groningen 261
 Grudziądz 427
 Guildford 52
 Gustek 426
H
 Hacettepe 262
 Halifax 261
 Hamburg 258, 336
 Hameln 409
 Hannover 258, 262
 Hatfield 263
 Hawaje 414
 Heidelberg 262
 Helsinki 260, 336
 Hiroszima 336
 Hiszpania 6, 97-100, 258, 261, 264, 265
 Holandia 222, 260, 261, 264
 Honolulu 414
 Houston 263, 266
 Hradec Králové 374
I
 Illinois 52
 Indie 126
 Indonezja 345
 Innsbruck 260
 Inowrocław 466
 Irak 345, 380, 475
 Irlandia 261, 264, 338
 Islandia 261
 Izrael 21, 52, 85, 117, 261, 264, 266, 268, 508
J
 Jamajka 413
 Japonia 126, 264, 331, 345, 348, 409, 411
 Jastarnia 247
 Jekaterynosław 427
 Jena 426
 Jerozolima 507, 517
 Jugosławia 118, 336
 Jurata 374
K
 Kalamazoo 140
 Kalkuta 222
 Kaługa 453
 Kambodża 380
 Kampinowska Puszcza 434
 Kanada 21, 48, 97, 213, 264, 266, 280, 332,
 409
 Kansas City 126
 Karpacz 466
 Katowice 3, 6, 51, 86, 130, 159, 180, 473, 481, 486,
 508, 517
 Kaukaz 425
 Keiserslautern 262
 Kenia 264, 344
 Kępno 423
 Kiel 262
 Kielce 229, 237, 239, 347, 419
 Kjiów 426
 Kolumbia 140, 413
 Kolumna 334
 Koło 454
 Kołobrzeg 235
 Konstanz 262
 Końskie 240
 Kopenhaga 260, 336
 Korea Południowa 264
 Košice p. Koszyce
 Kosowo 118, 475
 Koszyce 262, 258, 417, 418, 420
 Kotlina Kłodzka 308
 Kowal 474-476
 Kowalewo 425
 Kraków 6, 51-53, 117, 139, 140, 141, 143, 145, 151-
 153, 222, 248, 284, 332, 341, 347, 422, 424-428, 444,
 473, 475, 419, 508, 517
 Krosno Odrzańskie 474
 Krośniewice 423
 Krotoszyn 334
 Królestwo Polskie 426
 Krynica-Zdrój 303
 Krzemieniec 433
 Kuchary 433, 434
 Kuopio 258, 260
 Kurowice 426
 Kutno 463
L
 Laski 433
 Lausanne 262
 Łądek-Zdrój 303, 385, 505, 517
 Leiden 51, 261
 Leipzig p. Lipsk

Leningrad 374, 375, 508, 517
 Leuven 260, 467
 Lędów 331
 Liban 264
 Lipsk 262, 336
 Litwa 117, 261
 Liverpool 140, 336
 Lizbona 336
 Londyn 258, 263, 336, 409, 410, 422, 424
 Los Angeles 140, 336
 Lubień Kujawski 475
 Lublin 247, 342, 365, 368, 420, 423
 Lund 262
 Lwów 421, 425, 437, 438, 440, 451
 Lyngby 260
 Lyon 52, 101, 258, 336, 414, 504, 508, 517
 Łagiewniki 427
 Łask 445
 Łęczyca 422
 Łomnica 419
 Łódź 1-7, 9, 12-14, 17, 19, 20, 24, 30-32, 34, 37, 40, 41, 44, 47, 49, 51, 53, 55-89, 97, 99, 102-106, 115, 116, 119, 125, 127, 128, 131, 132, 138, 139, 144, 145, 150, 151, 154, 158, 160, 164, 165, 169, 170, 173, 174, 176, 179-181, 183, 184, 187, 188, 192, 193, 195-198, 200, 206-208, 210, 212-214, 222, 226, 236, 238-248, 257, 258, 265-268, 272-276, 278-287, 289-296, 298-300, 302-311, 319, 321, 326, 327, 329-355, 365, 368, 372, 374, 376, 378, 383, 385, 386, 388, 390, 413, 416, 420, 421, 423-429, 434-436, 440, 443-445, 451, 453-461, 463-466, 468, 470-475, 477-515, 518
 Łódź-Bałuty p. Łódź
 Łódź-Radogoszcz p. Łódź
 Łódź-Śródmieście p. Łódź
 Maastricht 190
 Macedonia 264
 Madryt 97, 261, 336
 Magdeburg 336
 Mainz 262
 Majdanek 117
 Makarowo 427
 Malezja 331, 339
 Malta 264
 Manchester 99, 262
 Marcua 258
 Maryland 268, 273
 Mediolan 258, 263, 336
 Meksyk 345
 Mikicin 422
 Mikołajki 102, 352
 Milano 263
 Modena 263
 Monachium 262, 374, 426
 Montreux 336
 Morawy 417
 Moskwa 336, 421, 425, 427, 429
 München p. Monachium
 Münster 52, 140, 266
 Murcia 261, 265
 Nancy 258, 260, 468, 469
 Nashville 152
 Negev 266, 268, 281
 Newcastle 263, 409
 Niemcy 21, 52, 103, 116, 117, 222, 258, 261, 262, 264-266, 351, 409, 425, 434, 451, 458, 508, 518
 Nigeria 213, 332
 Nijmegen 258, 261, 265
 North Carolina p. Północna Karolina
 Norwegia 213, 262, 264, 280
 Norwich 263
 Nottingham 263
 Nowa Gwinea 413
 Nowa Ruda 374
 Nowa Szkocja 266
 Nowosolna 422
 Nowy Jork 140, 266, 410
 Nowy Orlean 336
 Nuremberg 140
 Ohio 51
 Oklahoma 140
 Oleśnica 422
 Olsztyn 508, 518
 Ołtarzew 474
 Opoczno 427
 Osie 458
 Oslo 262, 336
 Oświęcim 117, 422, 428, 458
 Oulu 258, 260
 Oxford 263
 Ozorków 454
 Ożarów Mazowiecki 196
 Pabianice 445
 Padova p. Padwa
 Padwa 263, 424
 Pakistan 344
 Paryż 159, 260, 265, 336, 414, 422, 424, 456, 457
 Pavia 263, 427
 Penza 424
 Peru 332
 Perugia 263
 Petersburg 423, 424, 426, 457
 Piaseczno 342
 Pieczęska 374
 Pieskowatka 427
 Pińczów 423
 Piotrków Trybunalski 3, 5, 6, 35, 44, 47-49, 176, 268, 271, 277, 281, 289, 290, 321, 329, 330, 426, 427, 454, 468, 481, 483, 486, 487, 496, 498, 500, 518
 Pisz 336
 Płock 385, 433, 434
 Poitiers 260
 Polańczyk 102, 505
 Polska 4, 6, 11, 12, 31, 41, 48, 53, 99, 100, 102, 117,

118, 126-128, 131, 132, 140, 144, 152, 194, 196, 197,
 199, 221, 247, 272, 274-276, 285, 286, 290, 303, 312,
 318, 328, 333-335, 338-340, 345, 346, 349, 350, 352,
 353, 363, 366, 368, 374, 380, 410, 413-415, 417, 420,
 426, 427, 441, 442, 445, 447, 451, 453, 456, 458, 463,
 464, 467, 470-472, 497, 508, 518
 Poronin 24
 Portugalia 262, 264, 345
 Poznań 52, 116, 158, 159, 332, 346, 420, 425, 434,
 438, 458, 459, 470, 484
 Północna Karolina 6, 125, 126
 Praga 52, 258, 336, 421
 Przemyśl 236
 Puławy 465
Rabka 426
 Radom 422, 425, 474
 Rajecká Lesná 505, 518
 Ravensbrück 427
 Reims 258
 Reykiavik 261
 Rochester 140
 Rogów 12, 347
 Rosja 117, 197, 264, 422, 453
 Rotterdam 261
 Roubaix 336
 RPA 265
 Rumunia 264, 366
 Ryki 465
 Rynia 474
 Rzym 263, 336, 417
Salamanca 261
 Salvador 457
 San Francisco 336
 Sandomierz 433
 Santiago de Compostela 6, 53, 89, 97, 98, 101, 261
 São Paulo 222
 Saragossa 261
 Sarajewo 118
 Senigalia 424
 Serbia 262, 266, 304, 305, 345
 Sheffield 263
 Siedlce 443
 Sieradz 35, 36, 172, 268, 278, 281, 290, 498,
 519
 Singapur 264, 331
 Skierniewice 283, 336
 Skniłów 437
 Skoki Wielkie 434
 Słowacja 258, 262, 264, 265, 417, 420, 505, 519
 Słowenia 264
 Smoleńsk 424
 Sumy 427
 Sofia 336, 374
 Sopot 420
 Southampton 263
 Spała 303
 Springfield 52
Srebrenica 118
 St. Petersburg 375
 Stany Zjednoczone Ameryki Północnej zob. USA
 Stare Sady 352
 Stradlice 423
 Strasburg 260, 321
 Suchumi 425
 Sudan 345
 Syberia 422, 426, 506, 519
 Sydney 336
 Syria 264, 335, 380
 Szczecin 85, 347
 Szeged 263
 Szkocja 332, 408
 Sztokholm 262, 336
 Szwajcaria 262, 264, 408, 417
 Szwecja 99, 213, 225, 262, 264, 265, 335
Śląsk 3, 85, 86, 161
Taiwan p. Tajwan
 Tajlandia 264, 345
 Tajwan 22, 48, 212, 225, 264, 280, 332, 339, 344
 Tałty, jez. 352
 Tarnów 139
 Taszkient 263
 Tatry 417, 419
 Teodozja 427
 Texas 140, 266
 Thessaloniki 261
 Tokio 409
 Tomaszów Mazowiecki 426, 475
 Tomaszów Rawski 427
 Torino 263
 Toruń 222, 343, 420, 424, 465, 474
 Treblinka 117
 Tübingen 262
 Tuchów 195
 Tulczyn 368
 Tunezja 264
 Turcja 101, 262, 264
 Turek 52
 Turku 260
 Tuszyn 426
Ukraina 264, 265, 339, 345, 409, 419
 Ulm 262, 265
 Uppsala 262
 USA 6, 21, 22, 48, 52, 53, 100, 126, 128, 144, 213, 225,
 228, 263-265, 273, 280, 332, 338, 344, 348, 351, 408,
 411, 413, 447, 464, 505, 519
 Uzbekistan 263, 265
 Valencia p. Walencja
 Valladolid 258, 261
 Verona 263
Wageningen 261
 Walencja 98, 99, 261
 Wałcz 336
 Warszawa 6, 34, 41, 52, 53, 105, 116, 117, 128, 145,

193, 195, 196, 222, 234, 237, 247, 248, 268, 277, 281,
 332, 334, 335, 341, 345, 347-349, 368, 380, 381, 388,
 420-429, 434, 437-441, 443, 444, 451, 454, 458, 459,
 462, 481-484, 474, 482, 507, 519
 Warta, m. 423
 Warta, rz. 245, 454
 Watykan 390
 Wenecja 163
 Węgrów 428
 Węgry 99, 263, 264
 Wiedeń 52, 260, 412, 416, 423, 426, 428
 Wielka Brytania 52, 152, 225, 258, 262-265, 332, 336,
 346, 366, 416
 Wielka Wola 423
 Wierchnieudinsk 426
 Wietnam 210, 221
 Wilkęsy 463
 Wilno 351, 422, 424, 425, 427
 Wirtembergia 422
 Władysławowo 247
 Włochy 97, 99, 225, 258, 263, 264, 366,
 424
 Włocławek 474
 Wolbórz 336, 454
 Wolin 434
 Wołyń 433
 Worcester 332
 Wólka Nosowska 425
 Wrocław 51, 222, 248, 347, 470
 Würzburg 262, 266, 422
 Zabrze 438, 440, 483
 Zabrze-Rokitnica 158
 Zagrzeb 260
 Zakliczyn 139
 Zakopane 222, 243, 422
 Załęcze Wielkie 245
 Ząbkowice Śląskie 474
 Zduńska Wola 425
 Zgierz 333, 341
 ZSRR 441
 Zúrich 52, 262, 408
 Żelechów 443
 Żnin 427